

ДЖНОВЪ.

ДВАТА ПРИРОДНИ МЕТОДА

БЕСЕДИ ШЕСТА СЕРИЯ.

1. Двата метода на природата	13. Скръбъ и радостъ.
2. Бждете разумни!	14. Нашият дължници.
3. Съблазните.	15. Едно ти недостига.
4. Ще ви направи свободни.	16. Оздравѣха.
5. Изпитвайте Писанията!	17. Допрѣниятъ вжленъ.
6. Отвори имъ умоветъ.	18. Колко пѣти да прощаваме?
7. Който има уши.	19. Плодоветъ на Духа.
8. Богъ на животъ.	20. Искашъ ли да оздравѣешъ?
9. Ще хвърля мръжата.	21. Царството Божие се благо-
10. Който люби.	22. Що е това? (вѣстествува
11. Всичко каквото чухъ.	23. Родени изново.
12. Той ги изпита.	24. Господи, да прогледамъ!

Двата метода на природата.

Въ съврѣмения животъ изобщо се говори за смисленъ и цѣленъ животъ. Говори се за съдържание на живота и форма на живота. Така, можемъ да говоримъ за четири състояния на човѣшкото съзнание. Напримѣръ, когато човѣкъ се храни, това е формата. Най-първо го интересува външната страна на яденето: какъ е сготвено, каква е покривката, какъ е сложено. Това е външната страна на живота. Второто е съдържанието на живота: каква приятностъ ще произведе тоза ядене, какво чувствуване—приятно, или неприятно. Трето: каква сила ще произведе яденето въ насъ; и най-послѣ, въ какво може да се оплодотвори то, какво можемъ да изработимъ. То е послѣдното влияние. Всички ваши мисли и желанія минаватъ прѣзъ тѣзи четири процеса. Човѣкъ трѣбва да има цѣль въ живота. Както о-зи, който иска да дигне нѣкой товаръ, има опорна точка или отгорѣ или отдолу, така и вие трѣбза да имате една опорна точка. Защо трѣбза да имате една опорна точка? — За да дигнете вашия товаръ. Мъчнотиитѣ и страданията въ живота азъ ги наричамъ, въ едно отношение, опорни точки. Но, ако ви запитатъ тъй: Защо сж страданията и защо се радвашъ ти въ живота? Защо радоститѣ и страданията постоянно се смѣнятъ, а не сж нѣщо постоянно? Ако една минута си радостенъ, слѣдната минута ще бждешъ скърбенъ. Ако ви дадатъ една задача, да опрѣдѣлите, какво нѣщо е радостта и какво нѣщо — страданието, какъ ще ги опрѣдѣлите? Радостъ и страдание — това сж граници на една абсолютна величина. Страданието — това е крайниятъ прѣдѣлъ, до който тази абсолютна величина може да се доближи до своя първиченъ изворъ. Радостта отъ една страна и скръбта отъ друга опрѣдѣлятъ тази абсолютна реалностъ, която се проявява въ себе си. Следователно, за да узнаемъ радостта, нужни сж двѣ точки. Страданието въ крайния прѣдѣлъ азъ го наричамъ радостъ. Ако ви запитамъ, защо ние се измѣчяме,

защо ние се движимъ въ една или друга посока, какво ще кажете? Питамъ тогава: какъвъ смисълъ ще има вашия животъ безъ страдания и безъ радости? Сега, това сж методи вжтрѣ въ природата. Всѣко създание природата е опрѣдѣлила съ двѣ граници. Въ чувствения свѣтъ сж страданията и радоститѣ; въ мисловния свѣтъ пакъ имаме двѣ граници: мисълта може да бжде права, логическа, или неправа, нелогическа. Можемъ да имаме прави мисли и неправи мисли, умни мисли и глупави мисли. Кждѣ се раждатъ глупавитѣ мисли? — Въ тъмнината. А кждѣ се раждатъ умнитѣ мисли? — Въ свѣтлината. Реалността може да се прояви или като тъмнина, или като свѣтлина. Тъмнината е пакъ реалностъ, безъ образъ. И свѣтлината, сама по себе си, е проявление на реалността. Когато дойде свѣтлината, ние почваме да мислимъ. Слѣдователно, свѣтлината е само една сила въ свѣта, която дава възможностъ на всичко да расте и да се развива. Тя не е още самата реалностъ. Свѣтлината ние я уподобяваме на знанието, на мъдростта. Това сж философски положения, или положения на живота, съ които вие трѣбва да сте абсолютно запознати. Защо? На този въпросъ азъ отговарямъ: може ли онзи, който работи, да не яде? — Не може. Онзи, който работи, пръвъ трѣбва да отита храната. Храната е за хора, които работятъ въ природата, за тѣхъ е създадена. Слѣдователно, като казвамъ, че трѣбва да имаме извѣстна цѣль въ живота си, това показва, че работа сме извършили. Ако човѣкъ работи въ свѣта и не може да опита плода на своя трудъ, каква полза има самиятъ животъ? — Нѣма никакъвъ смисълъ. Тогава азъ бихъ задалъ въпроса: кой е реалниятъ смисълъ на живота? — Реалниятъ смисълъ на живота е човѣкъ да опита своя плодъ. Този плодъ не е материаленъ. Азъ наричамъ „материално“ всѣко нѣщо, което прѣтърпява промѣна. Напримѣръ, снѣгътъ е материално нѣщо. Този снѣгъ се стопява; водата е сжщо нѣщо материално, понеже тя се изпарява; парата, и тя може да се промѣни, и тя може да се разложи на своитѣ съставни елементи. Всички нѣща, които могатъ да се проявяватъ и да изчезватъ, тѣ сж материални. Водата може да сжществува нѣкъдѣ въ пространството, но въ дадения случай, докато е далечъ отъ тебе, тя не те пол-

зува. Близко ли е, ползува те. Съ тѣзи аналогии вие ще си служите, ще прѣврѣщате нѣщата. Ще уподобите на какво е подобна водата. Духовнитѣ работи само чрѣзъ уподобление и сравнение могатъ да се изяснятъ. У всички въ живота ви има едно вътрѣшно недоволство. Слѣдъ като ви се даде всичко, каквото вие искате, ще усѣтите, че имате една празнина, отъ която сте недоволни. Ако ви попитамъ, дали сте доволни, ще кажете, че сте недоволни. Хората хвалятъ твоята книга, а ти казвашъ: не ми харесва тази книга. Ти самъ си недоволенъ отъ книгата си. Изрисувашъ нѣкоя картина, недоволенъ си. Художникътъ всѣкога вижда своитѣ недостатъци, но той си мълчи. Вслѣдствие на това, при сегашното състояние на вашето развитие, нито единъ отъ васъ не е доволенъ отъ своитѣ минали работи. Този животъ е единъ резултатъ на онѣзи минали вѣкове, въ които ние сме работили и виждаме, че ни липсва нѣщо. Какво ни липсва? На ума му липсва дълбочина; дълбочина и въ чувствата нѣма. Ти обичашъ, но дълбочина нѣмашъ. Ти казвашъ нѣкой пжтъ: въ мене любовъ има. Но, като те боднатъ, казвашъ: никой не помага. Една игла е въ състояние да измѣни всички твои идеали! Ако една игла може да измѣни състоянието на твоеото сърце, кждѣ е тогава реалността? И ако искашъ да разберешъ единъ слуга, дали може да ти служи прѣдану, ти го бодни хубаво, до 10 м.м. забий иглата и ще познаешъ, дали ще можешъ да работишъ съ него. Слѣдъ като го боднешъ два пжти, той ще те ритне и ще избѣга. Единъ уменъ слуга, който има тази психология, чака господарътъ да забие 10 м.м. и казва: „Още 5 м.м. можешъ да я забиешъ.“ Господарътъ трѣбва да потупа този слуга по рамото и да кажъ: „Сътебе мога да се разбера“. Тогава и обратното е вѣрно: ако слугата изпита господаря си, като забие 10 м.м. иглата въ неговото съзнание, и господарътъ каже „още 5 м.м. можешъ да забиешъ“, слугата ще каже: „Господарю, ти си идеалниятъ господаръ, когото азъ търся“. Значи, чрѣзъ закона на страданията ще ви изпитатъ. И природата тъй постѣпва: дойде най-напрѣдъ, забие 1 м.м., ти поскърцашъ, забие 2—3 м.м., пакъ скърцашъ; тогава казва: хайде, върви си! Ще дойде да ви опита: ще забие 2—5—10 м.м. Затова истинската философия въ живота е: човѣкъ

въ дадения моментъ да може да издържи страда-
 нията. Онзи човѣкъ, който може да издържи едно
 страдание, въ него има много по-голѣма воля, от-
 колкото онзи, който може да издържи една радостъ.
 Ако туришъ 100 души на една равна плоскостъ, каква
 разлика има между тѣзи герои и една скала? Елинъ чо-
 вѣкъ може да направи едно добро на 100 души, но
 тази скала не може да направи никакво добро на тия
 100 души. Ако падне тази скала върху имъ, тя може
 да ги убие, не може да ги изкачи нагорѣ. Обаче, тѣ
 могатъ да се изкачватъ нагорѣ по нея — тѣ сж разумни
 същества, съ воля. Търпѣнието е едно качество на ра-
 разумнитѣ и велики хора: само здравиятъ човѣкъ, само
 благородниятъ, само умниятъ, само съзнателниятъ чо-
 вѣкъ можъ да бжде търпеливъ. На всички свърѣмненни
 хора имъ липсва търпѣние. Свърѣмненната култура има
 нетърпѣние. Това нетърпѣние тѣ го считатъ за едно
 качество въ себе си, но то е едно движение надолѣ. А
 търпѣнието е едно движение нагорѣ. Зло може да на-
 прави камъкътъ, а добро може да направи само чо-
 вѣкъ. Добро въ свѣта може да направи само разумниятъ
 човѣкъ. Въ природата има само два начина на дѣй-
 ствие: най-първо тя начертава отдѣлнитѣ части на своя
 проектъ, и слѣдъ това сглобява своя проектъ. Нѣкой
 пътъ ви даде само частъ отъ нейнитѣ високи замисли.
 Означите една частъ съ цифрата 1, първата частъ. Тогава
 другитѣ числа ще смѣтате отгорѣ надолу. Числото показва
 всѣка една частъ на природата, коя частъ кждѣ ще
 иде. И ние по сѣщия начинъ трѣбва да строимъ на-
 шия животъ. Ти казвашъ тѣй: азъ искамъ да направя
 едно добро. То е по втория планъ на природата. До-
 бръ, но ти не знаешъ, кждѣ ще туришъ това добро.
 На изработеното ти трѣбва да туришъ извѣстно число.
 Това добро кому трѣбва да го направишъ? Да допус-
 немъ, че ти можешъ да направишъ добро на едно рас-
 тение, на едно животно, на човѣкъ и най-послѣ мо-
 жешъ да направишъ добро на едно по-възвишено съ-
 щество. Всички религии — това е правене добро на ду-
 ховетѣ. Когато ние правимъ добро на едно растение,
 съ какво ни се отплаща то? — Съ своя плодъ. Когато
 ние правимъ добро на едно животно, съ какво ни се
 отплаща? — Съ своята вълна, съ своето млѣко — не

съ своето месо. Това се изключва по слѣдния законъ. Да допуснемъ, вие казвате, че Господъ направилъ свѣта, че далъ животнитѣ за храна на хората. Питамъ ви сега, откъдѣ знаете това? Кой се е разговарялъ съ Господа да знае, че това е така? Тогава, ако туй е вѣрно, че Богъ е опрѣдѣлилъ животнитѣ за храна на хората, защо Мойсей казва: „Не убий!“ Думата „не убий“ има широкъ смисълъ. И всички онѣзи, които си присвояватъ единъ атрибутъ да убиватъ, т. е. да отнематъ живота нѣкому, то е едно право на безправие. Всички тѣзи хора сж отговорни прѣдъ онзи великъ законъ, прѣдъ природата, понеже тя има единъ абсолютенъ законъ, който гласи: ти нѣмашъ право да отнемешъ правото за животъ на всѣко сжщество, което не се дава. Нѣкои казватъ: азъ имамъ право да заколя овца. Овцата ще те запита: „Ти, който искашъ да ме прѣнесешъ въ жертва, ти прѣнесе ли себе си въ жертва?“ Ти си извършилъ едно велико прѣстѣпление. Хора, които не сж готови да се жертвуватъ за Бога, какво право иматъ тѣ да жертвуватъ животнитѣ? Когато вие заколите една овца, тя ви пита: „Ти готовъ ли си да се жертвувашъ за Бога?“ Ти заколишъ една овца, двѣ, десетъ, но дохожда Божественото разрѣшение на въпроса. Ти се оженишъ: дойдатъ 3–4 дѣца. Не мине много врѣме, умре едното ти дѣте, умре другото, умре жена ти. Питамъ: изяде ли овцата? Азъ бихъ желалъ, онѣзи, които философствуватъ, че трѣбва да се колятъ животни, нека ми покажатъ единъ здравъ човѣкъ! Ако нѣма, нека докажатъ, кои сж причинитѣ за гдѣто хората не сж здрави. Ние, културнитѣ хора, мислимъ, че тѣзи сжщества сж наши роби. Ако ние сме господари на свѣта, тогава да заповѣдваме на болеститѣ. На болеститѣ не можемъ да заповѣдваме, на бѣднотията, на сиромашията, на землетресенията — сжщо.

И тъй, първиятъ основенъ законъ за васъ е: човѣкъ най-първо трѣбва да пожертвува своя животъ за Бога. Подъ думата „жертва“, „да се пожертвувашъ“, вие мислите, че вашиятъ животъ ще се изгуби. Не! Да пожертвувашъ живота си за Бога, то значи, да мислишъ тъй, както Богъ мисли.

Мжжътъ трепери надъ жена си: такава рокля, такива чепици да ѝ купи, но той не е умрѣлъ

за нея. И при тѣзи жертви, тази жена не е станала по-добра! Ако този мъжъ се е пожертвувалъ за нея, а тя има десетъ любовници, и всѣка нощъ ходи по оргии, тогава има ли смисълъ тази жертва? Обратното: ако една жена се е пожертвувала за единъ мъжъ, и той има десетъ жени, тогава питамъ: жертвата на тази жена принесе ли плодове? Сега, мнозина се явяватъ и казватъ: ние искаме да живѣемъ единъ чистъ животъ. Чистъ животъ може да води само онзи, който живѣе по Бога. Единственото Сѣщество, което може да ни направи чисти, това е Богъ. Любимъ ли хората — това е една проказа. И въ природата е така. Ако има едно езеро, което е образувано само отъ дъждовна вода и нѣма втичане, каква ще бѣде тази вода? Такова нѣщо е човѣшката любовъ. Тя е едно блато, една помия. Всички епидемии се раждатъ отъ човѣшката любовъ. Защо се биятъ хората? Умразата е една епидемия въ тази любовъ. И когато двама души се залюбятъ, непременно ще има бой между тѣхъ. Двама души, които се любятъ, се биятъ, защото липсва основниятъ елементъ на тази любовъ, а основниятъ елементъ — това е безграничната Божествена Любовъ, която се проявява. Сега, азъ не искамъ да извадите заключение, че ние не трѣбва да любимъ хората. Че ти не си любилъ! Ти не знаешъ какво нѣщо е да любишъ. Какви сѣ качества на любовта? Писанието казва тъй: „Богъ толкова възлюби свѣта, щото даде Сина Своего Единороднаго въ жертва, за да не погине всѣки, който вѣрва въ Него. А що е вѣра?—Вѣрата е едно изкуство на тази Любовъ. Значи Богъ, като възлюбилъ свѣта, далъ отъ себе си въ жертва нѣщо хубаво — Своя Единороденъ Синъ, Който билъ за Него най-хубавото, най-възвишеното—за онѣзи, които Го любятъ, за да ги подигне. Следователно, въ Любовта всѣкога има това качество. Да подигнешъ онзи, когото любишъ. Онзи, който те люби, онзи, у когото има истинска любовъ, едно отъ качества ѝ е да те подигне. Сегашната любовъ: мъжътъ държи касата затворена, самъ ще отваря. Всичко седи подъ ключъ затворено! „Откритото мѣтко котка не го ближи“. А въ истинската любовъ касата е отворена и можешъ да взимашъ, колкото искашъ. Онзи, който те обича, никога нѣма да пита „съ

кои пари?“ Имашъ абсолютно довѣрие въ онзи, когото обичашъ, и който те обича. Нѣмашъ ли това абсолютно довѣрие, любовта ти не е Божествена Любовь. Това сж признацитѣ. Ако ги нѣмашъ, ще се боришъ, до като ги придобиешъ. По отношение къмъ насъ, Богъ има абсолютно довѣрие къмъ насъ, понеже Той е вѣченъ, безграниченъ. Той знае, че никой не може да го оцети. Сега се изисква отъ насъ и ние да имаме абсолютно довѣрие къмъ Него. Той забие губерката 1 м.м. въ насъ и като кажешъ, че не можешъ да търпишъ, извади я. Дойдемъ ли до Бога, ние трѣбва да имаме едно свещено правило: трѣбва да оставимъ нашето право Богъ да го защитава. Но дойдемъ ли до Божието право, ние ще го защитаваме. Той е Любовь, азъ за Него съмъ готовъ да се жертвувамъ. Защитишъ ли Божиитѣ права и оставишъ ли твоитѣ Богъ да ги защити, ти си въ истинския пътъ на своето развитие. И на сегашнитѣ религиозни хора туй имъ липсва. Това е едно изкуство, наука е това! Азъ когато говоря, нѣкой отъ васъ може да каже, че еди-кой си е нетърпеливъ Трѣбва да си търпеливъ тѣй, както Богъ е търпеливъ—абсолютно търпѣние! Можемъ да бѣдемъ търпеливи. Да бѣдемъ такива, то значи да бѣдемъ съвършени. А съвършенството—това е идеалътъ на нашето развитие. Тѣзи положения сж принципиално поставени. Това не трѣбва да ви обезсърчава. Вие сте турили вече една основа за бждещето ваше търпѣние. Върху тази основа вие можете да градите. И тѣй, не трѣбва да се задоволявате отъ това, което сте придобили.

Послѣ, нѣкои казватъ, че повторението било майка на знанието. Но повторението е майка и на глупостта. Защо? — Единъ порокъ като го повтаряшъ, повтаряшъ, какво печелишъ? Слѣдователно, повторението не е една абсолютна мѣрка, съ която вие можете да си играете. Какво ще повтаряшъ? Ако повтаряшъ единъ класъ нѣколко години, какво ще стане съ баща ти, я ми кажете? Тогава, повторението майка на знанието ли е? — Майка на глупостта. Защото въ тѣзи десетъ години всѣки учителъ ще каже: този калпазанинъ! — и всички ученици ще те поди раватъ, и като излѣзешъ, ще кажешъ: слава Богу, отървахъ се! Въ единъ класъ е позволено да се учишъ само една година. Сега искатъ

да ни кажатъ, че въ свѣта има много прѣбраждания и отъ тамъ се явява кривата страна на окултизма, който казва, че като има много прѣбраждания, то втори пѣтъ като се прѣродя, тогава ще подобря живота си. Не, ти си отъ мързеливитѣ ученици, и природата ще те отбѣлѣжи съ особени знаци. Ти не туряй въ себе си мисълта, че много пѣти ще се прѣбраждашъ. Второто прѣбраждане ще бѣде за втори класъ; седмото прѣбраждане—за седми класъ. Прѣдставете си сега, че вие сте въ положение на едно млѣкопитающе сѣщество, като коня. Коньтъ, и той се прѣбражда. Да кажемъ, че на тоя конь му е останало само едно прѣбраждане, за да стане човѣкъ. Ако той не използва послѣдното си прѣбраждане, той ще остане пакъ като човѣкъ, но въ конска форма. Питамъ: какъ ще употреби благата, човѣшкитѣ дарби? Тогава, знаешъ ли какво ще прави коньтъ, какъ ще се прояви? Когато не знае да свири, ще почне да рита назадъ, ще почне да прави угражнения и ще прилича на единъ акробатъ. Въ програмата му е било турено да ходи на заднитѣ си крака.

Тѣзи аналогии, като принципи, и въ свѣтския животъ сѣ сѣщитѣ: вие ще живѣете като единъ обикновенъ човѣкъ. Ще почнете и вие, като коня, да се спъвате на краката си. Слѣдователно, въ съврѣмения окултизмъ има една опасностъ, когато мислимъ, че като се прѣродимъ за въ бѣдеще, тогава ще изправимъ живота си. Не, само единъ животъ за единъ класъ. И тѣй, прави сѣ нѣкои, дѣто казватъ: за I-ви класъ единъ животъ; за II-ри—другъ; за III-ти, IV-ти — сѣщо. Това е нормалниятъ вървежъ на нѣщата. Само въ тази Божествена Любовь учението може да върви нормално. Щомъ се отдалечимъ отъ Божествения животъ, започва атавизмътъ. Атавистическиятъ законъ е обратенъ на Божествения. Затова, най-първото нѣщо—ще си създадете една отлична философия въ себе си: вѣра въ Бога, вѣра въ себе си! Тази вѣра въ Бога на какво се основава? Това сѣ въпроси, които вие сами трѣбва да разрѣшите. Въ този животъ трѣбва да ги разрѣшите. И тѣй, най-първо вие си туряте единъ общъ планъ, скица — вашиятъ животъ. Слѣдъ туй ще има другъ единъ планъ, вториятъ планъ — Божествениятъ. Първиятъ планъ: вие искате

да се ожените, да имате дѣца. А Божествениятъ планъ е онзи, когато вие живѣете за вѣчността, за ангелитѣ. Всички тѣзи нѣща за бждеще трѣбва да се съчетаватъ, да се създаде бждеще за вашата душа. И тъй, когато едно врѣме Христосъ билъ на земята, това училъ Той хората: „Това е вѣченъ животъ, да познаватъ Тебе Единнаго, Истиннаго Бога“. Всѣки, който тъй познава Бога, той е разуменъ, той е близо до това учение, а онѣзи, които сж се отдалечили отъ това учение, тѣ казватъ: днесъ Господа не можемъ да Го намѣримъ. Азъ правя слѣдното сравнение: допуснете, че вие живѣете въ единъ палатъ, който има 100 стаи. Въ първата стая гори една воценица, въ втората — дѣѣ, въ третата — три, а въ стотната стая — 100 свѣщи. Казвамъ: на тѣзи 100 свѣщи може ли да узрѣе нѣкой плодъ? Не може. Идва нѣкой и казва: вѣнъ отъ този замъкъ има едно свѣтило, което има 8,000,000 свѣщи, и на неговата свѣтлина зрѣятъ най-хубавитѣ плодове. Слѣдователно, нашата сегашна свѣтлина е знанието на тѣзи свѣщи. И ние трѣбва да излѣземъ на тази свѣтлина, на която зрѣятъ нашитѣ плодове. Когато дойде Божествената свѣтлина, бждете увѣрени, че тя ще внесе истински миръ, истинска радостъ. Сега у васъ се заражда мисълта и казвате: значи, толкова сме низки, нѣмаме Божествена свѣтлина! Вие имате Божествена свѣтлина, но не се задоволявате отъ нея. Тя, въ сравнение съ безграничната Божествена свѣтлина, е много малка. Еднакво ли приематъ свѣтлината мравката, рибата, човѣкътъ, растенията? Възприемането на Божествената свѣтлина зависи отъ човѣшкото съзнание. Една стѣпка по-горѣ, още по-горѣ, още по-горѣ! Казватъ: край нѣма ли? Ти не мисли за края на нѣщата. Ти мисли за горѣ и надолѣ не гледай. Още нагорѣ, още нагорѣ, докато дойдешъ до онзи Божественъ свѣтъ, кждѣто тази свѣтлина ще се изяви.

И тъй, оставатъ двѣ нѣща явни въ свѣта: любовь къмъ ближния — тя е относителната реалность. Любовь къмъ Бога — тя е абсолютна реалность. Единственото реално въ свѣта, единственото неизмѣнно, това е любовьта къмъ Бога. Върху тази любовь, може би, нѣкой другъ пътъ ние ще се спремъ да ви поговоримъ, какво нѣщо е абсолютната реалность въ свѣта, какви сж прин-

цититѣ на тази реалностъ, и какъ може да се измѣни нашиятъ животъ отъ врѣмененъ къмъ вѣченъ, да стане животътъ ни хармониченъ. Нѣкои казватъ: толкоза години вървимъ по този пѣтъ и не виждаме никаква реалностъ. — Методътъ ви е кривъ. Любовь къмъ Бога, нищо повече! И чудно е, хора, които подържатъ, че сж излѣзли отъ Бога, да казватъ, че не могатъ да любятъ Бога. А колко е естествено за дѣтето да люби майката! Тази любовь е толкова естествена, толкова проста! Азъ ще ви дамъ едно изяснение, въ какво се състои Божията Любовь и въ какво — човѣшката любовь. Любовьта къмъ хората мяза на слѣдната картина: вѣчъ е студено, снѣгъ, буря, стѣгате си воловетъ да идете въ балкана, дѣто прѣкарвате 1—2 часа. Натоваришъ колата, докарашъ дърва въ кѣщи, но рѣцѣтъ ти измръзватъ. Туришъ тѣзи дърва на огнището и казвашъ: много приятно е! А, дръвца, дръвца, хубаво нѣщо е да ги имашъ! Това е човѣшката любовь. Но тѣзи дърва изгарятъ. Отвѣнъ е все студено. Въ Божествената Любовь процесътъ е обратенъ. Тамъ впрѣгане на волове нѣма. Кола нѣма. Ти ще излѣзешъ навѣнъ на слънце: ще туришъ гърба си на слънце и ще се понагрѣешъ. При слънцето не ти трѣбватъ нито кола, нито дърва. Понапечешъ се и казвашъ: слава Богу, тукъ е безъ трудъ. Питамъ тогаза: коя наука е по-лесна, кое е по-хубаво — да ходишъ въ гората съ воловетъ си, или да си грѣешъ гърба напразно на слънце?—Първото е съ разноски, а второто — безъ пари. Слѣдователно, тази философия е износна, безъ разноски.

И тъй, любовь къмъ Бога — това е най-естественото положение, въ което насъ сж ни заблудили. Не, съ Бога трѣбва да се занимаваме, но не тъй, както Го търсимъ. Не се търси така Господъ. Какъ се търси, азъ нѣма да ви казвамъ, понеже вие знаете. Ще бжде смѣшно отъ моя страна, да казвамъ на онази мома какъ да люби своя възлюбенъ! Какъ да любимъ Бога? Вие знаете. И това, което знаете за Бога, 'блѣжете го. И тогава ще ви кажа: несте далечъ отъ царството Божие.

Бесѣда, държана на 9.IX 1923 год.

Бждете разумни!

„Ето, азъ ви проваждамъ, като овци между вълци; бждете, прочее, разумни, като змиитѣ и незлобиви като гълѣбитѣ“.

Двѣ важни думи има въ този стихъ. Тѣ сж: „разумни и незлобиви“. Ако вие бихте се прѣнесли въ далечното минало на човѣшкото появяване, ако бихте имали онази привилегия, която ангелитѣ сж имали, да видятъ създаването на сегашния свѣтъ, появяването на човѣка, неговото развитие, всички онѣзи култури, които сж прѣдшествували, и които има още да прѣдшествуватъ, които сж били, и които има още да бждатъ, щѣхте да имате ясна прѣдстава за думитѣ „разумъ и незлобие“. Сегашната култура се отличава съ отрицателни качества, нѣма нищо положително въ нея, т. е. има положителни качества, въ сила на разрушение. Да разрушаватъ—въ това сж силни съврѣменнитѣ културни хора, а по добродѣтели, тѣ се отличаватъ съ отрицателни качества. Нѣкои историци правятъ разлика между сегашната култура и миналата и намиратъ, че съврѣменнитѣ хора сж станали културни. Дѣйствително, по видимоу така е, по форма сж станали културни, но по съдържание не сж, общо говоря. Азъ ще туря моя мащабъ или онази мѣрка, споредъ която азъ наричамъ онзи народъ културенъ, който е абсолютно честенъ, абсолютно добъръ, абсолютно интелигентенъ и разуменъ и абсолютно благороденъ. Този е мащабътъ, съ който може да сждимъ за всѣки народъ. Има ли тѣзи качества единъ народъ, той е народъ; нѣма ли ги, неговата култура е проблематична, той спада къмъ закона на вѣроятноститѣ, споредъ който, само до извѣстна степенъ той е културенъ. Запитайте, който и да е прочутъ съврѣмененъ моралистъ, какъвъ е смисълътъ на живота, ще видите какви чудни отговори ще ви дадатъ. Запитайте онѣзи

видни държавни мъже, какъвъ е смисълътъ на живота, и тѣ ще ви дадатъ чудни отговори. То е, не че тѣ нѣматъ желанието да ви кажатъ истината, но така го разбиратъ. Тоза азъ обяснявамъ по слѣдния начинъ. Ако вие сте въ нѣкакъва нужда, и се обърнете къмъ нѣкого, когото вие считате за богатъ, т. е. въ сжщность минава за богатъ, но касата му е празна, и му поискате 10-ина хиляди лева, а той едва ви даде 500 лв., виноватъ ли е той? Казва: толкова имамъ. Толкова има човѣка, толкова дава. Можете да му се сърдите, колкото искате. Вие може да казвате, че той е богатъ. Да, свѣтътъ е пъленъ съ богати хора, но има фиктивно богати и дѣйствително богати. Въ духовния свѣтъ богати хора сж само разумнитѣ хора, незлобивитѣ и скромнитѣ хора. Това сж богатитѣ хора въ свѣта. И дѣйствително, разумътъ е единъ даръ на човѣка отъ ангелитѣ, тѣ сж го подарили на хората. Когато Богъ направилъ човѣка, повикалъ всички разумни сжщества да му дадатъ по нѣщо, понеже той билъ послѣдния, най-малкия имъ братъ. Ангелитѣ, като го погледнали, видѣли го въ много незавидно положение, живѣлъ въ една колибка, не му стигало ума какъ да си направи кжща, и си казали: „Да му дадемъ отъ нашия разумъ“, и така човѣкътъ се нарекалъ „човѣкъ на мъдростта“. И дѣйствително, единственото нѣщо, което отличава човѣка въ сегашната природа, то е неговиятъ разумъ.

Сега, азъ взимамъ думата „умъ“ въ най-широкъ смисълъ, а „разумътъ“ взимамъ, като една сила вътрѣ въ ума, въ по-ограниченъ смисълъ, т. е. умътъ взимамъ като нѣщо, което включва всичко, а разумътъ включва само способноститѣ на човѣка, съ които той работи въ даденъ случай. „Разуменъ човѣкъ“, казватъ. И дѣйствително, когато умътъ има едно прѣодоляваще влияние, върху лицето на човѣка се забѣлѣзва една особена свѣтлина. Умътъ е, който хвърля една особена свѣтлина върху лицето, то просиява. Божествена свѣтлина се издава изъ очитѣ на единъ интелигентенъ човѣкъ. Разумниятъ човѣкъ, или умниятъ човѣкъ, или мъдриятъ човѣкъ, да вземемъ тия три думи, три термина, се отличава по тоза, че той може да направи всичко. Като казвамъ, че може да направи всичко, под-

разбирамъ, че може да направи всичко туй, отъ което хората иматъ нужда. Умниятъ човѣкъ, като дойде при единъ боленъ, ще знае какъ да го лѣкува. Ако дойде въ една къща, дѣто домакинитѣ страдатъ отъ негодитѣ на живота, той ще знае какъ да ги поправи. Ако срѣщне по пътя нѣкоя счупена кола, ще знае какъ да я поправи. Ако влѣзе въ църквата и въ държавата, веднага ще знае какъ да напъти хората въ този правилень пѣтъ.

Сега, мнозина отъ васъ говорите за мораль, казвате, че трѣбва да бждемъ морални хора, но, моралността е едно качество само на умния, на разумния човѣкъ. Моральтъ въ духовния свѣтъ, това е стабилностъ, това е опорната точка, отъ която разумътъ започва своитѣ изслѣдвания. Моральтъ, това е първата опорна точка, отъ която разумътъ се проектира. Тѣй опрѣдѣлямъ азъ що е мораль. И тѣй, моральтъ, това е мащабъ за ума, отъ дѣто той започва своитѣ проекции. Безъ мораль умътъ не може да заточне своята дѣятелностъ. Сега, разбира се, азъ бихъ употребилъ друга една дума за мораль. Тѣй както днесъ се употребява думата „мораль“, тя се употребява въ много ограниченъ смисълъ, но моральтъ има по-високо произхождение, чисто Божествено произхождение. Слѣдователно, опорната точка на разума е Божественото. Вие не можете да бждете разумень човѣкъ, ако нѣмате абсолютна моралностъ въ себе си. Нѣкои казватъ: трѣбва да бждемъ добри. Не, абсолютно добъръ трѣбва да бждешъ! Абсолютно добъръ, безъ никакво изключение. Да нѣма абсолютно никакво зло въ сърцето ти, абсолютно никакво съмнѣние, абсолютно никакво невѣрие. Що е съмнѣнието? Съмнѣнието е качество само на глупавитѣ хора. Кой се съмнѣва? Само невѣжиятъ се съмнѣва. Ако азъ имамъ силата да творя всичко въ свѣта, ще се съмнѣвамъ ли? Като се разболѣя, ще се съмнѣвамъ, разбира се. Въ момента, когато дигамъ чувала, нѣма да се съмнѣвамъ, но щомъ се разболѣя, не ще мога да го дигамъ. Нѣкой казва: азъ се съмнѣвамъ. Въ какво се съмнѣвашъ? Нѣкой пѣтъ, който слуша, се съмнѣва, и който говори, и той се съмнѣва. Човѣкъ, който се съмнѣва, това значи, че има нѣщо, което му липсва въ ума. И

онзи, който говори и се съмнява, и нему липсва нещо отъ ума. Ще ви разправа единъ анекдотъ. Събрали се въ древността двама знаменити адепти. Срѣцнали се тѣ на кржстопжтъ и почнали да разправятъ за силитѣ, които сж придобили отъ природата. Единиятъ казва: „Силата ми е толкова голѣма, че азъ мога да отбия земята отъ нейния пжтъ.“ Другиятъ казва: „Моята сила е още по-голѣма, азъ мога да отбия слънцето отъ неговия пжтъ“. Този послѣдниятъ казва на първия, който могълъ да отбие земята отъ нейния пжтъ: „Е, сега пристѣпни вече, отбий земята, понеже, ако азъ отбия слънцето отъ пжтя му, ще настане тъмнина, и ти нѣма да си свършишъ работата, а азъ послѣ ще отбия слънцето“. Той казаль: „Имамъ малко работа сега, ще ме почакашъ малко“. Отишълъ да си свърши работата, но не се върналь. Защо не се върналь веднага? Защото не може да отбие земята отъ пжтя ѝ. Връща се този адептъ отъ школата слѣдъ нѣколко дни и казва: „Учителитѣ, които сж ми повѣрили тази тайна, ми казаха, че ако азъ отбия земята отъ пжтя ѝ, ще ме подложатъ на смъртно наказание, затова, заради своя животъ, нѣма да отбия земята отъ пжтя ѝ. Сега е твой редъ, отбий слънцето отъ неговия пжтъ“. Вториятъ адептъ казва: „Чакай, и азъ имамъ малко работа, да я свърша“. Слѣдъ нѣколко дни той се връща и казва: „Ужасна работа, казаха ми, че ако отбиешъ слънцето отъ пжтя му, ще се свърши свѣта, ще се разруши цѣлата слънчева система, затова ще се откажешъ“. Така и ние ще се откажемъ отъ да проявимъ своитѣ сили. Мислите ли, че тѣзи два адепта сж герои? Първото, че единиятъ може да отбие земята отъ нейния пжтъ, а другиятъ—слънцето отъ неговия пжтъ, и второто, че ще ги подложатъ на смъртно наказание, това сж тѣхни измислици. И съвършеннитѣ философи иматъ такива крайни философски системи, като на тия два адепта. Смѣшни сж, като ги погледнешъ, какъ лансиратъ теорията за произхода на човѣка. Е, казвамъ, какви сж даннитѣ ви за това? Намѣрили нѣждѣ една костъ отъ черепа на човѣка, и отъ тѣзи черепи правятъ своитѣ заключения. Знаете ли на какво мяза това? Прѣдставете си единъ човѣкъ, на кгото очитѣ сж извадени, и вие му дадете най-хубавата картина, да се произнесе върху

нея. Той откръсва едно парченце отъ тази картина и почва да си дава мнѣнието, какъ е направена тази картина, какво е нарисувано на нея, само като я пипа. Не, тукъ се изисква единъ умъ просвѣтенъ, да се върне назадъ, да види онзи първоначаленъ произходъ и да разбере, каква роль играе човѣшкиятъ разумъ. Ако вземете сега млѣкопитающитѣ, всички нисши същества, ще видите, че тѣхното чело е обрасло съ косми и въ тѣхъ нѣма никакъвъ разумъ, никаква интелигентностъ, въ този вътрѣшенъ, субективенъ смисълъ. У тѣхъ е развитъ донѣкъдѣ само обективниятъ умъ. Само сегашниятъ човѣкъ, който е получилъ тази способностъ — разума — има едно благо, че неговото чело и лице е малко оголѣло. Само туй мѣсто на лицето, което е голо, само то е, дѣто се проектира неговата интелигентностъ. Може да правите наблюдения. Тѣ сж слѣдующитѣ: колкото повече се увеличава човѣшката интелигентностъ, толкова повече челото се оформява правилно и приема извѣстни гънки, като се подига; при това, тия косми почватъ да се намаляватъ, и нѣкой пътъ така изчезватъ, че челото става свършено гладко. Туй е външната страна. Ако отворите вътрѣшната частъ отъ прѣдъ на лоба, ще видите, че въ тази частъ на мозъка има много гънки, и при това нишките на бѣлото вещество се продължаватъ, а сивото вещество отгорѣ се увеличава. Но това не е разумътъ, това сж органитѣ или материята, чрѣзъ която се проявява тази разумна сила.

Казва сега Христосъ: „Бждете разумни, като змиитѣ, и незлобиви, като гълѣбитѣ.“

Христосъ тукъ подразбира двѣ велики култури, които сж прѣдшествували явяването на човѣка. Подъ „змиитѣ“ ние разбираме културата, прѣзъ която сж минали ангелитѣ. Културата на гълѣбитѣ, и това е единъ символъ, култура, прѣзъ която херувимитѣ сж минали. Първата култура е развила качествата на разума, а втората култура — скромността, качество, което произтича отъ любовта, отъ незлобието.

По какво се отличава разумниятъ човѣкъ? Разумниятъ човѣкъ не се занимава съ миналото, нито се занимава съ бъдещето, нѣма тѣхъ за цѣль, а той се занимава съ настоящето. Подъ думата „настояще“, не

значи, че той е материалистъ. Не, настоящето е Божественото. Въ настоящето той работи за себе си. Разумниятъ човѣкъ, ако има да взима отъ нѣкого, той нѣма, като го види на улицата, да го изругае, а ще го повика въ къщата си и ще му каже: приятелю, можешъ ли да ми платишъ съ лихвитъ? — Не мога. Оставамъ лихвитъ. Безъ лихвитъ можешъ ли? — Не мога. Тогава тритъ четвърти можешъ ли? — Не мога. Половината можешъ ли? — Не мога. Едната четвъртъ можешъ ли? — Мога. Е, плати тогава! скъсва полицата, хвърля я. Вика другиго, който има да му дава, и започва съ него по сѣщия начинъ. Казва му: ти съ лихвитъ можешъ ли да ми платишъ? — Не мога. Тритъ четвърти? — Не мога. Полозината? — Не мога. Едната четвъртъ? — Не мога. Скъсва полицата, хвърля я. Ликвидирамъ съ тебе смѣтката, иди работи, и втори пътъ дългъ не прави! Ще кажете: каква философия има въ това? Та, разумниятъ човѣкъ скъсва полицата, и казва: азъ искамъ да бъда на чисто, да се занимавамъ само съ Божествената Мъдростъ. И най-големото зло, което сега съществува въ свѣта, т. е. азъ не говоря за свѣта, но за всички религиозни общества, то е, че всички тия религиозни хора държатъ погрѣшките на другитъ въ своитъ умове. Вслѣдствие на тоза нашиятъ умъ не е въ състояние, не е свободенъ да се занимава съ онова, което Богъ може да ни даде. Ние не сме свободни да видимъ въ Божестве ния свѣтъ онова, което трѣбва да видимъ. Е, прѣдставете си, онзи търговецъ, който е погълнатъ въ своитъ тевтери, седи въ кантората си, и по цѣли дни постоянно се занимава съ числа, какво може да види? Това сж милиони, милиони числа. Че слънцето изгрѣва, че звѣзди, мѣсечина изгрѣватъ, това сж второстепенни въпроси за него. Той седи съ своитъ тевтери. Върне се дома си, пакъ тевтери, пакъ полици, съ смѣтки се занимава той. Смѣтки, смѣтки, съ години е това! И най-послѣ, казватъ за него: той е най-видниятъ търговецъ, най-зидниятъ финансистъ, той ще оправи свѣта. Имаме ли поне единъ финансистъ въ човѣшката история, който да е оправилъ свѣта? Финансиститъ можаха ли да оправятъ разбъркалитъ затиси и смѣтките на асирийската култура, на Вавилонъ? Финансиститъ можаха ли да опра-

вятъ забърканитѣ смѣтки на езреитѣ въ Палестина прѣди 2000 години? Тия финансисти мѹжаха ли да оправятъ забърканитѣ записи на великата римска империя? Мислите ли, че тия финансисти днесъ ще оправятъ смѣткитѣ на Европа? — Не.

Казва Христосъ: „Бѹдете разумни, като змиитѣ, и незлобиви, като гължбитѣ!“

Е, какъвъ ще бѹде изходниятъ пѹтъ, ако не се оправятъ смѣткитѣ? — Бой. Защо се биятъ хората? Българитѣ въ турско врѣме имаха единъ особенъ навикъ. Българинътъ, когато работи, е много трѣзвъ, но щомъ си пийне $1\frac{1}{2}$ килце, той става много смѣлъ и отваря смѣткитѣ. Седне на дюкяна, пийне малко и казва: „Слушай, онзи Иванъ Стоячовъ има да дава 15 лева на общината, защо не си е платилъ данъка? Я го повикайте скоро да си плати!“ „Драганъ Наумовъ, тамъ, не си е направилъ плета на нѣзитѣ. Я го позикайте да си плати!“ И като го повикатъ, ако нѣма да си плати, търтятъ му единъ такъвъ бой, че му пукнатъ главата. Затварятъ го, да си плати глобата. Но, като изтрѣзнѣятъ, казватъ: „Защо трѣбваше да го биемъ? Не направихме добръ“. И сега, съвременнитѣ европейски народи се смѣятъ, но постѹпватъ точно като българитѣ. Като иматъ да взиматъ, готови сѹ все съ сила да дѣйствуватъ. Питамъ сега: тази всеобща война какво благо донесе на Англия, какъо благо донесе на Америка, какво благо донесе на Франция, на Русия? Никакво благо! Тия дѣржави се разсипаха. Тѣ виждатъ своитѣ погрѣшки, но не могатъ да ги поправятъ. Тѣ не бѣха достатъчно разумни. Сега ние ще оставимъ всичко това. Ние ще приложимъ туй Божествено учение индивидуално. За насъ животътъ има другъ единъ смисълъ. Ние се готвимъ за единъ свѣтъ, който нѣма нищо общо съ този съвремененъ свѣтъ. Ние се готвимъ за една култура, на която коренитѣ не сѹ тукъ на земята. Единъ день цѣлото човѣчество съвършено ще излѣзе, ще напусне тази земя. Ученитѣ каззагъ, че тази земя ще се прѣнесе въ друга една планета, която сега се създава въ пространството, и тамъ ще започне онази разумна, нова култура. И Христосъ загатва на своитѣ ученици: „Отивамъ да ви приготвя друго мѣсто и, когато ви приготвя, ще дойда да ви взема, та кждѣто съмъ азъ, тамъ ще бж-

дете и вие.“ Ако това мѣсто бѣше тукъ на земята, Христосъ нѣмаше да каже: отивамъ да ви приготвя мѣсто. Сега всички религиозни хора проповѣдватъ едно учение, да се оправи земята. Египтянитѣ я оправяха, не можаха да я оправятъ; вавилонянитѣ я оправяха, не можаха да я оправятъ; асирийцитѣ я оправяха, не можаха да я оправятъ. Никой не можа да я оправи. Тѣй ще си вързи.

„Бждете“, казва Христосъ, „разумни като змиитѣ“.

Въ какво отношение? Въ какво седи този разуменъ животъ? Разумниятъ животъ се изразява въ служене на Бога. Въ всѣки човѣкъ, вѣнка отъ човѣшкото, има една Божествена чѣрта. Човѣшкото у човѣка, това е опаковката, а Божественото — това е сжщността на човѣшкото естество. Всѣки единъ, колкото и да е морално падналъ, когато направи една погрѣшка, той я съзнава въ себе си, само че не знае какъ да изправи тази погрѣшка.

Сега, въ религиозния животъ е необходимо развиване на разума. То е вжтрѣшната страна. Защото, вжтрѣшното разбиране на тѣзи идеи ще зависи отъ вашия разумъ. Въ разумния животъ се изисква обмѣна на идеитѣ. Запримѣрь, ако единъ художникъ чрѣзъ своитѣ картини хвърля въ видима форма своитѣ идеи, то разумниятъ човѣкъ веднага ще ги схване и ще покаже, каква е била идеята на този художникъ. Ще каже: „Идеята му била такава и такава“. Ако дойде нѣкой, у когото разумътъ не е развитъ, нѣма да схване тия потѣнкости на картинитѣ. Ако нѣкой засвири нѣщо, разумниятъ човѣкъ веднага ще схване мелодията, а онзи, у когото разумътъ не е развитъ, ще каже: това е една пѣсенъ. Сега, нѣкои казватъ: да имаме вѣра. Но, при сегашния животъ на хората трѣбза толкова вѣра, колкото разумность. Павелъ казва: „Безъ вѣра не може да се угоди на Бога, а безъ разумъ не може да се служи на Бога“. Вѣрата угажда, а разумътъ упжтва човѣка, какъ да служи. Не може да се развие у васъ разумъ, ако вие нѣмате единъ чистъ животъ. Чистотата, това е едно условие за развиване на разума. Разумътъ може да се развива само при много благоприятни условия. Съзрѣмненната наука, като гозори върху наслѣдствеността, показва какво влияние упражняватъ майкитѣ върху своитѣ дѣца. Запримѣрь,

майката се намира въ едно тревожно състояние, и така заченала своето дѣте. Съ това тя спѣва развиването на неговия разумъ. Ако у нея сж минавали най-мрачните мисли да се самоубие, или това да направи, онова да направи, туй дѣте ще се роди, като единъ идиотъ, или като единъ прѣстѣпникъ. Поне така показватъ научнитѣ данни. Но, ако майката се намирала въ едно свѣтло настроение на духа, ако сърцето ѝ било изпълнено съ любовъ, и се е занимавала съ най-възвишенитѣ идеи, то, като се роди туй дѣте, ще носи тази интелигентностъ, този потикъ, който майката е влѣла въ душата му. Сега, нѣкои ще запитатъ, защо трѣбва да живѣемъ единъ чистъ и святъ животъ? Ще ви кажа. У васъ има заченатъ единъ новъ животъ, едно дѣте. Всѣки носи по едно дѣте. Азъ казвамъ, че всички съврѣмenni хора, мъже и жени, сж брѣмenni. И всички трѣбва да бждемъ доволни, че сме брѣмenni, че сме заченали едно ново дѣте. И ние трѣбва, както майката, всичко да пожертвуваме, за да може туй духовното въ насъ да възрастне. И когато туй Божественото у насъ възрастне и придобиемъ своя разумъ, само туй Божественото е въ състояние да ни освободи отъ робството, въ което се намираме. Запримѣръ, въ какво седи робството? Да кажемъ, нѣкой пжтъ може да ви проповѣдвамъ една отлична бесѣда, и казвате: отлична е тази бесѣда, като се върнемъ въ кѣщи, ще приложимъ туй учение. Но, като се върнете въ кѣщи, учението не се прилага. Защо? Защото разумътъ ви е слабъ. Вие, да кажемъ, сте двѣ братчета. Едното братче е толкова сухо, а другото братче дращи кибритъ, безъ да му идва на умъ, че може да запали своето братче. Азъ зная, много дѣца сж запалвали своитѣ братчета. Въ Варна имаше единъ такъвъ случай. Едно братче казва на сестричето си: „Чакай да ти покажа, какъ мама пали огъня“. Драсва кибрита, туря го подъ роклята, запалва я. Когато сестричето му изгаря, то трепва съ ржцѣ и избѣгва. Ще кажете: колко сж неразумни тѣзи дѣца! Не е така. Че азъ виждамъ много религиозни хора, които казватъ: „Чакай, братко, да видя, дали ще се запали роклята ти.“ Драсва съ кибрита, а послѣ трепва съ ржцѣ и избѣгва. А. . . а. Когато говоря за чистотата, подразбирамъ, че разумътъ може да

се развие само подъ влиянието на тази чистота. Който иска тази чистота, той ще развие своя разумъ, а който не я иска, той може да глупи и грѣши, колкото иска. Почни да грѣшишъ, и рога и опашка ще ти израстнатъ, и ржцѣтъ ти въ копита ще се прѣвърнатъ. Питамъ: а о ти израстнатъ рога и опашка, и ржцѣтъ ти въ копита се прѣвърнатъ, какво ще стане съ тебе? Селянинътъ ще те хване, ще те впрѣгне, и ще каже: „Дий, мене ми трѣбва такъвъ философъ.“

„Бждете“, казва Христосъ, „разумни, като змиитѣ и незлобиви, като гължбитѣ!“

Христосъ, който е говорилъ по цѣли часове въ своитѣ бесѣди, е казвалъ много хубави работи, които не сж хроникирани въ туй Евангелие, а е прѣдадена само тази притча.

„Бждете разумни, като змиитѣ!“ Защо? Само по този начинъ вие ще се удостоите, казва Христосъ, да се свържете съ ангелитѣ, и тѣ ще бждатъ ваши Учители. И прѣдставете си, ако вие имате единъ свѣтълъ разумъ, съ който да привличате ангелитѣ, всѣки день, при всѣка мжчна задача, ще ви посѣщава по единъ свѣтълъ жителъ. А сега, при кого отъ васъ е слѣзълъ единъ ангелъ? Ако нѣкой отъ васъ каже, че е слѣзълъ единъ ангелъ при него, ще кажатъ, че той е смахнатъ. Да, ако дойде при васъ единъ ангелъ отъ тия небесни жители, ще видите каква интелигентность, какво благородство ще се язи у васъ! Ако единъ день дойде единъ ангелъ въ дома ви, знаете ли какво ще стане? Ще стане такъвъ единъ прѣвратъ, какъвто свѣтътъ не е виждалъ. И ако ви видятъ, свѣтътъ нѣма да ви познае. Азъ бихъ прѣдставилъ посѣщението отъ този ангелъ по слѣдующия начинъ. Прѣдставете си едно сѣмейство въ послѣдна бѣднотия, окжсано, дѣцата разочорлени и голи. Дойде единъ човѣкъ, облѣче цѣлото сѣмейство, обуятъ хубави обуца, дрехи, и слѣдъ единъ мѣсецъ дѣцата се развеселятъ, станатъ весели, засмѣни. Когато единъ ангелъ дойде въ дома ви вжтрѣ, ни поменъ нѣма да остане отъ злобата, отъ глупостъта въ свѣта. И единственото нѣщо, което сега очакваме, то е посѣщението на нѣкой отъ тия ангели. Той нѣма да бжде простъ, той ще ви говори за смисъла на живота, той ще ви говори за ангелската култура, какъ живѣете

вие, и какъ трѣбва да живѣете, и при това, ако вие сте готови, той ще ви вземе на свои разноски, ще ви заведе въ тѣхното царство и послѣ ще ви върне и ще каже: „Живѣйте, както знаете да живѣете!“ И всички сегашни спънки, които имаме ние, всички спънки, които има въ всѣко общество, въ всѣки единъ народъ може да ги рѣшимъ само чрѣзъ този разуменъ животъ. Разумниятъ човѣкъ не се енервира, разумниятъ човѣкъ не се сърди. Нѣкой ще каже: азъ се въздържамъ. Не, разумниятъ човѣкъ има едно особено разположение въ душата си. Азъ не говоря за външното проявление на човѣка, азъ говоря за вътрѣшното проявление на човѣка. Въ какво е праявлението на човѣка? Той не мисли зло никому. Той мисли добро на всичкитѣ хора, и не си отмѣщава. Той е дълготърпеливъ, той е благоутробенъ, както Бога, прощава всичко. Послѣ, той изглажда всичкитѣ мжчнотии, които сѣществуватъ. Разумниятъ човѣкъ не уповава никому, освѣнъ себе си и на Бога, или може да кажемъ, той уповава само на своя разумъ. Ще ми кажатъ: е, разумътъ. Да, разумътъ, това е единственото Божествено, което ни е дадено за подкрѣпа. Ако ние не вѣрваме въ този разумъ, въ Бога нѣма да вѣрваме. Ние познаваме Бога само чрѣзъ този разумъ. И казва Христосъ: „Това е животъ вѣченъ, да познаятъ Тебе Единнаго, Истиннаго Бога.“ А Истината се познава само чрѣзъ разума. И сега, въ всѣко едно дѣйствие въ свѣта, ще забѣлѣжите едно движение. Запримѣръ, когато искатъ да подигнатъ едно гонение върху нѣкои хора, казватъ, че животътъ имъ не се харесва, не е мораленъ, ще кажатъ, че тѣзи хора не сѣ разумни, че тѣ разрушаватъ свѣта. Тѣй е. Ако единъ човѣкъ дойде въ свѣта, иска да разрушава едно общество, което Богъ е създалъ, дѣйствително, всички хора иматъ право да го отстранятъ, но ако единъ човѣкъ дойде въ свѣта, иска да внесе подобрене, а тѣ го гонятъ, тѣ внасятъ злото въ себе си. Евреитѣ имаха тази опитностъ. Като народъ, Богъ имъ изпрати толкова велики хора, пророци, тѣй необходими, за да имъ прѣдскажатъ какви сѣ Божиитѣ пѣтища. Всѣки единъ отъ тѣхъ биваше убитъ. Въ сегашната епоха пророци нѣмаме, като тогава. Сега имаме, тѣй нареченитѣ, видни учени, капацитети, държавни хора,

на които думата минава за авторитетъ. Каквото кажатъ, думата имъ ще се изпълни. Казватъ: „Еди-кой си държавникъ въ Англия, въ Франция, тъй казва.“ Или „еди-кой си виденъ философъ“ тъй казва.“ Само че сегашнитѣ пророци, т. е. онѣзи виднитѣ философи, нѣматъ смѣлостта да кажатъ Истината. До сега още не се е намѣрилъ нито единъ държавникъ, който да има смѣлостта да каже, че всички народи, подъ единъ знаменателъ, могатъ да живѣятъ заедно и да работятъ заедно. Всѣки единъ държавникъ излиза отъ своето схващане, че за доброто на своя народъ трѣбва да се живѣе, както до сега сж живѣли, а за онуй, за бждещето, тамъ, други ще дойдатъ. Затова тѣ кажатъ: ние не сме компетентни да разрѣшимъ този разумния животъ. И въ църквата кажатъ: „И ние не сме компетентни да въведемъ този разумния животъ. Като дойде Христосъ, Той ще го разрѣши“. А Христосъ казва въ единъ стихъ тъй: „Когато Синъ чловѣчески дойде на земята, ще намѣри ли достатъчно разумъ и вѣра въ хората, да възприематъ новото учение?“ Сега, вие ще кажете тъй: защо свѣтътъ не възприеме туй Божествено учение? Ти задай този въпросъ на себе си: защо азъ не мога да възприема туй Божествено учение и да Го приложамъ въ себе си? Разбира се, всички хора на земята не сж еднакво напреднали. Като погледнешъ хората, споредъ сегашното имъ развитие, нѣкои сж готови да възприематъ този разумъ и този разуменъ животъ, а нѣкои може да иматъ още хиляди години да се развиватъ. И когато ние говоримъ за разумнитѣ, ние подразбираме онѣзи отъ васъ, които сж готови. Нѣма какво да отлагате. Този разумъ вие може да го добиете по най-лесенъ начинъ. Не мислете, че е много трудно да добиете този разумъ. Азъ ще ви кажа: Божественитѣ работи въ свѣта се добиватъ много лесно, а човѣшкитѣ работи въ свѣта се добиватъ много мъчно. Достатъчно е да живѣете 5—6—10 години между много умни хора, между математици, и ако внимавате въ тоза що ви кажатъ, вашиятъ животъ много лесно ще се промѣни. Ако внимавате на вибрациитѣ на тѣхния умъ, тѣхниятъ животъ ще ви се прѣдаде. Като дойдешъ при тѣхъ нѣма да кажешъ: чакай, ще опитамъ тѣхния умъ. Не се поставяйте критически. Не, ти

ще възприемешъ тази свѣтлина и ще отворишъ твоя умъ, за да дойде свѣтлината въ тебе. Разумътъ, това сж извѣстни вибрации. Нѣма какво да говоришъ. Като дойде при тебе разумниятъ човѣкъ, ето какъ ще се прояви неговия разумъ. Да кажемъ, че ти си синъ, напусналъ те баща ти, лишилъ те отъ наслѣдство, отчаялъ си се, ти си отвънъ, бѣдствувашъ, искашъ да се самоуциешъ. Като намѣришъ този разумниятъ човѣкъ, ще го питашъ, какво да правишъ. Той ще ти даде единъ методъ, ще те вземе, ще те заведе при баща ти и като каже двѣ думи на баща ти, той ще каже: „Синко, ела, на думитѣ на този разуменъ човѣкъ азъ ще те взема, ще направя опитъ“. Ако си дъщеря, напуснала си дома си, прѣдала си се на разпуснатъ животъ, този разуменъ човѣкъ ще те заведе при баща ти и баща ти ще каже: „Ела, на думитѣ на този човѣкъ азъ ще те взема, ще направя опитъ съ тебе“. Ако нѣкоя жена напусне мъжа си, оплете се въ живота, срѣщне разумния човѣкъ и го пита: „Какво да правя?“ Той казва: „Ела, азъ ще те заведе при мъжа ти“. Разумниятъ човѣкъ върши чудеца въ свѣта. И васъ азъ искамъ да ви заведе, защото да не мислите, че както ме слушате тукъ, при тия условия, вие можете да бждете разумни. Не, отъ тукъ трѣбва да ви извадя и да ви заведе на друго мѣсто, гдѣто е разумътъ. Гдѣ е разумътъ? - При ангелитѣ. Азъ ще ви заведе при тѣхъ и ще имъ кажа двѣ думи. Тѣ ще кажатъ: „На тѣзи твои думи ще ги приемемъ, нека седятъ при насъ да се учатъ“. Като ви посѣтя слѣдъ 4—5 години, вие нѣма да бждете такива, каквито сега ви гледамъ. Тогава Павелъ казва: „Всички нѣма да умремъ, но всички ще се измѣнимъ.“ И вие ще се измѣните тѣй, че никой нѣма да ви познае, даже и вие сами себе си нѣма да познаете. И нѣкой пжтъ азъ мисля, че човѣкъ трѣбва да забрави и себе си. Ще кажете: какъ, да се забравишъ? Да, ами че, ако ти си убилъ 100 души, и всѣки день, като станешъ, мислишъ, че този си убилъ, онзи си убилъ, прѣзъ цѣлия день прѣкарвашъ всички прѣзъ ума си, питамъ те: не е ли врѣме да забравишъ, че си убилъ тѣзи умрѣли, да ги извадишъ отъ ума си? Казвамъ: въ такъвъ случай ние трѣбва да забравимъ сегашния нашъ животъ, да ни олекне на душата. Вие

ще ми се обѣщавате едно нѣщо: да съдѣйствувате за това, а азъ ще ви заведа. Но казахъ ви, че онзи синъ ще ме срѣщне, ще каже: какво да правя? — Ела съ мене. Е, тѣй, като гледамъ нѣкои отъ васъ, казвате: е, ако искашъ, заведи ни. Не, не ако искашъ, но трѣбва да искате. А вие, поставяте се тѣй, честолюбиви, благородни, да не се унижи вашето достоинство. Онзи синъ какво казва? — Изгубенъ съмъ, помогни ми! Дъщерята какво казва? — Изгубена съмъ, помогни ми! Жената какво казва? — Изгубена съмъ, помогни ми, а не, ако искашъ да ми помогнешъ. Въ това „ако искашъ да ни помогнешъ“, не е философията. Ти, като дойдешъ при единъ ангелъ, съ всичкото си смирение ще дойдешъ. Въ него има култура, псезия има! Поезия ще се учишъ. Грамадна разлика има между единъ поетъ на земята и единъ поетъ на небето. Тамъ, при него ще седнешъ съ всичкото си благоговение, и ще видишъ какъ се лѣе неговото перо. И като четешъ тази поезия, отъ нея животъ, животъ ще блика. Азъ съмъ се мжчилъ по нѣкой път да прѣведа ангелския езикъ на земния езикъ, и отъ толкова врѣме не съмъ успѣлъ да го прѣведа тѣй, щото да се съвпаднатъ ударенията и римитѣ — не се отдава. Когато четешъ едно стихотворение на единъ ангелъ, то може да прѣмахне всички мжч. отии отъ душата ти. То влива въ тебе такава грамадна сила, че можешъ да дигнешъ земята на ржката си. Такава сила развива! А като четешъ едно човѣшко стихотворение, приятно ти е, докато го четешъ, а послѣ този мѣхуръ се пуква и ти казвашъ: животътъ не е поезия. Не, животътъ не е проза, а е поезия, и благодарение на тази ангелска поезия ние живѣемъ. Всички ангели сж поети. Най-долниятъ поетъ измежду ангелитѣ върши чудеса. Пое-ти сж тѣ.

И тѣй, казва Христосъ: „Бждете разумни!“ Азъ бихъ желалъ всички вие да бждете разумни. Колко полесно би текла тази бесѣда, ако вие бѣхте разумни, но въ васъ има всѣкакви съмнѣния, и затова не излиза. Казвате си: дали туй, което говори този човѣкъ е вѣрно? Ами, ако изгубимъ живота си тукъ на земята? Прѣтегляте го, това-онова, та като се върнете дома си, казвате: празна работа! Е, питамъ ви азъ: какъ дойдохте тукъ на земята, отгдѣ дойдохте, помните ли онази малка

врата, прѣзъ която минахте? Нѣма да се минатъ 5 — 10 — 15 години, и ще почнете да се връщате пакъ прѣзъ тѣсната врата назадъ. Вчера посѣтихъ единъ болникъ, единъ младъ момъкъ, прѣди 10 години той имаше кръвоизлияние. Викна ме тогава майка му, казва ми: „Спаси го, моля ти се, нѣма да забравя това“. Казвахъ на майката: ако азъ спася твоя синъ, ще го научишъ ли да служи на Бога, да живѣе единъ чистъ и святъ животъ? Обѣща. Добрѣ, азъ направихъ този опитъ, спасихъ този човѣкъ. Оздравѣ, но послѣ, какви ли лудории не направи? Жени се, разведе се, води единъ пороченъ животъ, пиянствува, и вѣра го видѣхъ на легло, казва: „Заминавамъ си“. Казвамъ: ще си вървишъ сега. Съжалявамъ, че ти дадохъ животъ, за да натрупашъ такива грѣхове още върху си. Но сега, ако ме слушашъ, какъ ще ти помогна да си заминешъ. „А, сега съзнавамъ, прости, прости, тъй ще живѣя“. Не, ще се молишъ, сега ще улесня пътя за заминаването ти. Майката, която толкова го обича, пита: „Ще живѣе ли още?“ Сестрата казва: „Не му казвай, че ще заминее“. Не, ще му кажа, че ще заминее, тъй съмъ рѣшилъ. Нѣма да те повърна вече, туй нѣма да бжде. Туй е Божиятъ законъ.

Питамъ сега васъ, на които е даденъ този разумъ и туй благоволение: какъ ще го иждивите вие? Утрѣ, всѣки единъ отъ васъ ще се намѣри на гърба си, като този младъ човѣкъ. Иска да яде — не може да яде, иска да пие — не може да пие, гърлото го боли. Какъ ще яде? Пита ме: „Какво да правя?“ -- Ще се молишъ. „Ще живѣя, или ще си замина?“ — Ще си заминешъ. „Е“, казва, „да бжде волята Божия“. Да, да бжде волята Божия. Като отидешъ на онзи свѣтъ, едно добро ще обѣщавашъ: да не забравяшъ този свѣтъ, да дойдешъ да работишъ. Ще работишъ тъй, както трѣбва. Сега ще понесешъ тия страдания, за да не страдашъ на другия свѣтъ.

„Бждете“, казва Христосъ, „разумни, за да не дойде страданието отгорѣ ви“. Защо ни сж тѣзи страдания, защо ни сж тѣзи мъжки? Защо да бждемъ свободни? Слѣдъ като изживѣемъ този животъ тукъ на земята, да дойдемъ до тази врата, да я отворимъ и да кажемъ спокойно: Господи, напускаме своето

тѣло и си заминаваме спокойно. А сега, този младежъ диша бързо, бързо и не иска да си замине. Седятъ всички наоколо му и не могатъ да му помогнатъ.

„Бждете разумни“, казва Христосъ. Ако този момъкъ бѣше разуменъ, той нѣмаше да се намѣри въ туй положение. И грѣхътъ, и грѣхопадането въ свѣта, това е едно отсъствие на човѣшкия разумъ. Хора, които нѣматъ разумъ, само тѣ грѣшатъ. А когато дойде разумътъ, казва: „Ще изпратя духа си“. Този Божественъ Духъ, той носи разумъ. Като влѣзе този Духъ въ насъ, той ще внесе разумността. А щомъ влѣзе разумниятъ животъ въ насъ, ние ще знаемъ да приложимъ първата заповѣдъ на любовта. Само единъ разуменъ човѣкъ може да приложи тази заповѣдъ: „Да възлюбимъ Господа Бога нашего съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа и съ всичката си сила“. И тогава нѣма па се питаме, трѣбва ли да обичаме или не? Единъ математикъ има извѣстна задача. Веднага взима извѣстна формула, знае я и по нея започва да рѣшава. Само разумниятъ човѣкъ знае тази формула, по която може да приложи Божиата Любовь. И той казва: „Първиятъ и великиятъ законъ, върху който се гради този разуменъ животъ, това е Божиата Любовь“.

Бесѣда, държана на 16 IX 1923 г.

Съблазнитѣ.

„Горко на свѣта отъ съблазнитѣ, защото неизбѣжно съблазнитѣ ще дойдатъ; но горко на оногוזъ чловѣка, чрѣзъ когото съблазънъта дохожда!“

За да направя мисълъта си ясна, ще направя едно малко разяснение върху единъ терминъ, който мисля да употрѣбя. Често азъ употрѣбявамъ думитѣ „положителни и отрицателни сили на природата“. Така ги употрѣбява и съврѣменната наука. И ние всѣкога мислимъ, че злото е въ отрицателната страна. Азъ подраздѣлямъ тия сили на положителни възходящи и отрицателни възходящи, положителни низходящи и отрицателни низходящи. При това, за отрицателнитѣ сили азъ употрѣбявамъ другъ единъ терминъ, азъ ги наричамъ примирителни. Тѣ въ себе си сж съграждащи, но не всѣкога сж такива.

Казва Христосъ: „Горко на свѣта отъ съблазнитѣ, защото неизбѣжно тѣ ще дойдатъ; но горко на оногוזъ чловѣка, чрѣзъ когото съблазънъта дохожда“. Съблазънъта всѣкога образува едно малко вкисване, но вкисване не по подобие на подквасата, съ която женитѣ подмѣсватъ хлѣба. Не, това подквасване е въ възходяща степенъ. Вкисването произвежда разлагане у човѣка. Да допуснемъ, че вие имате единъ добъръ, обиченъ приятель. Въ единъ день вие изгубите вѣра въ него. Той съ своитѣ думи и съ своитѣ постѣпки внесе една малка съблазънъ. И отъ този день той губи, но и вие губите. Защо? Защото, като мислите за него, неговитѣ мисли, неговиятъ животъ засѣгатъ и вашия. Може да кажете: какво ни струва да мислимъ за другитѣ хора тъй, както сж си? Въ съвршенія Божественъ законъ, за човѣкъ, който разбира, въ какво се състои царството Божие, не му е позволено да мисли зло, за когото и да е, не му е позволено да носи единъ безобразенъ образъ въ себе си и въ ума си. Азъ ще ви

дамъ послѣ единъ примѣръ, да видите, въ какво седи съвършенството. Затуй казва Христосъ: „Любете враговетѣ си“. Не казва мразете ги, не казва бждете индиферентни, но казва: „Любете ги“. Слѣдователно, имашъ единъ врагъ, създай въ ума си една красива форма за него, не мисти за неговото зло. Е, да допуснемъ сега, че нѣкой чозѣкъ не вѣрва въ Бога или върви въ кривия пѣтъ. Може ли той да ме спъне? Не, никой никого не може да спъне. Сега, ние говоримъ за онѣзи, които вървятъ въ възходяща степенъ, тѣхъ никой не може да ги спъне. Онѣзи, които вървятъ въ низходяща степенъ, тѣ сами се стъватъ и другитѣ спъватъ.

Христосъ казва: „Горко на свѣта отъ съблазнитѣ!“ Туй, което днесъ руши живота, това сж съблазнитѣ въ свѣта. На всѣка една стѣпка ние имаме съблазни, т. е. съврѣменнитѣ хора не сж убѣдени въ вѣрзанята, които иматъ. Тѣ нѣматъ положителни вѣрзаня. Всички се съблазняватъ въ нѣщо, защото съблазънта и съмнѣнието вървятъ ржка за ржка. Съмнѣнието е единъ умственъ процесъ а съблазънта е единъ промежутъченъ процесъ между сърцето и ума, едновременно засѣгатъ ума и сърцето. Съблазънта дѣйствиува развратително, защото, като се съмнявашъ, взима участие само ума, а щомъ се съблазнявашъ взиматъ участие и сърцето и ума, а вземе ли участие сърцето и ума въ низходяща степенъ, животътъ ти непременно ще се изрази въ една нежелателна форма.

Всички съврѣменни хора се съблазняватъ отъ каквото и да е. Ако вие бихте казали комуто и да е една горчива дума или бихте изнесли една негова погрѣшка, той би се обидилъ. Съврѣменнитѣ народи — англичани, французи, германци — за една дума се обиждатъ, изваждатъ револверъ, извикватъ секунданти, казватъ: „Господине, обидихте ме, азъ трѣбва да защитя своята честъ“. Нѣкой пѣтъ това е само за една дума, за единъ погледъ. Туй е до разбирането. Сега, като дойдемъ до религиознитѣ хора, които се подигатъ малко, които сж дошли на единъ по-високъ уровеньъ, и тѣ не правятъ разлика, и тѣ се обиждатъ. Ще ви приведа единъ примѣръ отъ прѣданията за християнството, който се отнася къмъ епохата отъ врѣмето на Нерона. Нѣкой си виденъ римски патриций, нареченъ Халвий, отврате лъ

отъ покварения животъ, запознава се съ тогавашнитѣ християни и възприема християнството. Тази идея на християнството толкова се загноздила въ главата му, че той се рѣшилъ да посвѣти най-малко 30 години отъ живота си да живѣе по горитѣ, за да разбере дълбокия смисълъ на живота. Цѣли 30 години той се подвизавалъ самотно и се молилъ Богу, но единъ день, идва единъ неговъ събратъ постникъ и го запитва: „По какво мога да познавая кога съмъ благоугоденъ на Бога и кога не? Той му казва така: „Туй, което азъ съмъ научилъ въ моята отитностъ, е това: деньтъ, въ който те похвалятъ за твоята добрина, всичко си изгубилъ. До тогава, докато хората те корятъ, твоята добродѣтель расте, но деньтъ, въ който твоятъ близъкъ те похвали, всичко си изгубилъ.“ И той тъй щателно се стараялъ да го не похвали никой. Обаче, слѣдъ 30 години, когато мислилъ, че е навършилъ своето раззитие и прискалъ да отиде въ свѣта да проповѣдва Христозото учение, единъ денъ отива при единъ свой приятель, който му казва: „Ти си много добъръ и свѣтъ човѣкъ.“ „А“, казалъ той, „ти ме съсила, съсила цѣлия ми животъ, всичкитѣ ми 30 години отидоха“. Върналъ се въ пустинята и 10 дни плакалъ. Сега питамъ: този идеалъ съществува ли между съврѣменното християнство? Приложете този идеалъ! Кой отъ васъ би постъпилъ като този пустинникъ? Той е единствениятъ, когото азъ съмъ срѣщналъ въ цѣлата християнска история. Той е единствениятъ, който е плакалъ, дѣто го похвалили, че е много добъръ, много свѣтъ човѣкъ. Може да има и други такива, но азъ само този зная. А насъ, колко ни е приятно, като ни кажатъ: ние виждаме, че отъ едно врѣме сте станали благородни, покаяли сте се, и жената и дѣцата ви сж по-добри. Вие се зарадвате, надуете се и казвате: да, дѣйствително, не сме като въ миналото, нашето вѣруе, нашитѣ правила сж особени, ние особено приемъ, особено ядемъ, особено се молимъ. Не, не, всичко това е празна работа. Въ момента, когато те похвалятъ хората, всичко отива и като че се струпва една топка на сърцето ти и усѣщашъ едно недоволство. Въ Писанието никъдѣ не се казва: „Блажени“ хваленитѣ“, никъдѣ не се казва, че царството Божие е на добритѣ, на светиитѣ, на праведнитѣ на земята, а се казва: „Блажени гоненитѣ, онеправда-

нитѣ, хуканитѣ.“ Имайте прѣдъ видъ, че праведнитѣ и добритѣ хора на земята не сж добритѣ и праведнитѣ хора на небето, но грѣшнитѣ, неправеднитѣ хора на земята сж праведнитѣ на небето. Щомъ те кръщаватъ на земята, че ти си отличенъ човѣкъ, въ царството Божие си на лѣвата страна. И азъ бихъ желалъ да ми кажете, имало ли е въ историята нѣкой учитель или пророкъ, който да е дошълъ на земята, и хората да сж говорили за него добрѣ. И въ това седи тѣхното особено положение, че върху тѣхъ сж се струпвали хули, но това именно е било гаранцията, че сж на правия пѣтъ.

Сега, Христосъ, който разбира този законъ, казва: „Горко на свѣта отъ съблазнитѣ!“ Ако ви кажа една горчива истина, гие може да се съблазните и ще к жете: нима вие имате толкова долно мнѣние за мене? Мислите ли, че азъ мога да направя това? Мислите ли, че азъ съмъ способенъ за това, не знаете ли, че баща ми, майка ми сж отъ високо произхождение? Но питамъ: ако нашитѣ бащи и майки сж толкова благородни и възвишени, то, ако разровите анализъ на тѣхнитѣ животы, книгитѣ на тѣхния животъ, не както гледатъ хората на земята, а както гледатъ на небето, както гледа Богъ съ своето око, знаете ли въ какво положение ще видите майка си и баща си? Ще кажатъ: ние не сме направили никакво прѣстѣпление. Можете ли да си турите ржката на сърцето и да кажете, че прѣзъ вашитѣ умъ, сърце и воля не сж минали една нечиста мисль, едно нечисто желание или дѣйствиe? Това не е една мисль, а хиляди такива сж минали. Добритѣ мисли, желания и дѣстия въ нашия жтвотъ сж нѣщо случайно. И благодарение на незидимия свѣтъ, благодарение на онѣзи на прѣднали хора, които идватъ постоянно на земята и помагатъ на съврѣменното човѣчество, то на прѣдва, иначе, съврѣменното човѣчество би се схумило. Какъ би се схумило? Какъ мислите, ако майката не би употребила грижи за своето дѣте, то не би ли се схумило? Не, ако дѣтето оцѣлява, то е благодарение грижитѣ на майката; ако съврѣменнитѣ хора оцѣляватъ, то не е благодарение на насъ, то е благодарение на нашитѣ по-голямъ братя, или благодарение на Христа, който е дошълъ да стаси свѣта. Но разбирате ли, какво нѣщо е, въ това отношение, Христосъ? Казвамъ, че нѣкои отъ

васъ Го разбиратъ, не казвамъ, че всички не Го разбиратъ. Питамъ: ако имате епинъ приятелъ, който ви сбица, оцѣнили ли сте неговата любовъ? Ако у насъ се зароди онова велико съзнание да чувствуваме Божествената Любовъ, само по този начинъ животътъ ни може да се реформира; а ние, откакъ се родимъ и умремъ, животътъ ни е пъленъ само съ терзания и съмнѣния.

Христосъ казва: „Горко на свѣта отъ съблазнитѣ, защото неизбѣжно съблазнитѣ ще дойдатъ“. Свѣтътъ има право да се съблазнява. Отъ съврѣмения свѣтъ ще дойдатъ съблазнитѣ, но очѣзи, които сж тръгнали по пжтеката, по която върви Христосъ, за да избѣгнатъ съмнѣнията, съблазнитѣ, непрѣменно сърцето имъ трѣбва да бжде изпълнено съ Божественната Любовъ. Вие ще кажете: ние знаемъ какъзо нѣщо е Божествената Любовъ. При влизането на Божествената Любовъ въ сърцето ти, най-първо тя внася едно качество на интелигентностъ, не бивала до туй врѣме. Онзи, който има Божествената Любовъ, той вече е внимателенъ не въ голѣмитѣ си погрѣшки, той вече е внимателенъ въ микро-скопическитѣ си погрѣшки. Всички грѣшки произтичатъ именно отъ най-малкитѣ простѣпки. И азъ съмъ слѣдилъ, че всички грѣшки произлизатъ отъ най-малката дума, невнимателно казана, тя обтяга, разгорява. Събератъ се нѣколко сестри, започватъ коментарии, казвагъ за нѣкоя: няма мислите, че тя е много набожна? И тия братя и сестри, тъй събрани, обтягатъ, обтягатъ и заключатъ: видите ли, тя никога не е била набожна? Че питамъ: кой човѣкъ е набоженъ? Чудни сж хората, като казватъ, че еди-кой си билъ набоженъ! За да си набоженъ, Любовъта трѣбва да проникне изъ всичкитѣ гѣнки на твоитѣ сърце, умъ, душа и духъ; да си любовенъ не само къмъ твоитѣ дѣца, къмъ своята жена, да си любовенъ не само къмъ цѣлото човѣчество, но да си любовенъ къмъ всички най-малки същества — къмъ всичко. Туй значи да бждемъ Божествени; туй значи, да угодимъ на Бога. На единъ мой приятелъ азъ казвахъ слѣдното: много пжти, като срѣщна единъ волъ, азъ се спра, помилвамъ го. Много волове съмъ помилвалъ, но хора не съмъ си позволявалъ. Да помилвашъ единъ волъ има смисълъ. Казвамъ му така: дѣйствително, твоето положение е много тежко,

но ще излъзешъ отъ тоза положение. И като го помилвамъ, той ме погледне умилно и казва: „Много ти благодаря, че въ туй трудно полсжение, въ тази мъжа се намѣри единъ, който да ме помилза“. Е, казвамъ: ако ти погладишъ единъ твѣй братъ той ще те попита, защо ме гладишъ? Той се съблазняза. Ако жената дойде и поглади мъжа си, мъжътъ ѝ ще се посъблазни и ще каже: „Тази жена не ме е гладила другъ пжтъ, тя има нѣкакъза задна цѣль, глади ме, но кесията ми ще побѣдниѣ“. Той се спира и мисли. Ако ние напишемъ едно хубаво писмо нѣкому, той се спре, съблазни се и казва: „Той другъ пжтъ не ми е писалъ такива писма, значи има нѣщо“. И съблазънѣта се роди въ душата му. Четешъ нѣкой авторъ, казвашъ: „Дали туй, което пише, е вѣрно? Четешъ Библията, пакъ дѣйде съблазънѣта, казвашъ: „Ами, ако туй не е вѣрно? Четешъ за Христа, казвашъ: „Ами, ако Той не е пратеникъ Божий, ако не е Синъ Божий?“ „Ами, ако не е вѣрно всичко туй за апостолитѣ?“ — Дѣйде съблазънѣта. И тѣй, нашиятъ животъ е пълненъ навсѣкъдѣ съ съблазни. Нѣкой те погледне, каже ти нѣкоя лоша дума, съблазни те. Ние, съврѣменитѣ хора, нѣмаме единъ приятель, на когото може да разчитаме при всички условия. Все пакъ ще се съблазнимъ, ще кажемъ: кой знае! Питамъ тогава: въ християнския животъ, или въ духовния животъ има ли правила, чрѣзъ които ние можемъ да познаемъ единъ човѣкъ? — Има. Има едно велико правило въ жизота, въ което нѣма никакво изключение. Ако ти си единъ човѣкъ чистъ по сърце, невиненъ, като дѣтето, нѣма да има никаква лукавщина въ душата ти и щомъ срѣщнешъ единъ човѣкъ, който се стреми къмъ Бога, ти ще почувствувашъ едно разширение въ умъ си, едно разширение въ сърцето си, ще почувствувашъ, че този човѣкъ е добъръ, че той върви въ възходяща степенъ, по Бога. Този човѣкъ може да не е красивъ по външность, може да е грубъ, може да е гърбавичкъ, но почувствувашъ ли това къмъ него, непременно този човѣкъ върви по Бога, макаръ че той е грубъ. Може да напразите опитъ. Ако ти си единъ чистъ човѣкъ и срѣщнешъ единъ човѣкъ съ красиво лице, красизи, хубави очи, носъ правиленъ, гръцки типъ, усѣтишъ ли едно раздвояване вътрѣ въ себе си,

почувствуващъ ли едно стѣснение въ ума си, а въ сърцето си едно разширение, туй значи, че този човѣкъ е на половина добъръ, сърцето му е прѣкрасно, а въ ума му има нѣщо развалено. Обратно: ако въ ума си почувствуващъ едно разширение, а въ сърцето си едно стѣснение, туй значи, че умътъ на този човѣкъ е прѣкрасенъ, а въ сърцето си има нѣщо развалено. За този човѣкъ Бѣлитѣ Братя, живата природа ти казва: „Съ този човѣкъ никакви съдружия не прави, никакви зимания-давания нѣмай, той не разбира, въ него има нѣщо недоразвито. Каквата работа и да започнешъ съ него, утрѣ ще се скарате“. Ако искашъ да се женишъ, за такъвъ човѣкъ не се жени. Двама глупави хора като се оженятъ, ще могатъ ли да завъртятъ единъ домъ? Не се женете така! Когато Богъ създаде първоначално хората мъжетѣ и женитѣ, тѣ имаха друго нѣщо, тѣ бѣха чисти и святи и можеха да живѣятъ такъвъ животъ, но сегашнитѣ хора, слѣдъ грѣхопадането, нѣматъ чистъ животъ. Днесъ, и мъже и жени, безъ разлика, нѣматъ чистъ животъ. Най-първо ние трѣбва да възстановимъ чистотата. Азъ бихъ желалъ въ всѣко общество да се образува сдружение за чистъ животъ, хората да иматъ дозѣрие единъ къмъ другъ. Такъвъ единъ примѣръ има въ романа на Викторъ Хюго — „Клѣтниците“ — за Жанъ Валжана, който открадналъ сервиза на епископа. Когато улавятъ Жанъ Валжана и запитватъ епископа, дали познава тия вѣщи, той казва. „Моя сж, азъ му ги дадохъ“. Туй казалъ, защото иначе Жанъ Валжанъ щѣше да бжде въ затворъ. Трѣбва да се стремимъ да имаме дозѣрие единъ къмъ другъ, къмъ всичкитѣ хора, не заради насъ, а заради Бога, защото, туй, за което Богъ съзвоява, то е да мислимъ добро за всички хора. Туй е, което донася добро на всички хора? Богъ познава всички гѣнки на нашата душа. Но какво казва Христосъ? Тозъ вашъ Отецъ заповѣдва на туй слънце да грѣе еднакво, и за добритѣ и за лошитѣ хора, еднакво праща дъждъ и на еднитѣ, и на другитѣ. Даже нѣкой пѣтъ на лошитѣ хора Богъ дава най-голѣми благословения. Защо? За да ги удовлетвори. Отъ ваше гледище, вие ще кажете: добритѣ хора трѣбва да бждатъ богати. Не, лошитѣ хора трѣбва да бждатъ богати. Защо? — За да иматъ

работа съ какво да се занимаватъ. Лошиятъ човѣкъ, като е богатъ, ще има ниви, лозя, ще има туй-онуй, ще има съ какво да се занимава. А добриятъ човѣкъ, като е богатъ умствено и по сърце, той и да нѣма богатство, пакъ ще си създаде условия да има работа. Сега, туй е редътъ на нѣщата при днешния животъ. Но при други условия на живота ще има другъ редъ, порядъкътъ ще бжде другъ. При сегашнитѣ условия, при законитѣ, които съществуватъ въ козмоса, всичкѣ възвишени духове работятъ за подигането на падналитѣ. Не е въпросътъ за спасението на праведнитѣ, а на грѣшнитѣ; не е въпросътъ да учимъ ученитѣ, а — глузавитѣ. Слѣдователно, Христосъ прѣдупрѣждава вѣрующитѣ и казва: „Горко на свѣта отъ съблазнитѣ, защото съблазньта неизбежно ще дойде въ свѣта“. Сега, съблазньта ще дойде, не само по отношение на това, че ние можемъ да се съблазнимъ въ другитѣ, но по нѣкой пътъ ще се съблазнимъ въ себе си: можемъ да се съблазнимъ въ своя умъ, можемъ да се съблазнимъ въ своето сърце, можемъ да се съблазнимъ въ свята душа, можемъ да се съблазнимъ въ свитѣ благородни пориви. Нѣма по-големо нещастие отъ това, да се съблазни и разколебае човѣкъ въ себе си. Ние казваме: до сега Господъ ме поддържаше, но азъ напразихъ прѣгрѣшения и сега Господъ ме остави. Азъ съмъ казвалъ много пъти и сега пакъ ще кажа: можете да се съблазните въ когото и да е, но въ Бога на Любовта — никога! Имайте прѣдъ видъ едно правило: въ този живия Господъ — Когото свѣтътъ още не познава, не че не Го познава, живѣе въ Него, но Го търси на друго мѣсто, въ Него ние трѣбва да имаме вѣра. Богъ въ своитѣ намѣрения има желание да ни изведе отъ сегашнитѣ тягостни страдания. Той е допусналъ страданията, за да даде на всички ни единъ великъ урокъ. Такъвъ урокъ ще ни даде, за да съзнаемъ, че ако ходимъ само по тия закони и пжтища, които Той е поставилъ, ние ще можемъ да се подигнемъ, а всички онѣзи закони, които ние сме поставили, всичкиятъ онзи нашъ моралъ, по който можемъ да ходимъ, той е само за земята.

„Блажени“, казва Писанието, „онѣзи, които страдатъ, на тѣхъ е царството Божие“. Ще кажеме: тази

работа е много хубава. Азъ бихъ желалъ, отъ утрѣ да започнете съ тази формула: да се не съблазнявате! Сега, нѣкой казва: азъ съмъ отъ новото учение. Ами че едно отъ качества на новото учение е да се не съблазнявашъ. Едно отъ качества на новото учение е да не се съмнѣвашъ, да не желашъ да бждешъ богатъ, но да искашъ да бждешъ сиромашъ, т. е. не да искашъ да си сиромашъ, но ако не ти се отдава богатство по единъ честенъ начинъ, то отъ богатство, придобито по единъ нечестенъ начинъ, трѣбва да се откажешъ. Азъ мога да приведа редъ факти отъ съврѣмения животъ, има редъ статистики, които доказватъ, че нечистото богатство съсипва хората. Внесете въ едно най-хубаво прѣдприятие 100,000 лв., придобити чрѣзъ кражба, чрѣзъ зло, чрѣзъ насилия, слѣдъ 4—5 години туй прѣдприятие, туй съдружие ще рухне. И ако разгледате живота на съврѣменнитѣ народи, всички страдатъ все отъ този недѣжъ, т. е. че тѣ не издържатъ своята дума, тѣ не изпълняватъ Божията дума тѣй, както Богъ изисква. И ако всички съврѣмenni християни, които подържатъ Христовото учение, биха си турили за задача да се не съблазняватъ, да се не огорчаватъ, когато имъ се каже горчивата истина, знаете ли какъвъ приятенъ щѣше да бжде живота имъ? Ако нѣкой пжтъ мжжътъ каже на жена си нѣколко горчиви думи, жена му нека седне да му наточи една хубава баница. Защо ми правишъ тази баница. — За сладкитѣ ти думи. А сега какво става? — Мжжътъ каже нѣколко обидни думи на жена си, и на другия день нѣма вече готвене. Тя излѣзе вънка и казва: „Прѣдставете си, моятъ мжжъ ме нахука хамалски. Баници ли? Нищо нѣма да му направя, ще му дамъ единъ урокъ“. Не, наточи му една първокачествена баница! Азъ съмъ срѣщналъ до сега въ България само една българка, наша сестра, която щомъ дойде нейниятъ възлюбенъ и я нахука, стане на другия день рано, наточи му една баница и го гости. Той, слѣдъ като се наяде, почне да се извинява: „Извини, бѣхъ малко неразположенъ духомъ“. Тя тѣй ще му угоди. Казва: „Баница му направихъ“. Казвамъ: ти постѣпвашъ съобразно Христовото учение.

Сега, мнозина питатъ, какъ трѣбва да живѣемъ?

Казвамъ: не се съблазнявайте! Мжжътъ дойде, има нѣкаква неприятностъ, носи нѣкаква тежестъ, каже на жена си нѣкои обидни думи. Жената нека направи една баница, да тури повече масълце, да наточи малко винце. Тѣй, не само съ сладки думи, но дѣйствително въ живота си ние трѣбва да постѣпваме тѣй. Туй говоря за ученицитѣ, които искатъ да водятъ единъ животъ за самоусвършенствуване. Сега, вие казвате: дали сме направѣдали? Всѣка вечеръ вие си правете единъ отчетъ, ще си намѣрите една отъ грѣшкитѣ отъ прѣзъ деня и ще я поправите. Казвате: дали сме забогатѣли? Ще си направите единъ отчетъ. Вземете примѣръ отъ търговцитѣ. Единъ търговецъ има да изплаща 40—50 полици. Той си записалъ датитѣ, кога трѣбва да ги изплати. Вземете ключа отъ касата си, отвори я, и гледа, дали има пари да ги изплати. Той не се залъгва съ малкитѣ печалби. Нѣкой отъ васъ направи едно добро, но забравя онѣзи 40—50 полици. На другия день дойде кредиторътъ, хваненъ го за гушата. Сериозенъ ще бждешъ, ще кажешъ: азъ ще изплатя всичко, съ лихвитѣ ще го изплатя. Ако ние имаме туй дълбоко желание да направимъ всичко това заради Бога, а не заради хората, отъ колко страдания щѣхме да се освободимъ! И въ очитѣ ни, и въ мозъкани, и въ умани, и въ сърцето ни други добрини щѣха да царуватъ. Много по-добрѣ щѣше да бжде, ако хората отвѣнка ви хукатъ. Тогава Господъ ще каже: „Не бой се, азъ съмъ съ тебе, но нищо не казвай“. Много отъ васъ иматъ слѣдната слабостъ. Нѣкой сънувалъ прѣзъ нощта, че Христосъ му се явилъ, и той като стане, хукне прѣзъ цѣлата махала да разказва на всички за своята опитностъ. Отъ тамъ насетнѣ Христосъ нѣма да му се яви, нищо нѣма да му каже. Тази своя опитностъ ти трѣбва да задържишъ дълбоко въ душата си, и никой отъ твоитѣ ближни да не знае, че Христосъ ти се явилъ, но въ живота ти да настане моментално промѣна, и отъ това да разбератъ, че Христосъ ти се явилъ. Мжжъ си, видѣлъ си Христа, никому нѣма да разправяшъ, ще си мълчишъ, но ще повикашъ бѣднитѣ, сакатитѣ, слѣпитѣ, клоснитѣ и ще имъ направишъ едно угощение. Всички хора да видятъ, че става една промѣна въ твоя животъ. Ако те питатъ: защо правишъ това? — ще си мълчишъ. Туй

сж малки, дребни работи, които всеки може да направи. Всеки може да направи едно угощение. Така Христосъ ще почувствува, че си Го видѣлъ.

Та, ние съвременнитѣ хора мязаме на малкитѣ дѣла, даваме голѣма оцѣнка на нашитѣ добрини. Като направимъ една малка добрина, всички я знаятъ. Сега ще ви приведа единъ примѣръ за единъ богатъ американецъ. Той празилъ голѣми благотѣяния: далъ 3 милиона долари за пострѣйката на една църква, далъ 4 милиона долари за натразата на едно училище, раздалъ всичкото си богатство. Казвалъ си: „Като ида горѣ, Богъ ще бжде доволенъ отъ мене, че съмъ раздалъ богатството си“. Умира той, викатъ го отъ онзи свѣтъ при свети Петъръ. „Какви добрини прави на земята“. Дадохъ 3 милиона долари за една църква. „Ами името ти записано ли е между благотѣлитѣ?“ — Да, турено е тамъ. „Е, платено ти е значи. Друго?“ — За училище дадохъ 4 милиона долари. „Ами името ти между имената на почетнитѣ лица турено ли е?“ — Турено е, ами нали трѣбва да се знае, че има добродѣтелни хора? „Добрѣ, платено ти е и за това. Кажми ми сега нѣщо, за което да не ти е платено.“ — Е, единъ день бързахъ, имахъ работа, една бѣдна вдовица ме послѣдва, молѣше ме за помощъ, имала малки дѣца сирачета. Дадохъ ѝ единъ доларъ и ѝ казахъ да не ме безпокои, защото отивамъ по работа. „А вижъ, затуй не ти е платено, може да те приематъ на небето.“ Разправя съ Петъръ на Господа за всичкитѣ благотѣяния на американеца и Господъ казва: „Дайте му два долара, че и той да си върви, да ме не безпокои“. Порядкитѣ и разбирацията на невидимия свѣтъ се различаватъ диаметрално отъ нашитѣ схващания. Добриятъ човѣкъ дълбоко ѣ своята душа трѣбва да бжде благороденъ. Той трѣбва да бжде като една дълбока рѣка, че при всичкитѣ мжнотии въ живота си да не се размѣтва. Брѣгозетѣ ѝ може да се размѣтватъ, но дълбочинитѣ да не се размѣтватъ. Каква благородна чърта е, слѣдъ като го обидятъ, слѣдъ като му създадатъ най-голѣмитѣ мжнотии, той си подигне очитѣ къмъ Бога, и у него не се язи желание да отмъсти, а едно благородно желание, въ името на Бога, да покаже тази Любовь. Сега наскоро азъ имахъ случай да се срѣсна съ единъ бъл-

гарски офицеръ; като психологически примѣръ ще ви приведа слѣдното прѣживѣно отъ него, което той ми разправяше. Жена ми е отличенъ човѣкъ и много добра писателка, но азъ съмъ много лошъ, ревнувахъ я, и най-лошитѣ мисли хвърляхъ отгорѣ ѝ, А да я оставя да върви сама нѣкъдѣ, Боже съхрани! Водя единъ не-порядъченъ животъ. Не стига това, но единъ день тя иска да отиде въ Германия, да учи нѣмски езикъ. Но при това и дѣте имаме. Тя ме моли: „За три мѣсеца ми позволи да замина.“ — Не мога, за 40 дня — може. Породи се въ мене една борба: съ какво гразо азъ искамъ да бжда свободенъ, а нея ограничавамъ? Нека и тя бжде свободна, мисля си. Единъ день ѝ дадохъ 5,000 лв. и казвамъ: иди въ странство и стой колкото искашъ. Едва що изказахъ тия думи, усѣтихъ, че ми падна единъ товаръ отъ сърцето. Това бѣше първата вечеръ, когато спяхъ спокойно. Казвамъ му: ти си изпълнилъ Христовия законъ. По-рано мислѣше, че като иде въ странство, тя ще води оргии. Каза: „Иди въ странство“, и се успокои. Ето една благородна чѣрта! Да, но той е прѣтърпѣлъ една вжтрѣшна борба, вжтрѣшна криза. Ние всички ще минемъ прѣзъ тия вжтрѣшни борби, и невидимиятъ свѣтъ ще изпрати една комисия да види какъ ще постѣпимъ. Съблазнитѣ непрѣменно ще дойдатъ за изпитъ.

Сега, вие искате да знаете, дали Христосъ е доволенъ отъ васъ. Христосъ е доволенъ отъ всички ви. Единъ учителъ може да е доволенъ отъ ученицитѣ си, но не е доволенъ отъ тѣхнитѣ упражнения, отъ тѣхнитѣ тетрадки. Защо? — Пълни сѣ съ погрѣшки. Единъ ученикъ може да е добъръ, мораленъ, но при разрѣшение на задачата има редъ погрѣшки. Учителтъ му казва: „Отъ твоитѣ задачи не съмъ доволенъ.“ Слѣдователно, Христосъ не е доволенъ отъ насъ по отношение на нашитѣ погрѣшки въ свѣта. Като отъ хора, той е доволенъ отъ насъ, но при нашитѣ ежедневни постѣпки, при нашитѣ отношения въ свѣта, ние не сме постѣпили съобразно закона на Христа. Христосъ е недоволенъ отъ нашитѣ некоректни постѣпки. Ние постоянно се съблазняваме и мислимъ, че може да намѣримъ другъ начинъ, другъ пѣтъ. Нѣма. Единствениятъ начинъ за издигане на човѣшката душа е човѣкъ да има абсо-

лютна вѣра въ своитѣ братя. Жената трѣбва да има абсолютна вѣра въ своя мжжъ. Казвате: може ли? Може. Мжжътъ трѣбва да има абсолютна вѣра въ своята жена. Може ли? — Може. Братътъ трѣбва да има абсолютна вѣра въ своята сестра. Може ли? — Може. Слугата трѣбва да има абсолютна вѣра въ своя господарь. Може ли? — Може. Сестрата трѣбва да има абсолютна вѣра въ своя братъ. Може ли? — Може. Господарьтъ трѣбва да имъ абсолютна вѣра въ своя слуга. Може ли? — Може. Може да иматъ нѣкакви погрѣшки, туй е допустимо, но трѣбва да знаемъ, че слѣдъ като правимъ хиляди и хиляди погрѣшки, единъ день ще познаемъ Бога, ще почнемъ да се учимъ, и да живѣемъ тъй, както Той обича. Ще дойде туй врѣме, за едни по-рано, за други — по-късно.

„Горко на свѣта отъ съблазнитѣ!“

Сега, ако за свѣта е горко, за праведнитѣ не трѣбва да бѣде горко. Носете тази идея съ себе си! Направете едно дружество, безъ съблазни. Но какво ще бѣде правилото тамъ? Вие ще кажете: може ли тоза? — Може. Вие казвате: ако ние вложимъ пари, всичко, безъ да се съблазнимъ, то утрѣ касата, паритѣ ни, всичко ще хвъркне. Ние още не знаемъ дали ще хвъркнатъ паритѣ. Ние още не сме опитали Божественитѣ принципи, още не сме ги приложили. Ние казваме, че по този начинъ не може да се живѣе. Дѣйствително, не може да се живѣе. Но, ако ние вложимъ тази разумна Любовь, да започне да дѣйствува отдолу, какво ще произведе тя? Сега, двама души, мжжъ и жена, като трѣгнатъ въ този пжтъ, почватъ да спорятъ за своитѣ възгледи, какъ разбира единиятъ, какъ разбира другиятъ. Нѣма какво да спорятъ. Вашата любовь еднаква ли е? Двама души, като трѣгнатъ въ Божественния пжтъ, всѣки трѣбва да бѣде готовъ да жертвува за своя ближень, за този, съ когото жиѣе толкова, колкото и за себе си. Ако бихте турили туй правило въ живота си, какво подобрѣние би станало! А лошото е тамъ, че ние жертвуваме за себе си повече, отколкото за всички други. Въ Писанието се казва: „Богъ, като изпратилъ своя Синъ, Той пожертвувалъ всичко отъ своята Любовь, за да могатъ съврѣменнитѣ хора да се подиг-

натъ“. И, ако ние схванемъ тази велика мисълъ, идването на Христа на земята, жертвата, която Богъ е принесълъ, ако се въодушевимъ съ сжщитѣ Негови мисли, съ тази вѣра на Христа, и да изпълнимъ волята Божия, ние вѣрваме, че този свѣтъ ще се подигне въ единъ день, въ единъ Божественъ день. Сега, въ вашия умъ ще остане мисълъта: Може ли, азъ съмъ старъ, другояче съмъ свикналъ, баща ми е ходилъ въ другъ пжтъ. —Може. Въ закона на Любовьта нѣма нищо невъзможно. Запримѣрь, нѣкой казва: азъ искамъ да изпълня волята Божия. Е, въ какво седи изпълнението на волята Божия? Нѣкой казва: азъ искамъ да изпълня волята Божия, да служа на Бога. Богъ нуждае ли се отъ нашето служене? Отъ що се нуждае Той? Нѣкое цвѣтенце изсъхнало, ти минавашъ по пжтъ, и Той ти казва: „Полѣй това цвѣтенце!“ Нѣкое дѣте останало сираче, безъ баща и майка, Господъ казва: „Иди, помогни!“ Той като ни изпраща своята благословия, казва: „Идете, изпълнете моята воля, покажете на хората, какъ трѣбва да жизѣятъ!“ И колко красивъ щѣше да бжде свѣтътъ, ако правѣхме своитѣ добрини, и никой не ги знаеше! Сега, нѣкога ние оповѣстяваме своитѣ добрини, за да поощряваме другитѣ. Нѣкой пжтъ съ своитѣ добрини спъваме другитѣ хора. Запримѣрь, азъ съмъ богатъ човѣкъ, дамъ 100,000 лв., запиша името си. Дойде единъ сиромасъ, той не може да даде повече отъ 5 лева, но като види записани 100,000 лв., не смѣе да даде и тѣхъ, честолюбие има. Затуй, трѣбва да се подпишатъ първо тѣзи, които даватъ най-малко, а които сж богати и даватъ повече, най-послѣ трѣбва да се подписватъ, за да не се съблазняватъ сиромаситѣ. А сега, вие виждате, дойде единъ листъ съ подписи, погледнете, казвате: видите ли, колко богатъ човѣкъ е този, колко пари е записалъ! Да, но туй, което той е вчесълъ, става причина да се изгуби толкова, колкото всичкитѣ сиромаси заедно биха вчесли. И когато богатитѣ даватъ, а сиромаситѣ нищо не даватъ, свѣтътъ не върви натрѣдъ. И тѣй, свѣтътъ се поддържа не отъ богатитѣ, а отъ сиромаситѣ. Друго изяснение на своята мисълъ: свѣтътъ се издържа не съ капитали и пари, а — съ трудъ. Всички казватъ: „Дайте пари!“ Не, трудътъ е, който поддържа

свѣта. Трудътъ, който ние влагаме, ония работни рѣцѣ, ония работни маси, това не сж маси, нито екземпляри, нито елементи, а това сж онѣзи работещи души, които влагатъ своята воля, които день и нощъ работятъ. Азъ наричамъ това „свещения трудъ“, който поддържа свѣта. И ние се нуждаемъ не отъ пари, а отъ трудъ. Има ли този священъ трудъ, паритѣ ще дойдатъ. Паритѣ сж равностилни на онова, което ние добиваме отъ природата. Въ сѣврѣмения културенъ животъ хората иматъ само една лъжлива идея. Правятъ смѣтки да се уравни бюджета. Не, трудътъ е, който оправя свѣта. Когато всички почнатъ да работятъ честно и почтенно, ние ще имаме единъ строй по-добрѣ уреденъ, отколкото днешниятъ.

„Горко на свѣта отъ съблазнитѣ!“

Азъ казвамъ: имайте този урокъ — извадете съблазнѣта! Мжже и жени, братя и сестри, господари и слуги, учители и ученици, всички трѣбва да вървятъ въ този пѣтъ безъ съблазни. И навсѣкждѣ трѣбва да се проповѣдва онази свещена Любовь, онзи священъ трудъ, взаимно почитание, взаимно уважение, взаимна любовь, за да се изпълни волята Божия на земята.

Само по такъвъ начинъ ще дойде Царството Божие на земята!

Бесѣда, държана на 23 IX 1923 г.

Ще ви направи свободни.

Има едно изречение въ свещената книга, което казва: „Истината ще ви направи свободни“ — казано нѣкога отдавна, може би прѣди хиляди години. Това изречение е повтаряно и всѣки день се повтаря: „Истината ще ви направи свободни.“ Стремѣжъ и копнежъ е на човѣшката душа да бѣде свободна. Туй е единъ великъ вжтрѣшенъ потикъ, не на обикновения човѣкъ, казано на съврѣмененъ езикъ, но на съзнателния човѣкъ. Азъ казвамъ: туй е единъ вжтрѣшенъ потикъ на човѣка, въ когото се пробужда Божественото, защото човѣкъ е съ двояка природа. Той има нѣщо човѣшко, има нѣщо божествено. Освѣтъ това, у човѣка има нѣщо животинско, още по-долу; това сж три естества свързани едно съ друго. Човѣшкото е една присадка върху животинското, а божественото е една присадка върху човѣшкото.

Сега, мнозина философи се спъватъ върху думата свобода, седятъ да доказватъ психологически, какво нѣщо е свободата. Ние нѣма да се занимаваме, да разнищваме свободата, като нѣкоя лукова глава, да видимъ отъ колко черупки, отъ колко люспи се състои. Това е механичската страна, това не е свобода. Свободата има три отношения къмъ човѣка: отношение физическо, отношение умствено и отношение духовно или божествено. И когато ние говоримъ за свобода, трѣбва да знаемъ, за коя свобода говоримъ. Всички съврѣменни народи воюватъ за свобода. Това е чисто физическа, гражданска страна на свободата. Тази свобода не е идеалъ, не е смисълъ, това е прѣдговоръ на онази велика свобода, къмъ която душата се стреми. Ако тази свобода е била дѣйствително истинската, то отъ памети-вѣка човѣкътъ е воювалъ, единъ народъ е освобождавалъ другъ, мъже сж освобождавали жени, жени сж освобождавали мъже. Кой не е воювалъ, но въпрѣки това, пакъ не е свободенъ. Туй е на физическия свѣтъ. Ако дойдемъ до умствения свѣтъ, и тамъ всички се стремятъ къмъ свобода, кой да има

правилни възгледи. Свободенъ трѣбва да бжде човѣкъ! Сега, когато говоря за свободата, това подразбира най-висшето, което има у човѣка. Само разумниятъ човѣкъ може да бжде свободенъ. Туй трѣбва да го имате прѣдъ видъ. Живата природа е рѣшила да даде тази свобода само на разумнитѣ хора, а другитѣ, неразумнитѣ, тъй ги е ограничила, въ бутилки ги е турила. Хиляди, милиони сжщества има, които сж затворени, и чакатъ своето освобождение. Защо? Защото въ тѣхъ има желание да вървятъ въ всички посоки, а свободата подразбира движение въ една посока. Когато изгича онзи балкански изворъ, по всички посоки ли върви? Не, той избира една, друга посока, и най-послѣ, като си пробие пжтъ, върви въ една посока. Той намира една посока и върви на кждѣ? — Къмъ морето. Никога не вика — елате да ми отворите пжтъ, но самъ си намира пжтя. Сега, съвременнитѣ хора, па и религиознитѣ хора сж попаднали въ едно заблуждение. Тѣ очакватъ свѣта да се оправи, цѣлиятъ свѣтъ да стане свободенъ, че и тѣ да бждатъ свободни. Това е едно заблуждение. То е необходимо, но този постулатъ тъй нареченъ, това изказано положение е невѣрно въ основата си. Първоначално всички сжщества сж създадени свободни. И ако днесъ свободата е изчезнала отъ свѣта, причината сме ние. Този законъ, вие майкитѣ и бацитѣ, го провървявате всѣки день. Вие имате едно любимо дѣте, нали? Донесете му сладки ябълки, хубави шишенца, играчки, но това дѣте започне да ги кълца, да ги чупи. Защо? И вие вземете всичко това и го затворите въ нѣкой долапъ. Защо? Намирате, че туй ваше дѣте е неразумно. И послѣ какво става?—Туй ваше дѣте плаче. Пита: Мамо, защо затвори тия ябълки, защо скри тия шишенца? И въпрѣки това, ние съвременнитѣ хора, не се спираме върху единствената причина да разрѣшимъ свободата по естество, принципиално, а търсимъ далечнитѣ причини. Християнитѣ търсятъ причината въ нѣкоя жена, която съгрѣшила въ едемския рай, и на нея стоварватъ всичката вина. Но вие можете да разрѣшите този въпросъ въ самата природа. Идете да видите, че по-нисшитѣ животни сами разрѣшаватъ въпроса. Свържете единъ конъ и едно куче съ едно

вжже, ще видите какъ ще разрѣшатъ въпроса. Коньтъ ще чака да му снесе нѣкой углавника, ще рече: „Дано се намѣри нѣкой добъръ и благороденъ човѣкъ да ми снесе углавника“, а кучето ни най-малко не ще чака. То ще прѣгризе вжжето и ще се освободи. Казвашъ: какво направи туй куче? То казва: „Господъ не ми е турилъ туй вжже“. А коньтъ казва: „Туй вжже е отъ Бога“. Единственото нѣщо, което Богъ е турилъ въ насъ, то е нашиятъ животъ, а ограничения отвънка ние сами сме ги турили. Сега, схващайте въпроса по същество. Азъ говоря за вжтрѣшния човѣкъ.

„Истината ще ви направи свободни“. Кога? — Когато почнете да мислите, както мисли Господъ. „Възлюбилъ си“, казва Писанието „истинатау човѣка, т. е. възлюбилъ си истината, която е скрита въ разумното“. Туй се подразбира. Богъ люби Истината, защото само разумниятъ животъ носи Истината въ себе си, за да ни се изяви. Нѣкой казва: азъ искамъ да знамъ Истината. Разумниятъ животъ е скритъ въ туй житно зърно. Когато се изявява туй житно зърно, наблюдава ли ли сте какъ никне то, кога никне? — На пролѣтъ, само когато има топлина. Що е топлина? — Топлината е любовта. Значи истината може да се прояви само при любовта. Любовта носи онѣзи елементи, които сж необходими за растенето. Тя омекчава външнитѣ условия, ограничения. Сега, всички вие имате известни възгледи, нали, т. е. вжтрѣшно всинца се усѣщате, че не сте свободни. Да се опрѣдѣля: физическа свобода вие имате, защото, слава Богу, краката ви сж прави, ржцѣтъ—здрави, очитѣ — отворени. Физически не сте свободни, то значи краката ви да сж свързани, ржцѣтъ счупени, очитѣ затворени. Щомъ ржцѣтъ, краката сж развързани, очитѣ отворени, този човѣкъ физически е свободенъ. Слѣдователно, отъ физическо гледище, има малцина хора, които не сж свободни. Свободата сега е минала къмъ умствения животъ. Умственитѣ хора не сж свободни, но понеже умътъ е една присадка върху чувствата, вслѣдствие на това и самитѣ чувства на хората не сж свободни. Ако вие отидете въ Англия, единъ англичанинъ не би ви обичалъ тъй, както обича себе си. И ако дойде другъ единъ англичанинъ на масата при васъ, веднага той

ще заговори съ своя сънародникъ, а ти ще се усѣтишъ, като единъ странникъ. Защо? — Тукъ има традиции на чувствата. Сжщото е и съ единъ българинъ. Ако при единъ българинъ дойде единъ англичанинъ, и българинътъ нѣма да прояви много любовъ къмъ него. Дойде ли другъ българинъ, веднага англичанинътъ ще се почувствува като странникъ. И тѣй, свободата е необходима за вжтрѣшния растежъ на онзи висшъ идеалъ, къмъ който човѣкъ се стреми. Всички вие имате единъ вжтрѣшенъ, непрѣодолимъ копнежъ, стремите се къмъ Бога и казвате: азъ искамъ да постигна нѣщо. Какво? — Да направя нѣщо въ свѣта. Е, какво ще направите? Добри нитѣ, и тѣ сж отъ тритѣ категории. Може да съградите една църква, това е външната страна. Ако само съ съграждане на църкви въ свѣта можеше да се донесе свободата на хората, то свѣтътъ днесъ е пълненъ съ църкви, навсѣкждѣ ги има. Тѣй е, но църквата е само едно условие. Нѣкой хора казватъ: да се напълни свѣтътъ съ богомолци. Свѣтътъ е пълечъ съ богомолци! Идете навсѣкждѣ въ свѣта, църквиѣ, съ малки изключения, сж пълни съ богомолци, но при това свободата я нѣма още. Има едно условие, което хората сж пропуснали.

„Истината ще ви направи свободни“. Какъ? Най-първо вие ще си зададете въпроса: защо сте дошли на тази земя. Прямо, сжществено ще го разрѣшите. Мнозина се запитватъ, защо сж дошли на земята. Необходимо е да разрѣшите този въпросъ. Азъ ще ви докажа, защо е необходимо. Ще бжде смѣшно за онзи ученикъ, който е дошълъ на земята, да не знае защо е дошълъ и откъдѣ идва. Отивамъ въ Германия, трѣбва да зная, откъдѣ идвамъ. — Отъ България. Дошълъ съмъ въ единъ университетъ. Защо? — Да слѣдвамъ по химия, физика, инженерство. Не, строго трѣбва да се опрѣдѣля въ себе си, защо влизамъ въ този университетъ. Хората сж дошли на земята, и не знаятъ защо. Това сж съврѣменни любители, дошли отнѣкждѣ, не знаятъ защо, а искатъ свобода. Свободата иска знания, знанията искатъ потене. По 10 пжти на день ще се изпотишъ, докато си научишъ уроцитѣ. Нѣкой казва: да съмъ ученъ човѣкъ. Е, за да си ученъ

човѣкъ, ще трѣбва да работишъ по 4—5 часа на день върху нѣкоя задача. Технически задачи има. Послѣ, има друго едно криво схващане на живота. Ние мислимъ, че сме дошли на земята да благуваме. Вземете нѣкоя мома, която иска да се жени. Тя си прѣдставя нѣкой князь, хубаво облѣченъ, послѣ си прѣдставя нѣкой палатъ, че слугини, хубави облѣкла, кревати, покрити съ копринени покривки, и цѣлъ день седи прѣдъ огледала. Мисли, че тамъ ще намѣри свободата. Не, тамъ вѣтрѣ е робството. Не е туй, което носи свободата. Тази жена още не е разбрала същественото, въ което седи свободата.

„Истината ще ви направи свободни“. Кога? — Когато си дадете отчетъ, защо сте дошли на земята. Дошли сте да учите. И вашиятъ животъ е първиятъ опитъ. Васъ сж ви изпратили отъ другия свѣтъ, отъ невидимия свѣтъ, да направите единъ опитъ, и слѣдъ като се върнете, ще дадете отчетъ. А вие, съ всичкитѣ срѣдства, които ви даватъ, идвате на земята, прѣдначертавате си единъ новъ планъ и искате да я реформирате. Ставате нѣкой реформаторъ и казвате: тъй трѣбва да се управлява обществото, по другъ начинъ, не както сега. Азъ на туй отгорѣ ви запитвамъ: какъ се реформиратъ животнитѣ? Трѣвопаснитѣ животни иматъ ли нѣкои реформатори? Сега, ние трѣбва да си постазимъ единъ законъ, по който да живѣемъ. Едно по-нисше животно отъ насъ, като се разболѣе, знае да се лѣкува. Кучето, котката, коньтъ сами се лѣкуватъ. Слоньтъ, като си разбие носа, ще си направи една лапа, знае да се лѣкува. А ние, съврѣменнитѣ хора, като се разболѣемъ, ще викаме 4—5 лѣкари. Кравата, като се разболѣе телето ѝ, казва: както каже Господъ. А ние казваме: както каже Господъ, но треперимъ, викаме лѣкари, съмнѣваме се. Въ тоя смисълъ, кравата разбира много по-добръ живота, отколкото ние. Нисшитѣ животни, както казвамъ, трѣвопаснитѣ, седятъ въ туй отношение много по-високо, отколкото ние. Ще ви кажа защо. Днесъ трѣвопаснитѣ животни не се избиватъ като насъ. Ние сме избили 30 милиона хора. Я ми кажете, гдѣ, между най-нисшитѣ животни сж се извършили толкова много прѣстѣпления? Тѣ разбиратъ по-добръ живота.

Сега, въ насъ има едно заблуждение, ние сме ста-

нали горделиви, мислимъ, че познаваме Бога, християнски народъ сме ние, Христа държимъ горѣ, направили сме Му църкви, таманъ Му кадимъ днесъ, а Христосъ пита: „Гдѣ е моето учение, гдѣ е приложението му?“ Молитви, молитви днесъ навсѣкждѣ, но кждѣ е приложението на Христовото учение? И тогава чакатъ нѣкой реформаторъ отвънъ да дойде, и съ законъ да го наложи. Свободата не може съ законъ да се налага. Свободата принадлежи само на Божествения свѣтъ, тя не е качество даже и на ангелитѣ. Единственото сжщество въ свѣта, което е свободно, това е Богъ; и ангелитѣ не сж свободни. Слѣдователно, когато ние приемемъ Бога въ себе си, въ сърцето си, ние ще бждемъ свободни, защото само Той може да ни направи свободни. Смѣшни сме ние хората! Отъ смъртното може ли да се роди безсмъртно? И Христосъ е казалъ прѣди хиляди години: „Роденото отъ плътъта, плътъ е, роденото отъ Духа, духъ е“. Роденото отъ смъртъта, смъртъ е. А ние, съврѣменнитѣ хора, очакваме свсвободата си отъ кждѣ? Отъ роденото отъ смъртъта очакваме свобода. Смѣшни сме ние! Отъ онзи парализирания човѣкъ очакваме своята свобода! Не, единственото сжщество, което е свободно, това е Богъ. И когато казваме: истината ще ни направи свободни, то значи, че само висшето, разумното въ свѣта е, което ще ни направи свободни. Това сжщество хората Го отказватъ и трѣбва да имъ се доказва, има ли Господъ или не. На ученитѣ хора можемъ да докажемъ това нѣщо математически, а на онѣзи, които нѣматъ тази интелигентностъ, нищо не мога да доказвамъ.

„Истината ще ви направи свободни“.

Сега, нѣкои отъ васъ може да се въодушевяватъ, да казватъ, че тоза е тѣй. Не е тѣй. Ти чувствувалъ ли си свободата на Бога? За да бждешъ свободенъ човѣкъ, ти трѣбва въ дадения моментъ да бждешъ готовъ, да имашъ онова рѣшение да вършишъ всичко туй, което Господъ изисква. Въ дадения моментъ, днесъ, какво изисква Господъ отъ тебе? Знаете ли какво изисква днесъ Господъ отъ васъ? Днесъ Господъ изисква да се примирите всички. Вие ще кажете: вижте какво става съ България! Не е важно какво става отвънка. Вънка става туй, което става вътрѣ въ

васъ. Вънка, вжтрѣ, това сме сами ние сжществата. Ако е до измиранията, да опраздаемъ нѣщата. Всѣка година умиратъ отъ 36—40 милиона хора, но не е вътръсътъ въ умирацията. Когато ние изсѣчемъ всички сухи клонища въ горитѣ, това е единъ въпросъ, но когато изсѣчемъ хубавитѣ дървета, това е другъ въпросъ. Имайте прѣдъ видъ, че когато нарушаваме единъ великъ Божественъ законъ, не е било врѣме нито въ миналото, нито въ бждещето, когато този законъ да е позволилъ нѣкакво нарушение. Нѣма сжщество, което да е нарушило този законъ отъ да не е получило обратнитѣ резултати на този законъ.

„Истината ще ви направи свободни“.

Когато човѣкъ се пробуди отъ дълбокъ сънь, за првъ пжтъ въ неговото съзнание се проявяватъ извѣстни чувства. Вие бждете спокойни, гледайте философски на нѣщата, има по-голѣми работи отъ тѣзи. Вие, хората, сте чудни! Прѣдставете си, че свѣтътъ се свършва, и Господъ ни повика! Ние трѣбва да бждемъ готови, чисто облѣчени. Ще отидемъ на другия свѣтъ, нѣма какво да плачемъ. Нѣкои хора казватъ: сега ще плачемъ, отиваме на другия свѣтъ. Разбирайте ме право! Азъ говоря лично за всѣки едного отъ васъ, всѣки едного отъ васъ имамъ прѣдъ видъ. Не говоря общо, лично на душитѣ ви говоря, какъ трѣбза да се разбере великата Истина. Истината изключва всѣка лъжа. Трѣбва да изключите лъжата отъ себе си, отъ душата си. Първото нѣщо, което трѣбва да направите, то е абсолютно да изключите всѣка лъжа! „Ами бѣлата лъжа?“ Никаква бѣла лъжа, абсолютно трѣбва да изключите всѣка лъжа, и бѣла, и черна. Въ лъжата седятъ всички спънки, въ нея седятъ всички условия за нашето робство. Ако вие слизате въ единъ кладенецъ, и азъ ви завържа очитѣ, като ви подамъ едно вжже, дамъ ви честна дума, че ще ви извадя и ви кажа: бждете спокойни, на мене уповавайте, обаче, вмѣсто съ едно здраво вжже ви свържа съ единъ тънъкъ конецъ, съ който женитѣ шиятъ, и ви спусна въ кладенеца, вие спокойни ли ще бждете? Не, трѣбва съ едно здраво вжже да ви свържа. А съ таквъ единъ конецъ ще слѣзешъ, но на половина. Истината е на половина върна. Ще слѣзешъ, но ще си счупишъ краката. Съврѣменнитѣ хора казватъ: бждете

спокойни, ние ще ви дадемъ свобода. Да, тази свобода виси на този конецъ. Прѣди 40 години руситѣ освободиха българитѣ отъ турцитѣ. Е, свободни ли сѣ днесъ българитѣ? Всичкитѣ българи сѣ отговорни прѣдъ Бога, туй трѣбза да знаятъ. Всички народи сѣ отговорни прѣдъ Бога. Нѣма сжщество, което да не е отговорно прѣдъ Бога. Въ свѣта има една обща властъ, една правоза държава, която казва: всѣка една властъ отъ Бога е дадена. Богъ е внимателенъ къмъ тази властъ. И ако тази властъ е отъ Бога дадена, трѣбза да е право дадена. Всички онѣзи, които служатъ на тази властъ, Той ги държи отговорни. Единственото нѣщо, което иска Господъ, то е абсолютно всички сжщества да бждатъ свободни като Него. И ако сме наказани, ако ние страдаме, то е нищо друго, освѣнъ че Богъ: реагира на нашето неувѣжество. Той казва: „Азъ не искамъ въ моята правоза държава такава, като вашата, искамъ всички хора да бждатъ свободни, всички безъ изключение, да се обичатъ. Той държи на Истината. Въ тази държава нѣма българи, нѣма французи, нѣма германци, нѣма и англичани. Въ тази държава има граждани на Божественото царство, наречени Синове Божии, слуги Божии, избраници Божии на тази държава. Сега, вие седите на тази земя, искате да бждете свободни. Нѣкои отъ васъ, които ме слушатъ, ще кажатъ дали този проповѣдникъ ще каже нѣщо въ полза на българитѣ? Ако българитѣ постѣпватъ съобразно Истината на Бога, ще кажа всичко добро за тѣхъ; ако българитѣ прѣстѣпватъ Истината, друго нѣщо има за тѣхъ. Азъ и другъ пжтъ съмъ казвалъ, и сега пакъ ще кажа: азъ всѣки день давамъ рапортъ на Бога; и за българитѣ съмъ далъ такъвъ рапортъ. Тѣ ще опитатъ това. Тѣ ще видятъ Истината. Има една велика, правоза държава. Всичкитѣ народи ще знаятъ това, не само българитѣ. Нѣма да остане единъ народъ въ свѣта, който да не знае, че има една правоза държава, че въ нея има хора интелигентни, разумни, които мислятъ малко по-другояче, отколкото сегашнитѣ културни хора мислятъ. Вие ще кажете: плаши ни той. Не, нѣма какво да ви плаша, ще видите. Азъ съмъ далъ на свѣта едичъ срокъ отъ 10 години, и въ тия 10 години всичкитѣ глави ще узрѣятъ, ще поумнѣятъ, т. е. ще видятъ

че има единъ другъ законъ въ свѣта — Любовта. Любовта любовь ражда; Истината истина ражда; доброто добро ражда; умразата умраза ражда; злото зло ражда; всичко отрицателно—отрицателно ражда. Питамъ сега: ако днесъ ви повикатъ въ тази правова държава, какъ бихте се явили? Свободни ли сте вие, примирени ли сте единъ съ другъ? Нѣкой казва: азъ имамъ воля. Колко пѣти вие не сте рѣшавали, азъ това ще направя, онова ще направя, а не сте го направляли! Колко пѣти казвате въ себе си: азъ ще се примиря съ еди-кого си, но отидите въ кѣщи, и не се примирявате! Колко пѣти казвашъ, ще си платя дълга, но не го плащашъ! Всѣки день ние рѣшаваме и отлагаме. Туй е общо нѣщо. Всички рѣшаватъ и отлагатъ и казватъ: за въ бъдеще ще дойде друга култура. Че ще дойде, нѣма съмнѣние, но тази култура е и сега. Е, тогава, нека се учимъ отъ растенията, които спущатъ коренитѣ си дълбоко въ земята. Онова растение, което расте върху нѣкъя скала, има сж благоприятни неговитѣ условия? Нима условията за растенето на онзи мжхъ върху камъка сж много благоприятни? Той казва на камъка: „Остави ме да раста върху тебе, нѣма да ти е студено, ще те облѣка, всичкитѣ грапавини, които имашъ ще ги, огладя“. И като седне тамъ, оглажда всички грапавини, приготвя условия, расте, и най-послѣ, отъ туй малкото сѣменце виждате едно дърво, което разпуква скалата, и си приготвя благоприятни условия. Тѣй правятъ буквитѣ растения. Ти, като срѣщнешъ нѣкой човѣкъ, казвашъ: букова глава е той. Да, но умѣтъ на този букъ, за да достигне своята свобода, стига повече, отколкото твоя. А ти седишъ и казвашъ: моята глава не е букова. Не е букова, но ти дълговетѣ още не си си платилъ, съ приятелитѣ не си се помирилъ, майка си, баща си си изпждилъ, а казвашъ: а, азъ съмъ свободенъ човѣкъ. Да, ти си единъ човѣкъ, на когото главата е дваждъ повече букова. Това е логика. Това сж факти вжтрѣ въ природата. Идете въ гробищата и вижте, какво казва Господъ за тѣзи глави! Извадятъ една глава, казватъ: тази глава е празна. „Празна е“, казва Господъ, „защото не е имало посадено въ нея нищо Божествено“. Затуй и нашитѣ глави се изпразватъ. И най-послѣ, ще останатъ да живѣятъ хора, на които гла-

вигѣ сж пълни съ нѣщо свещено. Какво искатъ хората? Срѣщне ме единъ апашъ, съ пълень въ ржка револверъ, казва: „Горѣ ржцѣтъ!“ Нѣма защо. Какво искашъ? „Е, 10,000 лв.“ Ела у дома, азъ ще ти ги дамъ, нѣма защо да вадишъ револверъ, азъ съмъ свободень човѣкъ. Азъ му тегля другъ револверъ, и той си сменя ржката и скрива револвера. Щомъ не правя насилие, той казва: о, ти си благородень човѣкъ. Да, благородень човѣкъ съмъ, ще ти докажа. А сега, ние ще кажемъ тамъ на този апашъ, на улицата, да постъпва разумно, но трѣбва да знаемъ кои сж причинитѣ, които сж го заставили да дѣйствува така. Той иска да живѣе единъ разкошенъ, лекъ животъ. Тамъ е кривата философия, че ние всички искаме да живѣемъ на земята тѣй, както ни подобава. Ние знаемъ, че Истината ще ни направи свободни, и всички трѣбва да бждемъ свободни. Какъ? Вие казвате: като подобримъ външнитѣ условия. Ако това е вѣрно, то богатитѣ хора сж най-благороднитѣ. Не, трѣбва да извадимъ друго заключение: нито, богатството съдържа въ себе си благородстаото, нито сиромашията, но богатството съдържа въ себе си условия за постигане на благородството. Питамъ сега: ако хвърлите въ морето единъ богатъ човѣкъ съ всичкото му богатство, ще можа ли да изплува? Не, не може, ще отиде на дъното на морето. Но ако хвърлятъ въ морето единъ бѣденъ съ съдрани гащи, той ще изплува на другия край. Дѣбрѣ, но ако единъ параходъ пропадне, и ти, слѣдъ като излѣзешъ на сушата, нѣмашъ хлѣбъ, а вжтрѣ въ парахода има жито, то, ако ти не вземешъ една крина жито въ твоята лодка, та като излѣзешъ на брѣга, да имашъ малко жито за посѣване, ти не си постъпилъ разумно. Слѣдователно, когато ние искаме да осигуримъ единъ животъ, насъ ни трѣбва такова богатство, такова сѣме, да го посѣемъ за благо на другитѣ хора, за благо на своя народъ. И така, всички богати хора трѣбва да бждатъ хора на идеи. Положително богатство, положителни знания трѣбва да имаме всички. Ражда се едно дѣте. Но когато Господъ ти изпрати туй дѣте, ти чете ли писмото, което Богъ му даде? Когато се изпраща единъ посланикъ за една държава, нали му даватъ такива акредитивни, прѣпоръчителни писма? Този посланикъ ще дойде въ

държавата, ще се срѣщне съ царя, ще подаде акредитивнитѣ си писма, ще поговори съ него, и слѣдъ това царътъ ще го приеме. Е, питамъ: туй дѣте, което дойде, като нѣкой посланикъ въ твоя домъ, ти чете ли акредитивнитѣ му писма? Не, то се прѣпоръчва, ти го приемашъ, а слѣдъ врѣме ще излѣзе единъ отличенъ вагабонтъ. Сега, азъ не говоря за онѣзи посланици въ дома ви. Ами, кой отъ насъ до сега е изпълнилъ волята Божия тъй, както трѣбва, както Богъ изисква? Можемъ ли да туримъ ржката на сърцето си и да кажемъ: ние извършихме всички тия свещени работи, изпълнихме всичко разумно, което Богъ изисква отъ насъ. Ние трѣбва да погледнемъ прямо на тази работа.

„Истината ще ви направи свободни“. Кога? Най-първо човѣкъ трѣбва да признае всички свои погрѣшки въ себе си. Спрѣмо себе си той трѣбва да бжде безпощаденъ, не да се самоунижава, но той трѣбва, като разуменъ човѣкъ, да каже: азъ трѣбва да бжда доблестенъ, да призная своитѣ погрѣшки. Азъ съмъ погорѣ отъ тѣзи мои погрѣшки и мога да ги изправа. Сега, всички имаме една погрѣшка, че сме хора мстителни, хора на съмнѣнието. Опитвали ли сте вие да се примирите съ нѣкого? Не само отвѣнка да се примиришъ, и да кажешъ: „Азъ съмъ доволенъ“. Не, не, да си кажешъ: „Господи, заради Тебе, заради Твоята Любовь, азъ съмъ готовъ да се примиря“. Тъй ще опиташъ своята любовь. Кажи: азъ ще докажа, че съмъ свободенъ човѣкъ.

„Истината ще ви направи свободни“. Тази свобода идва отъ разумния животъ на човѣка. Най-първо трѣбва да се яви любовта. Безъ любовь Истината не може да дойде. Щомъ се яви любовта у тебе, идва единъ потикъ за добро. Любовта всѣкога се отбѣлзва съ потикъ къмъ доброто. Нѣма ли потикъ къмъ добро, това не е любовь. Първото качество на любовта е да направишъ едно добро, каквото и да е. Азъ не разбирамъ добро, когато единъ момъкъ срѣщне една хубава мома, цѣлуне я, вземе я подъ ржчка, и я заведе въ нѣкоя сладкарница. Не, не, това е робство. Азъ разбирамъ добро, този момъкъ, като срѣщне нѣкое бѣдно сираче момиченце, окжсано, да го вземе подъ ржка и да му каже: ти си бѣдно дѣте, майка ти

е умрѣла, азъ ще те взема да те подържамъ. Не себѣй, ще те пратя на училище, ти въ моето лице ще имашъ единъ братъ. Това трѣбва да бжде първото чувство на любовта, което се явява въ една млада мома, въ една млада майка, въ единъ младъ баща. Това е първото чувство, което трѣбва да се прояви, въ когото и да е, въ единъ проповѣдникъ, въ единъ владика, въ единъ ученъ, въ единъ царъ, въ единъ бѣденъ, въ единъ стражаръ. Нека и единъ стражаръ, като срѣщне нѣкого, да каже: „Макаръ че съмъ на длъжностъ, и азъ мога да ти направя една малка услуга“. Това сж хора разумни, хора свободни! Вие ще кажете: отлично нѣщо, но мжчно става. Да, мжчно става, но онази мома не дава тъй лесно сърцето си. Вие сте любили едно врѣме. Азъ уважавамъ вашата любовъ. Давате ли изведнѣжъ сърцето си? Опитвате момъка. Най-напрѣдъ ще се прѣструвате, че не го обичате, ще го опитвате дали той ви обича. Цѣли 7—8 години ще го държите и послѣ се оженвате. Имате право. Е, мислите ли, че Истината тъй ще ви се даде? Азъ мога да влѣза да живѣя само въ този домъ, дѣто има любовъ. Истината казва: „Азъ мога да живѣя само въ домъ, дѣто има Любовъ, Мъдростъ; тамъ, дѣто нѣма Любовъ, дѣто нѣма Мъдростъ, азъ се прощавамъ съ своитѣ сестри и си излизамъ“.

„Истината ще ви направи свободни“. Тази истина е свързана съ сегашния ни животъ. Вие ще кажете, че Истината е отвлѣчена. Не, тя е единственото реално нѣщо, което се проявява въ вашия животъ. Вашата търговия, вашето богатство, каквато и да е професия, почиватъ върху Истината. Ако вие сте единъ лѣкаръ, имате Истината прѣдъ видъ, ще бждете единъ най-виденъ лѣкаръ; ако сте единъ адвокатъ, и имате Истината прѣдъ видъ, ще бждете най-виденъ адвокатъ; ако сте единъ свещеникъ, и имате Истината прѣдъ видъ, ще бждете най-виденъ свещеникъ; ако сте единъ държавникъ или какъвто и да е, имате ли Истината прѣдъ видъ, вие ще бждете пръвъ човѣкъ въ тази държава. Ако сте една жена, и имате Истината съ себе си, вие ще бждете отлична жена, и Господъ ще пита: „Какъ е моята дъщеря Марийка? Или: „Какъ е моята дъщеря Стоянка, Драганка, какъ е моятъ синъ Петко еди-кой си?“. По име ги зове Той, познава ги. А тия, които нѣматъ тази

Истина, Той ги туря подъ номеръ, № 1, № 2, № 3, № 4. Азъ, казва нѣкой, съмъ човѣкъ. Зове ли те Господъ по име, или казва № 1 да дойде? Знаете ли какво значи да носи човѣкъ едно свещено име? Да носи нѣкой името Иванъ. Знаете ли какво значи Иванъ? Иванъ значи човѣкътъ, който люби Истината. На физическия свѣтъ той е готовъ да извади ножа си заради нея, да прѣкара 10 войни и да има 100 рани заради нея, тоза значи Иванъ. А Мария, означава всички онѣзи, които сж готови заради Любовта да издържатъ всички страдания, да носятъ всички хули.

„Истината ще ви напрази събодни“. Ние свъръ-
меннитѣ хора имаме извѣстни философски възрѣния за Истината. Мнозина мислимъ, че ако сме силни, ще имаме свобода. Така е. Силниятъ човѣкъ може да бѣде свободенъ само физически. Ние казваме: силенъ, богатъ трѣбва да бѣде човѣкъ. Ако си богатъ, ако си силенъ, можешъ да бѣдешъ свободенъ само въ физическия свѣтъ. Нима мислите ви, че единъ силенъ и богатъ човѣкъ въ физическия свѣтъ, може да бѣде свободенъ въ умствения свѣтъ? Не. Нима онзи, който е интелигентенъ, богатъ въ умствения свѣтъ, а бѣденъ, сиромахъ въ физическия свѣтъ, има еднакви условия, както първия? Спѣдозателно, умствено събодния човѣкъ и физически събодния човѣкъ не е едно и сѣщо нѣщо. Умствено събодния човѣкъ трѣбва да бѣде уменъ. Умътъ се занимава само съ физическия свѣтъ, съ отношенията на външния свѣтъ. Той е само едно условие. А ние, когато кажемъ „духътъ на човѣка“, подразбираме най-зисшето нѣщо — свободата. „Дѣто е Духътъ“, казва Господъ, тамъ е свободата“. Значи, веднѣжъ сме придобили сила, придобили сме Духътъ, тогава може да бѣдемъ свободни. А то значи, да дойде Богъ да живѣе вътрѣ у насъ, да се прояви и да слушаме Неговитѣ съвѣти. Е, допуснете сега, че дойдатъ Божествени мисли вътрѣ у когото и да е. Външниятъ свѣтъ ще дойде около васъ да ви казва, че тази мисль не е Божествена. Азъ се чудя нѣкой пѣтъ на хората, които казватъ на тѣзи, които ме слушатъ: той ви мами. Я ми покажете единъ човѣкъ, който да не е мамилъ до сега? За Христа какво казваха? Той ви мами васъ, мами народа, не Го слушайте! По какво се познава този, който

говори Истината? Азъ ви казвамъ: да направимъ слѣдниятъ опитъ сега, не послѣ, не слѣдъ 100 години. Двама лѣкари сме, имаме двама болни отъ тифусъ. Азъ казвамъ: приятелю, нѣма какво да споримъ, ще опитаме. Давамъ едно лѣкарство на моя боленъ, и това мое лѣкарство въ 20 минути ще даде резултатъ. Утрѣ ще видимъ. „А, може ли?“ Нѣма какво да опъвашъ, ще видишъ. Ако тоза, което съмъ казалъ, даде още утрѣ резултатъ, какво ще кажете? „Ама тъй се случило!“ Е, хубаво, днесъ така се случило, утрѣ така се случило, ами ако на 100 случаи 99 пѣти се получатъ добри резултати, какво ще кажете? Тогава азъ съмъ на правата страна. Ако едно учение може да облагороди характера на единъ човѣкъ, а не да го направи страхливъ, тогава какво ще кажете за това учение? Казвате: ако сме вървѣли така, не можехме да бждемъ герои, не бихме могли да се биемъ. Азъ зная хора, които 10 пѣти сж се били, и пакъ сж страхливци. Обществото изисква герои, и ние трѣбза да бждемъ добродѣтелни. Има друго бойно поле, за което трѣбва да воюваме.

„Истината ще ви направи свободни“. Само при тази Истина, само когато Богъ дойде да живѣе у васъ, когато вие имате сила, имате Божественъ Духъ, и се ръководите по тѣзи правила, само тогава всички вие ще бждете свободни, ще живѣете по любовъ, ще живѣете по разумъ, ще бждете познати на Бога. Вие искате да бждете свободни. Запримѣръ, имате дъщеря, до извѣстно врѣме я гладите, мажите, насамъ-нататъкъ, тя е свободна. Но по едно врѣме, къмъ 19—20 годишната си възраст, тя иска да бѣга, казва: искамъ да напусна този домъ. Тя не е свободна. Значи, вие я родихте, но тя не иска да живѣе при васъ. Какво иска? „Искамъ да живѣя въ свѣта“. Не, не иска да живѣе въ свѣта, но търси нѣкого. Единъ день дойде нѣкой, вашата дъщеря стане свободна, весела, тя мисли, че този ще ѝ донесе свободата. Сжщото нѣщо е и за човѣшката душа: каквото и да ѝ дадете, тя очаква нѣщо, нѣкого, който да я направи свободна. Кой е той? — Нейниятъ възлюбенъ. Тя казва: „Сега всичко мога да понеса — страдания, скърби, хули, болести, всичко мога да понеса въ свѣта. Азъ съмъ сега свободна“. И щомъ дойде Богъ да живѣе въ тебе, да донесе Истината, всички

хора се привличатъ около тебѣ. Защо? Богъ ги привлича. Ами че то е много естествено! Ако въ една за-
пустѣла мѣстность се язи единъ изворъ, туй мѣсто
почва да се посѣщава отъ много хора. Защо? Защото
изворътъ пои мѣстността, наоколо се насаждатъ дръв-
чета и кой какъ седне, казва: колко е хубава тази
мѣстность! Такова е състоянието на душата, когато
Богъ влѣзе да живѣе въ нея; тя мяза на единъ великъ
изворъ, на едно велико слънце, и всѣки казва: слава
Богу, има единъ великъ човѣкъ. Азъ не казвамъ има
единъ великъ човѣкъ, но казвамъ: слава Богу, има
едно мѣсто, дѣто Богъ може да живѣе. Нека Богъ жи-
вѣе въ насъ, и като живѣе въ насъ, ще мога да Го
срѣщна, и да поговоря съ Него. И когато Богъ живѣе
въ насъ, Той ще ни свърже, и ние ще се обичаме. То-
гава ние нѣма да разваляме Неговитѣ нишки. Вие нѣма
да искате отъ мене да Ви обичамъ. Азъ не ви се прѣ-
поръчвамъ, че мога да ви обичамъ, но когато Господъ
ми даде туй вжженце да ви свържа, ще кажа: пазете
туй вжженце добръ, защото въ деня, въ който пуснешъ
този вжзелъ, върху тебе ще дойдатъ най-голѣмитѣ не-
щастия.

Сега, азъ ще ви прѣдпазя отъ слѣдното зло. Вие
често се ровите въ коренитѣ на това свещено, Божес-
твенно дърво, чоплите тия корени и се запитвате: дали
е Божествено или не? Не го чоплете, не е този начи-
нътъ, за да разберете Божествената Истина. Азъ ще ви
покажа начинъ, какъ да разберете Истината. „Всѣко
дърво се познава отъ плода си“, казва Господъ. Ча-
кайте да даде плодъ. Щомъ едно дърво ражда добри
плодове, то е добро. Но чоплите ли този корень, вие
ще поврѣдите на вашия умъ, на вашето сърце, на ва-
шата душа, на всичко, което е благородно.

Сега, у мнозина се заражда мисълта: азъ не съмъ
добъръ, азъ съмъ лошъ човѣкъ. Не чоплете Божестве-
ното! Богъ е твоето добро. Щомъ Богъ живѣе въ тебе,
ти си добъръ. Богъ казва: „Азъ ще прѣмахна всичкитѣ
ви грѣхове.“ Всичкитѣ ви грѣхове, това сж спънкитѣ.
Ако азъ дойда и намѣря ржцѣтъ, краката, очитѣ ви
прѣвързани и кажа: азъ ще ви направя свободни, и
прѣмахна връзкитѣ отъ ржцѣтъ, краката, отъ очитѣ ви,
така прави и Господъ. Това значи, азъ ще ви направя

свободни. Той започва да ви освобождава, и вие почват да пишете Божествени мисли. Азъ се радвамъ, като чета нѣкое писмо. Казвамъ: да, този поетъ е писалъ, Богъ му е диктувалъ. Влѣза въ нѣкой домъ, нѣкоя жена се разшетала, домакинка е тя въ кѣщата. Само домакинята може да шета, слугинята не може да шета. Никакви слугини! Когато домакинята е слугиня, тя е добрата слугиня. По-добра слугиня отъ домакинята нѣма. Идеалнитѣ слуги, това сж домакинитѣ; идеалнитѣ слуги, това сж само мжжа и жената въ единъ домъ. Разшетала се тя, готви, рѣже. И като готви яденето, вкусно е, хлѣбътъ е вкусенъ. Казвамъ: Господъ е далъ рецептата, сладко е яденето, и всички наоколо сж засмѣни. Какъ да не сж весели, какъ да не сж засмѣни? Тамъ, дѣто е Господъ, всички сж засмѣни и казватъ: слава Богу! Защо слава Богу? Защото Богъ живѣе вжтрѣ.

Сега, вие ме слушате, и казвате: „Хубаво учение, но мжчно се прилага.“ Българитѣ иматъ една поговорка, която казва: „Клинъ, клинъ избива.“ Ще ви дамъ едно тълкувание на тази поговорка. Азъ съмъ каблюдавалъ, какъ нѣкой дърваръ цѣпи дърва. Тури единъ клинъ, той се забива въ дързото, не може да излѣзе. Тури другъ по-голѣмъ, той се забива, изважда първия, но самъ остава въ дървото. Тогава азъ прѣнасямъ поговорката въ природата. Вие посѣте едно зрънце. Дойде влагата, слънчевата свѣтлина и топлина, дѣйствуватъ върху него и като единъ клинъ го разцѣпватъ; то се разпукне, но този клинъ се зацѣпва. Дойде животътъ — втория клинъ — той се забива, а първиятъ клинъ излиза. Пързиятъ клинъ, тоза е малкото зрънце, което било разцѣпенъ. Слѣдователно, топлината и свѣтлината сж служили като единъ клинъ да разцѣпятъ туй дърво, за да може Божествениятъ животъ да излѣзе нагорѣ. „Клинъ клинъ избива“, или казано съ други думи: доброто добро изважда, любовта любовъ ражда. Тукъ е скритиятъ смисълъ на поговорката „клинъ клинъ избива“. Думата „избива“ не е толкова приятна.

„Истината ще ви направи свободни“.

Другото замлуждение: ние мислимъ, че когато дойде Истината, ние ще се лишимъ отъ всичкитѣ блага въ живота. Не, Истината ще донесе онѣзи новитѣ блага,

съ които ще осмисли живота, ще ни направи по-силни, по-разумни; тя ще ни даде по-малко приятели. Но приятели, които ще бждатъ всѣкога готови да се жертаяватъ, да умратъ за насъ. Ако тази Истина дойде у дома ви, дъщерята и синътъ ще бждатъ готови да умратъ за майка си и баща си, нѣма да ги напушатъ. Законътъ е вѣренъ въ всѣко отношение. Вие сега, имате една идея, но седите и казвате: чакай сега, на тѣсно ни туряшъ, чакай да си оправимъ работитѣ, че тогава. Слушайте, ако не оправите тѣзи работи сега, никога другъ пжтъ нѣма да ги оправите. Ако ги оставите за утрѣ, вашата работа е спукана. Сега, още днесъ, всичката работа е оправена. Туй, което ви казвамъ днесъ, само днесъ ще можете да го чуете. Когато дойдатъ сватове да искатъ нѣкоя мома, до три пжти дохождатъ за нея, три пжти я калясватъ, но като имъ откажатъ, оставятъ я, повече не дохождатъ. Така и Истината изпраща своитѣ посланици до три пжти, и ако ѝ откажете, нѣма да дойде повече, ще я чакате съ вѣкозе. И сега казвамъ: вие всички сте готови. Азъ ви прѣдставямъ това фигурално, това е фигура на рѣчта. Мога да употрѣбя друго сразнение, но то ще бжде по-грубо. Мога да кажа, че Истината ще дойде, както единъ търговецъ, който натрудва своето богатство, и чака мющеритѣ си на пжтя. Но азъ казвамъ: тя идва като при нѣкоя мома, която чака своя избранчикъ. По-зелико нѣщо отъ това има ли, да посрѣщнемъ Господа? Да Го посрѣщнемъ въ Истината, да направи душитѣ ни свободни, ума ни свободенъ, тѣлата ни свободни, да ни освободи отъ всички неджзи, отъ всички недоразумѣнич, да внесе туй богатство, което ни трѣбва, и като се срѣщнемъ, да се познаемъ, да разберемъ, че дѣйствително у тебе и у мене говори Господъ, че у тебе живѣе Господъ, и у мене живѣе Господъ, че у тебе живѣе свободата, и у мене живѣе свободата. Само по този начинъ вие може да направите хората свободни.

„Истината ще ви направи свободни“.

Ще ви приведа единъ примѣръ. Той е изъ християнската епоха, близо до врѣмето на Нерона. Имало единъ виденъ лѣкаръ християнинъ, който лѣкувалъ. Знаенъ билъ той въ цѣлото царство. Нѣмало боленъ, когото той да не излѣкувалъ. Но въ врѣмето на Не-

рона, хващатъ го въ затворъ и го осждаатъ на смъртъ. Единъ отъ виднитѣ патриции въ Римъ, Зисиусъ, ималъ само единъ възлюбенъ синъ, който заболѣлъ. Слѣдъ като викали всички видни лѣкари изъ царството, и не могли да го излѣкуватъ, най-послѣ тѣ казали на бащата: „Синъ ти е осжденъ на смъртъ, но познаваме само единъ лѣкаръ, който може да ти помогне, да спаси сина ти, обаче той е въ затвора“. И какво направя Зисиусъ? Никого не допусчатъ въ затвора, но тѣй добива позволение да влѣзе при този лѣкаръ и му казва: „Моля ви, азъ ще остана на вашето мѣсто, а вие идете да излѣкувате моя синъ. Ако вие до деня на вашето езекутиране не се върнете, ще бжда доволенъ да пострадамъ заради васъ, само да излѣкувате сина ми“. Лѣкарътъ облича неговитѣ дрехи, излиза, отива при сина му и го спасява. Но, прѣди да се върне въ затвора, този патриций билъ вече езекутиранъ. За да може да дойде Истината въ насъ, физическото трѣбва да стане жертва. Всички тия физически богатства на земята трѣбва да се пожертвуватъ заради Истината. Докато богатството тукъ на земята е единъ стимулъ, то е едно голѣмо зло. Докато то не стане жертва за възвишеното, за идейното, докато не стане единъ стимулъ за Истината, ние не можемъ да извадимъ този виденъ лѣкаръ отъ затвора, за да спаси сина ни. Ако ние не пожертвуваме всичко за сина, той нѣма да слѣзе отгорѣ. Ако този патриций пожертвува живота си, за да спаси сина си, за насъ се иска много по-голѣма жертва. Тогава, като дойде Господъ, какво ще Му дадемъ? Този римски патриций дава живота си за сина си, като дава свобода на лѣкаря и казва: „Ти ще освободишъ сина ми, а азъ давамъ живота си.“ А ние какво ще дадемъ за Господа? Ще Му кажемъ: Господи, Ти като дойдешъ у насъ, ние ще приложимъ Твоята Истина, ще бждемъ готови да страдаме, да устояваме на тази Истина. Тогава Господъ казва: „Щомъ обѣщавате това, азъ ви вѣрвамъ, азъ съмъ готовъ, слизамъ. Всички готови ли сте?“ Готови сме, чакаме. „Азъ вѣрзамъ, че всички вие, които имате туй разумното, сте готови“.

„Истината ще ви направи свободни“.

Бесѣда, държана на 21 X, 1923 г.

Изпитвайте Писанията!

Взимамъ за тема думитѣ: „Изпитвайте Писанията“. ~~В~~ие ще намѣрите тия дули нѣкждѣ изъ Евангелието. Учениятъ и неучениятъ човѣкъ, благородниятъ и неблагородниятъ, светията и нечистиятъ човѣкъ вървятъ рамо до рамо, но се различаватъ. Все трѣбва да се изпитватъ Писанията. Много естествено! Нима гладниятъ не изпитва хлѣба? Нима жадниятъ не изпитва водата? Нима онзи, малджията, не изпитва навсѣкждѣ почвата? То не е отъ нѣкоя добрина, охолнитѣ хора никога не изпитватъ. Кой изпитва? Който е въ нужда. Сега, всички хора имагъ едно понятие, искатъ да иматъ на земята единъ охолень животъ. Нѣкои хора мислятъ, че като се родятъ тукъ на земята, трѣбва да ги посрѣщнатъ съ финикови вѣйки, съ вѣнци, както когато нѣкоя мома се жени, мисли прагъ да не падна върху нея. А то, точно обратното ще се случи. И ако хората отъ 8,000 юдини не сж разбрали, че земята не е мѣсто за посрѣщане, а една работилница, дѣто трѣбва 10 пѣти на день да се окалятъ, то, ако дойде нѣкой да каже, че е чистъ, че не сз е опрашилъ, туй ще бжде единъ екземпляръ, и азъ бихъ го записалъ на първо мѣсто въ моята книга. Кои булски дрехи не сж се опрашили, кое око не се е опрашило, кой не е плакалъ толкова пѣти? Много пѣти, турите главата си прѣзъ прозореца, и нѣкоя малка прашина падче въ окото ви. Всички съврѣменни хора иматъ отлични идеали мислятъ се като нѣкои царски синове, дошли тукъ на земята. Високо мнѣние иматъ за себе си хората. И всѣки единъ е скритъ въ себе си, мисли, че не е министъръ, а нѣкой царъ, не царъ, а нѣкое божество, нѣкой Богъ; тѣй мислятъ, но не се изказватъ. И всѣки иска да паднатъ прѣдъ него, да се покланятъ. Даже въ сърцето на една млада мома живѣе желанието, момъкътъ да падне прѣдъ нея, да ѝ се поклони, а тя да каже: „Дазнаешъ, че азъ заповѣдвамъ“. Обаче, колко е смѣшно, че тия божества често промѣнятъ прѣстола си: днесъ момъкътъ се покланя прѣдъ момата, утрѣ момата се пок-

лания прѣдъ момъка. Онзи, бѣдниятъ, човѣкъ се покланя прѣдъ банкирина, на колѣнѣ пада и му се моли. Той го гледа съ едно величие, погледне паритѣ си и казва: „Докато сж тѣзи пари, ще се покланашъ на-срѣща ми“. А бѣдниятъ казва: „Благороденъ човѣкъ е.“ Азъ бихъ желалъ да видя единъ благороденъ човѣкъ. Нека нѣкой философъ напише, въ какво седи благородството на единъ човѣкъ. Въ неговото знание ли, въ неговата философия ли, въ неговото произхождение ли? Не, благородството на човѣка е извънъ врѣмето и пространството. То е единъ моментъ, който не зема даже една стотиленна частъ отъ секундата. За да бждешъ благороденъ, трѣбва да си извънъ врѣмето и пространството, въ джоба ти да нѣма нито едно петаче. Имашъ ли едно петаче, ти си опетненъ. Твоятъ умъ е опетненъ съ онзи образъ, който носишъ, съ образа на единъ идеалъ. Азъ говоря по принципъ за благородството, не за това обикновено благородство, за което се говори. Така всѣки може да бжде благороденъ. Благородството, то е една дума — трѣбва да бждешъ абсолютно чистъ. Сега, вие ще дойдете да ми говорите: можемъ ли да бждемъ чисти? Единственото стяжение на човѣка, това е неговата чистота. Цѣлата вселена, самата природа, Богъ, това е неговата чистота. А нечистотата, това е нѣщо случайно. Нечисти сж само малкитѣ рѣки. Великитѣ води, онзи океанъ, онзи голѣмиятъ изворъ, могатъ ли да бждатъ нечисти? Гдѣ е тази калъ, която може да ги окаля? Нѣма толкова калъ въ свѣта. Ако се опита да ги изкаля, тя ще се изгуби. Чистотата, това е едно наследство на човѣшката душа.

„Изпитвайте Писанията, изпитвайте тази свещена книга!“ Какво е Писанието? Туй сж опитности. Изпитвайте пророцитѣ, апостолитѣ, светиитѣ, мжченицитѣ, вѣрующитѣ, изпитвайте, какво сж казали и писали тѣ, какъвъ е билъ тѣхниятъ животъ. Оплаква се ученикъ на учителя си, казва: „Учителю, откакъ съмъ дошълъ тукъ, въ твоя класъ на гимназията, всички ученици ми се смѣятъ, станахъ прозвище, всички ме считатъ за смахнатъ, за ексцентриченъ и т. н.“ Добръ, какво нѣщо е подигравката? На единъ богатъ човѣкъ можешъ ли да се подигравашъ? Съ единъ силенъ човѣкъ мо-

жешъ ли да се подигравашъ? Ако си една сламка, вѣтърътъ ще те носи изъ въздуха. Ще те носи, разбира се, и заслужавашъ да те носи. Ти мислишъ, че си едно величие. Ако си една канара, която тежи 100-на 200 тонъ, кой вѣтъръ ще те вдигне? Трѣбва едно голѣмо землетресение, за да те разтърси. Въ обикновенитѣ работи на живота човѣкъ издребнява. Ние издребняваме съ своитѣ прически, съ своитѣ обща, съ своитѣ дѣца, съ своитѣ книги, съ всичко. Сжщественото въ свѣта, което трѣбва да четемъ, да знаемъ, не го знаемъ още. Всичко знаете, но сжщественото не знаете. Азъ мога математически да ви докажа, че не знаете сжщественото. Не само вие, но цѣлиятъ културенъ свѣтъ не з-ае сжщественото.

Христосъ казваше: „Изпитвайте Писанията!“ Той даваше единъ потикъ не на онѣзи невѣжитѣ евреи, но на най-ученитѣ равини. Казваше имъ: „Изпитвайте Писанията, за да знаете, че тамъ имате животъ“. Азъ казвамъ: изпитвайте Писанията, изпитвайте свещената книга на Любовта! А, казвате, любовъ не ни трѣбва, ние я знаемъ. Онази велика, свещена книга на Любовта, отъ която произтича живота, това е човѣшката душа. Човѣшката душа е една велика книга. Прѣзъ милионитѣ вѣкове, прѣзъ които тя е минала, по-нейнитѣ върхове и долини, на всѣко едно нейно дръвче, има толкова хубави нѣща написани! Та, когато азъ говоря за живата природа, въ моя умъ седи съвсѣмъ друга идея, не тази, каквато вие разбирате. Тази природа вие трѣбва 10 пжти да я съблѣчете отъ тѣзи скжсани дрехи, съ които сега я гледате, за да дойдете до нейната чиста прѣмѣна, до онова, което е скрито въ нея, и тогава ще разберете, какво нѣщо е живата природа. Нѣкой ще каже: това е идолопоклонство. Въ тази смисълъ кой е свободенъ отъ този грѣхъ? Въ деня, въ който човѣшкото сърце се отчужди отъ Бога, въ най-гѣсния смисълъ на думата, той вече е тръгналъ по кривия пжтъ.

Сега, пъ-вото нѣщо, азъ искамъ вие да рзсжж-давате заедно съ мене, да изпитвате Писанията. Не мислете, че туй, което вие имате сега е нѣщо сжщественно. Не, не, туй външното, съ което съврѣмения свѣтъ се занимава сега, съ него даже и най-малкитѣ.

сжщества на небето, дѣцата, не се занимаватъ. То прѣдставя изхвърлени играчки, то е единъ изхвърленъ сметъ, ни поменъ нѣма отъ това знание тамъ. Въ туй отношение, на човѣка трѣбва едно малко смирение. Но смиренъ може да бжде само онзи човѣкъ, който има великъ умъ, велико сърце, велика душа. Когато говоря за смиренъ човѣкъ, азъ разбирамъ онзи, който е най-благороденъ, който има най-възвишенъ, най-великъ духъ. Това е най-смирениятъ човѣкъ, човѣкътъ, който съзнава. Глупавиятъ човѣкъ не може да бжде смиренъ. Не мислете, че туй тѣло, въ което сега се намираме, тази колибка е нѣщо много сжщество. Когато Господъ иска да накаже единъ ангелъ, да му даде единъ добъръ урокъ, Той го праща да посѣти една човѣшка колиба, но за това се изисква много голѣмо самоотричане. Знаете ли какъвъ смрадъ е въ онова тѣло, въ което има скрити толкова затаени човѣшки мисли, желания, чувства! Да не мислите, че сте благородни! Доведете ми единъ благороденъ човѣкъ въ свѣта. И когато единъ отъ Христовитѣ ученици се осмѣлилъ да каже на Христа: „Учителю, благи!“ — Христосъ му казалъ: „Не съмъ азъ благъ. Само Богъ е чистиятъ, само Той е благородниятъ, само Той е благиятъ“.

Сегашнитѣ хора, щомъ говоря нѣщо, запитватъ: „Той говори ли въ полза на нашия народъ, говори ли въ полза на нашия домъ?“ Нима мислите, че онзи, който говори въ полза на единъ народъ, говори Истината? Нима онзи, който говори въ полза на единъ домъ, говори Истината? Не, не говори Истината. Истината говори само онзи, който живѣе за Бога и върши волята Божия. И азъ казвамъ: желанието на Бога не е да стѣпче хората, да ги обезличи въ тѣхнитѣ желания, мисли и чувства. Ни най малко не мисли това. Единъ отъ еврейскитѣ пророци, Иеремиа, казалъ на Бога така: „Господи, много ме стѣпка, добъръ день не видѣхъ, откакъ трѣгнахъ по Твоитѣ пѣтища, като мечка застана на пѣтя ми“. Питамъ: какъвъ е този пророкъ, който уподобява Господа на мечка? Той е самъ мечка, виждалъ се въ туй огледало. Стремезътъ на Бога е да ни измъкне отъ тази калъ, въ която сме влѣзли, калъ до гуша. Той иска да ни измъкне, да ни

очисти, да просвъти умоветъ ни, да облагороди сърцата ни и да внесе онзи пламъкъ въ душитъ ни, да познаемъ, че Богъ е Любовъ. Какво се ползува Господъ отъ това, ако Го слѣдваме, ако Му служимъ? Ползували се отъ това? Знания можемъ ли да Му дадемъ? Не, Той всичко знае. Сила можемъ ли да Му дадемъ?

— Той е силенъ. Единственото нѣщо, съ което ние приличаме Бога, то е нашата немощъ и нищета. Той, като ни гледа тъй дребни, тъй страждущи и невѣжи, у Бога, въ величието Му, се заражда единъ копнежъ, едно желание да спусне ржката си и дани каже: „Слушайте, нагорѣ сега!“ Ще ви приведа единъ малъкъ случай, станалъ въ Америка, съ единъ великъ художникъ — Ричардъ Бенсонъ. Гози художникъ, който се стремѣлъ къмъ единъ възвишенъ и благороденъ животъ, замислилъ една велика картина, съ цѣль, като я нарисува, да я продаде и паритъ ѝ да употребѣи за онази първа просякина — бѣдна вдовица, която ще потропа на вратата му, и за това работилъ съ усърдие. Оставало му само една седмица, за да довърши своята велика картина. Единъ день идва една оѣдна просякина, отъ богатитъ просяци, изпаднали търговци ги наричамъ азъ, и похлопва на вратата. Той извиква слугинята си и ѝ казва: „Кажете ѝ да дойде слѣдъ една седмица“. Бѣденъ билъ той, нѣмалъ 5 пари въ джоба си. Просякинята си казала: „А, знаа те азъ тебе, колко такива, като тебе, знаа, които сж ме изпжждали. Ти пъкъ нѣмашъ и доблестъта да излѣзешъ вънъ. Знаа ви васъ, благородниците, знаа вивасъ, аристокатитъ, знаа ви отъ какъвъ произходъ сте вие, знаа ви сърцето“. Той посвѣтилъ всичкото си сърце и врѣме, да даде паритъ за нея а тя го критикува, че е единъ отъ послѣднитъ вагабонти. Питамъ ви: кой отъ васъ до сега не е похлопвалъ на вратата на Христа и да не е казалъ: „И Господъ ме забрави, Той ме изхока, изхвърли ме като единъ парцалъ, изсмука ме като лимонъ“. А, много лошо мнѣние имате за Христа, за Бога — много лошо мислите. Тогава, мога да ви дамъ едно правило. Имайте прѣдъ видъ, че Богъ е едно сщество, въ Коего нѣма нито измѣна, нито промѣна. Нѣма сщество полагородно отъ Бога, нѣма сщество по-любяще, по-

мъдро, по-истиннолюбиво, по-правдиво отъ Него, не само спрѣмо себе си, но спрѣмо всичко онѣзи, които уповаватъ на Нѣ о. Е, питамъ: всичко онова, което имате до сега, кой ви го даде, отгдѣ го взехте? Ще кажете: съ трудъ. А, съ трудъ! Е, колко ви струва труда? Я ми покажете смѣтката? Ако това слънце не грѣеше, ако това жито, ябълки и круши не зрѣха подъ неговитѣ лъчи, гдѣ щѣ е да бжде вашиятъ трудъ? Та, казватъ съврѣмечнитѣ хора, че съ трудъ е всичко спечелено. Съ трудъ ли? Готовановци сж всички хора! Милиони червейчета има, които прѣбиватъ земята и работятъ. Човѣкъ взима на готово соковетѣ и казва: Азъ, човѣкътъ, образъ Божий, азъ направихъ това чрѣзъ усилие. Никакви усилия не си направилъ още, приятелю! Ти билъ ли си въ положението на единъ ангелъ? Не си билъ.

Сега, ще ви пѣдставя другъ единъ примѣръ изъ древността, за единъ знаменитъ адептъ Берабаа. Той носилъ въ своя джобъ 10 житни зрънца. Всички тия зрънца били живи, съзнателни, и разбира се, като седѣли при този адептъ, тѣ имали високо мнѣние за себе си, мислили да не излизатъ отъ него, да седятъ все въ неговия джобъ. Обаче, единъ день, за тѣхно очудване, той минава покрай една нива, вижда единъ земледѣлецъ да оре, изважда едно отъ житнитѣ зрънца и го хвърля на нивата. То казва: „А, този вагабонтъ, толкова врѣме ме носи въ джоба си, а сега, тукъ, въ калъта ме захвърля. Тѣй е то въ живота, такива сж всички адепти, човѣкъ не трѣбва да имъ вѣрва“. И започватъ онѣзи сълзи на житното зърно подъ земята, плаче за своитѣ голѣми нещастия, че излѣзло отъ джоба на онзи великъ адептъ, и влѣзло вътрѣ въ земята. Обаче, единъ день, като пекнало слънцето, то казало: „Нѣма какво да се прави, ще се помъжа да излѣза отгорѣ надъ земята. Земледѣлецътъ ме зарина, тури ми 10 метра прѣстъ, но азъ трѣбва да почна да копая“. Той едва турилъ 2 прѣста прѣстъ отгорѣ му, а то казва, че 10 метра. Гуй е мѣрката на онова житно зрънце. Но, като излѣзло надъ земята, казало: „А, сега съмъ свободенъ отъ джоба на този вагабонтъ. Нагорѣ, къмъ Бога ще отида сега.“ Къмъ Бога е спасението, а не въ човѣшкия животъ. Но, вър-

ви по-нататък този Берабаба, минава покрай една мелница, изважда отъ джоба си едно отъ житнитъ зрънца и го туря въ мелницата. Камъкътъ се завъртва, хваща зрънцето, стрива го, и то става на брашно. Пакъ сълзи отъ туй зрънце. „Такъвъ е“, казва то, „животътъ, хората сж жестоки, жестоки“. Обаче, него день, въ тази мелница се млѣло брашното за царската дъщеря, и работникътъ взелъ торбата съ брашното, вмъкналъ и туй брашно отъ зрънцето. А то плаче, плаче, всичкото брашно се овлажило. Туй брашно отива при царската дъщеря. Тя знаела да си мѣси сама, омѣсила си хлѣбъ, и слѣдъ като се наела, брашното влѣзло въ нея, проникнало въ ума ѝ. Зрънцето си рекло: „Слава Богу, намѣрихъ мѣсто да раста, другъ пътъ не влизамъ въ джобъ, да ме хвърлятъ въ мелница, да ме мелятъ на брашно. Сега, ще спра мѣето сравнение. Питамъ: кое отъ двѣтѣ зрънца е по-нещастно? Оно-ва, хвърленото на нивата, или онова, хвърленото въ воденицата? — Въ воденицата. Добръ. Сега, математически можемъ да докажемъ. Ако означимъ първото зрънце съ A , а второто съ B , и теглимъ една линия, A е при по-благоприятни условия, B е при по-неблагоприятни условия. Но, сега въ втората фаза, кое има по-добритѣ условя за растежъ или за развиване? Туй, което е въ ума на царската дъщеря, или което има условия да расте? Слѣдователно, въ природата има единъ справедливъ законъ на обмѣна. Ако при първата фаза на живота си имашъ по-благоприятни условия, при втората фаза нѣма да имашъ тия благоприятни условия. Затуй онова житно зърно, което е влѣзло въ ума на царската дъщеря, има по-велики условия за развиване, отколкото първото. И тъй, казвамъ, законътъ е такъвъ: колкото вашитѣ страдания сж по-голѣми, безъ никакви изключения, толкова бждещитѣ условия за вашето развитие сж по-благоприятни. Страданията опрѣдѣлятъ развитието, отъ тѣхъ зависи степенъта на повдигането. Всичкитѣ страдания, обаче, не сж еднакви въ свѣта. Онзи, който е изгубилъ единъ грошъ, и онзи, който е изгубилъ 1 лв., и онзи, който е изгубилъ 100,000 лв., нѣматъ еднакви страдания; онзи, който е изгубилъ най-малкия си пръстъ, и очзи, който е изгубилъ цѣлата си ржка, нѣматъ еднакви

страдания. Има нѣкаква разлика въ страданията. Страданията въ свѣта не сж случайно създадени. Това е единъ великъ законъ, който иска обработване. Страданията, това сж условия за обработване на човѣшката душа. И Христосъ казва: „Изпитвайте Писанията, защото въ тѣхъ има животъ“. И ако е дошла извѣстна тѣга въ душата ти, не е лошо да я изкажешъ. Когато говоримъ за страданията, ние не разбираме снова човѣшко недоволство, което сжществува вътрѣ въ човѣка. Не мислите, че великитѣ хора въ свѣта не страдатъ. И най-великитѣ Учители, щомъ дойде страданието у тѣхъ, колкото велики и да сж, все ще настане една промѣна въ тѣхъ, въ тѣхното състояние. Страданията на великитѣ хора сж по-голѣми, отколкото тия на обикновенитѣ хора, но страданията имъ сж толкова голѣми, че не могатъ да ги изкажатъ съ думи. Нима вие мислите, че онази майка, която е отхранила двѣ дѣщери, на които е посветила цѣлия си животъ, и тия дѣщери ѝ изневѣрятъ, нима тази майка нѣма да скърби? Нима мислите, че онзи баща който е посветилъ цѣлия си животъ на своя синъ, и той му изневѣри, та нѣма да има страдания и скърби? — Ще скърби. Питамъ сега: защо изневѣрва синътъ на баща си, и дѣщерята на майка си? Подобното подобно ражда. Когато ние кажемъ, че сме излѣзли отъ Бога, а грѣшимъ, азъ питамъ: какъ е възможно, единъ човѣкъ да излѣзе отъ Бога и да грѣши? Първоначално, прѣди милиони години, човѣкъ е излѣзълъ отъ Бога, но сега той е излѣзълъ отъ друга почва. Тѣзи баща и майка, които сж го създали, тѣ сж втория, третия, четвъртия и петия, тѣ сж създали туй разстройство въ неговия умъ, тѣ сж внесли тия елементи, за да грѣши. Ако ти бѣше излѣзълъ отъ Бога, ти щѣше да свѣтишъ, да грѣешъ, като слънце. Разказваше ми единъ мой приятель: „Опетнихъ си душата.“ Е, какъ си опетни душата? Твоята майка, когато те роди, не се ли опетни? Твоятъ баща, когато се ожени, не се ли опетни заради тебе? Ти си онзи царски синъ, искашъ всички да се опетнятъ заради тебе, а ти да не се опетнишъ. Не, и ти ще се опетнишъ, и ти ще бждешъ като баща си и майка си. Опетняване има въ материята, и знаете ли защо? Въ тази материя, въ която сме

минали толкова еволюции, толкова култури, сж останали въ нея, тѣхнитѣ и добри, и лоши качества. Слѣдъ като си е почивала тя хиляди и милиарди години и вѣкове, въ нея сж останали тия зародиши, но като се е събудила, веднага и тия качества се събуждатъ въ нея. Ние ще прѣживѣмъ културата на миналитѣ епохи. Тѣй щото, това, което днесъ прѣживѣваме, тѣзи войни, умразата, лъжата, всичко това е всадено не въ самата материя, а това сж останки на минали човѣшки сжщества, които сж живѣли прѣди милиони вѣкове, прѣди да е сжществувала тази вселена, и сж оставили въ нея тѣзи свои грѣхове, но сжщеврѣменно съ тѣзи лоши качества сж оставили и добри. Е, питамъ: защо е у насъ този егоизъмъ? Като дойдемъ на земята, искаме всички тия блага да си останатъ за насъ. Защо не искаме да дадемъ на тази материя нищо? И тя се нуждае отъ повдигане, а ние казваме: не искаме да се опетняваме. Да бъркашъ въ кесията ми — може, а да дойдешъ на нивата да работишъ, както азъ работя, това считашъ за опетняване. Като дойдемъ на земята, искаме да се ползуваме отъ нивата, а не искаме да се каляме. Какво е това разсжждение? Въ него нѣма никаква философия. „Изпитвайте Писанията, защото въ тѣхъ има животъ!“ Въ тия Писания има една велика философия, чрѣзъ която можемъ да прѣсъздадемъ своя животъ съобразно законитѣ, които сега сжществуватъ вжтрѣ въ вселената. А съврѣменнитѣ хора, съврѣменното общество, съврѣменнитѣ народи не спазватъ тия закони. Българитѣ напримѣръ, сж толкова наивни, всички мислятъ, че може да дойде нѣкой българинъ да оправи България. Но, 50 години вече, откакъ България се е освободила, намѣри ли се нѣкой българинъ, който да оправи България? Не само въ България, никждѣ не може да се намѣри човѣкъ, който да оправи свѣта, нито сега, нито за въ бждеще. Обаче, всѣки единъ човѣкъ може да оправи свѣта. Кога? Когато разбере тѣзи закони. Когато говоря за Любовта, азъ разбирамъ закона на Любовта.

Нѣкои мислятъ, че азъ искамъ да използвамъ нѣкого за себе си. Въ момента, когато азъ поискамъ да използвамъ една мушичка, или когото и да е

за себе си, за своето благо, съ мене всичко е свършено. Разбирате ли това? Азъ ще бжда разрушенъ, азъ ще бжда като единъ пигмей долу въ земята. Ако бихъ позволилъ на най-малката грѣшна мисль да влѣзе въ моя умъ, тя би ме смъкнала въ ада долу. Нѣкои искатъ да ми приписватъ нѣкои нѣща. Не, азъ съмъ най-умниятъ, най-добриятъ човѣкъ въ свѣта. Защо? — Никога не съмъ допусналъ една лоша мисль, никога не съмъ отстъпилъ прѣдъ волята Божия, никога не съмъ отказалъ на Неговитѣ свещени мисли, никога не работя за себе си, никога не съмъ помислилъ за себе си, и желая всички хора да сж щастливи, довольни, искамъ да имъ покажа правия пѣтъ. Съ туй, което азъ зная, бихъ ви използвалъ всички, бихъ направилъ всички да ми слугувате, но азъ нѣмаше да бжда това, което съмъ сега. Азъ не търся щастие отъ хората, защото азъ познавамъ Бога. Азъ Го познавамъ като абсолютна Любовь, като абсолютна Мѣдрость, като абсолютна Истина, като абсолютна Правда, като абсолютна доброта, и зная, че въ момента, когато наруша една Негова малка заповѣдъ, знаете ли какво ще бжде? — Това е да се отчужиши отъ Бога. Нѣма по-велико страдание отъ това, да се отчужиши отъ Бога. Усѣждали ли сте, какво нѣщо е това, отчуждаване отъ Бога? То е смъртъ. Знаете ли какво сътресение може да стане въ човѣшката душа? Всичкитѣ сили може да се парализиратъ. Знаете ли какво нѣщо е да се парализира човѣшкиятъ умъ, да станешъ сухи кости въ свѣта? Азъ не наричамъ това философия, това не е и религия. Това е останки отъ религия. Религия азъ наричамъ това великото въ свѣта, Любовта, човѣкъ да се жертвува, но да знае какъ да се жертвува. Да се жертвува, но безъ да умира; да помага, безъ да отслабва; да учи, безъ да се изтощава. И за Бога се казва, че Неговата ржка никога не отслабва. Нѣкой казва: „Азъ дадохъ живота си, изтощихъ се“. Нима единъ ученикъ, за когото азъ работя, който се учи при мене, ме изтощава? Обмѣна има помежду. Три вида обмѣна има между Учителя и ученика. Учителътъ прѣподава, работи, дава нѣщо за ученика, а ученикътъ дава нѣщо материално. Нѣкой казва: даромъ се дава. Гдѣ имъ даромъ? Не, между тѣхъ има любовь: Учителътъ къма

ученика, и ученикътъ къмъ Учителя. Единиятъ има любовъ да прѣдаде знанието си, а ученикътъ има любовъ да отблагодари за това, което Учителътъ му далъ. Нѣкой казва: защо да се унижавамъ, да уча отъ своя Учителъ? Ами отъ кого ще учишъ? — Отъ себе си. Какво значи себе си? Азъ бихъ желалъ нѣкой да напише една дисертация върху душата. Какво нѣщо е душата? Ама свѣтяща била тя. Тази свѣтлина виждали ли сте я? Ще изправимъ тази свѣтлина като една свѣщъ, ще отворимъ великата книга. Ще гледаме тази свѣтлина заедно, ще четемъ и ще се разговаряме на нея. Тогава ще влѣземъ въ Божествения свѣтъ и ще можемъ да разберемъ великия смисълъ на Писанията. Нѣкои казватъ: Учителю, кажи ни нѣщо. Нищо нѣма да ви кажа! Докато нѣмате срѣдства да си купите тази свѣтлина, тази свѣщъ, нищо нѣма да ви кажа. Цѣлъ животъ ще работишъ, за да си купишъ една свѣщъ. Тази свещена книга се чете при особена свѣтлина. Ако имашъ тази свѣщъ, ще четешъ тази книга. А щомъ я четешъ, въ нея има всички правила. А ученицитѣ въ България, тѣ сж отлични. Тѣ сж икономисти, гениални, въ 2—3 години, въ 10 години отгорѣ искатъ да знаятъ всичкитѣ тайни въ природата, и тогава да кажатъ: „Знаете ли кои сме ние?“ Нѣма таква нѣщо въ свѣта. Ще се учишъ при Бога. Азъ да ви кажа: за една малка микроскопическа свѣщъ азъ съмъ работилъ цѣли 10,000 години. Ще кажете: „А, това е отъ 1001 нощъ.“ Цѣли 10,000 години съмъ работилъ за една микроскопическа свѣщъ! Има и други, по голѣми свѣщи отъ тая, но за тебе, тукъ на земята, една малка микроскопическа свѣщъ е достатъчна. За васъ се изискватъ 100 години да работите за една такава свѣщъ. Не е много, нали? Вашата свѣщъ ще бжде 10 пѣти по-малка. Това сж сравнения, това сж симболи. Какъ мога да ги уподѣбя? Ще кажете: а, залъгва ни. Я ми кажете, кой не залъгва! Онзи, който ти дава пари, не те ли залъгва? Онзи, който те учи, не те ли залъгва? Онзи, който дава концертъ, не залъгва ли? Навсѣкждѣ въ свѣта, всичко, не е ли едно залъгане? Чудни сте вие, като мислите, че не се залъгвате. Азъ трѣбва да напиша една книга и да покажа вашитѣ залъгвания. Гениални залъгалки има!

Вие сами пишете една залъгалка, а казвате, че това, което азъ говоря е залъгалка. Азъ казвамъ: ако се стопятъ всичкитъ ваши залъгалки, отъ тѣхъ нѣма да излѣзе даже най-малкото ксѣмче отъ тази свещена книга. Не ви обезсърчавамъ, не, това е една Истина, която ви казвамъ. Истината трѣбва да се каже въ очитѣ на хората, но вие още не сте разтворили вашитѣ торби. Вие казвате: Господъ ми говори, ангелитѣ ми говорятъ, но какво — нѣ знаете. Я ми кажете първата дума, която Богъ ви е казалъ. — Любовь. Хубаво, азъ ще ви пратя утрѣ прѣдъ вратата 10 просякини, но вие ще имъ кажете: я, идете да работите! Какво сте разбрали отъ тази първа дума? Затова, ние, свършменитѣ хора, сме най-голѣмитѣ просяци. Вие мислите, че сте богати. Не, първокласни просяци сте. Цѣлъ день дѣца, учители, професори, министри се молятъ: Господи, Господи! Цѣлиятъ свѣтъ е лѣленъ съ прошения, милиони, милиони прошения. И то, какви гениални прошения! Единъ професоръ, свършилъ три факултета, минава за нѣкакъвъ капацитетъ, пише: „Уважаеми Господинъ Министре, понеже жена ми, дѣцата ми... и т. н., моля това-онова“. Казвамъ: Господинъ Министре, защо не се обърнешъ къмъ Господа? „Е, такива глупости, ще се моля“. Ами че ти сега се молишъ. Ти сега си най-голѣмиятъ невѣжа. „Е, поне човѣкъ е, виждамъ къмъ кого се обръщамъ“. Мислите ли, че ние, които се молимъ единъ на другъ, можемъ да оправимъ свѣта? Въ една болница лежатъ двама болни. Единиятъ казва на другия: „Моля ти се, стани да ми помогнешъ! Стани, не се наландисвай!“ Не искамъ, стани ти! И азъ не искамъ. И двамата се молятъ единъ на другъ. Боленъ отъ боленъ иска услуга, и никой не може да помогне. Това сме ние хората. Всѣки казва: безъ убийства не може, безъ лъжа не може, безъ измѣна не може, и при това минаваме за културни хора.

„Изпитвайте“, казва Христосъ, „Писанията, защото въ тѣхъ има животъ“.

Сега, искамъ да ви насоча къмъ мисълта: За Бога ще имате въ себе си най-свещенитѣ мисли! И Христосъ, съ своето идване въ свѣта, искаше само да даде единъ образъ на Божията Любовь. Той не можеше да я изкаже съ думи. Не само до Христа, но и слѣдъ

Христа, нѣмаше човѣкъ съ по-голѣма Любовь отъ Неговата. Това искаше Христосъ, да изрази Божията Любовь. Той не се огличаваше съ голѣми знания, защото свѣтътъ щѣше да Го признае като ученъ човѣкъ, като философъ. Той се яви като човѣкъ съ Любовь. Нѣма по-благородна душа, съ по-голѣмо безкористие, отъ Неговата. Той искаше да повдигне свѣта, да повдигне своитѣ братя. „Много нѣщо мога да ви кажа“, казваше Христосъ, „но не сте готови да носите. И азъ, като отида горѣ, ще ви привлѣка всички при себе си, ще ви извадя отъ тѣзи условия, и ще ви поставя при по-благоприятни условия. И като дойде Духътъ на Истината, Той ще ви покаже много работи, защото отъ моето ще вземе“. Сега, вие ще вземете отъ тази Любовь чисто човѣшката страна, но Христосъ искаше да изрази тази велика Божия Любовь. И Христосъ, въ този смисълъ, можете всѣкога да Го повикате. Когато минавамъ нѣкой път тукъ, нѣкои отъ моитѣ ученици казватъ: „Учительтъ обърна гърбъ къмъ мене“. Вие виждали ли сте гърба ми? Мойсей казваше: „Господи, искамъ да видя Твоето лице!“ „Не, ще видишъ само гърба ми, не си готовъ да видишъ лицето ми“. А това бѣше една привилегия за Мойсея. За ученика е привилегия да види гърба на своя Учитель. Азъ ще докажа. Извинете ме, азъ ще употребя вашия езикъ. Единъ момъкъ, който е обезсърченъ отъ своята възлюбена, готовъ е да се самоубие, но зърне ли гърба ѝ само, веднага се въодушевява. Той казва: „Азъ измѣнямъ рѣшението си“. Е, какво стана, какви аргументи се дадоха? „Е, видѣхъ“. Какво? Видѣлъ гърба на своята възлюбена, и тя му дала здѣхновение. Докато той вижда гърба на своята възлюбена, и двамата сж чисти, но щомъ види лицето ѝ, и двамата се опетняватъ, опозоряватъ. Кажете ми, вие не сте ли се опетнили единъ другъ? Живѣте ли единъ чистъ, святъ животъ? Говорите ли си любовно, казали ли сте си двѣ приятни думи, говорите ли си Истината единъ на другъ? Не сж ли мжжътъ и жената, които си говорятъ постоянно единъ на другъ: ти си такъвъ, ти си онакъвъ! Жената: „Ти ме направи такава“. Мжжътъ се обърне: „Ти ме направи такъвъ. Отъ мене нищо нѣма да излѣзе“. А учението на Истината не е тамъ. Всѣки трѣбва да

признае факта тъй, както си е. Дѣто мжжътъ е виноватъ, да си каже: „Това е тъй“, благородство се изисква. Дѣто жената е виновата, да си каже: „Това е тъй, моя е вината“. Никой никому не трѣбва да доказва. Всѣки самъ трѣбва да си знае вината. Искреностъ, искреностъ се изисква! Души, благородни души се изискватъ отъ съврѣменнитѣ хора! Като ти каже нѣкой една дума, да знаешъ, че това е човѣкъ, може да разчиташъ на него.

И сега, всинца ние се стремимъ да направимъ българския народъ великъ. Американцитѣ се стремятъ да станатъ велики, англичанитѣ — сжщо, но нито единъ народъ не е станалъ великъ. Я ми покажете единъ народъ, който да е станалъ великъ! Въ съврѣменната история, по-велика империя и по голѣмина, и по култура, отъ римската имало ли е? Римскитѣ закони всички ги изучаватъ. По-велики образци отъ гръцката скулптура имало ли е? Ако минемъ къмъ съврѣменнитѣ народи, къмъ съврѣменнитѣ американци и англичани, има ли нѣщо по-велико отъ тѣхната честностъ? Всѣки народъ се е подигналъ до извѣстна степенъ на благородство, но нѣма онова велико съзнание. Това не е упрѣкъ, това е единъ фактъ — англичанинътъ си остава англичанинъ, българинътъ — българинъ. Какво казва ромѣнинътъ? — Приятелството си е приятелство, но паритѣ сж си пари. И ние, като дойде до сиренето, казваме: ще платишъ! Колко? — Е, 50 лева. Сжжпо е. — Сжжпи сж врѣмената. Такова сирене яде ли се, я ми кажете? Единъ день, наскоро бѣше това, слѣдъ като, азъ и моитѣ приятели ученици и двама външни хора работихме, вечерята, като се разплащаме, казахъ: ще ви дамъ едно угощение, и то първокласно, ще ви почерпя по единъ чай и малко хлѣбецъ. Гледамъ, единъ отъ майсторитѣ се усмихва, казва: „Много бѣдна работа“. Като разбрахъ тази негова мисль, казвамъ на момчетата: донесете малко маслини! Като туриха маслинитѣ, веднага казватъ: „Да, съ маслинки сега, разбирамъ, но само сухъ хлѣбъ и чаецъ!“ Ами съврѣменната култура и съ това се храни. Азъ говоря дълбоко на душитъ ви. Обърнете внимание на всички хора, които пжтуватъ, погледнете какъ сж огрубѣли тѣхнитѣ лица, какви сж алчни. Това не е

изражение на нѣщо възвишено и благородно. Всѣки гледа какъ да използува другия. И ние, съврѣменнитѣ хора, за Бога говоримъ, но като дойде до сиренето, казваме: не може безъ пари.

„Изпитвайте Писанията!“

„Не може безъ пари“. — Може безъ пари. Кога? — Само когато Любовта дойде въ сърцата ни, въ душитѣ ни като размѣнна монета. Като любишъ нѣкого, нали му давашъ и цѣлия хамбаръ? Да, но онзи, който люби, да не злоупотрѣбява съ тебе. Онзи, който люби, никога не злоупотрѣбява. Злоупотрѣби ли, нѣма любовъ. Ако азъ злоупотрѣбя, нѣмамъ любовъ: ако вие злоупотрѣбите, вие нѣмате любовъ. Нѣкой казва: какво мисли нашиятъ Учителъ? — Азъ мисля да ви прѣдамъ Божията Любовъ, тя е единъ голѣмъ изворъ, не е моя, и тази Любовъ трѣбва да я пусна, тъй, да върви. Знаете ли, какъвъ е великиятъ законъ? Вие сега, като седите на земята, мислите, че отгвѣкждѣ може да минете за небето. Не е така, като отидете въ пространството, тамъ има врата, и прѣзъ нея трѣбва да минете. Нѣкой, който отива за слънцето, казва: отгвѣкждѣ мога да мина. Не, ще минешъ прѣзъ пространството, тамъ има врата, и само прѣзъ нея ще можешъ да минешъ. Има опрѣдѣлена врата, и ти, като човѣкъ, само прѣзъ нея ще минешъ. За всѣко нѣщо има редъ и порядъкъ.

Сега азъ, съ моята бесѣда, не искамъ да ви отвлѣка отъ вашето прѣдназначение. Зная, че вие сте дошли на земята, имате работа. Тази ви работа, колкото и малка да е, тя е свещена. Като свършите работата си и се върнете на небето, тамъ трѣбва да рапортирате, какво сте направили и ще ви дадемъ втора задача. Нѣкои хора казватъ, че Господъ иска работа, а не молитва, затова, ако се молятъ, трѣбва да спратъ работата си. Това е вѣрно, съгласенъ съмъ, но азъ мога да копая и да се моля. Пъкъ мога, като копая, да мисля и добро за хората. Мога, като изкарамъ 30 лева, да отдѣля отъ тѣхъ 20 лв. за нѣкоя бѣдна вдовица. Да мислимъ пъкъ, че човѣкъ трѣбва да се успокои, да не работи физически, а да работи само за Бога, това е вѣрно, така е, но само за дѣцата, а за възрастнитѣ, това не е вѣрно. Онова малкото дѣте,

майка му го носи, а то заповѣдва. То плаче, казва: „Азъ заповѣдвамъ“. Какво искашъ, мама? — Ябълки, То заповѣдва. Майката и бащата тичатъ за това „уе“... „уе“... А, казватъ, имали ли сте нѣкакъвъ заповѣдникъ съ „уе“... „уе“? Такъвъ заповѣдникъ, като каже „уе“ ..., и царъ, и господаръ тичатъ подиръ него. Това сж факти. И не е срамътъ това, благородно е туй, но до извѣстна възраст. Този заповѣдникъ, като каже пакъ „уе“... бащата казва: до сега ти заповѣдваше, отсега ние. Законътъ е такъвъ, видишъ ли го? Сега е разумното слово, ще слушашъ майка си, и баща си, и братята, и се тритѣ, нѣма вече това „уе“. Ще кажешъ: татко, сестро, моля, услужете ми!

„Изпитвайте Писанията, защото въ тѣхъ имате животъ“.

Когато ние съзнаемъ тази велика Истина, ще разберемъ, че тѣзи нѣща сж свещени, защото най-малкитѣ работи, най-малкитѣ пориви сж свещени. Имаме много погрѣшки, но тия погрѣшки ние обясняваме по другъ начинъ. Когато се гради една кѣща има нечиста материя; когато се шие една дрѣха, оставатъ парчета; когато се мие, сжщо има нечистотии. Онзи писателъ, колко листа, колко пера ще употреби и изхвърли, докато напише нѣщо цѣнно. Погледнешъ, цѣлъ кошъ пѣленъ съ книги, издраскани, написани. Написалъ той: „Икономията е наука. Тя е една отъ великитѣ науки, която осмисля човѣшкия животъ, урежда правилни отношения между хората. И пакъ започва: Икономията...“ Когато Господъ създаваше свѣта, Той нѣмаше науката за икономията. Тази икономия сжествува въ свѣта, като едно съотношение на нѣщата. При това, все икономисваме. Имаго единъ евангелски проповѣдникъ, 5 пари да похарчи, все записвалъ. Той взималъ мѣсечно по 2 — 3,000 лв. и се чудилъ, кѣдѣ се губятъ паритѣ. Този евангелски проповѣдникъ бѣше толкова педантъ, че 5 стотинки записвалъ, но ако бѣше запазвалъ всичко въ своята икономия, добръ щѣше да бже. Казваше: „Да не е взела жена ми пари, да не сж взели дѣцата ми!“ Тегли черта — точна смѣтка. Е, икономия въ паритѣ, но животътъ не е оправенъ. Не, не, друго нѣщо трѣбва, изобилие трѣбавъ живота. Човѣкътъ на Любовта трѣбва да носи ико-

номията въ себе си, като едно прѣдисловие, защото, човѣкъ, който люби, никога не трѣбва да разпилява. Ще употребявашъ толкова, колкото ти трѣбва, защото, да икономисвашъ съ живота си, това е едно прѣстѣпление. Който се прѣсища въ живота си, това е друго прѣстѣпление. Богъ е опрѣдѣлилъ въ животати, колко трѣбва да се изкари. Нѣкой день е опрѣдѣлилъ: днесъ нѣма да ядешъ нищо. Защо? Понеже ние сме прѣстѣпили, ако ядемъ този день, ще заболѣемъ. Ще ни хване или треска, или скарлатина. Тѣй е писано: почивка на стомаха, почивка на краката, на устата, на жбитѣ. И очитѣ трѣбва да почиватъ. Турцитѣ казватъ: „Да гледашъ хубавото, не е грѣхъ“, но и много като гледашъ хубавото, пакъ има огрѣшаване, защото очитѣ отслабватъ. Озѣрташъ се, озѣрташъ се, влѣзе повече свѣтлина. Дѣто отслабватъ очитѣ на повечето хора, това не е добъръ признакъ.

Сега, не искамъ да кажете: Нашиятъ Учителъ иска да събори всичко въ живота ни. Ни най-малко не искамъ да го съборя, но туй, което сте накопили, е като ледъ. Утрѣ, като грѣйне слънцето, всичко ще се стопи. Всичко туй ще влѣзе въ земята, и вие нѣма да имате нищо съществено, което да задържите. Питамъ тогава: ако е да градимъ една кжща, гдѣ е силата? Въ сцѣплението и. Ако искате да накарате една воденица да се движи, въ какво се състои силата и, пакъ ли въ сцѣплението на водата? Не, въ нейната подвижностъ. Ако имаме една парна машина, ти можешъ ли да накарашъ водата да я движи като парата? Слѣдователно, като отиваме къмъ Божествения свѣтъ, материята трѣбва да се разреждава, ледътъ да се стопява, сцѣплението трѣбва да се прѣмахне, та материята да бжде гъвкава, еластична, подвижна, да се подчинява на Божествения животъ. Слѣдователно, нашиятъ умъ трѣбва да бжде гъвкавъ, като водата; нашето сърце трѣбва да бжде пластично, благородно и възвишено; душата ни трѣбва да бжде свѣтла, да има тази подвижностъ на свѣтлината, т. е. трептенията ѝ да бждатъ като трептенията на свѣтлината, за дултъ — не можемъ да говоримъ.

И тѣй, въ първо мѣсто, въ тази велика свещена книга, остава да вложите Любовта. Азъ говоря на васъ,

на разумнитѣ. Сега, като ме гледате, вие казвате: ние знаемъ. Казвамъ: не знаете, и то не само вие, но и най-великитѣ философи, адепти, не знаете. Има нѣщо ново, сега внесено въ свѣта отъ Бога, което трѣбва да изучаваме. И тъй, новото не влиза сега въ свѣта, но сега се проявява. Ние не го съзнаваме, и казваме: новото учение. Да, то е учение, което сега се проявява. Като видите туй нѣщо учение, нѣма да отидете подъ нѣкой джбъ да проливате сълзи, но ще напишете една строфа, едно стихотворение, че като го прочетете на онзи парализирания, да го познае. Азъ зная, въ България има много поети и поетеси, радвамъ се, но нека напишатъ три куплета отъ по 6 реда, и да отидатъ при единъ парализиранъ да му ги прочетатъ. Ако този парализираниятъ стане отъ леглото си, ще каже на този поетъ: ти си истински поетъ. Защо?— Защото, като прочетохте тѣзи три куплета на парализирания, той стана отъ леглото си. За музикантитѣ — същото правило. Парализиранъ е нѣкой човѣкъ, лежи. Идва музикантътъ, свири му нѣщо отъ Бетховена, отъ Баха, отъ Моцарта, но, болниятъ не става. Ще се върне този музикантъ у дома си, ще учи, да се научи, какъ трѣбва да свири. Като вземе цигулката да свири, всички да кажатъ: виртуозъ е този музикантъ! Миналата вечеръ бѣхъ на единъ концертъ, до мене седи една позната, пита ме: „Харесвашъ ли, както свири?“ Не е свършилъ още, като свърши, ще каже. Азъ гледамъ какъ взима тоноветѣ. Дойде до нѣкой психологически пасажъ, тъй нагорѣ гледа — прѣживѣва. После дойде до нѣкой игривъ пасажъ, свири, гледа надолу. Казвамъ: туй е важното, и нагорѣ и надолу гледа. Като се свърши концертътъ, станаха всички отъ мѣстата си, почнаха да се тикатъ. Казвамъ: е, ако този бѣше великиятъ адептъ на музиката, то слѣдъ като изсвири четири парчета, всички щѣха да станатъ тихо и спокойно, и да излѣзатъ тихо и спокойно, като отъ нѣкоя църква. Това ще е бждещата музика, музиката, съ която ангелитѣ се занимаватъ. И сега, ние казваме: тъй е. Да, всичко е хубаво, но туй е едно приятно приготвление. Туй не е упрѣкъ, но до сега ние се занимаваме само съ забавления. Нѣкои казватъ: ние не искаме да се забавляваме. Азъ не ви забавлявамъ.

Мнозина се оплакватъ, че съмъ ги смъкналъ надолу. Най-първо Истината смъква долу. Слънцето, като пекне, не смъква ли надолу снѣга? Азъ не смичамъ никого, законътъ е такъвъ. Азъ съмъ миналъ прѣзъ тия фази на смичане. Вие не знаете, какво е смичане. Вие минавали ли сте 9 пѣти прѣзъ Божествената реторта? Писанието казва 7 пѣти. Но знаете ли, какво нѣщо е да минете 9 пѣти прѣзъ Божествената реторта?

„Изпитвайте Писанията, защото въ тѣхъ има животъ“.

Не се обезсърчавайте! Въ свѣта иде нѣщо ново. Туй новото го има въ душатави. Не се обезсърчавайте! Вие казвате: не вѣрвайте въ хората! Кажете така: азъ ще вѣрвамъ въ Бога, въ Неговата свещена книга на Любовта. Второ: ще вѣрзамъ въ първото копие, което е въ моята душа. Въ този прѣводъ, който ще намѣря въ душата си, нѣма да се съмнѣвамъ. Ще вѣрвамъ въ моя духъ. И най-послѣ, ще вѣрвамъ въ второто копие на моята душа, което е моятъ ближенъ. Вѣрвамъ въ всичко туй, но ще го свѣрвамъ съ оригинала. Сега, като излѣзете отъ тукъ, не искамъ да кажете: това е празна работа. Не е празна работа това. Тази работа е свещена, тази работа е за васъ, вие имате бждеще. Разбирате ли? Не искайте Господъ да ви постави на нѣкой планински върхъ. Вие не сте за планинскитѣ върхове. Ако ви е турилъ въ долината, вие сте въ най-добритѣ условия. Страдашъ, унижаватъ те хората, не бой се. Тѣпчатъ те хората, не бой се! Българитѣ, когато искатъ нивитѣ имъ да израснатъ повече, тѣ викатъ нѣкой овчаръ да ги тѣпче. Не се обезсърчавайте, когато хората ви тѣпчатъ. Не е тамъ въпросътъ. Всичко ще се прѣвърне за добро на онѣзи, които любятъ Господа. Свѣтлината ще прсветне за онѣзи умове, които любятъ Господа. Всички, които любятъ Господа, ще укрѣпнатъ и ще станатъ силни. Всички, които любятъ Господа, ще станатъ възвишени и благородни. Всички, които любятъ Господа, ще придобиятъ знания и Мъдростъ. Всички, които любятъ Господа, ще придобиятъ великата Истина, която ще ги направи свободни.

И азъ бихъ желалъ, братя, сега да приемете Любовта и да я приложите. Азъ ви наричамъ братя на

Любовъта. Но ще ви нарека братя, само ако приемете Любовъта и я приложите. Ако излѣзете отъ тази велика почва на Любовъта, бждещето е за васъ. Сега, единъ евангелски проповѣдникъ би казалъ: „Елате, запишете се въ нашата църква, станете членове“. Азъ ви казвамъ: вие сте вече членове, вие сте въ Божествената църква. Въ коя друга църква ще ходите? Толкова врѣме Господъ ви е издържалъ, харчилъ е за васъ, въ коя църква сте? Господъ толкова е харчилъ за васъ а слѣдъ като гойде врѣме дървото да ражда, другитѣ ще кажатъ: това дърво е мое. Не, при Господа, при никоя друга църква! Като ме чуятъ, ще кажатъ: А..! Всички свещеници, владици, на Господа трѣбва да служатъ, не трѣбва да се занимаватъ съ мене! А тѣ, дойдатъ, чуятъ нѣщо, послѣ изопачаватъ думитѣ ми, и говорятъ, че дошли на Господа да служатъ. Нека се отворятъ владишкитѣ имъ сърца! Голѣми имена носятъ тѣзи български свещеници. Владика! Що е владика? — Че това е този, който владѣе свѣта. Попъ, това е баща. Католическата църква има само единъ баща, а българската — колкото щешъ по ове. Азъ бихъ желалъ, всички български попове да бждатъ свещеници. Това не е упрѣкъ. До сега, азъ нѣ съмъ ималъ прѣдъ видъ никого да упрѣквамъ. И Христосъ е говорилъ противъ тѣзи криви убѣждения, противъ тѣзи криви закони. Азъ нѣмамъ прѣдъ видъ нито единъ свещеникъ, тѣ не ме интересуватъ, мене ме интересува само Божията Любовь. Ако река да се занимавамъ съ тѣхъ, съ дребнавости, съ мене всичко е свършено. Любовь трѣбва на всинца ни, тази свещена Любовь, която да донесе миръ и радостъ.

Сега, тѣ казватъ: „Да направимъ такива закони, че да ги ограничимъ“. Кого? Това, което говоря е Божествено, а то нѣма да се ограничи, и не може да се ограничи. Ако вие ограничите Божественото въ себе си, вашиятъ животъ е свършенъ.

„Изпитвайте“, казва Христосъ „Писанията!“ Азъ бихъ желалъ всички свещеници да се обърнатъ къмъ Бога. Тѣ съ длъжни — сега, непрѣменно сега сж длъжни. И сж въ послѣдния моментъ, Господъ имъ дава послѣденъ срокъ, и прѣдъ тѣхъ седи една велика отговорностъ, каквато никогa до сега не е лежала. Не

само българското духовенство, но духовенството въ цѣлия свѣтъ, всички носятъ една велика отговорностъ. Нѣма да ви доказвамъ това Законъ е. Азъ ви казвамъ: отговорността си е отговорностъ. Ама че ти отивашъ тукъ, ти отивашъ тамъ, азъ казвамъ: приятелю, съ тази твоя кола ще се забатачишъ. Не отивай тамъ! — Това не е твоя работа, отъ тебе умъ не взимамъ. Азъ, втори, трети, или който и да е, казваме ти: този пътъ не е за тебе, свърни въ правия пътъ!

„Изпитвайте Писанията!“ Българитѣ трѣбва да изпитватъ тия свещенитѣ Писания, какво е казалъ Христосъ. Българитѣ казватъ: „Да пазимъ своята татковина, своята вѣра“. Азъ ги похвалявамъ, но тѣ сж угнетени. Азъ съмъ ви казвалъ най-хубавитѣ думи. Нѣма чозѣкъ въ България, па и въ цѣлия свѣтъ, който да е казалъ по-хубави думи отъ мене. Съберете всичко това, което сж казали писателитѣ за Истината, и нека го сравнятъ съ онова, което съмъ казалъ азъ за Истината. Азъ съмъ казалъ много хубави думи за Истината, защото живѣя съобразно нея, мисля съобразно нея, и дѣйствувамъ съобразно нея. Дѣйствайте и вие съобразно нея, тя е и за васъ благо, не е само заради мене. Ако е само заради мене, азъ бихъ седѣлъ на друго мѣсто и щѣхъ да бжда спокоенъ, нѣмаше да седя между българитѣ. Какво съмъ спечелилъ азъ тука? Слава ли? Че каква слава? То е смѣшно! Ако е за пари, пари ли съмъ спечелилъ? Ако е за храна, че какво ми трѣбва мене? За обѣдъ ми трѣбватъ 1 — 2 ябълки или 2 — 3 круши, 4 — 5 орѣха, и едно парче хлѣбъ. Печени кокошки ли? Да, азъ знамъ да ги ямъ. Не е въпросътъ въ туй, не трѣбва да бждемъ дребнави. Сега, да оставимъ това, нѣма позеча да ви казвамъ, какво ви пожелавамъ. Азъ знамъ, че въ Божиитѣ рѣшения обратни дѣйствия нѣма. Рѣшеното веднѣжъ въ Бога, то е свършено. Въпросътъ е сега за онѣзи въ свѣта, които сж вече готови. Приемете тази Любовь, приложете я въ дома си, приложете я въ себе си, въ мислитѣ си, въ желаніята си въ дѣйствиата си, въ окръжаващитѣ ви; и всѣки деѣ, като намѣрите нѣкоя несъобразностъ, изправете тази несъобразностъ съ Любовьта! Не се спирайте на онова житно зърно, което е паднало на почвата, и на онова, което е падна-

ло въ воденицата. Не си правете онова лъжливо заключение на онази просякиня, която е казала: „Азъ го зная кой е“. Въ Божието сърце има нѣщо велико! Азъ не говоря за ози лъжливия Господъ, говоря за Господа, Когото познавамъ. Не само азъ Го познавамъ, но и хиляди още, Той въздига народи, общества, фамилии, всички хора. Всички блага се дължатъ на Него — знания, Мъдростъ, Истина, свобода. Всички велики хора, които сега съществуватъ, това сж единъ потикъ на Божия Духъ. Богъ е, Който иска да внесе Любовта, Мъдростта и Истинага. Това е Неговиятъ Духъ Ние трѣбва да бждемъ велики работници! Нѣкои казватъ: скромни да бждемъ! Не, велики работници! Нѣкои цитиратъ думитѣ на Павла: „Велики работници да бждемъ!“ Но не такива, каквито по грѣмето на Павла. Сега, да бждемъ велики по Любовъ, велики по Мъдростъ, велики по Истина, велики по смирение, велики по кротостъ, по въздържание, велики по безкористие, велики, велики! Така искамъ! И ще имате благословението на Този, на Когото думитѣ никога не се измѣнятъ.

Бесѣда държана на 28/X. 1923 г.

Отвори имъ умоветъ.

Сега ще говоря върху думитъ: „Тогава имъ отвори умоветъ да разбиратъ Писанията“.

Въ съврѣменното общество хората казватъ „културни хора и некултурни хора“. По какво се отличаватъ културнитъ отъ некултурнитъ? Културниятъ човѣкъ на пръвъ планъ си служи съ нови методи, а некултурниятъ – съ стари методи. Добрѣ, какъзи трѣба да бждатъ тия новитъ методи, съ които ние ще си служимъ? Културата, това не е мода, това е начинъ за обработване на самия животъ. Да култивирашъ едно растение, значи да му дадешъ всички онѣзи благоприятни условия, при които то да расте и да се развива правилно. Некултивирано растение значи, едно растение поставено при такива неблагоприятни условия, че и най-добритъ му условия да станатъ хилави.

„Тогава имъ отвори умоветъ да разбиратъ Писанията“. Кой? Христосъ имъ отвори умоветъ. Но кога стана това? Не когато бѣше на земята въ плътъ, а слѣдъ като мина въ другия свѣтъ, въ Божествения. Тогава Неговата сила се прояви, и Той внесе тази свѣтилина, за да разбиратъ хората причинитъ и послѣдствията на нѣщата. Запримѣрь, често казваме, че всѣка причина си има свои послѣдствия, и всѣко послѣдствие си има своя причина. Но, това сж твърдения, а ние, едва ли разбираме причината. Нѣкой убилъ нѣкого. Казваме: има си причина—умразата. Но откъдѣ е произлѣзла тази причина, какъ се е зародила тази умраза — не знаемъ. Какъ е възможно, двама братя, единиятъ да убие другия? Напримѣрь, въ Библията, Каинъ убива Авелъ. Какъ е възможно, двама братя, родени отъ единъ и сжщъ баща, при една и сжща любовъ, единиятъ убива другия? Възможно ли е, братъ брата да убие? Не е възможно. Това е нашесхващане. Братъ брата не може да убие, братъ брата не може да лъже, братъ брата не може да не люби. Нѣкой казва: азъ не мога да ви любя. Това сж твърдѣния, въ които нѣма смисълъ. Казва: азъ те любя. Какъ е

възможно да ме любишъ, когато ти не си любилъ никога? Това е лъжливо твърдѣние. Защо? Защото, гдѣ е писано, че човѣкъ е Любовь? Казва се, че Богъ е Любовь. Ти можешъ да бждешъ носителъ на Любовьта, но ти да бждешъ Любовь — никога. Нѣкой чрѣзъ тебъ може да люби, но ти да бждешъ любовь — никога. Тамъ е заблудението на свѣтскитѣ хора, тамъ е заблудението и на вѣрующитѣ. Азъ, казва, не те любя. Най-първо ти не говоришъ Истината. Питамъ: какъвъ е този законъ, може ли една грамадна рѣка, като Мисисипи, запримѣръ, която е тръгнала въ своя пжть, да се спре въ своето течение? Не, тя непрѣменно ще тече. Възможно ли е, човѣкъ, който е влѣзълъ въ Божията Любовь, да каже: азъ нѣма да любя вече. Може ли рѣката да каже: азъ нѣма да теча вече. Може, но тя трѣбва свършено да замръзне, а щомъ замръзне, животътъ прѣстава. Слѣдователно, ние свършеннитѣ хора трѣбва да очистимъ своя умъ, своето сърце отъ всички онѣзи лъжливи положения, въ които сега се намираме. Лъжливи положения разбирамъ: научно-лъжливи положения, обществено-лъжливи положения, религиозно-лъжливи положения, индивидуално-лъжливи положения, на които ние градимъ това велико здание, което, като вавилонскитѣ кули се разрушава, докато най-послѣ, единъ день, нашитѣ греди се размѣстятъ, и човѣкъ почва да мисли, той ли е или не е той.

Сега, нѣкой пжть хората говорятъ за култура, обаче нашата култура да не мяза на културата на онази дивачка канибалка? Нейната култура е слѣдната: единъ американски проповѣдникъ мисионеръ я обръща къмъ Бога, и така тя живѣла около 50 години съ идеята за християнството; най-послѣ, къмъ 80-тата си годишна възраст, хваща я една тежка болестъ, на умираше, едва диша — послѣдно дихание. Слѣдъ като употребила всички лѣкарства, които ѝ били прѣдписани и не ѝ помогнали, казва: „Има още едно лѣкарство, едно послѣдно срѣдство останало. Ще оздравѣя, ако ми се даде да похапна опечена ржчицата на едно малко дѣтенце“. Връща се у него онзи старъ навикъ на канибализма. Азъ правя своята аналогия и питамъ, кой отъ васъ не е проявявалъ този старъ навикъ, въ какъ

вато и да е мека форма? Каквато и да е погрѣшка, може да е микро:копическа тя, но слѣдъ вѣкове може да се прѣвърне ѝа едно ужасно прѣстѣпление, на единъ ужасенъ грѣхъ. Онзи микроскопически косъмъ, който е изтъканъ отъ единъ паякъ, едва се вижда, но отъ хиляди такива косми може да изтъкатъ едно вѣже и съ него да обѣсятъ човѣка.

Сега, по нѣкой пѣтъ ние се спираме и мислимъ, че знаемъ. Истинското знание има отношение само къмъ Божествения животъ, къмъ свѣрхсѣзнателния и подсѣзнателния животъ. Този законъ е само за Божествения свѣтъ. Да се отвори ума на единъ човѣкъ, това не е достояние на земята. Щомъ живѣешъ на земята, ти ще бждешъ единъ обикновенъ човѣкъ, ще живѣешъ тѣй, както живѣятъ всичкитѣ животни. Това да не ви се вижда чудно. Ученъ и простъ човѣкъ пѣтуваме ношно врѣме въ една бурна, кална нощъ. Питамъ: азъ, който имамъ знания, и ти, който си невѣжа, нѣмали еднакво да се окаляме? И учениятъ и простиятъ човѣкъ еднакво ще си окаляме и дрехитѣ, и обувката, дѣждѣтъ еднакво ще ни опръска. И мислите ли, че на сутринята азъ ще бжда по-чистъ отъ тебе? Не, еднакво чисти ще бждемъ. Културата на една тъмна, кална нощъ е еднаква за всички. И ще ми говорятъ хората за култура! Културата може да сѣществува само при една Божествена свѣтлина, когато всичкитѣ мисли, желанія, дѣйствия бждатъ отчетливи, да виждашъ. Тѣй трѣбва да схващаме ние културата,

И казва се, че Христосъ имъ отвори умоветѣ. Кога природата отваря очитѣ на растителното царство? — Когато слънцето пекне. Тогава всѣко житно зрънце, посадено въ земята, израства, всѣко едно малко цѣстенце израства, и тѣй излизатъ изъ подъ почвата, показватъ си главичитѣ навънка. Туй е отваряне на очитѣ! Сѣщото е и съ човѣка. Неговиятъ умъ ще се отвори, ще види, че този широкъ Божественъ свѣтъ е красивъ, че има съ какво да се занимава и тогава ще почне да гради. Има, обаче, едно положение, което спѣва съврѣменнитѣ културни хора, млади и стари. Азъ наричамъ млади, снѣзи, който иматъ изобилень капиталъ, който не е туренъ още въ дѣйствие. Този ка-

питалъ е необработенъ материалъ. Стари наричамъ онѣзи търговци, на които дюкянитѣ сж пълни съ обработенъ материалъ, и тѣ търсятъ пазаръ за него. Единитѣ и другитѣ се отличаватъ по това, че единитѣ търсятъ хора да имъ продадатъ стоката си, а другитѣ търсятъ рабо ници да имъ разработятъ капитала. Единитѣ сега започватъ, а другитѣ сж завършили своята работа, тѣ се отличаватъ съ своята опитностъ. Единитѣ иматъ знания, другитѣ иматъ сила. И казвамъ: само на единъ високо просвѣтенъ човѣкъ, който живѣе въ Божественния свѣтъ, на тази Божествена свѣтлина, може да му се отвори ума, да разбира Писанията.

Е, вие, съврѣменнитѣ хора, какъ бихте изтъквали, какъ бихте обяснили всички съврѣменни противорѣчия, които съществуватъ въ обществата, въ домоветѣ, въ църквата, въ държавата? Какъ бихте обяснили онѣзи аномалии, които съществуватъ навсѣкждѣ въ свѣта? Всѣко едно човѣшко учрѣждение е пълно съ противорѣчия. Кои сж причинитѣ? Има си дълбоки причини, но не трѣбва само да обяснимъ нѣщата, но трѣбва да знаемъ какъ да изправимъ нѣщата. Единъ лѣкаръ не трѣбва само да знае да опрѣдѣли диагнозата на болестъта, но и да знае какъ да я лѣкува; не само да знае какъ да я лѣкува, но и да я излѣкува.

Казва Писанието: „Христосъ имъ отвори умоветѣ“.

Азъ ще ви приведа единъ примѣръ изъ древността за единъ адептъ Той ималъ единъ обиченъ ученикъ, нареченъ Земру. Единъ день ученикътъ се докачилъ на своя учителъ и си казва: „Това, което азъ търсихъ въ него, той не може да ми го даде“. Отива въ планината, задига единъ голѣмъ камѣкъ, и единъ день дохожда, стоварва го прѣдъ вратата на своя Учителъ, запушва вратата, да не може да излѣзе и си заминава. Обаче, Учителътъ му ималъ друга врата, прѣзъ която, като излѣзълъ, вижда камѣка, който неговиятъ обиченъ ученикъ донесълъ, за да затвори вратата. „Отличенъ камѣкъ е“. Взема чука и извая отъ него една отъ най-хубавитѣ статуи, която му подарява за споменъ, въ знакъ на любовъ. Отъ камѣка, съ който ученикътъ затвори вратата на своя Учителъ, Учителътъ извая една отлична статуя и му я подари. Такива работи могатъ да правятъ само адептитѣ. Но това можемъ да пра-

вимъ и ние. Всѣка една спѣнка въ живота ни, това е камъкътъ прѣдъ нашата врата, нѣкой приятелъ го е турилъ. Ние можемъ да седимъ отжтрѣ и да се разкайваме. Не, трѣбва да излѣземъ вънка, да вземемъ този камъкъ, да го изваяме и да го подаримъ. Това е, което Богъ всѣки день прави въ свѣта; това е, което живата природа извършва. Ние едва сега ще пристѣпимъ да изучаваме човѣшката душа. Има извѣстни науки въ свѣта, като анатомия, физиология, психология и др., които изучаватъ човѣшкото тѣло, умъ, сърце, човѣшката душа и духъ, произхождението имъ, но тази съвременна наука едва е зачекнала реалността на нѣщата. Това е физическата страна. Тогава, азъ правя сравнение между тази наука и сѣщинската. Съвременната наука е необходима, формитѣ сѣщо сѣ необходими за нашего развитие, но казвамъ: ако имате милиони шишета съ етикети, знаете имената имъ, всѣки день ги чистите, бършите съ парцали, всѣки день разпразяте на хората за тѣхъ, но тия шишета сѣ п азни, какво ви ползува тази наука? Какво ви ползуватъ тия празни шишета, които всѣки день чистите и сортирате? Това е съвременната наука, въ нея има само наредени празни шишета. Влѣзте въ нѣкоя фабрика, и вижте колелетата на машинитѣ — лъщатъ! Вижте тия нѣжозе, съ които рѣжатъ! Идете въ нѣкоя модерна скотобойница въ Америка, отлично е наредена! Казватъ: това е култура! Влѣзте при нѣкоя домакия, която готви, има всички прибори, всичко е чисто. Казватъ: културна жена е тя! Но, въ втората фаза на живота, всичкитѣ тѣзи шише а сѣ пълни съ съдържание, съдържатъ животъ. А въ първата фаза нашиятъ животъ е празенъ. Че е празенъ, питамъ: има ли нѣкой отъ васъ, който да е доволенъ: има ли нѣкой отъ васъ, който да е щастливъ? Често нѣкои казватъ: азъ имамъ вѣра въ Бога. Казвамъ: азъ се радвамъ, когато срѣщна нѣкой човѣкъ, който има вѣра въ Бога, но твоята вѣра такава ли е, че никога да не се съмнѣвашъ въ Бога? До деня, въ който Богъ е благословилъ дома ти и всичко тече по медъ и масло, да, вѣрвашъ, но въ деня, когато Богъ те пипне съ двата си прѣста, ти се усъмнишъ. Питамъ: какъвъ културенъ човѣкъ си ти, коя е тая религия, която измѣня ума

ти? Ние, съвременнитѣ хора, почти нѣмаме убѣждения. Това не е утрѣкъ, азъ прѣдавамъ факта тѣй, както си е. Не че нѣмаме убѣждения, не че нѣмаме наука, имаме убѣждения, имаме и наука но азъ мѣря нѣщата съ една Божественна мѣрка. Съвременниятъ свѣтъ има такава наука, че съ своитѣ взривни вещества е въ състояние да разруши половината отъ земята. Да разруши — може, но да съгради — не може. Да убие човѣка — може, да обѣси човѣка — може, въ единъ часъ, съ едно перо отгорѣ, но да създаде тази душа, да вложи въ нея тия мисли, желания, дѣйствия — не може. Ние, културнитѣ хора, не оцѣняваме живота на човѣка. За насъ човѣшкиятъ животъ е като живота на кокошкитѣ. Разправяше ми единъ воененъ: въ врѣме на война животътъ на единъ конь се цѣни повече, отколкото живота на единъ човѣкъ. Ако убиятъ единъ войникъ и го заровятъ нѣкъдѣ, никой не пита за него, но ако единъ конь пострада нѣкъдѣ, ще се рапортира — кой, защо, какъ го убилъ, държавата да не изгуби.

Сега, азъ не гозоря за хората въ свѣта, говоря за онѣзи, които минаватъ за религиозни. Не че нѣмате желание да слѣдвате Бога, не че сте некултурни, имате желание да слѣдвате Бога, културни сте — ще бѣде несправедливо отъ моя страна да отрека това, но има нѣщо, което ви спъва. И знаете ли кое е то? Прѣдставете си, че имате една кола съ спирачка, и слизате по единъ наклонъ, но тази спирачка се разваля. Мислите ли, че ако слѣзете отъ колата и я спирате съ ржката си, ще имате тази сила, като спирачката? Колата ще ви занесе. И сега, ние, съвременнитѣ хора, слизаме отъ колата и я спираме съ ржцѣтъ, вслѣдствие на това, и ние, и колата отиваме. Спирачкитѣ сж развалени. Ами че вземете една жена отъ съвременния животъ, която е избѣгала отъ бащиния си домъ и се влюбила въ нѣкого, какъвъ ще е нейниятъ животъ? — Кола безъ спирачка, която се движи по наклонъ. Много такива примѣри има. Ще ви приведа примѣра за единъ български сѣдия, прѣдседателъ на окръжния сѣдъ, въ когото една мома така се бѣше влюбила, че трѣбваше нетрѣменно да се събератъ, не можѣха единъ безъ другъ. Ако не се съберѣха, безъ друго щѣха да

умратъ. Такава любовъ! И дѣйствително, ожениха се, 10 години живѣха заедно, и най-послѣ тия хора се разоставиха. Е, питамъ сега: какъ стана тази работа, че се развали тѣхната любовъ? Нѣкой ще каже: друга нѣкоя жена е влѣзла подъ кожата на мжжа. Нѣкой пъкъ ще каже, че нѣкой мжжъ е влѣзълъ подъ кожата на жената. Какъ е възможно цѣлъ мжжъ да влѣзе подъ кожата на една жена, и цѣла жена да влѣзе подъ кожата на единъ мжжъ? Какви сж такива хиперболични думи? Какъ се влиза тѣй? Азъ бихъ желалъ да зная туй изкуство на влизане подъ кожата. Не, не е влѣзълъ нѣкой мжжъ, ами тази жена иска да напусне мжжа си, нищо повече. Тя иска да го напусне, а се оправдава, че нѣкой другъ мжжъ влѣзълъ подъ кожата ѝ. Или, мжжътъ иска да напусне жена си, а се оправдава, че нѣкоя друга жена влѣзла подъ кожата му. Тѣй седи въпросътъ. Нѣкой пътъ азъ казвамъ, че грѣхътъ е нѣщо външно. Така е, външно е, когато имаме прѣдъ видъ отношенията ни къмъ материалния свѣтъ. Грѣхътъ не произтича отъ Бога, но отъ човѣка. Той е изобрѣтение на човѣка, създаденъ е отъ него. Разправя единъ американецъ, морякъ, своята опитностъ за културнитѣ хора. „Единъ отъ американскитѣ параходи пострада, и около 10 души моряци се спасихме на една лодка. Слѣдъ като изядохме всички провизии, 4—5 дня гладувахме, и чудно, слѣдъ като се гледахме, гледахме единъ другъ, 9 души дойдохме на единъ умъ, опрѣдѣлихме да жертвуваме единъ отъ насъ. Всички се съединихме, отдѣлихме този единия, натиснахме го като една овца, изядохме месцето му. Останахме 8 души. Прѣкарахме тѣй 2—3 дня. Послѣ, пакъ почнахме да гледаме нѣкого, но кого, още не бѣше опрѣдѣленъ. Опрѣдѣлихме го, останахме 8 души. Така опрѣдѣлихме и осмия, и седмия, все по сжщия начинъ отидоха, като овци. И най-послѣ, като останахме на половина, случва се, минава единъ параходъ, спасява ни“. Туй сж все отити на културни хора. Той разправя потресающъ фактъ, психологическа опитностъ на душата. Тия хора не сж въ състояние да измратъ всички и да кажатъ: нищо, всички ще измремъ, но никого нѣма да изядемъ. Защо се ядатъ, защо не се обърнатъ къмъ Бога? Защо се биятъ днесъ хората?

Ако тия хора искатъ да отворятъ една война, защо първо не се обърнатъ къмъ Бога, да кажатъ: Господи, да се биемъ ли? Но тѣ не мислятъ за това, а се гледатъ, уловятъ единъ и казватъ: да погине той за нашето спасение. Такива сж условията въ морето, единъ трѣбва да стане тѣхна жертва. Обаче, това е само едно прѣдложение. Питамъ сега: ако тия 10 души моряци биха се обърнали къмъ Бога съ една гореща молитва, не щѣха ли да се избавятъ? —Щѣха. Азъ ще ви приведа другъ единъ причѣръ. Това е станало въ единъ отъ виднитѣ американски градове съ единъ младъ християнинъ, човѣкъ много интеллигентенъ, свършилъ два факултета, медицина и правнитѣ науки, отъ благородно произхождение, съ отличенъ умъ, членъ на една отъ виднитѣ църкви въ Америка. Но случава се, както това става въ живота, че той обѣднява, практиката не му върви, и той дохожда до такова положение, че се забърква въ живота, и тогава дохожда до едно вжтрѣшно съмнѣние, че нѣма Господъ въ свѣта, че всичко е произволно, че животътъ нѣма никакъвъ смисълъ. А да се проповѣдва, че има сѣдба, туй-онуй, всичко е празна работа. Когато се заражда у него тази мисълъ, дохожда отчаянието и той казва: „Нѣма да живѣя въ тозъ измамливъ животъ, тази вечеръ, въ 12 часа, ще туря край на живота си. До сега се молихъ, но нѣма едно положително доказателство, че има Господъ. Всичко е измама, нѣщата мога да си ги обясня по единъ начинъ, мога да си ги обясня и по другъ начинъ. Нѣма доказателства, че има Промисълъ. И най-сетнѣ, защо ще ходя между хората да ги лѣкувамъ, да търся права? Нѣма никакво право“. Честенъ човѣкъ билъ той. Нагласява си тази вечеръ една паница съ отрова и казва: „Ще туря край на моя животъ, на всички тия заблуждения. Нѣма защо да живѣя въ една лудница, дѣто всички хора сж луди, никой въ никого нѣма вѣра“. Вечеръта, къмъ 11½ ч. единъ много набоженъ, вѣрующъ християнинъ, чува единъ ясенъ гласъ който му казва: „Да станешъ, да отидешъ на еди-коя си улица и номеръ“. Нему се вижда много чудно, но си казва: „Види се, нѣкои мои приятели искатъ да се пошегуватъ съ мене“. Излиза на улицата — нѣма нищо.

Връща се и казва: „Тази вечерь не съмъ съ ума си“. Съда да се занимава, но слѣдъ 5 минути слуша пакъ сщия гласъ. Този пжтъ не излиза. Трети пжтъ чува: „Ако не станешъ да отидешъ на еди-коя си улица и номеръ, ще те постигне най-голѣмото нещастие“. Туря шапката си и излиза. Намира улицата и номера, влиза вжтрѣ, похлопва на вратата веднѣжъ, дваждъ, никой не го чува. „Виждъ“, казва на себе си, „ето единъ човѣкъ, на когото дѣската хлопа. Влизамъ по 12 ч. въ чужда кжща, и никой не ми отваря. Още единъ пжтъ ще похлопамъ и ще си отида“. Единъ дрезгавъ гласъ: „Какво искашъ?“ — Пратиха ме на това мѣсто. Влиза вжтрѣ, посрѣща го единъ разчорленъ човѣкъ: „Какво искашъ?“ — Пратенъ съмъ тукъ тая вечерь, за тебе. И най-послѣ, отъ дума на дума, този ученъ лѣкаръ си разправя цѣлата история. „А, знаете ли, че мене ме туриха въ тревога тази вечерь заради тебе? Азъ дойдохъ да ти спася живота, да ти покажа, че има нѣкой, който мисли заради тебе, ти трѣбва да бждешъ полезенъ на човѣчеството. Ако се самоубиешъ, нищо нѣма да направишъ, но ако останешъ живъ, всичко можешъ да направишъ, ти си човѣкъ съ образование. Сега, като ме слушате, ще кажете: и азъ искамъ да имамъ тази опитностъ. Може да я имате. Рѣшете се като този американецъ да умрете и ще имате тази опитностъ. Човѣкъ трѣбва да има убѣждения. Вие искате да умрете. Сега, ще ви приведа друго едно изяснение, но да ви не обиди, т. е. сестритѣ, женитѣ, които сж тукъ, тѣ да не се обидятъ, да не мислятъ, че азъ имамъ тѣхъ прѣдъ видъ. Мжжъ и жена, двамата се разхождатъ, правятъ екскурзия по едно планинско мѣсто и спорятъ. Жената се разгнѣява, казва: „Отъ сега нататѣкъ не искамъ да живѣя съ тебе, ще отида да се хвърля“. Отива. Той казва: „Добрѣ“. Тя поглежда назадъ, оставатъ 2—3 м. да се хвърли, той мълчи. Тя продължава да върви, остава още единъ метъръ, обръща се и му казва: „Е, кажи ми една дума, защо ме оставяшъ да се хвърля тукъ?“ — Като е тѣй, върни се тогава. Това не е убѣждение. Тя отива да се хвърли, но се оглежда. Така не се спасява животъ.

„Отвори имъ умоветѣ да разбиратъ Писанията.“
Първото нѣщо, което ние, съврѣменнитѣ хора,

трѣбва да поставимъ въ ума си, то е, да разберемъ, че Богъ е една разумна Любовь, въ която нѣма нито измѣна, нито промѣна. И най-първо, когато говоримъ за Любовьта, трѣбва да знаемъ нейнитѣ качества: Любовьта не дава благородство на човѣка, Любовьта не дава сила, тя не му дава и знания, не му дава и свобода. Любовьта носи животъ, носи нѣжностъ, деликатностъ, привлѣкателностъ, всички тия качества, които осмислятъ вжтрѣшния животъ. Туй, което нѣкой пжтъ искаме отъ Любовьта, то се отнася къмъ друга областъ — знанието. Туй носи Мждростъта. Но, ако не дойде Любовьта да внесе тѣзи качества, да донесе животъ, на каква основа ще посадите тѣзи знания на Мждростъта? Любовьта носи изобилень животъ. Единственото нѣщо, което изхвърля страданията, скърбитѣ, болеститѣ, това е Любовьта. Дойде ли Любовьта, страданията, скърбитѣ, болеститѣ, отчаянието, меланхолията, всичко туй избѣгва. Най-първо тя внася едно съзнателно доволство вжтрѣ въ живота, а това е основата на живота. Сега, нѣкои казватъ: той има любовь, но не е доволенъ. Щомъ не е доволенъ, това не е любовь въ него. Първото нѣщо: Любовьта прави човѣка доволенъ. Това е Божествено. Любовьта още сега можете да я имате, но ако азъ река да ви дамъ Любовьта, вие ще турите въ ума си мисълта да гледате, по какъвъ начинъ, отдѣ ще дойде тя, да я видите. Не, пжтътъ по който върви Любовьта е толкова свещенъ, че всички сжщества въ свѣта, отъ Бога надолу, я гледатъ съ прѣвързани очи. Когато влиза Любовьта въ свѣта, хората трѣбва да си прѣвържатъ очитѣ. Всички си затварятъ очитѣ. Когато тя влѣзе, затваря вратата си и казва: „Снемете вашитѣ прѣвръзки!“ Нали казватъ, че любовьта е слѣпа? Не е слѣпа Любовьта, но ние трѣбва да прѣвържемъ очитѣ си, да ослѣпѣемъ, за да дойде Любовьта у насъ. И сега, у съврѣменнитѣ хора, психологически вѣрно е, че колкото по-културни ставатъ, толкова по-вече губятъ Любовьта. Колкото повече знания иматъ, толкова повече тѣ изиубватъ Любовьта си. Защо? Като дойде Любовьта, вие гледате да намѣрите нейната врата, да я чоплите, като нѣкой орѣхъ. „Ама защо ме люби, кои сж причинитѣ?“ Ако азъ ви лобя, не питайте защо. Има единъ свещенъ законъ: никога не питайте защо

ви любя. Вие може да питате защо, само тогава, ако моята любов внесе дисхармония във вашия живот и наруши мира ви, но докато подъ моята любов вие растете, развизате се и живѣте, нѣма да питате защо. Това е светотатство, това е грѣхъ. Ако отъ моята любовъ клонищата ви почватъ да изсѣхватъ, давамъ ви празо, запитзайте тогава. Но, ако вашитѣ клонища растатъ, листата ставатъ по-зелени, и вие растете въ сила и мощъ подъ тази Любовъ, тогава нѣ питайте. Ако нѣкоя буря дойде и вземе клонетата, не мислете, че любовта е причина за вашитѣ страдания. Единственото нѣщо, което поправя всичковъ свѣта, това е Любовта. И тъй, първото нѣщо: Богъ е Любовъ. Ние не сме Лобовъ, ние сме носители на Любовта. Ще кажете: „Ние зчаемъ тоза“. Че ние не сме научили още първия законъ на Любовта. Има хора, който сж опитали тази любовъ. Разбирайте ме, азъ говоря принципално, за онѣзи, които не сж я опитали. Сега, нѣкой ще се спре, ще пита: „тзоята любовъ такава ли е? Любовта по качество е една, нѣма какво да се сравняза. Нѣма сила въ свѣта, съ която можемъ да я сравняваме. Тя е безъ начало и безъ край, тя е безъ никакви граници въ свѣта. Въ всичкитѣ други нейни прояви ние можемъ да я изучаваме отдалечъ, но когато дойдемъ близо до Любовта, ние трѣбва да събуемъ обущата си и да затворимъ очитѣ си. Слѣпъ и глупавъ трѣбва да бжде човѣкъ прѣдъ нея. Когато дойдешъ до тази висота, като седишъ прѣдъ нея, ще бждешъ съ всичкото си почитание и послушание, докато ти каже: „Снеми тѣзи прѣврѣзки!“ И като ти паднатъ прѣврѣзкитѣ, тогава Господъ ще отвори ума ти да разбирашъ Писанията, и ще ти покажа причинитѣ и послѣдствията на нѣщата. Ние казваме: до кога, защо е тази прѣврѣзка? До тогава, докато дойде Любовта, ние ще седимъ съ прѣврѣзка. Нѣкой искатъ да я снематъ. Азъ ще ви кажа защо е тази прѣврѣзка. Знаете ли каква е тя? У насъ има една голѣма рана, и Любовта прави по нѣкой път прѣврѣзка на тази рана. Тя, като направи една прѣврѣзка върху човѣшкитѣ очи, държи я съ хиляди години. Защо? — Да оздравѣятъ, а тя работи вжтрѣ. И когато види, че тази рана, която Богъ е далъ, е заздра-

вѣла че всичко е минало, тогава казва: „Снеми тази прѣвръзка!“ И сега нѣкой казва: защо, съ прѣвързани очи ли ще бжда? — Ще бждешъ. Чудни сж хората, критикуватъ Любовта, която за да ги излѣкува, имъ прѣвързала очитѣ. Ами, онзи лѣкаръ, когато лѣкува очитѣ ти, та прѣвърже и двѣтѣ, не носишъ ли прѣвръзка? Казвамъ ти: снеми прѣвръзката! А, не, лѣкарътъ я турилъ. Когато Богъ ти тури прѣвръзка, ти питаешъ защо те прѣвързва, а когато този лѣкаръ ти тури прѣвръзка, ти не питаешъ защо. Това не е философия. Азъ наричамъ тази прѣвръзка свещена. И дотогава, докато ние сме прѣвързани, ние вързимъ по единъ естествень пжтъ на човѣшкото развитие. Ако снемемъ тази прѣвръзка прѣждеврѣменно, тогава ще се яви най-голѣмото нещастие. И сега, щомъ дойде нѣкой отъ вѣрующитѣ, иска веднага да му снемемъ прѣвръзката. Не, този човѣкъ първо ще се обърне къмъ Бога, ще му се покажатъ всичкитѣ пжтища, и когато дойде врѣмето на Любовта, ще му се каже: „Сега, ти самъ ще си снемешъ прѣвръзката.“ Питамъ: когато Христосъ излѣзе отъ гроба, кой Му сне прѣвръзката? И Той имаше прѣвръзка на очитѣ си. Казватъ, че нѣкой ангелъ Му я снелъ. Не, не, Любовта въ гроба Му каза: „Снеми своята прѣвръзка.“ И той каза: „Слушамъ, Отче.“ „Остави тази прѣвръзка тамъ въ гроба.“ „Слушамъ, сега разбирамъ защо сж били страданията, които прѣкарахъ тукъ на земята.“ Това е философия. Трѣбва самъ да дойде Христосъ, да разпрази, какво е прѣкаралъ. Него да разпитаме, да ни разкаже какъ е прѣжизлѣлъ, какъ е било състоянието Му въ гроба. Азъ да описвамъ Неговото състояние, значи да прѣдамъ нѣкои нѣща невѣрни. Не обичамъ да прѣдавамъ невѣрни нѣща. Щомъ дойде до Любовта, азъ говоря малко. Защо? — Не обичамъ да говоря за нѣща, които не се прѣдаватъ. Любовта съ езикъ не се прѣдава. На съврѣченния нашъ езикъ е немислимо да прѣдадешъ една идея на Любовта. Една Божествена идея така трѣбва да се прѣдаде, че да те разбере всѣки. Ако искашъ философски да прѣдадешъ една мисль — може, но любовта се прѣдава чрѣзъ контактъ, чрѣзъ допирание. Тя се прѣдава отъ животъ въ животъ. Онзи, който те люби, не говори, той те пипне, и ти чув-

ствувашъ, че въ тази душа има любовъ. Ти знаешъ, че въ това пипане има нѣщо свещено, единъ свещенъ трепетъ се разлива въ душата ти. Проговорили ти, нищо не остава въ тази ржка, всичката тази красота изчезва, като че небето се дига, и ти оставашъ, като Адамъ и Ева, голъ. Азъ съмъ го хваналъ, а той ме пита, казва ми: кажи ми една дума, обичашъ ли ме? Щомъ ме питашъ, ти не вѣрвашъ вече. Въ твоя умъ има изопачена мисль. Ама ти обичашъ ли ме? — Изопаченъ умъ имашъ. Ама говоришъ ли ми Истината? — Е, хубаво, нима ако ти кажа, че говоря Истината не мога да те излъжа? Мога хиляди пѣти да ти кажа обичамъ те, и пакъ да не те обичамъ. Това не е доказателство. А онзи свещенъ трепетъ, който мога да прѣдамъ на душата ти, като те пипна, нима това не е доказателство? И ние сега, съврѣмненитѣ хора, искаме отъ Бога да ни каже, обича ли ни, ще ни спаси ли, да не сме отъ онѣзи голѣмитѣ грѣшници души? Тоза сж онѣзи изкълчени умове. Като се спремъ прѣдъ Бога, да кажемъ въ себе си: Господи, азъ чувствувамъ Твоята любовъ, азъ чувствувамъ онзи свещенъ трепетъ, Ти си Любовъ, не можешъ да бждешъ нищо друго. Не е казано за Бога, че е умраза. Не, Любовъ е, туй казватъ и ангелитѣ, и арахангелитѣ, всички иерархии. Пропжтувайте цѣлото небе, отъ единия край до другия, всички ще кажатъ, че Богъ е Любовъ. Всички тия същества сж готови да заложатъ всичко, което сж придобили, за да потвърдятъ това. Ако вие бихте запитали единъ ангелъ — кажи ни, дали ни обича Господъ, той ще ви каже тъй: „Поискайте по-скоро отъ мене да изгубя всичко-то си съзнание, всичко, което съмъ придобилъ въ вѣковетѣ, отколкото да ви отговоря на въпроса, обича ли ви Господъ. Е, питамъ сега: когато вие наричате Бога дълготѣрпеливъ, знаете ли какъзо страдание има въ този живъ Богъ на Любовта? Казвате: обича ли ме Господъ? Знаете ли туй свещено сърце, какво нѣщо е, какъ страда? Едно голѣмо сътресение се произвежда. Не само ангелитѣ, но и всички други духове идватъ и казватъ: Богъ е Любовъ! Когато човѣкъ каже, че Богъ не е Любовъ, тогава го натрупватъ съ голѣмо богатство. Натрупватъ го, натрупватъ, и той почва да пѣшка подъ тежестта на богатството, и пакъ е нещастенъ. Е, пи-

тамъ тогава: какви ще бждатъ 'вашитѣ ꙗзѣирания' [за Божията Любовь? Свърѣменнитѣ хора иматъ други ꙗзѣирания за Бога и казватъ: ако ние се приближимъ при Бога, трѣбва да оглупѣемъ и да станемъ като животни. Чудни сте вие хората! Ако се приближите гри тази Любовь, вие ще придобиете такова знание, каквото не сте имали до сега, ще се облѣчете въ такива дрехи, каквато небето може само да ви даде. Тия дрехи, съ които нѣкой пѣтъ нашитѣ художници рисуватъ ангелитѣ, отъ тѣхъ нѣма ни поменъ тамъ. Една четка не може да прѣдстави нито сѣнка отъ тия ангелски дрехи. Особено нѣщо е дрехата на ангела! И нѣкой пѣтъ, на главата на Христа турятъ единъ ореолъ, но той не съставлява даже една стомилионна частъ отъ Истината. Нѣкой казва, че видѣлъ Христа съ ореолъ. Азъ глася едно твърдение: никой до сега не е видѣлъ ореола на главата на Христа. Онѣзи великитѣ адепти-Учители, тѣ виждатъ само една бѣла свѣтлина, безъ сѣнки. И въ тази свѣтлина всичко говори, нѣма никакви форми. А туй, което тѣ наричатъ ореолъ, ича съвсѣмъ другъ смисълъ. Любовьта е нѣщо вътрѣшно, тя не може да се види, съ думи не може да се изкаже, но се само чувствува. И пакъ ще ви кажа: колкото по-малко говорите за Любовьта, а повече живѣете въ нея, на по-пр въ пѣтъ сте. Не е достатъчно само да кажете, че нѣма да говорите за лобозѣта—и това е грѣхъ, то нѣрвайте въ тази Божестаена Любовь, въ която като влѣзе една човѣшка погрѣшка, се заличава. Едно качество има Любовьта, което другитѣ сили въ свѣта нѣматъ: ако вземете най-лошия порокъ, който има човѣкъ, и го хвърлите въ този огънь на Любовьта, той моментално се прѣвръща въ единъ отъ скжпоцѣннитѣ камъни. Нѣкой питатъ, за що сж тия грѣхове? Любовьта иска да направи отъ тѣхъ скжпоцѣнни камъни. Грѣховетѣ, това сж скжпоцѣнни камъни, съ които Господъ иска да направи главитѣ на тѣзи дѣца. Ще кажете: защо тѣзи камъни сж тѣй евтини? Тсва сж старитѣ ви грѣхове, които ви се даватъ, за да си поиграете съ тѣхъ. Нѣкой питатъ: Господи, защо е това голѣмо нещастие, което ни сполетѣ? За въ бждеще то ще е единъ скжпоцѣненъ камѣкъ на главата на дѣцата ти, на жена ти, на твоята. Това е, което Лобозѣта може да направи,

да заличи всичкитѣ ви грѣхове. И казва Писанието: „Ще заличи всичкитѣ ви грѣхове, прѣгрѣшения, нѣма да ги помена, ще ги прѣвърна въ скжпоцѣнникамъни“. А сега казватъ: той ме мрази. Да, вѣщъ отъ Любовъта, умразата е опасна болестъ, но вѣтрѣ въ Любовъта, тя е единъ скжпоцѣненъ камъкъ, единъ нектаръ. Единъ день ти ще я пиешъ въ едно шишенце и ще кажешъ: колко е хубаза! Какво е тоза, какъ е станало това? Това е умразата, отрова, която убивала хиляди хора. Любовъта ще прѣвърне тази умраза въ Любовь. Да, това върши Любовъта съ една магическа сила. Тѣй щото, всичкитѣ мисли, чувства, желанія, дѣйствия, които мжчатъ съврѣменното човѣчество, ще се прѣвърнатъ въ нѣщо отлично и хубаво. Това е величието вѣтрѣвъ Бога, и Писанието казва тѣй: „Богъ ще примири всичкитѣ противорѣчия, които съществуватъ въ свѣта, ще обърши сълзитѣ на всички“ Не мислете, че Господъ не вижда вашитѣ сълзи. Не, азъ съмъ казвалъ и другъ пжтъ: умразата, съмнѣнието, всички отрицателни чърти, Господъ ги събира въ шишенца и единъ день, като дойде Лобозъта, ще се хвърлитъ въ нея. И отъ единия край до другия, ще почнатъ да текатъ всички най-хубави питиета, ще се явятъ най-изящни плодове и ще кажете: отдѣ дойдоха тѣзи прѣкрасни нѣща? — Отъ грѣховетѣ на хората дойдоха. Е, какъ мислите за тази философия сега? Ще кажете: отъ 1001 нощъ е тя. Да, азъ повече бихъ желалъ да живѣя въ 1001 нощъ, отколкото въ тази съврѣменна култура, която сега съществува, съ тия извратени мисли и желанія. Питамъ ви сега: тѣй както виждате Любовъта, не трѣбва ли да се примирите? Нѣкой казва: да се примиримъ. Не, нѣма какво да се примирявашъ. Хвърли се въ огъня на Любовъта, и като излѣзешъ на другия край, ще бждешъ примиренъ, и всѣки ще те обича.

„Отвори умотѣ имъ да разбиратъ Писанията.“

Сега, нѣкои искатъ да кажатъ, че ние сме свършени. Не, ние не сме свършени, но казвамъ, че тази Любовь трѣбва да заговори въ васъ — не обикновената любовь, ние всинца сме сити на нея. Има ли нѣкой, който да не е ронилъ сълзи отъ тази обикновена любовь? Всички сме плакали и още плачемъ. Жената казва: „Изгубихъ първата си любовь.“ Мжжътъ казва:

„Изгубихъ първата си любовъ.“ Учителътъ казва: „Изгубихъ първата си любовъ.“ Ученикътъ казва: „Изгубихъ първата си любовъ.“ Всички казватъ: изгубихъ първата си любовъ. Казвамъ: никаква първа любовъ не сте изгубили. Отъ сега нататкъ ще дойде тази любовъ, и ние трѣбва да бждемъ готови да я възприемемъ. Това сж факти, които вие можете да опитате, но азъ не доказвамъ нѣщата. Нѣщата, които сж доказани, тѣ не сж истинни. Това е гимнастика на ума. Нѣкой пжтъ, като говоря за науката, вие казвате: а, той е противъ науката. Азъ имамъ всякогото почитание къмъ науката, за мене тя, съ всичкитѣ свои отрасли е свещена, тя е произлѣзла отъ Бога, отъ Божествената Мѣдростъ, но за онѣзи изопачени човѣшки теории, казвамъ: това не е наука, това сж зальгалки за хората. Има една свещена наука, която развива ума, и всички трѣбза да се занимавате съ нея. Е, приятно е да бждешь лѣкаръ, да имашъ знания. Влѣзешъ въ една кжщъ, братъ ти тамъ се прѣвива, направишь едно лѣкарство, и болестъта изчезва. Кое е по-полезно, да имашъ знанието или да нѣмашъ? Влѣзешъ въ една кжща, ти знаешъ да шиешъ, а хората чакатъ, готови сж, но нѣма кой да имъ ушие нѣщо. Ти вземешъ, скроишь, направишь имъ една дреха. Художникъ си, музикантъ си, имашъ какво и да е изкуство, съ което да бѣдешъ въ полза на своитѣ ближни — ще имъ послужишь. Сега, въ мене има едно желание, искамъ по нѣкой пжтъ хората да не страдатъ. Питамъ се нѣкога: защо имамъ туй желание, защо да не страдатъ? Имамъ желание да имъ помогна, но слѣдъ като говоря, казватъ: той говори така, защото не е живѣлъ като насъ. Я да дойде на нашето положение, ще видимъ, дали ще говори така?“ Това не е философия. Ако азъ съмъ на вашето мѣсто, ще говоря като васъ, и ако вие сте на моето мѣсто, ще говорите като мене. Това сж математически съотношения. Ако не съмъ азъ, другъ нѣкой ще дойде на моето мѣсто, и ще говори като мене. Въ една отъ американскитѣ църкви имало единъ виденъ проповѣдникъ, който се отличавалъ по това, че като влизалъ въ църквата нѣкой грѣшникъ, започвалъ да си клати главата, и тогава не се разкае, не прѣставалъ да си клати главата. Съ това се прочулъ. Единъ учелъ, като чулъ за това, казалъ:

„Какъ е възможно това, то ще е нѣкакъвъ голѣмъ фокусъ?“ Влиза въ църквата този ученъ, започва като другитѣ грѣшници да си клати главата, но не иска да се разкае. Не, ще си клатишъ главата, докато се разкаешъ, и ако не се разкаешъ, ще умрешъ. Туй е свещено мѣсто на Любовта, и който дойде на туй свещено мѣсто, ще си клати главата, докато се разкае. Вашитѣ разсѣждения съставляватъ особена философия. Всѣки, който е на моето мѣсто, ще говори като мене. Тѣй ще говоришъ, не може друго-яче. Туй е много естествено. Нима онази хубава чешма съ 10 крана, отъ която извира хубава, чиста вода, нѣкой я застава да извира, или тя сама извира? Кой я застава? Нѣкой ще каже: защо да говори тѣй? Законътъ е такъвъ, ще говори. Вие знаете ли законитѣ на Бога, знаете ли какъ се е образувалъ човѣшкиятъ езикъ? Азъ говоря, вие ме слушате. Мислите ли вие, че това е случайно? Ще кажете, че азъ съмъ ви събралъ. Лъжа е това. Ще кажете, че вие сте дошли. Лъжа е това. Вие и азъ сме поставени отъ другъ на това мѣсто, и азъ и вие сме работници въ свѣта. Питамъ тогава: онзи, който слуша, и онзи, който свири, кой се радва повече? Нѣкой казва: ама азъ да съмъ на неговото мѣсто. Че какво отъ това? Мислишъ, че ще придобиешъ повече? Мислите, че като ме слушате повече, съмъ по-щастливъ? Азъ съмъ щастливъ, докато тази чешма тече, докато извира правилно отъ мене, докато сж здрави кюнцитѣ ѝ. Щомъ се задрѣсти, и кюнцитѣ ѝ се пукнатъ, това е нещастие за мене, това показва, че азъ съмъ сгрѣшилъ нѣкъдѣ. Всичко е Божествено: и когато говоря, и когато слушамъ. Трѣбва да знаемъ, какъ да говоримъ, и какъ да слушаме. Първо човѣкъ слуша ли, или говори? Имайте прѣдъ видъ едно правило: човѣкъ най-първо слуша. Ако вие не сте хора, които сте научили съ вѣкове да слушате, никога нѣма да се научите да говорите. Трѣбва да пропѣтуваме цѣлия свѣтъ, да се научимъ да слушаме красивата рѣчь, като започнемъ отъ духовния свѣтъ, да слушаме ангелитѣ и послѣ да слизаемъ къмъ светиитѣ на земята, до гениалнитѣ хора, до обикновенитѣ хора въ всички области, тогава ще имаме едно понятие, какъ трѣбва да се слуша. И казвамъ: нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да знаешъ,

какъ да слушашъ. Нѣкой пжтъ, когато искамъ да си почина, прави ми голѣма приятностъ да отивамъ въ училището, при малкитѣ дѣца, тия, на около 5 — 6 години, да не ги заставямъ да слушатъ отъ мене, а азъ да ги слушамъ, виждамъ какви философски въпроси разрѣшаватъ тия дѣца прѣдъ мене. Трѣбва да се научимъ да слушаме.

„Отвори умоветѣ имъ да разбиратъ Писанията.“

И колко хубаво е, човѣкъ да бжде чистосърдеченъ, да бжде като едно дѣте. Красивото въ живота е туй чистото, туй наивното, като говоришъ, да нѣмашъ никаква задна мисль. Не е ли по-хубаво, като говоря да имате пълна вѣра въ мене, да виждате, че нѣмамъ никаква задна цѣль? Най-хубавото нѣщо е тази чистота, тази наивностъ, тѣй както излиза отъ Бога, безъ никакви приправки, безъ никаквъ омисль да използвамъ нѣкого за себе си. Снемамъ ви единъ плодъ отгорѣ, отъ дървото, тѣй както си е, безъ да го пипна съ ржката си, да го не омърся, хваналъ съмъ го само за опашката, и ви го прѣдавамъ. Направилъ ли съмъ съ това нѣкакво прѣстѣпление? — Не съмъ. Ако го хвана съ ржката си, съ туй азъ съмъ нарушилъ едно свещено правило. Не, всѣки плодъ трѣбва да се прѣдаде тѣй, както си е, че да си хапнете. Нѣма да ми казвате: много ви благодаря, че ми дадохте. Не, вие ще благодарите на туй свещено дърво, че ви дава плодоветѣ си, а азъ се радвамъ, че съмъ ги откъсналъ. Благодари на Бога за тия плодове, благодари на туй хубаво слънце, благодари на неговия духъ, а като благодарите на него, азъ се радвамъ за тази ви благодарностъ. И всѣки трѣбва да бжде тѣй доблестенъ, тѣй чистъ. Единъ приятелъ ми казваше: „Онзи день, като говорѣше на бесѣдата, много ми стопли сърцето. Гледамъ те слѣдъ два дня, не бѣше сжщиятъ.“ Възможно е, казвамъ, всичко става на земята, не съмъ азъ виноватъ, ако съмъ се измѣнилъ. Въ бесѣдитѣ си съмъ парадно облѣченъ, засмѣнъ, а като работя, дрехитѣ ми не сж такива, не съмъ тѣй разположенъ, както съмъ сега разположенъ, веселъ. Когато работя, азъ съмъ лошъ — лошъ въ този смисль, че не съмъ достатъчно учтивъ. Дойде нѣкой, казвамъ: да почака малко, не му е толкова притупало. А

вие, турите тази мисъл въ главата си, защо да не ви посрѣщна учтиво. Не, туй азъ трѣбва да го кажа, защо да не ви посрѣщна тѣй учтиво, както вие желаете. Щомъ ти кажешъ това, ти ме сѣдишъ. Законътъ е таквъ: азъ трѣбва да се сѣдя. Ако съмъ направилъ една погрѣшка, азъ трѣбва да я видя, а не ти да виждашъ моята погрѣшка. Когато ти виждашъ мѣтитъ погрѣшки, ти си на кривия пѣтъ, а щомъ азъ виждамъ своитѣ погрѣшки, азъ съмъ на правия пѣтъ. Влѣзе нѣкой, като работя, не го посрѣщна учтиво, азъ ще и кажа: слушай, какво говорихъ онзи день на бесѣдата? — Да постѣпваме нѣжно, деликатно, учтиво. Ама нѣмамъ врѣме. Ще намѣришъ врѣме, или ако не искашъ, ще слѣзешъ отъ този амвонъ, и ще дойде другъ да изпълни Божия законъ. Чистосърдеченъ трѣбва да е човѣкъ въ своитѣ отношения! Сега, като ви говоря, ще кажете: може ли човѣкъ да бѣде таквъ? Да оставимъ туй „може ли“, азъ говоря за духовния, за съзнателния, за Божествения човѣкъ. Има нѣщо Божествено у човѣка! Азъ не говоря за тия обикновени хора, азъ говоря за туй Божественото у васъ. У васъ има дзема, азъ говоря на Божественото у васъ, говоря на вашитѣ души, а пѣкъ душитѣ ви знаятъ, тѣ ще говорятъ на васъ. Като си отидете въ къщи, вашитѣ души ще почнатъ да ви говорятъ, да ви обясняватъ. Тѣ ще ви кажатъ: „Ето какъвъ бѣше разговорътъ.“ Душата ви ще говори. Тѣй, че когато вие ми говорите, ще говорите на моята душа, и моята душа ще ми прѣдаде вашия разговоръ. Щомъ си говоримъ по души, ние ще се разбираме, нѣма да има криви разбирания, но щомъ си говоримъ по плътъ, ще има криви разбирания.

„И отвори умоветѣ имъ да разбиратъ Писанията“. Когато великиятъ Божественъ Духъ разкрие умоветѣ ви — подъ умоветѣ, разбирамъ тази велика свещена книга, знаете ли колко нѣщо има написано въ умоветѣ ви? Всичко това е складирано тамъ. А ти седнешъ и въздишашъ. Има велики нѣща написани. Когато тази Любовь легне въ човѣшката душа, въ човѣшкото сърце и духъ, ти ще се промѣнишъ, всичкитѣ ти сухи листа, клонища, всичко туй ще се разцвѣти, и ще кажешъ: има Любовь, има Богъ, има животъ, и животътъ има смисълъ. И тѣй, тази Любовь, тя ще възкреси всички

онѣзи, които сѣ заминали отъ този свѣтъ, тя ще ги въздигне. Умрѣлъ е вашъ приятель, потопете го въ тази Любовь, той ще дойде при васъ. Изгубилъ си си-на си, потопи го въ тази Любовь, той ще дойде при тебе. Всичко потопете въ този огънь на Любовта, и всичко ще се възвърне при васъ. Казвате: какво да правимъ? Всички трѣбва да се потопимъ въ тази Божествена Любовь и да живѣемъ. Нека ви седятъ прѣврѣзкитѣ! Сега казвате: чакай да видимъ какво ще каже нашиятъ Учитель. Вашиятъ Учитель! Толкова години съмъ ви говорилъ. И азъ познавамъ моя Учитель. Нѣкои казватъ: нашиятъ Учитель. Азъ казвамъ: моятъ Учитель. Единъ Учитель има въ свѣта! И когато Христосъ казва: „Единъ е вашиятъ Отецъ, единъ е вашиятъ Учитель“ свещено е това име Учитель, и дойде ли да говоримъ за Учителя, азъ искамъ тази дума да бжде свещена и за васъ. Единъ, единъ е той, и Неговиятъ гласъ, Неговата Любовь за васъ да бжде най-свещеното нѣщо. Нѣкои казватъ: дали говори Учителътъ, или не? Не се съмнѣвайте! Двѣ хиляди години слѣдъ Христа и да се съмнѣвате, а..! Ако бихъ могълъ да плача, бихъ плакалъ заради васъ, ако се съмнѣвате. Тамъ онзи кръстъ какво показва? Хилядитѣ и милиони жертви, които ставатъ въ свѣта какво показватъ? Не е ли това жертва на онзи великъ Учитель? Какво направихте за свѣта? Обѣщавате за въ бждеще, радвамъ се. Този Учитель за сега изисква ние да ходимъ съ прѣврѣзани очи въ свещената Любовь, и сърцата ни да треперятъ подъ тази Негова свѣтлина. Единъ день ще се снематъ прѣврѣзкитѣ ни. Павелъ казва: „Ще видимъ, както Той ни вижда“. Ще дойде день, ще се снематъ тѣзи прѣврѣзки, които сега съществуватъ. Бждете увѣрени, вие ще провѣрите тѣзи мои думи. Любовьта ще внесе животъ въ васъ, Мъдростъта ще внесе свѣтлина, Истината ще внесе свобода. Този животъ ще се изрази въ тоза Божествено знание да. знаете, какъ да живѣете. Има ли похубаво нѣщо отъ тоза, да седичъ, да се разговаряме, и да имаме абсолютно довѣрие еднъ къмъ другъ? Прекрасиво нѣщо отъ това, нѣма. Да кажемъ, че въ едно училище, между учители и ученици, има пълно довѣрие, пълно единение, учителътъ да храни тази пълна,

възвишена Любовь, и ученицитѣ — сѣщо, има ли нѣщо по-хубаво отъ това? Само по този начинъ може да дойде оюва знание. Е, въ единъ домъ може ли да има нѣщо по-възвишено отъ това, между мъжа и жената да има туй възвишено трептение и отъ устата имъ да не излѣзе нито едно горчиво слово? Нѣма да кажа нито единъ кривъ погледъ, защото очитѣ сѣ още вързани. Горчива дума могатъ да си кажатъ, защото езикътъ имъ е развързанъ. Нѣма нищо по-хубаво отъ това въ свѣта! Ето какво иска този Великиятъ Учителъ да внесе въ дома ти. Бащата ще бѣде посрѣщанъ отъ дъщеря си, и какзото му каже тя, той да ѝ вѣрва, защото никога не му е казала лъжа. Да го очисти, и той да обича дъщеря си. Майката да обича дъщеря си, да обича сина си.

„И отвори умозетѣ имъ да разбиратъ Писанията“. И ви казвамъ: има Единъ въ свѣта, който е така спрѣмо насъ. И цѣлата жива природа, нейниятъ едикъ говоритъ за този Единния, Великия Учителъ. Ние Го наричаме Учителъ, Отецъ, Господъ, Той е, отъ чиято душа, духъ, сърце, умъ днесъ постоянно блика, блика. Недоволни всички, а то блика, блика, навсѣкждѣ всичко пълни, уталожва всички скърби и страдания, навсѣкждѣ простира ръцѣтъ си и помага. На този свѣтъ, който пѣшка, Той казва: „Всичко това ще се обнови, обнови, обнови“.

Желая сега вие всички да си починете, да се не смущавате, да не бждете толкоза нервни, да не се безпокоите, какво ще стане съ васъ. Ако ме слушате, каквото ви говоря тази сутринъ, вие ще свършите това велико училище отлично, ще ви дадатъ една отлична диплома, Любовта ще ви смене прѣвързкитѣ, вие ще внесете въ свѣта свѣтлината, и Любовта ще ви прати по една усмивка, ще видите усмивката ѝ. Ще ви пита нѣкой: „Защо проповѣдвате?“ — Е, видѣхъ Любовта и нейната усмивка, готовъ съмъ да се жертвувамъ, да живѣя за Бога.

И тъй, ще свършите благополучно, ще влѣзете въ новата епоха, ще чуете гласа на ангелитѣ, тѣхнитѣ пѣсни, тѣхната наука, тѣхната култура. Тогава ще дойдатъ всички светии, адепти, Учители отъ памети-вѣка, ще дойдатъ и всички, които сѣ заминали, и

на земята ще има едно велико тържество. Всички ще си починатъ. Тогава Любовта ще ви снесе прѣврз-
китѣ, и ще ви даде едно велико угощение, и всички ще
бждатъ на нейната трапеза съ хиляди години. Сега,
още малко врѣме имаме, вие сами ще снемете своитѣ
стари дрехи, и нови ще си облѣчете този день. Великъ
день идва сега! Той идва бързо, велико приготвление
има въ свѣта! И сж поканени не само едни, всички
сж поканени, отъ мало до голѣмо. Всички сж поканени
на тази велика трапеза на Любовта.

Бесѣда. държана на 4/XI, 1923 г.

Който има уши.

„Който има уши да слуша,
нека слуша!“¹⁾

Щастието и силата на хората зависят от тяхното слушане. Туй, което хората наричат щастие, това е съотношение. Щастието, това е връзка между две души. Когато две сърца сж правилно съединени, т.е. имат правилни отношения, то, както въ музиката, тъй и тукъ, образува се онзи тонъ, който ние наричаме щастие. За да можем да разберемъ туй вътрѣшно отношение на щастието, ние трѣбва да си служимъ съ онѣзи обективни символи, които сжществуватъ въ природата. Запримѣръ, физическото сърце, това е единъ символъ, и знаемъ, че здравословното състояние на човѣка зависи отъ неговото сърце. И отъ всичкитѣ клѣтки въ тѣлото, като изключимъ тия на главага, най-разумни сж клѣткитѣ на сърцето. По интелигентностъ тѣ сж на първо мѣсто, тѣ сж най-интелигентни. Обаче, въ съврѣменната физиология, съврѣменнитѣ учени хора сж свикнали да мислятъ за клѣткитѣ просто, като за живи сжщество, безъ никаква разумностъ. Това е едно дѣтинско схващане на съврѣменната наука. Съврѣменната наука се намира още въ своитѣ пелени, и съврѣменнитѣ учени хора, това сж дѣца на тази наука, тѣ се занимаватъ съ дѣтски играчки. Може би, слѣдъ нѣколко хиляди години, тия сжщитѣ учени хора, които сега минаватъ за голѣми капацитети, тѣ сами ще се поусмихнатъ на своята съврѣменна ученостъ. Туй погрѣшно схващане е минало въ всичкитѣ клонове на науката и е проникнало самата сжщина на нашия животъ; и всѣки единъ за себе си мисли, че по-умель отъ него нѣма, че само той живѣе и страда, а никой наоколо му не живѣе и не страда — тъй поне чувствуваме въ себе си. Тогава философитѣ казватъ „азъ“ и „не азъ“. „Азъ“ ътъ е туй, което съзнава, а всѣки човѣкъ вънка

¹⁾ Лука 8 : 8.

отъ мене е „не азъ-тъ“. Азъ, който съмъ вжтрѣ въ себе си, съмъ „азъ-тъ“. Е, какво разбирате подъ думата „азъ?“ Щомъ речемъ да обяснимъ този „азъ“, той се стопява, както снѣга, и нищо не остава отъ него въ ржцѣтъ ни. Когато се каже „азъ“, нѣкои го замѣстватъ съ думата „его“. Въ сжщностъ, думата „азъ“ сжщесгвува ли въ свѣта? Всѣки казва „азъ, азъ“. „Азъ“ се явява, когато човѣкъ почва да мисли, когато човѣкъ почва да се отдѣля отъ другитѣ хора. Това „азъ“ значи: азъ, № , азъ, който започвамъ да мисля, азъ съмъ. Това „азъ“ съврѣменната наука го упогрѣбва въ философията, а ние ще вземемъ азъ-тъ, ще го замѣстимъ съ живата, съзнателната, самосъзнателната човѣшка душа, защото душата е една опрѣдѣлена единича вжтрѣ въ природата, и тя сжществува. Тя сжществува и е извънка врѣмето и пространството, както и въ врѣмето, и пространството. Коренитѣ на душата сж въ врѣме и пространство, а нейнитѣ клонища сж извънка врѣмето и пространството. Често философитѣ казватъ, какво нѣщо е врѣме и пространство? Нека вземемъ една секунда отъ врѣмето и да раздѣлимъ туй врѣме на 100 милиона части. Ако вземемъ една стомилионна часть отъ секундата, тогава бихъ ви задалъ въпроса: може ли да опрѣдѣлите каква дължина ще има туй врѣме. Съ каква мѣрка ще го опрѣдѣлите? Значи, извънъ врѣмето и пространството нѣма мѣрка. Слѣдователно, нашето врѣме и пространство не е мѣродавно.

Сега, ще направя едно малко отклонение. Вземете, въ геометрията, ние имаме трижгълници, четирижгълници, петожгълници и т. н., но трижгълникътъ, това не е една цѣла фигура. Хората отъ третото измѣрение казватъ: ние имаме единъ трижгълникъ, и може да образуваме една пирамида. Да, но пирамидата не е цѣло. Трижгълникътъ е часть отъ едно цѣло, пирамидата е часть отъ друго едно цѣло. И слѣдователно, когато туй цѣло се проектира вжтрѣ въ нашия свѣтъ, въ материалния и извънъ нематериалния свѣтъ, изявленията сж неговитѣ отсѣчки. Отсѣчкитѣ му нѣкой пжтъ се проектиратъ като трижгълници, четирижгълници, петожгълници. Ние си служимъ съ тѣхъ, но тѣ сж само отсѣчки. Сега,

да вземемъ, запримѣръ, единъ жгълъ. Често ученитъ го построяватъ отъ двѣ прави линии насочени къмъ извѣстенъ общъ центъръ, и съ него механицитѣ, инженеритѣ си служатъ. Тия линии наричаме силови линии на движението. Тѣ дѣйствуватъ вжтрѣ въ природата. Но тия силови линии сж нѣкой пжтъ и несъзнателни. Вземете, братъ и сестра, не се движатъ винаги по една и сжща линия. За въ бждеще ще могатъ да се измѣрватъ отношенията на хората споредъ тѣхнитѣ жгли на движение. Да кажемъ, че двѣ личности се движатъ подъ единъ жгълъ отъ 30^0 , или подъ жгълъ отъ 90^0 или подъ жгълъ отъ 120^0 , тѣ ще се различаватъ по характеръ, защото тия двѣтѣ линии, които се раздалечаватъ, показватъ, че между тѣхъ трѣбва да има едно по-голѣмо или по-малко прѣпятствие. За да стане този жгълъ по-голѣмъ, кои сж причинитѣ на туй отклонение? Кои сж причинитѣ, за да се отдалечаватъ тѣзи двѣ линии? Тѣ могатъ толкова да се раздалечатъ, че да се изправятъ въ една права линия, да образуватъ единъ изправенъ жгълъ отъ 180^0 и да се прѣгнатъ въ другата посока на своето движение. Сега, вие можете да направите едно малко възражение: какъ е възможно единъ жгълъ да се огъне? Възможно е. Азъ ви питамъ: какъ е възможно да смѣните едно любовно състояние съ състояние на умраза? Нѣкой пжтъ обичате нѣкого, съгласни сте да се пожертвувате, но слѣдъ 4 — 5 години сте въ състояние да го смажете, да го направите на прахъ и пепелъ. Това сж състояния, които сжществуватъ. Не искамъ да кажа за васъ, вие сте отъ благороднитѣ, азъ казвамъ туй, което въ свѣта сжествува. Взимамъ не само хората, но цѣлокупната природа, тѣй както сжествува. Вие вземете едно малко кученце, което ви обича и го хванете за опашката, то веднага ще се обърне и ще ви захапе съ жбитѣ си, но послѣ, като го изгледате малко сериозно, дойде страхътъ, и то отстъпва. Смѣня се състоянието. Защо? Изобщо хората казватъ: е, то си е куче. Значи, неразумно е. Е, хубаво, то си е куче, азъ съмъ съгласенъ, но когато у човѣка се смѣня състоянието, той какво е? Значи, това не е една философия, която може да изясни правилно защо и отъ какво произтича едно явление. Ние трѣбва да обяснимъ едно явление правилно, и като го обяс-

нимъ, да го приложимъ въ живота тѣй, както техникътъ може да обясни едно явление, и да го приложи.

„Който има уши да слуша, нека слуша!“ Природата е употрѣбила дълго врѣме, докато създаде човѣшкото ухо, не само неговата външна страна, но неговото вътрѣшно устройство, онѣзи съединителни вътрѣшни нишки съ мозъка, за да може да прѣвърща звуковетѣ. Когато нѣкой ти каже „азъ те обичамъ“, тия трептения като влѣзатъ въ ухото ти, трѣбва да ги прѣвърнешъ, да знаешъ, че е така. Като ти каже нѣкой тия думи, звуковетѣ удрятъ на тъпанчето ти, сърцето ти се възпламенява и ти казвашъ: а, той ме обича. Защо, какъ? Чухъ го, на тъпанчето ми удари. У турцитѣ има една пушка чекмаклия, тя има единъ малък отворъ, турятъ вътрѣ една запалка съ кремъкъ, малко барутъ, и като щракне, отъ кремъка изхвъркватъ малки искри, запалватъ барута и се чува: „Бумъ“... Тѣй както се запалва тази пушка чекмаклия, тѣй се запалва и човѣкъ. Дойде любовта въ него и той се запали. Обаче, това сж само прѣходни обяснения, това не е сжщината на живота. За разбиране законитѣ на самия животъ, за разбиране на самата мисль, за разбиране на самото движение, се изисква друго нѣщо. Азъ сега не говоря за онѣзи прояви на движенията, които сж чисто физически, но говоря за онѣзи съзнателнитѣ движения. Въ съзнателнитѣ движения силата е вътрѣ, а въ несъзнателнитѣ, механически движения силата е отвънъ. Въ едно колело имате единъ ремъкъ, който движи постоянно колелото отвънъ, а въ единъ охлювъ имате движението отвътрѣ. Този охлювъ или тази мида често е затворена между двѣ черупки. Слѣдъ като умре охлювътъ или мидата, тази черупка остава, и ако я счупите, никога не ще може да образувате наново тази форма. Обратно: ако вземете солта и я разтворите въ вода, послѣ оставите разтворай да изкристализира, ще се образува сжщата форма. Слѣдователно, разумнитѣ форми не се възстановяватъ тѣй, както формитѣ на кристалитѣ. Затуй, когато въ свѣта направите извѣстна погрѣшка или извѣстно добро, разумната сила, която е направила тази погрѣшка или това добро, тя сама е въ сила да прѣсздаде туй, което е направила или

развалила. Сега, допуснете слѣдния фактъ, който може да се обясни по два начина. Вие имате единъ приятелъ, когото обичате, но единъ день, по невнимание, кажете една дума, отъ която той се обижда, неговото настроение се измѣня. Вие отивате, извинявате се, но той не иска да ви прости. Питамъ: защо не иска да ви прости? Олзи човѣкъ, който не иска да ви прости, той не е обидениятъ, другъ е обидениятъ, но го нѣма. Слѣдователно, той казва: азъ нѣма какво да ви прощавамъ, азъ оставамъ само неговъ настойникъ. Запримѣръ, даденъ е единъ процесъ на нѣкой адвокатъ, но другъ единъ му казва: прѣкрати този процесъ. Той пита ищеца ти готовъ ли си? Адвокатътъ има ли право да прѣкрати дѣлото самъ? — Нѣма право. Слѣдователно, обидениятъ хора, тѣзи, които не обичатъ да прощаватъ, тѣ не сж обидениятъ, тѣ сж само длъжностни лица. Въ обидата всѣкога има една материална щета. Законътъ е такъвъ. И тази щета трѣбва да се изплати, да се възстанови. Защо? Равновѣсието се е нарушило, и ти докато не възстановишъ това равновѣсие, не можешъ да се примиришъ. Нѣкой, който те обидилъ, дойде и започва: извини, азъ те обидихъ. Не, не може така. Ами хубаво, ако ти си единъ слуга, турилъ си боба да се вари, приготвилъ си го, но си забравилъ да поставишъ соль въ гърнето и отидешъ при господаря си и му кажешъ: „Извини, азъ не турихъ соль“. Съ това извинение бобътъ ще се осоли ли? — Нѣма. Или, прѣсолилъ си боба, дойдешъ и се извинишъ на господаря: „Извини, бобътъ е прѣсоленъ“, Съ това ще се обезсоли ли? Това сж редъ извинения. Нѣкой се извинява: азъ го обезсолихъ, азъ го прѣсолихъ. Това сж методи, които свърѣменнитѣ хора употрѣбаватъ за поправяне на обществото. Тия методи сж употрѣбавани, употрѣбавани, но не сж дали никакви резултати. Вие казвате: ние сме грѣшни хора, това-онова. Гуй значи: азъ не съмъ турилъ соль. Съ такива извинения „азъ не съмъ турилъ соль“, или „азъ съмъ прѣсолилъ“ става ли нѣкаква работа? Като не туришъ соль, солта ще влѣзе ли въ гърнето? — Нѣма да влѣзе въ гърнето. Послѣ, другото, което спѣва свърѣменнитѣ хора, то е слѣдното. Ние казваме: да имаме Божията Любовь! Като

кажете да имаме Божията Любов, ще я имате ли? Не, Любовта се проявява въ човѣшката душа само при извѣстни условия. Тя дѣйствува, но се заражда при извѣстни условия. Казвашъ: азъ искамъ да бжда ученъ човѣкъ. Да, но знанието и Мждростѣта, и тѣ се зараждатъ при извѣстни условия. Любовта се заражда само тогава когато ти дойдешъ въ съприкосновение съ Бога. Нищо повече! При първия моментъ на съприкосновение съ Бога, Любовта ще блесне въ душата ти, като единъ свършенъ фактъ. И когато това стане, ето какви промѣни ще настанатъ. Да кажемъ, докато не дойде Любовта, ти разсждавашъ философски, интересувашъ се и отъ философията, и отъ геологията, но докосне ли те, ти ще отлагашъ да изпълнишъ всичко това, което тя изисква за слѣдъ милиони години и ще казвашъ: „Е, то не му е дошло врѣмето“. И всички съврѣменни хора сж все умни хора казватъ: нѣма да дадемъ имота си най-послѣ, ще мислимъ и за себе си“. Чудна е тази философия! Нима за да направя добро нѣкому, азъ трѣбва да прѣстана да мисля? Не, сжщността именно трѣбва да се приеме, а не да мислимъ, какво не е дошло врѣмето. Какво ще бжде състоянието ти, когато влѣзешъ въ съприкосновение съ Бога? Веднага тия неразрѣшени въпроси ще ти разрѣшишъ. Щомъ дойдешъ въ съприкосновение съ Бога, ще бждешъ готовъ веднага да раззадешъ всичко, ще бждешъ готовъ да заемешъ каквото и да е положение въ свѣта. Не ме разбирайте криво! Тази Любовъ нѣма да те направи калугеръ въ нѣкоя гора, тя нѣма да ти тури съдрани гащи. Ние съврѣменнитѣ хора привидно сме много скромни. Единъ ученикъ на Сократа, за да покаже своята скромность, се явява съ съдрани гащи прѣдъ своя Учителъ, виждали се месата му. Погледналъ го Сократъ и му казалъ: „Твоята гордость се вижда и прѣзъ съдранитѣ ти гащи“. Гордостъта може да се покаже и прѣзъ хубавитѣ дрехи, може да се покаже и прѣзъ съдранитѣ гащи. Обаче, когато ти имашъ туй първо съприкосновение съ Божествената Любовъ, у тебе ще лѣха вече животъ, и ти ще бждешъ единъ изворъ, който периодически, помалко идва, докато не дойде малко дъждецъ, и пакъ ще засъхнешъ. Но когато дойде Божествената Любовъ

въ съприкосновение съ тебе, ти ще бждеш единъ великъ изворъ, и цѣлата мѣстность ще се благослови отъ туй съприкосновение съ тебе. Едно отъ качества на тази Любовь е това, че тя е устойчива и неизмѣнна, т. е. тя се измѣня, но както трептенията, вибрациитѣ отъ една цигулка сж тѣй хармонично съчетани, че образуватъ хармония, приятна за ухото, така е и съ промѣнитѣ, които ставатъ отъ Любовта. Хиляди и милиони промѣни ще станатъ въ нашето състояние, но отъ всичката тази Любовь, първото нѣщо, което е, ще диша животъ навсѣкждѣ. Първиятъ актъ: ние ще усѣтимъ единъ избликъ на Любовта. Вториятъ актъ: понея е този изворъ ще трѣбва сега да трѣгне въ своя пѣтъ на движението, необходима е Мѣдростта да му покаже пѣтя, наждѣ да върви. Загуй трѣбва първо да имаме съприкосновение съ Бога. А сега съврѣменнитѣ учени хора започватъ да опровергаватъ има ли Господъ, нѣма ли Господъ. Азъ съмъ казвалъ и другъ пѣтъ: реалността не я доказвамъ. За реалността можемъ да говоримъ само. Азъ не доказвамъ реалността, понеже комуго я доказвамъ, ще го опетня съ своитѣ доказателства. Да доказвамъ Истината, значи да лъжа. Да положимъ сега, че нѣма Господъ, тѣй казватъ съврѣменнитѣ теолози, ти губишъ ли нѣщо? Ако пъкъ има Господъ, значи спечелилъ си нѣщо. Това сж търговски работи. Ами, ако Господъ е само на земята, ако въ Божествения свѣтъ Го нѣма? Ако имашъ умъ, има Господъ; ако нѣмашъ умъ, нѣма Господъ. Ако имашъ сърце, има Господъ, ако нѣмашъ сърце, нѣма Господъ. Подъ думитѣ „има Господъ“, ето какво подразбирамъ. Вие сега не ме разбрахте, но погрѣшката не е ваша, не е и моя, но е на онзи, който е направилъ езика. Има Господъ, значи има Любовь. Има ли Любовь, тази Любовь ще даде животъ. Азъ съмъ мъртавъ, хилавъ, отчаянъ, песимистъ, това-онова, но като дойде Любовта, азъ мога да помогна на хиляди хора. Каквото хвана, всичко мога да направя. Е, кое състояние е по-хубаво? Хубаво ли е това състояние, при което да те турятъ на леглото, и да имашъ нужда отъ 10 души слуги, да те измиятъ, да обикалятъ наоколо ти, и да казвашъ само „охъ, охъ“? Азъ ще ви прѣдамъ единъ фактъ тѣй, както си е, както сж ми го казали,

той е вещественно доказателство. Отиватъ при единъ лѣкаръ, казватъ му: „Има единъ боленъ, той е въ послѣдната фаза на болесгѣта, на издѣхване.“ Лѣкарътъ взима инструментитѣ си, мисли, че може да има нужда отъ операция. Влиза вътрѣ, вижда единъ боленъ лежи на леглото си, завитъ съ юрганъ, прѣдъ него една чиния съ кюфтета. Болниятъ казва: „Охъ, докторе, умирахъ.“ Докторътъ си казва: „Тия хора сж направили съ мене една шега.“ „Нѣма, нѣманищо“, казва той, „човѣкъ, който яде кюфтета, не умира“, и си отива. „Чакай, чакай, господи-нъ докторе, идвали сте тука, да ви платя.“ Съвременната медицина твърди, че има такива болести, при които хората, като заболѣватъ, ядатъ повече. И този човѣкъ заболѣлъ отъ такава болестъ, но лѣкарътъ се очудилъ, очаквалъ да види боленъ, който умира, а той, подъ юргана пѣшка, и на масата прѣдъ него паница съ кюфтета. Такива болести се лѣкуватъ много мѣчно, но за га се излѣкува човѣкъ, той непрѣменно врѣменно трѣбва да прѣстане да яде, а да навакса тази храна огъ въздуха и водата. Слѣдователно, имало е, и сега има, па и за въ бждеще пакъ ще има методи за лѣкуване. Съвременнигъ лѣкари, съвременната наука има всичкото добро желание да лѣкува, но природата е скрила своитѣ методи. Тя е много строга къмъ всѣки, който би употребилъ единъ нейнъ методъ. Има два начина за лѣкуване: единиятъ е природенъ, а другиятъ начинъ азъ го наричамъ Божественъ, той е моменталенъ. Ти не можешъ да излѣкувашъ единъ грѣшенъ човѣкъ моментално. Единъ праведникъ можешъ моментално да го излѣкувашъ, отъ каквато и да е болестъ, но единъ грѣшникъ — никога. Въ историята на човѣшкитѣ аналии не съмъ намерилъ примѣръ, дѣто нѣкой видѣлъ лѣкаръ да е излѣкувалъ моментално нѣкой човѣкъ. Има примѣри, но тия хора сж били хора на вѣрата. За да подобримъ живота си, ние трѣбва да възприемемъ Любовта. Всѣки единъ огъ васъ трѣбва да се сгрѣми къмъ туй първо съприкосновение съ Бога, но туй съприкосновение трѣбва да бжде такова, каквото съотвѣтствува за вашата душа. За всѣки единъ човѣкъ има отредено едно мѣсто, една специална точка, споредъ неговата душа. Туй мѣсто седи само

за вашата душа, никой не може да ви го вземе. Задъ него седи единъ ангелъ, който го пази. То ви чака отворено. Като дойдете въ контактъ съ Бога, то ще произведе резултатъ. Може учени хора да ви говорятъ това-онова, какво ли не, да ви залъгватъ, нотуй мѣсто си седи. Трѣбва да обходите цѣлъ свѣтъ, да дадете всички жертви, и дойде ли въ контактъ съ Бога, веднага въ васъ ще се влѣе новия животъ, който Христосъ нарича „новораждане“, а въ окултната наука го наричатъ „дважъ роденъ.“ Сега, ние хората на земния животъ, мислимъ, че ако имаме тия блага, които сега има, ще бъдемъ щастливи, но въ свѣта има разпрѣдѣление на Божественитѣ блага. На нѣкои хора Богъ е далъ блага, но не имъ позволява да ядатъ отъ тѣзи блага, а на нѣкои е далъ много малко блага, но имъ позволява да ядатъ. Единъ отъ древнитѣ царе, Самсунбарединъ, искалъ да даде на своя народъ единъ добъръ примѣръ. Той поканилъ на обѣдъ 10 души, отъ държавата си, най-видни, най-учени хора и 10 души най-бѣдни, най-прости. И дѣйствително, намѣрили се 10 души учени и 10 прости и дошли. Царьтъ искалъ да ги угости. На първитѣ 10 души сложилъ най-хубавитѣ ястия, и като разбиралъ законитѣ на електричеството, той разпоредилъ, щото всички блюда, вилици, лъжици, ножове, всичко, до което се докоснатъ, да бжде скачено съ електрически жици. Богата била трапезата, съ най-пишни яденета, каквото биха пожелали, щѣха да намѣрятъ: и агнешко, и пилешко, и пуйки, и падпадъци, и езици отъ птичешца, всичко. Тѣ си казвали: „Царьтъ ще ни укаже най-големѣ почести“. А на другитѣ, на проститѣ, сложилъ най-скромнитѣ яденета, но нѣмало никакви електрически токове. Дохожда царьтъ, казва и на еднитѣ, и на другитѣ: „Заповѣдайте!“ Сядатъ ученитѣ, взиматъ лъжицата, посѣгатъ — трепватъ, не могатъ да ядатъ. Взиматъ вилушката — трепватъ, не могатъ да ядатъ. Какво има? „Е, малко сме неразположени“. Каквото бутнатъ, тия ученитѣ философи, всѣ трепватъ и си казватъ: „Нѣма ли да се свърши тази трапеза? Почватъ да мислятъ, че се намиратъ на нѣкакъвъ огънь. А бѣднитѣ ядатъ... Царьтъ отъ врѣме на врѣме хвърли око къмъ еднитѣ и другитѣ, наблюдава ги.

Ученитъ си казватъ: „Защо ни е всичко това, щомъ не може да се използува?“ Богатитѣ иматъ външно величие, а вжтрѣшно нѣматъ, а бѣднитѣ иматъ вжтрѣшно величие, а външно нѣматъ. Бѣднитѣ прѣспокойно и сладко си ядатъ. И Господъ така е направилъ свѣта; туй сжщото е и въ природата. Господъ ще ви даде богатство, ще ви даде кжщи, ама токове ще има. Всѣки день, като туришь паницата отпрѣдъ си, ще подскачашъ: глава ще те боли, коремъ ще те боли, крака ще те болятъ, това-онова — богатъ човѣкъ. Но смисълътъ на живота не е въ това, ние хората трѣбва да разбираме живота другояче. Сега, ако река да обяснявамъ, какъ трѣбва да го разбираме, това сж го обяснявали много учени хора. Неджзи има вжтрѣ въ живота, които трѣбва да се лѣкуватъ. На свърѣменнитѣ хора трѣбва вѣра. Вие казвате: значи, човѣкъ трѣбва да скръсти ржцѣ. Да живѣе човѣкъ съ вѣра, у насъ така подразбиратъ, да скръсти ржцѣ и да чака. Не, обратното е. Ние още не знаемъ какъ да работимъ съ своя езикъ. Азъ сега правя нѣкои малки наблюдения въ живота, съ по-висшитѣ и съ по-нисшитѣ животни, правилъ съмъ наблюдения и съ растенията и виждамъ на каква степенъ е тѣхното съзнание. Често, вие минавате прѣзъ гората, и виждате нѣкое голѣмо дърво изсъхнало, а наоколо му, другитѣ дръвчета сж запазени здрави. Разравяте почвата, червеи нѣма, а то изсъхнало. Какъ ще си обясните това? Ако единъ прѣстжпникъ седне подъ едно какво и да е дърво, то ще изсъхне. Не само дървото изсъхва, но ако единъ такъвъ прѣстжпникъ, кой о е убилъ нѣкого, влѣзе въ дома ви, нѣкой отъ дома ви ще изсъхне. Грѣшнитѣ състояния носятъ въ свѣта една ужасна проказа. И никога въ свѣта не е имало толкова болести, колкото сега. Лѣкаритѣ вече се списали, кръщаватъ ги, кръщаватъ, нѣматъ вече нови имена за болеститѣ, тѣй много тѣ се умножаватъ. Защо? — Защото хората въ своитѣ стремежи не сж чисти. Не е въпросътъ само за извършенитѣ прѣстжпления. Много прѣстжпления не сж извършени, но свърѣменнитѣ хора съ своята алчностъ, съ своята ненаситностъ сж въ състояние, който имъ се изпрѣчи на пътя, да го унищожатъ. Сега нѣма да ви привеждамъ примѣри, но

има случаи, дѣто мнозина хора сж пожертвувани само за стотина лева. Но, сега ще се повърнемъ къмъ нашата бесѣда.

Христосъ казва: „Който има уши да слуша, нека слуша!“ Какво мислятъ сега ученитѣ, философитѣ, дали има Господъ или нѣма, това е тѣхна работа. Има ли пространство, нѣма ли пространство, това е тѣхна работа. Има ли врѣме, нѣма ли врѣме, това е тѣхна работа. Ние изучаваме абсолютната реалность. Богъ е една реалность, за която и въпросъ не можемъ да правимъ. Ние въ всичко можемъ да се усъмнимъ, въ сжществуването на хората можемъ да се усъмнимъ, но въ сжществуването на Бога — никога! И когато нѣкой се изправи прѣдъ мене и ме пита, има ли Господъ, казвамъ: ами ти самъ ми говоришъ, че има Господъ. Ако не бѣше ме питалъ, щѣхъ да кажа, че нѣма Господъ, но Господъ чрѣзъ тебе, чрѣзъ този ученъ ме пита: има ли Господъ, вѣрвашъ ли, че азъ сжществувамъ. Казвамъ: Господи, азъ никога не се съмнѣвамъ. Дойде нѣкой, казва ми: Господъ не сжществува, дъщеря ми умре. Това именно е доказателството, че Господъ сжществува. Ами Господъ ми направи най-големото зло! А, зло ти направи! Какъ, туй Великото сжщество, зло да ти направи! Казвамъ: слушайте, ако при тебе дойде единъ царъ или князь, даде ти една огърлица съ диаманти и ти каже, че слѣдъ три мѣсеца ще си ги вземе, и слѣдъ три мѣсеца дѣйствително дохожда да си вземе огърлицата, а ти започвашъ да плачешъ, какво показва това? — Казвамъ: ти си много алченъ. Че тази огърлица си е негова, далъ ти я за три мѣсеца, и ще си я вземе. Една твоя дъщеря или твой синъ, всички тия души, това сж диаманти отъ една Божия огърлица. Той ти е далъ единъ диамантъ отъ тази огърлица за година, 2, 3, 10 и най-послѣ казва: „Нека се върне този диамантъ при мене!“ Защо ще плачешъ? Ти ще пишешъ едно писмо на Господа и ще кажешъ: „Господи, азъ Ти благодаря за крайната милость, че поносихъ малко този диамантъ отъ Твоята огърлица, прати ми го пакъ нѣкой пжтъ“. Той ще ти прати другъ, и бжди увѣренъ, че вториятъ диамантъ ще бже по-хубавъ. Господъ има много хубави огърлици, вие още не сте носили диаманти отъ

Неговитѣ огърлици. Сега, нѣкой ще каже: това е отъ 1001 нощъ. Повече отъ 1001 нощъ е даже. Въ 1001 нощъ има такава философия! Чели ли сте 1001 нощъ? Вѣроятно сте я чели, тамъ има отлични нѣща, само че туй е единъ животъ другадѣ прѣживѣнъ, при друга обстановка, а не тукъ на земята.

И тъй, първото съприкосновение съ Бога, съ туй Великото същество, ще внесе една нова струя, едно ново прозрѣние, ние ще схванемъ живота тъй, както никога не сме го схващали и ще почнемъ да живѣемъ другояче. Сега, съврѣменнитѣ учени хора казватъ, че ако дойдемъ въ съприкосновение съ Бога ние ще обѣднѣемъ, ще изгубимъ своята индивидуалностъ и самостоятелностъ. Азъ ви питамъ слѣдния фактъ: коя майка иска, слѣдъ като роди едно дѣте, туй дѣте да бжде идиотъ? Има ли такава майка? Всѣка майка иска нейното дѣте да бжде тъй разумно, като нея. Тя се радва. Мислите ли, че Богъ, Който ни е родилъ, всичкото Му желание не е да бждемъ като Него? Ние имаме една философия, казваме, че еди-кой си окултистъ, еди-кой си философъ е казалъ тъй. Много хубави нѣща сж казали, но философътъ не чувствува тъй, както мене. Има една наука, която не може да се прѣдаде чрѣзъ ума, но чрѣзъ сърцето. И нѣкой философъ ми казва туй-онуй, но азъ му казвамъ: „Твоята наука не мога да я разбера, ти ми прѣдай твоето чувствуване — не какво мислишъ, но какво чувствувашъ за Бога“. Разумни чувствувания има! Е, питамъ: съврѣмениятъ свѣтъ на ума ли е обоснованъ или на чувствата? На чувствата е обоснованъ, а умътъ е само единъ пазителъ на тази огърлица. Огърлицата е сърцето, а умътъ е едно сандъче за тази огърлица. Умътъ е майсторъ да пази, а сърцето е, което оцѣнява тази огърлица. Сега, нѣкои може да излѣзатъ, да кажатъ, че сърцето било извратено, тъй казвало Писанието. Ще извините, свещениятъ езикъ на Писанието е малко опороченъ. И много думи се опорочаватъ. У насъ думата „любовъ“ е почти на половина опорочена. Щомъ кажешъ „обичамъ нѣкого“, веднага ще ти кажатъ: „Разбирамъ, разбирамъ твоята любовъ“. Думата „любовъ“ не е разбрана, опорочена е. Правда, доброта, всички тия нѣща сж опорочени. Кой говори за пра-

во? Добриятъ човѣкъ за право никога не говори. Човѣкътъ на Истината за Истината никога не говори. Ще бжде смѣшно свѣцѣта да говори за своята свѣтлина, за себе си. Ако питате една свѣщъ за свѣтлината ѝ, ще каже: „Можешъ ли да четешъ на моята свѣтлина?“ — Мога. Не ме питайте повече. Това е доказателство. Сега, ще се повърнемъ пакъ къмъ тази велика Любовь. Тази дума „велика“ не може да се приложи за Любовьта. Любовьта не е велика. За да кажемъ, че е велика, трѣбва да има нѣщо, съ което да я сравняваме, а тя не може да се сравнява. Като казвамъ „великата Любовь“, ето какъ я опрѣдѣлямъ. Любовьта носи въ себе си безсмъртие и животъ; Любовьта изключва всички страдания; Любовьта изключва всички насилия; Любовьта изключва всички глупости; Любовьта изключва всички безчестия; Любовьта изключва всички нечистотии; Любовьта изключва всички неправди, а включва милосърдието, добротата, всичко онова, което е възвишено и добро, включва съвършения животъ. Прѣдъ нея и въ нея живѣятъ всички сжщества тѣй, както ги разбираме, отъ най-нисшитѣ до най-висшитѣ, като изключимъ Бога — всички живѣятъ въ нея и черпятъ отъ нейнитѣ източници. Сега, нѣкои казватъ: Любовьта не сжществува. Ами че защо плачешъ въ свѣта? Плачѣтъ е едно доказателство, че има Любовь въ свѣта. Ти плачешъ, защото търсишъ нѣщо; ти плачешъ, защото има нѣкой, който не те обича. Не, има нѣкой, който те обича. Господъ те обича. „Е, ти остави Господа“. Ами кой? „Нѣкое живо сжщество“. Ами живото сжщество си ти. Щомъ не можешъ да намѣришъ нѣкого, който да те обича, обърни се ти да обичашъ нѣкого. Тогава, въ Любовьта на Господа има двѣ състояния: да те любятъ, и ти да любишъ. Когато въ единъ животъ те любили, въ другия животъ ти ще любишъ, защото онѣзи, които сж тѣ любили, сега ти ще ги любишъ. Онѣзи, които трѣбва да бждатъ любени, тѣ почиватъ. А сега, ти седишъ, чакашъ, като нѣкой богатъ човѣкъ, да те любятъ. Не, ще станешъ, ще идешъ да търсишъ нѣкого да любишъ.

И тѣй, съврѣменнитѣ хора питатъ: „Кждѣ е Господъ?“ Косвено азъ бихъ обосновалъ своето доказателство така: всѣка една електрическа лампичка, която

свѣти, не е ли отражение на слънчевата свѣтлина? Ако слънчевата свѣтлина угасне, всичкитѣ огънове веднага ще изгаснатъ, а понеже огънътъ гори, то е едно доказателство, че и слънцето гори. А понеже Богъ живѣе въ свѣта, проявява своята свѣтлина, то и ние живѣемъ въ Него. Че нѣма Господъ, азъ бихъ казалъ така: ако Господъ изчезне, и азъ ще изчезна, защото азъ съмъ едно отражение. Може ли сѣнката да изчезне безъ реалността? — Не може. Слѣдователно, сжществуването на сѣнкитѣ е едно доказателство, че сжществува и реалностъ.

„Който има уши да слуша, нека слуша!“

Сега, нѣкои отъ васъ ще кажатъ: ние сме хора на реалността, хора на ХХ вѣкъ, нови идеи има въ насъ, мислишъ ли, че ще ни заблудишъ съ своитѣ аргументи? Ние искаме да поставимъ твоето учение на опитъ. Туй, което ни говоришъ, право ли е? Азъ бихъ ви задалъ други въпроси: кола, която не се движи, може ли да се счупи? Стомна, която се не пълни, може ли да се изпразни? Хлѣбъ, който се не яде, може ли да се свърши? Рѣка, която не тече, може ли да прѣсхва? Огънъ, който не гори, може ли да запали нѣкоя кжща? Човѣкъ, който не мисли, глупости може ли да направи? Човѣкъ, който не чувствува, може ли да люби или да мрази?—отговорете ми на тѣзи въпроси! Умразата въ едни хора е любовъ въ други. Твоята умраза е корень на една висша Любовь. Туй, което ти чувствувашъ като умраза, ако ти проектирашъ твоята любовъ къмъ коренитѣ на умразата, цвѣтоветѣ въ клонищата ще дадатъ най-лубавитѣ сокове. Ти казвашъ: а, тази умраза ми съсипа сърцето. Ти трѣбва да намразишъ нѣкого, за да обикнешъ друго. Отъ тази твоя умраза ще се образува любовъ. Умразата ще мине като любовъ въ единъ по-висшъ свѣтъ. Ама защо е умразата? — Потрѣбна е. Защо е любовта? — Любовта е потрѣбна, за да се яви умразата. Умразата е единъ свѣтъ на по-нисши сжщества. Като намразишъ нѣкого, туй, което е нещастие за тебе, е щастие за друго, въ това има едно движение. Тѣй щото, ако ти си щастливъ, другъ е нещастенъ; ако ти си нещастенъ, другъ е щастливъ. Сега, тия нѣща, които ви казвамъ, както и туй послѣдното, се нуждаятъ отъ доказателства, но и него нѣма да доказвамъ, защото нѣмамъ време.

„Който има уши да слуша, нека слуша“!

Въ туй отношение, вие трѣбва да бждете послѣдователни, да изучавате вашата природа, вашия умъ. Всѣки день си задавайте задачата, да опрѣдѣлите на какво се дължи туй постоянно смѣняване на вашитѣ чувства, туй постоянно смѣняване на вашитѣ мисли и на вашитѣ дѣйствия. Азъ забѣлѣзвамъ, мнозина отъ васъ, като дойдатъ тукъ, въ първо врѣме сж ревностни, послѣ полегнатъ малко, казватъ: ние усвоихме учението. Казвамъ: тавие още не сте били ревностни, вие не сте опитали още Любовта, вие нѣ сте намѣрили още Бога, не Го познавате. Азъ не отказвамъ, че Богъ се проявява въ васъ, че и вие живѣте въ Него, но туй първото съприкосновение съ Бога, което азъ наричамъ „съприкосновение по особена благодать, второ раждане или новиятъ животъ“, вие не сте го придобили още. Това специално съприкосновение ще го придобие слѣдъ 40 — 50 години. Тогава ще придобиете живота на ангелитѣ. Казвате: азъ мога ли да стана ангелъ? — Можешъ, но то е въпросъ на врѣме. Можешъ да станешъ ангелъ въ една минута, въ единъ день, а можешъ да станешъ ангелъ слѣдъ милиони и милиарди години. Всички вие, които ме слушате, можете моментално да измѣните вашия животъ, но да се не усъмните въ Бога. Каквото и да ви дойде, каквото и да стане, ще можете да придобиете този животъ. Но вие ще се намѣрите въ положението на онзи старъ, 70 — 80 годишенъ дѣдо, който, като си вървѣлъ единъ день, прѣдставилъ си, че билъ младъ, загледалъ се нагорѣ и падналъ въ единъ доста голѣмъ трапъ. За да се извини, казалъ си: „Дойдохъ до трапа, не искахъ да го обикалямъ, рекохъ да го прѣскоя, както това правихъ на млади години, но паднахъ. Е, на млади години така ли бѣше? Ама като остарѣе човѣкъ, друго е“. Като си показалъ главата нагорѣ, поогледалъ се наоколо да го не види нѣкой, казалъ си: „То и на млади години бѣше така“. Така и вие, въ младинитѣ си, казвате: хайде, азъ ще си поправамъ живота, но като поостарѣя малко, сега нека да си почета малко философия, да си понареда малко живота. Редишъ го, редишъ го и послѣ казвашъ: хайде, въ другото прѣраждане, тогава. И въ второто

прѣбраждане такъвъ ще бждешъ. Че можешъ да живѣешъ много прѣбраждания, то е другъ въпросъ, но можешъ да използвашъ сегашния си животъ въ всичката своя пълнота и да приготовишъ онѣзи условия, при които Богъ може да се прояви. Азъ ви казахъ въ една бесѣда, че ние идваме на земята, за да се прояви съвършения Божии животъ въ насъ.

„Който има уши да слуша, нека слуша!“

Въ окултната наука има единъ законъ: всѣко нещастие, което дойде отгорѣ, прѣвърщайте го за ваше добро! Истинскиятъ животъ седи въ страданията, не можете да ги избѣгнете. Туй е за земята. Когато човѣкъ започне да се издига умствено или сърдечно, непрѣменно ще му дойдатъ страданията. Това е една фаза въ неговото развитие. Неизбѣженъ законъ е. Тогава, онзи, който не иска да страда, да се позърне назадъ. Вие сте чудни! Онзи ученикъ, който иска да стане вишистъ, да стане знаменитостъ, може ли безъ усилия, безъ работа да стане такъвъ? Не, дълго врѣме ще страда. И въ чистотата и въ святостѣта на нашия животъ пакъ ще трѣбва да правимъ тѣзи усилия. Дойде едно нещастие, кажете: за добро е. Дойде второ — за добро е. Трето, четвърто — за добро е, за добро е, докато най-послѣ туй доброто само по себе си възтържествува. Ако имате тази Божия Любовь, туй първо съприкосновение съ Бога, вие ще имате единъ ключъ, и дѣто и да идете, въ Англия, въ Франция, дѣто и да стѣпите, на английска почва запримѣръ, веднага всѣки англичанинъ ще ви посрѣщне, и всѣки ще иска да ви вземе дома си. Човѣшкото съзнание е такова, че ако, запримѣръ, въ България стане една духовна промѣна, духовно движение, всички тѣзи хора въ Америка, въ Англия, които сж въ свръзка съ Бога, ще знаятъ всички промѣни, които ставатъ въ България. Има англичани, които ви знаятъ, знаятъ ви и по име и казватъ: обръщане има. Пъкъ и ние знаемъ какво става въ Франция, въ Англия, колко души иматъ съприкосновение съ Бога, и си кореспондираме, само че нашитѣ писма не идватъ съ тази поща, не сж на тази обикновена хартия писани и съ тѣзи обикновени пликосе. Има единъ особенъ новъ начинъ за кореспондиране, който за въ бждеще ще се

прилага въ свѣта. Той е най-износниятъ, най-практичниятъ, нѣма да носи никаква зараза въ свѣта, а ще носи знания на хората. И този, днешниятъ начинъ и той е хубавъ, но за въ бъдеще ще има единъ много по-хубавъ начинъ отъ сегашния.

И тъй, първото нѣщо: трѣбва ви съприкосновение съ Бога! Но, ще работите, нѣма да концентрирате ума си на едно мѣсто, нѣма да гледате на онази мома, която не е умна, която цѣль день седи прѣдъ прозорцитѣ, върти си палцитѣ и казва: „Туй ще ми купи, онуй ще ми купи“. Не, тя трѣбва съ хурката да преде, да работи и като дойде той, да я заваривъ туй работното състояние. Така и ние трѣбва да чакаме Господа, да работимъ. Така е и съ менъ, азъ работя съ Господа, а нѣкои се биятъ. Ще ви приведа единъ фактъ: двама мои ученици, нѣма да кажа кои сж, прѣди нѣколко дни се биятъ. Идва една ученичка, казва ми: „биятъ се!“ Казвамъ: нека се биятъ, тѣ като братя си играятъ. „Ела да ги видишъ“. Азъ и отъ тукъ ги виждамъ. Че нѣкой шлепналъ нѣкого! Ами защо да не кажа, че това е милувка? Вѣтърѣтъ не взима ли шапката, не шляпка ли хората? Зависи какъ гледашъ на нѣщата. Сега, ние се тревожимъ, нѣкой си билъ нѣкого, нѣкой казалъ нѣкому нѣщо, съ дреболии се занимаваме. Това сж въпроси за свѣта, а вие трѣбва постоянно да прѣварѣщате тия нѣща. Въ това седи силата. И най-послѣ дойде въ васъ мисълта: какво ще кажатъ хората? Тия двамата ученици отъ новото учение се биятъ! Азъ си казвамъ тъй: слънцето, като грѣе, направило ли е всички хора щастливи? Богъ, като е направилъ свѣта, защо е допусналъ злото, не е ли Негово? Нѣкой ще направи мене виновенъ. Ако нѣкой ме осжди, че хората въ моето учение тъй живѣятъ, питамъ: ами въ Божественото учение какъ живѣятъ хората? Покажете ми едно идеално общество, дѣто хората да живѣятъ тъй идеално! Не, ние не се лъжемъ. Двама се хванали за гуша, биятъ се, но слѣдъ $\frac{1}{2}$ часъ седнали, гугуцатъ си. Това сж актьори на сцената, вие не се самоизлѣгвайте.

„Който има уши да слуша, нека слуша!“

Не се лъжете, изпитвайте ума, сърцето и волята си! Туй е волята Божия. Ако вие постѣпвате по пър-

вия начинъ, ще бждете сѣмето посѣто на пжтя, сѣмето посѣто между камънитѣ и сѣмето посѣто между трънетѣ — значи, по начина на кривото разбиране. Ако постѣпвате по втория начинъ, по закона на Любовта, вие ще бждете сѣмето посѣто на добрата почва, което дава плодъ стократно. Има нѣщо неизбѣжно въ свѣта!

Сега, искамъ да слушате съ вашето ухо, което съществува. Турете си туй правило въ ума, то поне е практично: всичко въ свѣта работи за добро на онѣзи, които сж въ Любовта, които сж въ съприкосновение съ Бога.

Бесѣда, държана на 11/XI 1923 г.

Богъ на живитѣ.

„Богъ не е Богъ на
мъртвитѣ, но на живитѣ“.

„Живи и мъртви“, това сж двѣ понятия. Животътъ познаваме, а смъртта не познаваме. Ако нѣкой мисли, че познава смъртта, той се лъже. Всички говоримъ, че ще умремъ, но какво нѣщо е умирането, туй никой не знае, то е прѣдположение, което трѣбва да се докаже. И интересно е, че съврѣменнитѣ учени хора, най-ученитѣ капацитети, които не вѣрватъ въ Бога, вѣрватъ въ смъртта. Тѣ казватъ: какъ да не умираме? Ами онзи, който умира, нали си затваря очитѣ? Нима затварянето на очитѣ, това е смъртъ? — Ама прѣстава да говори! Нима прѣставането да говори, това е смъртъ? — Ама пулсътъ прѣстава. Нима прѣставането на пулса, това е смъртъ? Азъ не зная защо така опрѣдѣлятъ смъртта. Човѣкъ може да си затвори очитѣ, може да прѣстане да говори, може сърцето му да прѣстане да тупа, и пакъ да живѣе. Има сжщества въ природата, които нѣматъ сърце, и пакъ живѣятъ, безъ сърце сж. Има сжщества, които нѣматъ кръвообрѣщение, и пакъ живѣятъ. Ще кажете: е, това е отъ 1001 нощъ. Нима всички съврѣменни теории на науката не сж отъ 1001 нощъ? Сега, споредъ тази съврѣменна относителна реалность, споредъ теорията на Айнщайна, всички хора признаватъ, че науката е една относителна реалность, а до сега мислиха, че е една положителна реалность. Нѣмамъ нищо противъ това—относителна и положителна. Ние казваме, че извѣстенъ човѣкъ е положителенъ. Въ какво е положителенъ? Положителенъ човѣкъ е този, който всѣкога устоява на своята дума: каже едно нѣщо и го направи. А неположителенъ е този, който каже едно нѣщо, а върши друго, всѣки день умътъ му се мѣни по 10 пжти. Той е относителенъ.

Сега, науката казва, че свѣтлината на звѣздитѣ

се подчинява на общия законъ на трептенията, че имало едно отклонение въ лжчитѣ на свѣтлината, и туй се върши подъ влиянието на тия трептения. Така е. Свѣтлината се подчинява на единъ вжтрѣшенъ законъ, а щомъ се подчинява, тя си има извѣстни ограничения. Щомъ има извѣстни ограничения, тя се движи въ единъ извѣстенъ кржгъ, по извѣстна спирала. И въ такъвъ случай, свѣтлината не само че се наклонява, но се отклонява, и най-послѣ спира. И всѣки единъ лжчъ се прѣвърща въ едно разумно сщество. Е, какво ще кажатъ на туй съврѣменнитѣ учени хора? Прѣди милиарди години вие сте били такъвъ единъ лжчъ, но при излизането си отъ звѣздитѣ, слѣдъ като сте се движили и дошли на земята, вие сте се намѣрили като хора, и днесъ, въ тази аудитория, ме слушате. Вие сте забравили, че сте били свѣтлина. И сега, съ редъ доказателства трѣбва да ви убѣждавамъ, че сте били свѣтлина. Ще кажете: е, свѣтлината е друго нѣщо. Защо? — Тя свѣги. Какъ може да опрѣдѣлите, че туй движение се прѣвърща въ свѣтене? Прѣди всичко свѣтлината не идва отъ слънцето. Ако отивате къмъ слънцето, вие ще се намѣрите въ единъ такъвъ непоносимъ мракъ, какъвто до сега не сте виждали. Нѣкои мислятъ, че като отиватъ къмъ слънцето, ще намѣрятъ повече свѣтлина. Не, обратното е, въ такъвъ мракъ ще нагазите, че ще изгубите пътя си. Това сж само твърдения, прѣдположения, не казвамъ, че това е една истина. Та и азъ имамъ право да прѣдполагамъ, както всички учени хора. Може 50% да е вѣрно и 50% да има едно отклонение

Казва се: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

Всички съврѣменни хора казватъ: ние ще умремъ. Е, пигама тогава: като казватъ, че всички ще умремъ, какъвъ смисълъ има тогава да се пропозѣдва една религия, че има Господъ, че Господъ дошълъ на земята, тсва-онова, ако ние вѣрваме въ смъртта? И съврѣменнитѣ хора вѣрватъ въ смъртта повече, отколкото въ живота. Отрицателнитѣ истини въ свѣта сж по-силни, отколкото положителнитѣ. Тогава казвамъ: защо ни е религия, защо ни сж всичкитѣ научни теории ако единъ день смъртта унищожи всичко? Смъртът,

въ свѣта, сторедъ моето схващане, е изобрѣтение на човѣшкия умъ. Казва се въ една стара книга: „Въ който день прѣстѣпишъ заповѣдитѣ ми, въ който день прѣстѣпишъ великия законъ на Любовта, Мъдростта и Истината, ще умрешъ“. И тогава вече имаме опрѣдѣление, що е смъртъ. Щомъ изгубишъ своята свобода, своитѣ знания своя животъ, ти си мъртавъ. Въ какво седи животътъ? Щомъ изгубишъ живота си, ще изгубишъ своето движение, ще се парализирашъ, и у тебе ще остане само едно голо съзнание — ще съзнавашъ, че имашъ ржѣ, крака, и не можешъ да се движишъ; ще съзнавашъ, че имашъ сърце, което не може да тупти; ще съзнавашъ, че имашъ артериална система, нерви, кръвоносни съдове, а нѣмашъ кръвообръщение. И тъй, щомъ сгрѣшишъ противъ великия законъ на Любовта, ще изгубишъ живота си; щомъ сгрѣшишъ противъ великия законъ на Мъдростта, ще изгубишъ знанието си и щомъ сгрѣшишъ противъ великия законъ на Истината, ще изгубишъ свободата си. А щомъ изгубишъ живота си, знанието си и свободата, въ какво седи благото на живота? Слѣдователно, подъ смъртъ ние разбираме лишаване отъ три велики добродѣтели, които подтикватъ човѣка къмъ раззитие и усвършенствуване: тѣ сж животътъ, знанието и свободата. Безъ свобода Истината не може да се намѣри, безъ знание Мъдростта не може да се разбере, безъ животъ Любовта не може да се придобие. Ако нѣкой ме пита: защо ми трѣбва живота? — За да възприема Любовта. Защо трѣбва да уча и да зная? — За да придобия Мъдростта. Защо трѣбва да бжда свободенъ? — За да съмъ въ общение съ Истината. Истината, това е смисълътъ на живота.

И сега, казва се: „Богъ, висшето, не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“. Значи, абсолютно се отрича смъртта. Ама ще каже нѣкой нали умираме ние? Азъ мога да ви докажа обратното ако нѣкой умрѣлъ човѣкъ, тъй както го носятъ, се разкае, той ще оживѣе. Мислите ли, че всички съврѣмenni хора, както ги носятъ по таргитѣ, тѣ сж умрѣли? Не, тѣ сж живи. Синъ придружава умрѣлия си баща. Татко му е въ тѣлото, но като не знае, затисне го и послѣ го пита: „Татко, гдѣ си?“ Той казва: „Отворете ми, не съмъ умрѣлъ,

помогнете ми!“ И послѣ ще му четатъ редъ молитви, ще казватъ, че отишълъ при Господа на небето. Никждѣ не отиватъ хората, никждѣ. Отишълъ въ онзи свѣтъ! Чудно е, като говорятъ хората, а онзи свѣтъ! Ти, който говоришъ за онзи свѣтъ, ходилъ ли си тамъ? —Еди-кой си пророкъ казалъ, еди-кой си ученъ казалъ. Ти провѣрилъ ли си този наученъ, религиозенъ фактъ? Съврѣменнитѣ учени хора по 99 пжти провѣряватъ единъ наученъ фактъ и тогава се произнасятъ, а тукъ, безъ всѣкаква провѣрка твърдятъ, че човѣкъ умира. Ще кажатъ, че е грѣшно религиознитѣ хора да провѣряватъ, дали има животъ слѣдъ смъртъта или не, защото съ това ще покажатъ, че се съмнѣватъ. Съмнѣнието не е знание. Казватъ: ще се усънимъ, ако мислимъ по този въпросъ. Мисълъта не е съмнѣние. Мисълъта е вънка отъ всѣко съмнѣние. Съмнѣнието е единъ неджгъ, излишъкъ на ума. Ако съврѣменнитѣ учени казватъ, че азъ трѣбва да ямъ и въ процеса на яденето трѣбва да остава излишъкъ, това е единъ неправиленъ изводъ, това е една крива философия. Азъ казвамъ: трѣбва да ядешъ тъй, че да остава само единъ микроскопически излишъкъ. И мислите ли, че нашиятъ свѣтъ щѣше да бѣде въ по-лошо положение, ако имаме по-мѣлко излишъци? Единствената вѣрна идея въ свѣта, която може да ни подигне днесъ, никой не я засѣгналъ.

И казвамъ: Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

И най-послѣ, вие ще кажете: ами Господъ заради мене грижи ли се? Ти заради Господа грижишъ ли се? — Ами Господъ заради мене мисли ли? Ги заради Господа мислишъ ли?—Господъ съ мене занимава ли се? Мислите ли, че азъ, като обичамъ нѣкого, трѣбва да се занимавамъ съ него? Обичътъ се състои въ това, че когато обикнете нѣкого, не се занимавате съ него. Ще ви докажа това по обратенъ пжтъ. Запримѣръ, имамъ 100 души длъжници, азъ се занимавамъ съ тѣхъ. Взелъ съмъ полицитѣимъ и казвамъ: еди-кой си, на еди-коя си дата ще ми плати. Разглеждамъ по отдѣлно всички полици, и всѣки мѣсець отивамъ, събирамъ своята данъ, взимамъ лихвитѣ. Но, единъ день, като ги обикна, скъсвамъ поли

цитѣ, не се занимавамъ повече съ тѣхъ. Кое положение е по-реално, да се занимавамъ или да не се занимавамъ съ тѣхъ? А, казваме, трѣбва да се занимаваме съ Бога. Е, какъ да се занимаваме, като този лихваринъ ли? Когато ние седнемъ да разсждаваме, дали Господъ мисли заради мене, ние мязаме на онзи лихваринъ — човъркаме Бога. Азъ, казва, зная да човъркамъ. Че кой червей не човърка? — Изъ голѣмитѣ дървета тунели пробиватъ. Човѣкъ билъ културенъ, че пробилъ голѣми тунели. Червеитѣ казватъ: „И ние сме културни, и ние правимъ тунели по дърветата и по земята“. Най послѣ, като направимъ една желѣзница, това култура ли е? Като направимъ една фабрика, това култура ли е? Като съградимъ едно здание, това култура ли е? Като направимъ сегашнитѣ си костюми, това култура ли е? Чудни сж тѣзи хора, като считатъ, че културата е въ желѣзницитѣ, въ фабриkitѣ. Казватъ: културни хора сме. Да, културни хора! И послѣ се хвалимъ съ нашитѣ културни заведения: библиотеки, училища, университети. Знанието въ университетитѣ ли седи или въ библиотекитѣ? — Не, то не седи нито въ университетитѣ, нито въ библиотекитѣ. Това сж условия, при които знанието може да се прояви. Онзи живъ професоръ, той носи знанието. Нему трѣбватъ пособия, както на онзи майсторъ трѣбватъ метъръ, чукъ, мащрапа, мистерийка. Слѣдователно, културата започва само съ живота, а първиятъ по-тикъ къмъ културата, това е Любовьта. И Христосъ, като влѣзе въ свѣта, даде култура на сегашнитѣ хора, но тѣ, като започнаха да се усъмнѣватъ въ Любовьта, културата почна да замира. И днесъ всички казватъ: съ любовь не може, ти трѣбва да имъ покажешъ на тѣхъ, да не мислятъ, че си прости! Влѣзте въ нѣкой домъ днесъ и запитайте, има ли Господъ? — Има. И започватъ да разправятъ, че има Господъ, че има небе, звѣзди, всичко ще ти разправятъ. Казвамъ: ти звѣздитѣ видѣлъ ли си? А, казва, виждамъ ги. Чудни сж хората, като казватъ, че сж ги видѣли! Тази частъ отъ звѣздата, която виждашъ, знаешъ ли, каква частъ съставлява отъ една истинска звѣзда? Сириусъ, който е 300,000 пжги по-голѣмъ отъ слънцето, ти го виждашъ, като една малка звѣздица, нѣма ника-

къвъ дискъ. Какво виждаме ние? Казвашъ: виждамъ тази звѣзда. Ами че смѣшно е! Азъ стоя на 100 км. разстояние отъ тебъ, нося една малка свѣщъ, а ти казвашъ: видѣхъ единъ човѣкъ. Нищо не си видѣлъ. И цѣлиятъ ученъ свѣтъ е пълненъ съ такива научни теории. Азъ, казва, ви познавамъ. Вие, казва, не ме обичате. Ами че ти познавашъ ли какво нѣщо е обича-та? Казва нѣкой: ти не ме любишъ. Познавашъ ли какво нѣщо е Любовта? Не че не ви любя, новъ васъ нѣма условия да проявя моята любовъ. Научно азъ бихъ казалъ тъй: онзи, който иска да го любя, въ него трѣбва да има условия. Щомъ двама души сиговоримъ, ние сме живи. Щомъ сме живи, има вече условия да да се прояви любовта. Има ли потикъ на любовта, има условия за проявяване на знанието. Въ съврѣменното общество, въ съврѣмения наученъ свѣтъ, религиознитѣ хора, всички казватъ, че щомъ човѣкъ се влюби, проявява се любовта, а знанието фалирва. Не, тѣ смѣсватъ любовта съ чувствата. Има нѣкакво разчувствуване понѣкога у човѣка, той става като каша, направена отъ мамулено брашно, качамакъ го наричатъ. И този качамакъ минава за любовъ. Ако това бѣше любовъ, както го разбираме, съврѣмениятъ свѣтъ би се прѣвърналъ на рай. Дойде нѣкой, казва: азъ ви обичамъ. Да, азъ ви обичамъ, като качамакъ. Нѣкои ще кажатъ: това е подигравка. Не е подигравка. Ние трѣбва да обичаме всички. Въ всички свои бесѣди азъ имамъ за цѣль да обикнемъ Истината, да говоримъ не гр бата истина, но въ душата си да имаме едно такова нѣжно чувство за Истината, че всѣкога да се стремимъ да говоримъ тази Истина; не да се налагаме, но да изказваме тази велика Истина, която извира отъ нашата душа. Слѣдователно, азъ подържамъ: потикъ къ мѣ културата, това е Любовта.

Като говоря всичко това за съврѣменната култура и наука, азъ не искамъ да критикувамъ ученитѣ хора, но мога научно да обясня, отъ какво произтичатъ всичкитѣ тѣхни противорѣчия. Често правя опити: прочета съчинението на нѣкой ученъ човѣкъ, и отъ прочетеното искамъ да намѣря какъвъ е неговиятъ образъ. Правя своитѣ изчисления, че този ученъ, когато е създавалъ своята теория е ималъ едно чело отъ $31 \frac{1}{2}$

см. високо. Казвамъ: този човѣкъ не може да бжде ученъ, той е билъ само копистъ, копирвалъ е. Като чета съчинението му, отъ думитѣ разбирамъ, че носътъ му е билъ $3\frac{1}{2}$ см. дълъгъ. Казвамъ: този човѣкъ не е билъ наблюдателенъ, въ него е имало нѣщо криво. Чета съчинението на другъ нѣкой. Мѣря, брадата му имала 2 см. Казвамъ: този човѣкъ е съ много слаба воля, слѣдователно, той не е ималъ достатъчно гърпѣние да се домогне до всички онѣзи факти, които сж необходими за тази велика Истина. Сега, ние ще оспорваме това и ще кажемъ: нашата мисль зависи ли отъ нашето чело? Тогава азъ задавамъ въпроса: можемъ ли да поставимъ човѣшката душа въ тѣлото на една муха, и тази муха да покаже сжщата тази интелигентность каквато човѣка? Не, изисква се една човѣшка глава, а знаете ли колко милиони години е работила тази разумна природа върху човѣшката глава? И то не съ тази обикновена реалность, а съ онази абсолютна Мждрость, абсолютна реалность, защото има една относителна реалность, има и абсолютна реалность. И всѣки единъ отъ васъ има една провѣрена глава. Природата е вложила вжтрѣ въ нея всичката ваша душа и казва: „Съ тѣзи ваши инструменти ще работите“. И всичката ваша погрѣшка е тамъ, че не знаете какъ да манипулирате съ този вашъ мозъкъ. Казвате: е, този мозъкъ. И религиитѣ на миналото, училището на йогитѣ, това сж училища, които учатъ какъ да манипулира човѣкъ съ своя мозъкъ, т. е. съ обективната външна страна на човѣка, и послѣ съ човѣшката душа. А ние почваме днесъ съ душата. Онѣзи отъ васъ, които вѣрватъ въ душата, знаете ли какъвъ е нейниятъ основенъ законъ? Вие чувствувате вашата душа, вие самиятъ сте душа, но правили ли сте опити да отдѣляте тѣлото си отъ душата? Нѣкой отъ васъ може да иматъ такива опити, но други ще възразятъ: какъ е възможно това? Може, между тѣлото и душата има рѣзка граница, тѣлото може да си живѣе като тѣло, и душата може да си живѣе като душа, само че тѣлото като остане безъ душа, се разкапва на хиляди и милиони живи частици, но то не умира. То е съставено отъ хиляди и милиарди клѣтки. Всѣка клѣтка си има душа, само че душата на първич-

ната клѣтка, първичната монада е централна, тя е свѣтла сама по себе си и е привлѣкла всички други монади наоколо си. Единъ день, когато тази свѣтла монада свърши своята мисия, тя ще имъ каже: сега ви изпращамъ на свобода. И веднага виждашъ, всички клѣтки започватъ да се разпрѣсватъ. Клѣтките на сърцето се отдѣлятъ и казватъ: „Не трѣбваме повече на господаря си“. И сърцето прѣстава своята дѣятелность, дѣла си скоро багажа. И единъ день започва разлагане, т. е. не разлагане, а разотиване на всички клѣтки по своя пѣтъ. А хората, седнатъ да плачатъ, виждашъ ги, четири реда сълзи ронятъ, умрѣлъ вече този човѣкъ. Не е умрѣлъ, но тази свѣтла монада отива при Бога, Който е живъ и тя казва: „Азъ бѣдствувамъ да изгубя живота си и повече за туй ще разпусна слугите си, тѣзи сестри и братя, да могатъ и тѣ да отидатъ и да почерпятъ животъ. Сега, вие ще ми кажете: това не е вѣрно. Азъ казвамъ, че това е вѣрно. Невѣрно — смъртъ, вѣрно — това е животъ. Азъ съмъ на положителната страна и казвамъ: азъ познавамъ живота, смъртъта не я познавамъ, зная само, че тѣй, поодрасква по нѣкой пѣтъ. Страданията, ограниченията, това е смъртъта. Ние опрѣдѣляме смъртъта така: най-голѣмото ограничение въ свѣта, или най-малките условия, при които животътъ може да се прояви.

Сега, въ тази философия ние трѣбва да изучаваме законите на живота. Всѣки единъ отъ васъ трѣбва да си зададе онзи великъ въпросъ: къмъ какво трѣбва да се стремимъ? — Къмъ Любовьта. Да, но трѣбва да знаете признаците на тази Любовь. Когато дойде любовта у васъ, вие усѣщате единъ срамъ въ себе си. Това не е любовъ. Когато проблесне у васъ първиятъ лжчъ на Любовьта, вие ще усѣтите въ себе си едно неопируемо блаженство, една свѣтлина, единъ такъвъ потикъ на вашия умъ, единъ такъвъ стремежъ на вашата воля, че всички прѣпятствия въ свѣта ще почнатъ да се топятъ прѣдъ васъ. Когато дойде първиятъ лжчъ на Любовьта и проникне въ душата ви, всичките ви работи ще тръгнатъ. Кои работи? — Истинските. Нѣкои казватъ: въ търгозията ще ни върви ли? Като дойде първиятъ лжчъ на Любовьта, тя не обича чуждото и ще каже: „Слушай, всичко ще раздадешъ на бѣдните, а азъ ще ти

дамъ моето богатство, ти ще бждешъ богатъ по особенъ начинъ“. Като дойде при учения, ще му каже: „Туй старото знание ще го раздадешъ, нѣщо ново ще ти дамъ азъ“. Тя нѣма да създаде нѣщо съвършено ново, но ще отвори своитѣ хранилища, своитѣ библиотеки, и ще те въведе въ онзи скрития 'свѣтъ. Съврѣмениятъ свѣтъ ходи въ Индия, тамъ има скрити скрижали отъ хиляди и хиляди години. Да, и на земята има, но и горѣ на слънцето има. Азъ зная двѣ библиотеки: на земята и на слънцето. На земята не съмъ ходилъ. Вижъ, за тамъ други иматъ думата, но на слънцето съмъ ходилъ. И каквото пише на слънцето, много добръ го разбирамъ.

„Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

Ако Богъ е Богъ на живитѣ, подразбиратъ се онѣзи хора, у които се пробудило туй висшето съзнание. И азъ съмъ срѣщалъ хора, за които Богъ е Богъ на живитѣ, и които нѣма да ги питамъ: ти вѣрвашъ ли? Не, тия хора иматъ особени признаци. Има хора, които казватъ: Господъ за насъ не се грижи, Той ни забрави. Тия хора сж мъртви, а Богъ е Богъ на живитѣ, за тия хора говоря азъ. Тия хора, това сж истинското сѣме на свѣта. Писанието нарича тия хора „Синове Божи“ . Нѣкои ще кажатъ: дали азъ съмъ отъ тия синове? Ако вѣрвашъ, ако живѣешъ, отъ тѣзи си; ако се съмнѣвашъ, ако не живѣешъ, не си отъ тѣзи. Но, мога ли да стана? Не, думата ви ще бжде: Не, не — ей, ей.

Сега, за този Богъ на живитѣ, Който е Любовь, нѣкои казватъ, че Той зарадъ насъ мисли. Не, Господъ мисли зарадъ себе си, и ние зарадъ себе си ще мислимъ. Ама пакъ ще ме разберете криво. Ние ще мислимъ за всичко онова, което Богъ е създалъ. Тази вселена за насъ е създадена. Слѣдователно, ще учимъ, защо Богъ е създалъ звѣздитѣ, защо е създалъ мушицитѣ, бубулечичитѣ, комарчетата, женитѣ, мъжетѣ. Азъ не говоря за тия комари, които хаятъ. Едно врѣме комаритѣ сж били добри свирци, както и хората, които въ първо врѣме сж били създадени по образецъ и подобие Божие, но днесъ вече нѣматъ тази свѣтлина. Та, ще ме извините, и комаритѣ днесъ мязатъ на господаритѣ си. Нима иислите, че жилото на комара е по-лошо отъ жилото на човѣка? Ако е за прѣдпочитане,

кой да ме ухапе, бихъ прѣдпочелъ да ме ухапятъ 100 комари, отколкото едно човѣшко жило. Едно човѣшко жило е ужасно нѣщо!

„Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ.“

Подъ думата „мъртавъ“ азъ разбирамъ онѣзи хора, на които сърцето е заледенѣло, на които умътъ не се движи, не мисли, на които волята е парализирана. Иматъ желание това да направятъ, онова да направятъ, но нищо не вършатъ. Казватъ: е, за друго прѣраждане, когато отидемъ на небето, тогава ще учимъ. Ти на земята не учишъ, че на небето ли? Тази философия не търпи критика. Мислите ли, че една муха, като влѣзе въ единъ човѣшки университетъ ще стане много учена? Ами че кой университетъ не е пълненъ съ мухи? При това, колко мишки има, които сж свършили? И жабички има, и кученца има, но кои отъ тѣхъ сж свършили университетъ? Мислите ли, че като влѣзете въ небето ще свършите? Вашето положение ще бжде като положението на една муха. Ехъ, ще кажете, нали по образъ и подобие Божие сме създадени? Ти, ако тукъ, при тѣзи условия, при които Богъ настоява да учишъ, те мързи да учишъ, то на небето, тамъ, при онази свобода, ще се забравишъ и нѣма да учишъ. И право казватъ турцитѣ, че на онзи свѣтъ, тамъ ще има една цѣла планина съ пилафъ, полѣнъ съ масло. Какво учение ще има при тази планина? Всѣки день ще има движение къмъ устата навжтрѣ-навънъ, ще мяза на движението на локомотива — пуфъ, пуфъ. Това е философско схващане, но не е право схващане. Дали има разлика между нашето и турското схващане?

„Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

На кои живи? На онѣзи хора, които мислятъ. Можемъ да мислимъ ние. Можемъ да бждемъ живи. Ще кажатъ: можемъ ли да бждемъ живи? Чудно нѣщо! Ами кой ти е казалъ, че не си живъ? Азъ съмъ срѣщалъ много младежи, които казватъ: ама азъ не мога да мисля. Кой ти втълпилъ тази идея, че не можешъ да мислишъ? Ама азъ не съмъ живъ. Азъ зная причинитѣ, ти си влѣзълъ въ единъ зимникъ долу. Излѣзъ вънъ, попечи се малко! Има ли Господъ? Ела съ менъ, нѣма да те заведе при Господа, но ще те заведе при лжчитѣ на

Неговия Духъ, и ще усѣтишъ благотворното влияние на Неговата мисль. Азъ никога до сега не съмъ ви водилъ на слънцето, и ако ви заведе, ще се обърнете на пара, но това е споредъ вашето схващане, споредъ вашитѣ теории. Нѣкои казватъ, че слънцето имало 0° топлина; други, че имало 32,000° топлина, трети — 1.000,000°, а нѣкои допускатъ—до 5,000,000° топлина. Всичко е вѣрно, но това е нѣщо относително. Ти можешъ да минешъ прѣзъ 5 милиона градуса топлина безъ да я усѣтишъ, пъкъ можешъ да минешъ прѣзъ 100° топлина и да я усѣтишъ. Това зависи отъ твоето движение.

„Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

И сегашното заблуждение у всинца ви, туй, което спъва вашия животъ е, че всички казватъ, какво за Бога не може да имаме опрѣдѣлено понятие. Не, за Бога можемъ да имаме едно понятие—свѣтлина безъ сѣнки; за Бога можемъ да имаме едно понятие — животъ безъ ограничения; за Бога можемъ да имаме едно понятие — Любовь безъ промѣни и измѣни, знания безъ погрѣшки, свобода безъ ограничения. Тѣй трѣбва да схванете Бога. И мнозина отиватъ съ своята ученостъ при Бога. Има единъ начинъ за отиване при Бога. Съврѣменнитѣ хора ги е срамъ да казватъ, че слушатъ моитѣ бесѣди, а мнозина може и да се съмнѣватъ. Колкого за това, че сте идвали да ме слушате, туй може да го държите въ тайна, това може да урони вашия престижъ, вие сте прави, но да ви е срамъ отъ това, че се занимавате съ Бога, туй е едно прѣстѣпление. Дойде ли до Бога, ще кажешъ: азъ зная Бога, за Него имамъ само едно мнѣние. Азъ Го познавамъ. Но какъ Го знаешъ?—Азъ живѣя, а Богъ е животъ. Туй е най-силното доказателство. Когато умра, азъ ще прѣстана да вѣрвамъ въ Бога, но докато живѣя, животътъ, това е Богъ. Тази мисль, тази воля, този потикъ у менъ, това е Богъ. Колкото по-силно се проявява, толкова позече Го познавамъ. Сега, външно, ние хората търсимъ свобода. Вънъ отъ Бога нѣма свобода! Нека си поддържатъ всѣки своето учение, но тази идея за Бога, която ви казвамъ, приложете я при слѣдния случай. Вие сте раздражени, изгубили сте 100,000 лв., уронва се вашиятъ престижъ.

Спрете се прѣдъ себе си и кажете тъй: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“. Кой ти дава право да мислишъ, че си изгубилъ нѣщо? Стотѣхъ хиляди лева, които си изгубилъ, мислишъ, че сж загуба? Не, това е печалба за тебѣ. Тѣй трѣбва да мисли онзи човѣкъ, който люби Бога. Въ Любовьта всичко е печалба. Безъ Любовь всичко е загуба. Сега, вие можете изберете едно отъ двѣтѣ. Азъ турямъ правило въ нашия моралъ: мога да ви обидя само, ако не ви обичамъ, ако не ви любя. Всѣко нѣщо, изказано безъ любовь, това е обида; всѣко дѣйствиe, направено безъ любовь, това е обида. И слѣдователно, първото нѣщо при новия моралъ: хората трѣбва да се стремятъ да говорятъ на новия езикъ на Любовьта. Какъ бихте желали да си говоримъ?—По-добрѣ ржката на Любовьта да ми удари двѣ плѣсници, отколкото да ме цѣлуне устата на лицемѣрието. Всѣка уста на лицемѣрието, това е сифилистична уста. А като ви удари Богъ, ще кажете: какъ тъй да ме удари! Ами всѣко движение не е ли потикъ на тази Божествена енергия? Ами какъ мислите, тѣзи ангели тъй доброволно ли напушатъ небето?— Не, хване го Господъ съ своята ржка, завърти го, и той се намѣри на земята. Казвате: доброволно е дошълъ. Да, като го завърти Господъ, ще дойде. Той казва: „Много хубаво ме хвърли Господъ“. А Господъ му каза: „Ще идешъ да покажешъ на хората моята Любовь“. А, казвате, Господъ е много деликатенъ. Не, като отидете при Бога, такова движение ще има, че всичко на пухъ и прахъ ще стане, нищо нѣма да остане по васъ. Нѣма да ви каже Господъ да си хвърлите дрехитѣ. Азъ говоря фигуративно.

„Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

Сега, нека се постараемъ да прѣдадемъ това въ една научна форма. Като казвамъ въ „научна форма“, подразбирамъ онази реална, опитна страна на вѣрата, да опитаме, че онова, въ което ние вѣрваме е положително. Прѣди 15 години бѣхъ въ Русе, въ дома на единъ евангелистъ, тамъ се спрѣхъ. Той отвори Библията, чете ми какъ едно врѣме Христосъ е лѣкувалъ болни, разни въпроси разисквахме, и научни, и духовни, и мистични, и спери-

тични, докато най-послѣ този хазяинъ го заболѣ зжбъ, и разговорътъ се спрѣ. Е, казвамъ, ти ми разправи толкова нѣща отъ Евангелието, ту ти си сега ржката на страната на болния зжбъ и я подрѣжъ така, ще ти мине. — Не вѣрвамъ. Туря си ржката, не минава. Ами, ако азъ гуря ржката си, може ли да ти мине? — Не вѣрвамъ. Може и по другъ начинъ да мине този зжбъ — съ лапа, съ пластиръ. Ами, ако азъ туря ржката си бзъ лапа, и болката мине, ти ще повѣрвашъ ли? Какъ, ти искашъ да ме мистифицирашъ ли? Турихъ ржката си, мина му зжбътъ. Подиръ половинъ часъ пакъ го заболя. Казвамъ: ти си се усъмнилъ. Турямъ пакъ ржката си, мина му зжбътъ. Какъ може така? Казвамъ: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“. Понеже ти си помислилъ, че ще умрешъ, Господъ ти даде тази болка на зжба. Азъ турямъ ржката си, и дойде животътъ. Нѣкой започне да боледува, нека каже: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ, и болестъта ще си замине. Единъ нашъ братъ, приятелъ, познатъ отъ дълго врѣме, минава прѣзъ Гърново, заболява го крака, свършено се схваща, умира отъ болки. Пращамъ при него двама души, които съмъ възпитавалъ, давамъ имъ начинъ какъ да го лѣкуватъ. Обаче, като отивагъ при него, той, по силенъ отъ тѣхъ, прѣдава имъ болестъта си, и тѣ не могатъ да го излѣкуватъ. Пишатъ ми: „Тазъ работа не е за насъ“. Заминавамъ азъ отъ София, отивамъ при него, прочитамъ мисълта му, мисли, че ще направя нѣкакво чудо и очаква. Но азъ влизамъ, разговарямъ се съ него, какъ е дошла болестъта. Питамъ го: ти вѣрвашъ ли? — Вѣрвамъ. Ще мине. И този човѣкъ слѣдъ 3 дня бѣше на краката си, и болестъта изчезна. Азъ не му казахъ, какъ го лѣкувамъ, но казахъ на болестъта: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ, ще си вървишъ“. Питатъ го лѣкаритѣ: какъ се излѣкува? — Не зная какъ. Е, че какъ ще знаешъ? Като кажешъ на болестъта: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“, и болестъта ще излѣзе. Нѣкой ме питатъ: Учителю, кажи ни какъ да се лѣкуваме! Като кажешъ „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“, ако се излѣкувашъ, значи ти си дошълъ до самата Истина. Както онзи боленъ, който е излѣзълъ на планински въздухъ, като диша, диша, ще

оздравѣе. Като кажешъ: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“, ще оздравѣешъ. А ние сега, съврѣменнитѣ ора, имаме постоянно съмнѣния. Нѣкои ме гледатъ, казватъ: какво искашъ да кажешъ? — Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ. „Ами въ какво седи смисълътъ на живота?“ — Да ни даде Любовь. „Защо ни е Любовь?“ — За дани даде Животъ. Ами защо ни е животъ? — Да ни даде любовь. Иска да ме оплете. Казвамъ: слушай, приятелю, тази съврѣменна философия азъ я уподобявамъ на слѣдния смѣшенъ примѣръ. Единъ великъ царъ, като напълнилъ хамбаритѣ си съ жито, искалъ да намѣри нѣкой ученъ, който да му разкаже една съдържателна приказка, която да нѣма край. Най-послѣ се явява единъ мукалитъ, казва му: „Царю, азъ ще ти разправа една приказка безъ край. Имаше единъ великъ царъ, като тебе, напълнилъ си хамбаритѣ съ жито, но зидаритѣ, които съграждали хамбара, оставили една малка дупка незамазана. Огдѣ се намѣрилъ единъ щурець, влѣзълъ прѣзъ дупката, взелъ едно зрънце и го внесълъ въ скривалището си. Вториятъ день идва, взима второ зрънце, занася го пакъ въ дупката си. Третиятъ день — сжщо, четвъртиятъ день — сжщо и т. н. Всѣки день идвалъ, взималъ зрънце и го отнасялъ. „Стига де, нѣма ли край?“ — Чакай, всичкитѣ зрънца да се отнесатъ, че тогава ще ти кажа края. Съврѣменнитѣ учени хора, като щуреца, вадятъ зрънце по зрънце, а ние чакаме заключението. Мислите ли, че този щурець, като извади всичкитѣ зрънца, ще даде заключение за своята теория? Казватъ за нѣкой ученъ: той ще даде своята теория. — Колкото този щурець съ изваждането на тия зрънца ще даде заключение за своята теория. Да, той икономически рѣшава важни въпроси, но ако нѣмаше тия зрънца, нищо не би струвалъ. Не, разумниятъ човѣкъ иска да посѣе туй зрънце. И въ какво седи съврѣменното възпитание? Туй е дресировка, не евъзпитание. Азъ бихъ желалъ да видя истинскитѣ методи на възпитание. Истинскитѣ методи на възпитание започватъ съ живота, животътъ започва съ Любовьта, Любовьта започва съ знанието, а знанието — съ свободата. Тия елементи трѣбва да влѣзатъ, съ своята сжщина, вжтрѣ въ нашия животъ, а не да стоятъ вънътъ живота, да ги желаемъ външно.

„Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но Богъ на живитѣ“.

Сега, вие ще кажете: какво ли ще бжде заключението ми? Азъ заключение никога не правя. Нѣкой пжтъ ме упрѣкватъ, че нѣмамъ връзка въ бесѣдитѣ си. Азъ връзки не правя, другъ да ги прави, развръзки правя. Дѣто има връзки, азъ ги развѣрзвамъ, защото въ тѣзи връзки нѣма мораль. Ако имаше истински мораль, биха ли съществували тѣзи затвори, убийства? Но ще кажатъ нѣкой, въ онзи свѣтъ има ли пѣкълъ? Че кой създаде пѣкъла? Ние мислимъ, че пѣкълътъ е далечъ отъ земята. Не е така. Пѣкълътъ е тукъ на земята. Често съмъ разправялъ онзи разказъ за едно малко ангелче, което, каго слушало за хората на земята, поискало да слѣзе да ги види. Отишло при единъ голѣмъ ангелъ, неговъ баю, и му казва: „Я ме вземи на крилата си и ме заведи на земята, да видя какъ живѣятъ тѣзи умнитѣ хора тамъ“. Като го завелъ, то казало: „Слушай, на земята искамъ, а ти ме водишь въ ада“. Ами че тукъ сж хората, тукъ живѣятъ тѣ. Раздори, съмнѣния, недоразумѣния навсѣкждѣ: и въ науката, и въ религията, и въ обществото — навсѣкждѣ. Този билъ виноватъ, онзи билъ виноватъ, този застрѣлятъ, онзи застрѣлятъ, този, онзи затворятъ. Не, не, всички сж лъжливи учения. Не е всичко лъжливо, но ако има една крива халка въ една верига, нали разваля цѣлата верига? — Разваля я. Една крива мисль може да развали 100 прави мисли. Това е и въ обществения животъ, и въ частния животъ, и въ сѣмейния животъ. Една жена прѣзъ цѣлия си 20 годишенъ сѣмеенъ животъ може да е живѣла много добрѣ съ мжжа си, но една горчива дума казана на края, цѣлиятъ 20 годишенъ животъ отива. А една жена може прѣзъ цѣли 20 години да е тормозила мжжа си, но на края една хубава дума поправя живота, и този мжжъ всичко забравя. Азъ похвалявамъ поведението на тази послѣдната жена, която е живѣла цѣли 20 години лошъ животъ; а първата жена, която е живѣла 20 години добрѣ, е неразумна жена. Ще кажете: ние сме голѣми грѣшници. Много хубаво, да направимъ като онази разумната жена. Богъ е Любовь, Богъ всичко извършва. Разправяше ми единъ българ-

ски офицеръ, капитанъ, които цѣли 20 години се каралъ съ брата си. „Примири се“, съвѣтвали го. — Не, да ми върне имането. Другиятъ: „Не му връщамъ имането, той да се научи“. Като се отваря войната, единъ денъ, при едно голѣмо сражение, снарядитѣ падатъ наоколо му, а той припълзва до колибката на подполковника и му казва: „Господинъ подполковникъ, азъ на всичко съмъ готовъ, на всичко, готовъ съмъ да се примиря съ брата си, да му върна имането, само Богъ да ме избави“. Неговиятъ животъ виси на косъмъ. „Добро, пиши на брата си“. Пише той. Примирява се, но при зоръ. И съзрѣменнитѣ хора, при тѣзи гранати, които се пукатъ наоколо имъ, макаръ на четири крака, не ще изпълнятъ волята Божия. И азъ се радвамъ за това. Питатъ: защо сж тѣзи страдания? Ако тѣзи страдания ни накаратъ да признаемъ, че Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ, всичкитѣ тѣзи страдания сж едно благо, че сж ни отворили очитѣ. И азъ благославямъ страданията.

„И тѣй, Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

Сега, вие си кажете: скжсвамъ тѣзи вериги! Кажете и скжсайте! Не само да казвате на думи, но вътрѣшно, на себе си кажете. Това е единъ великъ вътрѣшенъ процесъ. Човѣкъ може да се откаже отъ своето богатство, и пакъ да не изпълни волята Божия. Човѣкъ може да отиде въ гората, и пакъ да не изпълни волята Божия. Изпълнението волята Божия седи въ друго нѣщо. Туй положение, въ което се намираме, трѣбва да го поправимъ.

„И тѣй, Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“.

Сега, не ви примамвамъ, но казвамъ, че Богъ ви е приготвилъ условия много по-хубави и по-велики, отколкото тѣзи, които сега виждате. Вие седите и казвате; кждѣ е Господъ? Азъ казвамъ: твоео сърце топло ли е? Ама има ли Господъ? Свѣтлина въ твоя умъ има ли? Имашъ ли човѣщина?—Свобода имашъ ли? И тѣй, сега всички трѣбва да впрегнемъ своята енергия, и да покажемъ, че Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ, и свѣтътъ въ насъ ще се изяви. Българитѣ казватъ, че и безъ пѣтли съмва. Да, слънцето и безъ

пѣтель изгрѣва, но като изкукурига пѣтель, по-приятно е. Мене, напимѣръ, като изкукурига пѣтель, тъй ми пада мехлемъ на сърцето. Куче като излае, нищо, но като изпѣе пѣтель, приятно е. Питатъ: „какво казватъ пѣтлитѣ на хората?“ Казватъ: не бойте се, свѣтътъ е хубавъ, прѣкрасенъ, всички да пѣте и да мислите, че „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ. Събудишъ се сутринъ, казвашъ: бѣденъ съмъ. Пѣтельтъ казва: „Кукуригу, Господъ ще промисли за тебе! Дѣдо ти е умрѣлъ, оставилъ ти е голѣмо наследство, отъ 20,000 лв. Пѣтельтъ казва: „Кукуригу!“ Да, ти вземешъ тия пари, но забравишъ пѣтела. Купи $\frac{1}{2}$ килце жито на единъ, на два пѣтли, хвърли имъ го. Обезсърченъ си, искашъ да направишъ едно научно изобрѣтение, една научна теория. Станешъ сутринъта, пѣтельтъ казва: „Кукуригу, днесъ ще разрѣшишъ въпроса“. Напишешъ работата си, но забравишъ пѣтела. Поетъ си, не ти върви. Пѣтельтъ казва: „Днесъ ще ти тръгне“, и ти напишешъ стихотворението. Купи $\frac{1}{2}$ килце жито за пѣтела! Ти забравяшъ пѣтела. Върви ти съчинението, купи за пѣтела, нахвърляй му малко! Колко струва днесъ житото? — Около 4—5 лв. И свърѣменнитѣ хора казватъ: ние съ маловажни работи не се занимаваме. Ами съ какви? — Съ важни. Имамъ отъ еди-кого си да взимамъ 100,000 лв., и ако не ми плати, давамъ го подъ съдъ. Еди-коя си вдовица има да ми дава еди-колко си. Ако не плати, да ѝ се продадатъ котлитѣ и юрганитѣ. Казвате: ами че свѣтътъ така ще върви въ редъ и порядкъ. Казвамъ: това именно е безпорядкъ. Ти нѣма да продадешъ котлитѣ, а ще купишъ котли. Ще платишъ половината на този твой приятель. „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“. Обаче, всичко това би извършила само Любовта. Тя механически нѣма да дойде. Ако нѣмаме едно просвѣтено съзнание, съзнание съ свѣтлина, не може да имаме единъ просвѣтенъ умъ. Азъ съмъ срѣщалъ хора съ помрачено съзнание, но такъвъ човѣкъ не може да се развива. Единъ день, като говорихъ съ единъ евангелистъ, той ми казва: „Ти вѣрвашъ ли въ Света Троица?“ Казвамъ: остави този въпросъ за Света Троица, но ти въ Любовта вѣрвашъ ли? Христосъ, Синъ Божий, Богъ е Любовь. Ако на тия хора не ка-

жешъ, дали вѣрвашъ въ Света Троица, ще те считатъ за еретикъ. Азъ казвамъ, че Богъ е Любовь, вѣрвамъ въ Господа и познавамъ едно учение за Любовта, а въпросътъ за Света Троица е толкова труденъ, че едва слѣдъ милиони години ще го уча. За мене е важно друго нѣщо: азъ проповѣдвамъ учението на Любовта. „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ“. Ние сме живи, и Богъ работи въ насъ.

Бесѣда, държана на 18.XI 1923 г.

Ще хвърля мръжата.

А Симонъ отговори и рече Му:
„Учителю, цѣла нощъ сме се трудили
и не уловихме нищо, но по твоята
рѣчь ще хвърля мръжата“.

Ще взема думитѣ отъ 5-ти стихъ: „Учителю, цѣла нощъ сме се трудили и не уловихме нищо, но по твоята рѣчь ще хвърля мръжата“.

Въ този стихъ има двѣ важни мисли, тѣ сж: че цѣла нощъ сме се трудили, и нищо не уловихме; и втората: по твоята рѣчь ще хвърлимъ мръжата. „Оплели“, казватъ мръжа. Какво значи да оплете нѣкой мръжа? Мръжитѣ си иматъ своитѣ добри страни. Когато нѣкой се хвърли отъ едно високо здание при пожаръ, мръжата е едно спасително сръдство, мръжата го хваща. Но, ако си като риба, тогава мръжата е опасна. Но понеже езикътъ е символически, то да ловишъ риби, които живѣятъ въ една по-гъста сѣда, значи да ги извадишъ отъ това неблагоприятно състояние. Рибитѣ живѣятъ въ една по-гъста сѣда, при по-неблагоприятни условия. Мръжата служи като едно сръдство да извади човѣка отъ едно състояние и да го тури въ друго. Символическиятъ езикъ е прѣходень. Символическиятъ езикъ уподобява туй, което природата върши. За да изтълкувашъ символически нѣкое изречение или нѣщо друго, то е да разбирашъ езика на природата — да посадишъ едно сѣме, да израстне, да се разцвѣти, да даде плода си и тогава да го разберешъ. Сѣмето е символъ. При обикновени условия ти не можешъ да видишъ красотата на туй сѣме. Слѣдователно, трѣбва да му дадешъ условия. Значи, ние наричаме символически езикъ този, при който може да се прояви красотата. Нѣкои казватъ: защо ни е символическиятъ езикъ? — Това е красотата. „Символъ“ значи голѣмитѣ нѣща съб-

рани вжтрѣ въ едно малко зрънце. Тия нѣща трѣбва да се проявятъ.

„По твоята рѣчь ще хвърля мръжата“.

Какъ ще хвърлите тази мръжа? Ще хвърлите тази мръжа, за да спасите нѣкого, или ще хвърлите тази мръжа, за да го задушите? Едно и сѣщо нѣщо въ свѣта може да се употрѣби въ двѣ различни посоки. Вземете водата, тя е едно отъ най-голѣмитѣ блага въ свѣта. Вземете хлѣба—сѣщо. Но, ако натиснете главата нѣкому въ водата, може да го удавите въ нея. Паритѣ сж едно отъ най-голѣмитѣ блага, всички ламтятъ за тѣхъ, но ако нѣкой ви тури 1000 кгр. злато отгорѣ, какво ще стане съ васъ? — Ще умрете подъ тази тежестъ, нищо повече. Слѣдователно, всичкитѣ нѣща иматъ своята цѣнностъ до тогава, докато тѣ се употрѣбаватъ разумно. И затова всички вие сте повикани въ този свѣтъ да живѣете разумно, да се учите, и нищо повече. Свѣтътъ е едно велико училище. Схванете ли го така, тогава и най-малкото нѣщо, което ви се случи въ този свѣтъ, то е едно прѣдметно обучение. Сега, да кажемъ, идватъ страданията въ свѣта. Нѣкои казватъ: защо сж страданията? — Страданията, това сж единъ методъ за придобиване на търпѣние, това е една Божествена наковалня. Но, ако ти не знаешъ какъ да употрѣбишъ тѣзи страдания, ти ще развалишъ себе си. При страданието има мѣрки, има закони, споредъ които то трѣбва да се употрѣбява. Запримѣръ, мекото желѣзо го турятъ въ огъня, нагорещаватъ го, хопъ, въ водата 2 — 3 пѣти, докато се калѣ. И ако вие сте мекушавъ въ живота, отстѣпвате, и при най-малката мѣнотия не можете да издържите, какво ви липсва? Умни сте, разсждавате философски, знаете колко има отъ тукъ до слънцето, правите математически изчисления, лѣкувате хората, а при това нѣмате търпѣние. Дойдете, седнете на трапезата, и жена ви, която толкова ви обича, трепери цѣлъ денъ да ви угоди, отправите ѝ единъ лошъ погледъ; че не е сготвила на врѣме. Какво показва това? — Нѣмате търпѣние. Търпѣлъ си 4 — 5 ч., ще потърпишъ още малко, защо ще бързашъ? Какво има? Ще ти слане ли нѣщо? Въ природата нѣма бързане, нѣма и закѣсняване, всѣко нѣщо е на врѣмето си. Питамъ: когато

единъ мъжъ бърза, иска отъ жена си по-скоро да му сложи яденето, въ кой кодексъ на природата е казано, че трѣбва да се бърза? Вие си нареждате сами правила и казвате, че на 12 ч. трѣбва да се яде. Я ми кажете, въ кой кодексъ на природата е казано, че трѣбва да се яде въ 12 часа? Турцитѣ ядатъ въ 6 ч., англичанитѣ въ 2 ч. Да, има единъ начинъ, единъ законъ, има едно врѣме въ природата, по което трѣбва да се яде.

Хората казватъ, че трѣбва да се живѣе добръ. А, много хубаво! Можете ли да ми кажете, какво нѣщо е добъръ животъ? Казвате: този човѣкъ е добъръ, онзи не е добъръ. Я ми кажете, по кой кодексъ на природата мислите така? Азъ мисля така. А, ти мислишъ. Онзи човѣкъ мисли за него, че е добъръ, а ти мислишъ, че е лошъ. Какъ мислите тогава? Кои сж причинитѣ? — Причинитѣ сж чисто материални. Това, което измѣня нашия умъ, туй, което измѣня нашитѣ убѣждения, нашитѣ понятия, въ тия промѣни всѣкога има нѣщо материално. Турчинъ отива на ловъ, води една голѣма хрътка, казва ѝ: „Ха чоджунъ, ти си ме хранила толкова врѣме, толкова много зайци си ми ловила, много те обичамъ, хайде и сега!“ Заекъ гони тя. „Ха чоджунъ, ха хубавото ми пиле, тичай отподирѣ!“ Но заекътъ, по-майсторъ отъ хрътката, отдалечава се. „А“, казва, „свиня, гяуринъ“. Почва да псува. Защо? — Защото хрътката изтървала заека. Докато хрътката е близо до заека — пиленцето ми, гълъбчето ми, ха чоджунъ. Щомъ заекътъ вземе надмощие, измѣня се изикътъ. Има ли сега въ съврѣмения свѣтъ нѣкой човѣкъ, който да нѣма тѣзи слабости? Нѣкои говорятъ, че хората били съвршени, запримѣръ, за пророцитѣ говорятъ така. Азъ ще кажа една дума. Разглеждамъ историята на човѣшкото битие, на всички велики хора въ свѣта, и не съмъ срещналъ до сега човѣкъ безъ погрѣшка. И въ биографиитѣ на тѣзи хора е описана само добрата страна. Не, не сж били тѣ такива. За Аврама като пишатъ, ще кажете, че Аврамъ билъ безгрѣшенъ. За Исака — сжщо, за нѣкой царъ, философъ — сжщо. Лошото се изглажда, остава само доброто. Ами то е друга една слабостъ, да търсимъ само доброто у хората. Какво нѣщо е добро, и какво нѣщо е лошо, хо-

рата не знаятъ. Азъ мога да ви докажа, че лошитѣ нѣща сж добри. Математически мога да ви го докажа. Мога да ви докажа, че и добритѣ нѣща сж лоши. Нима мислите, че онзи вълкъ, при своя моралъ, като изяде една овца, не му е приятно? Приятно му е и казва: „Слава Богу, че Господъ е създалъ такива хубави, мазнички овци за насъ! Господъ е уменъ, добъръ. Другояче, какво бихме правили безъ овци? Щѣхме да измремъ“. Овцитѣ казватъ: „Голѣмо нещастие е за насъ, че Господъ създалъ вълцитѣ“. Но защо Господъ създаде вълцитѣ? Когато овцитѣ прѣстѣпиха онзи великъ законъ, и се размножаваха повече отколкото трѣбва, не живѣяха единъ цѣломъждренъ животъ, Господъ имъ каза: „Идете сега въ свѣта и внесете редъ и порядъкъ!“ Свѣтътъ не е създаденъ само за овцитѣ, свѣтътъ не е създаденъ само за вълцитѣ, той е създаденъ за всички. Всѣки има своето право да живѣе, но той не трѣбва да мисли, че е мѣродавенъ, че заради него е всичко. Тѣй седи Истината. Значи, когато се размножиха овцитѣ повече, отколкото трѣбваше, дойдоха вълцитѣ. Нѣкои казватъ: защо ни сж вълцитѣ? Щомъ овцитѣ заематъ първото си положение, вълкътъ нѣма да бжде вълкъ. И дѣйствително, излишната енергия въ организма на когото и да еотъ васъ, и на най-добрия, може да го изкара отъ равновѣсието му. Азъ мога да направя единъ малкъ опитъ съ него, да измѣня състоянието му. Какъ? — Като му пришепна само една малка думица на ухото, безъ нѣкой нѣщо да е чулъ, веднага нѣщо ще го жегне, той ще се изправи, ще дигне шумъ. Какво е станало? — Едно малко раздвижване на въздуха. Но то така е подѣйствувало, че измѣня състоянието му. И казватъ: гениаленъ човѣкъ е този! Чудно нѣщо, гениаленъ човѣкъ! Ако всѣки, който каже нѣщо, може да го размърда, той не е гениаленъ човѣкъ. Не, азъ наричамъ гениални хора тѣзи, които никога не се размърдватъ.

„Цѣла нощъ се трудили, и нищо не хванали!“

До сега, въ първата частъ на вашия животъ вие нищо не сте хванали. Хванали ли сте нѣщо, риба хванали ли сте? Измежду всички, които ме слушатъ тукъ, богатъ човѣкъ, милионеръ човѣкъ нѣма. А човѣкъ безъ пари, при сегашнитѣ условия, човѣкъ ли

е? Послѣ, дрехитѣ ви какви сж? Самурени дрехи имате ли? — Нѣмате. Пръстени съ голѣми диаманти имате ли? — Нѣмате. Имате пръстени, съ такива малки диамантчета, но това диаманти ли сж? Азъ наричамъ диамантъ, нѣщо като орѣхи голѣмо, или най-малко като лѣшникъ. Вие носите диамантчета, като просени зрънца и казвате: нося диамантъ. То е посмѣшище. Ако отидете на небето съ такива диаманти, още на първата гара ще ви върнатъ. Въ небето, за примѣръ, трѣбва да имашъ диамантъ най-малко като кокоше яйце. Ако биха ви поканили тамъ на вечеря, трѣбваше да турите пръстенъ съ диамантъ като кокоше яйце. Казвате: нима на небето има диаманти? Има, и какви не диаманти. И когато ви повикатъ на вечеря, и тамъ правятъ вечери, ще се облѣчете по всичкитѣ правила. Сега, нѣкои християни казватъ: „Трѣбва да бждемъ облѣчени много просто“. Не, туй, което ние наричаме вжтрѣ въ сѣѣта, добродѣтели, това сж дрехи. Онази естествена сила вжтрѣ въ човѣка, която може да го направи мощенъ, то е тази именно сила, силата на неговитѣ добродѣтели. И защо съврѣменнитѣ хора днесъ страдатъ?—Тѣ нѣматъ добродѣтели. А добродѣтелитѣ, това сж единъ великъ капиталъ, около който почватъ да циркулиратъ великитѣ сили вжтрѣ въ природата. Сега, вземете единъ простъ примѣръ. Поставете стотина души на студъ вѣнка, когато температурата е спаднала до -15° , -20° , едни отъ тѣхъ ще се простудятъ, а други — не. Лѣкаритѣ ще кажатъ, че кръвта на простудилитѣ се е слаба. Кръвъ може ли да бже слаба? „Малко кръвъ имали“. Азъ ще ви докажа, че има много хора съ много кръвъ и пакъ се простудяватъ. Има нѣщо повече отъ кръвта. Тѣзи хора, които не се простудяватъ, иматъ много магнетическа сила. Азъ мога да нося една тънка риза, направена отъ коприна, да я облѣка при -30° и да не се простудя. Съ магнетическа сила е тя. А мога да направя една дебела риза или кожухъ, да го облѣка, и при това пакъ да треперя. Слѣдователно, ние трѣбва да изучаваме живота при условията, при които живѣемъ. Много нещастия ви се случватъ, но вие още не сте си задавали философски въпроса, не сте мислили, защо идватъ нещастията. Минаватъ ви лоши мисли. Не се запитвате, защо

ви идватъ тѣзи мисли. Нѣкой пжтъ сте весели, нѣкой пжтъ тжжни. Вие не си задавате въпроса, защо се мѣнятъ вашитѣ настроения. Казвате: Господъ ще оправии свѣта. Това не е разсжждение. Значи, до сега Господъ не го е оправиль, че отъ сега нататкъ ще го оправя, заради насъ. Вие се съмнѣвате въ Бога. Свѣтътъ, който зная азъ, е хармонично създаденъ. Ако има дисхармония, тя е въ нашето съзнание, въ нашия организъмъ, а въ Божествения свѣтъ, въ цѣлокупността на този свѣтъ има съвършена хармония. Богъ е съвършенъ, и свѣтътъ е съвършенъ.

Послѣ, нѣкой пжтъ се заемемъ да тълкуваме, какво е казалъ Христосъ. Нѣкой пжтъ азъ тълкувамъ Христовитѣ думи, нѣкой пжтъ вие тълкувате Христовитѣ думи. Нѣма човѣкъ, който да не е тълкувалъ Христовитѣ думи. Питамъ: ако азъ правилно тълкувамъ Христовитѣ думи, доволенъ ли ще е Христосъ отъ мене? — Доволенъ ще е! Ако вие запитате Христа, вѣрно ли е това тълкувание, и той потвърди, значи това е Истината. Ние можемъ да тълкуваме само Божественитѣ нѣща, понеже отъ тѣхъ може да излѣзе нѣщо. Човѣшкитѣ нѣща нѣма какво да ги тълкуваме. Божественитѣ ще тълкувашъ. Ще кажете: защо човѣшкитѣ нѣща не може да се тълкуватъ? Чудни сте! Ще ви дамъ единъ аргументъ, едно доказателство за това. Единъ великъ художникъ нарисувалъ една символична картина, вложилъ нѣщо Божествено въ нея. Пишатъ една статия, втора, трета, разискватъ върху картината. Хубаво, едно малко селянче нарисувало една малка гарга отъ 4 линии, два крака — картина. Какво можемъ да тълкуваме върху тази гарга? Езикътъ на хората, това сж гарги, никакви тълкувания. Само че когато тълкуваме една Божествена мисль, трѣбва да спазимъ онзи великъ законъ, да схванемъ Божественото. Схванемъ ли Го, ние се ползуваме. Не тълкуваме ли правилно Божественото, врѣдимъ на себе си.

Петъръ казва на Христа: „Учителю, ние ще хвърлимъ тази мрѣжа“.

Понеже тѣ казваха, че ще хвърлятъ тази мрѣжа, то какви бѣха резултатитѣ? Хванаха ли риби? — Двѣ ладии се напълниха. Сега, вие седите, нещастни сте, и запитвате, защо Господъ е създалъ нещастията въ

свѣта. Азъ, доколкото зная, нещастия въ свѣта Господъ не е създавалъ. Тѣ съществуватъ само заради нась. Страдания има, но въ окултенъ смисълъ, подъ „страдания“ ние разбираме промѣни на енергиитѣ, промѣни на състоянията отъ едно въ друго, промѣни въ увеличаване движенията на вибрациитѣ. Тѣзи вибрации могатъ да бждатъ вълни съ по-дълги, по-голѣми трептения или вълни съ по-къси трептения. Нещастия въ Божествения свѣтъ, обаче, нѣма. Нѣкои често запитватъ: „Какъвъ е Божествениятъ свѣтъ?“ Божествениятъ свѣтъ е диаметрално противоположенъ на човѣшкия. На земята добро можешъ да направишъ, но на небето никому не можешъ да направишъ добро. Тамъ всѣки е доволенъ, всѣки е пъленъ съ щастие, че нищо не можешъ да му прѣдадешъ отъ своето щастие. Тамъ, на небето, и зло не можешъ да направишъ. Тамъ считатъ за голѣмо щастие, ако сполучишъ да промѣнишъ нѣкому щастieto въ нещастие. Това тамъ считатъ добро. Сега, ще ми кажете: отдѣ знаешъ това? Азъ ще ви попитамъ: ами вие съ какво право се съмнѣвате? Слѣдователно, небето е единъ свѣтъ, дѣто хората сж толкова богати, че ако сполучишъ да направишъ едно малко зло на нѣкой отъ тѣзи жители, той счита, че ти си му прѣдалъ нѣщо хубаво. И тѣзи жители на небето казватъ: „А, ето единъ човѣкъ!“ Туй наричатъ тѣ човѣщина. А ако се стараешъ да имъ направишъ едно добро, тамъ то не се прѣцѣнява. На земята какъ е? — Ние се стараемъ да правимъ само добрини, но работата не върви. Питамъ: какъ върви сега свѣтътъ? На небето искатъ зло да направятъ, а не земята — добро. Слѣдователно, небеснитѣ жители изправятъ нашитѣ грѣхове. Тѣ казватъ: „Какво правятъ хората на земята?“ — Страдатъ. „Я“, казватъ, „направете ни едно зло, едно страдание, че да го опитаме и ние“. Като имъ създадете едно страдание, тѣ казватъ: „Колко е хубаво!“ Отлично е то за тѣхъ. И всичкитѣ вѣстници тамъ ще пишатъ за това. Туй е фигуративно. Тамъ вѣстницитѣ съ хиляди години пишатъ, че еди-кой си имъ създалъ едно голѣмо щастие. Тамъ се радватъ, а тукъ на земята сълзи проливатъ. Е, питамъ: кое мнѣние е мѣродавно, тѣхното или нашего? Тѣхното мнѣние е мѣродавно.

„По твоята заповѣдь ще хвърля мръжата“.

Съвременниятъ свѣтъ има единъ моралъ, на който по нѣкой пжтъ азъ се смѣя. Не се смѣя на самия моралъ, но на кривото схващане. Интересно е, че отъ 8,000 години хората се морализиратъ, и този моралъ не може да имъ помогне. Има нѣщо въ него, което не може да имъ помогне. Моралътъ, това е ограничение на нѣщата, една голѣма броня, дебела 30—40 см., която се туря на парахода, та като се обстрѣлва отъ неприятеля, да прѣчи, да не се пробие този параходъ. Казватъ: този човѣкъ е мораленъ. Но знаете ли каква тежестъ прѣдставлява този моралъ? Знаете ли каква тежестъ прѣдставлява тази броня? При това, този нашъ моралъ издържа ли напора на тѣзи сили, които съществуватъ вътрѣ въ природата? Нѣкои казватъ: този човѣкъ има моралъ. Въ Франция, при тази афера за панамския каналъ, подкупили единъ французинъ за единъ милионъ лева. И всички казватъ: това е прѣстѣпление! Като те подкупватъ за 5—10,000 лв., това не е прѣстѣпление, а за единъ милионъ лева е прѣстѣпление. Не, и едното, и другото е продажба. Какво съмнѣние има въ тази продажба? И съвременнитѣ хора наричатъ това гешефтъ, командировка, процентъ и т. н. Въ този моралъ има нѣщо смѣшно. Не искамъ да го осмѣя, но ето въ какво стои смѣшното на този моралъ. То е, че ние не засѣгаме същественото. Единъ светия живѣлъ цѣли 40 години въ пустинята, и прѣзъ всичкото врѣме си носилъ едни царвули. Къмъ 40-тата година тѣ починали да се изтриватъ. Ималъ си и една паничка, съ която също си служилъ прѣзъ всичкото врѣме, но и паничката взела да се изтърква. Като гледалъ тѣй изтъркани царвулитѣ си, казалъ: „Цѣли 40 години ги носихъ, на стари години ще се ходи босъ“. Единъ день, единъ добъръ човѣкъ му донеся едни нови царвули и една нова паничка. Той, като ги видѣлъ, поусмихналъ се и казалъ. „Е, слава Богу“!. Взелъ си царвулитѣ и паничката и починалъ да мисли, какво да прави съ старитѣ. Отъ 10 години ималъ единъ събратъ при себе си и си казалъ: „Ще ги дамъ на този събратъ“. Далъ ги. Братъ му се зарадвалъ че ще има царвулитѣ на този старъ светия и ги държалъ като светиня. Обаче, една нощъ светията сънува, че го позикватъ на гости на небето,

на угощение. Той отишълъ съ новитѣ си царвули, носи си и паничката въ джоба. Но, за голѣмо негово очудване, като сложили трапезата, вижда на масата прѣдъ всички много хубави яденета, а прѣдъ себе си съдранитѣ царвули и счупената паничка. Вижда, че новитѣ царвули ги нѣма, и той трѣбвало да яде отъ счупената паничка и да се обуре съ съдранитѣ си царвули. Казва си: „Новъ мораль трѣбва! На хората съдрани нѣща не трѣбва да се даватъ!“ А сега, нѣкой умрѣлъ отъ заразителна болестъ, хайде да дадатъ старитѣ му дрехи на бѣднитѣ хора. Това не е мораль! На бѣдния човѣкъ здрави, нови дрехи дай! Старитѣ дрехи нека седятъ въ избата! Така прави Господъ. Всѣка година Той старитѣ плодове, изгнилитѣ плодове ли ни дава? Не, дава ни нови, хубави плодове. Старитѣ нека седятъ въ избата! Какъвъ е този християнски мораль, като дойде нѣкой бѣденъ, да кажемъ: „Чакай да му дадемъ една стара риза!“ И слѣдъ туй казвашъ: е, дойде единъ бѣденъ човѣкъ, дадохъ му една стара риза. Не, не, отъ себе си нищо нѣма да давашъ. Ето какво считамъ азъ мораль: пжтувамъ и нося за пжтъ двѣ палта. Минава единъ разбойникъ, напада нѣкой пжтникъ, ограбва го, съблича го и си заминава. Срѣщамъ ограбения, но вънъ е студено, а той ще истине така. Свалямъ едното си палто, завивамъ го и си отминавамъ. Въ такъвъ случай азъ мога да му дамъ своята дреха. Но тъй, азъ имамъ двѣ палта, нѣкой отива на балъ, дойде при мене и казва: дай ми палтото си! Не, на такъвъ човѣкъ нѣма да дамъ палтото си, за да ходи на балъ. Е, питамъ: при такова едно схващане, какъвъ мораль може да има въ свѣта? Моральтъ нека си е мораль, но трѣбва да се живѣе разумно. Тѣзи Божествени идеи трѣбва да проникнатъ у насъ, трѣбва да сж насадени тъй дълбоко, че да знаемъ въ дадения моментъ, кой е правъ и кой не е. Само при едно такова схващане ние можемъ да измѣнимъ нашия животъ. Туй, което вършимъ въ свѣта, то е полезно само заради насъ. Не мислете, че като направимъ едно добро, то е заради другитѣ. При такива случаи на васъ е дадена възможността да съграждате вашия умъ, вашето сърце, вашата воля. Вие сега градите ума и сърцето си, сега калите волята си. Сърцата ви и умоветѣ ви не сж съградени. Човѣшкиятъ духъ е

завършил вече своята еволюция, той е съвършенъ. Човѣшката душа, и тя е завършила своята еволюция, и тя е съвършена, но вашиятъ умъ, вашето сърце и вашата воля се нуждаятъ отъ развитие и усъвършенствуване. Слѣдователно, ние трѣбва да работимъ за своя умъ, за своето сърце. Чрѣзъ какво? — Чрѣзъ онзи великия законъ, който съществува въ природата. Нѣкой ще каже: азъ разбирамъ Христовото учение.—Не го разбирашъ, не разбирате Христовото учение. Разбиране и изпълнение!—това сж двѣ различни нѣща. Даватъ една музикална пиеса. Извикватъ Паганини, знаменитъ цигуларъ, да свири. Понеже той билъ прочутъ като виртуозъ, искали да опитатъ, до каква степенъ е гениаленъ. Събрали се италиански композитори, съставили едно много мжно парче, съ особени извивания, да провѣрватъ гениалността му. Извикали го на угощение, пийнали си и му дали да изсвири туй парче. Паганини билъ прозорливъ, той разбралъ, че въ това има нѣкаква хитрина, но взелъ цигулката и го изсвирилъ. Разбрали, че той дѣйствително е виртуозъ. Е, и вие казвате нѣкой пжтъ: азъ съмъ добъръ, мораленъ, гениаленъ човѣкъ. Искате да минете за виртуозъ. Христосъ казва: „Дайте му едно отъ мнитѣ модерни парчета!“ Започвате, не върви. „Ами чакайте, еволюция, азъ сега не мога да го напразя, но слѣдъ хиляди години“. Не, ще си признаете, че не можете да го свирите. Знаете ли на какзо мяза това? Хвалилъ се единъ турчинъ, че като билъ въ Багдатъ, прѣскачалъ трапове, широки 20 метра. Като дошълъ въ България, казали му: „И тукъ има такива трапове, прѣскочи ги“. Направили такива трапове. Засилили се да прѣскочи, падналъ, не могълъ. Защо не могълъ? „Е, въздухътъ е тукъ другъ“. И българитѣ сега казватъ така: „Тукъ условията сж други. Човѣкъ да е въ Америка, въ Франция, въ Англия, друго нѣщо, но тукъ хората сж бамбашка, не сж културни, не може да се живѣе мораленъ животъ“. А, не може! Може, ние си внушаваме, че не можемъ. Трѣбва послушание на живата природа!

Второто криво понятие, което имаме е, че всички мислятъ, какво Христосъ прѣди 2000 години е дошълъ, училъ е едно учение и си е отишълъ горѣ на небето. Питамъ: този Христосъ, Който прѣди 2000 години е жи-

вѣлъ, живъ ли е сега? — Живъ е, възкръсналъ е⁷ и седи горѣ на небото, отдѣсно на Отца. Ами вие ходили ли сте да видите, че е така? Дѣсната страна на Бога, това показва Божествената Мъдростъ, която прониква въ всичкото Битие на човѣшкото съзнание. Тя прониква въ всѣки единъ атомъ, въ всѣки единъ лжчъ, въ всичко туй, въ което съществува редъ, порядъкъ и хармония. Тя прониква въ всѣко едно любозно чувство, въ всѣка една Божествена мисль, която носи щастие, блаженство на душата; тя прониква въ всѣка една сила, която оживява, възкръсява, одухотворява: тя прониква въ всѣка една ржка, която твори. Туй е Христосъ! Сега, нѣкои мислятъ, че Христосъ е на прѣстола, седи и чака сѣдния день. Не, това не сж вѣрни схващания. И ако нѣкой се осмѣли да каже противното, казватъ: това не е така, еретикъ е той, разваля свѣта. Не, не, питамъ сега за друго едно положение. Защо хората се различаватъ въ своитѣ понятия? Има една велика тайна въ живота. Дѣбритѣ хора трѣбва да се учатъ на търпѣние. Но по нѣкой пжтъ вие смѣсвате търпѣнието съ неволята. Неволята всинца я носите, познавате това изкуство, научили сте го. Нѣма човѣкъ, който да не знае неволята. Обаче, малко хора съмъ срѣщналъ да познаватъ търпѣнието. За да научите търпѣнието, за да го придобиете, изисква се не единъ животъ, но 10, 15 живота. Търпѣнието е разумна сила. Търпеливиятъ човѣкъ е виденъ човѣкъ, той всичко може да издържа. Въ англичанитѣ има търпѣние. Туй го наричатъ другитѣ хора хладнокръвие. Не, англичанинътъ е търпеливъ. Азъ съмъ привеждалъ и другъ пжтъ слѣдния примѣръ, и сега пакъ ще го приведа. Въ Лондонъ се срещнали единъ английски лордъ и единъ руски князь. Срѣщатъ се тѣ съ файтонитѣ си въ една много тѣсна улица, не могатъ да се разминатъ. И двамата се спиратъ. Нито единиятъ, нито другиятъ се връщатъ. Руснакътъ изважда изъ джоба си английския вѣстникъ „Таймсъ“ и почва да го чете отъ единия до другия край съ голѣмо хладнокръвие. Англичанинътъ изпраща слугата си до руснака, съ молба: „Господине, моятъ господаръ ви моли да имате добрината, слѣдъ прочитане на вѣстника да му услужите, и той да го прочете“. Тѣзи хора не се дуелиратъ, тѣ изучаватъ търпѣнието. Туй е отличенъ

примѣрь. „Господине, моля, бждете тѣй добри, дайте и азъ да прочета вѣстника“. Е, какъ ще излѣзатъ и двамата отъ това положение!“ — Има изходенъ пѣтъ. Сега, да се върнемъ къмъ мисълта си.

„По твоята заповѣдь ще хвърля тази мръжа“.

Тази мръжа, при сегашнитѣ условия, това е човѣшкиятъ умъ. Той трѣбва да се хвърли въ свѣта, и разумно да се употреби. Всѣки отъ насъ трѣбва да се стреми, по възможность, да бжде разуменъ. Запримѣрь, нѣкой пѣтъ ние сме много неразумни. Идемъ при нѣкой боленъ, но лѣкарьтъ му е забранилъ да говори, защото дихателната система е слаба, и тамъ вжтрѣ нѣщо ще се разкжса. А ние имаме желание да му поговоримъ. Не, мълчете, постоите търпеливо, като англичанина, и кажете: „Като свършишъ съ твоя вѣстникъ, съ твоята болестъ, пратете я и на мене“. Вие ще кажете: защо да ни я прати? Отъ всѣка една болестъ, която идва отъ Бога, човѣкъ придобива едно велико благо. Толстой имаше тази опитность. Слѣдъ всѣка, една болестъ ставаше една промѣна въ състоянието му, придобиваше една идея. Слѣдъ всѣко такова състояние неговитѣ схващания, неговитѣ идеи, възрѣния ставаша по-широки. А у насъ, като дойде нѣкоя болестъ, скоро викаме лѣкарь, консулиумъ. Богъ казва: „Слушай, ти ще легнешъ 10 — 15 деня, и азъ ще ти направя една операция“. А ние, тѣзи операции, които прѣкарваме, тѣзи резултати, които разумната природа ни праща, наричаме болки. Не сж болки, това е учене на нѣщата. Защо при болеститѣ да не се учимъ на геройство? Защо, като дойде болката, да не седишъ да видишъ, до колко можешъ да издържашъ? Съврѣменнитѣ хора не сж издържливи. Най-малката болка, най-слабиятъ бодежъ въ дробоветѣ, ги уплашва: „Охъ, охтикясаль съмъ“. И скоро при лѣкаря! „Охъ!“ Какво има? И лѣкарьтъ констатира, че болниятъ е въ първата фаза на болестта си. Че единъ цѣрь, че втори цѣрь. Не, никаква охтика нѣмашъ. Охтиката е болестъ на чувствата, дисхармония въ чувствата. Когато двама души се скаратъ и не живѣятъ по Бога, и двамата охтикясватъ и умиратъ. Азъ ще ви приведа единъ примѣрь, единъ фактъ, който стана тукъ, въ София, въ една фамилия, на която всичкитѣ членове

бѣха здрави. Една госпожица отива да живѣе въ дома имъ, но се скарватъ нѣщо и слѣдъ това и госпожицата боледува, и госпожката отъ тази фамилия боледува. Защо боледуватъ? — Защото не искатъ да си простятъ. Опасността въ съврѣмненното общество е тамъ, че когато се сблизите и слѣдъ това се скарате, вие си създавате едно голѣмо нещастие, и чрѣзъ закона на страданието Богъ ще ви примири. Затуй, когато двама души се скаратъ, единиятъ непрѣменно ще умре. И за да не умирате, примирете се, цѣлунете се, и този ангелъ веднага ще се върне на небето и ще каже: „Тия двамата се примириха“. Тогава Господъ ще отложи рѣшението си. Ако не искате да се примирите, Господъ ще каже: „Доведете ги при мене! Елате тукъ да се примирите“. И затова Господъ вика грѣшнитѣ хора горѣ на небето, да се примирятъ, не ги оставя на земята. Ще ви приведа единъ примѣръ отъ древността. Безерба, единъ отъ царетѣ на древността, ималъ дъщеря Лилита, която страстно обичала цвѣтята, голѣма любителка била, но била много жестока; не се знае дали е съществувала по-жестока мома отъ нея — тъй хроникира окултната наука. Тя никога не поливала своитѣ цвѣта съ обикновена вода, но заповѣдвала да ѝ довеждатъ хубави, млади момичета и да ги биятъ, та като плачатъ, съ сълзитѣ имъ да се поливатъ цвѣтята. Тъй поливала тя своитѣ любимци цвѣта — съ сълзитѣ на младитѣ дѣвойки. Тѣзи цвѣта били отлични, най-хубавитѣ цвѣта въ царството, но младитѣ моми въ столицата знаели, колко скъпо коштуватъ тѣзи цвѣта. Нѣкоя майка се радва на своята дъщеря, казва: „А, моята дъщеря е хубава, гладичка, тъй пълничка, зачервена, красивичка“. И ние считаме, че ако дъщеря ни е малко жълтичка, че жълтиятъ цвѣтъ е болнавъ. Мислите ли, че червениятъ цвѣтъ е здравъ? Чудни сж съврѣмненнитѣ хора, които мислятъ, че жълтиятъ цвѣтъ не е здравословенъ. Ами че по-здравъ цвѣтъ отъ жълтия нѣма! Нѣма, нѣма болезнени цвѣтове. Ами жълтиятъ цвѣтъ внася разумностъ! Ще направи нѣкому лицето жълто. Че този човѣкъ мисли! И всички хора казватъ: жълтъ да не бѣда! Нѣкой човѣкъ, като стане малко жълтъ, иска да изхвърли този цвѣтъ. Чудни сж хората! Щомъ нѣкой стане жълтъ, пѣшка. Азъ не разбирамъ.

какъвъ е този страхъ отъ жълтия цвѣтъ. Цвѣтоветъ, това сж имитации на краски. Жълтиятъ цвѣтъ, това е една жива субстанция, която, като влѣзе въ човѣка, ще му даде най-първо една лъскавина на очитѣ, една подвижностъ на ума. Такъвъ човѣкъ, въ всѣко нѣщо, ще бжде бързъ, подвиженъ, уменъ, всички въпроси ще разрѣшава бързо. Музикантъ си, ще бждешъ подвиженъ и готовъ на всѣко мѣсто да укажешъ своята услуга. Туй е жълтиятъ цвѣтъ. А хората наричатъ жълтъ цвѣтъ туй хилавото състояние у човѣка. Този жълтъ цвѣтъ, това е червениятъ цвѣтъ въ своята нисша форма. И духовно, този червенъ цвѣтъ има едно отражение на жълто. А сега, всички хора, изобщо, казватъ: а, жълтъ цвѣтъ! Избѣгватъ го и носятъ червенъ цвѣтъ. Но, при сегашното наше развитие, всички побоища, всички спорове се дължатъ на червения цвѣтъ. Не че той е лошъ, но щомъ влѣзе въ човѣшкия организъмъ, хората добиватъ една енергия и, като нѣматъ какво да правятъ, сбиватъ се. Тогава тѣ мязатъ на онзи американецъ го, ведаръ, на когото отъ дѣдо му останало едно наслѣдство отъ 30,000,000 долари. Повикали го, и той си получилъ наслѣдството. Отива въ Санъ-Франциско, устройва редъ балове, угощения, но слѣдъ 6 мѣсеца изпилъ и изялъ всичко. Качва се на коня си, отива въ селото си и отново става говедаръ. Така и нѣкои хора, като дойде този червениятъ цвѣтъ, казватъ: азъ днесъ съмъ много щастливъ. Изяде, изпие всичко, утрѣ се качва на коня си и казва: „Какво да се прави, лошо е врѣмето!“ Разумниятъ човѣкъ е другъ, той е всѣкога щастливъ.

Сега, Петъръ се обръща къмъ Христа, и му казва: „По твоята рѣчь ще хвърлимъ тази мръжа“. Азъ ви казвамъ сега Христовитѣ думи: „Хвърлете вашата мръжа“. Къдѣ? — Въ морето на добродѣлитѣ, да видимъ колко риби ще се хванатъ, и какви ще се хванатъ. Вие ще кажете: това е философия! Има ли море на добродѣлитѣ? — Има, разбира се. И какво велико море на добродѣлитѣ е то!

Вториятъ въпросъ: „Можемъ ли да хвърлимъ тази мръжа?“ И почвате да философствувате. Чудни сте! Хвърлете тази мръжа, и слѣдъ $1\frac{1}{2}$ часъ отгорѣ цѣлата мръжа ще бжде пълна. Този недоимъкъ, който сега

существова у васъ, всичко това ще изчезне, и ще бждете богати. И Петъръ се уплаши, и каза: „Господи, иди си отъ насъ, понеже сме грѣшни хора. Богатството, което ти ни давашъ, не е за насъ, защото ще кривнемъ въ този пѣтъ. Петъръ бѣше доста практиченъ, той усѣти опасността, и каза: „Още единъ пѣтъ не хвърлямъ. Господи, иди си отъ насъ, доста ни е толкова риба!“ Христосъ му отговори: „Не, азъ ще ви направя ловци на чловѣци, нѣма да ловите тукъ рибитѣ, на друго мѣсто ще ви пратя, друго ще учите.

„По твоята рѣчь ние ще хвърлимъ тази мръжа“. Сега, не е ли по-хубаво, ако съврѣмениятъ свѣтъ правѣше състезание въ своитѣ добродѣтели? Ако всичкитѣ християни, всичкитѣ моралисти, слѣдъ като излѣзатъ отъ събранията, трѣгнатъ по кжщитѣ на бѣднитѣ, и въ всѣка кжща оставятъ по една ябълка, или самунче хлѣбецъ, или друго нѣщо сладко, ще имъ кажатъ: „Колко се радваме, че сте много добри“. — Ние пакъ ще дойдемъ. Мислите ли, че по такъвъ начинъ, между бѣднитѣ и богатитѣ, нѣмаше да има една по-правилна обмѣна? По-естествено щѣше да бжде. А сега, като говоря на хората, тѣ казватъ: той говори така, но туй нѣщо е неприложимо въ живота. На васъ ще кажа: никога не говоря нѣща неприложими. Когато ви говоря за храната, за яденето, тия нѣща съмъ ги опиталъ, за всичко съмъ правилъ опити. Най-малкитѣ нѣща, микроскопическитѣ, трѣбва да се приложатъ. Прилагайте всѣка мисль! Не искамъ да ви изкушавамъ, но казвамъ, че всѣко нѣщо, което е приложено, ще бжде за ваща похвала. Имате една болестъ за лѣкуване. Нека допуснемъ, че е дифтиритъ или чума. Това сж редъ микроби. Силата на тази болестъ седи въ чрѣзмѣрното размножаване на микробитѣ. И всички лѣкари се стремятъ да спратъ тѣзи микроби, защото, като се размножаватъ, изхвърлятъ своитѣ извержения, които отравятъ кръвта, и човѣкъ умира. Слѣдователно, първото нѣщо: спрете размножаването на тѣзи микроби! Въ болестта имате два живота, които сж въ дисхармония. Единиятъ животъ е размножаването на тѣзи микроби, а другото положение е редътъ и порядъкътъ на тѣзи клѣтки. Питамъ тогава: нѣма ли начинъ да се възстанови тази хармония? — Има начинъ. Трѣбва да концентрирате

вашия умъ, да го държите въ връзка съ Господа и да кажете: Господи, ние имаме много богатства, тѣзи неканени гости сж дошли да го унищожатъ, да го изядатъ, помогни ни! Нѣкой пжтъ може да изядатъ всичкото ви богатство, и нищо да не остане отъ васъ. Ще концентрирате ума си, и лѣкарътъ ще дойде. Той е необходимъ. Единъ човѣкъ самъ не може да лѣкува болестъта си, двама души трѣбватъ. Лѣкарътъ ще дойде, той е единиятъ, неговиятъ мозъкъ е едно динамо, а вие сте вториятъ. Ще концентрирате вашата мисль къмъ тѣзи микроби и ще спрете тѣхното размножаване. Веднага ще усѣтите, че температурата не се покачва. Качването и спадането на температурата показватъ бързитѣ промѣни, които ставатъ въ охтичавитѣ. Значи, най-първо температурата трѣбва да се уравни, да дойде до нормалната температура. Ще концентрирате вашия умъ, вашитѣ чувства, ще турите волята си въ дѣйствиe и ще кажете: азъ съмъ по-силенъ отъ тѣзи микроби. Ще се запитате: може ли? — Може, разбира се. Ами че какъ? Ти нали искашъ да бждешъ гражданинъ на царството Божие? Ако съ тѣзи малки болести не можешъ да се справишъ, какъ ще можешъ да се справишъ съ по-голѣми работи? Дойде лѣкарътъ, казвашъ: господинъ докторе, ще оздравѣя ли? — Ще оздравѣешъ. Пипне ти пулса, бие слабо. Не говори истината. Пулсътъ ти бие слабо, лѣкарътъ вижда, че положението е сериозно и казва, че ще оздравѣешъ, но се съмнѣва, а болниятъ разбира туй. Не, ще му кажешъ право въ очитѣ: ще оздравѣешъ! — нищо повече. Ако не можешъ да говоришъ истината, и виждашъ, че той ще си замине, или ще замълчишъ, или ще му кажешъ: братко, приготи се, викатъ те на гости въ другия свѣтъ. Туй е по отношение на всички. Всички ще имате тѣзи болки: очеболие, коремоболие и др. Всичкитѣ болести иматъ едно велико прѣдзначение. Най-великото благо въ сегашния свѣтъ, това сж болеститѣ. Вижете онзи богатиятъ човѣкъ, тогова изпоялъ, оногова изпоялъ, на този продалъ котлитѣ, на онзи продалъ кжщата, но, като го хване болестъта, плаче. Дойде лѣкарътъ, направи една инжекция, друга инжекция, даде туй лѣкарство, онуй лѣкарство, а той дава тогава щедро отъ

себе си, всичко дава Като дойде Господъ, казва: „Господи, всичко ще направя.“ Става мекичъкъ, на бѣднитѣ раздава, щедъръ е. Питамъ: кое състояние е по-добро? Казватъ: горко на богатия човѣкъ! Казвамъ: блаженъ е този богатъ човѣкъ, Господъ го посѣтилъ, и сърцето му се разширило Тѣй, нека спадне малко този кожухъ! Защо му е този багажъ? А тия, които нѣматъ богатство, имане, не значи, че сж сиромаси. Сиромашията е вжтрѣ въ насъ, въ нашитѣ разбирания. Ние живѣемъ въ единъ свѣтъ съ такива голѣми богатства, но не можемъ да използваме тѣзи богатства. Запримѣръ, като правимъ нашитѣ разходки, често слѣдя мислитѣ на хората. Пжтуваме около 150-200 души, отиваме да се разходимъ, да подишаме чистъ въздухъ. Управляващитѣ казватъ: „Тѣзи съ самоваритѣ, тѣ идватъ тукъ на разходки, но тѣ правятъ нѣкаква революция, има нѣщо“. Идватъ и ни казватъ: „Не може то, толкова хора да ходятъ тамъ изъ планината, замислятъ нѣщо противъ държавата“ Не противъ държавата се обявяваме ние, ние отиваме да се порадваме на тази планина, на туй благо на природата, на тази свѣтлина, на тази прана, на това електричество, на този магнетизъмъ тамъ. Най-първо трѣбва да убѣдимъ хората, че нашитѣ мисли, че нашитѣ желания сж чисти. Почнаха даже да се противопоставятъ на екскурзиитѣ. Ами че съврѣменнитѣ хора почнаха да страдатъ отъ неизлизане на разходки всрѣдъ природата! Ние сме осждени хора, затворници! Мислите ли, че едно здание отъ 4—5—10 и повече етажа е здравословно? Въ всѣко едно здание тамъ се развиватъ разни болести. И нашата култура, въ туй отношение, както сега живѣемъ не е една отъ най-добритѣ култури. Трѣбва единъ разумечъ животъ! Всичкитѣ тѣзи хора трѣбва да плъзнатъ вѣнка, изъ природата, и тогава да се върнатъ да работятъ, да има едно съотвѣтствие между думитѣ и дѣлата ви. Е, какъ тогава? — Щъ учите. Ако въ моитѣ думи нѣма искреностъ, ако въ ума ми има задни мисли, колкото и малко да е всичко туй, въпросътъ е разрѣшенъ. Това азъ наричамъ подлостъ. Защо да правя интриги, да заговарямъ този, онзи? Човѣкъ трѣбва да бжде чистъ, абсолютно чистъ. Това е моралъ! Азъ зная, че този свѣтъ е на Бога, и само

Богъ е господаръ въ свѣта! Азъ зная, че този свѣтъ е хармонично устроенъ, и азъ служа на Бога. Тогава нѣма защо да се бунтуваме противъ този или онзи. Нѣкой не живѣе споредъ Бога, ще му кажа: братко, тъй както живѣешъ, не живѣешъ добръ, стѣснявашъ брата си. „Какво право имашъ да ми говоришъ така?“ — Ами ти какво право имашъ да стѣснявашъ брата си? Реакции сж това въ свѣта. Ако всички вѣрующи въ свѣта, ако всички идеалисти приложатъ тази велика наука, свѣтътъ моментално щѣше да се оправи. Не мислете, че невидимиятъ свѣтъ нѣма сили да спре сегашния свѣтъ въ своя развой. Тѣ могатъ да го спратъ, могатъ и да го разрушатъ въ единъ моментъ, но тѣ искатъ морално да му се въздѣйствува, да се пробуди съзнанието. Въ съврѣменнитѣ хора, въ тѣхния умъ, въ тѣхното съзнание има много малко свѣтлина. Нѣма да кажа какво виждамъ. Вие ще кажете: до тукъ говори право, отъ тукъ нататкъ е малко анормаленъ. Гие, туй, което виждамъ азъ, можѣ да го видите и вие, но то е виждане на съотношения. Напримѣръ, въ единъ математически фокусъ виждате единъ центъръ, букви, виждате нѣкакви формули, но онзи математикъ, като седне да разглежда цѣлия процесъ, развива задачата, разбира плоскоститѣ, сѣченията на линиитѣ. Ти гледашъ, казвашъ: тази работа е съвсѣмъ забъркана. Да, въ виждането и разбирането на нѣщата има извѣстни съотношения. Имате, да кажемъ, една малка дисхармония въ себе си, имате една неприязнена мисль или неприязнено чувство въ душата си спрямо нѣкого. Давате ли си отчетъ, защо държите тази мисль? Срѣщате нѣкой човѣкъ, казвате: този човѣкъ не го обичамъ. Дали ли сте си отчетъ защо не го обичате? Казвате: има нѣщо несимпатично. Защо, въ какво седи това несимпатичното? Че не го обичате, че има нѣщо несимпатично, съ това задачата не се разрѣшава, това не е философия. Нѣкой е несимпатиченъ, азъ мога да го направя симпатиченъ. Момъкъ вижда една мома, бѣдна, съ дрипи, несимпатично лице. „Оженвашъ ли се за нея? — Азъ, за такава простачка! Отивамъ въ банката, взема 500,000 лв. за нея, облѣкая хубаво, наредя я. Срѣщне я: госпожице, азъ съмъ първиятъ кандидатъ. Значи сега не ти е несимпатична, сега има

нѣщо хубаво въ нея. Но утрѣ паритѣ изчезнатѣ, казвате: не си ми симпатична. Симпатия и антипатия, това сж външни причини, които измѣнятѣ живота. Въ всѣки единѣ човѣкъ има душа, ще схванемѣ душата. Нѣкой ще каже: азъ имамѣ душа. Който има душа, не говори за другитѣ лошо. Нѣкой пжтъ ще кажете: Учителѣтъ говори лошо. Не, лошо не говоря, азъ съмѣ много прямѣ, но при най-лошитѣ, при най-болезненитѣ ви състояния азъ казвамѣ: слушай, ще ти създамѣ болка, но ще излѣкувамѣ ржката ти, прѣститѣ ти, ще оставишѣ да те масажирамѣ. Ама ще ме боли! — Ще те боли, но ще оздравѣешѣ. Природата казва на болния човѣкъ: „Ще ти причиня най-голѣмитѣ страдания, но за добро, да оздравѣешѣ“. И колкото по-голѣми страдания усѣщате, толкова по-скоро болката ще прѣмине. Не чувствувашѣ ли болка, ти си фалиралѣ. Докато кракѣтъ чувствува болка, той е добрѣ, прѣстане ли болката, той е фалиралѣ. Слѣдователно, докато вие страдате въ свѣта, вие сте хора, азъ ви обичамѣ, но прѣстанете ли да страдате, съ васѣ въпросѣтъ е рѣшенѣ, вие сте фалирали. Че страданията сж най-голѣмото благо! „Ама азъ не искамѣ да страдамѣ“. Га вие се лишавате отѣ най-голѣмото благо! Има ангели, които сега биха дошли на вашето мѣсто, но Господѣ не имѣ позволява. Тѣ надничатѣ тамѣ, обикалятѣ, искатѣ страдания, чакатѣ и казватѣ: „Господи, дай ни малко“. — Не може, не може. Този ангелѣ обикаля, и какво не би направилѣ, да дойде на земята да страда, а онзи човѣкъ, въ кжши, седи и въздиша. Казва си: защо Господѣ ми е далѣ най-голѣмото нещастие. Не, Господѣ ви е далѣ велико благо! Туй искамѣ да го втѣлпя въ ума ви, не хипнотически, но искамѣ да мислите, да опитвате, да разберете, че при онази велика разумностѣ, всичко въ свѣта дѣйствиува за добро. Сега вие искате да живѣете съ всичкитѣ хора по братски. Можете да живѣете по братски, но какѣ? Като кажете: по твоята заповѣдѣ, Учителю, ние ще хвърлимѣ нашитѣ мрѣжи. Нека всинца, които ме слушате въ София, хвърлимѣ нашата мрѣжа въ морето на добродѣтелитѣ! Какѣ мислите? Азъ ще ви посвѣтвамѣ, като отидете сега въ домоветѣ си, хвърлете тази мрѣжа, и опитайте моитѣ думи. Казвамѣ ви,

че вашитѣ ладии, вашитѣ кѣщи ще бждатѣ пълни. Млади сте, пълни сте съ идеи. Туй е смисълътъ на живота. Всѣко съмнѣние е едно болезнено, психическо състояние на ума. Невѣрието, и то е едно психическо, болезнено състояние на ума. Това сж все болести на човѣшкия умъ. Азъ съмъ правилъ много опити и по нѣкой пѣтъ съмъ си създавалъ голѣми неприятности. Мнозина, на които съмъ прѣподавалъ, като ги поставя на изпитъ, казватъ тѣй: до сега азъ мислѣхъ за Учителя, че е уменъ, но ако бѣше уменъ, нѣмаше да постѣпва тѣй. Той крайно ме обиди, той не зачита въ мене човѣшкото достоинство, той ме унижи. Казвамъ: ами че ти, който на всѣка крачка не зачиташъ Бога, не се ли унижи? Щомъ се прѣдставямъ, че живѣя единъ животъ по-чистъ, отколкото въ дѣйствителностъ, това е една лѣжа! Не да ме хвалятъ хората, но като се прѣдставямъ нѣщо по-свѣто, отколкото съмъ, и като казвамъ, че като мене човѣкъ нѣма, разбира се, че това е една лѣжа. Ами че и като васъ хора нѣма, и като мене хора нѣма. Особени сж хората. Всѣки единъ човѣкъ въ свѣта, който и да е той, на своето врѣме, и на своето положение, е особенъ. Човѣкъ, който изпълнява волята Божия който ходи по Божия законъ, по правилата на Божията Мждрость, той е особенъ въ всички свои проявления. И азъ бихъ желалъ всички вие да сте особенни! По нѣкой пѣтъ азъ опитвамъ мнѣнието на хората и виждамъ, че тѣ мислятъ, какво другитѣ хора уронватъ тѣхния престижъ. Отчасти може, но пакъ подържамъ: единственитѣ хора, които уронватъ нашия трестижъ въ свѣта, това сме ние самитѣ.

И тѣй, ще хвърлимъ ние тази мръжа въ този океанъ на добродѣтелитѣ Ще направите първия опитъ въ себе си, да видите колко сте търпеливи. Болестъ дойде, една неприятна мисль дойде, да се прѣдодлѣятъ. Сега, като говоря, казвате си: кажете ни, кой какъвъ е! Никога не обръщамъ внимание, кой какъвъ е. Азъ като видя, че нѣкой човѣкъ прави погрѣшки, спра се и казвамъ: чакай да видя, каква поука мога да извадя отъ тази погрѣшка. Като направи нѣкой човѣкъ една погрѣшка, азъ се радвамъ, че уча отъ него урокъ. И като го срещна, ще му кажа: ти ми направи едно

голѣмо добро, научи ме единъ добъръ методъ. Втори пѣтъ, като го срѣщна, казвамъ му: ти ми направи една голѣма услуга, сега азъ ще ти направя едно добро. Виждамъ го, той носи револверъ, срѣща одного, казва му: „Горѣ рѣцѣтъ! Дай кесията!“ — Нищо нѣмамъ. Спирамъ го: приятелю, азъ научихъ отъ тебе единъ добъръ урокъ. „Какъвъ?“ — Ти си добъръ човѣкъ. Колко пари ти трѣбватъ? — Десетъ хиляди лева. Ето ти единъ чекъ, вземи тѣзи пари, послужи си съ тѣхъ. Не е хубаво да се прави зло. Той се почеше, вземе паритѣ, върне се, плати паритѣ на този, когото обрала. Тѣй азъ мога да го поправа, ще го насоча да учи, а не да убива хората. Казвате: ама ние ли ще оправимъ свѣта? Не е въпросъ за оправяне на свѣта. За мене това е единъ урокъ, азъ оправямъ себе си. При сегашнитѣ условия ние сами разваляме свѣта. И затова се качи Христосъ въ тази лодка. Сега, вие искате Христосъ да дойде. Ами ако Христосъ дойде въ твоята лодка, какво ще каже? Ще ви каже: „Хвърли мръжата!“ Сега, азъ нѣма да ви кажа, както казватъ нѣкои, че трѣбва да напуснете живота си. Не, нѣщата сж естествени. Туй, което трѣбва да направимъ, то не трѣбва да бжде явно. Азъ съмъ за онзи абсолютно разуменъ животъ. Азъ съмъ противъ всѣко одумване, противъ всѣко насилие. Въ насилието човѣкъ огрубѣва. Каквото и да каже човѣкъ тогава, все ще почувствува една скръбъ, една болка въ душата си. Ако кажа нѣщо по твоя адресъ, какво ще спечеля? — Ще огрубѣя. Но направя ли едно добро, подигамъ се. Кое е похубаво тогава? Затуй трѣбва да живѣемъ отдѣсно на Бога, както Христосъ живѣе. Туй е значи разумниятъ, съзнателниятъ животъ. А сега, църквата казва, че само Христосъ живѣе отъ дѣснага страна на Бога. Не, азъ бихъ желалъ всички да живѣете отдѣсно, да постѣпвате споредъ Бога и да изпълнявате волята Божия. Тов е цѣльта на живота, отдѣсно да живѣете, не отлѣво. Отлѣво, това не е за васъ, за васъ е отъ значение да живѣете отдѣсно. Тогава ще бждете доволни, ще разбирате онзи разуменъ, щастливъ животъ. Знаете ли какво значи човѣкъ да бжде доволенъ? Има едно вътрѣшно схващане. То е едно голѣмо богатство въ свѣта. Може да направите опити, не само веднѣжъ,

дважъ, а много пжти, и ще видите, че ако имате това вътрѣшно доволство, всѣкога ще имате приятели. Има единъ езикъ въ свѣта, той е езикътъ на Любовта. Ще проучите този езикъ. Нѣма душа, на която, като проговорите съ езика на Любовта, да не ви разбере Правилъ съмъ опити и съ хора, и съ животни, и съ звѣрове, съ мечки и др., и съмъ провѣрилъ този законъ. Нѣкой пжтъ съмъ ви говорилъ, че мечката е много лоша, но тази мечка, като я срещна, и тя може да дойде, да клекне прѣдъ мене. Защо? — Ще я помилвамъ по розината, ще ѝ погосоря, ще ѝ кажа: какъ си, какъ живѣешъ? — Много сж лоши хората, неприязнею сж разположени къмъ мене. Е, нищо, това е добръ. И послѣ тя си тръгне. Ще кажете: това е отъ 1001 нощъ. Но кога ще постъпи тази мечкатака? Като я срещнешъ, да те разбере, че ти я обичашъ, че си промѣнилъ мнѣнието си заради нея. Тогава тя ще каже: „За првъ пжтъ въ живота си срѣщамъ едно същество, което ме обича“. Туй е вѣрно, фактъ е това. Ако срещнете единъ човѣкъ, и той може да почувствува вашата любовъ, че го обичате, вие ще може да го прѣобразите. Тамъ е вашата сила. Правете опити! Това е наука.

Мнозина казватъ сега: чакай да видимъ, каква е окултната наука! Окултната наука е пълна съ методи, методи, но много скжпи. Този методъ е единъ отъ проститѣ методи, но е много евтинъ. Като си туришъ ржката на гърба на мечката, и космитѣ ти ще настрѣхнатъ, но като направите 2—3 опита, ще видите резултатъ. „Ами, ако ме сграбче, ако направи това-онова?“ Казвамъ на нѣкои: хубаво, да направимъ другъ опитъ. Ще си раздадете всичкото имане. А, мечката идва сега. Това е опитъ, методъ само за силнитѣ ученици. Ще раздадешъ всичкото си имане, кжщи, петаче да нѣмашъ въ джоба си. Тогава ще отидешъ въ единъ градъ, като Лондонъ или Ню-Йоркъ, и тамъ ще изкарвашъ прѣхраната си. Ето гдѣ е голѣмата мечка, която ще срещнешъ. Ще уловавашъ на себе си. Или, отивашъ тамъ, казвашъ: азъ вѣрвамъ въ Бога, но кесията си държишъ пълна — ти не си срещналъ мечката. Вѣрвашъ въ Бога, но пръстенътъ си държишъ. Не, ни пръстенъ, ни кесия, ни чепичета. Не, тамъ ще спрешъ,

ще срещнешъ мечката, ще поговоришъ съ нея, и като дойдешъ въ България, тогава ще кажешъ: азъ срещнахъ тази мечка, имамъ голѣма опитностъ, поговорихъ съ нея, опитахъ я, по-страшна мечка отъ тази не съмъ виждалъ Въ единъ голѣмъ градъ да нѣмашъ нито единъ познатъ! Азъ съмъ срѣщалъ тази страшна мечка. И като я потупамъ, сърцето ѝ се отвори. Скрити богатства има въ човѣка! Туй е силата на Христовото учение. Докато не опитате така Христовото учение, нѣма да го разберете. Ще ви питамъ: мечката срещнахте ли съ нея? Не сте ли я срещнали, нищо още не сте научили. Да срещнешъ мечката, това азъ наричамъ герои. Нѣкой ималъ страдания. Ами че като видя човѣкъ, който страда, мене ми затупа сърцето, радвамъ се. Азъ съмъ виждалъ нѣкои просяци, тѣй, тихо и спокойно си благославятъ, приятно впечатление ми правятъ, и си казвамъ: отличенъ човѣкъ е този! Нѣкой пжтъ мина покрай нѣкой просякъ, погледна го, казвамъ: нѣма да ти дамъ нищо, почакай, сега ти се приготвявашъ за мечката, не си я срещналъ още. И пакъ му се поклоня тайно, той се поусмихне, казва: „Ще я хвана тази мечка“. Разбираме се ние.

„По твоята заповѣдь ще хвърлимъ тази мръжавъ това море“.

По тази велика заповѣдь на Божествената Мъдрость хвърлете мръжата на вашия умъ! Защо азъ зачехвамъ този въпросъ? Защото пакъ ще дойде единъ день да ви говоря. Туй, което ви говоря, нищо не струва, даромъ е. Нѣма какво да ми се сърдите, даромъ е.

„Даромъ сте взели, даромъ давайте!“

Бесѣда, държана на 25/XI 1923 г.

Който люби.

„Който люби мене, ще
опази моето Слово“¹⁾.

Тия думи Христосъ е изказалъ приблизително прѣди 2000 години. Тия думи съществуваша и по-отрано, не се родиха тогава.

Любовъта, изявена чрѣзъ животнитѣ, има една форма, единъ начинъ; любовъта, изявена чрѣзъ хората има друга форма, другъ начинъ, а любовъта, изявена чрѣзъ ангелитѣ, и тя се отличава. Когато ние говоримъ за Любовъта, нѣкои казватъ: ние разбираме, какво нѣщо е любовъта. Така биха казали и животнитѣ. Нима мислите, че животнитѣ не любятъ? Като сравнявамъ любовъта на онѣзи телици къмъ своитѣ малки, и тѣ любятъ тѣй интензивно, както майката люби своето дѣте. Разликата е само тази, че дѣтето на телицата остава за по-кратко врѣме при нея, а дѣтето на майката остава за по-дълго врѣме. И послѣ, любовъта, която съществува между животнитѣ, е по-кратковрѣмена. Вземете една квачка, докато сж малки пиленцата ѝ, тя проявява своята любовъ, готова е да жертвува своя животъ за тѣхъ, и ги вика, дава имъ малки зрънца, но щомъ израснатъ, тя ги пропжжда — туй клѣвне, онуй клѣвне, пропжжда ги всички отъ себе си. Питамъ сега съврѣменнитѣ психолози: проучили ли сж туй състояние? Тѣ бързо рѣшаватъ: Кокоша работа! Е, мислите ли, че тази работа е маловажна? Кокоша работа било туй явление! Туй не изяснява нѣщата. Мислите ли, че като се каже за нѣщо „е, човѣшка работа“ та туй изяснява нѣщата? Мислите ли, че всичко туй, което хората вършатъ, е разумно? Тази любовъ, която хората проявяватъ, разумна любовъ ли е?

Христосъ, като казва тия думи въ стиха, Той влага нѣщо въ тѣхъ. Казва: „Който ме люби“, но не се спира тамъ. Той се спира върху едно качество на Любовъта: Който ме люби, ще опази моето Слово.

¹⁾ Иоана 14 : 23.

Нѣкои казватъ: това ние го знаемъ. „Ще опази моето Слово“. Но Слово може да има само въ едно разумно-сжщество. А самата разумностъ се отличава съ извѣстни качества. По какво се отличава диамантътъ? — По своята твърдостъ. Той е най-твърдиятъ отъ всичкитѣ скжпоцѣнни камъни. Слѣдъ това той се отличава и по цвѣта си. Значи, по двѣ качества се отличава: по твърдостъ и по цвѣтъ. Но цвѣтътъ самъ по себе си какво значение има? Нѣкои ще кажатъ: ние знаемъ цвѣта му. Не, цвѣтътъ, това е външната страна на нѣщата. Всичкитѣ цвѣтове, това сж козмически сили, които проникватъ цѣлия козмосъ. Ние казваме, че на нѣкой човѣкъ се зачервило лицето или потъмнѣло, и тамъ се спираме. Задъ тази червенина се крие нѣщо. Когато онази кжща избухне отъ огнь, и се обхване отъ тия пламъци, благо ли носи този червениятъ цвѣтъ? Около този пламъкъ се наредили тулумбаджии, и гледашъ, слѣдъ 1—2 часа, отъ този пламъкъ всичко е изядено, всичко е загубено и само нѣколко дирека стърчатъ. А нѣкои казватъ: да съмъ червеничъкъ малко! Мислите ли, че този червениятъ цвѣтъ нѣма да опапа и тебе тъй, както опапа и тази кжща? Мислите ли, че ако опапа кжщата, че тебе нѣма да разруши? Всички искатъ да бждатъ червени. Майката иска нейното дѣте да бжде червено. Мжжътъ иска неговата жена да бжде червена. Всички хора искатъ все червения цвѣтъ. Умнитѣ хора се спрѣли и мислятъ. Мждрецитѣ и пророцитѣ въ миналото сж знаели тия нѣща. Сегашнитѣ хора мислятъ, че като знаятъ да декламиратъ нѣкои думи отъ Писанието, знаятъ какво е искалъ да каже този пророкъ. Но, докато този пророкъ е написалъ тѣзи думи, знаете ли подъ каква дисциплина е миналъ? Апостолъ Павелъ, при все че ималъ онѣзи дълбоки познания по Писанието, той самъ е казалъ, че има откровение, но какъ е добилъ това откровение, самъ си знае. Онѣзи, които иматъ неговата опитностъ, тѣ сами си знаятъ, какъ се добива туй откровение. Азъ ще ви приведа примѣра за апостола Павла. Апостолъ Павелъ първоначално е проповѣдвалъ едно, но слѣдъ като го биха, слѣдъ като му удариха 5 пжти по 35 удари, написа едно послание и каза: „Съ много скърби ще впѣземъ въ

царството Божие“. Но какво се крие задъ тѣзи удари, на какво се дължатъ тѣ? — На този червения цвѣтъ. Единъ човѣкъ на когото лицето е червено, само той може да те биѣ. Значи, съ много скѣрби ще влѣземъ въ царството Божие. Всичкитѣ скѣрби въ този животъ произлизатъ отъ червения, кървавия цвѣтъ. Азъ се спирамъ върху тия думи, за да наблюдавате вашето лице. Сега, азъ говоря на онѣзи, които ще опазятъ Словото. Тази рѣчь не се отнася до другитѣ, тѣ сж свободни; тя се отнася до разумнитѣ, които ще опазятъ Словото. Всѣки единъ отъ васъ трѣбва да наблюдава своето лице. Не само това, но човѣкъ трѣбва да наблюдава и своя умъ, трѣбва да наблюдава своето сърце, трѣбва да наблюдава и своята воля, да знае кой цвѣтъ прѣобладава въ дадения моментъ. Въ Писанието се казва, че Богъ е свѣтлина. Той е онзи възвишенъ свѣтълъ цвѣтъ, който включва всички други цвѣтове. Всички други цвѣтове сж видоизмѣнение на Божествената свѣтлина.

Азъ гозоря върху Любовта, понеже съврѣмениятъ свѣтъ, съврѣменията цивилизация се намира въ единъ прѣходенъ периодъ, въ края на своето развитие. Когато единъ старецъ дойде до 120 годишната си възраст, какво го очаква? Всички очакватъ да се прѣсели този старецъ. Всички очакватъ сегашната култура да се подмлади, но тя е остарѣла. И нѣкои иматъ още надежда на тази култура. Не, тя е единъ старецъ на 120 години и, нѣма да се мине дълго врѣме, ще чуете, че този старецъ се е поминалъ. Сегашнитѣ хора се спиратъ, тѣ подържатъ старитѣ истини. Въ старитѣ хора можемъ да търсимъ мждрость, но не и любовъ. Въ младитѣ хора можемъ да търсимъ сила, но не и любовъ. Любовта не може да се намѣри нито въ старитѣ хора, нито въ младитѣ. Тя се проявява по нѣкой пжтъ въ старитѣ хора, по нѣкой пжтъ въ младитѣ. Любовта може да се прояви само въ разумнитѣ сжщества. Туй трѣбва да го знаете! Само въ разумнитѣ сжщества се проявява Любовта. Азъ казахъ въ една отъ миналитѣ си бесѣди, че Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ. Понеже казваме, че Богъ е Любовъ, съгласенъ съмъ, Богъ може да се прояви, но само тамъ, дѣто има разумность. Дѣто е Богъ, разум-

ностъ има тамъ, и животъ има, и Любовь има. Сега, всички съврѣменни хора се стремятъ къмъ животъ, искатъ да бждатъ щастливи, да бждатъ здрави, учени, силни. Всички улеснения могатъ да ги иматъ, затова е създаденъ свѣтътъ. Но трѣбва да знаятъ, че свѣтътъ е създаденъ отъ Бога, Който е най-умнь, най-мъдъръ, най-силенъ. Ние не можемъ да прѣдполагаме, че Богъ, Който е най-разуменъ, може да иска единъ свѣтъ, въ който да сжществува мизерия, нещастия. Ако сжществува мизерия, страдания, това се дължи на съвсѣмъ други причини.

„Който ме люби, ще опази моето Слово“, казва Христосъ.

Кое е Неговото Слово? Майката, за да опази Словото на Христа, трѣбва да отгледа своето дѣте не само физически, но да влѣе въ това дѣте нѣщо отъ себе си, отъ любовта си, отъ разумния си животъ — трѣбва да го научи на онѣзи велики принципи, върху които е съграденъ самиятъ животъ. Сега, нѣкои отъ съврѣменнитѣ християни иматъ тази опитностъ, и не трѣбва да се спирате на нея. Спре ли се човѣкъ на едно мѣсто, не е добръ. Нѣкои отъ васъ мислятъ, че сж завършили своето развитие, че всичко знаятъ. Други мислятъ че като прочетатъ Писанията, всичко сж разбрали и казватъ: туй е то всичкото! Не е всичкото въ тази книга. Тази книга е една малка опитностъ, но гдѣ е опитността на ангелитѣ, гдѣ е опитността на тѣзи светии? Апостолъ Павелъ е казалъ много малко нѣща. И Христосъ е казалъ много малко нѣща. Гдѣ е онѣзи Любовь, която Христосъ проповѣдваше на кръста? Всички говорятъ за нея, но колко християни има, които изявяватъ Христовата любовь? Колко майки има, които изявяватъ Христовата Любовь? Тогава азъ опрѣдѣлямъ великия законъ така: Любовьта включва благото на всички сжщества. Сега, въ разбиране Словото Божие трѣбва дълбока мисль не само по умъ, но дълбока мисль, въ която да взима участие сърцето, въ която да взима участие и човѣшката воля. Има нѣкои въпроси, които ще се разрѣшатъ само по единъ опитенъ начинъ. Азъ ще ви приведа слѣдния примѣръ. При единъ великъ индийски адептъ, който се занимавалъ съ окултнитѣ науки, и добилъ голѣма

опитностъ отъ своитѣ Учители, когато билъ на 18 годишна възраст, идва единъ день една бѣдна майка, и му оставя своето малко дѣте да го погледа до като се върне, като му казва: „Ще бждешъ тѣй добъръ, отивамъ на работа, ще пазишъ днесъ дѣтето“. Той се съгласилъ да ѝ послужи. Тя отива на работа и оставя дѣтето въ коритцето си. Както си работи този адептъ, вижда една кобра, която се приближава при дѣтето. У него се събужда желание да избави дѣтето, но веднага си казва: Ами, Брама, който е създалъ туй дѣте, нѣма ли да се погрижи за него? — и веднага се отказва да изпълни желанието си. Обаче, кобрата се приближава, ухапва дѣтето и то умира. Майката се връща вечеръта при адепта, и той ѝ казва: „Една кобра ухапа дѣтето ти и то умря“. Ами защо не го пазишъ? — Таквазъ е волята Божия. „Ти положително ли знаешъ, че туй е волята Божия?“ — Ами тѣй мисля. Азъ пъкъ мисля обратно, че дѣтето ми грѣбваше да живѣе. Вика го тогава Брама: „Защо ти днесъ не помогна на това дѣте, защо не уби кобрата, за да го спасишъ?“ — Ами защо да я убивамъ, азъ не искахъ да опетнявамъ ржката си. Ти създаде кобрата, ти създаде и дѣтето. „Ти мислише, че ще изпълнишъ моята воля, като не уби кобрата, и за това не опази дѣтето; ами нѣмаше ли да изпълнишъ волята ми, ако бѣше убилъ кобрата? Въ сжщностъ, този адептъ можеше да не убива кобрата, и пакъ да запази дѣтето. Той можеше само да я хване съ двата си прѣста, и съ прѣчицата да ѝ каже: „Не ти е тукъ мѣстото“.

Сега, този червениятъ цвѣтъ у насъ, той е цвѣтътъ, който убива всички хора. Кого не убива и не разваля. — Той разваля и сѣмейства, и държави, и общества, отъ памти-вѣка, всичко разваля. Всички войни се дължатъ на него. Като се дигне червеното знаме, всички хора се убиватъ, и кръвъта започва да се лѣе. Като се избиятъ толкова хора на бойнитѣ полета, останалитѣ се връщатъ окичени съ знамена и знаци, „Е, грѣбва да се биемъ за благото на нашия народъ“. Покажете ми, кой народъ не се е билъ, и като се билъ да е прокопсалъ? Гдѣ сж тѣзи народи отъ старата древностъ: римлянитѣ, египтянитѣ, асирийцитѣ, вавилонянитѣ? Гдѣ сж тѣзи народи, които мислятъ,

че като се биятъ, ще възстановятъ правото на своя народъ? Да оставимъ ние народитѣ. Та и съврѣменнитѣ домове се биятъ! Ние казваме: трѣбва да пазимъ своитѣ интереси. Любовта трѣбва да се пази само заради насъ. Я ми кажете една фамилия, която да е запазила поне за 2 — 3000 години своята фирма, да не я загубила! И въ какви илюзии се намираме ние! Въ Любовта има една непрѣривностъ. Трѣбва да има една постоянна връзка между Бога и човѣка, не Богъ по форма, а Богъ като Любовъ. Казватъ: а, Любовта. Да, но Любовта включва разумното слово на човѣка. Сега, когато се запознаемъ съ тази велика Истина, прѣдъ насъ ще се отвори великъ свѣтъ. Всички желаятъ да говорятъ съ единъ уменъ човѣкъ, но никой не желае да отиде въ една лудница, и да се разправя тамъ съ такива хора, които не мислятъ.

Казва Христосъ: „Който ме люби, ще опази моето Слово“.

Единъ обектъ трѣбва да имаме. Значи, най-първо Богъ се проявява вътрѣ въ насъ. Тази Любовъ ще дойде. Какъ? — Въ тебе ще се зароди една малка искрица. И, ако ти не загасишъ тази малка искрица, тази Любовъ, Богъ ще дойде. Важно е, че Божията Любосвъ не започва съ червения цвѣтъ. Тя ще се яви въ душата ти като една малка, свѣтла точица, тѣй приятна, и постепенно, колкото повече се приближава къмъ тебе, тя ще те озарява, и подъ нея твоятъ умъ, твоето сърце и твоята воля ще придобиятъ най-добритѣ качества. Тя е свѣтлината, за която Христосъ казва: „Азъ съмъ виделината, и думитѣ, които азъ ви говоря не сж мои, но на Отца ми, Който ме е проводилъ“. Тази свѣтлина ще дойде. Свѣтлината е единъ признакъ на Любовта. И когато слънцето ни озарява, показва, че Богъ ни изпраща тази свѣтлина. Физическата свѣтлина е признакъ на Божията Любовъ. Когато азъ обичамъ нѣкой човѣкъ, сърцето ми трепти, съ фенеръ излизамъ да видя какво прави въ тази бурна, тъмна нощъ. Това е Любовта. Иначе, ако не го обичахъ, бихъ ли излѣзълъ съ фенеръ? Нѣкои казватъ: покажи ни Любовта! Когато излѣзете вечерно врѣме и видите тѣзи звѣзди по небето, какво показватъ тѣ? Това сж фенерчетата, които се явяватъ, и Богъ ви показва чрѣзъ тѣхъ

пжтя, че сте се загубили въ бурята на живота. Казватъ нѣкои: тия звѣзди сж далечъ. Е, кое е близо до насъ? Туй, което обичаме въ дадения моментъ, то е близо. Близо и далечъ, това сж относителни нѣща. Ако се движа съ бързината на свѣтлината, нѣщата сж близо, тия звѣзди сж близо, но ако се движа съ бързината на една кола тѣзи звѣзди сж много далечъ. И тогава, ние установяваме нѣщата и казваме: тукъ, на земята, е всичкиятъ животъ. Не, основата на небето, това е Любовта. Като влѣзете въ небето, ще влѣзете въ онази вѣчна свѣглина, дѣто нѣма никакви сѣнки. Слънцето тамъ никогане залѣзва. Нѣкои казватъ: онзи свѣтъ е само едно състояние. Да, той е едно състояние, но сжщеврѣменно е и едно мѣсто. Казватъ: гдѣ е онзи свѣтъ? Когато ние говоримъ за духа, какъвто и да е духътъ, и той има една материална обвивка около себе си. Материята, въ която той обигава и работи, по отношение на неговото битие, е по-гъста отъ материята на земята. Вие, като хора, нищо нѣма да видите, но като духове, може да видите, че има и друга земя, съ една материя, която не гние, въ която нѣма тъмнина. Нашата материя се различава по това, че нейниятъ цвѣтъ е покритъ съ една черна, съ една тъмно-червена краска. Докато сме тукъ, при тѣзи условия, миръ не може да има. Вие искате да сте на другия свѣтъ. Е, тогава какъ ще изгълкувате думитѣ: „Небето и земята ще потънатъ, ново небе, нова земя ще се явятъ.“ Какво се разбира подъ тия думи? Нова земя се създава сега. Кждѣ е тази нова земя? Христосъ казва: „Азъ ще ви взема и ще ви заведа тамъ. Дѣто самъ азъ, ще бждеге и вие.“ Щомъ говоримъ на хората, че трѣбва да се прѣселятъ отъ едно мѣсто на друго, тѣ започватъ да треперятъ, да се страхуватъ. Казва Посланието: „Тамъ, дѣто е Любовта, тамъ, дѣто е Богъ, тамъ е нашиятъ животъ. Тамъ, дѣто Го нѣма, тамъ е мжчение, тамъ е адъ“.

Казва Христосъ: „Който ме люби, той ще опази моитѣ заповѣди.“

Сега, отъ какъ сте излѣзли отъ Бога, вие сте живѣли толкова хиляди години на земята, но не помните вашето минало: отдѣ идете, какъ сте слѣзли на земята, нищо не помните. Азъ не говоря за вашитѣ тѣла,

говоря за вашитѣ души. Нѣкои отъ васъ знаятъ своето минало, но нѣкои не го знаятъ. Нѣкои отъ васъ познаватъ Христа, нѣкои не Го познаватъ и спорятъ кой е Христосъ. Нѣкои мислятъ, че Христосъ ще дойде на земята, и ще Го видятъ, като човѣкъ. Това е до схващането на хората. Има друго едно схващане: Христосъ е проявление на Бога, Той е Любовь Той ще дойде като една вжтрѣшна свѣтлина въ умоветѣ и сърцата на хората и тази свѣтлина ще привлѣче всички хора около себе си. Това е истинското схващане. Той казва: „Като отида при Отца си, ще привлѣка всички при себе си.“

„Който ме люби, той ще опази моето Слово“.

Сега, въ насъ се събужда онази велика мисль и казваме: „Опазихме ли ние Словото Божие?“ Кое е това Слово? — Живото Слово, Словото на Любовта, а не изказаното слово само на думи. Христосъ казва: „Азъ ще изпратя Духа си, и Той ще ви научи.“ Когато дойде този Духъ, каквото ви говори Той, това ще вършите. Има сега вързани човѣшки духове на земята, които заблуждаватъ. Като влѣзе Божиятъ Духъ у васъ, ще опазите Неговото Слово. Нѣкои казватъ, че много знаятъ, че Духътъ говорилъ у тѣхъ Тогава казвамъ: я ми изпѣйте една пѣсень! Азъ, казва, съ музика не се занимавамъ. Ами съ какво се занимавате? — Съ говоръ. Хубаво, кажи ми едно разумно слово. Въ какво седи Любовта? Въ цѣлувкитѣ ли седи? Въ стискането на ръцѣтѣ ли седи? Въ пригръдкитѣ ли седи? Въ яденето и въ пиенето ли седи? Въ какво? Азъ мога да те нахраня, но Любовта не е въ нахранването; мога да те напоя, но Любовта не е въ напояването; мога да те облѣка, но Любовта не е въ обличането; мога да ти дамъ знания, но Любовта не е въ знанията. Всички блага мога да ти дамъ, но Любовта не е вжтрѣ въ тѣзи блага. И ние, съврѣменнитѣ хора, се заблуждаваме. Майката, като храни дѣтето си, мисли, че туй дѣте единъ день ще я гледа, но туй дѣте не е въ това тѣло. То се проявява въ тѣлото, но туй тѣло ще се измѣни. Въ туй тѣло има една разумна душа. Ако майката може да влѣзе въ интимни връзки съ душата на дѣтето си, туй дѣте ще я разбере. Ако майката не е въ състояние да влѣзе въ интимни връзки

съ душата на дѣтето си, туй дѣте ще я забрави. Причината за тази слаба връзка у животнитѣ е тази именно, че между тѣхъ има само една външна връзка, която се заличава. А у хората, при сегашното имъ развитие, има друга една разумна сила, която ги свързва. Сега ние, съврѣменнитѣ хора, се срѣщаме и се питаме: ти каква народностъ си? Мислятъ, че българитѣ се обичатъ повече като българи, но не е вѣрно. За интереситѣ си нѣкой пжтъ, може. Обаче, Любовта не признава никаква народностъ, Любовта не признава никаква религия, Любовта сама създава религиитѣ. Религията е за земята. Божията Любовъ седи извънъ всички църкви. Църквата, това е Христовата църква, а главата на тази църква е само Христосъ. Питамъ: въ коя църква се намира днесъ Христосъ, гдѣ се намира Той? Ако ми кажете въ коя църква е, азъ съмъ първиятъ, който ще отида да попріказвамъ съ Него. До колкото зная, Христосъ не е въ никоя църква. Това не е въ ущърбъ на църквата, но азъ говоря една истина. Ще кажатъ нѣкои, че църквата е Божия. Че е Божия, Божия е, но Христосъ да е въ тази църква вжтрѣ, не е, защото тази църква е облѣчена съ червена дреха. И като четете Писанието, казва се за църквата: „Въ мантия е облѣчена тя.“ То е външната страна. Сега, азъ нѣмамъ нищо противъ вѣрующитѣ, но казвамъ, че църквата, споредъ сегашнитѣ схващания, споредъ сегашното състояние, въ което се намира, не може да направи нищо. Какво може да направи църквата въ тѣзи врѣмена? Ами вижте, Америка, въ която има толкова просвѣтени, повече отъ 150,000 проповѣдници, повече отъ 40 — 50,000 души учени, свършили богословие, остана ли поне единъ отъ тѣхъ въ църквата? Не, тѣ дигнаха червеното знаме, и сега учатъ единъ великъ законъ въ свѣта, че и на побѣденитѣ и на побѣдителитѣ Богъ еднакво налага своя законъ. Сега, ако ние кажемъ на съврѣменнитѣ хора, че сме въ края на вѣка, че въ свѣта идва една велика промѣна, ще кажатъ: туй е заплашване. Ако на японцитѣ прѣди 6 мѣсеца имъ бѣха казали, че ще дойде едно голѣмо землетресение, въ което Япония ще остане като второстепенна държава, щѣха да се присмѣятъ, но сега,

това е фактът. Единъ американецъ е прѣдсказалъ нѣколко землетресения, и каквото е прѣдсказалъ всичко се е сбъднало. Не ви казвамъ азъ, той казва: „Въ Европа идва едно землетресение, което ще започне отъ сѣверъ, ще разтърси цѣла Европа така, че ще помни туй землетресение съ хиляди години. Той обяснява и причинитѣ на туй землетресение. Въ стария завѣтъ се казва: „Гледайте да не станатъ вашитѣ дѣла и мисли толкова лоши, че да не може земята да ви търти вече“.

Христосъ казва: „Който ме люби, ще опази моето Слово.“

Вие, които ме слушате, всички искате да уредите вашитѣ работи. До колкото виждамъ, вашитѣ материални работи сѣк уредени, но вашитѣ духовни работи не сѣк уредени, заплетечи сѣ. Азъ ви прѣпоръчвамъ още днесъ да уредите вашитѣ полици съ Бога. На какво сѣк тѣзи полици? — На Божествената Любовь. Само тази Любовь е, която ще стане основа на бъдещата култура. Върху нея ще се въздигне царството Божие, а учението на Христа ще се въздвори, като учение на Любовта. Сега, разбира се, азъ не говоря за тази обикновена любовь, но между всички ви, между богати и сиромаси, между учени и прости, между всички ви трѣбва да дойде тази разумна Любовь, да се възпитатъ дѣцата, да се научатъ на тѣзи велики закони, да ги прилагатъ, но да не ги използватъ за свои лични облаги. Не, Любовта подразбира великото благо, при което свѣтътъ може да се възпитава. И първото нѣщо, което Любовта ще внесе, то е истинското здраве. Туй увеличаване на болеститѣ е признакъ на нередовенъ животъ, т. е. царува любовта съ своя червенъ цвѣтъ. Всѣки гнѣвъ, всѣко възбуждане, всичко туй спира онѣзи възвишени и благородни мисли и прояви у насъ. И ние, като остаряваме постоянно, намѣсто да поумняваме, оглупяваме. Забѣлѣжете, всички стари хора започватъ да се дразнятъ, да оглупяватъ. Защо. — Днесъ ги дразнятъ, утрѣ ги дразнятъ, и постепено единъ червенъ цвѣтъ започва да избива на лицето имъ, и тѣзи стари хора оглупяватъ. И ако си писателъ или философъ, и по отношение къмъ тебе ще се намѣрятъ

сшщества, които искатъ да те осмиватъ. И ние казваме, че на всички хора имъ трѣбва въздържание. Онѣзи благородни хора, които искатъ да запазятъ своя животъ, трѣбва да контролиратъ онази червена сила на природата. Тѣ всѣкога трѣбва да контролиратъ този цвѣтъ. Ама нѣкой се присмѣлъ надъ тебе! — Нищо. Ако ти дадешъ ходъ на тази червена краска, какво ще придобиешъ? Да допуснемъ, че нѣкой изгорилъ твоята кжца, и ти неговата, какво се ползувашъ? — Нищо. Ако нѣкой чозѣкъ съзнателно изгори твоята кжца, ти трѣбва да търсишъ причината на туй изгаряне. Това показва, че той не те обича. А щомъ не те обича, трѣбва да има причина за това. Ако ние, съврѣменнитѣ хора, умираме, казано ни е, че умираме отъ нѣмане на любовь.

„Койго ме люби, казва Христосъ, той ще отази моего Слово.“

Нека имаме словото Божие, че то ава щѣ пазимъ Божията Любовь. Тази Любовь трѣбва дълбоко въ насъ да се загнѣзди. Съврѣменната наука е дала редъ факти, редъ данни за послѣдствията, които излизатъ отъ нередовния животъ. По нѣкой пжтъ ме очудва своенравието на нѣкои хора. Онѣзи мораль, който днесъ сшществуватъ, той е даденъ отъ великитѣ Учители, които сж имали откровението на цѣлия козмосъ. Този мораль е даденъ на мѣстото си, но сега, както е вчасенъ вжтрѣ въ свѣта, той е изгубилъ смисъла си. Защо? — Днесъ той е само въчшенъ. У насъ има само едно външно благочестие. Всѣки има мораль отъ страхъ. Ние изпълняваме морала, защото има затвори, има стражари. Всички тия принудителни мѣрки ни поставятъ да живѣемъ единъ мораленъ животъ. При такова едно състояние, кой нѣма да е мораленъ? Желалъ бихъ да зная, до колко този мораль се гнѣзди вжтрѣ въ сърцата и умоветѣ на хората отъ съврѣмения свѣтъ? За да провѣрягъ какъвъ е съврѣмения мораль, нека властѣта за 10 дни, да се оттегли, и да видягъ, кой какво ще направи. И нека тогава да провѣрягъ, въ 10 дни свѣтътъ дали ще бжде по-културенъ или не. Нека направятъ единъ такъвъ опитъ и да държатъ статистика, по колко прѣстѣпления на день могатъ да се празятъ. Въ Англия, въ Франция, въ Аме-

рика има такива статистики, нека и въ България държатъ такава една статистика, та да видятъ, кой народъ има повече любовъ. И азъ бихъ желалъ, нека съвременнитѣ християни направятъ този опитъ, не да нѣма властъ, но врѣменно властѣта, правителствата да се прѣдадатъ, да видятъ, какъ ще се прояви човѣшкия духъ. Ние, съвременнитѣ хора, нѣмаме вѣра, страхъ ни е да направимъ този опитъ. Защо? — Защото малко любовъ имаме. Знаете ли примѣра за онази царица, която искала отъ мъжа си властѣта, да управлява само три дни. Той ѝ казалъ: „Нѣмамъ вѣра въ тебе.“ Какъ, азъ те обичамъ! „Обичашъ ме отъ страхъ, защото имамъ властъ, сила, но ако азъ ти дамъ властѣта въ рѣцѣтъ, ти ще бѣдешъ първата, която въ три дни ще ме обѣсишъ.“ — Не, ти ме крайно огорчавашъ, хайде да направимъ опитъ. Дава ѝ той властѣта, но слѣдъ три дни тя го обѣсила. Като го окачатъ на вѣжето, той ѝ казва: „Нали ти казахъ, че ще ме обѣсишъ, правъ съмъ, значи.“ Е, казва тя — съзнала се и си закрила очитѣ. Сега, вие ще кажете: колко жестока е била тази царица! Не е така. Ами онзи мъжъ и онази жена, които се кълнатъ прѣдъ олтаря, че ще се обичатъ и ще си бѣдатъ вѣрни, издържатъ ли? Послѣ, всѣки отъ тѣхъ си намѣри по-хубавъ мъжъ или по-хубава жена. Не казва ли ѝ той: е, ще потърпишъ малко, нали знаешъ, че азъ залубихъ, ще си намѣришъ другъ. Туй не е разбирање на Любовта. Туй е любовъ само по форма, но не и по съдържане. Азъ намирамъ, че този обѣсениятъ царъ, и той не е билъ много уменъ. Той не трѣбваше да даде властѣта на жена си и да чака, а трѣбваше да си вземе паспортъ и да ѝ каже: „Ще ти дамъ властѣта за три дни, но въ това врѣме ще отида въ странство, и, ако има нужда отъ мене, ще ме викашъ, ако нѣма нужда, ще управлявашъ, както знаешъ.“ Уменъ трѣбва да бѣде той! А той седи и чака, какво ще направи жена му. Ето кѣдѣ е погрѣшката. Слѣдователно, ние нѣкой пѣтъ не проявяваме своята любовъ, а очакваме. Мъжъ, който отъ жена си очаква това благо е окаченъ на вѣже; и жена, която отъ мъжа си очаква това благо, е окачена на вѣже. Всѣ на вѣже сж окачени.

Христосъ казва: „Който ме люби, той ще опази моето Слово“.

Нѣкои се чудятъ, защо Христосъ си замина. Той казва: „Който вѣрва въ мене, и по-голѣми чудеса ще прави.“ Той имъ даде своята властъ, остави ги на земята, но знаеше какво ще правятъ съ Него. Той имъ даде властта, и тѣ 10 разпнаха Сега седятъ, молятъ Го отгорѣ: „Господи.“ Христосъ пита съврѣменнитѣ християни: „Има ли нужда отъ мене?“

Христосъ казва: „Който ме люби, ще опази моето Слово.“

Сега, азъ се обръщамъ къмъ онѣзи ученици, които искатъ да се подигнатъ. Туй учение на Любовта не е учение за дѣцата. Другитѣ могатъ да живѣятъ както искатъ, но онзи ученикъ, който е училъ четири години въ университета, и държи изпитъ или докторатъ, той трѣбва да застане на нозѣтѣ си и да защитава своята теза, да я доказва. Само така може да получи докторатъ. Онзи ученикъ, който ще държи матура, не трѣбва да написва цифритѣ на ржавитѣ или на ржцѣтѣ си и отъ тамъ да гледа, но трѣбва да има знания, трѣбва да знае общитѣ принципи. Нѣкои отъ тѣзи принципи не сж на мѣстото си, но онѣзи, които сж необходими за живота, той трѣбва да ги знае, за да издържи изпита си. Ако не може да го издържи първиятъ пътъ, да се яви втори, трети пътъ, но да го издържи. Сега, всинца ще ви поставятъ на изпитъ. Този Отецъ, за Който ви говори Христосъ, Той ще ви постави на изпитъ за Любовта. Изпитъ идва за всички хора. И слѣдъ като ви прѣсѣятъ, онѣзи, които останатъ, на тѣхъ ще се дадатъ нови условия за развитие. И земята ще се прѣсѣе, ще остане наслѣдството само за добритѣ хора. Ще останатъ само тѣзи, които разбиратъ Любовта, и които издържатъ изпита на Любовта. Съврѣменнитѣ хора ще провѣрятъ единъ законъ: нѣма да остане на земята нито единъ прѣстѣпникъ! Идва една червена вълна отъ този червения цвѣтъ. И понеже всички тѣзи хора сж тежки, то по гравитация, всички ще бждатъ отнесени тѣй, както се отнасятъ прашинкитѣ отъ вѣтъра. И сега нѣкой пътъ ми е чудно, когато добритѣ хора казватъ: „Какво ще стане съ насъ?“ Ами ако вие имате единъ възлюбенъ, който е силенъ, можете ли да го питате какво ще стане съ мене? Има Единъ въ

свѣта — Богъ. Той е най-силень. Всичко може да прѣмине, всичко може да се разклати, Той никога не се разклаща. Има Единъ въ свѣта, у когото нѣма никаква промѣна, у когото всичко е постоянно. По нѣкой пѣтъ допущате мисълта: какво ще стане съ насъ? — Ако вие имате Божията Любовь, съ васъ всичко ще стане тъй, както трѣбва, а не тъй, както не трѣбва. Сега, азъ се обръщамъ къмъ ученицитѣ на Любовта и казвамъ: опитали ли сте вие силата на Любовта върху Мъдростъта? Онзи, който люби, той трѣбва да обича, да иска да придобие Мъдростъта въ себе си, да стане мъдъръ. Не желае ли това, Любовта не дѣйствува. Любозѣта се проявява само при едно силно, интензивно желание да бждешъ мъдъръ. Туй е качество на любовта. Първото качество на Любовта е една велика жажда да учишъ. Всичко туй не е алчностъ, такъвъ човѣкъ не е нехаенъ, но изучава всичко, каквото види въ свѣта. А качеството на Мъдростъта е точно обратното. Пѣкъ, у мъдрия човѣкъ има желание, най-малкото същество, което види, да обикне, има желание да му направи една услуга. Той като види, че една мравка се мъчи, ще се спре, ще ѝ направи услуга. Като види, че едно цвѣтенце е затиснато, ще се спре, ще го разрови, ще му направи една услуга. Нему е приятно това. Само мъдриятъ човѣкъ може да направи туй. Сега, ако дойда въ вашия домъ, азъ мога да позная дали вие търсите Мъдростъта или Любовта. Нѣкога мнозина казватъ, че ние трѣбва да говоримъ много сладко. Но въ какво седи сладкото говорене? Ако азъ отида при едно дърво затрупано съ варъ и взема да го чопля, да го измивамъ съ вода, злѣ ли правя? Мислите ли, че варъта е една необходимостъ при условията за неговото развитие? Зимно врѣме то е намазано съ варъ за прѣдпазване отъ зайцитѣ, но лѣтно врѣме трѣбва да се освободи отъ тази варъ. Ако се яви човѣкъ, който може да ви каже вашитѣ погрѣшки, които сж въ поритѣ на вашата душа и ви спѣватъ, какво обидно има въ това? По нѣкой пѣтъ вие считате за обидно това, че нѣкой ви казалъ погрѣшкитѣ. Азъ считамъ, че първото правило е, човѣкъ самъ да вижда грѣшкитѣ си. Ако не ги вижда, и дойде нѣкой да му ги покаже, тогава трѣб-

ва да му благодари. Иначе, ще се намѣримъ въ слѣдующето положение. Азъ ще ви приведа единъ примѣръ. Единъ турчинъ отива въ една българска къща и имъ казва: „Слушайте, вие български нѣма да говорите, азъ разбирамъ български. Вие ще говорите на турски. Ако кажете нѣщо лошо, ще ви разбера“. По едно врѣме, той си запалилъ чубука, но една искра паднала отъ чубука, и чалмата му почнала да гори. Бабата като го видѣла, казала му: „Агачо, чалмата гори“. Той ѝ казва: „Не разбирамъ“. Тя пакъ: „Агачо, чалмата гори“. — Не разбирамъ. Най-послѣ, тя му казала на турски. „А, тѣй кажи, да те разбера!“ Така и ние, казваме, че разбираме нѣкоя работа. Казватъ ни: „Чалмата гори, чалмата гори“. — Не разбирачъ. Всички говоримъ за Любовта, но както агача, разбираме тази любовъ по турски.

„Който ме люби, казва Христосъ, ще опази мое слово.“ Законътъ е такъвъ: трѣбва да любишъ нѣкого въ свѣта. Ако човѣкъ не може да люби онзи първиятъ лжчъ, който е влѣзълъ въ окоето му, той не е човѣкъ. Азъ това наричамъ любовъ. Първиятъ лжчъ, който влѣзе въ твоя умъ, първиятъ лжчъ, който влѣзе въ твоята душа, първиятъ лжчъ, който виее тази радостъ, ти трѣбва да го обичашъ. Може да е малъкъ този лжчъ — нищо, ти ще го обичашъ. Мислите ли, че не трѣбва да обичате онази малка божя кравичка, която по нѣкой пътъ може да се качи по васъ и да лази? Вие даже не се спирате да помислите и казвате: нѣмашъ право да ходишъ отгорѣ ми. Мислители вие, че сте постъпили по закона на Любовта? Азъ се очудвамъ, срѣщамъ много религиозни хора, ученици имамъ, които за една божя кравица казватъ: „Тази божя кравица не трѣбва да лази по мене“. Не, ти не си разбралъ закона. Тази божя кравица щомъ се качи отгорѣ ти казва: „Ти божя кравица ли си като мене?“ Божя кравица, отлично име! — кравица на самопожертвуване. Забѣлѣзали ли сте, какъвъ е животътъ на тази кравица? Тя си има дрешка отгорѣ. Наблюдавали ли сте цвѣта на нейната дрешка? Сега, разбира се, не е въ външната форма. Задъ тази божя кравица седи нѣщо разумно. Ако азъ пратя едно малко дѣте да ви донесе едно каранфилче, то тия отъ васъ, които не

ме обичатъ ще кажатъ: е, едно каранфилче! Но я попитайте онѣзи, млада мома или момъкъ, които ме обичатъ, какво ще кажатъ? А, каранфилче! — скачатъ, радватъ се. Защо?—Любовъта говори вътрѣ въ тѣхъ! Това е фактъ. И онзи, който има тази велика Любовь въ душата си, за него, тѣзи малкитѣ нѣща внасятъ радостъ и веселие. И колко пжти днесъ Господъ ще изпрати едно малко дѣте да ви донесе едно каранфилче! Още като се събуди нѣкой, рано сутринята, Господъ ще му изпрати едно малко каранфилче. Виждамъ, нѣкой се радва, скача, а нѣкой ще изхвърли каранфилчето, казва: азъ съмъ старъ. Азъ гледахъ, едно дѣте донесе на една стара баба едно каранфилче, тя казва: „Синко, стара съмъ“. Не, не, макаръ и стара, нека вземе туй каранфилче. Тази баба, като казва, че е стара, друго нѣщо подразбира тя. Тя иска да каже: „И когато бѣхъ млада, азъ не любихъ, пъкъ и сега не любя, не съмъ се научила на туй изкуство“. Всички свърѣченни хора ги е срамъ да кажатъ, че любятъ. Не зная на какво мяза тѣхната любовь. Не, герои трѣбватъ. Ние трѣбва да покажемъ на сегашния свѣтъ въ какво седи Любовта. Мжжътъ направилъ една погрѣшка, жената трѣбва да се прави, като че не разбира нищо, като че нищо не е видѣла. Онѣзи, които разбиратъ това учение, които вървятъ по Бога, тѣ трѣбва да покажатъ този примѣръ. Тѣй разбирамъ азъ! Седите нѣкъдѣ, нѣкой е казалъ нѣщо несвързано, тихо и спокойно мислете само за Любовта. А вие мислите само за общественото мнѣние. Мжжътъ направилъ хубава дреха, жената не я харесва. Да се прави, като че ли нищо не вижда, да я остави настрана. Ето отъ кждѣ трѣбва да почнете вие. Но колко сме слаби! Азъ опитвамъ, опитвамъ, правилъ съмъ нѣколко опити, и още резултати не сж дали. Азъ, за примѣръ, правихъ опити между двама ученици, и то ученици, които говорятъ за философия по окултизма. Дамъ имъ по двѣ хубави ябълки, и ги гледамъ въ лицата. И двамата казватъ: „А, Учителътъ къмъ насъ е много внимателенъ“. Изваждамъ отъ джоба си още една ябълка, давамъ я на единия, на другия не давамъ. Мръдва сърцето му казва си: „Отдѣ накждѣ, той по-високо ли стои отъ мене?“ Казвамъ: азъ ви

разбирамъ, вие не ме разбирате. Защо му дадохъ другата ябълка? На този, на когото дадохъ другата ябълка, казвамъ: слушай, има единъ боленъ приятелъ, ще му занесешъ тази ябълка и ще го поздравишъ отъ мене. Въ природата излишъкъ нѣма. Ако Богъ изпрати своитѣ блага излишно, Той казва: „Ще станешъ сутринята рано, веселъ ще бждешъ и ще занесешъ ябълката на болния“.

Слѣдователно, Христосъ казва сега: „Който ме люби, ще опази моето Слово“. Опазването на туй Слово не седи въ думитѣ. Нѣкой пжтъ може да отидемъ нѣкъдѣ, да седимъ, да мълчимъ единъ часъ и да занесемъ своето благо. Тѣй щото, съ мълчание можемъ да занесемъ много повече. Има два начина на говорене. Като мълчишъ, ще прѣнесешъ туй мълчание въ душата му. Отидешъ при нѣкой боленъ, казватъ: „Много ми е тежко“. Попригърнешъ го, погалишъ го съ ржцѣтъ си, той казва: „Какъ ми олекна, този човѣкъ като че ми взе нѣщо“ — доволенъ е. Пъкъ можешъ да отидешъ при нѣкой боленъ и да му говоришъ: „Ти си грѣшенъ човѣкъ, Богъ те наказва, имашъ да страдашъ“ — ти му оставашъ двоенъ товаръ. Мислишъ, че това е любовъ? — Не. Сега, вие ще ме запитате, какви сж крайнитѣ резултати на Любовта? — Крайнитѣ резултати на Любовта, това е да се опознаемъ. Ние още не се познаваме. Знаете ли за какво опознаване говоря азъ? Дойда въ вашия домъ, вие ме познавате, искамъ 1000 лева. Вие на радо сърце ми давате. Вториятъ день дойда, искамъ 2000 лева, давате ми Но, като дойде до 10,000 лева, казвате: а, сега вече не мога. Значи, до 10,000 лева ме познавате. Казвате: този човѣкъ иска да ни опрости. И дѣйствително, ако мисълта ми е да ви опростя, да ви взема паритѣ въ името на Любовта, това е голѣма подлостъ. Но, ако слѣдъ като ви взема 10,000 лева, искамъ да ви дамъ 100,000 лева, да ви дамъ своето благо, това е любовъ. Слѣдователно, Любовта всѣкога мисли не за своето благо, но за благото на другитѣ. Азъ гледамъ сега, нѣкои, които вървятъ въ това учение, мислятъ, че Богъ ги изпитва. Е, хубаво, ако те изпитва Господъ, не е достатъчно само да издържашъ, но отговори ли правилно при този

и питъ? Пързото нѣщо: между ученицитѣ, между браята и сестритѣ отношенията трѣбва да се изправятъ; между майки, синове и дъщери отношенията трѣбва да се изправятъ; между приятели отношенията трѣбва да се изправятъ; между слуги и господари отношенията трѣбва да се изправятъ; между учители и ученици отношенията трѣбва да се изправятъ, да станатъ отношения на любовъ. Надъ насъ има по-висши същества, съ които трѣбва да се свържемъ. Тия правилни отношения именно ще ни свържатъ съ този висшъ свѣтъ. Ако ние се свържемъ съ по-нисшитѣ същества, мислите ли, че ще придобиемъ нѣщо? Нѣкой говедаръ, който е пасълъ съ години говедата, придобилъ ли е нѣщо? — Нищо не е придобилъ. Ако ние живѣемъ между свърѣменнитѣ хора и не се запознаемъ съ Бога, ние ще останемъ невѣжи. Ако е да бждешъ говедаръ, бжди, но въ торбата си трѣбва да имашъ книги, да имашъ връзка съ хората, да знаешъ какво става по свѣта, да си запознатъ съ небето, да си запознатъ съ живота, съ изворитѣ, съ цѣлата природа. Като погледнешъ такъвъ единъ говедаръ, да виждашъ въ лицето му единъ отличенъ говедаръ.

Сега, при днешното възпитание на хората, нѣкои сестри казватъ: „Да бждемъ милостиви“. Знаете ли какво е милостъ? Милостъта има блага не въ врѣмето и пространството, тя има блага въ човѣшката душа извънъ врѣмето и пространството. Сега именно туй разширение всички трѣбва да го имате. И азъ бихъ казалъ: Любовъ безъ Мждрссть не е Любовъ. Едно отъ качества на Любовта е, че всѣки, който люби трѣбва да е мждъръ. Той трѣбва да е много внимателенъ, не прѣдъ външния свѣтъ, но прѣдъ Бога, да върши всичко туй, което Богъ върши спрѣмо насъ. Че какъ мислите, природата прѣдъ насъ мека ли е? Какъ да си обясните студа? Зимно врѣме зъзнешъ, треперишъ. Дойдатъ пожаръ, бури, гладъ, землетресения. Езикътъ на природата, това е езикътъ на Бога. Богъ иска да ни събуди отъ единъ дълбокъ сънъ, да ни върне отъ единъ хлъзгавъ пжтъ, по който сме тръгнали. Забогатѣшъ много — дойде нѣкоя болестъ. Затлъстѣшъ — дойде нѣкоя болестъ. Направишъ зло — дойде нѣкое наказание. Мислишъ ли, че това е зло? Не, това е Божията Лю-

бовъ Всичко, което идва, това е Божията Любовъ, която ще тури редъ и порядъкъ между хората. Редътъ и порядъкътъ ще дойдатъ, и хората за въ бждеше, може би слѣдъ единъ краткъ периодъ, ще се опознаятъ и ще живѣятъ въ братство. Тѣзи идеи за братството ще дойдатъ, и тогава управляващитъ ще бждатъ много умни хора. Учителитъ, професоритъ, майкитъ ще бждатъ учени, умни хора, ще бждатъ братя и сестри помежду си, и земята ще бжде едно мѣсто на благословение. Туй нѣщо скоро ще дойде, но докато дойде, хората ще минатъ прѣзъ огънь, прѣзъ бури. Като дойде туй врѣме всичко ще се прѣчисти, всички стари парцали, дрипи, събрани отъ хиляди години, всичко туй ще се тури на ауто-дафе. Примирание ще има. Свѣтътъ ще се прѣчисти съ о'ънь, изгаряне ще има. И сега азъ ви казвамъ: туй ще стане, ще го провѣрите и тогава ще си кажете, дали е вѣрно или не. Сега не си правете бързи заключения, въздържайте се! Не казвамъ, че това е вѣрно или не, не казвамъ, че туй ще стане или не, но си го запишете, и като дойдатъ тия врѣмена, провѣрвайте. Ще видите, че туй дѣйствително е вѣрно. Съврѣменнитъ учени хора правятъ своитъ изчисления и казватъ, че въ развитието на слънчевата система се завършва единъ цикълъ отъ 25,000 години. Всѣкога при една такава промѣна въ слънчевата система ставатъ и външни промѣни. И сега, ученитъ хора казватъ, че мѣсечината ще се разруши, и всичкитъ този прахъ отъ мѣсечината ще падне на земята. Понеже хората много орать, много консумиратъ, то земята има нужда отъ торъ. Този прахъ ще обнови земята. Питатъ нѣкои: на мѣстото на тази мѣсечина какво ще дойде? Казвагъ, че ще се яви нова планета. Тѣй си говорять хората. Ако дойде новата планета, тя ще бжде толкова голѣма, че всички ще я видите. Тѣзи учени хора казватъ, че това нѣщо нѣма да бжде слѣдъ дълго врѣме, скоро щѣло да бжде. Колко е на близо това врѣме, не се знае.

И казва Христосъ: „Който ме люби, ще опази моитъ заповѣди“.

Кога се нуждаемъ отъ вжжета? Нали когато сме въ кладенеца? Кога се нуждаемъ отъ вода? — Когато сме жадни. Кога се нуждаемъ отъ хлѣбъ? — Когато сме гладни. Кога се нуждаемъ отъ дрехи? — Когато сме

голи. Ако има епоха, когато най-много се нуждаемъ отъ любовъ, това е сегашната. И никога човѣчеството не е било при такива благоприятни условия за проявяване Любовта, както сега. Никога Богъ не е говорилъ тъй много, както сега. Той въ миналото е говорилъ, но само на отдѣлни лица. А сега, всички онѣзи хора, които сж възмѣждали, почти на всички е почналъ да говори. И ще провѣрите една велика Истина, дѣто Христосъ казва: „Отецъ ми ще ви се изяви“. Щомъ ви възлюби, Той ще ви се изяви. Нѣма по-тържественъ день отъ този, да видишъ Божието лице! Да видишъ Божието лице, не значи Богъ да те уволни, а да ти даде свободенъ билетъ, като на единъ ангелъ. Ще ти даде единъ свободенъ билетъ за пътуване, ще прати единъ ангелъ да те вземе на крилѣтъ си, ще обиколишъ всичкитѣ слънчеви системи, и слѣдъ 100 години ще те върне на земята. Мислишъ ли, че такава една разходка нѣма да ти бѣде приятна? При тази разходка ще научите толкова нѣща, умътъ ви тъй ще се осавѣжи, такава култура ще видите, че ще си кажете: колко съмъ билъ простъ! Като се върнете на земята, всички ще забѣлѣжатъ една промѣна у васъ и ще кажатъ: отъ кѣдъ е тази мъдрость? Вие ще кажете: който има такъвъ билетъ, винаги става мъдъръ. Азъ бихъ желалъ за всички ви такъвъ билетъ. И подписътъ на този билетъ ще бѣде „Любовъ“. И на кѣдѣто тръгнете съ тази дума „Любовъ“ нѣма да бѣде написана на български, нито на французски, нито на английски, дѣто и да отидете, вашиятъ пътъ ще бѣде отворенъ. При изговаряне тази дума „Любовъ“, протускъ навсѣкѣдъ ще имате, навсѣкѣдъ ще имате добри условия, ще се почувствувате като у дома си, навсѣкѣдъ ще ви нахранятъ, ще ви почитатъ и ще разберете, че животътъ има смисълъ. А сега, вие мислите, че учени хора има само на земята. Учени хора има навсѣкѣдъ, разумни сѣщества има навсѣкѣдъ, и дѣто има любовъ между тия сѣщества, навсѣкѣдъ има разумна обмѣна. Туй е идеалътъ, който трѣбва да имате. За сега любовта е дошла съ червеникавъ цвѣтъ, съ портокаленъ и съ малко въззеленикавъ, но вашата Любов трѣбва да има синкавъ цвѣтъ. Този синкавъ цвѣтъ постепенно трѣбва да се прѣвърне на свѣтълъ. Право казватъ ду-

ховетъ: „Само свѣтлитъ ги пращатъ да служатъ на онѣзи, които ще наслѣдятъ Божествения животъ, въчния животъ“.

Казва Христосъ сега: „Който ме люби, ще опази моитъ заповѣди. Който люби мене, и Отецъ ми ще го възлюби. Азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и жилище ще направимъ у него“.

Сега, да не се дезинтересирате, да кажете, че свѣтътъ ще се свърши, нищо не ни трѣбва. Не, когато става едно корабокрушение, всѣки трѣбва да бжде на брѣга и да помага. Всѣки отъ васъ трѣбва да бжде буденъ, готовъ да помага на страждущитъ, на оскърбенитъ и да имъ даде утѣха. Казватъ: смъртни сж хората. Какво ще стане съ насъ? — Има Единъ, който ще застѣпи вашето право. „Изпоядоха ни, животътъ ни взеха“. Имайте Любовта и не се плашете! Има Единъ, който се застѣпва за васъ. Той е силенъ. Свѣтътъ ще се поправи, но съ революция. Идва революция, идва картеченъ огънь. Като дойде тази революция въ Европа, цѣла Европа ще се разтърси отъ тази революция, отъ това землетресение. Нѣма да остане ниго едно здраво здание на земята, тѣй казватъ ученигъ хора. Високо здание нѣма да остане въ Европа. Всички тѣзи монументи всичко туй ще бжде смъкнато, нищо нѣма да остане. Туй е една революция, за да ни освободи Господъ отъ всички тия заблуждения. Тогава Господъ ще каже: „Гледайте нагорѣ!“ И ние ще мягаме на онази каказида, която излиза отъ своя пашкулъ, и на онзи човѣкъ, който излиза отъ своя гробъ. Та какво, ние сме въ гробищата! Мислите, че онзи, който копае камъни 1000 метра дълбоко въ земята, му е много приятно? Нима мислите, че онзи огнярь, който е на парахода и на 24 часа се смѣня, му е много приятно? Нима мислите, че онзи работникъ въ онази фабрика, при онзи шумъ, му е много приятно? Тѣзи нѣща сж необходими за сега. Но за въ бждеще трѣбва да имаме фабрики, да не дигатъ никакъвъ шумъ, та като влѣзешъ въ тѣхъ да ти е приятно. За въ бждеще нѣма да има нужда да слизаеме долу въ земята, да копаяме, като къртици, а ще взимаме нужната енергия отъ пространството, съ нея ще се отопляваме и освѣтляваме. Всичко ще се измѣни.

„Който ме люби, ще опази моето Слово.“

Тогава Богъ ще ни разкрие единъ новъ начинъ. Той ще ни даде новитѣ блага. Сега, ние трѣбва да покажемъ, че у насъ има единъ новъ животъ, новъ принципъ, че можемъ да приложимъ Любовта. Който и да е отъ васъ, мога да го опитамъ, до колко е неговата любовъ, неговата честностъ. Вие се намирате въ крайна нужда, и азъ ви дамъ да занесете нѣкъдѣ 100,000 лева, безъ разписка, тѣй, само между мене и васъ. По пѣтя ще се замислишъ, ще си кажешъ: да си услужа! Послѣ ще се извинишъ: по пѣтя срѣщнахъ разбойници, нараниха ме. Да, но и вие сте се наранили. Азъ си мълча, замина си. Другъ случай: вашата дъщеря е млада, красива, дѣвствена. Вие я оставите нѣкому да я прѣведе прѣзъ гори и планини. Мислите ли, че нѣма да опитите неговата любовъ? Той трѣбва да я пази като нѣщо свещено. А колко пѣти могатъ да се явятъ у васъ тѣзи нечисти мисли! Това не е култура. Любовта изисква отъ насъ оноа свещено чувство — да тачиме живота на хората. И тѣй, братя и сестри трѣбва да хранятъ помежду си онова благородно чувство. Приятели, мъже и жени, трѣбва да иматъ най-благородни чувства помежду си. Синове и дъщери трѣбва да хранятъ най-благородни чувства и мисли къмъ своитѣ близки и приатели. Ами че така е! Ние се намираме прѣдъ единъ свѣтъ, прѣдъ една култура, дѣто всичко ще се разкрие, нѣма да сстане нищо неразкрито.

Азъ бихъ желалъ, всички вие, които ме слушате, да носите факлитѣ на тази култура запалени, тази свѣтлина да има единъ опрѣдѣленъ принципъ и да кажете: „Любовта включва благото на всички хора.“ А ние сме носители на туй благо.

Сега, ако вие сте вѣрни на думитѣ Христови, то не за въ бждеще, но още днесъ вие можете да имате единъ опитъ. Имали сте го, но и днесъ пакъ може да го имате. Тази Любовъ ще дойде, у васъ ще има едно прииждане, ще дойде едно разсвѣтление. Съ старитѣ си смѣтки трѣбва да се простите. Азъ, като ставамъ сутринъ, често усѣщамъ единъ кржгъ, наоколо, който ме стѣга. Знаете ли на какво го уподобявамъ? Въ стария завѣтъ има единъ примѣръ за Самсонъ, за този

герой, чиято жена искала да знае, гдѣ се крие силата му. Той по нѣкой пѣтъ я поизлѣгвалъ, не ѝ казвалъ гдѣ се крие силата му. Като заспивалъ, тя го завързвала, но като ставалъ сутринѣта, той се освобождавалъ. Сега, станете сутринъ, казвате си: стѣга ме нѣщо главата. — Вашата жена ви е вързала. Жената я стѣга нѣщо, мжжѣтъ ѝ я вързалъ. Мжжѣтъ или жената, все едно, вързалъ те нѣкой. Като станешъ, ще кажешъ: „Богъ е Любовъ!“ Или, кажете този стихъ: „Ако ме любите, ще олазите моето Слово“. Всѣка сутринъ, като станете, употребявайте тази формула! Имайте прѣдъ видъ, че като произнесете тази формула, тази връвъ веднага ще падне и ще дойде свѣтлина въ ума ви. Имате да плащате една полица, умѣтъ ви е толкоза стегнатъ, не знаете какво да правите — произнесете формулата, ще се скжсатъ връзките. Скарани сте съ нѣкого — произнесете тази формула. Трѣбва да се скжсатъ тѣзи връзки, тѣзи вжжета, съ които сте вързани. Всички сте вързани. Знаете ли съ какви връзки сж вързани хората? — Съ дебели черни вжжета. Казвамъ нѣкому: направете туй нѣщо! Но той не слуша. Скжсайте тѣзи вжжета, защото казва Христосъ: „Който ме люби, той ще опази моето Слово.“ А тамъ, дѣто е Словото Божие, тамъ е и силата Божия.

И тѣй, бждете сега носители на Словото Божие, опитайте Го! Азъ искамъ да приложите всѣка една формула въ живота си. Още днесъ можете да направите това. Всички тѣзи недоразумѣния, всички караници, всички тия лоши нѣща, които имате помежду си, всичко туй скжсайте! Вие ще кажете да дойде Христосъ, че тогава. Не, не, нѣма да оставите нищо лошо въ сърцето си! Азъ, когато се събуждамъ сутринъ, гледамъ какъ си прѣплетватъ хората. Неразположени сте, кажете си: Богъ е сега разположенъ, всички свѣтове, всички ангели сж радости. Тукъ има нѣкакво заблуждение. Тогава, защо азъ да се спѣвамъ? Така си казвамъ азъ, така си кажете и вие.

На тази бесѣда, която сега ви държамъ, вие се усмихвате, казвате: има нѣкои думи, тѣй, особени ни се виждатъ. Законътъ е такъвъ: вие ще скжсате тѣзи връзки! Всички трѣбва да бждете разумни! Сега, нѣма да казвамъ да не се критикувате. Това сж малки нѣща,

обикновени. Станешъ сутринъ, кажи: Богъ е Любовь, тѣзи свѣтове сж въ щастие, въ блаженство, нѣма нито единъ ангелъ на небето, който да е намръщенъ, защо азъ да съмъ намръщенъ? Ти си въ странство, баща ти е богатъ, не се плаши, ще дойдатъ паритѣ. Нѣма да чакашъ слугитѣ си, ще идешъ да си ги вземешъ отъ банката. Казватъ: Богъ ще уреди нашитѣ работи. А не, Богъ урежда работитѣ на половина. На онѣзи, които оратъ и сѣятъ, Богъ урежда работитѣ; на онѣзи, които учатъ, Богъ урежда работитѣ. Ще станешъ, ще учишъ и хубаво ще учишъ! Тогава ще дойде туй истинското знание. Ще го приложишъ. Ще оремъ и ще сѣемъ. Вие искате да имате приятели. Какъ?—Скърбенъ е вашиятъ приятелъ, който и да е той, направете му една услуга, безъ да знае той това. Приложете Любовта! Не ви казвамъ, че Христосъ е между васъ. Не е между васъ. Ще кажете: единъ отъ насъ е, тукъ е, нѣкъдѣ е седналъ. Не е. Христосъ е... Знаете ли какво значи „е“? Той е на работа сега, не може да дойде между насъ. Той се е стегналъ, и знаете ли какъ работи сега? Знаете ли какво значи работа! Той се е запретналъ и работи тѣй, както никога не е работилъ. Той не е като онѣзи българи да се захласва. Никога не се захласва Той. Единъ българинъ отишълъ въ Америка, искалъ да прѣподава тамъ френски езикъ, но не могълъ да се настави. Наематъ го тамъ въ една църква да духа духалото на единъ органъ. Седналъ на духалото, духалъ, духалъ, но като нѣмалъ пари, като билъ затрудненъ материално, замислилъ се и си казалъ: „Какво да правя съ този органъ? Нѣмамъ пари! Да съмъ си сега въ България, единъ учителъ да съмъ! [Що ми трѣбваше да идвамъ въ Америка?“ Като се замислилъ тѣй, забравилъ да движи ржката на духалото. Идва клисарьтъ, казва му! „Какво правишъ, духай! Философия не се изисква, духане се изисква“. И азъ ви казвамъ: не се изисква само философия. „Какво да правимъ?“ Любовь, любовь се изисква, какво си забравилъ ржката? Тази ржка тя ще ти донесе всичкото щастие. Отвънъ органистътъ свири. Духайте, иначе ще развалите службата. Всички сжщества въ свѣта иматъ нужда отъ любовь. Безъ любовь всички сжщества умиратъ. Всѣки иска да има единъ любовенъ погледъ. Туй трѣбза да

се съзнае. Въ обществото вие трѣбва да дадете единъ добъръ примѣръ на любовь. И като дойде нѣкой при васъ, безъ да му говорите за любовь, да усѣти тази истинска любовь. „Ако ме любите, ще опазите моето слово,“ казва Христосъ. Азъ ви казвамъ: любите ли Христа, ще опазите Неговото Слово. А Неговото Слово носи съ себе си великата Мъдрость, която въздига и укрѣпява човѣшкия духъ, просвѣщава човѣшкия умъ, облагородява човѣшкото сърце и усилюва човѣшката воля, която прави хората свободни, щастливи и блажени. Тамъ е всичкото.

Бесѣда, държана на 2/XII 1923 г.

Каквото чухъ.

„Всичко, каквото чухъ отъ Отца
си, явихъ ви го.“

Ще взема думитъ Христови: „Всичко, каквото чухъ отъ Отца си, явихъ ви го!“ Вие ще нѣмъте допълнението на това: „Всичко, каквото чухъ!“ Често употребявате думитъ: на васъ всичко ви казахъ. Може ли всичко да се каже? — Може. Всичко може да се каже на онзи, който всичко разбира. Нима онова житно зърно, което вие посадите въ земята, не съдържа всичко въ себе си? — Съдържа. Всичкитъ онѣзи соли сж внесени въ тоза сѣме. Нима първиятъ лжчъ, който иде отъ слънцето, не носи всичко въ себе си? — Носи. Всѣки день вие се събуждате и казвате: Господи, Ти си ме забравилъ азъ нѣмамъ приятели. Нѣма кой да ме обича. Всички сж ме изоставили. Мислите ли, че онзи първи лжчъ, който е проникналъ сутринъта при изгрѣзва на вашето слънце, не достига до вашето око и не ъноси всичко въ себе си? — Носи. Той е първиятъ поздравъ, казва: азъ съмъ свѣтлина И който ходи въ видѣлина, нѣма да се спѣва. А видѣлината е като единъ резултатъ, едно изявление на Божествената Любовь. Любовьта е едно изявление на Бога, и само чрѣзъ Любовьта ние можемъ да Го познаемъ. Всички други философски разисквания и твърдения, това сж само залъгалки. Ако това бѣше една велика истина, ако всички онѣзи трактати, онѣзи велики томове съдържаха истината, ние всички трѣбзаше да бждемъ добри хора. Ако нѣкой мой приятелъ ме заведе въ една сладкарница, дѣто се продаватъ пастъ, както ги наричатъ съ чужди имена, азъ наричамъ тия сладкарници „приятнитъ стаички“, и ме покани да ги хапна, какво ще произведатъ тѣ въ моя стомахъ? Тия пастички сж направени отъ бѣлтъка на яйцата, само кремъ сж, но като ги изядешъ и се върнешъ дома си, нѣщо те стѣга на корема. Днесъ тѣй, утрѣ тѣй, и най-послѣ, виждашъ, че нѣщо ти липсва, и краката си пчватъ да се спѣватъ. Този приятелъ ти даде една сладка, онзи приятелъ ти даде друга сладка,

но тѣ не сж нѣщо съдържателно. Другъ приятелъ те покани на едно винце, днесъ пиешъ, утрѣ пиешъ, но краката ти се прѣпъватъ. Казвашъ: не знамъ какво става, измѣня се моятъ животъ. Казвамъ: тия пасти, които, не съдържатъ нищо въ себе си, измѣниха твоя животъ. Послѣ, какви сж онѣзи бонбончета, съ които залъгватъ малкитѣ дѣца? Дойде малкото дѣте, ти му дадешъ едно червеничко бонбонче, или едно отъ шареничкитѣ, но слѣдъ това бонбонче ти става по-лошо. Утрѣ му дадешъ зеленичко—то стане по-користолобиво. Казвате: какво става съ моето дѣте, че не може да му се угоди? Добрѣ, ако вие храните вашитѣ дѣца съ бонбончета—червенички, зеленички и тѣмъ подобни, вашитѣ дѣца ще ви бѣдатъ учители и възпитатели. Единъ пророкъ още на врѣмето си се оплакваше: „Моятъ народъ дѣца го упраздяватъ.“ И всички съврѣмenni хора дѣца ги упраздяватъ. Азъ взимамъ думата „дѣца“ въ много широкъ смисълъ. Вие имате едно желание, минавате покрай една витрина, виждате една рокля съ шареничко тамъ и си казвате: да си я купя! Да, но като я облѣчете, ще се измѣни вашиятъ животъ. Да допуснемъ, че нѣкоя ваша сестра е женена, и до изживдането на тази рокля тя живѣе отличенъ животъ съ своя мжжъ. Този човѣкъ едва изкарва прѣхраната си, нѣма излишни сръдства, често нѣматъ и какво да ядатъ. Но, като види тази рокля, жената казва: чакай, ще го накарамъ да ми я купи. За да успѣе, тя ще наготви малко по-добрѣ, ще се повърти скоро мжжа си, натуку-натамъ, ще го погали малко, но въ това триене, въ това умилкване има скрито нѣщо користолобиво. Най-послѣ му казва: знаешъ ли, днесъ видѣхъ нѣщо. — К-кзо? А, много хубаво! Тамъ на витрината видѣхъ една синичка рокля. А на мжжа сърцето мръдне. Е, нѣма какво най-послѣ, обичая, ще ѝ купи. Но той е чиновникъ. Какво ще направи? Тази рокля скжпо струва. Ще се постави на друго изкушение. Касиеръ е, може да бръкне въ касата. Казва си: „Е, отъ тукъ ще взема, че послѣ ще ги върна отъ заплатата си“. Взема 2 — 3000 лева, послѣ отиде на единъ театъръ, като снощния, дѣто Марто свирѣше съ цигулката си. Но, по нещастие, дойде единъ ревизоръ, ревизира касата, вижда 3000 лева лисватъ. Уволняватъ го. Отиватъхното щастие! Питамъ: това желание не е ли

дѣтето, родено вжтрѣ въ тѣхъ? Да, имайте прѣдъ видъ: дѣцата могатъ да бждатъ родени съ любовъ и безъ любовъ. Евреитѣ казватъ: „Ние не сме родени въ блудъ“. А Христовото учение гласи: „Всѣко дѣте, което не е родено отъ любовъ, то е незаконородено“ — безъ изключение! Всѣко желание, всѣка мисль, всѣко дѣйствие, което не е извършено отъ онази Божествена Любовь, то нѣма санкция въ Божестения животъ. Така седи закона. Ние съ хиляди години можемъ да четемъ Словото Божие, съ хиляди години можемъ да разискваме върху нѣщата, но Любовта е извънъ врѣмето и пространството. И моралниятъ животъ не е вжтрѣ въ физическия, той е извънъ него. Въ физическия свѣтъ нѣма никакъвъ моралъ. Моралъ може да съществува само между разумнитѣ същества, той е само отношение на нѣщата. Туй е моралъ въ този широкъ смисль. И животътъ има двояко значение вжтрѣ въ себе си. Той се намира и въ материята, и извънъ материята. Животътъ вжтрѣ въ материята ние наричаме материаленъ, а животътъ извънъ материята ние наричаме духовенъ. Следователно, ако вие сте въ материята вжтрѣ, вие не можете да имате моралъ. Мислите ли, че ако нѣкой ми строши ржката, а вие дойдете при мене, ще мо а да се разговарямъ приятелски съ васъ? Не, постоянно ще мисля за ржката си. Мислите ли, че вие ще можете да ми говорите за любовъ, за разни благодѣяния, за това-онова, и азъ ще мога да ви слушамъ? Не, не, всичкото ми внимание ще бжде проникнато отъ ржката и ще ви кажа: „Послѣ, като оздравѣя, тогава ще обичамъ, тогава ще правя милостиня, това-онова!“ Е, казвамъ: ржката на съзрѣмения свѣтъ е счупена. Днесъ тѣ уповаватъ само на паритѣ. Тѣ сж дѣсната имъ ржка. Щомъ се счули тази ржка, тѣ нѣматъ упование, нѣматъ разположение И когото срѣщнешъ днесъ, ще ти каже: „Безъ пари може ли да се живѣе?“ Чудни сж тѣзи хора, като мислятъ, че безъ пари не може да се живѣе! Това не е философия. Съйтътъ може така да разисква, но онѣзи, които отиватъ къмъ Божествения свѣтъ, трѣбва да иматъ по-разилни отношения, по-разилни разбирания, какво нѣщо съ паритѣ. Паритѣ прѣдставляватъ цѣнността на онзи същественъ трудъ на всички тѣзи заминали същества, които сж

пожертвували своя животъ. Ами че всички тѣзи здания днесъ построени, всички тѣзи греди турени, всички тѣзи желѣза, живи хора сж ги изваждали отъ земята. Хиляди дървета сж пожертвували живота си! Знаете ли колко растения сж пожертвували живота си заради васъ? И всички тѣзи хора, за които растенията сж пожертвували своето благо, казватъ: това е наша собственостъ. Не, щомъ се спремъ прѣдъ едно здание, трѣбва да прѣживѣемъ всички онѣзи жертви, които сж дадени. Това е единъ храмъ на жертвоприношение. Хиляди сжщества сж станали жертва! Вие се спирате прѣдъ една фурня, погледнете на онзи хлѣбъ, поусмихнете се, но вашето сърце не тупа, и вие не можете да изпитате нѣкакво особено чувство. А, казвате, природата, Господъ е създалъ този хлѣбъ заради насъ. Въ природата поне тѣзи самуни ги нѣма. Слънце има, но самуни нѣма. Трѣбва ли да се засмѣешъ? Не, сега ние седимъ и сме недоволни. Всички, които ме слушате, все сте огъ недоволнитѣ. По лицето ви това поне чета. Всѣки има по единъ черзей вжтрѣ въ себе си. Всѣки е недозоленъ. Защо? Нѣкой има една малка кжща отъ двѣ стаи и кухня, казва: не, не ми е достатъчна. Нѣкой има хубави чепичета, отъ хубава кожа — цѣтътъ имъ не билъ хубавъ. Е, хубаво, искате повече шапки, повече рокли. Азъ нѣмамъ нищо противъ роклитѣ и шапкитѣ. Ако тѣзи рокли могатъ да внесатъ въ васъ любовъ, азъ съмъ готовъ всѣка седмица да ви шиятъ, но ако всѣка рокля внася размирици въ вашия домъ, то една рокля е достатъчна. Въ туй отношение у птицитѣ, не правя сравнение съ тѣхъ, понеже и тѣхнитѣ перца се смѣняватъ, но поче тѣхната мода е установена. Една рокля на гърба си иматъ, нѣматъ двѣ. Гардеробъ нѣматъ, една рокля иматъ само, но я измѣнятъ. А, ние? — Обръщаме голѣмо внимание на своя гардеробъ. По нѣкой пжтъ, азъ гледамъ, вие често обръщате внимание на моя гардеробъ. Е, питамъ сега: тѣзи дрехи направили ли сж днешнии свѣтъ по-добъръ? Казвамъ: не, тѣ го направиха по-лошъ. Лошото въ свѣта е, че нашитѣ чувства се изхабиха отъ нашитѣ дрехи. Туй рѣзане на платоветѣ, тѣзи кройки, тѣзи геометрически клинозе вжтрѣ, не носятъ нѣщо хубаво за човѣчеството. Споредъ мене, онѣзи сестри, които нѣматъ работа, нека въведатъ

една модѣ. Да си изплетатъ съ кука една рокля отъ бѣла вълна, но изплетена оггорѣ до долу, безъ никакъвъ шевъ. Всичкитѣ рѣзки, всичко да е изплетено тѣй, свободно, безъ никакъвъ шевъ. Изплитането ще ви отнеме 2 — 3 мѣсеца, но ще имате една идеална, отлична рокля и като я турите, нѣма да имате такива клинове, въ всичко ще има единство. Сега нашитѣ дрехи, тѣзи съврѣмenni европейски дрехи, сѣ много смѣшни. Казватъ: идеални сѣ. А, идеални! Азъ, по нѣкой пѣтъ, гледамъ какъ сѣ турени краката ни въ тѣзи бурии, тѣй като въ трѣби облѣчени, че на карикатура маза човѣкъ. Послѣ, отподирѣ му, на редингота единъ разрѣзъ, а на роклитѣ висятъ панделки натукъ-натамъ, вѣтрѣятъ се. Ами че тоза сѣ скѣсени дрехи! Туй състояние, споредъ мене, показва морала на тѣзи хора и въ умствено, и въ сърдечно отношение. Въ морално отношение всичко е разпокъсано. Сега, ние трѣбва да се помръднемъ напредъ.

„Всичко, каквото чухъ отъ Отца си, казва Христосъ, явихъ ви го.“

Нѣкои говорятъ за Истината. Не, ние трѣбва да разберемъ нашитѣ отношения, смисъла на живота. Кое е качеството на човѣка? Какъвъ трѣбва да бѣде човѣкъ? Първото нѣщо за съзнателния човѣкъ: той трѣбва да бѣде благодаренъ. За какво? — За всичко, което му е далъ Богъ. А за да дойде тази благодарностъ, непременно любовта трѣбва да бѣде едно отъ качества. Азъ говоря за любовта въ ограниченъ смисълъ, като качество на човѣшкото сърце, на човѣшкия умъ, на човѣшката воля.

„Всичко, каквото чухъ отъ Отца си, явихъ ви го“.

Сега, да допуснемъ слѣдното разяснение. Нѣкой пѣтъ нѣкои ме запитватъ, какво има на онзи свѣтъ. Онзи свѣтъ ние го изслѣдваме, имаме една прѣдстава. Ако вие живѣете 50 — 60 години на земята, и ако съ хиляди естественици, геолози, географи ходятъ, обикалятъ, изучаватъ лицето ѝ, и още не сѣ я изучили, то какъ ще изучатъ онзи свѣтъ? Съ хиляди години изучаватъ земята. А нѣкои християни мислятъ, че като нагърнатъ въ онзи свѣтъ, и всичко ще знаятъ. Васъ ви трѣбватъ най-малко 1000 години, за да прочетете прѣдговора на духовния свѣтъ. Трѣбватъ ви 1000 години

интесивна работа, безъ да слите. Тѣй както спи човѣкъ тукъ на земята, губи си съзнанието. Въ духовния свѣтъ почивка има, но стане нѣма. Слѣдователно, между този и духовния свѣтъ има една разлика. Тѣй, както сте облѣчени въ материята, за духовния свѣтъ можете да имате само една смѣтна прѣдстава. Не мислете, че туй е единъ упрѣкъ. Даже много напрѣднали индивиди иматъ смѣтна прѣдстава за духовния, за Божествения свѣтъ. Азъ ви казвамъ: Божествениятъ свѣтъ е една красота, която не може да се опише съ съврѣмения езикъ, и не може да се прѣдаде на нашето съзнание, понеже у насъ нѣма тѣзи органи, тия усѣти, за да се възприеме тази красота. Човѣкъ трѣбва само да види, за да си го прѣдстави. Разгледайте сега живота на едно дърво! То има двоякъ животъ: единъ горѣ, въ клонищата, и другъ долу, въ коренитѣ. Коренитѣ питатъ клонищата: „Какво правите горѣ?“ Тѣ казватъ: „У насъ има голѣмо клатушкане“. А коренитѣ казватъ: „У насъ нѣма никакво клатушкане“. Защо? Клонищата горѣ се огъватъ на една или друга страна, но коренитѣ долу слабо, чрѣзъ отражение чувствуватъ, че горѣ става едно малко клатушкане. Долнитѣ части на дървото, като не знаятъ методъ да урегулиратъ своето кръвсобръщение, то невидимиятъ свѣтъ, природата имъ идва на помощъ. Чрѣзъ тоза клатушкане прави едно упражнение, за да урегулира и да изкачи нагорѣ нужнитѣ сокове на растението. Горнитѣ части на растението не знаятъ какво правятъ долнитѣ, т. е. въ невидимия свѣтъ има сжщества, които не знаятъ какво правятъ долу. Когато дойде една подпочвена вода да осакати коренитѣ, клонищата питатъ: „Какво става долу?“ — Много е тежко, страдаме. Горнитѣ нищо не знаятъ, тѣ сж тихи и спокойни. Какъ ще се разбератъ? Слѣдователно, сжществата, които живѣятъ въ горния свѣтъ, често слизатъ на земята, за да ни изучаватъ на опитъ, а че чрѣзъ съзерцание. Даже и най-великитѣ сжщества чувствуватъ необходимостта поне единъ пжтъ да слѣзатъ при даденитѣ условия, за да добиятъ истинското знание. За да добиемъ истинското знание въ този свѣтъ, който виждаме, трѣбва да слѣземъ тамъ долу, въ сжщността на Бога. Въ туй, което не виждаме, тамъ е Богъ, а не въ външното. Външното е сѣнка на

нѣщата. Не се лъжете по промѣнитѣ, които ставатъ съ материята. Има една сжществена частъ отъ материята, която не се промѣня и не се разваля. Туй е сега важното.

„Каквото чухъ отъ Отца си, явихъ ви го“.

Кога можемъ да кажемъ нѣкому каквото чуемъ? — Когато го обичаме. Само който те обича, той може да ти каже туй, което е чулъ. Не ти ли го казва, той не те обича. Сега, като казвамъ „не обича“, не ме разбирайте въ крива смисълъ. Подъ „обичъ“ разбирамъ, всички да бждемъ на еднакъвъ уровень, еднакво да схващаме нѣщата. Нѣкои казватъ: като ни обичашъ, кажи ни. Но не трѣбва само азъ да ви обичамъ. Подъ думата „обичъ“ разбирамъ, въ дадения моментъ Богъ еднакво да дѣйствува и въ васъ, и въ мене. Схващанията ни за Бога трѣбва да бждатъ еднакви и за мене, и за васъ. Да кажемъ, азъ съмъ единъ царъ и разбирамъ гласа на Бога. Вървя съ една каляска изъ пѣтя и срѣщна една бѣдна жена. Азъ мога да дамъ заповѣдь: вземете тази жена, отстранете я отъ пѣтя ми! Да, но това не е любовъ, това не е разбиране гласа на Бога. Ако тѣзи хора взематъ тази жена и я отстранятъ, това не е за моя похвала, това е едно прѣстѣпление. Азъ трѣбва да слѣза отъ своята каляска, да взема тази жена на рѣцѣтъ си, да я заведе дома си и да ѝ прислужа. Това е Любовта! Сега, другъ е въпросътъ, ако питате: ама това може ли да се направи или не може? Туй, може или не може, това сж философски разбирання. — Може, всичко може. И ние, съврѣменнитѣ християни, имаме една погрѣшка, тя се състои въ това: ние постоянно отлагаме. Дойде една благородна мисълъ, казваме: утрѣ. Дойде една свѣтла мисълъ, казваме: азъ съмъ при особено разбиране, утрѣ. Не, това сж човѣшки схващания. Какво е твоео разбиране? — Едно разбиране има въ свѣта, то е Божественото! И когато ние всичкитѣ сжщества въ свѣта схванемъ Божественото разбиране, ще внесемъ единъ новъ импулсъ. Сега, нѣкои задаватъ въпроса: „Може ли!“ — Може.

„Каквото чухъ“, казва Христосъ, „отъ Отца си, явихъ ви го“.

Азъ зная, че прѣзъ вѣковетѣ, прѣзъ които сте живѣли, много нѣща ви сж казани, но вие не сте ги

казали. Не всѣкога вие сте се подчинявали на онзи Божественъ импулсъ, на онова велико Божествено чувство, което ви казва: „Направи това!“ Отхвърляте го, казвате: не мога сега. Азъ не говоря за това, което приятелитѣ ви сж казали. Дойде нѣкой приятелъ, каже ви: направи ми тази услуга. Това сж човѣшки работи. Азъ говоря за великитѣ Божествени импулси. Въ Божественото нѣма изключение, тамъ всичко е съвършено. Казвате: Богъ е всесиленъ. Мислите ли, че ако Богъ носѣше нашия умъ, и мислѣше като насъ, не би унищожилъ до сега свѣта? Взели ли сте нѣкой пжтъ прѣдъ видъ всички тѣзи неправди, които сега сжществуватъ въ свѣта? Мислите ли, че Богъ не ги вижда? Всичко това Той вижда, всички тѣзи страдания, въздишки, Той чува. Ако проникнете въ цѣлия свѣтъ, въ цѣлата природа, има едно велико страдание, каквото вие не можете да си прѣдставите. Страдания, страдания има тукъ на земята. И благодарение, че е така. Всичко това Богъ вижда и тихо и спокойно поглежда. Не само че поглежда, но всѣки день Господъ си намира работа. Този прѣвързва, онзи прѣвързва, този подига, онзи подига. Нѣкой ослѣпѣлъ. Какво има? — Еди-кой си ми извади окото. Богъ му направи окото и казва: „Да се пазишъ“. Намѣри другъ нѣкой съ счупена ржка — поправа му ржката. Намѣри нѣкой съ счупено сърце — поправа му сърцето. Съ хиляди години Господъ върши тѣзи работи, а сега Му приписватъ, че Той седи на единъ грамаденъ столъ и отъ тамъ командува съ пръста си. Не е така. По нѣкой пжтъ азъ гледамъ, нѣкои братя и сестри, четатъ нѣкоя философска книга, въ която се излагатъ схващанията за Бога. Азъ зная, много философи иматъ о обени, красиви схващания за Бога, тѣ искатъ да Му прѣддадатъ външно величие. Казватъ: „Христосъ билъ Синъ Божий, това билъ, онова билъ“. Но дойде Христосъ и казва: „Я направи това нѣщо за мене!“ — Не мога, нѣмамъ условия. Синъ Божий билъ Христосъ, а не могатъ да направятъ най-малкото нѣщо за Него! Нѣкой казва: Господи, много Те обичамъ! Но, като дойде да направи нѣщо за Него, нѣма го. Често, нѣкои дойдатъ, казватъ ми: азъ върша волята Божия. Човѣкъ, който гласно казва, че върши волята Божия, той, въ моитѣ очи, само

25% върши вятят Божия. Срѣщамъ единъ работникъ, бѣденъ човѣкъ, гледамъ го, дига една бѣдна жена, паднала на улицата, кракътъ си навѣхнала. Казвамъ му: отлична е тази твоя постѣпка! — Не, не, колко други добри постѣпки съмъ пропусналъ, но тукъ, тъй дойде. Не съмъ отъ тѣзи отличнитѣ. Ти си ме видѣлъ отъ най-добрата страна на живота ми. Не мисли, че съмъ добъръ човѣкъ. Азъ съзнавамъ, че има хиляди други нѣща, които не съмъ извършилъ. Дойде нѣкой, казва: „Учителю благи, ти си много добъръ. — Добъръ, само за едно дѣло съмъ добъръ, ами за другитѣ? Затуй, казвамъ, ние трѣбва да сме добри извънъ врѣмето и пространството. Единственото нѣщо, което се изисква отъ насъ, е слѣдното: туй, което Богъ върши, и ние да го вършимъ.

Сега, азъ нѣма да ви прѣпорѣчвамъ моралъ, нѣма да ви казвамъ да раздадете имането си. Не, животътъ не седи въ раздаването на кѣшитѣ, на имането; животътъ не седи и въ храненето на хората. Ти може да нахранишъ единъ човѣкъ, и пакъ да имашъ нѣкаква задна цѣль по отношение къмъ него.

Сега, азъ нѣма да ви разяснявамъ въ какво седи истинскиятъ животъ. Азъ зная въ какво седи той. Нека направимъ едно сравнение между тия, които обичатъ Бога и вършатъ Неговата воля и тия, които не обичатъ Бога и не вършатъ волята Му. Какво е направилъ Богъ за тия, които Го обичатъ? Направилъ ли ги е богати въ този свѣтъ? — Не. Далъ ли имъ е много знания? — Не. Далъ ли имъ е много сила? — Не. Първото нѣщо: като станешъ духовенъ човѣкъ, Господъ ще те направи слабъ. Знанието, богатството, което имашъ, ще почнешъ постепенно да го изгубвашъ. Нѣкой казва: азъ изгубихъ знанието си. Ами въ какво седи твоето знание? Ако направишъ една пушка или единъ автомобилъ, и ако съ тѣхъ, вмѣсто да улеснявашъ хората, ти ги прѣмазвашъ или убивашъ, колко струва твоето изобрѣтение? Въ Америка, съ тѣзи желѣзници, въ продължение само на 5 години сж избити около 150,000 души. Питамъ сега: онѣзи хора, които въ тия 5 години сж прѣнесени съ желѣзницитѣ, могатъ ли да платятъ живота на тѣзи 150,000 души? Ако този дългъ се наложи на съврѣмения свѣтъ,

ще може ли той да го изплаща? Да кажемъ, че желѣзниците убиватъ въ 10 години единъ човѣкъ, това разбирамъ, но за 5 години да се избиятъ 150,000 души, каква култура е тази! Култура на желѣзниците! И въ една Америка е това! И сега, ние желаемъ желѣзници, автомобили, кжщи. Знаете ли колко хора сж затиснати подъ тия кжщи? Сега не е да отивате въ другата крайностъ, да мислите, че и безъ кжщи може, но да имате правилни схващания. Нѣмаме нужда ние отъ тѣзи грамадниѣ здания. Тѣзи грамадни здания, които сега творимъ, сж изразъ на единъ грамаденъ моралъ, съ велики идеи. Не е достатъчно само да строимъ тѣзи велики здания, кжщи, автомобили, желѣзници, но тѣзи велики идеи трѣбваше да подобрятъ нашето положение, та като устроимъ свѣта, тогава да туримъ тѣзи желѣзници, автомобили, и всѣки да се ползува. Това е култура! А сега, всички казватъ: ние сме културни. Въ Америка пжтуваме съ тренове, които взиматъ по 150 клм. въ часъ. Сега, навсѣкждѣ има едно надпрѣварване. И повтаряме, какво е казалъ Христосъ. Да, но всѣки народъ иска своето благо. Не е този пжтътъ, по който ние трѣбва да вървимъ. Сега, ще ви приведа единъ примѣръ изъ древността, той е станалъ въ Египетъ. Единъ великъ художникъ, нареченъ Самсунъ-Ели, отишълъ при единъ отъ най-знаменититѣ фараони и му казалъ, че иска да изобрази на картина страданията на съвършенното човѣчество и да покаже на тогавашния египетски фараонъ начинъ, чрѣзъ който да може да поправи своята държава. Той нарисувалъ една велика картина, въ която прѣдставилъ единъ затворникъ, на когото ржцѣтъ и краката били вързани съ огромни желѣзни вериги, и прикованъ на земята. На другата страна той нарисувалъ другъ единъ затворникъ, набитъ перпендикулярно на корема си на единъ колъ. Направилъ изложение на своята картина. Събрали се всички европейски маги и учени, да видятъ картината, и почнали да даватъ своитѣ критически бѣлѣжки. Едни казвали, че колътъ не билъ добръ направенъ; други, че страждущиятъ не билъ добръ набоденъ на кола; трети, че веригитѣ не били хубаво направени, много тънки били. Като направили всичкитѣ тия бѣлѣжки, обърнали се да критикуватъ художника, че не могълъ да прѣдаде

хубаво сграданията на затворника. Тия критически бѣлѣжки дошли най-послѣ до фараона и той казалъ, че не е дошло още врѣме да се освободи човѣчеството отъ страданията си, и отложилъ своитѣ реформи. Слѣдъ туй дошълъ единъ великъ музикантъ, Беданъ Бели, отличенъ свирецъ на флейта, да види картината на Самсунъ-Ели, и му дошла една идея. Казалъ си: „Страданията на човѣчеството могатъ да се прѣмахнатъ само чрѣзъ музиката“. За тази цѣль той почналъ да изучава най-тънцитѣ вибрации на музиката, чрѣзъ които да затрогне издълбоко човѣшката душа. Когато се научилъ да свири хубаво, почналъ да прилага своето изкуство. Срѣщналъ дѣлѣ животни, които се давили, и той почналъ да имъ свири. Забѣлѣзалъ, че като чули музиката прѣстанали да се давятъ, спрѣли да се биятъ. Казалъ си: „Работи изкуството“. Видѣлъ единъ вълкъ, който ядѣлъ една овца, и почналъ да свири. Вълкътъ, като чулъ музиката, пусналъ овцата да си отиде въ стадото. Отива при нѣкое паразитно растение, което се увило около нѣкъсе друго, започва да свири, и то полета-лета се отвило. Най-послѣ, Беданъ-Бели отива въ Египетъ, и по пътя, дѣто минавалъ, отъ неговата музика се отваряли затвори, падали окови, и затворниците излизали. Отива при Фараона и му казва: „Дѣло мина, затворитѣ се отварятъ, и затворниците излизатъ“. Какъ? — „Съ сзирене“. — Нека си вървятъ да работятъ и да не грѣшатъ повече. Но, онѣзи, които се освободиха отъ затворитѣ почнаха отново да грѣшатъ и да злоупотрѣбаватъ съ своя животъ. Тогавашниятъ царъ на египтянитѣ казалъ: „Не е дошълъ Онзи, който да научи хората какъ трѣбва да живѣятъ. Разумното Слово не е дошло“. Не само изкуство трѣбва, не само музика трѣбва, но трѣбва сега и разумното Слово. Тѣзи велики сили трѣбватъ да се съединятъ. Азъ уподобявамъ музиката и художеството на едно здраво тѣло. Човѣкъ не трѣбва да има хилаво тѣло. Музиката азъ уподобявамъ на едно отлично сърце въ човѣшкия организъмъ.

Още единъ етапъ има сега въ развитието на човѣшката душа. Ние очакваме възкрѣсението, т. е. идването на Великия Божи Духъ, Той да донесе великото въ свѣта, да съедини художеството съ музиката, значи

да съедини сърцето съ ума и да ни покаже какъ трѣбва да се живѣе. Сега, ще ви приведа другъ единъ примѣръ изъ съврѣмения нашъ животъ, да ви покажа, че схващанията на хората за живота сж криви. Примѣрътъ се отнася за единъ виденъ лѣкарь, англичанинътъ Белмонъ Морисъ, отличенъ човѣкъ по умъ, по душа, по характеръ. Оженилъ се той за една красива англичанка, ако можемъ да кажемъ, че англичанкитѣ сж красиви. Жена му никога не го разбирала. Тя имала за него такова мнѣние, каквото жената на Гьоте за самия Гьоте. Тя мислила, че той е човѣкъ безсърдеченъ, човѣкъ егоистъ, който мисли само за себе си. И всѣки день имала разправии съ него, като му правила извѣстни забѣлѣжки. Той, обаче, си правилъ своитѣ добрини, и когато искалъ да направи нѣкое добро, турялъ си маска. Направи доброто, и като се отдалечи, хвърли маската си. Това било неговъ навикъ. Искалъ никой да го не знае кога прави добро. Единъ день, гледа на улицата, жена му езди на конъ, пада отъ коня и си чулва крака. Туря си маската набързо, дава първа помощ на жена си, завежда я въ клиниката да ѝ прѣвържатъ крака и се отдалечава. Занасятъ я въ кѣщи. Връща се вечеръта мъжа ѝ, тя го посрѣща съ думитѣ: „Видѣхъ днесъ единъ благороденъ човѣкъ, не е като тебе поплювко“. Думата „поплювко“ не е толкова красива; бихъ ви казалъ английската дума, но ще я замѣстя съ тази. „Е“, казва ѝ той, „какво има?“ — „Кракътъ си счупихъ, но намѣри се единъ лѣкарь, благороденъ човѣкъ, отлична душа, той ми помогна, но не можахъ да запомня лицето му. „Тѣй ли, радвашъ се, че има такива хора“. „Радвашъ се, радвашъ, но и ти като него трѣбва да бѣдешъ. Отъ тебе азъ топлоза години страдамъ. Ти направи моятъ животъ нещастенъ“. Това сж нашитѣ съврѣменчи разбирания. Онзи, който ти е направилъ доброто, тѣй е Белмонъ Морисъ, само че той като прави добро, носи маска, а всичкитѣ съврѣменни християни въ Америка, въ Англия и тукъ въ България, като правятъ добро, сж безъ маски. Като дойде при мене нѣкой такъвъ, азъ трѣбва да си наложя голѣмо търпѣние, и той започва: баба му, майка му, баща му, сестра му, това натравили, онова направили — ще угости свѣта само съ добро. Всички хрис-

тиани казватъ: „А ние, християнитѣ отъ тази култура, мислимъ като християнитѣ въ Америка, като хугенотитѣ, ние сме учени, културни хора — изучаваме математика, астрономия, знаемъ какво става по небето“. Богъ казва: „Добрѣ, поставете тия благочестиви хора на новата култура на единъ изпитъ!“ И сега бѣше първиятъ изпитъ. Видѣхме културата на съврѣменнитѣ християни въ врѣме на войната. Ще кажете: е, това бѣше за онѣзи, които сж на бойното поле. Не, не, всички бѣхме на бойното поле. Всинца сме отговорни. Мислите ли, че при сегашното състояние, въ което се намираме, невидимиятъ свѣтъ, онѣзи напръднали наши братя, могатъ да ни откриятъ нѣкои по-велики тайни? — Могатъ да ни откриятъ, но въ свѣта ще има по-голѣми нещастия.

Азъ бихъ желалъ да се срѣщна съ хората на новата култура. Тѣй сж наречени тѣ въ обикновенъ смисълъ на думата, но азъ ги наричамъ „братя на човѣчеството или Синове Божии“. Не, понеже обвиниха Христа, че се наричалъ Синъ Божий, то по-право, хората на новата култура азъ бихъ ги нарекълъ „синове на Любовта“. Азъ обичамъ тази дума, обичамъ да се срѣщамъ съ синоветѣ на Любовта, не разбирамъ любовъ въ обикновената смисълъ. А сега, седне нѣкой братъ или сестра да ми прави забѣлѣжки за моитѣ отношения къмъ него. Мислите ли, че азъ не зная какви трѣбва да бждатъ мситѣ отношения? Нѣкой казва: ама вие не се обърнахте къмъ мене, както трѣбва. Е, мислите ли, че това азъ не го зная? Азъ по-добрѣ го зная. Нѣма актъ въ моя животъ, който азъ да не съзнавамъ. Нѣкой казва: ама ти не видѣ. Не, не, азъ зная, но мълча, и ако мълча, има защо. Друга философия има вътрѣ въ живота, и нѣма защо да ставамъ азъ добъръ за васъ. И до тогава, докато вие мислите малко злѣ за мене, азъ съмъ добъръ, но почнете ли да мислите, че азъ съмъ добъръ, казвамъ ви: азъ съмъ на фалирване. Азъ признавамъ въ свѣта само Единъ добъръ, благъ, Той е Богъ на Любовта. Онѣзи, които сж извънъ материята всички сж съвршени, но онѣзи, които сж въ материята вжтрѣ облѣчени, неизбежно е за тѣхъ да носятъ единъ товаръ. Но защо? — Приятно е за тѣхъ.

„Всичко, каквото чухъ отъ Отца си“, казва Христосъ, явихъ ви го“.

Сега, азъ искамъ да ви обърна внимание на слѣдующето: вие искате вашиятъ животъ да се измѣни. Трѣбва да се измѣни, и ще се измѣни! Не само това, но ще се измѣни животътъ ви и въ вашитѣ желанія и мисли. Питамъ сега: каква искате да бжде слѣдната фаза на туй измѣнение, нагорѣ или надолу? Изпитвали ли сте оная дълбока мисль въ себе си, да чувствувате въ душата си, че имате подкрѣпата на Бога? Чувствували сте въ дѣйствителностъ подкрѣпата на Любовта? То е едно мистическо прѣживяване вътрѣ, като че ти си въ съгласие съ цѣлия свѣтъ и съ всичкитѣ велики мисли, нагорѣ и надолу, ти едновременно присѣствувашъ и на небето, и на земята. Чувствували сте такова състояние? Виждали ли сте какъвъ е смисълътъ тогава?

Сега, щомъ дойде Любовта на земята, ние ще може да имаме извѣстни опрѣдѣлени движения. Разказва ми единъ мой приятель: „Прѣди нѣколко дни видѣхъ единъ много приятенъ, много красивъ жестъ, какво означава той?“ Какъвъ е тоя жестъ? Разправя ми той: „Вървя си изъ пѣтя, и гледамъ една млада мома върви прѣдъ мене, много спрѣтната, и току изведнѣжъ си тури прѣста на устата, и хотъ — обърна се на другата страна и си трѣгна. Първо отиваше къмъ една посока, а послѣ се обърна къмъ друга. Какво искаше да каже съ този жестъ?“ Тя говореше на него: „Когато ще кажешъ нѣщо, тури ключа на Любовта на устата си. Искашъ да кажешъ нѣщо лошо, тури първия прѣстъ на устата си, тури ключа на Любовта. Заканвашъ се нѣкому: „Азъ ще му кажа, ще му докажа, че не съмъ простъ човѣкъ, свършилъ съмъ 2—3 факултета, заможенъ търговецъ съмъ, и у мене има достоинство, а той да ме обижда!“ И ще започнешъ да му доказвашъ. Не, тури на устата си ключа на Любовта! Ако нѣкой има право да говори, това е Господъ. Говорилъ ли е Той до сега? — Много пѣти е говорилъ, хиляди пѣти е говорилъ. Знаете ли какъвъ е характерътъ на Бога? Едно врѣме Господъ слѣзълъ на земята и като вървѣлъ по камънитѣ, настѣпилъ една мравка. Тя се обърнала и Го ухапала. Той се спрѣлъ, помилвалъ я и ѝ казалъ: „Понеже те настѣпихъ, сега ще те направя една хубава мома, и ще бждешъ свободна отъ всички

срадания“. Минавалъ послѣ покрай едно цвѣтенце, и като искалъ да помогне на одного, стѣпилъ върху цвѣтенцето и го счупилъ. Чулъ една въздишка. Ти защо не внимаващъ, отиде моятъ животъ! Навелъ се Господъ, помилвалъ го: „Хубаво, ще те направя единъ много хубавъ момъкъ, и ще те ожения за онази хубава мома“. Така е, когато Той слиза. Ще кажете: това е изъ 1001 нощъ. Не, това сж факти вжтрѣ изъ козмоса, но трѣбва да се отворятъ нашитѣ очи, да видимъ тази велика Истина, която прониква навсѣкждѣ. Трѣбва да имаме доблестенъ характеръ. Земята и небето ще прѣминатъ, казва се, но думитѣ на Любовта нѣма да прѣминатъ. Всичко ще прѣмине, но Божествената Любовъ, и всичко онова, което е внесено въ нашитѣ тѣла, въ нашитѣ сърца, въ нашитѣ умове, въ нашитѣ души и духове, ще остане за хиляди вѣкове. Туй е единственото нѣщо, което ще остане за онази вѣчностъ! То ще остане и ще ни придружава. И тогава, когато влѣземъ въ небето, съ какво ще се похвалимъ? Ще кажете: азъ съмъ чистъ, азъ съмъ праведенъ. Ще ти каже Господъ: „Онѣзи животни, които ти стѣпка, които разруши, спрѣ ли се да ги подигнешъ, попразишъ и полѣешъ съ малко водича? Онѣзи животни, които нарани, спрѣ ли се да прѣвържешъ тѣхнитѣ рани? Всички онѣзи сърца, които нарани, спрѣ ли се да поправишъ прѣдъ тѣхъ своитѣ грѣшки?“ А ние се спрѣмъ и казваме: да имаме моралъ! Какъвъ моралъ? Като си легна вечерно врѣме, трѣбва да се изправа прѣдъ Бога и да прѣкарамъ прѣдъ ума си всички хора, съ които съмъ се срѣщалъ прѣзъ деня, да видя сторилъ ли съмъ това, което трѣбваше да направя. Това е моралъ! Ние казваме: Слава Богу, днесъ азъ живѣхъ добрѣ. Това не е моралъ. Това не може да внесе онази красота вжтрѣ, нито въ моя, нито въ вашия духъ. Така днесъ проповѣдватъ на всѣкждѣ: и въ Индия, и въ Америка — единъ обикновенъ моралъ. Не, душа се изисква, душа! Нека богатиятъ да си е богатъ, но богатъ по сърце. Нека учениятъ да си е ученъ, но съ единъ просвѣтенъ умъ. Нека силниятъ да си е силенъ, но неговата сила да е подквашена съ любовъ, тази сила да бжде въ защита на слабитѣ. И всички ние трѣбза да подкрѣпваме слабитѣ и немошнитѣ. Всѣка една морална мисълъ, всѣко едно

морално чувство у васъ е слабо. Защо? — Защото не е подкрѣпено отъ вашия вжтрѣшенъ животъ, не говоря за външния. Всѣко едно Божествено чувство, всѣка една благородна Божествена мисль, която клони да погине, ще я подкрѣпишь и ще ѝ дадешъ животъ. Тази мисль, това чувство, въ тѣхъ има животъ. Въ тази мисль единъ день ще влѣзе да живѣе единъ ангелъ. Въ това, днесъ слабо чувство, утрѣ ще влѣзе единъ херувимъ да живѣе. Това е една малка стаица, въ която трѣбза да живѣемъ. Слѣдователно, ние съ нашитѣ мисли, съ нашитѣ чувства, съ нашитѣ дѣйствия създаваме материалъ, отъ който бѣдещиятъ свѣтъ може да живѣе. Отъ тѣхъ той ще се създаде. Питамъ тогава: какво създаваме ние? Какви работи приготвяватъ българитѣ за градежъ на своето здание въ другия свѣтъ? Тия тухли, които еврейтѣ правиха въ Египетъ, бѣха направени отъ прѣстъ и слама.

„Всичко, каквото чухъ отъ Отца си, явихъ ви го“.

Какво? Казва единъ отъ евангелиститѣ: „Богъ толкозъ възлюби свѣта, че изпрати своята жива Любовь да внесе животъ въ мъртвитѣ дѣца на земята“. Турете една линия, и започнете новия животъ въ васъ! Нека десетъ души отъ васъ, азъ не искамъ всички, нека се намѣрятъ десетъ души днесъ, да започнатъ новия животъ. Хайде, ако нѣма десетъ, трима души нека да сж, по-долу не снемамъ. Трима или десетъ души отъ цѣлото събрание, внесете тази велика мисль въ вашия животъ, и вие ще бждете въ състояние да обърнете колелото на цѣлата земя въ друга посока. Сега, нѣкои може да ми възразятъ: това е щестлавие. Не е. Този Божественъ ключъ отъ 8000 години чака да го завърти нѣкой. Тукъ, електричеството въ София, има общи ключове, съ които се пуца, но въ всѣка една ваша стая има само единъ специаленъ ключъ. Слѣдователно, тѣзи, които отварятъ общитѣ ключове, ще дойдатъ ли въ вашата стая да отворятъ ключа ви? Не, вие сами ще си го отворите, и ще видите дали има свѣтлина или не. Казвамъ ви: завъртете ключа на тази Божествена Любовь! Колкото животътъ е по-просто, толкова е по-лекъ за изпълнение.

Казва Христосъ: „Каквото чухъ отъ Отца си, явихъ ви го“.

Единственото нѣщо, което дѣйствава вътрѣ въ душитѣ ни и можемъ да го приложимъ всичко скрито, то е онази разумна Любовь. Маска трѣбва да имаме на лицето си! Нека само онзи, който върши добро, и само нашиятъ Учителъ въ тайно, знайтъ онѣзи велики постѣпки! Само така човѣкъ е силенъ. Свалишъ ли своята маска, ти си прѣстѣпилъ единъ законъ, и въ природата ще настане сухота. Маска е потрѣбна, както облацитѣ отгорѣ, за да може тази влага да дѣйствува у насъ. Тѣй трѣбза да направимъ. А за туй, което говори свѣтътъ отвънъ, да си запушимъ ушитѣ.

„Всичко, каквото чухъ отъ Отца си, явихъ ви го“.

Е, питамъ сега: прѣдставете си, че Христосъ отвори вратата тамъ, какво ще направите? Вие веднага запитвате: „Съ какви дрехи ще влѣзе Христосъ?“ Всички ще станете да Го посрѣщате и ще имате едно надпрѣварване, кой да Му цѣлуе ръката. Туй е външната страна. А колко пѣти Господъ е хлопалъ на вашитѣ сърца! Казвате: Господи, не ме смущавай, сега не съмъ разположенъ, за другъ пѣтъ. И послѣ питате: „Дали е Христосъ или не?“ Той казва: „Иди, еди-коя си вдозица има нужда“. Вие казвате: дали Христосъ ми говори? Не ме ли поставятъ на изпитание? Но, ако влѣзе сега Христосъ, вие всички ще се изтровървите да Му цѣлувате по десетъ пѣти ръка. И при това ще има скачане, радостъ! Не, не, това не е животъ. Азъ мога да накарамъ всинца ви да скачате. Ако ви дамъ едно голѣмо угощение, ще скачате. Отишли десетъ ханѣмки при единъ българинъ чорбаджия на гости. Той ималъ вино хардалия, но не могълъ хубаво да го прѣсѣче, та станало много силно. Хазайката направила една хубава млѣчна баница, каквато турцитѣ обичатъ, налѣла хардалия вино, гостила ги добръ. Обаче, всички се напили. Като се изпонапили, почнали да играятъ, фереджетата имъ взели да се мѣтатъ на една, на друга страна, всички скачатъ. Какво става? Хардалия вино е това! Кой не е веселъ като му паднатъ 100 — 200,000 лева? Е, скача, побѣдилъ. Но щомъ ги побѣдятъ, сзаятъ оржжието. Не е така. Въ вътрѣшното разбирање на живота има нѣщо дълбоко, което трѣбва да разберемъ.

Сега, азъ съмъ увѣренъ въ едно нѣщо, нѣмамъ никакво съмнѣние въ него: всички вие разбирате Исти-

ната; всички вие разбирате Любовта; всички вие разбирате Мъдростта. Разбирате ги, но криете, маска носите. И азъ не мога да ви похваля, не мога да кажа, че вие сте добри. Докато сте въ материята, дръжте си маски на лицето. Щомъ влѣзете въ Божествения свѣтъ, свалете маскитѣ.

„Всичко, каквото чухъ отъ Отца си“, казва Христосъ „явихъ ви го“.

Излѣзте една нощъ вънъ и обърнете очитѣ си къмъ онова далечно пространство, къмъ онѣзи свѣтли звѣзди! То е великото бждеще, което ви очаква. Тамъ сж всички онѣзи велики библиотеки, тамъ е скрито великото знание. Това сж култури, култури, култури; това сж сжщества, иерархии. Всичко туй ще го прѣбродите, и като живѣете по 100 милиона години въ всѣка една слънчева система, а тѣ сж сто милиона слънчеви системи въ нашата вселена, въ края на врѣмето, единъ день като се срѣщнемъ, вие ще ми разправите за всички онѣзи ваши екскурзии, които сте имали, и азъ ще слушамъ всичко онова велико, което ще ми кажете, съ най-голѣмо внимание. Само тогава ще се разберамъ.

Богъ е Любовь, и Любовьта носи живота въ свѣта.

Бесѣда, държана на 9/XII 1923 г.

Той ги изпита.

„А това казваше Той да го изпита защото си знаеше какво щеше да прави“.

Думитѣ, тъй както сж поставени, почти нѣматъ никакъвъ смисълъ. Тия думи мязатъ на единъ скжпоцѣненъ камѣкъ, който е скритъ въ една обвивка, и всѣки минава и го подритва, като едно малко камѣче, което се търкаля по пжтя. Почти цѣлиятъ човѣшки животъ е така направенъ, отъ такива малки камѣнчета, които ние подритваме. Срѣщнете кой и да е човѣкъ, като започнете отъ най-обикновенитѣ хора до най-великитѣ гении, всички се стремятъ къмъ нѣща възвишени, идеални, всички ще ви говорятъ за идеали. Срѣщнете кой и да е говедаръ, и той ще ви говори за идеали. Срѣщнете учени и философи, и тѣ ще ви говорятъ за идеали. Срѣщнете адвокати, майки, бащи, свещеници, и тѣ ще ви говорятъ за идеали. Всички ще ви говорятъ за единъ великъ идеалъ, но спрете се, поискайте да ви опрѣдѣлятъ тѣхния идеалъ, ще видите, че идеалътъ въ тѣхния умъ не е строго опрѣдѣленъ. Напримѣръ, нѣкой слушалъ нѣкоя отлична рѣчь или бесѣда на нѣкой иденъ проповѣдникъ и казва: е, хубава, много хубава, отлична бѣше тази бесѣда. Но кажете, гдѣ е хубавото? — Е, хубава бѣше. И тъй ще си остане. Хубава, но тази дума „хубава“ не е нѣщо опрѣдѣлено. Когато ние се срѣщнемъ съ самата дѣйствителностъ, въ даденъ моментъ, силата на човѣка се опрѣдѣля вънъ отъ врѣмето и пространството. Тя не че не е опрѣдѣлена, но въ нашето развитие, въ нашата еволюция ние не сме въ състояние да опрѣдѣлимъ човѣшката сила. Ние изобщо опрѣдѣляме проявлението на човѣшкия умъ, на човѣшкото сърце въ крайнитѣ резултати, а крайнитѣ прѣдѣли всѣкога показватъ слабостъ въ човѣка. Когато една вода достигне крайнитѣ прѣдѣли тя е слаба. Силна е само въ самото начало, въ края си е слаба.

Слѣдователно, смисълътъ на живота е да опрѣдѣли човѣкъ, въ що стои неговиятъ идеалъ. Идеалъ не може да бѣде вашата кжща; идеалъ не може да бѣде знанието; идеалъ не може да бѣде свѣтлината; идеалъ не могатъ да бѣдатъ паритѣ; идеалъ не може да бѣде силата; идеалъ не може да бѣде красотата; идеалъ не може да бѣде добротата. Защо? — Всички тия нѣща търпятъ промѣни въ свѣта. Силниятъ е силенъ при извѣстни условия, слабиятъ е слабъ при извѣстни условия; учениятъ е ученъ при извѣстни условия, глупавиятъ е глупавъ при извѣстни условия. Всички нѣща, които се видоизмѣняватъ, не съдържатъ въ себе си идеалъ. Слѣдователно, идеалното е безъ промѣни и безъ измѣни. Но туй е пакъ неопрѣдѣлено. Идеалътъ е сѣщина, която съдържа цѣлокупността на цѣлото битие въ себе си. Този идеалъ, тази реалностъ съдържа всичко въ себе си. И първото проявление на този идеалъ въ свѣта, това наричаме ние обикновената човѣшка любовъ, за която всички говорятъ. До извѣстна степенъ всички търсятъ тази любовъ. И дѣйствително, човѣшката любовъ азъ я взимамъ като едно качество на човѣка. Докато туй качество съществува въ човѣка, човѣшкиятъ животъ, човѣшкитѣ мисли, човѣшкитѣ желанія, човѣшкитѣ дѣйствия иматъ смисълъ. До тогава, докато този малъкъ пламъкъ съществува у човѣка, неговиятъ животъ има смисълъ. Азъ не говоря за любовта съ този червения пламъкъ, нито съ портокаления, нито съ зеления, нито съ синия, но за любовта, която е съ една мека, бѣла свѣтина. Но не разбирамъ и тази бѣла свѣтина, която съществува въ свѣта. Тази бѣтина, която вие имате на вашитѣ ризи, въ сравнение съ тази бѣлина, за която ви говоря, ще ви се покаже черна. Слѣдователно, до тогава, докато любовта съществува, силата, знанието иматъ смисълъ. Ние искаме да бѣдемъ силни. Защо? — Защото имаме извѣстенъ обектъ, който обичаме, искаме да се покажемъ прѣдъ този обектъ. Защо онзи младиятъ момъкъ иска да работи за своя народъ? Този народъ стои като идеалъ прѣдъ него. Той иска да се покаже, че работи за народа с', той иска да се подигне, иска всички същества да го славятъ, той иска да бѣде силенъ.

Сега, това сж копнежи на човѣшката душа, турени

въ една крива посока. Човѣкъ се е отклонилъ отъ своята права посока. Искаме да помагаме на хора, които не се нуждаятъ отъ нашата помощъ. Искаме да спасимъ тѣзи, които не се нуждаятъ отъ нашето спасение. Това сж глупази нѣща, турени въ една крива посока, на една крива основа. Ако нѣкой се задъне въ една крива улица, трѣбва ли да върви тамъ? Сегашнитѣ хора казватъ: не трѣбва ли никакво стремление? На този, който се е задънилъ, казвамъ: върни се назадъ, не можешъ да излѣзешъ! Нѣкой казва: не трѣбва ли да обичамъ своя народъ? Питамъ: ти разрѣши ли въпроса съ себе си, съ своя умъ, съ своето сърце, съ своята душа, съ своя духъ? — Не. Върни се назадъ! Твоятъ народъ е съставенъ отъ разумни единици, и всѣка единица трѣбва да си търси пътя, тя сама е въ състояние да чувствува, да мисли, да дѣйствува тъй, както трѣбва. Ще кажете: ама не трѣбва ли да спасяваме хората? Чудни сте! Ами че спасението, това е едно незестествено състояние на човѣшкия битъ. Ти говоришъ за една случайностъ въ свѣта, която може да се прояви. Нѣкой падналъ въ рѣката, въ морето, това сж случайности. Ние не трѣбва да изучаваме живота отъ случайноститѣ. Случайноститѣ въ живота послѣ ще ги изучаваме. Ние трѣбва да изучимъ живота въ онѣзи истински принципи, очѣзи истински методи, върху които е поставенъ, базиранъ. Кои сж истинскитѣ методи, върху които сж поставени съврѣменнитѣ народи, за да намѣрятъ своя пътъ? — Съврѣменнитѣ европейски народи се намиратъ сега въ една задънена улица. И всички съврѣменни европейски народи мислятъ, че само чрѣзъ насилие може да се поправи пътятъ имъ. Не, насилието въ свѣта е нѣщо случайно. Любовта е единъ естественъ актъ, който съществува въ всичкото битие, между всички животни, отъ най-малки до най-големъ. Всички тия народи, които сж свързани въ тоза ядро, иматъ отношение единъ къмъ другъ, свързани сж. Това е една философия. Връщали ли сте се назадъ да видите какъ се образували съврѣменнитѣ народи, какъ се образували съврѣменнитѣ общества, какъ се е образувала човѣшката рѣчь, какъ се е образувала човѣшката мисль? Всички тия нѣща ние ги взимаме на готово, както нѣкой математикъ взима една истина като ак-

Господине. Не, не, вземете за примѣръ човѣшкия езикъ. Съвременнитѣ учени хора и поети, азъ поне ги слѣдя, всички тѣ — и англичани, и французи, и американци, и индуси, всички си иматъ правила на своя езикъ, иматъ си граматика, иматъ си глаголи, мѣстоимения, съществителни имена, прилагателни, причастия, приставки, но въ този езикъ всѣка една дума съдържа извѣстно качество. Думитѣ сж жизни сами по себе си. Нѣкои думи вжтрѣ въ себе си носятъ такава отрова, която е въ състояние въ една минута отгорѣ да сломи човѣка. Ние, за примѣръ, казваме: зло, добро и т. н. Или, казваме думата „лицемеръ“, но като туря прѣдъ тази дума едно прилагателно или едно съществително, което съответствува на то ето име, или едно мѣстоимение, какъ ще ви се отрази, какъ мислите? — Веднага ще трепнешъ и ще подскачешъ. Или пъкъ, ако туря думитѣ „добро, истина, любовъ“, твоето сърце по единъ или другъ начинъ ще мръдне.

Сега, като дойдемъ до мисловия свѣтъ, същото е и съ мислитѣ. Формитѣ на всички мисли се отличаватъ една отъ друга. Мислитѣ, сами по себе си, и тѣ си иматъ форми. За примѣръ, ако азъ, тъй както си седя, прѣдамъ една моя мисль, тази мисль вече е единъ разговоръ. Вие нѣма да възприемете моята мисль, но едно същество съ по-тънъкъ усѣтъ, или едно същество извънъ материята, би схванало моята мисль като единъ звукъ, тя би му проговорила. Като казвамъ извънъ материята, подразбирамъ, извънъ материята, въ която живѣемъ. Ако азъ кажа въ ума си: „Вие сте добри“, вие може да не почувствувате нищо, но ще схванете една промѣна на лицето ми. Но ако ви кажа гласно, че сте добри, вие ще ме погледнете и ще си кажете: сериозно ли гозоришъ, че азъ съмъ добъръ, или искашъ да ме изпиташъ? — не вѣрваге. Възприемането на мислитѣ, това е единъ актъ вжтрѣ въ животните, въ птицитѣ. Щомъ те срещне едно животно, погледне те въ очитѣ. Защо? Исква да узнае какви сж твоитѣ намѣрения спрямо него за да вземе едно рѣшение. Една птица те срещне, ще те погледне, ще прочете мисльта ти и ще хвъркне. Казва: „Господине, азъ имамъ особено мнѣние за тебе, не искамъ да се разговарямъ съ тебе, понеже и другъ пътъ съмъ се разговаряла,

затова прѣдпочитамъ да съмъ по-далечъ“. Птичкитѣ сж много досѣтливи. Нѣкои казватъ, че птичкитѣ не чувствуватъ. Не, тѣ иматъ тънко чувство, тънко ухо. Седятъ гургулички, гугуцатъ си. Приближава се ловецътъ съ пушка, веднага бѣгатъ. Приближавамъ се азъ до тѣхъ, спокойно си седятъ, казватъ: „Господине, добръ дошълъ, но онзи тамъ, съ онази култура на своето чифте, ние сме го опитали, опитали сме тази култура и отъ този езикъ искаме да бждемъ малко по-далечъ“. И цѣлата наша атмосфера е покварена! Отъ какво? Ако вземете книгитѣ, вѣстницитѣ, тамъ има купъ думи турени, които не сж на мѣстото си. Нѣкой авторъ писалъ една книга. Азъ искамъ да зная, като е писалъ тази книга, какво е било неговото намѣрение. Ако единъ проповѣдникъ проповѣдва, трѣбва да знаемъ, какво е неговото намѣрение, като проповѣдва. Ако вие сте се събрали да ме слушате, какви сж вашитѣ побуждения? Азъ зная, едни идватъ за едно, други — за друго. Нѣкои идватъ тукъ да ме хванатъ за думитѣ ми. Тѣ сж пратени, казватъ: да го уловимъ този сега! И седятъ, бѣлѣжатъ въ книжката си. И казватъ: чакай сега, уловихме го. И почватъ да размѣстватъ думитѣ ми. Ако азъ съмъ казалъ нѣщо размѣстено, то е хроникрирано вече на друго мѣсто. Тоза е единъ великъ законъ. Азъ съмъ хванатъ вече, азъ съмъ отговоренъ прѣдъ себе си, отговоренъ съмъ прѣдъ този великъ законъ. Нима когато кажа нѣщо, което не е вѣрно, азъ не го зная? Азъ го зная прѣди васъ, азъ съмъ хванатъ прѣдъ себе си. И до сега още не е дошълъ нѣкой да ми каже, че тоза или онова не е вѣрно. Ако азъ съмъ направилъ една погрѣшка, азъ я зная прѣди васъ. Всѣка една погрѣшка п отрова, която влиза въ вашата кръвь и не е тъй лесно да се измие, да се изхвърли навънъ. Нека гѣзи хора, които знаятъ толкова, взематъ единъ негъръ, да му смѣкнатъ тази чернина, да го направятъ бѣлъ. Обясняватъ, че това е пигментъ подъ кожата, тъй го създаде природата. Нѣмамъ нищо противъ, може да е така, но вие, като учени хора, снемете отъ него тази черна краска. Съврѣменнитѣ учени хора иматъ начинъ да почернятъ лицето на човѣка, но не и да го направятъ бѣло. Има такива учени американци, има и бѣтгари, които знаятъ това изкуство. Американцитѣ не си ползватъ,

тѣ сж смѣль народѣ. Като хванатѣ нѣкого, прѣдѣ нищо не се спиратѣ. Да направятѣ човѣка бѣль, не могатѣ, но да го осакатятѣ могатѣ, майстори сж тѣ.

Сега, всички, които ме слушатѣ, си казвате: той трѣбва да каже нѣщо, съ което свѣтътъ да се спаси. Е, знаете ли коя е спасителната дума? Азъ мога да ви я кажа, но връзка трѣбва да има между васѣ, връзка трѣбва да има между всички нѣща. У васѣ трѣбва да има такова непрѣодолимо желание, каквото у онази българка, баба Стана. До колко е вѣренъ този анекдотъ за баба Стана, битъ ли е, не зная, но ще ви приведа този примѣръ. Тази баба Стана, родомъ въ Варненско нѣкъждѣ, била много любознателна. Макаръ и 80 годишна, отива единъ день при учителя въ селото и му казва: „Слушай, стара съмъ, 80 годишна, но сърцето ми се е запалило, искамъ да уча. Не можешъ ли да ме приемешъ въ първо отдѣление, да се уча съ твоитѣ дѣца? — Не мога, инспекторътъ не позволява. „Но азъ искамъ да се уча!“ Учителътъ билъ досѣтливъ, казва ѝ: „Е, ще те приема като слушателка“. Нали има такива, които идватъ въ училищата да ревизиратѣ, слушатѣ, за да подобрятѣ или не метода на учителя. Казва ѝ той: „Ще те приема като такава, която ще слуша, ще подобрява моя методъ“. Влиза въ училището, слуша тя. Обаче, като излиза баба Стана отъ училището, всички дѣца се нахвърлятъ отгорѣ ѝ. Едно на гърба ѝ, друго я дърпа за ржцѣтъ. Казватъ ѝ: „Ти си дошла да се учишъ съ насъ, какъвъ е твоятъ букваръ?“ Но, баба Стана е умна, тя помилва едно, помилва друго, и така всичкитѣ дѣца привикватъ съ нея. Започва тя тихо и спокойно да се учи и свършва 4-тѣ отдѣления. Е, питамъ сега: кой отъ васѣ, като баба Стана, при такива условия, би ималъ доблестъта да се учи съ малкитѣ дѣца и съ тѣхъ да свърши 4-тѣ отдѣления? Азъ казвамъ: такова непрѣодолимо желание трѣбва да има въ човѣшката душа, да се домогне човѣкъ до великата Истина, която може да реформира живота.

Другото положение, което ни спѣва, то е, че имаме особени разбирания, които се обуславятъ отъ външнитѣ условия. Ще ви дамъ слѣдующия примѣръ. Той се отнася до англичанина Джонъ Розъ. Държи той своя неиздаденъ дневникъ и пише опитността си.

Въ какво седи тази опитност? Той е богатъ, заможенъ човѣкъ. Идва при него една вдовица и к зва: „Господине, азъ имамъ три дѣца, умирамъ отъ гладъ, моля, помогнете ми, ще измремъ отъ гладъ!“ Той ѝ помага. Получава отъ нея писмо, пише му тя: „Ти си толкова добъръ човѣкъ, като тебе нѣма другъ въ свѣта, ти си нашъ спасителъ“. Възхвалява го до Бога. Има той една графа въ дневника си, въ която пише похвалитѣ. Идва друга една жена при него, проси. На нея той нищо не дава. Полу ава писмо, пише му: „Господине, макаръ че посѣщавашъ църквата, четешъ Евангелието, но си много коравосърдеченъ човѣкъ“. Пише той това въ друга графа на дневника си. Въ една графа пише: като тебе добъръ човѣкъ нѣма. Въ другата графа пише: като тебе лошъ човѣкъ нѣма. На едната страна: като мене добъръ човѣкъ нѣма. На другата страна: като мене лошъ човѣкъ нѣма. Питамъ сега: на какво се обуслазя мнѣнието на тѣзи хора? — Дали имъ далъ или не пари. Да дадешъ пари нѣкому, това добро всѣки може да го направи. Ако азъ ви дамъ 100—200 лева, това и всѣки другъ може да го направи. Споредъ менъ добро е това, което азъ мога да направя, и никой другъ да не може да го направи. А туй, което азъ мога да натравя, другъ може да го направи, то не е добро. Добро е това, което азъ мога да направя, и никой другъ да не може да го направи. Доброто е това, което вие може да направите и никой другъ да не може да го направи. Тѣй седи великиятъ законъ въ свѣта. И по това се различаватъ всички разумни души. Туй добро, което тѣ могатъ да направятъ, никой другъ не може да го направи. Мисълта, която тѣ проектиратъ въ свѣта, никой другъ не може да я проектира. По туй сж тѣ особени. А сега всички казватъ: ние сме едно. Ако нѣмате тази особеностъ, тогава нѣма защо да говоримъ, че въ свѣта всички сме едно. Едно въ какво? Едно въ Бога, едно въ цѣлото, едно по отношение на безграничното, а не едно въ туй, какъ се проявяваме въ даденъ моментъ. Въ туй седи красотата на свѣта. Нѣкой казва: азъ искамъ да бѣда като тебе. Не, ти като мене не можешъ да бждешъ. И 10 милиона царвули да скжсашъ, ти като мене не можешъ да бждешъ. И азъ, да скжсамъ 10 милиона царвули,

като тебе не мога да бжда. Слѣдователно, не се стреми да бждешъ като мене, а се стреми да бждешъ като себе си, като тази първоначална форма, която Богъ е турилъ въ тебе. Този законъ се явява навсѣкждѣ.

Сега, по нѣкой пѣтъ, ние мислимъ, че можемъ да спасимъ човѣка. Не можемъ. По нѣкой пѣтъ ние мислимъ, че може да развратимъ човѣка. И това е невъзможно. Всѣки човѣкъ самъ се развращава. И обществото за това не е отговорно. Вие ще ми цитирате, че можете да извратите Словото Божие. Да, азъ мога да извратя Словото Божие въ себе си, но въ васъ не мога. Вие сами можете да го извратите. Вие сте единственитѣ, които можете да покварите вашата мисль, азъ не мога да я покваря. Тѣй седи великиятъ Божественъ законъ. Ако азъ имамъ такава сила, че да мога да извратя вашата мисль, да ви извадя отъ релситѣ, тсгава азъ съмъ всесилень да отразя свѣта. И тѣй, първото нѣщо, съ което ви заблуждаватъ, е като казватъ: слушайте, този е пѣтътъ на възето спасение, този е пѣтътъ, по който можете да се подигнете. И сега въ Англия, въ Америка, въ Франция, навсѣкждѣ има редъ автори, които проповѣдватъ начини за придобиване на богатства. Е, този авторъ, който ти прѣпорѣчва начини, за да се подигнешъ, да забогатѣнешъ, може ли да ти гарантира, че туй богатство, което придобиешъ, ще можешъ да го носишъ вѣчно съ себе си? Има единъ начинъ, по който човѣкъ може да задържи своето богатство. Има единъ начинъ, по който човѣкъ може да задържи своята мисль, свѣжестъта на своитѣ чувства, своята младина, своя миръ, добротата, своето веселие. Има единъ начинъ! И сега, всички съврѣмѣнни хора търсятъ най-лесень начинъ.

„И това казваше Той да го изпита“.

Кой изпитва? — Учителътъ може да изпит а, когато прѣдаде на ученицитѣ си извѣстна материя. Богъ може да изпитва хората. Знанието, силитѣ, които ви е далъ, може да ги изпита, но сжщеврѣменно Богъ не прави хората нито добри, нито лоши. Азъ слушамъ, седятъ нѣкои сестри, братя или външни хора и казватъ: Богъ всичко може. Е, това философия ли е? Ние знаемъ Господа. Ние, казватъ, вървимъ споредъ волята Божия. Ами знаете ли сигурно, че вървите по волята Божия?

По какво познавате? Придобили ли сте вие онзи огънь? Добъръ, азъ ще туря пръста си на пламъка на вашата свѣщъ, и ако пръстътъ ми не изгори, азъ казвамъ: да, вие сте придобили едно изкуство, придобили сте свещения огънь. Ако туря пръста си, и той изгори, казвамъ: този огънь, който сте придобили, е обикновенъ огънь, него и свѣтътъ има. Често правя опити. Като говоря тъй, на онѣзи, които ме слушатъ, казвамъ: опитайте туй учение, послѣ ме слушайте! Отъ никого не искамъ да приемете нѣщата направо. Азъ имамъ нѣкои ученици, които казатъ: тъй казва моятъ Учителъ. Считатъ, че това е fait a complit, и не имъ трѣбва друго нѣщо. А, не, не, съ махане на ржцѣтъ, и съ клатене на глава, това не е учение. Божественото учение, което ви проповѣдвамъ, е живо учение. Ще поставите вашия пръстъ на моя огънь. Вашиятъ пръстъ е боленъ. Турите го на моя огънь. Той оздравѣе, подмлади се. Казвамъ: благодарни ли сте? — Много съмъ благодаренъ. Лакетътъ ви е боленъ. Турите го на моя огънь и той оздравѣе. Благодарни ли сте? — Много. Може да правите опити. Сто опити може да направите, и ако 99 отъ тѣхъ излѣзатъ сполучливи, този огънь може да лѣкува.

„И това казваше Той да го изпита“.

Туй е необходимото, до което ние съврѣменнитѣ хора трѣбва да се домогнемъ. Това положение, прѣзъ което сега минава свѣтътъ, е трансформиране отъ едно състояние въ друго. И съврѣменнитѣ учени хора почватъ да го забѣлѣзватъ. Онзи ледъ, по който вие сте играли до сега, почва да се топи и изгубва своята твърдостъ. Вие забѣлѣзвате, че не може вече съ вашитѣ кѣнки да си играете по него, и почвате да потъвате. Всичкиятъ ледъ почва постепенно да се топи и остава водата. А въ тази вода още не сте се научили да плавате. Сега, когато говоримъ научно, че за грѣшнитѣ въ този свѣтъ нѣма условия да живѣятъ, защо казваме това? Хората по нѣкой пжтъ мислятъ, че трѣбва да имаме нѣкой външенъ заговоръ. Не е така. Въ природата има другъ единъ законъ. Вие въ вашия животъ вече носите отровата, отъ която ще се разложите. Цѣли фамилии, цѣли раси сж изчезнали отъ лицето на земята съ своя грѣшенъ животъ.

И тъй, ние се приближаваме къмъ онази велика Истина. Казвате: какъ трѣбва да се живѣе? Още не можете да научите какъ трѣбва да се живѣе. Първото нѣщо, което човѣкъ трѣбва да приложи е, да започне съ най-малката величина. Тѣй започватъ математицитѣ. Идете въ кое и да е отдѣление, какъ започва учителтъ? Той започва съ единицата, и послѣ съ 2, 3, 4, 5, и така продължава до десетъ. По-послѣ, този процесъ постепенно се усложнява, усложнява. Азъ гледамъ, щомъ дойдемъ до моралния свѣтъ, току вижъ, нѣкой прости човѣкъ изведнѣжъ започва съ много сложни процеси, съ хиляди, съ милиони започва. Не, ще започнешъ съ единицата. Тази единица е въ тебе. Но туй едното е едно житно зърно. За него има начини, чрѣзъ които може да се прѣвѣ, не отъ една форма въ друга.

И тъй, Христосъ изпиталъ своитѣ ученици.

За какво ги е изпиталъ? Мисълта е скрита вътрѣ. Той ималъ съ тѣхъ частни разговори, училъ ги е какъ трѣбва да живѣятъ, какъ да употребяватъ животѣ сили вътрѣ въ природата. За туй нищо не е писано. Сега всички говорятъ за спасение, за любовъ, но какъ е тази любовъ между хората? Тази любовъ е обикновената любовъ. Тя не е направена отъ такива форми, които не търпятъ видоизмѣнения. Видоизмѣнятъ се.

Когато ние развиваме Истината, нѣкой пѣтъ тя ни засѣга отблизо, и нѣкои ще кажатъ: тази бесѣда е насочена противъ насъ. Не е въпросътъ, дали е насочена противъ нѣкого. Истината не може да сѣ насочи противъ никого. Ако нѣкой мисли, че тази Истина има него прѣдъ видъ, той си дава много голѣма тежестъ. По нѣкой пѣтъ азъ казвамъ, че Богъ мисли заради насъ и нѣкои казватъ: е, значи Богъ мисли заради насъ. Нѣкои вѣрватъ, нѣкои не. Богъ за насъ не мисли тъй, както ние мислимъ за себе си. Когато казвамъ, че Богъ мисли за хората, азъ разбирамъ слѣдното: Богъ е далъ на всѣки човѣкъ необходимото за живота, далъ му е разумнитѣ сили, далъ му е чувствуването, далъ му е воля и казва: „Твоео благо сега се намира въ твоитѣ рѣцѣ, ще работишъ споредъ наставленията“. И слѣдъ туй седи. Богъ не се занимава съ насъ ни най-малко, но тѣзи живи сили въ насъ тѣ се занимаватъ съ всѣки едного. Тѣ го подтикватъ, тѣ го почук-

вагъ, казватъ: „Слушай, знаешъ ли какво казва Господъ?“ Нѣкой казва, че туй му казалъ Господъ, онуй му казалъ Духътъ. Нищо не му е казалъ Духътъ, но тѣзи жизи сили, които работятъ въ него, тѣ му казватъ, Много голѣмо значение си даватъ хората! Ако Господъ дойде да говори специално на всѣкиго, кждѣ ще му излѣзе края! Всички пророци казватъ, че Господъ имъ говорилъ Празо е. Но специалната мисль, че Господъ имъ говорилъ, то е вече особена привилегия. Има свети, велики Учители, адепти, които съ хиляди години сѣ чакали да имъ проговори Господъ. Не че не се занимава съ тѣхъ, но моментално Той изтраща всичко и казва: „Тѣзи дѣца още не сж готови, затова нека се занимаватъ съ онѣзи жизи сили, които сж у тѣхъ, съ тѣхъ да работятъ. Е, ти си художникъ, имашъ талантъ, казвашъ: „Да дойде Господъ да ми помогне!“ Не, ти имашъ великъ талантъ, самъ можешъ да си помогнешъ, но ти искашъ изведнѣжъ. Не, не може изведнѣжъ, полека, полека ще започнешъ. Всичкитѣ нѣща се придобиватъ съ много голѣмъ трудъ. Който мисли, че всичко се лесно добива, лъже се. Нѣма нищо по-мѣчно отъ да добиешъ Добродѣтелята, да добиешъ Любовѣта, да добиешъ Мѣдростѣта, да обичашъ Истината. Ще впрегнешъ всичкитѣ си сили, като баба Стана и на 80 години ще свършилъ 4-тѣ отдѣления. Тия дѣца ще скачатъ по главата ти отгорѣ, но ти ще знаешъ какъ да ги укротявашъ. Дѣцата, това сж твоитѣ мисли. Казвашъ: какво ще правя съ тия мои мисли?

„Той го изпита, защото си знаеше, какво щѣше да прави“.

И тѣй, най-първо трѣбва да се научите да употребявате правилно думитѣ, да научите силата на всѣка дума. Нѣкой пжтъ казвашъ нѣкому: ти не си искренъ. Но, тази дума, тази мисль, която си изказалъ, има обратно дѣйствие. Никой нѣма право да употребява човѣшката мисль тѣй, както той си иска. Има начинъ какъ да се употребява, той е Божествениятъ езикъ. Нѣкой пжтъ трѣбва да употѣбя врѣме да ви разправя, какъ се е образувалъ човѣшкиятъ езикъ, този първичниятъ езикъ, отъ който сѣ се образували всички други езици. Ами, тѣй, както човѣкъ се развива сега, мислите ли, че слѣдъ 1000 години човѣшкиятъ езикъ ще бжде

туй, което е сега? Българският езикъ такъвъ ли ще бжде? Ами слѣдъ 2000 години, слѣдъ 3000 години, слѣдъ 10,000 години какъвъ ще бжде езикътъ? Като дойдете тогава на земята, ни поменъ нѣма да има отъ сегашнитѣ езици. Звуковетѣ тѣй ще бждатъ измѣнени, че този езикъ ще прѣдставлява нѣщо архаистическо, само останки ще има отъ него, ще бжде нѣщо като стария санскритски езикъ. Тѣй ще го изучаватъ.

Азъ днесъ не говоря на ученицитѣ, обръщамъ се къмъ външнитѣ хора, тѣ ще ме разбератъ по-добръ сега. Ученицитѣ не сж въ състояние да ме разбератъ, но външнитѣ, свѣтскитѣ хора, този пътъ тѣ ще ме разбератъ. Азъ на тѣхъ говоря днесъ, а ученицитѣ сж слушатели. Всѣка една дума вжтрѣ въ себе си съдържа една благодать или една отрова, съдържа или киселина, или основа. Онѣзи отъ васъ, които изучаватъ химията, знаете, какво стаза, като се съединятъ една киселина и една основа. Туй, което разяжда живота, това сж киселинитѣ. Нѣкой момъкъ се влюбилъ, напрімѣрь. Казва: „Охъ, изгори ме“. Излиза, влиза, ходи, тропа изъ къщи. Какво има? — Изгори ме тази мома. Ахъ, любовъ! То е извѣстна киселина. Скача този младиятъ момъкъ. До сега той се е училъ отлично, пръвъ ученикъ е билъ въ университета, но сега, като седи, нѣма го. Не само сж студентитѣ е това. Разправятъ за единъ германски професоръ, човѣкъ на 80 години, влюбза се въ една отъ своитѣ ученички отъ университета и става разсѣянъ, не може да чете. Гениаленъ човѣкъ билъ, а сега седи, не може да си чете лекциитѣ. И най-послѣ трѣбваше да се откаже да чете лекции. Като чете лекциитѣ си, тя е въ ума му. Разказва, прави движения, но въ лекциитѣ си употребява нейното име. Казватъ за него: „Мръднала му дъската“. Не му е мръднала дъската, но тази красива мома е влѣла въ професора си своята отрова, която хората наричатъ любовъ. Азъ наричамъ това „любовъ на отравяне“. Така сж заченати и родени много дѣца. И какво става? Това сж все прѣстѣпни дѣца, дѣца съ най-лоши наклонности. И всичкитѣ хора говорятъ, че това било наслѣдственостъ, атавизъмъ. Не, всѣка мисль вие ще я спрете прѣдъ вашата врата, ще снемете всичкитѣ ѣ външни дрехи, ще провѣрите надписа ѣ какъвъ е, тѣй, както въ лабораторията по

надписа опитвате всичките шишенца, и най-послѣ ще я пуснете да влѣзе вътрѣ. Въ духовния свѣтъ всички мисли си иматъ имена, и ще провѣрите, захаръ ли съдържатъ, осноза ли съдържатъ или киселина. Прочетете мисълта, и тогава употребете тази или онази дума. Сега, често се случва, отива нѣкой при единъ банкеръ, отъ когото иска пари на заемъ. Слѣдъ като си излѣзе, банкеринътъ казва отподирѣ му: „Вагабонтъ“. Е, каквъ иска да каже? Не се миназатъ 2—3 дни, и се чуза, че този банкеринъ се поминалъ. Защо се поминалъ? Азъ ще ви кажа. Този човѣкъ, който, искалъ отъ него пари, е отличенъ, добъръ човѣкъ, има жена и три дѣца, дошълъ до отчаяние, отива при банкерина и му казва: „Господине, ще бждете тѣй добъръ, да ми направите една услуга, ще ми заемете една сума, имамъ жена и три дѣца, азъ съмъ честенъ човѣкъ, ще ви се издѣлжа. Никаква гаранция не мога да ви дамъ, но ви дазамъ честната си дума“. Понеже банкеринътъ бърза, скжпо е врѣмето му, казва: „Господине, моето врѣме е скжпо, нѣмамъ, не мога да ви услужа“. Този човѣкъ си излиза навънъ, въздъхва си. „А, вагабонтъ“! Слѣдъ три дни банкерътъ умира. Защо? Тази отрова, която изхвърлилъ върху този бѣдния човѣкъ, се връща върху него самия и го отравя. Защо? — Не далъ 1000 лева на този бѣденъ човѣкъ. Отъ невидимия свѣтъ го осждили, или, по-право, той самъ се осждилъ.

Сега, да ви покажа, какъ дѣйствува този законъ. Ще кажете: защо тѣй? Добрѣ, допуснете, че имате една верига, която се движи тѣй, както асансьоритѣ. Има двѣ колички, едната се качва, другата слиза. Допуснете, че тѣзи двѣ колички дойдатъ успоредно. И едната, и другата не се спускатъ, иматъ да разправятъ свои лични дертове. Какво ще стане? — Сжсва се веригата, и тогава и двамата се сгромолясватъ надолу. Но допуснете, че едната количка е тѣй направена, има си спирачка, и единиятъ остава да виси въ въздуха, а другиятъ се сгромолясва долу и умира. Слѣдователно, всичките спорове, които сжществуватъ въ домоветѣ между мжжетѣ и женитѣ, сж все такива. Почнатъ ли да се каратъ мжжъ и жена, братъ и сестра, напрѣменно единъ отъ тѣхъ ще умре. Каратъ ли се гражданитѣ на единъ народъ, на този народъ

нѣма да му върви. Цѣлата история е пълна съ факти, които показватъ, че когато Провидѣнието ни доведе до изпити, въ които не можемъ да спазимъ законитѣ, идватъ нещастията. Казвате: не ни върви. Сега и българскиятъ народъ иска да му върви. Но кой е начинътъ да се помогне на българския народъ? Въ 000 години българскиятъ народъ е направилъ 150 войни и толкова много убийства! Хубаво, я ми кажете, гдѣ е велика България тогава? Прѣди 500 години, като дойдоха богомилитѣ, всичкитѣ ги разпрѣснаха, избиха ги. Какво стана съ България? Духовенството имаше много хубаво желание, да спаси народа. Спаси ли го? — Не го спаси. Човѣкъ не се спасява въ своитѣ крайни резултати, той се спасява въ самото начало. Не само съ българитѣ е това. Покажете ми евротейскитѣ народи! Спасиха ли се? Спасиха ли се египтянитѣ, вавилонянитѣ, асирийцитѣ? Испания, слѣдъ избиването на мавритѣ, стаси ли се? — Не. Кой народъ се е спасилъ чрѣзъ война? Нито единъ! Войната е нѣщо случайно вжирѣ въ живота. Трѣбва да се воюва при извѣстни условия, но при нормалния животъ войната е анахронизъмъ. Казва Мойсей: „Не убий!“ И азъ се чудя, като казватъ на извѣстни мѣста, че държавата имала право да издава присѣда за убийство. Като убиете туй сѣщество, разбирате ли какъвъ е законътъ? — Слѣдъ смъртъта си то може да прави много по-голѣми пакости, отколкото по-рано. За прѣдпочитане е да държимъ лошитѣ хора тукъ на земята, отколкото да ги убиваме и да ги пратимъ на по-хубаво мѣсто. Ама чудни сте! Имамъ една запушена стѣкленица съ отровенъ газъ. Докато е затворена, вие сте въ безопасность. Но казваме: „Да се освободимъ отъ този газъ!“ Какво ще стане съ васъ, като се пусне този газъ въ стаята, въ която сте вие? Нѣкои ще се спасятъ, а нѣкои ще станатъ жертва. Такова нѣщо е и когато убиемъ единъ човѣкъ. Много такива газове има, отъ които страда съврѣменното човѣчество. Съ тази война се зародиха много болести, въ цѣла Европа настана една анархия. И сега търсятъ, кѣдѣ е причината за това. Нека всички си признаятъ грѣха, който направиха. Вие счупихте тѣзи отровни грънци, и сега цѣлата атмосфера е пропита отъ отровата на тия човѣшки мисли. Яви се испанската болестъ, отнесе 6 милиона

души; сега идва друга болестъ. И послѣ търсятъ другадѣ причинитѣ. Никому не е позволено да убиза! Такъвъ е законътъ въ свѣта. Въ кодекса, който ние четемъ, не се позволява убийство. Въ живота се позволява убийство, но въ Божествената книга не се позволява! На никой царъ не се позволява убийство. Който убие, ще го убиятъ. Кой какъто е вършилъ, непременно ще му се върне. Туй всички държавници, всички учени, професори трѣбва да го знаятъ, а не да си играятъ съ думитѣ, съ Бога. Защото вие, съ вашитѣ прѣстѣпления, носите едно разрушение за самия народъ. Който изролъ и да е, билъ той английскиятъ, францускиятъ или какъто и да е, върши ли убийство, той чини разрушение. И тѣ сега ще ни изпитатъ! Е, ще кажатъ: той проповѣдва противъ държавата. Какъ! Азъ ли проповѣдвамъ противъ държавата? Азъ проповѣдвамъ миръ безъ насилие, а не учението на нѣкакви комунисти, не учението на богатитѣ, не учението на професоритѣ, на ученитѣ хора. Не, азъ проповѣдвамъ друго учение, учението на онази велка абсолютна Истина, която засѣга всинца ни еднакво, безъ разлика. Азъ проповѣдвамъ онази Истина, приятели, на чийто гламѣкъ турямъ вашия прѣстъ. И като го турите, нѣма да изгори.

Сега, ще ми кажатъ нѣкои, че сѣ културни хора, че сѣ християни. Да, мене може да ме изпитате, до колко съмъ културенъ, но и азъ мога да ви изпитамъ. И до колко любите, сѣщо може да се изпита! Невидимиятъ свѣтъ всѣки день може да ни изпита, до колко сме честни, до колко можемъ да кажемъ: азъ съмъ благороденъ човѣкъ. Да, смисълътъ на живота е да сме благородни. Всички може да се изпитаме. И какво може да се изисква отъ сегашнитѣ хора? Туй нѣжното чувство, което спасява хората. Единъ моментъ е, когато човѣкъ може да съзнае и да си каже: не, този животъ не е такъвъ, какъто трѣбва да бѣде. Не, азъ не съмъ толкова нѣженъ. Не говоря за обикновената нѣжностъ, както я разбиратъ нѣкои. Ето, тукъ имаме една сестра, ще я взема за примѣръ. Азъ я наблюдавамъ, човѣшкото и Божественото у нея се слѣли, и тя не може да ги различава. Тя иска да взема все първото мѣсто. Дойде на трапезата, иска маслице туй-онуй,

иска да се прѣдстази, че е Магдалина. Какво? Ние сме сити на Магдалини. Отъ такива Магдалини, отъ Иоанъ Кръстителозци и тѣмъ подобни, ние не се нуждаемъ. На Иоанъ Кръстителя му отсѣкоха главата. Първото нѣщо, което се пропозѣдва, то е, че всѣки единъ трѣбва да бжде човѣкъ. Много сестри има, които сж трѣгнали тѣй, да се прѣторжчватъ за светици. Туй нѣма нищо общо съ моето учение. Ако ти си Магдалина, дръжъ го за себе си вжтрѣ. Ако ти си Иоанъ Кръстителъ, мълчи си. Ще трѣгнатъ за мене да говорятъ: Христосъ съмъ билъ! Дръжъ го за себе си! Азъ не съмъ далъ право никому да говори за мене. Азъ съмъ тоза, което съмъ, и ти си това, което си. Тѣй седи великата философия.

Сега, азъ не гозоря на ученицитѣ, азъ гозоря на свѣтскитѣ хора, Вие сте хора умни, вие разбирате нѣщата. Вие разбирате колко струва единъ нагледъ, разбирате колко струва една кѣща, и разбирате, като видите единъ човѣкъ, колко му струва пипката. И като дойде нѣкой религиозенъ човѣкъ, вие казвате: този е единъ религиозенъ човѣкъ. Хайде да не му казвамъ името. И прави сте, много религиозни манаиси има въ свѣта. Азъ не съмъ за тѣхъ. Азъ съмъ за онази велика Божествена мисль, която внася радостъ, която внася братство въ свѣта. Не привидното братство, не привидната мисль, но туй сърце да тупти вжтрѣ, а не да пигащъ по .00 пѣти, обинащъ ли ме. Когато азъ ви обичамъ, кѣдѣто и да сте въ свѣта, моята обичъ ще ви чувствува, всако ще ви вързи по медъ и масло, ще ви помага въ всичко. Въ Любовта има култура. Зная има само единъ изразъ: тя е всесилна. А отъ нашата любовъ хората умиратъ.

И тѣй, Христосъ ги изпита. И въ Негово врѣме имаше изпити. Азъ нѣмамъ нищо противъ, кой какъ мисти. Всѣки единъ човѣкъ нека си мисли, каквото иска, азъ съмъ за свободата на мисльта, но оставете мене свободенъ. Азъ не се нуждая отъ реклами и съмъ въ състояние себе си да рекламирамъ. Ще запалъ със свѣщъ и ще кажа: приятелю, на моята свѣщъ можешъ ли да четешъ? Ако искамъ, азъ мога и да пѣкувамъ. Ще науча хората на едно изкуство, но трѣбва да разбирате отъ химия, отъ физика. Азъ разбирамъ вели

кото изкуство какъ да се подмладите, какъ да възстановите вашитѣ сили и да знаете какъ да живѣте. Ще ви покажа, приятели, туй малко изкуство, да знаете какъ да живѣте. Азъ съмъ единъ пѣтникъ, посѣтихъ вашата страна, нѣма какво да ви оставя, затова ви оставямъ единъ споменъ. Но да не мислите, че съмъ нѣкакво величие. За туй великитѣ хора сж дошли, сега е останала само чорбата. Ученитѣ сж дошли, пророцитѣ сж дошли, апостолитѣ сж дошли, Христосъ е дошълъ, и сега, отъ сегашния свѣтъ е останало само опашката. Азъ се държа за опашката. Казватъ ми: какво правишъ тамъ? — Е, махамъ наоколо. „Ами друга служба нѣма ли?“ — Искамъ и азъ да помогна на този мой приятелъ. „Ама то е низко положение“. Не, отлично изкуство е да зная какъ да помагамъ, какъ да махамъ опашката. Казватъ: е, то е животно. Знаете ли какво нѣщо е животното? Не, животнитѣ съ всичкитѣ свои движения могатъ да покажатъ свситѣ настроения, и зли и добри, и страхъ и отвръщение. Слѣдователно, ние трѣбва да бѣдемъ много скромни — туй е първото нѣщо. И въ свѣта слуги трѣбва да станемъ! Че слуги трѣбва да станемъ, туй сѣйтскитѣ хора добръ го знаятъ. Всѣки иска изведнѣжъ да стане богатъ. Богатъ става, но и богатъ пада. Сега, тази лобозъ започва съ едно много нѣжно чувство.

Като говоря за тази сестра, азъ нѣмамъ за цѣлъ да я обиждамъ, ни най-малко, но казвамъ, че тя още не познава себе си. Щомъ не познава коя е, говори, че е Магдалина. Ще ви приведа единъ анекдотъ за единъ дѣйствителенъ случай. Рускиятъ царъ, за да излѣкува злоупотрѣбленията въ Русия, писалъ до всички манастири: въ който манастиръ се намира главата на Иоанъ Кръстителя, да ми я донесатъ. Като знаеелъ, че ще му донесатъ отъ много мѣста главата на Иоанъ Кръстителя, опрѣдѣлилъ 40 — 50 стаи, въ които да поставятъ по-отдѣлно донесенитѣ глави. Свиква нѣколко старци отъ светия синодъ и ги запитва: „Колко глави има Иоанъ Кръстителъ“? — Една глава, ваше царско величие! „А, не, въ моитѣ послѣдни изсѣждания азъ намѣрихъ 40 глави“. Какъ? — Ще ви докажа. Зажежда всички тия старци по всички стаи, и съ документи по дати имъ показва полученитѣ 40 глави.

Уменъ човѣкъ билъ царьтъ. И слѣдъ туй имъ казва: „Не говорете лъжата, защото тя не подига никой народъ!“ Е, колко Магдалини има на свѣта? Азъ зная, тукъ въ София, има много Магдалини. За мене важи човѣшката душа, която е излѣзла прѣди милиони години. Този моментъ е важенъ за мене, а не важи тази Магдалина прѣди 2000 години. Тя нѣма никаква историческа стойностъ. Но онзи моментъ, когато се родила първоначално човѣшката душа, той е великъ моментъ! Писанието го нарича „засоряване на битието, създаване на единъ козмосъ“. И, ако вие схванете този моментъ, туй е едно възраждане. За всѣка една душа се създава единъ козмосъ. Това е най-важното! Слѣдъ милиони години вие ще разберете великата Истина. А сега, вие мислите, че ще изчезнете. Не, ще се разтворятъ умоветъ ви, и всѣки ще разбере своята душа. Ще разберете, че въ васъ се крие нѣщо потаено. Въ туй се крие единъ великъ моментъ. Така само ще познаете, че туй, което Богъ е създалъ не може да се изгуби.

„Това казваше, защото искаше да ги изпита.“ Като какви? — Изпита ни като богати и сиромаси, изпита ни като учени и прости, изпита ни като силни и слаби, изпита ни като здрави и болни. Въ всички положения ни изпита. И когато единъ човѣкъ се отнесе спрѣмо мене тъй или иначе, азъ се спирамъ и казвамъ: такова е неговото разбиране.

И тъй, въ българския езикъ, най-първо ние трѣбва да се научимъ, по възможностъ, да употрѣбяваме думитѣ на мѣсто. Тѣй да употрѣбимъ всѣка дума, че въ нея да се вложи искреностъ. Азъ не искамъ да ви накарамъ да вѣрвате въ бѣдещия животъ. Не е това задачата ми. Азъ искамъ да се пробуди у васъ съзнанието, да разберете, че тази Божия Любовь е всичко, и че нѣма друга сила, като нея. Това можете да го опитате още сега. Когато това нѣжно чувство се зароди вътрѣ въ васъ, ще разберете Любовта. Азъ съмъ правилъ много пѣти опити. Нѣкой пѣтъ сте отчаяни, ще се прѣснете. Но, има нѣщо, което отвѣтрѣ ви заговаря тайно, и веднага всичката тази тежестъ се смѣква, като че се отваря този капакъ, и ти казвашъ: е, слава Богу, има въ живота смисълъ — и започвашъ да мислишъ. Току изведнѣжъ, пакъ дойде едно малко изкушение, пакъ дойде капакътъ.

Отново загосори това чувство и ти се отворишъ. Тъй се отваряшъ - затваряшъ, отваряшъ - затваряшъ. Знаешъ ли защо се затваряшъ? Вие разбирате туй. Имате въ кѣщи капанъ за мишки, нали? Туряте въ този капанъ малко пастърма. Нѣкоя мишка дойде, погледне, казва си: „Имамъ тукъ нѣкакво благо“. Обикаля около пастърмата, послѣ излѣзе навънка, ходи, обикаля. И въ нея има една стратегия. Направи си стратегията тя и казва: „Тази пастърма може да се вземе“. Измѣрва: толкоза и толкова сантиметра. Като отиде близо до дулката, казва: „А мазно е то, имало тукъ пастърмичка. Имало тукъ благо. Е, колко е добъръ Господъ, едно голѣмо благословение е далъ!“ Щракъ! — затвори се катантъ. Седи вътрѣ, обикаля, почне тогава да стърже. Ама онѣзи желѣзни прѣчки не се прѣгризватъ. Дойде господарътъ, вземе я, тя третне. „Мацъ, мацъ!“ Дойде котката, почне да я обикаля. Нѣкой пѣтъ и мацата не ще да яде мишки. Господарътъ отвори капана и я пусне. Нѣкой пѣтъ и между коткитѣ има благородни. Азъ ги наричамъ „коткитѣ на новото учение“. Туй е фактъ! Азъ наблюдавахъ една котка. Хвана една мишка, изнесе я навънка и казва: „Не ти е мѣстото тукъ“ — и я пусна. Другъ единъ фактъ: една котка хвана една мишка отвънка и я донесе вътрѣ, като ѝ казва: „Ти си стояла много врѣме вънка, не знаешъ закона, сега ще останешъ вътрѣ“. Една хване, друга хване—разправяше се съ мишките. А, казватъ, тази котка! Хване една мишка отвънъ, внесе я въ кѣщи; хване нѣкоя отъ кѣщи, изнесе я вънъ и почва да мърка на господарката си. Тази котка е много беля, тя отъ вътрѣ изнася мишките вънъ, а отвънъ ги носи вътрѣ. Казвамъ: това е една котка, която е разбрала новото учение. Обмѣна прави.

„Защото си знаеше, какво щѣше да прави“.

И тъй, отъ човѣка се изисква едно нѣщо: да бждемъ крайно внимателни къмъ думитѣ, които употребяваме, защото, казва Христосъ: „Отъ думитѣ си ще се оправдаемъ и отъ думитѣ си ще се обвинимъ“. Туй, което ни спѣва, то сж думитѣ, нашиятъ лошъ езикъ. Това не е само съ българитѣ, азъ съмъ слушалъ и французи, и англичани, и руси, и ромѣнци, и тѣ иматъ лошъ езикъ. Слушалъ съмъ и руситѣ. Ехъ, какъвъ вул-

гаренъ езикъ иматъ тѣ! Това не е култура. Трѣбва единъ езикъ отличенъ! И сега трѣбва да дойдатъ поети, писатели, философи, да създадатъ този красивиятъ езикъ. Тѣхната поезия трѣбва да диша животъ. Всѣка поезия, като я прочетешъ, всѣка пѣсень, като я изпѣешъ, трѣбва да я почувствуваешъ като балсамъ.

Азъ бихъ желалъ да срѣщна хора съ мекъ погледъ. Знаете ли какво нѣщо е мекиятъ погледъ? Нѣма нищо по-хубаво отъ мекия погледъ. Като срѣщна единъ човѣкъ, тукъ въ обществото, да ме погледне съ този мекъ погледъ. Нѣкой пжтъ азъ говоря на свѣтскитѣ хора, тѣ ме разбиратъ. Прѣдставете си, че вие сте една млада и красива жена. Изкушение сж младитѣ жени, нали? Та, като срѣщна една такава млада, красива жена, тѣй да я погледна, че да не ѝ трепне сърцето. Иначе, тя може да си помисли: този човѣкъ може да ме изнасили. А като ме срѣщне, да се зарадва, и тази ѝ радостъ да се оправдае. И този мекъ погледъ да не е само при единъ случай въ живота ни. Туй наричамъ азъ моралъ, това наричамъ азъ възвишена Любовь на човѣшката душа. И знаете ли колко сестри и братя сега въ тѣзи гори сж продали своя животъ? Едно врѣме само женитѣ развратничеха, а сега и мъжетѣ развратничатъ. Едно врѣме само женитѣ продаваха своитѣ души, а сега и мъжетѣ продаватъ своитѣ души. Едно врѣме само женитѣ продаваха своитѣ сърца, а сега и мъжетѣ. Азъ взимамъ тия примѣри, ще ме извините, ако съ това оскърбя онова ваше дълбоко чувство на любовта. Ако го оскърбя, азъ искамъ извинение, но ако моитѣ думи внесатъ едно събуждане, азъ не искамъ никакво извинение отъ васъ. Мжже и жени, отъ тѣзи двата стълба зависи спасението на свѣта. Тѣй трѣбва да се чувствуватъ мъжетѣ и женитѣ. Мжжътъ, като се спре, да каже: „Азъ съмъ единъ Божественъ стълбъ“. Какво е прѣдзначението на единъ стълбъ? — Да крѣпи. Не се турятъ сламки на една кѣща, но такива греди, които при всичкитѣ условия могатъ да изнасятъ всичката тежестъ. Такива трѣбва да бждатъ мъжетѣ и женитѣ. И всички вие сте турени въ тоза Божествено здание, като тѣзи велики стълбове. И какво се изисква сега отъ васъ? — Да бѣдете непоколебими. Азъ съмъ говорилъ толкова

пжти за Любовъта, но Любовъта съ думи не се изказва. Азъ наричамъ говора едно приятно забавление, единъ разказъ. Туй нѣжно чувство на Любовъта азъ го опрѣдѣлямъ така: когато ме види тази красивата жена, сърцето ѝ да не трепне, и азъ да не бжда тѣй намръщенъ, но да ѝ отправя единъ мекъ погледъ, и въ моитѣ очи да види, че прѣдъ себе си има една душа, единъ човѣкъ въ пълната смисълъ на думата и да се зарадва. И нейната радостъ да се оправдае отъ всичкитѣ мои постѣпки. Нѣма нищо по-благородно отъ това на свѣта! Желая ви това да бжде вашъ идеалъ. Не само да ви бжде идеалъ, но да го приложите; ако го приложите, вашитѣ домове ще се спасятъ, или подобръ, вие ще подобрите вашето положение. Нищо повече! Туй значи да събудимъ въ себе си Божественото. Когато човѣкъ помисли тѣй, той се свързва съ Бога, и Богъ му казва: „Ти оправда моята Любовь“. Само при такива условия единъ човѣкъ може да се спаси. Само при такива условия единъ народъ може да се спаси.

Говорятъ въ България за свещеницитѣ, за владичитѣ. Нека излѣзе духовенството да проповѣдва този идеалъ! Има ли такива свещеници въ Англия, въ Франция, или кждѣто и да е? Това изисква днесъ съврѣменното човѣчество! То изисква души, отъ които тѣхнитѣ сестри въ гората да се радватъ, а не да плачатъ. То изисква мжже, които да оправдаятъ, че сж мжже. Мжжетѣ днесъ оправдаха ли своето положение? Кой разплаква майкитѣ? — Мжжетѣ ги разплакватъ. А женитѣ насърчаватъ мжжетѣ въ прѣстѣпления. Когато единъ мжжъ извърши едно прѣстѣпление, една жена излиза съ единъ букетъ насрѣща му. Не, тя трѣбва да му каже: „Слушай, за грѣха, който си направилъ, ти трѣбва да се разкаешъ и да плачешъ“. Трѣбва да отидешъ въ пустинята, за да изкупишъ своитѣ прѣстѣпления. Така и Мойсей отиде въ пустинята и прѣкара тамъ 40 години, за да изкупи своето прѣстѣпление. Тѣй е било въ старо врѣме, но сега тѣзи 40 години могатъ да се съкратятъ. Да оставимъ това на страна! Азъ не искамъ да оставя въ васъ тази послѣдна мисълъ, понеже хубавото, което ви говоряхъ ще се изгуби. Забравете туй! Нека остане у васъ образътъ

на баба Стана, образът на Джонъ Розъ, образът на този благородния човѣкъ въ гората и красивата жена! Само съ тѣзи образи може да се създаде благото на човѣшката душа, само така може да се създаде безсмъртието. Добие ли се безсмъртието, само тогава ще можемъ да се запознаемъ съ Истината. До тогава, докато умираме, Истината е недостъпна за насъ. Истината е достъпна само за безсмъртнитѣ хора! Ако нѣкой, който и да е, ти каже, че Истината може да се добие отъ смъртнитѣ хора, този братъ да ме извини, нека поне прочете книгата на живота. Ще му посоча и други книги, ще му посоча самата природа, да види, че този е единствениятъ пътъ, който може да ни изведе на добъръ край.

И тъй, азъ ще ви срѣщна. Знаете ли какъ ще ви срѣщна? — Азъ ще бжда тази първата красива жена въ гората, каквато не сте виждали, а вие ще бждете този мъжъ. Ще застана прѣдъ васъ, за да ви опитамъ и слѣдъ като ви изпитамъ, ще кажа: азъ съмъ онзи проповѣдникъ, който говори тамъ. Ако вие постъпите съобразно себе си, азъ ще ви дамъ една цѣлувка и ще ви кажа: радвамъ се, братко! Една свещена цѣлувка ще ви дамъ. Но, ако намѣря, че не постъпите, както трѣбва, азъ ще се изгубя. Ще си кажете: виждамъ ли или не виждамъ? Така ще бжде съ васъ. Така ще ви изпитамъ. Сега ви говоря отъ интименъ характеръ и ви казвамъ: така ще ви изпита Господъ! Една ваша приятелка или единъ вашъ приятелъ, който ви обича, безъ да знаете това вие, ще ви срѣщне въ гората да види дали ги обичате или мислите нѣщо друго.

И тъй, Христосъ ще ви изпита.

Сега, азъ съмъ напълно увѣренъ въ васъ, нѣма да хвърля съмнѣние, защото нѣмамъ противни доказателства. Зная, че като ме срѣщнете тамъ въ гората, ще постъпите точно тъй, както баба Стана, точно тъй, както Джонъ Розъ, точно тъй, както непознатия въ гората, възвишенъ въ всичкитѣ свои постъпки. И тогава ще кажа: ето бждещиятъ човѣкъ, ето бждещата раса, ето бждещата култура! Това е царството Божие. То може да дойде вече на земята.

Бесѣда, държана на 16/XII 1923 г.

Скръбъ и радостъ.

„Скръбъта ви ще се промѣни на радостъ“.

Съврѣменната култура ние я опрѣдѣляме „култура на скръбъта“. И това е красивата ѝ страна. Отвнѣ виждаме тия прѣкрасни здания, желѣзници, кжщи, столове, всѣкакви удобства, ядене, пиене, всичко туй, но при всичко това тя е култура на скръбъта. Ще кажете: какъ може да бжде култура на скръбъта? Нима онази птичка, която е затворена въ онзи златенъ кафезъ, въ туй ограничено положение, мислите, че е щастлива въ този кафезъ? Тя си има храничка и водичка, но нѣма никаква свобода. Има размѣръ на движение само половинъ метъръ, седи тя и си пѣе. Казватъ: колко хубаво пѣе! Да, но тази пѣсенъ е пѣсенъ на велика тжга! Нима мислите, че онази мишка, която се е хванала въ онзи капанъ вжтрѣ, въ който си има пастармица и обикаля около нея, та е щастлива? Казвате: пастармица си има! Да, но този капанъ е капанъ на скръбъта! И азъ виждамъ онѣзи хора въ хубавитѣ кжщи и си казвамъ: това сж кафези на затворени птички, пѣятъ тамъ вжтрѣ. Гледашъ, нѣкоя сестра си покаже главата изъ прозореца, погледне като нѣкоя мишка и послѣ пакъ клюхне и си каже: „Ще се живѣе тукъ, нѣма наждѣ!“ Интересно е, че всички писатели, поети, философи искатъ да ни убѣдятъ, че по-хубаво нѣщо отъ този кафезъ нѣма. И музиканти, всички ще ни пѣятъ, ще ни казватъ, че да имаме кжщица, кафезъ, нѣма по-хубаво нѣщо отъ това! Какво показва това? — Че въ външния свѣтъ има студъ. И днесъ не само хората, но и птичкитѣ, и животнитѣ, все тази култура носятъ, все така сж убѣдени, все така мислятъ. Културниятъ човѣкъ не се е освободилъ отъ това. Тогава идватъ по-напрѣднали, говорятъ ни за друга култура, говорятъ ни за другъ моралъ, говорятъ ни за нравственостъ, за щедростъ, за това-онова. Можемъ ли

да направимъ живота си щастливъ при тѣзи условия? Нѣкои казватъ, че това е неизбежно. Въ математиката има единъ законъ на вѣроятноститѣ за разрѣшение, и единъ законъ на вѣроятноститѣ за неразрѣшение — има възможности. Азъ ги наричамъ възможности и разрѣшения на една задача при избиране само на единъ пътъ. При всички възможности само една е идеалната възможность, при която животътъ може да се реализира въ своята пълнота.

И сега ние, съврѣменнитѣ хора, сме оставени да избираме тѣзи възможности на свобода. На човѣка прѣдстои да избира своята възможность. Ние се оплакваме отъ сѣдбата, оплакваме се отъ обществото, оплакваме се отъ Бога, отъ всичко се оплакваме, всѣки индивидъ плаче и пѣшка. Питамъ тогава: кой е виновниятъ? Нѣкой пътъ ще посочатъ еди-кой си министъръ. Не е той виноватъ. Чудни сж тѣзи хора! Казватъ: еди-кой си сѣдия дошълъ и осѣдилъ нѣкого. Да, но прѣди него, бившиятъ сѣдия сжщо осѣждалъ. Прѣди този министъръ имаше другъ, прѣди този генералъ имаше другъ, и всички, които сж дошли слѣдъ тѣхъ вървятъ по единъ и сжщъ пътъ. Кой е основниятъ принципъ? Казватъ: бацилъ влѣзълъ, прѣдизвикалъ тази болестъ. Не, не, отдѣ дойдоха тѣзи бацили? Какъ се създадоха условия, за да се явятъ тѣзи бацили? Отдѣ сж тѣ, какъ се развиха? Ние се спираме и търсимъ близкитѣ причини. Казваме: тия сж причинитѣ. Не сж тамъ причинитѣ, въ туй близко явление. Хубаво, ако азъ забия единъ желѣзенъ клинъ въ едно дърво, клинътъ ли е виновенъ? Не е той причината. Той е единъ войникъ, който казва: „забиха ме“. Излѣзъ навънъ! — И да искамъ, не мога да излѣза. Който ме забилъ, той ще ме извади.

И тѣй, всичката хубость на съврѣменната култура седи въ скръбта, всичкитѣ ѝ капиталъ е само въ скръбтъ. Казватъ: какъ, култура е това! Колко удобства, колко учрѣждения, колко банки се създаватъ! А, банки се създаватъ! Ако въ това седи културата! Прѣди 15 години въ Америка имаше едно състезание между двама милиардери. Скарали се, казали си по една обидна дума и започватъ война. И двамата иматъ акции. Започватъ една борсова война. Единиятъ понижава

акциите на другия, и всички, които имат акции при него, започват да ги продават, за да не изгубят. И другият прави същото. Играят си и двамата. Но въ тази борсова война повече от 5000 богаташи измръха: едни полудяха, други се издавиха, убиха. И после, не мина много време, те се помириха. Е, питайте ги, защо се обидиха? — За нѣкаква малка думица, пропаднала честта имъ. Те не искатъ да знаятъ, че за тяхъ пропаднаха толкова души. И то не болни хора, но хора съ здрави умове. И на всичко това казваме, че сме осигурени. Питамъ: вашите банки сигурни ли сѣ? Въ Америка има едни спестовни банки, тъй ги наричатъ у насъ, а у тяхъ сѣ наречени „спасителни банки“, буква ченъ прѣводъ. Следъ като си внесешъ парите у тези спасителни банки, погледнешъ, че следъ нѣколко години и банката се спасила и ти си се спасилъ. Дѣйствително, банката остава безъ пари, но и ти се спасявашъ отъ грижи. Една американка, като била единъ день на събрание, чула, че протозѣдникътъ говори за спасението. Тя си казала: „Е, азъ прѣди 10 дни се спасихъ“. Какъ? — Имахъ 15000 долара въ една банка, но тази банка се спаси и азъ се спасихъ. Освободихъ се отъ скърби и nevoли. Е, такава е волята Божия! И безъ пари може. Отиватъ парите, а тя казва: „Спасихъ се“. И дѣйствително, всички велики Учители, които идватъ въ свѣта, проповѣдватъ на хората, че нищо не трѣбва да иматъ, т. е. всички трѣбва да се задоволяватъ само съ насъщния хлѣбъ за деня, за утрѣ не трѣбва да мислятъ. Туй учатъ те. Но техните ученици, синове и дъщерина този свѣтъ, бащи и майки, друго учение учатъ. Какъ казватъ те? Всѣка майка казва на дъщеря си: „Ти, дъще, слушай, трѣбва да се осигуришъ!“ Майката дава уроци на дъщеря си. Бащата казва на сина си: „Ти трѣбва да се спасишъ, не трѣбва да бѣдешъ толкова глупавъ човѣкъ“. Дойде великиятъ Учитель, Той другояче обърне. Казватъ: какъ! Майка ми и баща ми другояче учатъ. Не, ти не трѣбва да се осигурявашъ! Питамъ тогава: кой е на правата страна? Майката и бащата сѣ прави! Азъ ще ви обясня, че те сѣ прави, те искатъ да за богатѣятъ. Майката казва: „Дъще, нашата култура е култура на скръбта. Ти ще станешъ богата, ще имашъ кѣща, за да разберешъ скръбта, за да разберешъ

живота. Ще се оженишъ, за да изпиташъ „скръбта“. Дойде нѣкой великъ Учителъ, казва: „Не, нѣма да се женишъ“. Всички велики Учители казватъ, че не трѣбва да се женишъ. И великиятъ Учителъ е празъ. Ще ви кажа защо великиятъ Учителъ е правъ. Майката казва: „Ти ще се оженишъ, скръбта ще трѣбва да учишъ“. Ще ти турятъ вѣнецъ на главата. Този вѣнецъ е вѣнецъ на скръбта! Всѣки единъ цвѣтъ е откъснатъ цвѣтъ. Казватъ за момата, че ѝ туряли цвѣтя. Откъснати рози, откъснати цвѣтя—това сж цвѣтя на скръбта. И при това, майката казва, че добръ се е наредила дъщеря ѝ, работата ѝ е уредена. Не, не, не само че не се е уредила, но сега настава часътъ на скръбта. И какво учатъ майкитѣ дъщеритѣ си?—Много хубаво учение! Нека забогатѣватъ! И азъ казвамъ: нека забогатѣватъ, съ малко не може, съ милионъ, два, три, десетъ и повече! Колкото повече забогатѣешъ, толко за по-добръ ще научишъ скръбта — ще имашъ, и ще загубишъ. Лъжливостъта въ това учение е тамъ, дѣто майката мисли, че като има дъщеря ѝ кжща, като взима единъ красивъ момъкъ, че ще е щастлива. Колкото момъкътъ е по-хубавъ, толкова по-нешастна ще бжде дъщерята, толкова по-добръ ще научи скръбта. Колкото по-здравъ е, толкова повече жени ще има. Красивиятъ момъкъ съ една жена не се задоволява. Ще ми говорите за моралъ! Азъ ще бжда смѣлъ и рѣшителенъ. Азъ бихъ желалъ да видя единъ момъкъ или една мома, които да сж цѣломъждрени. Не привидно да сж цѣломъждрени, но принципиално, вжтрѣ, въ душата си. Азъ не говоря за външността на нѣщата. Който и да е отъ насъ, въ себе си трѣбва да признае тази велика Истина. Ама ще кажете: толкова низко да съмъ падналъ! Азъ съмъ като другитѣ хора, азъ не виждамъ своята чернота. Да, защото слънцето не е огрѣло. Всички съврѣмenni хора се оглеждатъ въ тъмнина. Чернота съ тъмнина си приличатъ, но чакай да изгрѣе слънцето, ще видишъ на какво мязашъ, ще видишъ каква е твоята мутра. Какво подразбирамъ подъ думата „мутра“? Тя малко не е поетическа дума, нали? Но тя е изразителна дума. Въ съврѣмennия нашъ езикъ нѣмаме изразителни думи. Езикътъ на поезията, и той не е изразителенъ. Езикъ, който не прѣдава идеитѣ, той не е изразителенъ.

Вижъ, грубиятъ езикъ, той е много изразителенъ. Когато нѣкой ти каже нѣкоя обидна дума, ти високо подскочишъ отъ земята, засегне те. Щомъ говоря за любовъ, за обичъ, казвашъ: съ тѣзи празни, дѣтински работи нѣмамъ нищо общо. Щомъ ти кажа лъжець, вагабонтъ, казвашъ: а, защо ме обиждашъ?“ Е, питамъ тогава: гдѣ е смисълътъ на нашия езикъ? Казвамъ: това не е правило за всички хора. Има хора, които правятъ изключение.

„И скръбта ви“, казва Христосъ „ще се прѣвърне на радость.“

Ще примиримъ тѣзи двѣ противорѣчия. Нашата култура е култура на скръбта. Единъ братъ въ вѣстникъ „Лжчъ“ се обръща къмъ всички, прави цѣлъ единъ поменникъ, като казва: „Оставьте сега вегетарианството, оставете вашитѣ идеи, вижте сега, вашитѣ страждущи братя искатъ помощъ. Че това е Христовото учение! Христосъ ще сѣди свѣта. За какво? — Боленъ бѣхъ, не ме посѣтихте; гладенъ бѣхъ, не ме нахранихте; жаденъ бѣхъ, не ме напоихте“. Правъ е този братъ. Защо е правъ? — Защото нашиятъ свѣтъ е свѣтъ на скръбта. Не е лошо, скръбта е нѣщо хубаво, приятно. Скръбта, това е приготвление. Сега, като ви говоря, че скръбта е приготвление, разбирамъ, че тя е подготвителна страна къмъ истинския животъ, който иде. Е, мислите ли, че за въ бѣдеще, когато ще градимъ кѣшитѣ, ще има нужда да сѣчемъ дърветата? Не, трѣбва да прѣстане сѣченето на дърветата, трѣбва да прѣстане убиването на хората и затварянето имъ въ затвори, трѣбва да прѣстане убиването на животнитѣ! Всичката тази култура съ своитѣ прийоми и методи е неприложима за истинския животъ. Методитѣ ѝ сж неспособими. Ние гозоримъ за истинския животъ. Вземете съврѣменнитѣ религиозни и не религиозни хора. Еднитѣ говорятъ за Бога, другитѣ Го отказватъ и спорятъ. Какви схващания иматъ тѣ за Бога? Еднитѣ казватъ, че има Господъ, другитѣ казватъ, че нѣма Господъ. Но и еднитѣ и другитѣ, въ своитѣ дѣйствия, иматъ едни и сѣщи методи. Онзи, който проповѣдва за Бога, по сѣщия начинъ ще те заколи, по сѣщия начинъ ще те одере, по сѣщия начинъ ще те изтезаза, както и онзи, който не вѣрва въ Бога. Пи-

тамъ тогава: въ какво седи разликата на тази култура, въ която едни подържатъ, че има Господъ, а други, че нѣма Господъ. Не е вѣрно, че нѣматъ Господъ. И еднитѣ и другитѣ иматъ Господъ. Еднитѣ иматъ единъ Господъ, когото не виждатъ, а материалиститѣ иматъ единъ Господъ, когото виждатъ. Тѣ казватъ: „Ето нашиятъ Господъ! Върху него ходимъ, ядемъ и пиемъ.“ Като дигне едно шишенце, казва: „Ето нашиятъ Господъ“. Въ дърветата, въ яденето, въ пиенето, въ всичко го виждатъ. Другитѣ казватъ: „Това е пантеизмъ“. „Е, гдѣ е вашиятъ Господъ?“ — Нашиятъ всичко е създахъ, и небето, и земята. Но всичкитѣ иматъ едни и сѣщи методи. Е, казватъ, дайте на бѣднитѣ! Че кога не се е давало на бѣднитѣ? Но свѣтътъ пакъ не се е справилъ. Защо? — Ние още не сме научили онзи дълбокъ смисълъ на скръбта. Ако ние знаехме какво нѣщо е скръбта, ако тази скръбъ би оставила всичкитѣ свои отпечатыци въ насъ, друго щѣше да бѣде. Ами че всички ние искаме при сегашнитѣ условия на земята да бждемъ щастливи. Най-голѣмото заблуждение, което сега съществува е, че при сегашнитѣ, дадени, условия ние искаме да бждемъ щастливи — нѣщо, което е абсолютно невъзможно. Всѣки единъ щастливъ моментъ е послѣдванъ отъ една голѣма скръбъ. Четете Шопенхауера, вземете Толстоя, всички прокарватъ тази нишка. И онзи философъ, който говори, че на земята има щастие, той не говори истината. Трѣбва да знаете, че слѣдъ всѣки моментъ на щастие идва единъ великъ моментъ на скръбъ. Таманъ отгледашъ една красива, хубава мола, 21 годишна, свършила наукитѣ си, вижъ, зародила се отъ нѣкъдѣ една епидемия на малария или чума, улови дъщеря ти, и гледашъ, въ 5 — 10 дни, очистила и дъщеря ти, и синъ ти, а ти съ такава мъка си ги отгледалъ. Викашъ лѣкари, консулиуми, и най-послѣ тѣ констатиратъ смъртъта, казватъ, че е станало разрывъ на сърцето. Лѣкаритѣ, за утѣшение на майката и бащата, константиратъ, каква е болестъта. А тѣ оставатъ сами, като кукувица. Днесъ убиятъ нѣкого, ще дойдатъ лѣкаритѣ, ще го разрѣжатъ, ще константиратъ, какъ е станала смъртъта. Е, хубаво, каква философия има въ това? Ще съставятъ единъ актъ, ще го подпишатъ, ще кажатъ: „Намѣрихме какъ стана това“. Ста-

не нѣкое нещастие, война, всички вѣстникари ще дойдатъ, ще констатирагъ какъ стана тази война. А че толкова милиони хора сж избити, нищо отъ това! Ние намѣрихме причината. Отвори се друга война, пакъ ще дойдатъ хората, ще констатирагъ, какъ се отворила, кои сж причинитѣ. Ще имаме най-послѣ една наука „история“, която показва пжтя въ развитието на човѣчеството. Пжтътъ на човѣ еството! Това е смѣшна философия, да мислягъ, че историята показва пжтя на човѣчеството! Историята показва само безпжтието на съврѣменното човѣчество. Като вземете всичкитѣ видове идеалисти, всички хубаво разсжждаватъ, но азъ казвамъ: вие още учите науката на човѣшкото безпжтие. Ще дойде нѣкой великъ проповѣдникъ, ще се качи тамъ на амвона горѣ, и като дигне ржката си, като започне да проповѣдва, да описва какъ страдалъ Христосъ, какъ Го заковали, сълзи ще има, всички ще плачатъ. Всички хора отъ 2000 години насамъ все плачатъ, какъ така да разпнатъ този любящия Христосъ, какъ да не Го познаятъ! Толкова жестоки хора! А ние, съврѣменнитѣ хора, светии сме, благородни! У насъ убийства, затвори, разпѣвания нѣма. И азъ се чудя на едно нѣщо. Азъ се чудя на това човѣшко коравосърдечие, което сега сжществува. И седнали нѣкои философи да ми разправятъ за Бога, за това, за онова. Оставете сега своитѣ разсжждения! Оставете тия заблуждения! — Тогава остави и тзоитѣ. Ще оставя не само моитѣ, но и твоитѣ заблуждения. Ама, казва, ти си набоженъ. — Ама ти си отъ мене по-набоженъ! Защо? — Понеже моитѣ вѣрвания, моягъ Богъ нѣматъ никаква тежестъ. А твоятъ е толкова тежъкъ, не можешъ даго дигнешъ. Моягъ Господъ на гости може да ми дойде, може да се смаява и да се разширява. А твоятъ е толкова голѣмъ, че не може да дойде. Това е игра на думи. Ако повикашъ земята на гости, ще ти дойде ли? — Нѣма да ти дойде. Ако повикашъ слънцето на гости, ще ти дойде ли? — Нѣма да ти дойде.

И тъй, тази култура на скръбъта ние искаме да я направимъ култура на радостъта. Че човѣчеството успѣвало, това-онова, не е важно. Има нѣща, въ които успѣва човѣчеството, но азъ виждамъ този успѣхъ на друго мѣсто. Азъ виждамъ този успѣхъ само въ еди-

ници хора, въ благородни хора. Ще ви дамъ единъ примѣръ, да видите, гдѣ седи това благородство. Той е единъ митъ или едно прѣдание, не казвамъ, че е реалностъ. Говори се за единъ римлянинъ по произхождение, който се наричалъ Сафио Бертручио. Дълга история ималъ той. И сега, тия отъ васъ, които не сж запознати съ окултната философия, които вѣрватъ, че човѣкъ за пръвъ пѣтъ идеа на земята, мислятъ, че човѣкъ изведенъжъ, като нѣкоя гжба е излѣзълъ отъ земята, и всичкитѣ му способности, неговото щастие и нещастие зависятъ само отъ този му животъ. Това е ваше схващане, обаче, фактитѣ не седятъ така. Кжсогледитѣ хора виждатъ нѣщата отблизо, далекогледитѣ ги виждатъ отдалечъ. Кои сж прави? — И еднитѣ, и другитѣ сж прави. Еднитѣ виждатъ туй, което е близо при тѣхъ, а другитѣ виждатъ туй, което е надалечъ. По този начинъ, сегашниятъ нашъ животъ е едно звено отъ редъ други сжществувания. И сега, азъ нѣма какво да доказвамъ тия сжществувания. У насъ законътъ е такъвъ. Казваме: ела и вижъ! Но, за да дойдешъ и видишъ, трѣбва да имашъ очи. Ще ми кажете: ние имаме очи. Е, вика ви единъ съврѣмененъ лѣкаръ, единъ бактериологъ и ви казва: „Ела и вижъ!“ Но този бактериологъ има начинъ на гледане. Той тури подъ една леща едно стъкалце и казва: „Тукъ има сжщества“. — Не виждамъ нищо. Не виждашъ нищо? „Азъ не вѣрвамъ“. Казва му този ученъ лѣкаръ - бактериологъ: „Азъ искамъ да те накарамъ да гледашъ по моему, но ще ме слушашъ ли?“ Ще те слушамъ. „Ще гледашъ, както азъ гледамъ. Туря си едното око на лещата, като мене, другото закрий!“ — Ама ти искашъ да се подигравашъ съ мене! „Послѣ говори, сега ще гледашъ, както азъ гледамъ“. — Поглеждамъ, цѣлъ свѣтъ се открива! Поглеждамъ извънъ лещата, нѣма нищо. Ама ти да не ме хипнотизирашъ? Туй да не е магия? „Простъ човѣкъ е той. Казва му учениятъ: „Това сж бацили“. — Ти съ мене искашъ да си играешъ ли? „Азъ искамъ да ти покажа, че това не е игра. Ще взема малко отъ тази капчица, ще нацъркамъ подъ кожата ти, да видишъ, дали има нѣщо въ тази течностъ. Слѣдъ 24 часа ще видишъ каква температура ще имашъ“. — А, температура! „Е, малко ще црѣкна. Готовъ ли си на това?“ Слѣдъ като му црѣкна, казва: „Брей, не било илюзия това!“ Опасни нѣща сж

тия! Сега, ще дойде нѣкой отъ този свѣтъ, ще каже: „Слушай, дали е вѣрно тоза или не е вѣрно?“ Ние имаме много начини за доказване на нѣщата, само че ще имате търпѣние за тия доказателства. За насъ не е въпросъ, дали тия доказателства сж вѣрни или не, въпросъ е, че ние имаме другъ методъ, чрѣзъ който тази скръбъ може да се прѣвърне на радостъ.

Ще дойда сега до Сафио, за да обясня мисълта си. Той билъ изпратенъ отъ своя Учителъ за 20 години на уединение. Това е било единъ голѣмъ изпитъ, като на ученикъ отъ една мистическа школа. Дали вѣрвате въ мистицизъмъ и окултизъмъ, то е другъ въпросъ. Съврѣменнитѣ хора вѣрзатъ въ реалното. Ще се спра на думата „реалностъ“. Ето какъя опрѣдѣлямъ. Реално е това, което свързва всички свои части въ едно цѣло. То свързва, прониква всичкитѣ свои части, и никаква друга външна сила не може да измѣни съотношението на тѣзи части. И когато ние говоримъ за Бога, като принципъ, като Любовь, ние подразбираме туй, което свързва всичкитѣ живи души въ едно цѣло, безъ то само да се измѣни и промѣни. Ще кажете: защо да не се промѣня? — Има извѣстни промѣни, които ние не удобряваме. Ако азъ те туря като едно живо дърво въ печката, какво ще кажешъ? Ще кажешъ: искамъ да се промѣня. — Въ горенето промѣни и измѣни може да има, но въ истинския животъ има само растене, само придобиване на добродѣтели. И тогава, азъ отрѣдѣлямъ друга една максима. Съврѣменнитѣ хора казватъ: „Ние искаме да бждемъ свободни“. Азъ казвамъ: въ свѣта има само единъ случай, дѣто човѣкъ може да натрави нѣщо безъ Бога. — То сж прѣстѣпленията. Слѣдователно, всичкитѣ наши прѣстѣпления, каквито и да сж тѣ, които ние вършимъ на този свѣтъ, ние ги вършимъ безъ Бога, и Богъ не е въ тѣхъ. Богъ не е въ тѣзи прѣстѣпления, но понеже Богъ е Любовь, вѣчностъ, то въ Неговото разположение Той чака. И единъ день, когато ни прѣкара прѣзъ горивото на тѣзи страдания, до единъ милионъ, два милиона, три милиона, 10 и повече милиона градуса огнь, нашитѣ глави ще узрѣятъ. До това врѣме Той ще ни чака. На нѣкои хора глазитѣ ще узрѣятъ въ единъ

день, на други въ два, на трети въ година, а за нѣкои трѣбватъ най-малко 10 години, докато имъ узрѣятъ главитѣ. Ще узрѣятъ главитѣ ви! И азъ имамъ едно изражение: въ 10 години главитѣ на хсрата ще узрѣятъ. Слѣдователно, има едно нѣщо, което човѣкъ може да направи безъ Бога, то е грѣхътъ. И тамъ, дѣто има грѣхъ, дѣто има страдания, скърби, мѣчения, ние мислимъ, че дяволътъ е тамъ. Да оставимъ този дяволъ, но азъ виждамъ съврѣмения дяволъ съ цилиндри, съ фракове; азъ виждамъ съврѣмения дяволъ съ щикове, съ пушки; азъ виждамъ съврѣмения дяволъ съ отрови, съ всички перифернелии. Ние търсимъ дявола, но кой ще те заколи? — Братъ ти тегли ножъ. За отечеството ще те заколи. Все за отечеството, за народа, за религията. Ама безъ клане не може ли? — Може.

Да се върнемъ сега къмъ Сафио. Праша го неговиятъ Учителъ 20 години на уединение и му казва: „Ще научишъ единъ великъ законъ, и само тогава ще минешъ къмъ втората стадия на своето посвѣщение, да разберешъ смисъла на истинския животъ, да видишъ какъ ще дойде радостта на този свѣтъ. Сега ти живѣешъ въ единъ свѣтъ отъ скърби, трѣбва да завършишъ своя изпитъ, да опиташъ най-голѣмитѣ скърби, и ако издържишъ, ще минешъ въ по-горно положение. Като христианинъ, изпраща го въ пустинята, дѣто 20 години отлично се подвизавалъ. Изпокъсалъ си дрехитѣ, обущата, съвършено оголѣлъ. Той билъ единъ отъ виднитѣ римски патриции, отъ високо произхождение билъ. Единъ день се заражда у него желание да се пооблѣче и си казва: „Е, хубаво е да има човѣкъ едно топло облѣкло, пѣкъ и едни здрави обуща, изпоядоха ме тия животни“. Тия животни тамъ, въ пустинята не го считали за постникъ, за сзетия, използвали неговитѣ крака, хапѣли го. „Толкоза години вече, дотегна ми тази храна, все круши, ябълки, сливи“. Дошла му тази мисль въ главата и започва да си разсѣждава: „Имамъ такова желание, намирамъ че е законно, най-послѣ душата ми го иска. Двадесетъ години живѣя тукъ, моля се, моля се, никакъвъ гласъ. Нито ангелитѣ, никой не дохожда при мене — всѣки дойде и си замине“. Той ималъ много знания, затова идва единъ день при него единъ отъ виднитѣ римски патриций,

чийто синъ билъ на умирање. Идва той при Сафио, като при прочутъ постникъ и му казва: „Дайте помощъ на сина ми“! Сафио отива при болния, и съ едно махане на ржцѣтъ прѣмахва болестъта. Съ едно махане на ржцѣтъ маха болестъта, но своята скръбъ не може да прѣмахне. Този патриций останалъ много доволенъ отъ Сафио и като мислилъ, какво да му направи отъ благодарностъ, направилъ му едни много хубави дрехи, обуца, шапка, приготвилъ му много хубаво ядене, и всичко туй му изпратилъ въ златни и сребърни сервизи. Сафио, като видѣлъ всичко това, казалъ си: „Е, имало добри хора на свѣта“. И тъкмо мислилъ да се облѣче, понахрани и понарадва, ето идва единъ бѣденъ, казва му: „Голъ съмъ, нѣмашъ ли една дрешка?“ Той погледналъ, погледналъ, въздъхналъ си и казалъ: „Нѣма де се носятъ дрехитѣ“. Взима ги и му ги дава. Слѣдъ него идва другъ единъ босъ, казва: „Босъ съмъ, обуца нѣмашъ ли?“ — Е, че отидоха гащитѣ, отидоха; хубавата римска тога и тя отиде, но и обущата ще отидатъ. Дава и тѣхъ, въздъхва си. Не се минава много врѣме, единъ гологлавъ идва, иска шапка. Дава и шапката си. Казва си: „Е, поне яденето ми остава“. Не се минава много, идва една одърпана мома, гладна. Дава ѝ яденето и си въздъхва. Поглежда, едно парченце хлѣбъ му остава. Мисли си: „Поне малко хлѣбецъ ще си хапна“. Оставатъ още и сервизитѣ. Той ги гледа. Минава една римлянка, казва му: „Отче, помогни ми, моятъ възлюбенъ не иска да ме вземе, иска прикя, нѣкакви златни сжсжди, нѣкакви чаши“. Въздъхва си Сафио, дава и тѣхъ. Остава само съ малкото парченце хлѣбъ. Но, ето гледа, идватъ отвънка птички, накацватъ около него, започватъ да чуруликатъ, и тѣ искатъ. Отдѣля и за тѣхъ, но остава и за себе си едно малко парченце. Току изведнѣжъ, изъ дупката се явява една малка мишка, казва: „За мене нѣма ли?“ Дава и ней, и той остава безъ нищо. Тежкъ е животътъ! — Не е тежкъ. Той въздъхва дълбоко, намира се прѣдъ една дилема. Тогава се явява неговиятъ Учителъ, Христосъ, но не тъй, както вие си мислите, че ще се язи Христосъ. Явява се Христосъ при него, поглежда го, усмихва му се и казва: „Ти прѣмина добръ изпита, азъ съмъ доволенъ отъ тебе“. Знаете ли какво

е станало вжтрѣ въ този Сафио? — Той веднага се намира въ една прѣкрасна вила, въ която всичкитѣ дървета били обкичени съ хубави плодове. Веднага се намира между своитѣ приятели, които го обичатъ. За него била сложена хубава трапеза. Вижда и дрехи, приготвени за него много по-хубави, отколкото онзи римски патриций можеше да му приготви. Има нѣщо тайно въ природата, което ще се разкрие въ свѣта. Казватъ: какъ ще се поправи свѣтътъ? — Има единъ начинъ, но този начинъ вие го искате още сега. Какъ го искате? — Както съврѣменнитѣ момци искатъ нѣкоя мома. Нѣкой съврѣмененъ момъкъ иска да се жени, но казва на момата: „Азъ ще се ожения за тебе, но ще ми броите тукъ 100,000 лева“. Седятъ майката и бащата, казватъ: „Не може ли по-долу?“ — Не може, 100,000 златни лева искамъ. Той седи, попѣтъ до него, правятъ договоръ. А отвѣнка седятъ кръстника и други, чакатъ. Е, нѣма какво, ще се дава. Ще се дава, и отатѣкъ ще минете. Сто хиляди ще брѣите! Като дадатъ майката и бащата 100,000 лева, казватъ: „Е, толкова взе“. Не само че взе 100,000 лева, но взе и вашата дъщеря, която струва милиарди. И чудното е, какъ тѣзи майки и бащи продаватъ дъщеритѣ си! Не само че даватъ толкова пари, но я даватъ отгорѣ жертва на този момъкъ, да я коли. Ние, съврѣменнитѣ хора, плащаме на този човѣкъ да я вземе, а отгорѣ и да я коли. Той ще вземе паритѣ и ще ходи, ще пие, ще развратничи, и на всичко това отгорѣ родителитѣ казватъ: „Осигурихме я!“ Е, гдѣ сж тѣзи осигурени сѣмейства днесъ? Не, не искамъ да кажа нѣщо лошо, може би това да е една крайностъ, но това е единъ горчивъ фактъ вжтрѣ въ дълбочинитѣ на самия животъ. При такива условия какъ може да бжде животътъ щастливъ? Азъ не съмъ противъ мъже и жени. Законътъ е единъ и сжщъ. И момъкътъ може да бжде така продаденъ, както и момата. Продаване е, когато единъ човѣкъ изгуби въ себе си най-възвишеното, най-благородното. Какво остава тогава у човѣка? Нищо не остава въ него. Какво, нима единъ момъкъ, който влиза въ единъ лошъ животъ, не се продава? И за каква цѣна, той си знае! Казвамъ: този момъкъ не само че се продава, но и много евтино се продава. И сега, ние

ще седимъ въ народното събрание, по амвонитѣ на църквитѣ, и отъ тамъ ще говоримъ за моралъ, за поправянето на България. И отъ тамъ всички се провикватъ: „Разсипаха нашето отечество!“ Разсипаха нашето отечество! Че вие отечество не сте имали! Азъ наричамъ отечество онзи домъ, дѣто братъ брата не е убилъ, дѣто братя и сестри живѣятъ въ любовь. Ами че ако вие се намирате въ едно отечество, както въ дома на Давида, дѣто братята постѣпватъ малко по-другояче, какъ ще наречемъ този домъ?

„И скръбъта ви ще се промѣни на радость“.

Кога? — Когато ние, като този Сафио вжтрѣшно се освободимъ, а не да дойде нѣкой да ни налага нѣщата отъзънъ. Всѣки да дѣйствува споредъ Любовьта Христова. Не само това, да се доберешъ до Любовьта Христова, но да можешъ съвършено да се отречешъ отъ себе си, да стане въ ума, въ сърцето и въ душата ти такъвъ единъ прѣзратъ, че да се почувствуващъ напълно свободенъ. Ние можемъ това да го направимъ, ние сме способни да го направимъ. И когато ние казваме, че чрѣзъ Бога всичко можемъ, това значи, че чрѣзъ Любовьта можемъ. А Любовьта, това е единственото наше стяжание, единствениятъ нашъ капиталъ, единственото наше наслѣдство, което можемъ да придобиемъ. Докато не придобиемъ Любовьта въ свѣта, всичкитѣ наши усилия ще бждатъ напразни. Нѣкои казватъ, че не познаватъ Любовьта. Човѣкъ, който умира, той не познава Любовьта! Най-първо човѣкъ трѣбва да стане безсмъртенъ. Сега ще ми възразите: „Може ли човѣкъ да не умира?“ Нима, когато ми взематъ кжщата азъ умирамъ? Мога да си излѣза. Нима, когато ми взематъ дрехитѣ азъ оставамъ голъ? — Не. Нима, когато ми взематъ тѣлото, азъ умирамъ? Съвсѣмъ други понятия имаме ние. Вие виждали ли сте, какво красиво нѣщо е човѣшката душа? Ако е за форма, за красота, формата на една човѣшка душа съ нищо не може да се сравни въ свѣта. Ако мога да изнеса прѣдъ васъ единъ фактъ, той е слѣдующиятъ: когато Богъ погледне върху формата на човѣшката душа, и Той ще се зарадва. Толкова велика е тя! Красота има въ човѣшката душа, каквато въ никое друго същество въ свѣта. Тогава нѣкои питатъ: „Защо Христосъ слѣзе

отъ небето?“ — Той не слѣзе за хората. Той слѣзе да помогне на тази велика душа. Заслужава да се види тази душа! И слѣдователно, на насъ проповѣдватъ единъ моралъ: да залюбимъ човѣшката душа! Да, но вие трѣбва да видите колко е красива тази човѣшка душа, колко е велика! Като видишъ у брата си душа страждуща, душа подобна на тебе, само тогава ще може да се проповѣдва милосърдие. А сега, казващъ: а, той е единъ простакъ! Да, простакъ. При сегашнитѣ условия, при тѣзи разбирания, въ които живѣемъ, заблуждения, и само заблуждения! Сега, ще имъ говоря за какво? — Ще имъ говоря за булскитѣ дрехи. Да, но булскитѣ дрехи, това не е сжщността на нѣщата.

И тъй, какъ ще се прѣвърне вашата скръбъ въ радостъ? Ако нѣкой отъ васъ е много нещастенъ, нека направи единъ опитъ. Ако нѣкой отъ васъ постъпи подобно на Сафио, той ще опита. Не трѣбва да напуснете службата си. Нѣкои мислятъ, че ако напуснатъ службата си, ако се отрекатъ отъ дома си, този е начинътъ за постигане щастieto. Ако е въпросъ за отричане, азъ не бихъ проповѣдвалъ въ този домъ. Истинското отричане е човѣкъ да се отрече отъ себе си. Знаете ли какво значи човѣкъ да се отрече отъ себе си? — То значи, човѣкъ да се отрече отъ всички свои лъжливи и покварени мисли, чувства, желанія и дѣйствия на миналото, за които той е пожертвувалъ хиляди и хиляди хора. Да се отречешъ отъ стария животъ на прѣстѣпления, това значи да се отречешъ отъ себе си. Да се откажешъ отъ туй низкото себе, себе си на користъ, себе си на лъжа, на умраза. Отъ туй да се отречешъ и тогава да познаешъ въ себе си, какво? — Онова възвишеното, благородното, което въздига човѣка.

Сега, нѣкои отъ васъ сте облѣчени въ женска форма, нѣкои сте облѣчени въ мъжка форма. Казватъ: тя е жена. Е, що е женската форма? Гдѣ сж онѣзи писатели, които могатъ да опишатъ, какво нѣщо е жената? Казватъ: той е мъжъ. Е, въ какво седи мъжеството? Азъ наричамъ мъжъ онзи, който може да застане на страната на слабитѣ. Азъ наричамъ жена само онази, която може да прѣвързва ранитѣ на стражду-

щитѣ. И тъй, мжжътъ всѣкога трѣбва да застане на страната на слабия, на онеправдания. Това е мжжъ! Това е благородство. А всички жени трѣбва да се заематъ да прѣвѣрзватъ на хората не само тѣзи обикновенитѣ рани, но и необикновенитѣ. Послѣ, когато нѣкой ме прѣвѣрзва, да не казвамъ: ти си длъженъ. Не, като ме поглади една такава рѣка, да ѝ благодаря. Сега, този Сафио, слѣдъ като далъ всичко, намѣрилъ се въ една борба, и отъ очитѣ му потичатъ двѣ сълзи. Това сж сълзи! И когато ти прѣвѣрзвашъ нѣкого, той трѣбва да почувствува, че има една душа, която му служи, и отъ благодарностъ да му потекатъ двѣ сълзи. Това е заплатата! Тия двѣ сълзи иматъ смисълъ. И когато онзи силниятъ застане прѣдъ слабия и го защитава, отъ очитѣ на слабия да потекатъ двѣ сълзи и да каже: „Братко, благодаря ти“. Това е човѣчество! Може ли да се установятъ между насъ тѣзи отношения, ще дойде и истинската философия на живота.

Красивиятъ животъ ще дойде, само когато ние прѣвърнемъ скръбта въ радостъ. Скръбта и радостта вървятъ го единъ великъ законъ. Азъ ви казахъ, че въ свѣта има сжщества, които знаятъ само какво е радостъ. Тѣ сж ангелитѣ. За тѣхъ скръбта е непонятна. Тѣ знаятъ причинитѣ на човѣшката скръбъ. А ние знаемъ една малка радостъ и една малка скръбъ. Междинитѣ на тѣзи двѣ нѣща не ги знаемъ. Ангелитѣ знаятъ една голѣма радостъ и една малка радостъ. Междинитѣ не ги знаятъ. Падналитѣ духове, падналитѣ ангели знаятъ една малка скръбъ и една голѣма скръбъ. А човѣкътъ се отличава и отъ еднитѣ, и отъ другитѣ по това, че у него тия двѣ състояния, радостъ и скръбъ, сж прѣплетени. Нѣкой казва: развали се настроението ми. Има единъ музикаленъ законъ, споредъ който между тоно етѣ винаги има една малка междина. Нѣкой пжтъ си много щастливъ, имащъ едно малко щастие, но вжтрѣ въ него виждашъ една малка междина, казващъ: чакай да слѣза въ това благо, тогава ще се кача въ голѣмата радостъ. Но знаете ли на какво мязаме тогава? Единъ младъ момъкъ отъ древността натоварва своята камила съ много скжпоцѣнности и отива да посѣти своята възлюбена. Минава прѣзъ пустинята. Вижда по пжтя една много красива кожа, като тѣзи рускитѣ самурени кожѣ, и си

казва: „Е, и тази кожа ще взема“. Взима я, но не я носи самъ, а я туря на гърба на камила. Отъ голѣмата тежестъ гърбътъ на камила се счупва, и този младиятъ момъкъ остава всрѣдъ пѣтя. Ние сме отъ тѣзи хора, за една кожа по пѣтя, готови сме да счупимъ гърба на камила. Но, между една малка радостъ и една малка скръбъ винаги произтича едно малко нещастие. Между тѣзи двѣ течения веднага се почувствува една скръбъ. Сега, други, които сж въ скръбта, виждатъ една малка междина, казватъ: „Толкова съмъ страдалъ, и тукъ беля, и тамъ беля, чакай поне тукъ, въ тази междина да влѣза, по-голѣмо отъ скръбта не е!“ Гурне се тамъ. Слѣдъ малко излѣзе, и той се очуди, че се хваналъ за радостта. Казва: „Слава Богу, че влѣзохъ“. Тѣзи нѣща постоянно ставатъ, а ти мислишъ, че сж случайни. Тръгва единъ младъ момъкъ, обиденъ отъ другаря си, да му отмъсти. Носи револверъ, по-рано носѣха боздуганъ, а сега револверъ, туря го въ джоба си, върви и си мисли: какво ли ме очаква? Онзи, при когото отивамъ, и той си има револверъ, „може той да сполучи и да ме убие. Обаче, по пѣтя го срѣща неговата възлюбена, прѣоблѣчена като една бѣдна жена, съ вуалъ на лице, и съ приправенъ гласъ му казва: „За Бога, помогни ми!“ Той се спира и си казва: „И тѣй-тѣй отивамъ на онзи свѣтъ, не зная дали ще се върна живъ, поне да помогна“. Спира се прѣдъ жената. Тя го хваща за ржка. Нѣщо топло има въ тѣзи ржцѣ. Поглежда въ очитѣ и, тя сменя вуала си. Веднага той изважда револвера, хвърля го на страна и казва: „Отказвамъ се отъ тѣзи прѣстѣпления“. Защо ставатъ прѣстѣпленията въ свѣта? — Вие знаете. Азъ нѣма да обяснявамъ. Всѣки единъ отъ васъ знае. Такова трѣбва да бжде вашето поведение. И то е буквата на нѣщата.

Сега, какъ мислите, какъ ще се яви Христосъ днесъ? Тѣй, както прѣди 2000 години ли? Азъ ви питамъ: Христосъ, като се яви, мустаци и брада ще има ли? Женитѣ идеализиратъ Христа съ златни коси, съ кждри, съ хубава мантия, съ туй-онуй. Мжжетъ малко другояче си Го прѣдставляватъ. Кой Христосъ вие очаквате въ свѣта? Христосъ ще те срѣщне на пѣтя съ револверъ въ ржка, ще те хване за ржцѣтъ, ще

снеме булото си, ще те погледне въ очитѣ и ще ти каже: „Прѣди толкова хиляди години те срѣзнахъ. Ти прѣди едно съществуване бѣше пръвъ министъръ едикждѣ си, и знаешъ ли колко прѣстѣпления направи като такъвъ? Дадохме ти условия, това-онова, но ти не ги използвашъ разумно“. Ще ти разпрази цѣлата история и ще те пита: „Ти искашъ ли да обърнешъ колата и да вървишъ по правия пѣтъ, или искашъ да вървишъ още по пѣтя на страданията?“ Ти ще извадишъ своя револверъ и ще го захвърлишъ. Другъ револверъ има въ свѣта! Може да убиешъ човѣка, безъ да го умъртвишъ; може да го завладашъ, безъ да го поробвашъ; може да вземешъ паритѣ на човѣка, безъ да го обещашъ. Нима онзи, който залюби нѣкого не му става робъ? Но не, не е въпросътъ за тази ваша любовъ. Момата като залюби нѣкого, прави се, че не го разбира. Той ходи подирѣ ѝ, изъ градината, слѣди я навсѣкждѣ, а тя си прави забавления. Слѣдъ туй се обърне малко, поусмихне се, а той продължава да ходи подирѣ ѝ — забавление си правятъ. Нѣкои питатъ: „Какво правятъ младитѣ?“ Майката казва: „Играятъ си изъ градината“. Опасна е тази любовъ! Това не е възвишената любовъ, това е човѣшката любовъ. Онзи, който обича, прѣзъ ума му никога не трѣбва да мине една противна мисль. Образътъ на този, когото обичашъ трѣбва да бѣде тъй свещенъ, както твоятъ образъ и да не внесешъ никакво петно върху него. Това азъ разбирамъ да обичашъ единъ човѣкъ! Това е максима. Който може, комуто е дадено, така трѣбва да обича. Комуто не е дадено, ще седи въ съврѣмения свѣтъ на страдания. И тогава, какво ще стане съ васъ? — Ще орете нивитѣ. Азъ казвамъ, че нѣма млѣкопитающи въ съврѣмения свѣтъ. Какво прѣдставляватъ съврѣменнитѣ млѣкопитающи? — Тѣ сж нѣкогашнитѣ видни философи, писатели и поети, които сега оратъ нивитѣ на хората. Знаете ли това? Може да имъ наредите хиляди имена, но това сж все философи, писатели, проповѣдници, архимандрити. Отъ хиляди години Господъ ги е турилъ на това положение и имъ казалъ: „Да знаете какъ трѣбва да се проповѣдва въ свѣта!“ Не само тѣхъ, но и сегашнитѣ ще тури на това мѣсто. Ако ме чуятъ, ще кажатъ: какво говори заради насъ! Ние го-

веда ли сме? Да, азъ бихъ желалъ съврѣменнитѣ хора да сж като говедата. Слава Богу, говедата не се избиватъ поне. Ритатъ се, но не се убиватъ. Съврѣменнитѣ говеда не развратничатъ, не блудствуватъ, не пиянствуватъ. Казватъ: говеда сж тѣ! Нека видимъ добрата имъ страна. Една кравица спокойно си дава млѣкото и никому зло не върши.

Не, днесъ ние трѣбва да се спремъ, защото сме прѣдъ една дилема. Ние сме прѣдъ прага на една велика пропастъ. И ако се мръднемъ още една стѣпка, ще бждемъ въ тази голѣма пропастъ. Ние се намираме прѣдъ крайния прѣдѣлъ на възможности за животъ. И ако, като онзи цигуларъ, не вземемъ камертона и нагласимъ цигулката си по тона на онзи основенъ камертонъ, а я опнемъ съ половинъ тонъ нагорѣ, жицата веднага ще се скъса. Хората днесъ сж обтегнали много своитѣ струни. И тази неврастения, това разстройство се дължи на туй, че хората сж обтегнали своитѣ струни. Запитватъ: „Какъ ще се излѣкува тази неврастения“? — Ще развъртишъ тази клечка, на която е завита струната. Не е само въ завъртването на клечката, но и въ развъртването. Ще я развъртвашъ, докато дойде до онзи основенъ камертонъ. Ще развъртвашъ, благородно е. Развъртването е въ полза на хората. Тази клечка се е завъртѣла повече, отколкото трѣбва. Ще развъртишъ назадъ до естествения тонъ на камертона. Ще направишъ едно прѣдставление и ще отстѣпишъ. И всички ние не се нуждаемъ отъ настѣпване, ние сме завъртѣли добродѣтелитѣ, а сега се нуждаемъ отъ отстѣпване — ще отвъртваме клечката. Казватъ за нѣкого: отвъртѣла се клечката му. Че кое е по-опасно? Азъ казвамъ: да се развърти клечката е по-добрѣ, отколкото да се завърти. Кое състояние е по-хубаво? — Щомъ отвъртвашъ струната, тя е здрава, нѣма да се скъса, но щомъ я завъртвашъ, тя ще се скъса. Нѣкому дошло на ума да си раздаде имането. Казватъ: развъртѣла се клечката, мръднала му дѣската! А онзи, който задига имането на другитѣ хора, неговата клечка била на мѣсто, завъртѣна била! А, той е благороденъ човѣкъ, казватъ. Едно врѣме бѣше бѣденъ, но сега нѣма като него другъ. Да, нѣма като него другъ!

Питамъ: при тѣзи условия, какъ ще се оправи

свѣтъ? Ако рече човѣкъ да говори Истината, дойдатъ при насъ богати, гозорятъ ни по единъ начинъ; дойдатъ сиромаси, говорятъ ни по другъ начинъ. Мислите ли, че Истината е при богатитѣ. — Не е. Мислите ли, че Истината е при сиромаситѣ? — Не е. Мислите ли, че Истината е при ученитѣ? — Не е. Мислите ли, че Истината е въ църквата? — Не е. Ще ме извините, това е мое лично мнѣние. Мислите ли, че Истината е при окултиститѣ? — Не е. Никждѣ я нѣма Истината днесъ. Защо? — Този свѣтъ е свѣтъ на страдания и смъртъ, свѣтъ на разлагане. А тамъ Истината не може да дойде. Съврѣменнитѣ хора говорятъ за Истина. Не, ние можемъ само да изнесемъ единъ фактъ като истина, но за Истината, ние смъртнитѣ хора, не можемъ да говоримъ. И седнатъ сега хората отъ разнитѣ школи да ни говорятъ за Истината. Слушайте, приятели, азъ зная тази Истина, зная я и не искамъ нито себе си да лъжа, нито васъ. Вие можете само да изнесете единъ фактъ, но, докато като този Сафио не изпитате дълбочината на всичкитѣ страдания, докато не се откажете отъ всичкитѣ ваши минали животи, докато не се домогнете да възприемете тази висша Любовь, до тогава не можете да бъдете саободни. Нѣкой ще каже: има добри хора днесъ. Добритѣ хора, които разбиратъ този законъ, навсѣкждѣ могатъ да си пробиятъ пътъ. Ама какъ ще живѣятъ? Има хора, на които, като имъ снемете дрехитѣ и ги оставите безъ петаче, тѣ ще обиколятъ свѣта, и приятели ще си създадатъ. Ще кажете: а, той има приятели отъ другия свѣтъ. Отъ кой свѣтъ? — Отъ свѣта на безсмъртието.

Нѣкой пакъ азъ говоря съ живата природа. Казвате: какъ може човѣкъ да говори съ живота природа? Какъ може? Ами азъ, като зная езика на българина, не мога ли да говоря съ него? — Мога, разбира се. Като зная езика на англичанина, не мога ли да се разговарямъ съ него? — Мога. Така сѣщо мога да се разговарямъ съ животнитѣ, така мога да се разговарямъ и съ растенията. Всѣки си има езикъ. Азъ ще се спра при растенията и ще поговоря съ тѣхъ. Тѣхниятъ езикъ не е като нашия. Всички същества си иматъ езикъ, иматъ си начинъ на съобщение. Въ тази жива природа ние сме дошли до една фаза, която трѣбва да прѣ-

минемъ. Сега, споримъ за своитѣ вѣрвания, но има една спънка, която спира умоветѣ на хората, за да дойдатъ до правия пътъ.

„Скрѣбъта ви ще се прѣвърне въ радостъ“.

И азъ желая сега, всички вие да направите единъ малкъ опитъ. Не защото азъ говоря това, го желая, но понеже всички вие сте обѣщали туй. Азъ желая всички вие да сте доблестни и да изпълните вашето обѣщание. Нѣма нито единъ отъ васъ, който да е изпълнилъ своето обѣщание. Казвамъ и на мъжете, и на женитѣ: вие сте обѣщали! Вие се намирате прѣдъ прага на единъ прѣходенъ животъ. Да не мислите, че отсега нататкъ ще добиете нѣщо. Нищо нѣма да добиете. Отъ сега нататкъ клечкитѣ ви ще се развъртватъ. Отъ сега нататкъ ще дойде нѣщо по-лошо за хората. Понеже до сега е имало изобилие, отъ сега нататкъ нѣма да има такова изобилие, ще дойде единъ недоимкъ. Тогава какво ще правите? Ако сега нѣ изпълните вашитѣ стомни, като тия, които туриститѣ носятъ, какъ ще минете пустинята? Вие ще минете прѣзъ пустинята, както еврейскитѣ народъ, и ще пътувате 40 години. Това е само като единъ символъ. Ще обикаляте изъ пустинята, ще се роди едно недоволство у васъ, ще се яви желание за ядене, за пиене, за това-онова. И сега всички хора сж като въ пустинята. Като се срѣщнатъ, все за ядене говорятъ. Обикалятъ, туй-онуй, месцето било скѣпо, хлѣбътъ билъ скѣпъ, дрехитѣ, шапкитѣ, навсѣкѣдъ скѣпотия. И като седнемъ вечерно врѣме, казваме: какво ще се прави? Ами, ако единъ день българскитѣ пари достигнатъ до положението на германскитѣ марки, питамъ ви тогава: какъвъ ще ви бжде халтъ? Е, какъ се прѣпитаватъ сега германцитѣ? Какъ се прѣпитаватъ! По-рано работиха и имъ плащаха по 10 лева, а сега работятъ, но имъ плащатъ милиарди. Единственото нѣщо, което носимъ въ себе си, това сж чувствата, мислитѣ и способноститѣ и нѣма защо да се боимъ. Ето кждѣ е сигурността. Докато човѣкъ ги носи съ себе си, нѣма защо да се бои. И азъ казвамъ: докато въ свѣта сжществуватъ добри и разумни хора, нѣма защо да се боимъ. И като влѣза въ единъ домъ на брата си, азъ трѣбва да се радвамъ, за туй, което има вътрѣ. А сега казватъ, да вземемъ

богатството на богатитѣ, и да го раздадемъ на сиромаситѣ. Пакъ ще има караница. Не, по братски трѣбва да се споразумѣятъ. Между богати и сиромаси трѣбва да се възстановятъ братски отношения, и богатиятъ да почувствува бѣдния, като свой братъ, и бѣдниятъ да почувствува богатия, като свой братъ. Това е, което трѣбва днесъ да се насажда между хората. Всички други методи сж употребявани, употребявани отъ паметивѣка, и всички сж дали само единъ резултатъ. Туй е, което трѣбва да се протозѣдва. Само тѣзи разумни отношения на любовъ могатъ да ни спасятъ отъ бждещата катастрофа. Тя ще дойде. Разумниятъ свѣтъ има една максима. Нѣма да си поплоятъ. Вие още не познавате Бога, познавате Го само като Любовь. Трѣбва да се върнемъ въ онази култура, да питате атланската раса, какъзъ е Богъ. Тѣ Го опитаха. Тѣ сж затворени въ дъното на Атлантическия океанъ, и още не сж освободени тѣзи души. Разбирате ли? Ще кажете: тъй е. Да, това е моето лично мнѣние. За тѣзи работи сега има спорове. Нѣкои разправятъ за онзи свѣтъ, какво видѣли тамъ. Азъ не говоря какво съмъ видѣлъ. Въ това отношение нищо не съмъ видѣлъ. Има едно виждане, но трѣбва да живѣешъ въ другъ единъ свѣтъ, да имашъ отношения съ тия разумни същества и да постъпвашъ разумно.

„Скърбитѣ ви ще се промѣнятъ на радостъ“.

Сега, азъ ви желая едно: вие, културнитѣ хора на скръбта, да прѣминете въ културата на радостта, защото бждещата култура е култура на любовъ и радостъ. Слѣдователно, сегашната ви гама е миньорна. Нея вече научихте, специалисти сте, достатъчно е. Сега остава мажорната гама, гамата на Любовта, но не тази мажорна гама, която употребяватъ музикантитѣ. Тя е едно посмѣшище, нея само въ войнитѣ я употребяватъ. Въ тази мажорна гама на Любовта, за която ви говоря, нѣма игри, нѣма кълчене, въ нея има дълбочина и височина. И когато вие влѣзете въ тази гама, тогава ще я разберете. А днесъ, който и да е съврѣмененъ поетъ не може да пише за радостта, не я познава той. Ние трѣбва да влѣземъ въ туй чувство на радостта, красиво е то! Когато свѣтътъ влѣзе въ радостта, знаете ли какво ще остане отъ този свѣтъ?

Ще ви прѣдставя една картина. Тази обвивка, която ви затваря, ви държи като въ затворъ. Прѣдставете си, че съ хиляди години сте живѣли въ този затворенъ замъкъ. Какво не сж правили, за да ви освободятъ! Много сж идвали да ви освободятъ, но никой не е могълъ.

Идва най-послѣ великиятъ Учителъ, който казва: „Радостта ще ви освободи“. И като турите въ дѣйствиe тази радостъ, този замъкъ постепенно ще почне да се топи, топи, отънява, почватъ да катятъ капки, и всичко това, което е служило като прѣграда между васъ, ще се размахне. И прѣдъ васъ ще се отвори този свѣтъ на радостъ и веселие. Този свѣтъ се различава отъ свѣта на скръбта. Свѣтътъ на скръбта е свѣтъ на изкуство, той е създаденъ отъ човѣка, а свѣтътъ на радостта е създаденъ отъ Бога. Свѣтътъ на скръбта го създадохъ човѣцитѣ и духоветѣ, а свѣтътъ на радостта го създаде Богъ. Слѣдователно, въ сегашната епоха ние живѣемъ въ свѣтъ, създаденъ отъ човѣцитѣ, а въ бждещата епоха ще живѣемъ въ свѣтъ, създаденъ отъ Бога.

И казва Христосъ: „Азъ ще ви видя, вие ще се зарадвате, и радостта ви никой нѣма да я отнеме“. Кой ще ви види? — Ще ви види вашиятъ възлюбенъ или вашата възлюбена. И когато видите вашата възлюбена или вашия възлюбенъ, сърцето ви ще трепне. Азъ взимамъ това въ най-чистия, въ най-красивия смисълъ. Кой ще ви види? — Ще ви срѣщне майка ви, ще ви срѣщне този вашъ приятелъ, когото не сте виждали отъ хиляди години. И тогава не само вашето, но и неговото сърце ще заиграе. Азъ бихъ желалъ сърцата на всички така да затрептятъ. И това врѣме е сега.

„Скръбта ви ще се прѣвърне въ радост“. Ще ми кажете: възможно ли е? — Възможно е. Слѣдъ колко хиляди години? Никакви хиляди години! Сега, днесъ започва тази радостъ! Ама не по този начинъ, който вие знаете. Вашата радостъ е само една сѣнка на тази радостъ. А сѣнкитѣ показватъ кждѣ е тази реалностъ. И нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да срѣщнешъ въ пустинята единъ свой приятелъ; нѣма по-ху-

баво нѣщо отъ това, да срѣщнешъ въ този свѣтъ майка си; нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да срѣщнешъ въ този свѣтъ баща си; нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да срѣщнешъ въ този свѣтъ братъ си, сестра си, възлюбената си, да срѣщнешъ всички онѣзи, които обичашъ и които те обичатъ!

Нѣма по-хубаво нѣщо въ свѣта отъ това, да срѣщнешъ своя Учителъ!

„Скрѣбъта ви ще се промѣни на радостъ!“

Всички вие бждете носители на културата на радостъта! Бждеге носители на културата на Любовта!

Бесѣда, държана на 23/XII 1923 г.

Нашитѣ длѣжници.

„И прости ни длѣговетѣ наши, както ние прощаваме на нашитѣ длѣжници“.

За да се започне една бесѣда, има нѣколко начина. Да се държи една бесѣда, това не е едно изкуство, не е и една професия. Азъ считамъ една бесѣда или една рѣчь, като работа, изразена по най-правилень начинъ.

Истината може да се познае само когато се приложи. Въ туй има едно противорѣчие. Истината за грѣшнитѣ хора е недостъпна. Слѣдователно, да говоримъ за Истината на грѣшнитѣ хора, които живѣятъ въ грѣха, то е сѣщото, както единъ математикъ да говори на единъ простъ човѣкъ за онѣзи висши математически проблеми A^n . Какво е това A^n за него? A^n показва всичкитѣ възможности, които сѣществуватъ въ него. „ A “ въ даденъ случай не е само единъ символъ, но означава една величина. A^n означава онзи великъ Божественъ законъ, който дава възможность на A -то да се прояви въ всички свои възможности.

Сега, има човѣшки възможности, има и Божествени възможности. Разликата е въ това, че всички човѣшки възможности всѣкога започватъ добръ и свършватъ злѣ. Това е като общо правило. И мисля, че всѣкога на 100 случаи има само едно изключение. Човѣкъ, като направи 100 погрѣшки, ще направи едно добро, едно изключение има. Въ Божествения свѣтъ всѣко нѣщо започва на врѣме и свършва на врѣме, и краятъ му е великолѣтенъ. Послѣ, нѣкои ще кажатъ: да се изнесе извѣстенъ фактъ! Добръ: „Нашата кокошка снесе едно яйце между трѣнетѣ или на полога“. Изнасямъ единъ фактъ, че кокошката снесла яйце. Ще започнатъ: тъй ли? Щѣ е кокошка? Ами голѣмо ли е яйцето? Голѣмо, разбира се. Хемъ тъй, не е отъ обикновенитѣ ярки, но отъ голѣмитѣ, отъ породиститѣ кокошки. Другъ изнесе другъ нѣкой фактъ: „Нашата крава снощи се отели“. Тъй ли? Ами какво е телето?

— Шареничко. Другъ нѣкой фактъ. Малкото дѣте казва: „Баща ми за Коледа ми купи едни нови дрехи, новъ костюмъ“. И тъй се изнасятъ факти слѣдъ факти, Да, но това е само встѣпление, да се научимъ да говоримъ истината.

Какво отношение иматъ дрехитѣ къмъ насъ? И дрехитѣ иматъ смисълъ, но до тогава, докато носимъ дрехи, ние се намираме въ едно прѣходно състояние на нашето развитие. Значи, ние сме хора, които грѣшимъ. Дрехитѣ, които се мѣнятъ, показватъ едно грѣшно състояние. Защо ги смѣняваме? Понеже човѣкъ грѣши, то Богъ, като е прѣдвидѣлъ всички тия мжнотии, които ще си навлѣче, Той имъ надупчилъ тѣлото като решето. И казватъ онѣзи физиолози: „Тѣзи пори! Чрѣзъ всѣка една пора човѣкъ диша. И всѣка пора има по единъ косъмъ. Колко разумна е човѣшката природа!“ Азъ казвамъ: човѣшкото тѣло е направено на дармонъ. Питамъ сега: идеално ли е направено човѣшкото тѣло съ тия пори? Това, което ученитѣ казватъ за човѣшкото тѣло, това е единъ фактъ, а вѣренъ ли е той или не, то е другъ въпросъ. Тѣхното твърдение, че човѣшкото тѣло е идеално, и моето твърдение, че човѣшкото тѣло е на дармонъ, иматъ еднаква стойностъ, все A^n . Трѣбва да се докаже туй A^n . А за да се докаже A^n , знаете ли колко милиони години трѣбва да работи човѣкъ? Нѣкои казватъ: докажи ми! Тѣ мислятъ, че е тъй лесно да се докаже. Тѣ мислятъ, че тъй, като махнешъ съ камшика, тъй скоро ще се намѣри маймуната отдолу на тоягата чакъ горѣ на върха. Има въ свѣта законъ на мисълъта, има законъ на рѣчьта, има законъ на човѣшката воля.

Сега, ще се повърна къмъ стиха: „И прости ни дълговетѣ наши, както ние прощаваме на нашитѣ длъжници“.

Всички хора, изобщо, които иматъ да даватъ, всѣкога говорятъ за този стихъ: „Да ни се простятъ грѣховетѣ“. Казватъ: знаете ли, какво се говори тамъ въ Отче нашъ? — Трѣбва да се простятъ нашитѣ грѣхове. Но знаете ли защо искатъ да имъ простятъ? Тѣ иматъ да даватъ на този една полица, на онзи друга полица. Които иматъ да даватъ, все за този стихъ говорятъ, а онѣзи, които иматъ право, които иматъ да

взиматъ, за тѣхъ този стихъ не съществува. Е, питаме сега: когато Христосъ тури този стихъ въ Писанието, кого имаше прѣдъ видъ — праведнитѣ или грѣшнитѣ? Тукъ се излага единъ законъ. „И прости ни дълговетѣ наши, както и ние прощаваме на нашитѣ длъжници“. Защо трѣбва да простимъ? Вѣнка отъ това, че трѣбва да бждемъ милостиви, прощането си има причини. Човѣкъ, за да бжде милостивъ, трѣбва да прости. Тѣй е казалъ Господъ. Нѣкой пжтъ човѣкъ не само на хората трѣбва да прости, но и на себе си. А знаете ли колко е мъчно? Азъ слушахъ единъ пжтъ единъ свещеникъ, който казваше: „Азъ на хората прощавамъ, но на себе си не мога да простя“. Е, какво ще правишъ? — Ще се накажа. Какъ? — Азъ зная какъ. Единъ день, единъ евангелски проповѣдникъ, като се възбудилъ много отъ проповѣдта си къмъ хората, да си прощаватъ грѣховетѣ, като се върналъ въ кѣщи и минавалъ покрай едно голѣмо огледало въ стаята си, забравилъ, че това е огледало, видѣлъ се въ него и казалъ: „Слушай, ти трѣбва да се покаешъ, не знаешъ ли, че ако не се покаешъ ще погинешъ?“ Ние сега ще се усмихнемъ, ще кажемъ: мръднала му дъската. Не му е мръднала дъската! Той хваналъ себе си и си казва: „Слушай, ти казвашъ на всички, че трѣбва да се покаятъ, и ти трѣбва да направишъ същото!“

„И прости ни дълговетѣ наши, както и ние прощаваме на нашитѣ длъжници“,

Всѣка една погрѣшка носи една зараза, едно гниене у насъ. До тогава, докато държимъ една отрицателна мисль въ душата си, тя носи гниене. Човѣкъ никога не може да мисли, докато държи въ себе си нѣщо друго. Защо нѣкои хора не могатъ да мислятъ? — Една гниюща мисль има у тѣхъ, а тя прѣдизвиква гниене. Докато държимъ тия гниущи факти въ себе си, не можемъ да мислимъ. И тогава ние се спираме върху фактитѣ. Разправятъ за единъ китайски царъ, който се занимавалъ съ окултнитѣ науки, че Учителътъ му далъ една задача, да се занимава съ изучаване езика на животнитѣ. Царъ билъ той, но трѣбвало да се смири. По нѣкой пжтъ инкогнито ходилъ той да изучава езика на животнитѣ. Единъ день минава покрай двѣ мравки. Тѣ си хванали една трошица, и едната тегли, и другата

тегли. Той казва: „Какво правите?“ „Туй нѣщо“, казва едната, „падна отъ небето. Азъ го хванахъ, но този мой другаръ иска да вземе половината“. — Е, раздѣлете го. Ти работила ли си заради него? — „Не, но азъ го видѣхъ първа!“ А то какво било? Единъ овчаръ си пасѣлъ стадото и си ялъ хлѣба, но паднала една трошица и заради тази трошица сега се каратъ тѣзи двѣ мравки. Той брѣква въ джоба си и казва на тия двѣ мравки: „Спрете, сега азъ ще заповѣдамъ на небето да паднатъ по-вече трошици“. Понеже мравкитѣ не могатъ да гледатъ нагорѣ, той имъ казва: „Внимавайте сега, гледайте надолу, да видите какво ще падне!“ Тѣ гледатъ, пада нѣщо, взиматъ си и двѣтѣ и прѣставатъ да се каратъ. Справилъ се той съ мравкитѣ. Тръгналъ по-нататкъ на пѣтъ. Вижда двѣ кучета хванали една костъ, и едното тегли, и другото тегли. Едното казва: „Остави, тази костъ е моя!“ Спира се той: „Какво правите? — Е, какво правимъ! Тази костъ я хвърли единъ благородникъ отъ кжщата си, а този мой ортакъ се прѣкомандирова, и той я иска“. „Е, че не можете да я раздѣлите ли?“ — Какъ, тя е моя? „Спрете се, оставете костъта и гледайте къмъ земята“. Тогава той се обръща къмъ онзи благородникъ и го пита: „Още кости имате ли?“ — Имаме, снощи имахме угощение, цѣлъ кошъ кости хвърлихме. Хвърлиха имъ кости. Всѣко куче си взе по една костъ и спорѣтъ се свърши. Царьтъ отива по-нататкъ. Двама души земледѣлци спорятъ за синора на нивата, гдѣ билъ синорѣтъ. Единиятъ казва: „Не, той бѣше двѣ педи навжтрѣ“. Другиятъ: „Не, той бѣше двѣ п-ди навънка“. И двамата спорятъ за двѣтѣ педи. Пита ги той: „Не можете ли да се почириете?“ — Не може, казва единиятъ, баща ми казва, че този синоръ е старъ и не трѣбва да се мѣсти. Той имъ казва: „Готови ли сте да ме повѣрвате?“ — Че кой си ти? „Азъ ще ви дамъ единъ записъ, и на единия и на другия, и утрѣ съ този записъ ще се явите въ еди-кой си домъ, и въпросътъ ще се уреди“. Е, казватъ: „Искашъ дани залъгвашъ“. — Не, вземете тзи книжка, и ако утрѣ не се разрѣши въпросътъ, пакъ се борете. Взяма той, туря инициалитѣ си на едната и на другата книжка и имъ ги дава. Тѣ се карати за единъ декарь земя, но и единиятъ, и другиятъ получаватъ по 10 декара, и въпросътъ се разрѣшилъ.

И тъй, ние туряме въ душата си единъ малкъ фактъ, една малка погрѣшка и казваме: този ме обиди крвно, този ме обиди кръвно, не мога да му простя. Не е въпросътъ, дали ти ще можешъ да простишъ или не, но този фактъ вѣтрѣ въ тебе почва да ферментира, образува всичкото туй гниене въ душата ти. То ще спре всѣка твоя мисль, всѣко твое благородно чувство и ще парализира волята ти. Не е въпросътъ да простимъ на другитѣ. Тѣ печелятъ, ако не имъ простимъ, но трѣбва да простимъ на себе си. Ние спъваме своето развитие и се образува едно гниене въ насъ. Вслѣдствие на това, Христосъ е обяснявалъ дълго тази мисль. Нѣкои казватъ: „Е, мене ми дотегна вече, прощавай, прощавай, да ме извини този, има 1000 лева да ми дава“. — Не, ще простишъ прѣгрѣшенията на този заради самия себе си, заради своя миръ. Богъ е много послѣдователенъ. И всички сѣщества, колкото и да сж малки тѣ въ даденъ моментъ, защото и малкитѣ и голѣмитѣ сѣщества иматъ свободна воля, нѣкой пѣтъ работятъ споредъ Божия законъ, нѣкой пѣтъ работятъ противъ Него. Нѣма душа, нѣма сѣщество, което, като е изпълнило съзнателно Божия законъ, да не е получило Божието благословение. Онѣзи, които провѣржаватъ този законъ, сж видѣли, че е така.

Сега, нѣма да се спирате прѣдъ себе си, да се питате: „Защо трѣбва да му прощавамъ грѣховетъ?“ Не, ще се запитате: какво трѣбва да направя? Ще си отговорите: азъ трѣбва да изхвърля отъ душата си всичкитѣ нечистоти. Иванъ, Драганъ, Петко, това сж една мъртва кость, изхвърли парцалитѣ имъ навънъ, нищо повече! Гледамъ, нѣкой взелъ, пази грижливо роклята на баба си, съ която се вѣнчала. Тя, скжсана, изполяли я молцитѣ, но той взелъ тѣзи малки парченца, пази ги, като богатство. На страна трѣбва да стои туй нѣщо! Вземи, изхвърли всички тия парцали навънъ! Азъ мисля, че ако вие очистите вашитѣ кѣщи, и по буква, и по духъ отъ всичкитѣ тия парцали, вие ще се освободите отъ много нещастия. Азъ зная мнозина хора, които плащатъ надници до около 500 лева за прѣнасянето на тия парцали отъ едно мѣсто на друго, държатъ ги. Нѣкои иматъ много книги, държатъ ги, и най-послѣ на ока ги продаватъ. Туй, което държите толкова го-

дини, най-послѣ отива безъ всѣкаква цѣна. И всички ние, съзрѣменни хора, имаме единъ общъ навикъ, събираме туй, което е за хвърляне. Тѣй както окапватъ листата около дървото, така и ние събираме онѣзи скжсани парцали, нѣкое елече или друго нѣщо, и казваме: ще ни потрѣбватъ. Ама кога? — Не знаемъ. Видимъ нѣкоя стара рокля, казваме: ще ни потрѣбза. Ама кога? — Не знаемъ. Нѣкоя майка казва: „Дъщеря ми ще се ожени, за дѣцата ѝ ще потрѣбватъ тия нѣща“. Ами че дъщеря ти, я се ожени, я не. Нима ти ще покриешъ туй дѣте съ тѣзи окжсани парцали? Чудни сж тѣзи жени! Мислятъ, че ще направятъ една услуга на дѣтето! Не, като се роди тзвето внуче, не трѣбва да го завивашъ въ тази окжсана рокля, но ще купишъ нѣщо ново. А тя го увие въ старата си рокля и казва: „Бабината рокля!“ Това сж сумѣ факти, които азъ съмъ наблюдавалъ! Ами при таказа една философия какво очаквате? Но това не е само въ обикновения животъ, това е и въ науката, и въ религията. Изадятъ нѣкоя изгъркана теория, турятъ я като единъ дѣйствителенъ фактъ. Не, не ти трѣбватъ всичкитѣ тѣзи глупости, хвърли ги навѣнка! Послѣ, има нѣкои поети, писали нѣщо въ дѣтския си животъ, държатъ си го, казватъ: „Е, да се видимъ, какви сме били въ младини“. Хвърлете тѣзи глупости, защото нѣма да направите нищо съ тѣхъ! Забѣлѣзалъ съмъ, другъ нѣкой държи писмата си. Хвърли тѣзи писма! Държи ги, но единъ день се ядосва, хвърля ги въ печката. Като ги хвърли, написва едно хубаво писмо. Ти не разбирашъ Божествения законъ. Тѣзи стари форми не трѣбва да се държатъ. Въ природата има единъ законъ: Всичко старо трѣбва да се прѣработи. Хвърлете всичкитѣ парцали, които имате! Този сжгрѣшилъ, онзи сжгрѣшилъ. Петко, Стоянъ, Драганъ, сжгрѣшили — всичко туй въ пещъта! Послѣ, ще седнешъ съ свободна душа и ще кажешъ: азъ съмъ свободенъ. Всичкитѣ тѣзи дрипели на баба си, на майка си, азъ турямъ въ пещъта и поставямъ слѣдното правило: въ моята стая се окачватъ само нови дрехи, старитѣ дрехи — навѣны!

Сега вие, като хора на старата култура, ще кажете: „Тѣй, ами все ново отдѣ ще се намѣри?“ Когото срѣщнешъ, казва: „Не може да се живѣе чистъ животъ. Човѣкъ е роденъ въ плътъ и кръвъ, все ще сжгрѣши нѣщо.

Послѣ, туй старичкото, на баба, трѣбва!“ Тамъ е всичката ни погрѣшка! Чудни сте вие! Не може безъ грѣхъ. Може, може. Туряте си на ума, че трѣбва да поправяте беневрецитѣ на вашитѣ баби. — Може, може и безъ тѣхъ. Може и безъ да се грѣши. И сега ще взематъ да цитиратъ стиха: „Въ грѣхъ ме зачна майка ми“. Азъ зная смисъла на Писанието. Когато човѣкъ работи, той не грѣши, но опущения може да направи. Той е като нѣкой математикъ, който смѣталъ много право, но направилъ една грѣшка, пропусналъ нѣколко цифри. Ще дойде нѣкой, ще поправи тѣзи цифри. Сега, ние вземаме тѣзи опущения и ги поправяме. А вие казвате: безъ грѣхъ не може въ свѣта. Човѣкъ не трѣбва да прощава. На този простишъ, на онзи простишъ, но най-послѣ оголѣешъ. Не е въпросътъ въ прощаването. Всѣко нѣщо, което те измѣчва, ще го туришъ на страна!

Нѣкои религиозни казватъ: „Мене Господъ ме забрави“. Другъ: „Майка ми ме забрави“. Трети: „Мене баща ми ме забрави, братъ ми ме забрави“. Всѣки констатира, че сж го забравили. Ще ви зачитамъ: ами кога констатира този фактъ, че сж те забравили? Какъ констатирахте, че майка ви е забравила? Ако майка ви, дѣйствително, въ пълната смисълъ на думата, ви е забравила, тя трѣбва да изчезне съвършено отъ ума ви. Но до тогава, докато тя сжествува въ вашия умъ, тя не може да ви забрави. Нѣкой казва: „Богъ ме е забравилъ“. Богъ не ви е забравилъ, но по нѣкой пѣтъ вие прѣставате да мислите за Него правилно. Нѣкой пѣтъ искате да се приближите до Бога и питате: „Какво нѣщо е Богъ?“ Слушайте, има единъ въпросъ, за който азъ никога не мисля! Това е въпросътъ, какво нѣщо е Богъ. Защо? — Той е безграниченъ, безъ форма. Самъ по себе си, Той е нищо, и туй нищо съдържа всичко въ себе си. Създава, и никога не се изтощава, търпи всички прѣгрѣшения на хората. Богъ е въ състояние, като духне веднѣжъ, всичкитѣ ваши грѣхове, страдания, нещастия, въ единъ моментъ да изчезнатъ. Повече отъ 8,000 години вече отъ какъ сжествува тази култура, толкова учени и философи сж написали толкова хиляди томове и трактати — за мораль, за наука, правила за живота, но отиватъ въ народното събрание, искатъ да ги приложатъ, нищо не излиза.

Отиватъ тогава до Господа: „Какво трѣбва да правимъ, много лошо е положението ни?“ Господъ духне, и всичко се оправя. Знаете ли какво нѣщо е духането? Подъ „духане“ азъ разбирамъ онази интензивна Божествена мисль, която е въ състояние да разтопи всичко замръзнало, да връзва и развързва, и да ви направи свободни. Всички ние въ свѣта страдаме отъ бѣднотия. Всички сме крайно егоисти. Вземи, единъ твой приятелъ носи 5 лева, но ако му кажешъ, дай ми 5 лева, той малко ще се посвие и ще ти каже: „Трѣбватъ ми“. Дай ги, и нищо повече. Остани безъ тѣхъ! Какво отъ това? Фактитъ трѣбва добрѣ да се изнасятъ. Това малцина го правятъ въ съврѣменното общество. Отъ чисто Божествено гледище, всѣки, който даде една вехта дреха, той се наказва. Такъвъ е законътъ. Когато направимъ една добрина, или когато дадешъ нѣщо въ името Божие, ще дадешъ най-хубавото, каквото имашъ — както за себе си. И когато казвамъ, че обичамъ себе си, ще се облѣка най-хубаво, и така ще отида при Бога. И когато дамъ нѣкому нѣщо, имамъ или нѣмамъ пари, ще направя нѣщо хубаво, нѣщо ново. Ако пъкъ си човѣкъ, тѣй нареченъ, поплювко, то е друго нѣщо. Поплювко е човѣкъ, който, като яде риба, запримѣръ, плюе, хичъ и не помисля, че насрѣща му има хора, че ще ги оплюе. Толкова е заетъ той съ себе си, че и не мисли. Ами че погледни, прѣдъ тебе има толкова хора! И чудно е, че този поплювко ще ти говори за философия! Неговата философия ще е като него такава — поплювко. Не е лошъ човѣкътъ. Послѣ, като изяде рибата, ще каже: „Извини, приятелю, азъ не забѣлѣзахъ, пооплюхъ те малко“. Този, който е взималъ рибата, не обърналъ внимание, че тя имала много кости. Е, хубаво, това оплюване какво показва? — Че този човѣкъ иска да свърши работата си бързо. Нѣма търпѣние, бърза да плюе.

„И прости ни дълговетъ наши, както и ние прощаваме на нашитѣ длъжници!“

Значи, у Бога прощаването е законъ. Богъ всѣкога прощава, Той никога не държи нечисто нѣщо въ себе си. И какво е казалъ Христосъ за Бога? — Че Отецъ никого не сѣди. Можешъ да сѣдишъ нѣкого само тогава, когато го задържишъ у себе си. Богъ ни-

кого не задържа, и нѣма защо да го сѣди. Красивото въ Бога е това, че Той помни само доброто, което сме направили, а не помни злото. И като отидешъ при Него, Той нищо не говори за твоитѣ прѣгрѣшения, тѣ за Него не съществуватъ. И, ако Богъ имаше тази слабостъ, да обръща погледа си къмъ една гвоя погрѣшка, Той нѣмаше да е Господъ.

И сега ние, съврѣменнитѣ хора, не се молимъ на Господа да ни даде изобилна храна, да ни благослови, но всички се оплакваме, казваме: „Господи, този ни убива, онзи ни убива“. Не се обърнемъ къмъ Господа да кажемъ: „Господи, имамъ нужда отъ 10,000 лева, помогни ми“, а се оплакваме, че този ни взелъ общата, онзи—друго нѣщо. Кажи, че имашъ нужда отъ пари, дрехи или друго нѣщо, и въпросътъ ще се свърши. Отиватъ двама приятели при единъ богаташъ, който минава за голѣмъ скжперникъ. Скжперничеството, това е пестеливостъ, една отъ най-добритѣ чѣрти, но тази чѣрта по нѣкой пжтъ става наслѣдствена и се изразжда. Този богаташъ е единъ голѣмъ изворъ, но така се е затворилъ, че водата едва цицерика отъ него. За такъвъ човѣкъ казватъ: и цѣлъ день да седишъ при него, нищо нѣма да вземешъ. И цѣлъ день да му се молишъ, 5 пари не дава, една капка не дава. Ами разбира се, тази чешма едва капи, трѣбва пакъ цѣлъ день да чакашъ, докато си напълнишъ чашката. Отиватъ тия двамата приятели при него. И двамата иматъ дъщери, женени сж. Единиятъ иска да жени дъщеря си, моли го за 100 лева, той не му дава. Моли се день, два, мѣсець, едва сполучва да вземе 100 лева. Отива другиятъ при богаташа и му казва: „Ти имашъ пари, богатство, кжща, но нѣма кой да я управлява. Азъ имамъ една красива дъщеря, да ти я дамъ“. Веднага се отваря касата му, 5—10—15 хиляди лева дава, тевекелъ става човѣкътъ. При богатия човѣкъ, който е пинтия, прати една красива жена. За нея той е въ състояние да даде всичкото си богатство. Казватъ: пинтия е той! Не, той пази тѣзи пари за нея. Че това е фактъ! Въ Америка, при нѣкои богати хора, отиватъ разни комисии чиновници да събиратъ пари за Коледа, за Нова-година. Много малко пари успѣватъ да събератъ. Понѣкога, при такива скжперници богаташи, оти-

ватъ богати аристократки, американки да събиратъ пари, и току-вижъ, той изважда единъ чекъ отъ 50 — 100 долара и го подписва. Когато излѣзатъ, той си казва: „Е, тѣзи жени, какво ме омагьосаха?“ И тъй, всички тѣ пороци въ свѣта се зараждатъ само тогава, когато отсъствува онзи благородниятъ елементъ на Любовта. Тогава се зараждатъ всички отрицателни качества. Слѣдователно, внесете туй хубавото, красивото въ живота си. То е истинскиятъ животъ. Сега, ако азъ ви кажа: нека дойдатъ женитѣ—тази дума жена трѣбва да се замѣни съ друга дума. Трѣбва да дойдатъ онѣзи чиститѣ, красивитѣ, неспороченитѣ дѣвици, на които умоветъ сж свѣтли, сърцата—чисти, а волята—силна. Пратете такава една жена и при най-голѣмия скъперникъ, той веднага ще се отвори. И за него ще кажатъ: ето, този човѣкъ е добъръ! Защо ще се отвори? — Защото тази жена ще намѣри въ характера му една благородна чѣрта и ще я държи свято въ душата си.

„И прости ни дълговетъ наши, както ние прощаваме на нашитѣ длъжници.“

Сега, отъ гдѣ трѣбва да започнемъ своето възпитание? Цѣлиятъ сегашенъ строй, цѣлиятъ сегашенъ животъ е едно училище, тъй казваме ние. Но, ученикътъ трѣбва да знае програмата на това училище. Ако вие седите тамъ, дѣто циркулиратъ автомобилитѣ, мислите ли, че като дигате шумъ и не го чувате, та той трѣбва да се отбие? Не, ти трѣбва да се отбиешъ. Значи, всички наши нещастия произлизатъ отъ факта, че ние седимъ тамъ, дѣто циркулиратъ автомобилитѣ. И днесъ, много хора иматъ много голѣмо понятие за себе си. Въ какво седи високото понятие? Не, високо мнѣние имаме само за този човѣкъ, който знае въ какво седи волята Божия. Азъ мога, въ 5 минути, да разгнѣвя когото и да е отъ васъ, колкото и да сте благородни. Прѣдставете си, че вие седите при печката, ржцѣтъ ви сж измръзнали, топли се. Азъ дойда, избутамъ ви и си туря ржцѣтъ. Вие веднага кипвате, отстранявате моитѣ. Ту вие отстранявате моитѣ, ту азъ вашитѣ. Вие казвате: „Знаете ли кой съмъ азъ?“ — Ама знаете ли кой съмъ азъ? И тогава на какво ще мязаме? Отива единъ запасенъ полковникъ въ една кантора, иска нѣкакви свѣдѣния.

Служащиятъ го поглежда, довършва си работата. Полковникътъ, разядосанъ, пита служащия: „Ти знаешъ ли кой съмъ? Азъ съмъ запасниятъ полковникъ еди кой си“ — Ами ти знаешъ ли кой съмъ азъ? Азъ съмъ запасенъ ефрейторъ!“ Полковникътъ, като чулъ, почналъ да се смѣе. — Познали се. И ти си запасенъ, и азъ съмъ запасенъ, братски ще се посрѣщнемъ. Нито ти можешъ да ми заповѣдавашъ, нито азъ. Сега можемъ да се разберемъ.

„И прости нашитѣ грѣхове, както ние прощаваме на нашитѣ длъжници.“

И въ домоветѣ се зараждатъ сжщитѣ спорове. Мжжътъ е полковникъ, а жената, — ефрейторъ. Мжжътъ казва: „Хмъ, знаешъ ли кой съмъ?“ Ксй? — Полковникътъ. Жената казва: „Хжмъ, знаешъ ли коя съмъ азъ?“ Коя? — Ефрейторътъ. Да, но и двамата сж въ запасъ. Изисква се едно вжтрѣшно разбиране. Въ дадения моментъ, уменъ е онзи човѣкъ, който схваща условията. Той разбира, кога едно сжщество се намира въ лоши условия. Бждете увѣрени, че ако направишъ едно добро на едно животно, и то може да ти бжде признателно. Такъвъ примѣръ има въ една легенда, още въ врѣмето на Нерона. Единъ християнинъ избѣгалъ въ Африка и се скрилъ въ една пещеря. По едно врѣме се задава единъ лъвъ, отъ когото той се много изплашилъ, но лъвътъ дошълъ при него и си дигналъ лапата. Този християнинъ разбралъ, че лъвътъ има нѣщо въ лапата си. Хваща му лапата, вижда единъ трънъ въ нея и го изважда. Лъвътъ му пооблизалъ ржката, погледналъ го и си заминалъ. Слѣдъ години, този християнинъ се връща въ Римъ, но тукъ го хващатъ и го турятъ на арената да бжде изяденъ отъ лвоветѣ. Сжщеврѣменно и този лъвъ билъ хванатъ. Пущатъ и него на арената. Но той, като вижда спасителя си, дохожда до него, спуща се прѣдъ краката му и почва да ближе ржката му. „Познавамъ те, ти извади моя трънъ“.

Сега, каква е лошата страна на непрощаването? Защо трѣбва да си прощаваме? Съ всѣки единъ лошъ фактъ, който задържае въ себе си, ние създаваме голѣми пакости, не толкова на ближнитѣ си, колкото на онова възвишеното, благородното, Божественото въ насъ. Може да кажемъ, че съ това ние забиваме единъ трънъ вжтрѣ въ Божествения Духъ, който живѣе въ насъ. И Писанието

често казва: „Не огорчавайте Божествения Духъ, съ който сте запечатени“. Не е въпросътъ, че ме е обидилъ нѣкой, но азъ да не обидя онзи великъ, Божественъ Духъ, който събужда въ мене всички благородни мисли, всички благородни чувства, които развива волята ми. Всичко това, което имамъ въ себе си, е благодарение на Него. И какво ще стане съ мене, ако Той ме напусне? Азъ мога да ви покажа какви сж всички онѣзи хора, които Духътъ напуска. Разправятъ за вавилонския царъ, че когато го напусналъ Духътъ, цѣли 7 години билъ далече отъ мѣстожителството си, и слѣдъ 7 години се връща пакъ, като царъ. Сега, като царъ, вие можете да имате всичкитѣ философски възгледи, но какво ще ви ползватъ тѣ ако не знаете какъ да ги приложите? Азъ не казвамъ, че не трѣбва да имате страдания, но всичко, каквото имате, трѣбва да принесе своята полза. Нека нѣмаме нищо излишно, но да нѣмаме и недоимъкъ. Ако вие четете единъ романистъ, красивото не е въ туй, което е написалъ, но въ душата, която е вложилъ авторътъ въ написаното. Като го четешъ, ти ще влѣзешъ въ контактъ съ неговата душа. Четете нѣкой философъ, математикъ, или слушате нѣкой музикантъ, всичко това, което тѣ сж написали, то е външната страна, то е единъ малъкъ поводъ, за да се свърже съ тѣхната душа. Живитѣ души, съ които си въ общение, ти прѣдаватъ сила. Писанието, което наричаме Слово Божие е живо. И като Го четемъ, ние сме въ общение съ тия души, които сж Го писали. Туй, което е казалъ Христосъ, то е живо. Нѣкои казватъ: какво е казалъ Христосъ? Щомъ изречешъ тѣзи думи, ти влизашъ въ връзка съ Христа. Сега, дойдатъ други тълкуватели, казватъ: ще можемъ ли съ такива чисти души да влѣземъ въ общение? То значи, като дойда до единъ чистъ изворъ, да питамъ: „ще мога ли отъ тебъ да пия вода? Азъ съмъ много грѣшенъ: ще мога ли да се измия отъ твоята вода?“ Този изворъ казва: „Приятелю, пий, колкото искашъ, само че по-малко, защото съмъ студенъ.“ Дойдешъ до рѣката, питашъ: „Мога ли да се измия?“ Рѣката казва: „Влѣзъ, тѣзи твои нечистотии азъ ще ги измия. Не бой се!“ И когато ние дойдемъ до великото, до Божественото, до Господа, казваме: „Азъ съмъ грѣшенъ.“ Въ това има нѣкакво външно благочестие. Азъ

бихъ желалъ да видя тѣзи хора, които сж толкова благочестиви! Когато взиматъ, тѣ сж много благочестиви, а когато плащатъ, тѣ сж подли, тогава ги е страхъ! Такива хора сж много страхливи. Това е лицемѣрие! До като взиматъ ножа, тѣ сж много силни, а послѣ проливатъ сълзи. Не, като отивамъ да убия нѣкой човѣкъ, ще свия ножа си и ще кажа: „Не, азъ съмъ човѣкъ. Азъ, ще считамъ, че това е низостъ на човѣшката душа!“ Тия хора сж благородни! Благородниятъ човѣкъ трѣбва да каже: „Този човѣкъ трѣбва да живѣе тѣй, както и азъ живѣя.“ Този човѣкъ, освѣнъ, че нѣма да му направи нѣкакво зло, да му причини нѣкакво нещастие, но ще му направи и нѣкакво добро. Той ще каже: „Азъ ще му простя грѣшката, но заради Бога, ще му дамъ единъ примѣръ.“

„И прости нашитѣ дългове, както и ние прощаваме на нашитѣ длъжници“.

Ето една формула, която вие може да приложите, безъ да станете мекушави. Ако вие мислите да прощавате на хората, непременно ще станете меки. Но, ако вие мислите, че Богъ ще трѣбва да живѣе въ душата ви, затова трѣбва да се чистите, прощаването, въ този случай, има смисълъ.

Днесъ е нова година. Като се върнете дома си, извадете изъ вашитѣ долапи всички стари дрехи, чепичета, и всичко навѣнка! Започнете съ нозичко! Азъ съмъ за новото въ свѣта, не съмъ за старото. Ако питате мене, когато постѣпвате по човѣшки, старичко можешъ да дадешъ, съдраничко можешъ да дадешъ, но когато постѣпвате по Божественому, по Бога, старо — никога! И ако ние сега се молимъ, и Господъ нѣкой пѣтъ не отговаря на нашитѣ молитви, то е защото днесъ нѣма условия да използваме разумно това, което искаме. И за тоза Той иска да каже: „Азъ сега не мога да ти дамъ това нѣщо, но ще почакашъ, по-послѣ ще ти дамъ нѣщо по-хубаво, отколкото мислишъ“. А ние не можемъ да търпимъ. Нѣкой се моли, моли, и като не получи отговоръ, казва: „Азъ остарѣхъ вече“. Ожени се, и послѣ казва: „Азъ се молихъ, молихъ и Господъ най-послѣ ми даде една такава грозотия жена, че ме измѣчи“. Не, приятелю, ти не позна своята жена, ти не позна душата ѝ. Нѣкоя жена казва: „Азъ се

молихъ на Господа да ми даде нѣкой добъръ мжжъ, а Той ми даде такъвъ, че ме измжчи“. Не, ти не позна душата на твоя мжжъ. Ами че ти всѣки день, слѣдъ като той излѣзе на работа, започвашъ да изреждашъ всичкитѣ му недостатъци. Не, ще забравишъ всичко и ще кажешъ: „Господи, много, много ти благодаря за всичко, което ми даде“.

Азъ сега не говоря на едного, говоря на всички ви. Въ дѣното на душата си всички имате тази слабостъ, единъ е недоволенъ отъ едного, другъ—отъ другиго. И какво би било, ако бѣхме всички съвършени въ своитѣ постѣпки? Азъ забѣлѣзвамъ, дойде нѣкой братъ, другитѣ казватъ: „Ето, идва този сприхавиятъ братъ.“ А този, който седи до печката не билъ сприхавъ! Послѣ: „А, идва тази устатата сестра“. Чудни сте! Онзи билъ сприхавъ, онази била устата, а вие не сте! Че кой нѣма уста? Всички сж устати. Трѣбва да се радваме, че иматъ уста. Чудни сж хората! По-добъръ да имашъ една жена, която говори, отколкото да не ти говори. Ами че ти трѣбва да запалишъ 100 свѣщи, когато говори жена ти, отколкото да не ти говори. Какво би искалъ? Да имашъ една жена, която да ти ~~на~~ говори, че нѣма нова рокля, туй-онуй за Коледа, отколкото да я видишъ прострѣна и да я погребвашъ? Хемъ пари нѣмашъ рокля да ѝ купишъ, хемъ пари нѣмашъ да я погребвашъ. Ще кажешъ: „Благодаря Богу, нека си живѣе!“ Ами че това е поезия! Всѣкога трѣбва да виждаме поезията въ живота.

„И прости нашитѣ грѣхове, както ние прощаваме на нашитѣ длѣжници.“

Каква по-хуб-ва философия отъ тази! Това е вжтрѣшниятъ смисълъ на жи ота. Туй е за насъ, за да имаме миръ. Съврѣмениятъ животъ е пѣленъ само съ мжчнотиѣ, съ хиляди слѣпки и влася такива отрови въ насъ, че изгубваме щастието и смисъла. Ние искаме да умремъ. Не, приятели, никога не искайте да умрете! Искайте отъ Бога да живѣте, а не да умираете. Ако нѣкой отъ васъ иска да умре, нека си зададе за цѣль въ продължение на 40 50 дня наредъ да ходи на Орландовци, да придружава по нѣкой умрѣлъ до гробищата. Ирѣгнете слѣдъ свещеницитѣ, отивайте на гробищата и ще видите, че ще научите нѣщо. Ще ка-

жете: „Слава Богу, че живѣя.“ А сега, нѣкой казва! „Дотегна ми животътъ, искамъ да умра.“ Да умрешъ! Нѣма по-голѣмо прѣстѣпление отъ това.

„И които чуватъ гласа ми, ще оживѣятъ“, казва Христосъ. Сега е врѣме за оживяване, а не за смъртъ. Тѣзи старитѣ схващания сѣ хубави, но тѣ сѣ за стария завѣтъ на живота. Сега, въ новия животъ, всѣки трѣбва да чувствува хубавото, та, който се приближи при насъ, да усѣти очзи хубавъ мирисъ и да поиска да дойде при насъ. Да бждемъ искрени! Нѣкой казва: „Азъ искамъ, като погледна човѣка, да го разгадая.“ — Нѣма да можешъ. Азъ още не съмъ се разгадалъ. Дълбочина има въ човѣшката душа! Човѣшката душа седи извънъ нашия свѣтъ. Нѣкой казва: „Искамъ да разгадая душата ти.“ — Не можешъ да я разгадаешъ. Тѣй, както тя се проявява, туй възприеми отъ нея, а не отивай да се занимавашъ съ нѣща, които сѣ непостижими. Това е първото прѣстѣпление! Цвѣтето е цвѣнало, кажешъ: „Чакай да го взема за себе си.“ Ти си извършилъ вече първото прѣстѣпление. Не го кжсай, остави го, ще мине единъ, другъ братъ, или още 10 — 20-100-на, нека и тѣ да го помиришатъ. Господъ казва: „Е, откъснаха това цвѣте.“ И всички ние разваляме тѣзи работи. Знаете ли защо? — За нищо. Азъ зная, защо Идва сега нова година и Рождество. Какъ се разваля щастието на хората? Мжжътъ заржчалъ хубави лачени обуца на жена си и се радва. Но жена му обича да го хука. Не всички же-ли обичатъ да хукатъ, нѣкои само. И той горкиятъ носи ги, но, какъ ги направилъ обуцарътъ, че лѣвиятъ направилъ малко по-тѣсенъ. Жената обува дѣсния, послѣ — лѣвия и казва: „Ти, таква обуца да ми направишъ!“ И взима, че стоварва всичкитѣ грѣшки на обуцаря върху мжжа си. Мжжътъ се слисва. Не, не по този начинъ! Това не е философия! Ти щѣ влѣзешъ въ положението на твоя мжжъ, той съ свещени чувства е направилъ тия обуца! Ти ще му кажешъ: „Нѣма нищо, Драганчо, тѣй е името му, обуцарътъ е направилъ едно опущение, една погрѣшка, ще бждешъ тѣй добъръ да му кажешъ да тури лѣвата обувка на калжлъ, да се поразпусне малко, нѣма да се докачишъ, нали?“ Тѣй трѣбва да бжде! Така трѣбва всички да разрѣшаватъ въпроситѣ.

Всичкитѣ погрѣшки, които правите, не сте отговорни за тѣхъ, тѣ сѣ наслѣдствени чѣрти, които проявявате. Нѣкой кипналъ малко — нищо. Турете му малко вода отго ъ. Азъ често правя опити съ единъ мой чайникъ. Кипне малко, водата прѣлива, казвамъ: сега ще изцѣря моя чайникъ. Взема една чаша, налѣя малко вода отъ него въ чашата, сипя и толкова студена вода въ чайника и той си млѣкне. Значи, като отлѣя половинъ чаша отъ топлата вода и налѣя половинъ чаша отъ студената, и той си работи, и азъ си работя. Но, ако азъ не отлѣя, а подклаждамъ огъня отдолу, какво ще стане? Вие сега се смѣете. Ами такива чайници не сѣ ли хората? Ние се спираме и казваме: е, чайникъ! Да, такива чайници сме и ние. Нищо лошо! Азъ съмъ виждалъ нѣкои хора толкоза се инервиратъ, че взематъ чайника и хайде вънъ отъ прозореца! Изхвърли го. Послѣ, поседи, поседи, мине се половинъ часъ, отиде да го търси, намѣри го, гури чайника отново. Да е слугинята или нѣкой другъ, ще го набие, ще каже: „Слушай, другъ пѣтъ да не туряшъ чайника тъй пѣленъ“. Не, приятелю, този чайникъ показва, че ти, като чайникъ, не си изпълнилъ добръ своята длѣжностъ.

„И прости ни дълговетѣ наши, както ние прощаваме на нашитѣ длѣжници“.

Ако ние, при тия врѣмена, въ които живѣемъ, при всичкитѣ тия блага, които Богъ отъ толкова хиляди години е внесълъ въ насъ, не внесемъ въ душата си туй священото чувство на благодарностъ, че да настане въ живого ни радостъ и веселие, ние не сме разбрали нищо. Не е въпросътъ за плачене. И боси, и гологлави, и които нѣматъ дрехи, всички да кажатъ: нѣма нищо, все ще се намѣри нѣкой добъръ човѣкъ да ми помогне. Нѣкому сѣ скжсани обувката, да каже: „Е, толкова години съмъ ходилъ съ здрави обувка, сега мога и така. Все ще ми дойде отъ нѣкъдѣ помощъ! Ами мечката, какво прави безъ обувка?“ И дѣйствително, не се мине много врѣме, нѣкой похлопа на вратата, дойде, донесе нѣщо. Сега, у васъ има единъ лошъ навикъ да се оплаквате. Нѣкои казватъ: знаете ли, ужасни страдания имамъ! Не, не, ние сме правили, правили тия нѣща, това е театъръ, прѣдставление, ние не чувстваваме изъ дълбоко. И слѣдъ туй, събератъ

се 100-на души, разпрѣдѣлять се на комисии, за бѣднитѣ ще събиратъ. Събератъ 100,000 лева, дадатъ на бѣднитѣ 50,000 лева, а останалитѣ 50,000 хвъркнали. И слѣдъ всичкитѣ тѣзи благодѣяния казватъ: „И прости нашитѣ грѣхове, както ние прощаваме на нашитѣ длъжници.“ Нашитѣ грѣхове се прощаватъ, но никждѣ не се намиратъ вече паритѣ. Въ Русия, въ врѣме на малоруската война, цѣли тренове съ припаси се загубваха нѣкждѣ.

„И прости нашитѣ грѣхове, както и ние прощаваме на нашитѣ длъжници!“ Да мисли човѣкъ, туй е великото и благородното, което трѣбва да се зароди дълбоко въ душата ни. Прѣди нѣколко дни дохожда при мене една моя позната, която ми казва: „Много съмъ нещастна. Искамъ да ми дадешъ едно обяснение, защо сж тѣзи страдания, които сега прѣкарвамъ? Азъ не искамъ да ми казвашъ, че това било волята Божия. Тѣй, едва започна нѣщо, докарамъ го до единъ край и веднага се разваля. Имамъ единъ мжжъ, не мога да живѣя съ него, употребявамъ всичката си воля и вече съмъ рѣшила да си работя, да си живѣя сама. Всичко внасямъ и пакъ не вързи“. Казвамъ ѝ: искамъ да ти кажа, но има нѣщо, което ме спира. Че какво е то? — Има нѣщо, което ме спира. Защо? Гледа ме тя. Хайде, казвамъ, ще направя едно усилие, само единъ фактъ ще ти изнеса, и той е слѣдующиятъ. Прѣди стотина години, то бѣ въ врѣмето на богомилитѣ, ти си била дъщеря на единъ знатенъ български велможа. Баща ти билъ много богатъ и влиятеленъ. Ти си имала единъ братъ, който се запозналъ съ богомилитѣ, и поискалъ за тѣхното учение да пожертвува всичко. Но ти, като влия елна, чрѣзъ своя любовникъ, си успѣла да го разубѣдишъ. Ти си обичала брата си много и си успѣла да го възвърнешъ отъ неговитѣ свещени идеи и да го убѣдишъ, че туй учение е черно, че то е отъ дявола. Какъ така той може да уронва твоя престижъ! И си го възвърнала въ свѣта. Отъ този день започватъ твоитѣ нещастия. Този твой братъ е днешниятъ ти мжжъ. Тя казва: „Разбрахъ сега, ще поправа грѣшката си.“ И започва да ми навежда факти, какъ у него се пораждало желание да стане свещеникъ. Тя и сега се противопоставяла и му каз-

вала: „Не, ти всичко ще станешъ, но не и противѣдникъ“. Сега, като ви разправямъ тия нѣща, вие ще си кажете: това сж забавления за хората. Това не е за забавление. Когато азъ говоря, азъ не забавлявамъ. Азъ мога да кажа факти, които сжществуватъ, и които не сжществуватъ. Вашето нещастие, както въ миналото, така и сега, се дължи на туй велико прѣстѣпление! Тя спира своя братъ, спира и своята еволюция

Отъ сегашното общество, именно, азъ мога да изнеса факти, да докажа отъ какво произтичатъ противорѣчията въ живота. Въ мнозина отъ обществото има желание да поправятъ българския народъ, но не успѣватъ за това си има причини. Тѣ кръшнаха нѣкъдѣ. Туй си има своитѣ дълбоки причини, но за поправянето на това се изисква знание. Не знание на книга, но живото знание, знание на живата природа. Туй знание седи въ това, да намѣримъ онзи начинъ, по който да се свържемъ съ живитѣ души на хората, и тогава да дойдемъ въ връзка съ кого? — Да дойдемъ въ връзка съ Христа, но не Христосъ, като историческа личностъ, не като единъ еврейинъ, който се родилъ нѣкъдѣ, и живѣлъ прѣди 2000 години. Но не и Христосъ при положението, като Синъ Божий, защото вие още не схващате думата Синъ Божий. Да дойдете въ връзка съ Христа, като принципъ на Любовта, който не помни прѣгрѣшенията на хората. Разбирате ли? Да се свържете съ Христа, като единъ изворъ, който постоянно блика. А ти, като дойдешъ при Него, питащъ: „Мога ли да се измѣня?“ — Може, може. Азъ наричамъ Божественото туй, което задоволява всички нужди у хората. Нѣма рана, нѣма болка, нѣма друго нѣщо, което Божественото да не го излѣкува.

Слѣдователно, ние сме дошли сега до нѣща, които не ни задоволяватъ, а трѣбва да дойдемъ до истинската наука. Запримѣрь, дойде нѣкой мно о ученъ човѣкъ, много ученъ бактериологъ, но на какво? — На бактериитѣ. Е, въ какво седи тази наука? — Този човѣкъ редъ години подъ микроскопа е наблюдавалъ особенитѣ свойства на бактериитѣ, какъ се размножаватъ, съ каква бързина, и послѣ, какви болести произвеждатъ. И слѣдъ туй, казватъ: този бактериологъ е отличенъ! Да, но свързменнитѣ бактерио-

лози не знаят, кога се появили бактериитѣ въ свѣта. Когато Богъ създаде свѣта, създаде ли тѣзи бактерии? Отъ какво се появили тѣ? И всѣки единъ човѣкъ, ако не прощава грѣховетѣ на другитѣ, единъ день ще се прѣвърне на една отровна бактерия. Това е то. Киселинитѣ могатъ да се прѣвърнатъ въ основи, и основитѣ — да се прѣвърнатъ въ киселини. Кога? — Когато Божественитѣ енергии се натрупватъ и не се използватъ, тѣ могатъ да прѣминатъ отъ едно състояние въ друго. И, ако вие за дълго врѣме задържате прѣгрѣшенията, и не прощавате, непрѣменно ще се прѣвърнете на една киселина, ще настѣпятъ у васъ разлагания, и ще почнете да ставате недоволни духомъ. Има хора, които, като влѣзатъ въ дома ти, носятъ проклятие. Тѣ сж една бактерия. Е, казвате, какъвъ е цѣрътъ за тази бактерия?

„И прости нашитѣ дългове, които ние прощаваме на нашитѣ длъжници!“

— Ще се изчистишъ отъ всички нечистотии. Въ свѣта има единъ великъ Божественъ принципъ. Първоначално той е служилъ да се създаде вселената, и е носилъ въ себе си тѣзи условия за окисление. Той е силенъ принципъ. Тѣзи отровни сжщества сж сществували въ цѣлия козмосъ. Щомъ привлѣчемъ този принципъ, той прави хората силни. Но туй, което прави хората силни, то сжщеврѣменно ги и разрушва. Силнитѣ хора носятъ своето разрушение съ себе си. Богатитѣ хора носятъ своето нещастие съ себе си, защото богатиятъ човѣкъ всѣки може да го отрови. Азъ зная, колко богати бащи сж отровени отъ своитѣ синове и дѣщери! Колко царе има въ свѣта снети отъ своитѣ синове и дѣщери! Какви не заговори е имало противъ тѣхъ! Защо? — Заради положението имъ. Защо? — Защото онзи царъ не е внесълъ въ себе си принципа на Любовта. Ние трѣбва да внесемъ този принципъ въ себе си, а не само да говоримъ за Любовта. Ние трѣбва да дадемъ единъ образецъ за Любовта, но още нѣмаме образецъ за Любовта. Имаме извѣстни факти за проявлението на Любовта, но образци още нѣмаме. И азъ бихъ желалъ, който отъ васъ е срѣщналъ образци за Любовта, да ми ги покаже. Отдѣлни факти имаме, напримѣръ, нѣкой човѣкъ направи нѣкое добро. Азъ съмъ срѣщналъ до сега само

единъ случай отъ любовта. Той е слѣдущиятъ. Една жена гледала мъжа си 7 години боленъ и ми казваше: „Като умря мъжа ми, азъ съжалявахъ за него, макаръ че го гледахъ 7 години боленъ.“ Този фактъ слабо се приближаваше до любовта, но въ тази жена липсваше нѣщо. Ако тя имаше любовъ, въ пълната смисълъ на думата, нѣмаше да го остави да лежи толкова врѣме, щѣше да го дигне още на втория день отъ леглото. Образецътъ на свършената Любовъ дига болнитѣ отъ леглото. Само единъ день ще го гледа, на втория день ще бжде здравъ. Това е образецътъ на Любовта. Тогава и двамата ще се разбератъ, и двамата ще отидатъ да шетатъ, а послѣ и четиримата. За сега още не съществува образецъ на Любовта. Когато говоримъ за образецъ на Любовта, казватъ: това е илюзия! Не върватъ, защото боравятъ все съ стари методи. Ние имаме нови методи, това сж Божествени методи. Ние сме готови да ги дадемъ комуто и да е, но трѣбва да бждете абсолютно чисти и безкористни. У насъ има едно Божествено правило, то е: човѣкъ трѣбва да бжде абсолютно безкористенъ!

„И прости ни дълговетѣ, както и ние прощаваме на нашитѣ длъжници.“

Да, сега трѣбва да имаме онова хубаво разположение на душата. И когато азъ нѣкой пѣтъ говоря за Любовта, трѣбва да знаете, че тя се проявява въ много форми, но това още не е Любовъ. Нѣкои считатъ, че да цѣлунешъ нѣкого, това е любовъ. Не, цѣлувката не е любовъ, тя е носителка на любовта. Искашъ да пригърнешъ нѣкого. Пригръдката не е любовъ. Тя е носителка на любовта. Цѣйте можешъ да му дадешъ, обща можешъ да му купишъ, можешъ да го нахранишъ, но това не е любовта, това сж връзки на любовта, съ тяхъ можешъ само да привлѣчешъ човѣка. Любовта е нѣщо велико въ свѣта, и туй великото ние трѣбва да разгадаемъ. И седятъ нѣкой пѣтъ, дъщерята не познава майката, и майката не познава дъщерята. Майката: „Маличката ми дъщеря, колко много ме обича!“ Да, но тя намислила да бѣга. Погледнешъ единъ день, тя намѣрила ключа, взела пари и забѣгнала съ своя възлюбенъ. Майката казва: „Азъ забѣлзвахъ една промѣна“. Защо да бѣга, защо да не каже: „Мамо, азъ имамъ.

единъ възлюбень“. Е, питамъ: при такова едно положение на нѣщата, какъ ще устроимъ нашия животъ? Нѣкой пѣтъ казвате: нашата дъщеря е много добра. Казвамъ: не хвалете дъщеря си, не я и корете! Казватъ: отлична е — Като майката. Дъщерята не може да седи на по високъ уровеньъ отъ майка си. Дъщерята, която е родена отъ майката, не може да седи по-високо отъ нея. Това е фактъ! Тя не може да седи по-високо нито отъ майка си, нито отъ баща си. Казватъ: майката е проста, и бащата е простъ. Не, не, ако дъщерята е благородна, и у майката има това благородство. Азъ гледамъ, дъщерята е благородна, но и у майката има същото благородство. Отъ нищо нѣщо не се ражда. Загуй дъщеритѣ трѣбва да любятъ своитѣ майки, и майкитѣ да любятъ своитѣ дъщери. Сега, по моитѣ схващания, дъщеритѣ не любятъ своитѣ майки, и майкитѣ не любятъ своитѣ дъщери. Споредъ мене, ако мѣжду дъщерята и майката има една истинска любовъ, не може да се роди никакъвъ разрывъ, никакъвъ споръ. При истинската любовъ, майката не може да стои по-долу отъ възлюбения на нейната дъщеря. Дъщерята трѣбва да постави възлюбения си наредъ съ майка си. И той е синъ на нѣкоя майка! Една дъщеря, която поставя своя възлюбень по-високо отъ своята майка, той не може да я люби. И ако той поставя нея по-високо отъ своята майка, и тя не може да го люби. Това трѣбва да го знаете! А вие ще ми казвате: той е високо благороденъ човѣкъ. Не, не, той е благороденъ като мене. Азъ се радвамъ, като видя една благородна чѣрта у нѣкого, защото всѣка благородна чѣрта е Божествена, не е човѣшка. И при това, всѣка дъщеря не може да седи по-високо отъ майка си, нито да поставя своя възлюбень по-високо отъ нея. Ама, казва се въ Писанието, че трѣбва да напуснешъ майка си и баща си. За кого? — За Бога. Баща ти и майка ти не може да седятъ по-високо отъ Бога. Дъщерята ще каже на майка си: „Мамо, азъ седѣхъ при васъ 20 години, сега ще отида при Бога, васъ нѣма да ви напусна — напротивъ, ще ви обитамъ повеќе“. Нѣкои казватъ: като станемъ религиозни, ще забравимъ близкитѣ си. Не, не, освѣнъ че нѣма да ги забравишъ, но ще се ро-

дять отлични, прѣкрасни отношения помежду ви.

„И прости ни грѣховеѣ, както и ние прощаваме на нашитѣ длѣжници.“ Въ дѣното на тази прошка знаете ли какво лежи? — Само Любовта може да прощава, т. е. азъ ще се корегирамъ, Любовта не прощава, тя забравя. „Тя дълготърпи, благосклонна е, не се прѣвъзнася, не завижда, не мисли зло никому“. Само тази велика Любовь е въ състояние да те изчисти. Сърцето ти ще бѣде чисто, и слѣдъ туй състояние вие ще имате една нова наука за живота.

Бесѣда, държана на 30. XII. 1923 г.

Едно ти не достига!

„Още едно ти
не достига!“

Имайте прѣдъ видъ, че Христосъ говори на единъ богатъ, и ученъ, и младъ човѣкъ, на единъ красивъ, интелигентенъ, съ обществено положение, знатенъ човѣкъ, който знае, какъ да се разговаря и какъ да за дава въпроситѣ, знае какъ да се обхожда. На този богатъ човѣкъ Христосъ каза: „Още едно ти не достига!“ Тѣй щото, когато говоря на васъ, азъ подразбирамъ пакъ всички тѣзи, които сж богати, учени, интелигентни, а не проститѣ, не невѣжитѣ, за тѣхъ и дума не може да става. Този въпросъ не се отнася до тѣхъ.

„Още едно ти недостига!“

Онова гениално дѣте, което се е родило съ музикални таланти, но баща му и майка му сж бѣдни, какво му трѣбва? — Цигулка и лжкъ. Като отиде при учителя си, той му казва: „Едно ти трѣбва още!“ Какво? — Цигулка и лжкъ.

Христосъ е изказалъ една велика Истина, но въ отрицателна смисълъ. Той казва: „Все що имашъ, иди, продай го, раздай го на бѣднитѣ и ела, та ме послѣвай!“ Нѣкои мислятъ, че разбиратъ тѣзи Христови думи. Не, тѣ сж една величина съ минусъ. Що отъ това, ако продадешъ всичкото си богатство и го раздадешъ на другитѣ и тръгнешъ слѣдъ Христа? Нима днесъ нѣма мнозина, които разпродаватъ всичко? Азъ зная мжже, които сж продали кжщата си, за да направятъ дрехи на жена си и на дѣцата си. Зная мжже и жени, които сж разпродали всичко и сж осиромашели.

„Иди“, казва Христосъ, „продай всичко и го раздай на сиромаситѣ!“ Е, кой днесъ не раздава на сиромаситѣ? — Всички раздаватъ. И тази истина днесъ не е турена на мѣстото си, тя е тѣй извратена, тѣй

изчуфилена. Всичкиѣ наши съврѣменни дисертации, проповѣди, говорения за Истината, сж толкова смѣшни, че, ако единъ жителъ отъ небето би дошълъ да я чуе, той би се хваналъ за корема отъ смѣхъ за тази извратеностъ, за гениалността ни да изопачаваме нѣщата. Той би казалъ: „Гениални сж днесъ хората, но гениални въ низходяща степенъ“. Не че това изопачаване на Истината е умишлено, но често човѣкъ върви по единъ негативенъ пѣтъ, обаче мисли, че той е на правата страна. На какво мяза това? Прѣдставете си, че единъ човѣкъ излѣзе и по невнимание си облѣче палтото наопаки. Той не се вижда, излиза, върви си свободно, но всички хора му се смѣятъ, а той си мисли, че е голѣмо величие. Всички хора се смѣятъ, че турилъ палтото си наопаки. Какво показва това?—Това показва една небрѣжностъ отъ негова страна, липсва му нѣщо. Ако е единъ философъ, азъ бихъ го извинилъ. Ако е нѣкой сиромасъ, азъ бихъ го извинилъ, но има хора, които, като облѣкатъ дрехитѣ си наопаки, не могатъ да се извинятъ.

Казва Христосъ: „Още едно ти не достига! Иди, продай богатството си, раздай го на сиромаситѣ, купи това, което не ти достига, ела и ме послѣдвай!“

Истината е вложена тукъ вътрѣ. Но оѣзи, които не разбиратъ великитѣ закони на Божията книга, не могатъ да намѣрятъ туй едното, което е скрито вътрѣ. Само разумниятъ човѣкъ може да намѣри туй скритото. За да намѣримъ туй едното, не трѣбва да мислимъ, че като имаме знания, тѣ сж достатѣчни. Мнозина мислятъ, че иматъ любовь въ сърцето си; мнозина мислятъ, че иматъ вѣрвания; мнозина мислятъ, че иматъ разбирания; мнозина мислятъ, че иматъ общения съ Бога, съ ангелитѣ, съ светиитѣ, съ великитѣ хора, съ гениалнитѣ, съ ученитѣ хора. Ако е така, то е добрѣ, красиво е. Нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да бждешъ въ общение съ Бога, съ ангелитѣ, съ светиитѣ, съ великитѣ, гениалнитѣ хора, но да бждешъ! И не само да бждешъ, но това, което Богъ, ангелитѣ, светиитѣ, гениалнитѣ хора говорятъ, да можешъ да го приложишъ въ живого си. Ние, съврѣменнитѣ хора, сме много добри. Много добри въ какво? Въ едно отношение сме добри, светии сме, въ друго—грѣшници.

Идете въ единъ домъ да видите най-грѣшнитѣ хора, какъ развиватъ своитѣ идеи: какъ трѣбва човѣкъ да живѣе, какъ трѣбва да се поправи обществото и т. н. Виждамъ съмъ жени съ леко поведение, описватъ какъ трѣбва да бжде характерътъ на мъжа, на единъ гениаленъ мъжъ. Описватъ го много хубаво. И тази жена има единъ идеалъ — идеалниятъ мъжъ. Тя казва: „За да се домогна до този идеалъ, азъ продадохъ всичко“. Е, като продаде всичко, какво е спечелила, какво направи? — Тя се е оцапала. И хората казватъ: тя морално е паднала. Но, кой е онзи, който, като иска да изрови единъ диамантъ дълбоко заровенъ въ земята, нѣма да се оцапа? Има два вида оцапване въ свѣта: едното е външно оцапване, а другото е вътрѣшно. Външното, то е натрупване на материята, азъ за него не говоря.

„Още едно ти не достига!“

Туй едното, го е същественото. Кое е то? Може да сме учени, може да сме богати, но всѣкога чувствуваме, че нѣщо ни липсва. Какво? — Не можемъ да опредѣлимъ точно какво е, но вътрѣ въ себе си чувствуваме едно недоволство. Ако е нѣкоя млада мома, като се огледа въ огледалото, ще каже: „Намѣрихъ причината на своето недоволство. Ако бѣхъ красива, друго щѣше да бжде. Туй е, което ми липсва“. Момъкътъ пъкъ казва: „А, азъ съмъ слабъ, хилавъ, ако съмъ нѣкой снаженъ, силенъ, всичко мога да направя“. Нѣкой търговецъ, празна му е касата, недоволенъ е, казва: „Ако касата ми е пълна, щѣхъ да бжда щастливъ. Туй е, което ми липсва — паритѣ!“ Ако е нѣкой политиканъ, философъ и т. н. всички констатираатъ, че имъ липсва нѣщо и търсятъ туй, което имъ липсва. Казватъ: туй ако е . . . Добрѣ, ако всичко това е дѣйствително така, ако това е една велика истина, тогава красивитѣ момни трѣбваше да бждатъ доволни. Но, попитайте красивата мома доволна ли е? — Не е доволна. Е, какво ѝ липсва? Слѣдъ като е красива, тя казва: „Азъ искамъ да имамъ единъ мъжъ, но князь да е, да е снаженъ, да е красивъ, хубавъ, да има палати, да има слугини“. Хубаво, даваме на тази мома този красивия князь, но слѣдъ 2-3 години я питаме: доволна ли си? — Е, казва тя, този красивиятъ князь си има любов-

ници, какъ мога азъ да бжда доволна? Не е доволна и отъ това. Тогава, онѣзи, които филофствуватъ, казватъ: „По-добрѣ човѣкъ да умре, да не живѣе въ такъвъ свѣтъ!“ Нѣкои мислятъ, че слѣдъ като умратъ, ще могатъ да добиятъ това, което имъ липсва. Да, ако ти умирашъ, както житното зърно, разбирамъ, но ако ти умирашъ, като едно говедо, което се разваля, и го изяждатъ гаргитѣ, питамъ: какво отъ това, че си умрѣлъ? Разрѣши ли съ това въпроса? Азъ, често срѣщамъ нѣкои, които казватъ: да умра! Добрѣ, хубаво е да умрешъ но разрѣшилъ ли си, какво нѣщо е смъртъта? Смъртъта, това е единъ отъ важнитѣ въпроси. Научно нѣкои разрѣшаватъ, че смъртъта е спиране на сърцето. Не, смъртъта отъ чисто християнско гледище, отъ окултно гледище, има съвсѣмъ другъ смисълъ. И Любовьта, и тя има другъ смисълъ. Любовь, която не може да ти създаде най-голѣмитѣ нещастия и страдания, любовь, която не може да те смъкне въ ада, тя не е любовь. И тогава турямъ другъ единъ контрастъ: злоба, която не може да те дигне горѣ до небето, при Бога, не е злоба. Е, какви сж вашитѣ понятия? Сега вие казвате, че мразите нѣкого. Не го мразите вие, обичате го, но вие наричате едната любовь умраза, а другата — наричате любовь.

Слѣдователно, въ съзрѣменния животъ има редъ явления, които ние трѣбва да обяснимъ. Методитѣ, съ които си служатъ държавниците сж изъ областъта, въ която тѣ живѣятъ. Тѣ разрѣшаватъ въпроситѣ, като държавници. Единъ философъ, за да разрѣши единъ въпросъ, ще прѣдстави свои методи. Той не може да го разрѣши съ методитѣ, съ които би го разрѣшилъ единъ държавникъ. Онзи, който се занимава съ чисто социални въпроси, неговото разрѣшение на въпроса ще бжде съвсѣмъ друго. Бащи и майки, и тѣ разрѣшаватъ единъ общественъ въпросъ, и тѣ разрѣшаватъ единъ духовенъ въпросъ, и тѣ разрѣшаватъ единъ социаленъ въпросъ, но бащитѣ и майкитѣ разрѣшаватъ общественитѣ, духовнитѣ и социалнитѣ въпроси по единъ начинъ, а държавникътъ ги разрѣшава по другъ начинъ. Слѣдователно, всѣка една задача може да се разрѣши или разгледа отъ три становища. Тя може да се разрѣши отъ чисто мате-

риално гледище, дѣто влизатъ законитѣ на материалния свѣтъ, съ видимото ще се ползувашъ. Може да се разгледа отъ духовно, може да се разгледа и отъ Божествено гледище.

Сега, при днешния студъ, нѣкой ще каже : да се обичаме ! Добрѣ, да се обичаме, съгласенъ съмъ. Но, вземете двама, които се много обичатъ, отъ кждѣто и да сж, отъ Франция, Англия, и ги доведете тукъ, при най-голѣмия студъ, изложете ги да стоятъ вънъ въ продължение на 24 часа, и ще видите, колко ще устоятъ. Да видимъ, колко ще устои тази любовъ на студа и колко ще остане отъ нея ! Не само да говоримъ за любовта, но да я опитаме ! Любовъ, която не може да устои на студа, каква любовъ е ? Слѣдъ 24 часа ще видите, че и момъкътъ, и момата си изложили гърбоветѣ единъ къмъ другъ, а лицата имъ гледатъ въ двѣ противоположни посоки. Туй прави животътъ съ човѣка ! Иматъ право да си турятъ гърбоветѣ единъ къмъ другъ. Ние можемъ да изтълкуваме това така : турятъ си гърбоветѣ единъ къмъ другъ, за да запазятъ най-нѣжнитѣ си мѣста, а понеже гърдитѣ иматъ по-голѣмъ запасъ отъ енергия, тѣхъ излагатъ навънъ, съ тѣхъ посрѣщатъ неприятеля. Момъкътъ и момата посрѣщатъ неприятеля съ картеченъ огънь. Но по нѣкой пжтъ запасътъ отъ енергия може да се изтощи, и ще видите на сутринта и двамата замръзнали, отъ носоветѣ и на двамата потекли чучулки, и двамата съ вѣнци, и казватъ : „Умрѣха и двамата млади и зелени, съ вѣнци на глави, студътъ ги покоси“. Е, питамъ : ако тия двамата можаха всрѣдъ София да замръзнатъ, какво ще кажете за тѣхъ ? Азъ ще си извадя едно заключение. Азъ ще имамъ понятие вече за софианци, за всички онѣзи, които живѣятъ аъ София, като започна отъ най-високо стоящитѣ, до най-низко стоящитѣ, ще знаа, какви хора сж и колко се обичатъ. Сега, ние взимаме София като единъ идеаленъ културенъ центъръ. Азъ не говоря за вашата София, но прѣдполагамъ София като единъ високъ културенъ центъръ, дѣто живѣятъ най-възвишенитѣ, най-умнитѣ, най-благороднитѣ хора, дѣто живѣятъ гениитѣ, светиитѣ, за тази София говоря. Да не мислите, че азъ говоря за вашата София ! Не, за нея азъ не искамъ да

говоря, да си цапамъ устата. Да говоря за днешния свѣтъ, азъ считамъ, че тоза е цапане на моята уста. Нѣма какво да се занимавамъ съ съврѣмения свѣтъ. Нѣкои може да се обидятъ отъ това. Това не е обида. Чудно нѣщо! Азъ разсждавамъ толкова здраво, толкова философски! Ако азъ изказвамъ моята мисль така, то защо правя това? Искамъ да ви кажа, че азъ ще бжда първокласенъ глупецъ, ако отида да пия отъ една тинеста вода. Не е вичовна водата, азъ ще оставя тази вода да си тече надолу и ще си кажа: слушай, ти ще бждешъ човѣкъ, ще търпишъ, ще чакашъ, докато дойдешъ до другъ хубавъ изворъ. Може той да е на 50 — 60 клм. разстояние, ти ще търпишъ. А тази мжтната, тинестата вода, остави я, не я пий! Тя е текла такава и такава ще тече още хиляди години. Почвата ѝ е такава, не я критикувай! Не е ли това философия? Просто констатирамъ факта, казвамъ почвата и е такава.

Сега, Христосъ се обръща къмъ васъ и казва: „Още едно ти недостига!“

Азъ вѣрвамъ, че тѣзи отъ васъ които сте богати, още едно не ви достига! Вие ще кажете: любовь ни не достига. Не, любовь имате изобилно, Вие имате толкова любовь, че можете да соглтите цѣлия свѣтъ. Правда тогава? — За правда, вие сте най-праведнитѣ — сѣдите всички. Ако е за истина, вие имате и нея. Сега, азъ говоря за тази истина, за която хората говорятъ. Ако е за доброта, добродѣтели сте вие. Тогава, какво ви липсва? Въ всинца ви има едно противорѣчие. Ако нѣкой ви каже нѣкоя обидна дума, прикачи ви едно качество, че имате едичъ малкъ неджгъ, вие ще се докачите и ще кажете: „Какъ така, господине, ти не знаешъ ли, че азъ съмъ благороденъ човѣкъ?“ Е хубаво, азъ съмъ благороденъ човѣкъ, и майка ми, и баща ми, и сестритѣ ми сж благородни, а при това си търгаме коситѣ и се биемъ. Е, тогава азъ ще кажа щомъ сме благородни и си търгаме коситѣ, ние земаме една роль, едно положение като актьори. Това е едно прѣдставление. И вие ще кажете: „Ние сме благородни, но ролитѣ, които взимаме, сж такива.“ И ако ви пита нѣкой: „Какво прави баща ви днесъ?“ — Ще кажете: той играе една важна роль, прави масажи

на майка ми... Е, какво прави братъ ви? Той цѣти дърва. И той тѣзи дърва така ги цѣпи, че ги прѣкарва направо прѣзъ прозорцитѣ въ стаята. Но ние не разсждаваме така. Ако въ единъ домъ има извѣстни споровъ, има нѣщо, което недостига — сѣщественото го нѣма вжтрѣ. И тогава азъ ще прѣкарамъ тази моя мисль въ слѣдующата градация. Азъ ще се отклоня малко отъ мисльта си.

Свърѣменнитѣ хора иматъ настроения. Въ настроени-ята има два противоположни полюса: ще бждешъ добръ настроенъ, и ще бждешъ злѣ настроенъ. Слѣдъ настроението се заражда чувствуване. Слѣдъ всѣко чувствуване се заражда мисль. Слѣдъ всѣка мисль се заражда разсждение, а слѣдъ всѣко разсждение идва принципътъ. И тогава, законътъ е такъвъ: ако ти имашъ едно настроение и искашъ да го видоизмѣнишъ, ще се научишъ на оъзи великъ законъ на прѣвърщане на енергиитѣ, настроението да прѣвърнешъ въ чувство. Ако твоего състояние не се измѣни, тогава ще проучишъ закона на чувствата, какъ се измѣня едно чувство въ мисль. Ако твоего неразположение остане сѣщо, тази твоя мисль ще я прѣвърнешъ въ разумность. Ако остане още нѣщо въ живота ти, тази разумность ще я прѣвърнешъ въ единъ великъ вжтрѣшенъ Божественъ принципъ. И ще бждете увѣрени, че всичкиѣ противорѣчия, които сѣществуватъ въ живота, като се изкачите на тази висота, всичко ще ви стане ясно, и вие ще се освободите отъ този кошмаръ, който ви измъчва. Вземете сега единъ такъвъ кошмаръ, който се заражда въ нѣкой домъ. Азъ говоря за нѣщата, какго се зараждатъ въ свърѣменното общество или въ свърѣменнитѣ индивиди, безъ да имамъ прѣдвидѣлността. Азъ констатирамъ единъ фактъ тѣй, както произтича той въ природата. Нека вземемъ двама млади, не говоря за сегашнитѣ млади, но взимамъ младитѣ, които се проявяватъ въ природата, защото и въ природата сѣществуватъ млади — млади на природата. Дзема млади се обичатъ, сдръжатъ се, нали? Тѣ иматъ цѣла една кореспонденция. И пише той, младиятъ момъкъ: „Мое ангелче, ти си най-красивото сѣщество, азъ като тебе не съмъ видѣлъ никоя друга. Отъ какъ те срѣгнахъ, моето сър-

це трепна, и въ мене се събудиха нови идеали, моятъ животъ се промѣни. Безъ тебе не мога да живѣя, ти си слънцето на моя животъ, и всѣкога ще ме огрѣвашъ. И ако само дойде единъ облакъ да покрие лицето ти, смъртта непрѣменно ще ме покоси..." Е, вижте сега, тия млади какъ хубаво си пишатъ. Тя оговаря: „О, мой възлюбени, ти си заради мене Господъ, ти си Богъ мой. Отъ какъ те видѣхъ, моето сърце тупти денемъ и нощемъ, а любовта ми е толкова голѣма, че азъ съмъ готова да жертвувамъ и баща си, и майка си, и всичко заради тебе. Пъкъ и колкото пари има баща ми, всичко жертвувамъ. Само твоятъ образъ е въ моето сърце, и азъ не виждамъ нищо друго, освѣнъ тебе. Азъ съмъ слѣпа за всичко друго поради тебе, и съмъ готова да извърша всичко заради тебе.“ И двамата така си пишатъ, и най-послѣ се събиратъ. Отлични писма сж тѣ! Обаче, слѣдъ като се събератъ, роди се единъ кошмаръ — подозрѣнието се явява. Той, като че е измѣрилъ нейната любовъ—има барометъръ, термометъръ, съ който намира, че нейната любовъ е намалѣла съ нѣколко градуса и сега не е такава, каквато бѣше едно врѣме. Измѣрва я, и намира, че съ два градуса е намалѣла. Търси причината той, какъ така е станало, че любовта ѝ спаднала съ два градуса? И тя отъ своя страна вади термометъра и казва: „Има понижение въ неговата любовъ съ три градуса.“ Сега седи, размишлява. По-рано бѣше весела, разговорчива, а сега размишлява, научно разрѣшава въпроса. Единъ денъ и той седи замисленъ. Какво има? И двамата знаатъ, но мълчатъ, не се изказватъ. Сѣдатъ на трапезата. И той мълчи, и тя мълчи. Е, защо мълчатъ? Въ тѣхнитѣ умове е влѣзло подозрѣнието. Единиятъ казва, че любовта на другия е спаднала съ 2 градуса, а другиятъ казва, че любовта му е спаднала съ 3 градуса. Въ какво седи подозрѣнието? Тя казва: „Друга нѣкоя е завладѣла неговото сърце.“ Той казва: „Другъ нѣкой е завладѣлъ нейното сърце.“ Питамъ сега: какъ изпъкнаха тѣзи явления, отдѣ се родиха, кое стана причина, че тази любовъ се раздвоила? Възможно ли е единъ дълбокъ изворъ да се разжтва отъ основата си? Не може, то е немислимо. Такива явления въ природата нѣма. Чистиятъ изворъ всѣкога си е чистъ, и

нечистиятъ изворъ всѣкога си е нечистъ. Нечистото иде отдолу, а чистото иде отгорѣ. И когато ние говоримъ за чисто и нечисто, подъ думата чисто ние разбираме една по-финна материя, рѣдка до своята максимална степенъ на разреждане. А подъ нечисто разбирамъ една гъста материя, въ която животътъ най-мѣчно може да функционира.

Питамъ сега: можете ли вие философи да разрѣшите кога се е явило подозрѣнието и ревността въ свѣта? Ревността вие много пѣти сте я изпитвали. Има ревностъ по Бога, има ревностъ, която не остава човѣка ни денемъ, ни нощемъ спокоечъ. Той, и като спи, сънува. Питамъ сега: какъ се е създала тази ревностъ, туй подозрѣние? Подозрѣние, ревностъ има не само въ младигѣ, но и въ главигѣ на държавниците, философигѣ. Навсѣкждѣ има ревностъ. И между двама държавници има ревностъ. Ревността е единъ феноменъ вътрѣ въ живота. Ревността сама по себе си не е лоша, но ако ѝ се даде една динамическа сила въ низходяща степенъ, тя става най-отасна. Ако вие мислите, че онази млада мома е намѣрила другъ нѣкой момъкъ, когото обича повече отъ своя възлюбенъ, това значи, че този вториятъ момъкъ има нѣкакво качество по-добро, отколкото нейния възлюбенъ. Слѣдъ нѣкое врѣме тя ще намѣри вторъ, трети, четвърти, пети, десети и т. н., постоянно ще се мѣни нейното сѣрие. И тогава, има съврѣмenni философи, които казватъ, че ако единъ ангелъ би слѣзълъ отъ небето, то неговиятъ животъ постоянно би се промѣнялъ, той не би се спрѣлъ да обича единъ човѣкъ, а щѣше да обича всичкигѣ хора. Слѣдователно, той се стреми да обича всичкигѣ хора, защото тѣзи хора не сж едно цѣло, тѣ съставляватъ части на една единица. Въ таквъ случай, какъ ще покажете любовта си къмъ цѣлото?—Като обичате частигѣ му. Така ще покажете и любовта си единъ къмъ другъ. А при онази психологическа изопаченостъ на нашигѣ понятия, ние всѣкога ги туряме въ едно явление. Нѣща, които не съществуватъ даже, ние ги туряме въ едно явление. Запримѣрь, нѣкоя жена приписва на мъжаси нѣкакви подозрителни работи, които не съществуватъ

въ него, нито като сѣнка. Кждѣ остава истината? На-
противъ, той храни най-благородни чувства къмъ нея.
Ако единъ мъжъ приписва на жена си качества, които
тя не притежава, питамъ: разсѣждава ли правилно той?
— Не разсѣждава правилно. Той не е разрѣшилъ тѣзи
явления. Той ревнува. Ревностъ има въ боговетѣ, рев-
ностъ има и въ духоветѣ. Ще кажете: какъ, ревностъ
въ боговетѣ! Не мислите, че ревността е качество
само на земята. Въ всички сѣщества, и въ най-вис-
шитѣ сѣщества дори, има ревностъ. Не е злото въ
ревността. Питамъ сега: ако азъ ревнувамъ, и ако
вие ревнувате, защо става това? Какво означава ду-
мата „ревностъ“ въ български езикъ? — Усѣщашъ,
че си малко прѣнебрѣгнатъ. Защо се чувствувашъ
прѣнебрѣгнатъ? Погрѣшката е тамъ, че ти очаквашъ
своето щастие отъ едно сѣщество, което трѣбва да
живѣе само за себе си. И всички хора на земята сѣ
създадени да живѣятъ най-първо само за себе си, а
послѣ за другитѣ. Туй е законъ. Че всички хора жи-
вѣятъ само за себе си, ние виждаме отъ това, че се е
родилъ човѣшкия индивидуализъмъ, човѣшкия его-
изъмъ. Индивидуализмътъ се е родилъ съ
събуждане съзнанието у човѣка, че той е човѣкъ, но
този егоизъмъ, тази любовъ къмъ себе си той я изо-
пачилъ, прѣвишилъ я. Слѣдователно, когато човѣкъ
казва, че трѣбва да живѣе само за себе си, той трѣбва
да отдаде туй право и на другитѣ, да живѣятъ само за
себе си. Ето гдѣ е законътъ. Той съзнава, че трѣбва
да живѣе само за себе си, а не съзнава, че и другитѣ
трѣбва да живѣятъ само за себе си.

Сега това не е самата истина, туй не е, което ви
липсва, което не видостига При съврѣмения животъ
на хората, липсва имъ единъ законъ за прѣзливо раз-
сѣждане, за правилно разискване върху нѣщата. Съ-
врѣмениятѣ хора не разсѣждаватъ правилно. Ние може
да влѣземъ въ една къща, и хората да ни посрѣщ-
натъ малко хладно, ще кажемъ: хладни хора! Добрѣ,
но този човѣкъ е боледувалъ, и току-що е дошълъ
отвънъ, ржцѣтъ му сѣ истинали, иска да се прояви, да
бѣде внимателенъ, но не може. Казвашъ: той ме пос-
рѣщна хладно. Казвамъ: той е малко истиналъ. Туй,
което чувствувашъ, вѣрно ли е? — Не е вѣрно.

Цѣлиятъ нашъ животъ е пълень съ невѣрни нѣща. Азъ сега не се чудя толкова на свѣтскитѣ хора, колкото на религиознитѣ, на тѣхнитѣ възгледи. Нѣмамъ нищо противъ тѣхнитѣ хубави възгледи, но казвамъ: дайте право на всѣки човѣкъ да живѣе самъ за себе си! Нѣкой ще каже: ама съ мене сж много несправедливи. Като разглеждамъ така въпроса, азъ никога нѣмамъ право да кажа, че съ мене постѣпватъ несправедливо. Азъ казвамъ, че благородниятъ, великиятъ, гениалниятъ, светиятъ човѣкъ никога не се оплаква. По това се отличава той. А онѣзи хора, които се оплакватъ, не спадатъ къмъ тази категория. Азъ питамъ: когато турите въ едно здание една голѣма, дебела греда, тя оплаква ли се? — Тя стои тихо и спокойно. Тя стои 1, 2, 3, 5, 10, 100 години, и не се оплаква. Турите ли една малка, тънка греда, тя веднага ще се оплаче и се счупва. Ще каже: „Търпи ли се туй!“ Туриха ми най-голѣмата тежестъ“. Казвамъ ти си взела най-хубавото мѣсто, което не ти подобава. Туй не трѣбваше да бѣде. У тебе има чувство на щестлавие, взела си мѣстото на голѣмата греда, и не съзнавашъ своята погрѣшка. Ти си една малка сламка, трѣбваше да стоишъ на единъ прозорецъ. И послѣ казвашъ: а, окръжаващата срѣда е ужасно покварена. То е вѣрно.

И надъ всички тия разсѣждения, които сега съществуватъ, ние искаме да реформираме цѣлия свѣтъ. Цѣлиятъ свѣтъ днесъ не се нужда отъ реформиране. Свѣтътъ днесъ се нуждае отъ изпразване, то е единъ негативенъ начинъ. И Христосъ е проповѣдвалъ изпразване. Гой казва на богатия: „Ти, за да намѣришъ това, което ти липсва, трѣбва да се изпразнишъ“ Туй, което имашъ, то те спѣва. Иди, разпродай всичкото си имане, раздай го на бѣднитѣ, ела и ме послѣдвай. Ела при мене и, азъ ще те науча. Защото, ако разпродадешъ имането си и не можешъ да ме послѣдвашъ, по-добрѣ си стой богатъ“. Богатиятъ казва: „Учителю, не мога да те послѣдвамъ. Азъ прѣдпочитамъ да остана да живѣя въ този свѣтъ, но да си имамъ парички, да се ожена, да си имамъ дѣчица, да си живѣя съ богатството“. Христосъ му казва: „Много добрѣ, направи, както искашъ“. И казва на ученицитѣ си:

„Колко мжчно могат да влѣзатъ богатитѣ въ царството Божие“. Въ този свѣтъ сж влѣзли, но въ онзи не могат да влѣзатъ. А сега, нашитѣ съврѣмenni богати искатъ да влѣзатъ въ царството Божие, като богати. Не, не, това е невъзможно. Сега, азъ взимамъ думата „богатъ“ въ другъ смисълъ. Мислите ли, че вие можете да влѣзете въ царството Божие съ вашитѣ изопачени възгледи? Почнатъ ли двама души, като си говорятъ, да спорятъ, това е неразбирателство. Азъ считамъ, че двама души, като се срѣщнатъ и си размѣнятъ двѣ думи, трѣбва да се разбератъ. Това сж гениални, разбрани хора. А то, единиятъ говори, другиятъ прѣкъсва — чакай, чакай. Не, той говори часъ, два или повече, азъ ще го изслушамъ. Това е правото, но послѣ и той ще ме изслуша. Ако азъ имамъ търпѣнието да го изслушамъ, и той трѣбва да ме изслуша. Ако той продължи повече, ще му кажа: приятелю, сега азъ ще почна. Трѣбва да има послѣдователностъ въ нашитѣ постѣпки.

Слѣдователно, сега идва изпразването. Азъ забѣлѣзвамъ слѣдующето явление: нѣкой пѣтъ много хора казватъ: ние сме много грѣшни. Слѣдъ това у тѣхъ настава другъ единъ процесъ и тѣ казватъ: не, ние сме чисти вече, ние сме светии. Е, питамъ: какъ е възможно грѣшниятъ да стане светия? Това е невъзможно, немислимо е. Казватъ, че грѣшниятъ можаль да стане светия, и светията можаль да стане грѣшенъ. Това е едно парадоксално твърдение. Въ природата това не може да стане. Свѣтлината тъмнина не може да стане, и тъмнината свѣтлина не може да стане, но свѣтлината може да отстѣпи своето мѣсто на тъмнината, и тъмнината може да отстѣпи мѣстото си на свѣтлината. Това е възможно. Но, да се прѣвърне свѣтлината въ тъмнина, това е немислимо. Никога не е било, и не може да бжде! Любовта може да отстѣпи мѣстото си на умразата, и умразата може да отстѣпи мѣстото си на любовта, но любовта да се прѣвърне въ умраза, и умразата — въ любовъ, това е немислимо. Като казвамъ, че е немислимо, то е, защото тия енергии въ своята сжщина, въ своята разумностъ не могат да се прѣвърнатъ.

Сега, ще ви приведа единъ примѣръ, въ който се вижда, какъ хората не се разбиратъ. Единъ младъ италианецъ, 30—33 годишенъ, на име Бертручио, се влюбва въ една англичанка, наречена Хенриета, мома, на около 22 години. Една вечеръ, като се разгозаря съ нея, за да ѝ покаже колко е благороденъ, възвишенъ въ своитѣ намѣрения, разказва ѝ едно интимно свое приключение отъ живота си. Вие сега ще кажете: а, едно интимно приключение! И вие си правите своитѣ заключения. Туй интимно приключение е слѣдующето. Той разказва на Хенриета: „Излѣзохъ една зимна вечеръ на разходка и на около половинъ километъръ разстояние отъ дома си виждамъ: на пѣтя лежи една много красива мома, около 19 годишна, боса, гологлава, почти вкоченясала. Спрѣхъ се надъ нея, не мога да разрѣша кои сж причинитѣ, за дѣто е така изпаднала, но взимамъ я на ръцѣтъ си, внасямъ я въ своя дворъ, разтривамъ я, давамъ ѝ първа помощъ, и слѣдъ туй момата идва на себе си. Азъ взехъ грижитѣ върху нея. Хенриета запитва: „Красива ли бѣше“? — Много красива, много благородна. Той ѝ разправя, че извършилъ такава благородна постѣтка, а тя се съмнѣва и мисли въ себе си: „Той не говори истината.“ Пакъ пита: „Е, хубава ли бѣше тя?“ — Хубава, красива. — Хмъ... Той изнася единъ фактъ тъй чистъ, тъй искренъ, иска да ѝ покаже, какъ се пожертвувалъ, но усѣща едно попарване вътрѣ въ нея. „Чакай, и азъ да ти разправя, какво се случи единъ пѣтъ съ мене. Една зимна вечеръ, като бѣхъ въ Англия, излѣзохъ на разходка. Вънъ имаше повече отъ 30 градуса студъ, и за мое очудване, на пѣтя виждамъ едно момче, на около 18 години, красиво, хубаво, но боса, гологлаво, паднало на земята, вкоченясало се. И азъ, като го видѣхъ тъй, стопи се сърцето ми отъ мѣка, обикнахъ го, взехъ го на ръцѣтъ си, поразтъркахъ го. „Ама красиво ли бѣше?“ Сега той се забравя. Като разправяше той на Хенриета, не можеше да разбере, защо тя като го слуша, току си каже: „Хмъ“. Но сега, тя като разправя, той се не досѣща и си мисли: „А, значи красиво бѣше“. И двамата сега замълчаватъ. И единиятъ е недоволенъ, и другиятъ. Работата е тамъ, че е направено добро на единъ красивъ и младъ чозѣкъ.

Злината е тамъ. И какво заключение вадя азъ отъ този примѣръ?—Че на млади хора добро никога не трѣбва да се прави. Защо? — Азъ ще ви джжажа сега това философски. Баща ми, много богатъ човѣкъ, умрѣ, и ми оставя едно голѣмо наслѣдство. Азъ отивамъ при единъ банкеръ лихваринъ, който ме посрѣща много учтиво. Питамъ: мога ли да считамъ тия негови аванси за добродѣтели? Не, то е благодарение на моето богатство. Той е благороденъ, вѣжливъ, но само заради моя имотъ. Това не е благодарѣние отъ страна на този банкеръ. Съ тѣзи имоти азъ навсѣкждѣ мога да мина. А, казватъ, този банкеръ е много благороденъ човѣкъ! Да, на мене той заема пари, благороденъ е, но азъ имамъ единъ приятель, на когото бащата не е оставилъ нищо, нѣма нито 5 пари въ касата си и го пращамъ при този благородния банкеръ да му поиска малко пари въ заемъ. Моятъ приятель му казва: „Господине, моля, услужете ми съ 10,000 лева!“ — Не, не мога нищо да ви дамъ, нѣмамъ нищо въ касата си. Отказва. Защо? — Защото баща му нищо не е оставилъ. Питамъ: ако този Бертручио бѣше казалъ, че намѣрилъ на пѣтя една стара жена, Хенриета щѣше да каже; „А, стара ли?“ — Да, стара, 90 годишна, съ набръчкано лице. Тогава тя щѣше да каже: „Колко е благородно това, колко се радвамъ!“ „Ако той би казалъ, че е направилъ добро на едно малко момиченце, 4—5 годишно, пакъ нищо. Но, щомъ това добро е направено на една млада мома, която взелъ на рѣцѣтъ си, попипалъ я малко, тогава — хмъ! Тукъ има извѣстенъ моралъ. Питамъ сега: кждѣ се крие злото? Ще кажете: това сж обикновени работи. Не, тукъ е сжщността на въпроса. Всички съзрѣмечни разногласия се дължатъ на този фактъ, който не само че не е обясненъ психологически, но и не знаемъ, какъ да се справимъ съ него. Ревността се проявява, не е лошо, но защо се проявява? — На слѣдующата вечеръ, Бертручио продължава: „Слушай, моя възлюбена, забѣлѣзахъ нѣщо у тебе, като че ли не си дозволна отъ нѣщо, но чакай да довърша разговора си. Ще бждешь тѣй добра да ме изслушашъ. Тази благородната мома, азъ дѣйствително я обикнахъ, да ти се изповѣдамъ. Първата, която обикнахъ, бѣше тя. „Хмъ!“ — Чакай, чакай, не ми се сърди, почеже ти не бѣше първата, която срѣщ-

нахъ. Казвамъ ти една истина. Но, тази мома бѣше много благородна. Тя ми каза тъй: „Азъ слѣдвамъ въ окултна школа, имамъ единъ даденъ обѣтъ на своя Учителъ, но не го изпълнихъ, затуй азъ бѣхъ наказана да остана прѣзъ тази зимна нощъ тъй на пѣтя. Азъ за тебе не мога да се ожена по никой начинъ, за мене женитбата е изключена, но слѣдъ мене ще дойде друга една мома, за тебе ми казваше, тя ще те обича, и съ нея ще живѣете отлично. Азъ трѣбва да се върна въ братството.“ А, разбирамъ, това е една благородна, отлична жена. Това не е жена, която развращава.“ Слѣдователно, всѣки единъ, който може привидно да ни вземе онова, което ние считаме сжщественно за нашия животъ, ние считаме нашъ врагъ, а всѣки единъ, който може да ни даде онова, отъ което имаме нужда, ние считаме нашъ приятель.

И казва Христосъ: „Още едно ти не достига!“

Сега, азъ нѣма да ви кажа, че любовъ нѣмате, че любовъ не ви достига, но ще ви кажа, че вашата Хенриета още не е дошла. Вие още се занимавате съ онази жена на пѣтя, която занасяте у дома си. Ако сте мжжъ или жена, законътъ е все сжщиятъ: вие се занимавате съ младата мома или съ младия момъкъ на пѣтя. Но и младиятъ момъкъ, и младата мома, тѣ си иматъ единъ обѣтъ — не се женятъ. Азъ ще ви кажа едно нѣщо: човѣкъ, който се жени, не може да намѣри Бога. Той може да покаже пѣтя на другитѣ хора къмъ Бога, може да помага на човѣчеството, но той е далечъ отъ Бога. Азъ ви казвамъ истината. Човѣкъ който мисли да се жени, той не може да намѣри Бога. Ти първо ще се женишъ, ще раждашъ дѣца, но когато дойдешъ да разрѣшавашъ онзи великиятъ въпросъ, „още едно ти не достига“, тогава нѣма да мислишъ за жена, за майка, за дѣца, за мжжъ, за свѣта, нѣма да мислишъ за народъ. То е идеалното нѣщо. Нѣма да се отречешъ отъ свѣта, т.е. азъ трѣбва да бжда положителенъ, ще се откажешъ отъ свѣта, но отъ кой свѣтъ? -- Отъ свѣта на заблужденията. Азъ ви казвамъ една истина. Кое е положителното въ този свѣтъ, което може да остане слѣдъ 1,000 години? Я ми кажете, ако вие се върнете слѣдъ 2,000 години на земята, какво ще остане отъ съврѣменната култура? Има едно красиво нѣщо въ съврѣменната култура, то е, че има по-

вишение въ съзнанието, хората сж малко по-милостиви, отколкото по-рано. Повече добри хора има сега. Обаче, начинитѣ, методитѣ, формитѣ, законитѣ, чрѣзъ които хората живѣятъ, не сж добри, не сж такива, каквито трѣбва да бждатъ. Тѣ се нуждаятъ отъ много голѣми поправки, но ние ще оставимъ тѣзи работи, тѣ не ни интересуватъ. Всѣки единъ отъ насъ да каже: „Азъ искамъ да намѣря смисъла на живота“. Но сега, да не каже нѣкой на жена си: азъ слушахъ днесъ Учителя, държа една хубава бесѣда, и отъ днесъ вече нѣмамъ нищо общо съ тебе. А, нищо общо нѣмашъ! До сега си ималъ, а отъ сега нѣмашъ нищо общо. Не е така. „Дала баба 5 пари да се хване на хорото. сега дава 10 пари, не я пущатъ“. Който се хванел на хорото, трѣбва да се ожени. Защо се създадоха хората? Хората прѣдставятъ нѣщо като ония дервишкитѣ танци, на които се въртятъ, докато паднатъ въ трансъ. Нѣкой пжтъ, нѣкой се хване на хорото, и като се върти, върти, върне се дома си, хване се за сърцето и казва на майка си: „Не мога да живѣя.“ — Какво има? „Мжчно ми е.“ Ако е мома, и тя не може да живѣе, и тя паднала въ трансъ. Тѣзи нѣща сж отлични, красиви, азъ не ги осмивамъ, сериозно ви говоря. Всичко туй е красиво, но природата никога не позволява да се правятъ два еднакви опита! Единъ опитъ ще направишъ! Ще кажете: колко пжти сме се женили! Азъ ще ви приведа другъ единъ примѣръ. Актйоритѣ правятъ една, двѣ, три, четири и повече репетиции за едно прѣдставление, и като направятъ послѣдната, казватъ: „Готови сме!“ — даватъ прѣдставлението. Самото прѣдставление може да се даде само единъ пжтъ. Тукъ, въ България, го даватъ и по 20 пжти, но това е базирганство. Законътъ е слѣдниятъ: репетиции могатъ да ставатъ много, но самото прѣдставление се дава само единъ пжтъ.

И тъй, вие сте правила много репетиции до сега въ живота си, но самото прѣдставление още не сте направили. Какво значи това? — Че нѣкои отъ васъ сж правила много репетиции за женене, но още не сж се оженили. „И тази хубава сега, още не сме се женили!“ — Не сте се женили, ами че какъ! Подъ „женитба“ азъ разбирамъ, прѣзъ цѣлия си животъ да не отправишъ единъ гнѣвенъ погледъ на онзи, за когото се оженишъ.

Това е женитба! То е приготвление за самата Истина, за великата Истина. Мжжъ или жена, единъ и сжщъ е законътъ и за двамата. А сега, мжже и жени, се биятъ, послѣ се примиряватъ и казватъ, че били женени. Вие не трѣбва да разбирате така въпроса. Отъ чисто Божествено гледище, женитбата е приготвление за великия животъ. Само въ приготвленията за женитбата, човѣкъ ще се приготи за самото прѣдставление, и въ нея ще намѣри това, което не му достига.

„Едно ти не достига“.

Нѣкой казва: азъ нѣма да се женя. Не, ще минешъ прѣзъ женитбата, тя е врата за великия животъ. Не само хората се женятъ, но и духоветѣ се женятъ. „И тази хубаза!“ Вие имате особени понятия за женитбата. Когато единъ възвишенъ духъ слѣзе на земята и се облѣче въ материя, и той е ожененъ. Той тегли нагорѣ, тя тегли надолу. Има велики духове, които отъ години сж ги хванали тѣхнитѣ възлюбени и ги държатъ. И той пѣшка, и тя пѣшка. „Гдѣ е“, казва той, „онази свобода, по-рано бѣше добръ, лесно се движѣхъ, а сега какво ми е, азъ си зная.“ Канятъ го другаритѣ му на разходка. „Не, ще се върна въ кѣщи“. Защо? — Чака ме жена ми. „Е, какво отъ това, че те чака жена ти?“ — Че какво, тази моята жена ме бие, бе! Не е отъ слабитѣ жени тя. „Е, тогава, като те бие, ще се върнешъ“. Сега, ще прѣнесе този фактъ въ обществото. Нѣкой пжтъ дойде сиромашията, казвате: азъ съмъ бѣденъ. Започвате да изнемогвате. Това сж външни условия, които трѣбва да надделѣте! Нѣма какво, ще се подчините. Силниятъ, идеалниятъ, гениалниятъ човѣкъ нищо не може да го сломи! Каквото и да му казватъ нѣкои, той казва: мене отъ нищо не ме е страхъ. Нѣма сила въ свѣта, която може да ме смаже. Може да ме смѣлиге, може да ме турите и прѣкарате 100 пжти прѣзъ воденицата, нищо не може да ме накара да мисля другояче, азъ ще мисля тѣй, както азъ зная! Тѣй казватъ гениалнитѣ хора. А сегашнитѣ хора, щомъ ги бутнешъ съ губерка, казватъ: азъ ще се откажа. Такива хора ние ще ги оставимъ на страна.

„Още едно ти не достига!“

Съвръменнитѣ хора иматъ друга една слабостъ. Ко-

гато сж слаби вътрѣшно, т. е. духовно, тѣ казватъ: да се сдружимъ сега! Смѣшни сж тѣ! Мишките въ единъ хамбаръ се сдружили противъ котката и рѣшили да я атакуютъ. Почватъ да се упражняватъ. Картеченъ огънь ѝ откриватъ. Тичатъ по житото отгорѣ, рѣчи държатъ. А, котката ли, ще я накараме да бѣга. Стотина-двѣста мишки тичатъ по хамбара, цѣла банда сж, вървятъ, свирятъ, но като дошла котката — всички въ хамбара! Не сме готови още! И съврѣменнитѣ хора, щомъ дойде едно нещастие, най-първо, като мишките, отгорѣ се намиратъ, но послѣ казватъ: „А, опасно е, чакай да се поосвършенствуваме, че тогава ще се проявимъ“. Така и религиознитѣ хора казватъ: „Чакай да се освършенствуваме, да разберемъ тази работа, че тогава“. Нѣма какво да разбирашъ. Тази работа сега се разрѣшава, тя е споредъ нашитѣ методи. Ще рѣшишъ, туй е извънъ врѣмето и пространството. Отлагашъ ли, значи не си билъ силенъ. Можешъ да бждешъ силенъ, всѣкога, когато искашъ. Тѣй рѣшава Господъ. И ние се молимъ, молимъ, казваме: не ни слуша Господъ. Господъ казва: „Азъ ви направихъ силни, като мене, но вие не ме слушате“. Кога сме силни? — Извънъ врѣмето и пространството можемъ да бждемъ силни, като Бога. Когато Богъ ви казва — бждете силни, вие питате: „Ама, можемъ ли да бждемъ силни?“ Вие веднага взимате обратната страна, казвате: силни да заповѣдваме ли? — Не да заповѣдвате на хората, чо да вършите волята Божия. И тѣй, нѣма да кажа самата истина, но ще се приближа малко до нея. Единственото нѣщо, което липсва на хората е слѣдующето: тѣ не знаятъ какъ да служатъ на Бога. Туй е всичката работа. Всички страдаме отъ единъ неджгъ, ние не знаемъ какъ да служимъ на Бога. Опитайте, пишете въ всички вѣстници, въ Англия, въ Америка, да ви пишатъ, какъ трѣбва да се служи на Бога, ще видите, какво ще ви отговорятъ. Може да получите хиляди начини, хиляди мнѣния, но нито единъ нѣма да се докосне до самата истина. Когато дойдемъ до служене на Бога, тамъ нѣма стражари! Богъ никога нѣма да ти каже: „Ти трѣбва да ми служишъ“. У Бога има слѣдното качество: Той никога до сега не е казалъ на нѣкое същество въ вселената, колкото малко и да е то: „Ти

ще ми служишъ!“ Той му показва пжтя, а остава сж-ществото само да Му служи или не, както то иска. Богъ не е отъ слабитѣ. Ако ние Му служимъ, ако ние се молимъ, то е зарадъ насъ, не е заради Бога. То е за нашето облагородяване. Обаче, не е безразлично на Бога, дали ще Му служимъ или не, но като служимъ на Бога, само тогава укрѣпватъ въ насъ вжтрѣ онѣзи скрити сили.

Сега, онѣзи отъ васъ, които сж богати, рѣшете да служите на Бога! Нѣма да питате какъ. Този въпросъ е рѣшенъ у насъ. Никога не питайте какъ да служите. Казва нѣкой: трѣбва да любишъ! Ама какъ? — Не питайте. Любовьта не позволява да я питаешъ. Истината никога не позволява да я питаешъ. Ако не знаешъ, ще мълчишъ, докато разрѣшишъ този въпросъ. Всичкиятъ грѣхъ е тамъ, въ питането. „Ама какъ да те любя?“ А, ти не говоришъ истината, лъжешъ себе си, лъжешъ и мене. Нѣкой те ощи́пе. Започвашъ: „Тѣй ли трѣбваше да ме ощи́пвашъ?“ Вземешъ книгата на живота, отворишъ я и четешъ: „Азъ дойдохъ при тебе, бѣхъ гладенъ, голъ, босъ, трѣбваше да ме нахранишъ, да ми омиешъ краката, да ме облѣчешъ.“ Казвашъ: „Ето, тѣй трѣбва да любимъ Бога!“ Да, туй е правилно. Туй, което искашъ за себе си, направи го и на другитѣ. Нито повече, нито по-малко! Ако направишъ съ единъ милиметъръ по-горѣ, ти грѣшишъ; ако направишъ съ единъ милиметъръ по-долу, пакъ грѣшишъ. Ще бждешъ тѣй точенъ, тѣй справедливъ, и спрѣмо себе си, и спрѣмо своитѣ близки. Ние, съврѣменнитѣ хора, се страхуваме отъ Правдата. Щомъ говоришъ за Правдата, тя трѣбва да бжде абсолютно справедлива и спрѣмо васъ, и спрѣмо мене. Тогава, защо ще се страхуваме? Азъ трѣбва да бжда абсолютно справедливъ спрѣмо себе си: спрѣмо своитѣ чувства, спрѣмо своитѣ мисли и спрѣмо своитѣ постѣпки. Ако азъ имамъ единъ хлѣбъ, и дойде при мене единъ гладенъ волъ, азъ ще го раздѣля съ него точно тѣй, както бихъ го раздѣлилъ съ нѣкой човѣкъ. Азъ постѣпвамъ тѣй, както говоря, у мене има единъ моралъ, който вие не знаете какъвъ е. Ще ви го кажа. Вие го знаете, но не го прилагате. Минавамъ прѣзъ гората, виждамъ единъ жа-

денъ конь, три дни не е пилъ вода. Мога да го оставя и да си замина, но азъ взимамъ една кофа, занеса му вода да пие, дамъ му малко зобець, малко ечемикъ. Питамъ сега: кое ме заставя да дамъ на този конь малко вода и ечемичець? — Това е моето вѣрую. Азъ служа на Бога, и Той ми казва: „Съ този конь ти ще постъпишъ тъй, както съ себе си.“ Всички имаме нужда отъ едно нѣщо: отъ храна, отъ въздухъ и отъ свѣтлина. Туй е сжщественото. То е и за животни, и за хора. То е, което ни свързва. Има нѣкакво различие между насъ, но то е другъ въпросъ. Казвамъ: този е истинскиятъ моралъ! Този конь не може да ми се отплати, но знаете ли какво морално удовлетворение изпитва човѣкъ, когато направи една подобна у луга? Разправяше единъ мой познатъ, отъ ново-загорско, слѣдния случай: „Виждамъ единъ конь на умирање, но жаденъ, цвили. Взимамъ едно бакраче съ вода и занасямъ водата на коня, който бѣше на разстояние около половинъ клм. отъ мене. Коньтъ ме погледна умилно, пи отъ водата, слѣдъ туй затрепери и прѣдаде Богу духъ“. Казвамъ: такъвъ човѣкъ, който може да направи една малка услуга на единъ умирающъ конь, въ него има моралъ, въ него има любовъ, въ него има съзнание. Този човѣкъ може да даде помощъ на който и да е човѣкъ. А този човѣкъ, който казва: „Това е мравя, това е единъ конь, това е единъ бѣденъ човѣкъ, по-важно е за мене да помогна на своитѣ близни братя и сестри, отколкото на тия животни“ — отъ него не очаквайте нищо. Гдѣ е доброто? — Доброто трѣбва да бжде добро за всички сжщества едноврѣменно, безъ разлика.

Отъ туй гледище на съврѣмения животъ, както сега се проявява вжтрѣ въ природата, азъ говоря за съзнателния животъ, въ всичкитѣ негови форми, а не говоря за степенѣта на вашето развитие. Казвамъ: „Още едно ви недостига“. Ако те видя, че минешъ съ бакраче и носишъ вода на умирающия конь, ще кажа: този човѣкъ е особенъ. Но, ако те видя, че заминешъ коня и не му помогнешъ, защото считаешъ, че това не е важно, ще кажа: и този човѣкъ е особенъ. Азъ наблюдавамъ нѣкоя майка, радва се на дѣтето си и казва: „А, тази моя Стефанка, тя е едно ангелче. И моятъ Петранчо — сжщо.“ Но азъ

гледамъ, тази Стефанка, и този Петранчо си играятъ, и съ пръчицата обрусватъ главичкитѣ на цвѣтята. Майката казва: „Браво, bravo, моитѣ ангелчета.“ А, никаккви ангелчета не сж, тѣ сж ангели безъ крилѣ и съ опашка. Тѣзи ангелчета, на които се радвашъ днесъ, утрѣ ще те изхвърлятъ на улицата да треперишъ. Този Петранчо по два пжти на денъ ще бие майка си и баща си и ще каже: „Азъ не ги познавамъ“. Защо? — Майката не е вложила единъ високъ идеалъ въ душата на своето дѣте. Тя трѣбва да каже: „Не, мама, не е хубаво така, не трѣбва да кжсашъ туй цвѣте, въ него има животъ, Господъ го е напразилъ да му се радвашъ, безъ да го кжсашъ“. Така трѣбва майкитѣ да възпитаватъ дѣцата си за въ бждеще, ако искатъ дѣцата имъ да иматъ моралъ.

„Ощо едно ти не достига“.

Какво не ни достига? — Да се не кжсатъ цвѣтята! Умрѣлъ нѣкой, че трѣбвало да му се донесе цвѣтъ, то е другъ въпросъ. Имало нѣкакво празненство, че трѣбвало цвѣтъ, то е другъ въпросъ. Но, питамъ: кой ни е далъ право да кжсаме цвѣтята? Не е ли по-хубаво въ една малка саксийка да донесе това цвѣте, отколкото да го откжсна? Не е ли по-хубаво да имамъ една жива роза, отколкото една увѣхнала? Ами че ако искамъ да имамъ една жабка, защо да не си я донеса жива? Има нѣкои американки, които обичатъ костенитѣ жабки, и докато сж малки ги окачватъ на врата си съ едно синджирче. Цѣлъ день се разхождатъ съ тѣхъ изъ града и вечерно врѣме, като се върнатъ, ще ги нахранятъ и ще ги пуснатъ на свобода до сутринята. Оригинално е такова украшение! Поглеждашъ, жабката отъ врѣме на врѣме си показва главичката. Не е ли по-добрѣ това, отколкото да носишъ само корубата на туй животно? Това е прѣстѣпление!

„Ощо едно ти не достига?“

Азъ зная какво ще бжде вашето заключение. Азъ виждамъ какво мислите. Вие мислите за този богатия, влизате въ положението му. Вие ще кажете: то така се лесно говори, но още не му е дошло врѣмето. Нека минатъ още 500 — 600 години, та като дойде Христосъ, тогава ние ще Го послѣдзаеме. Е, прѣди 2,000 години дойде Христосъ, тогава хората послѣдваха ли Го?

— Не Го послѣдвахъ. Ако днесъ дойде Христосъ, мислите ли, че ще Го послѣдватъ. — Пакъ нѣма. Мислите ли, че ако дойде Христосъ сега, днешната култура ще Го приеме? — Не, за Него държавата ще прокара нѣкакъвъ особенъ законъ. Ще Го считатъ, че Той е неканенъ гостъ, че Той е единъ човѣкъ съ особени идеи. Това не е само тукъ въ България, но и въ Англия, и въ Америка, никѣдѣ нѣма свобода. Имашъ кои хора въ Англия, въ Америка, които идеализиратъ нѣщата. Тѣ се различаватъ отъ другитѣ. Азъ казвамъ, че туй идеалното, за което мислите, то не съществува днесъ на земята.

„Още едно ти не достига!“

Сега, азъ не се занимавамъ само съ този свѣтъ, но съ другъ единъ свѣтъ, който е около насъ, и съ насъ. Има добри хора въ свѣта, които не познаваме. И въ Америка, и въ Англия, и въ Франция, и въ Германия, и въ Турция, и въ Китай, и въ Япония, навсѣкѣдѣ ги има. Тия добри хора азъ наричамъ „гении на човѣчеството“. Тѣ сж светиитѣ, тѣ сж необикновенитѣ хора, тѣ сж солта на бждещото човѣчество! Само при тѣзи хора вие ще научите Истината. Тѣ нѣма да ви говорятъ, тѣ ще ви кажатъ: „Ела и вижъ какъ азъ живѣя.“ Тѣ нѣма да философствуватъ. Ти ще седишъ и ще се учишъ отъ тѣхъ. Нима мислите, че сега азъ като ви разпирямъ, че много ще научите отъ мене? Азъ казвамъ на мнозина: ако вие искате да научите Истината, елате да видите какъ азъ живѣя, прослѣдете живота ми! Не ме гледайте, както ви говоря сега, азъ тукъ съмъ официално облѣченъ, азъ сега мязамъ на васъ, но ако искате да разберете моя интименъ животъ, като ме прослѣдите вътрѣ, ще ме видите. Азъ водя два живота. Питатъ нѣкои, кѣдѣ ми е силата? — Въ моя интименъ животъ. Когато минавамъ прѣзъ горѣта, покрай бубулечкитѣ, между дърветата, между всички растения и извори, тамъ елате да ме видите, какъ живѣя. Когато прѣгазвамъ рѣкитѣ, азъ никога не минавамъ съ обуца, снимамъ си обувката и така прѣминавамъ. Послѣ, ако краката ми сж кални, азъ пазя едно правило: въ чиста вода никога не влизамъ съ нечисти крака, още на брѣга на рѣката ги измивамъ и тъй прѣбродвамъ рѣката. Знаете ли защо правя туй? Азъ нѣма да ви кажа. И послѣ, като отивамъ да пия вода отъ нѣкой изворъ, азъ още

отдалечъ си измивамъ устата. Когато отивамъ да седна подъ нѣкое дърво, азъ нѣма да отида извелнѣжъ да седна при него, като неканенъ гостъ, но ще се разговоря съ него, ще го запитамъ: ще ми позволишъ ли да седна при тебе да си почина? И на която страна ми каже то, на сѣверъ или на югъ, дѣто ми опрѣдѣли, тамъ ще седна. Послѣ, погледна къмъ плодоветъ му, тамъ мълча. Такъвъ трѣбва да бжде интимниятъ животъ на хората! А у васъ какво става? Казвате: е, рѣка е това, дърво е това, животно е това! А, ние, високоученитѣ хора, високообразованитѣ, хората съ двата факултета, математически въпроси разрѣшаваме! Ако е за математика, и азъ зная тази математика. Ако е за геометрия, и азъ зная тази геометрия. Ако е за кобури, и азъ зная тѣзи кобури. Срѣщамъ те: „горѣ ржцѣтѣ, извади кесията!“ Изпразня му кесията и го изпратя съ празни джобове. Казва: „Слава Богу, че не ме уби.“ Но, ако дойда въ кантората ти безъ револверъ, ще кажешъ: „Господине, сега не съмъ разположенъ, елате другъ пътъ“. А тѣй, като кажа „горѣ ржцѣтѣ,“ веднага давашъ всичко.

Питамъ: какво ни не достига? У насъ страхътъ е въздигнатъ въ култъ, ние не можемъ да вършимъ волята Божия отъ страхъ. Азъ слушамъ, мнозина казватъ, че държавата прокарвала нѣкакви закони. Питамъ: противъ кого прокарва тия закони, противъ кого ги е насочила? Нека държавата си прави закони, това сж нейни упражнениа. Нека прокарва единъ, втори, трети, това е нейна работа! „Ами ние какво ще правимъ?“ — Ти ще се научишъ да служишъ на Бога, тия закони не трѣбва да те спиратъ. Ние съ държавата нѣма да се занимаваме. Има единъ въпросъ, който ние трѣбва да разрѣшимъ — да служимъ разумно на Бога! На кой Богъ? — На онази разумната, великата Любовь, която осмисля всички нѣща, която включва всичко въ себе си. А не, като дойда въ дома ви, ако съмъ старъ, да ме приемете. Ама че моралъ! Като отида въ дома на нѣкои хора и ги питамъ, мога ли да остана въ дома имъ, като гостъ, то, ако съмъ младъ и красивъ, а тѣ иматъ млада, хубава жена, ще се намѣрятъ въ чудо и ще почнатъ да се извиняватъ, че нѣматъ мѣсто, че жилищна криза имало и т. н. Не,

не е тамъ въпросътъ, но тѣ се боятъ, че ако отида въ дома имъ, мога да завъртя ума на жената. Като излѣза вънка, ще си кажа: слушай, господине, ти си виновенъ, че си красивъ. Не, не, другояче трѣбваше да постъпишъ. Ти трѣбваше да си кажешъ: азъ много съжалявамъ, че внесохъ едно съмнѣние въ ума на този братъ. До сега той имаше едно довѣрие въ хората, а сега, слѣдъ мене, той се осъмни. Може да дойдатъ и други хора, и у тѣхъ ще се осъмни. Тогава азъ взимамъ мѣрки да оправя своитѣ погрѣшки, та и като младъ, хората да иматъ довѣрие въ мене. Ако съмъ старъ, и дойда въ дома ви, може да ме приемете; ако съмъ малко дѣте — сжщо, но ако съмъ младъ, не можете да ме приемете. Има случаи, когато вие можете да ме приемете, и ще ме считате за отличенъ гостъ, макаръ и да съмъ младъ, но кога? — Когато вие сте бѣдни, три дни сте гладували, а азъ съмъ аристократъ, богатъ, джобоветѣ ми сж пълни. Като ви покажа банкнотитѣ си, вие ще кажете: „Ние благодаримъ на Бога, отъ колко врѣме се молимъ на Господа да ви изпрати“. Да, но заради банкнотитѣ. Казвамъ: онзи не ме приема, защото съмъ младъ — заради жената си, а този ме приема, защото съмъ богатъ — заради паритѣ. При такъвъ случай ще си кажа: Господи, не съмъ уменъ, не съмъ добъръ човѣкъ. Азъ считамъ, че истинскиятъ начинъ за посѣщение е слѣдующиятъ: да отида между хората, нито като снаженъ момъкъ, нито като богатъ, а да отида тамъ, дѣто иматъ нужда отъ мене и да кажа: „Можете ли да ми дадете да свърша нѣкоя работа?“ И като ми дадатъ да свърша нѣкоя работа, като уредя дома имъ, да си отида, безъ да ми платятъ нѣщо. Да не казвамъ: вие знаете ли кой съмъ?—Азъ отъ 2—3 седмици проповѣдвамъ за Христа. Ще проповѣдвамъ и на васъ, но ако ми дадете толкова и толкова. Не, ще се опретна, ще послужа на хората, може би и мѣсець и два, ще купя, каквото имъ трѣбва и ще си замина, безъ да ми платятъ. Послѣ ще отида на друго мѣсто. Това е истинското служене! И онѣзи възвишениѣ, благороднитѣ хора така трѣбва да живѣятъ. А мнозина хора живѣятъ другояче.

„Още едно ти не достига!“

Сега, азъ не искамъ да оставя въ умоветѣ ви

една негативна мисъл. Всички вие сте дошли на земята да търсите туй „е д н о т о“, което ви не достига. Не искамъ, като излѣзете сега, да кажете: ние сме грѣшници, ние сме туй-онуй. Не, но идете да търсите туй „е д н о т о“, което ви не достига. Богатството, което имате сега, е за да намѣрите туй „е д н о т о“, затова сте и дошли отъ небето на земята. Туй „е д н о т о“ е смисълътъ на вашия животъ. То е задача, дадена ви за прѣзъ цѣлия животъ. Азъ не искамъ да ви я разрѣша.

Като я рѣшите, ще видите какво е туй „е д н о т о“, което ви не достига. Като го намѣрите, ще бѣде радостъ и веселие не за единъ день, но за вѣковетъ на вашитѣ крайни сществуванія.

Бесѣда, държана на 6.І. 1924 г.

Оздравѣха.

„И колкото се допрѣха,
оздравѣха.“

„И колкото се допрѣха, оздравѣха.“

Реалното въ живота е това, което може да се попиа. Има три вида пипане въ свѣта: едното е пипане на сѣнкитѣ. Запримѣръ, вие може да пипате замръзналата вода и да си съставите понятие за нея, че е твърда, че е студена. Ще имате едно особено понятие за нея и ще кажете: качества на водата сж, че тя е твърда и студена. Обаче, това не е нито едно свойство, нито едно качество на водата, това е едно изключение, това е една случайност. А изключенията и случайноститѣ, това сж закони на разумни същества. Всѣко разумно същество, когато иска да се прояви нѣкъдѣ въ свѣта, ще произведе или една случайност, или едно изключение. Сега, нѣкои отъ васъ могатъ на логически основи да кажатъ: защо трѣбва да бжде така? — Ако вие не можете да отклоните слънчевия лжчъ отъ неговия правъ пжтъ, вие не можете да го изслѣдвате. Всѣка една сѣнка въ живота, това е едно отклонение отъ неговия правъ лжчъ. Всѣка мисль, за да я изслѣдвате, трѣбва да я отклоните. И съ всѣко чувство—сжщо.

Сега, не искамъ да се вплитате въ тия нелогически разбирания, защото не само вие, но цѣлиятъ свѣрѣмененъ културенъ свѣтъ има особени схващания и казва: „Защо Богъ е направилъ свѣта така?“ Но за да можешъ да критикувашъ единъ уменъ човѣкъ, трѣбва да бждешъ по-уменъ отъ него. Да го питашъ, защо е това така, то е едно нѣщо, а да го критикувашъ, то е друго нѣщо. Ако сималко дѣте, и питашъ, защо това е така, то е едно нѣщо, а да критикувашъ, то е друго. Ако питашъ, защо е посадено това цвѣте, то е едно, а да го критикувашъ, то е друго.

Всички хора въ съврѣмения свѣтъ сж първокласни критици. Всички вие сте като този Джонъ Ржскинь, първокласниятъ английски критикъ. Всѣки отъ васъ е недоволенъ. Вие питате: „Защо Господъ създаде моята глава така?“ Седите и Го критикувате, а не Го запитвате. Азъ ви питамъ отъ Негова страна: какво ви е длъженъ Господъ? Вие казвате: ама Той ни създаде. Вие се лъжете. Той не ви е създалъ, отъ само себе си сжществувате. Вие безъ да Го питате, безъ да ви даде позволение, сте си съградили една кжща и казвате: защо Господъ ми даде туй мѣсто? Както изслѣдвамъ, аналитѣ на природата, виждамъ, че до сега Богъ никому нищо не е далъ, всичкитѣ хора насила сж взели нѣщата. Сега ще възразите: ами защо Господъ, Който е все silenъ, позволява това нѣщо? Та каква особена мѣрка вие имате за всеилието Божие? Мислите ли, че ако господъ удари този-онзи по главата, че това е силата Божия? Това го правятъ само безсилнитѣ хора. Да убивашъ хората, да имъ счупишъ краката, да имъ счупишъ главитѣ, да имъ изкълчишъ умоветѣ, това не е сила, нито е наука. И силата Божия не седи въ тия нѣща. Всички съврѣмenni хора казватъ, че Господъ създалъ свѣтоветѣ. Азъ бихъ желалъ, всички учени хора да създадатъ една теория, да обяснятъ, какво подразбиратъ подъ „създаване на свѣтове.“ Нека опрѣдѣлятъ, какво означава думата „създаване“. Какво подразбиратъ тѣ подъ тази дума? Дали Богъ създаде свѣта, или ние го създаваме въ своитѣ умове? И нѣкои запитватъ: „Ами Господъ защо Го е създалъ?“ Слѣдователно, въ нашитѣ разсжждения трѣбва да има една нишка на разумность.

Азъ опрѣдѣлямъ четири или петъ важни положения въ живота на човѣка. Казвамъ: настроението на човѣка, това е единъ вѣтропоказателъ. Когато единъ човѣкъ има настроение, той мисли, че е много нѣщо. Азъ казвамъ: настроение има, а това настроение е само единъ вѣтропоказателъ, който се върти, показва отдѣ иде вѣтърътъ. Казва нѣкой: настроение имамъ днесъ, и прави туй-онуй. Е, какво настроение има? — Вѣтропоказателъ е той, ту на една, ту на друга страна се върти. И у такива хора има философия на настроението! Като се роди дѣте, майката казва: „Моятъ философъ! Гениално е моето дѣте.“ Казвамъ: твоето дѣте е съ

настроение, то е единъ вѣтропоказателъ, опрѣдѣля отъ гдѣ идватъ вѣтроветѣ, ту отъ тукъ, ту отъ тамъ.

Сега, второто положение. Казва нѣкой: ама азъ имамъ чувство! Чувството, това е единъ кладенецъ. Значи, прѣвърналь си своята енергия отъ едно движение въ друго, отъ лѣво на дѣсно, прѣвърналь си я на единъ изворъ, който извира отдолу-нагорѣ. Хубаво, но съ това още нищо не можешъ да вложишъ въ живота на човѣка.

Третото положение. „Ама азъ съмъ човѣкъ, който мисля. Разбирашъ ли, мисль имамъ!“ Мисльта, това е една рѣка, която тече. Що отъ това?

Четвъртото положение. „Ама азъ съмъ разуменъ човѣкъ!“ Казвамъ: разумността, това е една градина, насадена съ различни дървета, и за да видя, дали си разуменъ човѣкъ, азъ ще прѣгледамъ дърветата, които си посадилъ, иматъ ли гжсеници или нѣматъ. Ако иматъ гжсеници, ти не си единъ отъ най-разумнитѣ хора. Ако влѣза и намѣря всичкитѣ ти дървета чисти, нѣматъ гжсеници, ще кажа: ти си единъ разуменъ човѣкъ.

Петото положение. Нѣкой казва: „У мене има принципи, азъ съмъ човѣкъ на принципитѣ“. Казвамъ: принципътъ, това е школа на живота. Слѣдователно, като съедините вашия вѣтропоказателъ, като съедините вашия изворъ, като съедините вашата рѣка, като съедините вашата градина, като съедините и вашата школа, като съедините всички тѣзи методи въ едно, ще се домогнете до ония Божествени начала на нѣщата, до едно по-правилно разбиране.

Казва евангелистътъ: „И колкото се допрѣха до Него, оздравѣха“.

Нѣкои подразбиратъ туй физическото. Не е туй физическото, което мъчи хората въ свѣта. Всички физически болести, това сж резултатъ на духовнитѣ състояния въ човѣка. Всѣкога боледуватъ не слабитѣ хора силнитѣ хора боледуватъ. Запримѣрь, нѣкои учени, философи, казватъ: „Ти отъ гладъ ще умрешъ“. Има ли нѣкаква философия въ това, че отъ гладъ ще умрешъ? Това е 50 на сто вѣрно. Азъ ще ви докажа, че повече богати хора умиратъ отъ прѣяждане. А сиромаситѣ, 25 на сто умиратъ отъ гладъ. Кое е по-страшно? — Не е гладътъ страшното нѣщо. Гладътъ въ свѣта, това е

единъ великъ принципъ, една велика сила, която подтиква хората къмъ култура. Гладътъ е научилъ хората да мислятъ, а прѣяждането е подтиквало хората къмъ лѣнностъ. Гладътъ е една велика добродѣтель. Следователно, на съ ни е страхъ отъ гладъ и поглѣщаме прасетата. Казвате: а, онова тамъ, приемамъ го тукъ въ коремчето си, да ми е пълничко. Наука било това! Азъ съмъ наблюдавалъ още въ турско врѣме, какво правятъ зимно врѣме съ конетѣ. Ще кажете: е, отъ много далечни врѣмена. Турскитѣ паши имаха хубави коне, хранени съ ечемикъ, а тове ги казваха, че като изкарваха единъ такъвъ атъ, като започне той да скача, да играе — обръща вниманието на всички. Отхранени коне бѣха. А гледамъ, нѣкой селянинъ изкаралъ нѣкой мършавъ конъ, едва върви. Казвамъ: този е философъ. Сега, всички онѣзи хора въ живота, които не сѣ отхранени, ние ги наричаме философи. Защо? — Защото той върви, замисленъ е, нѣма ритане, нѣма скачане, нѣма нищо. Той е чозѣкъ съ дълбока мисль. Не, не е тамъ причината. Казватъ: а, дълбока мисль има въ него. Не, никаква дълбока мисль, но зобчець му липсва, храна нѣма той. А за другия казватъ: младъ е той, пѣргавъ, затова скача. Не, зобчица е ялъ цѣлъ мѣсець, докато излѣзе навънъ. Питамъ: при такова едно разбиране на живота, до каква истина можемъ да се домогнемъ? — До никаква истина не можемъ да се домогнемъ. За да можемъ да оздравѣемъ, ние трѣбва да се докоснемъ до Истината, до нейната дреха.

„И които се допрѣха, оздравѣха“

Отъ какво оздравѣха? — Отъ всичкитѣ свои неджзи. Нѣкои казватъ: да изнесемъ Истината! Питамъ: въ какво седи Истината? Хубаво, азъ съмъ съгласенъ да изнесемъ Истината. Казва Писанието: „Истината ще ви направи свободни“. Всички вѣстници казватъ: „Да изнесемъ тази Истина“. Ако дѣйствително изнасяме Истината, то споредъ Писанието, тази Истина трѣбва да ни направи свободни. Отъ 50 години насамъ вѣстниците все Истината изнасятъ, но България още не е свободна. Освѣнъ че не е свободна, но още повече се забатачва. Питамъ: какъ мислите, ако сравните положението на България прѣди 50 години и сегашното ѣ положение, кое е по-добро? Едно врѣме българитѣ

казвах: „Слушайте, тоза е турчинъ, не му вѣрвайте, той не е християнинъ, той ще те коли, ще те изтезава“. Значи, въ ума си иматъ една мисль, че еди-кой си билъ турчинъ, че коли, бѣси, изтезава. На вѣмето си, това било правото учение. Хубаво, дойдоха българитѣ да управляватъ. Оправдаха ли се думитѣ имъ, че турчинътъ изтезава? — Не се оправдаха. Казвамъ: турцитѣ не сж излѣзли още отъ България. И въ моитѣ очи, азъ мога да опрѣдѣля защо не сж излѣзли. Всичкитѣ измрѣли турци въ България, които не сж се прѣродили, навлѣзоха въ българитѣ. Българинътъ отъвнъ е българинъ, отвжтрѣ е турчинъ. Духътъ му е турски. Между турцитѣ имало едно прѣдание, споредъ което правовѣрнитѣ трѣбвало по особенъ начинъ да ги спасяватъ. За тази цѣль имало 70,000 камили опрѣдѣлени да прѣнасятъ умрѣлитѣ отъ християнскитѣ гробища въ турскитѣ и обратно. Понеже въ гробищата имъ били погребвани заедно и невѣрующитѣ и правовѣрнитѣ мохамедани, то вечерно вѣме ангелитѣ съ камилитѣ си ходили да прѣнасятъ невѣрующитѣ мохамедани отъ турскитѣ гробища въ християнскитѣ, и така освобождавали отъ тѣхъ правовѣрнитѣ. Не, на съврѣменнитѣ хора трѣбва една правилна философия, правилни разбирания! Съврѣмениятъ свѣтъ се нуждае отъ едни правилни разбирания за произхода на човѣшката душа, за проявлението на човѣшкия духъ, за човѣшката мисль, за човѣшкото сърце, за човѣшката воля. Трѣбва ни една наука, до която, като се домогнемъ, да имаме извѣстни резултати. Въ какво седятъ тѣзи резултати? — Когато човѣкъ се докосне до извѣстни живи природни сили, въ него самия, въ каквото и да е направление, става единъ вжтрѣшенъ прѣвратъ. Вземете, колкото и да е грубъ единъ човѣкъ, щомъ въ сърцето му се яви най-малката любовь, забѣлзва се едно малко смекчаване на обходитѣ въ отношенията му. Забѣлжете, едно младо момиче обича да отговаря на майка си, ходи рошаво, неомито, майка му му дава уроци, то не я слуша. Но като излѣзе на улицата и види нѣкой младъ момъкъ, влюбва се, и току вижъ, цѣль день се оглежда въ огледалото. Започватъ да ѝ се смѣятъ. Не, тя се е докоснала до реалността, до нѣщо сжществено. Слѣдъ като се допре до реалността, майка ѝ баща ѝ, започватъ: „Остави ти него, ти съ него нѣма

да харосашъ“. Тѣ я отдалечаватъ отъ него. Не я отдалечавайте! И дѣйствително, нѣма човѣкъ, който, като се отдѣли отъ Любовта, да е прокопсалъ. Докато онзи философъ мисли съ любовь, докато онзи философъ разпространява своето учение съ любовь, до тогава неговото учение е мощно. Докато учениятъ човѣкъ разпространява своето учение съ любовь, то е мощно. Докато онзи воененъ или онзи техникъ разпространява своето учение съ любовь, туй учение е идейно, въ него има смисълъ. Този офицеръ може 20 пѣти да извади своя ножъ, но нѣма да убие никого. Той може да обезоръжи неприятеля си, но въ послѣдния моментъ ще каже: „Достатъчно е толкова!“

Сега, хората казватъ: ние трѣбва да бждемъ меки, добри хора. Но въ какво седи тази добрина? Срѣщамъ азъ двама ученици на улицата, 14—15 годишни, отъ трети или четвърти класъ, хванали се и се биятъ. Казвамъ имъ: вие сте братчета, не се бийте! Не обръщатъ внимание тѣ. Азъ нѣма да се намѣся да ударя едното или другото. Не, азъ съмъ силенъ човѣкъ, хващамъ двамата за краката, държа ги като свѣщи изправения и казвамъ: ще се примирите или не? — Ще се примиримъ. Казвамъ: слушайте, това е моето учение. Ако е за налагане, мога да ви наложа по-хубаво, отколкото вие си мислите. Сложа ги на земята. Тѣ се гледатъ. Нѣма да се биете, разбирате ли? Вие двамата сте братчета. Хайде да си вървите! Карате се за двѣ ябълки. Едната е по-голѣма, другата е по-малка. Азъ ще ви дамъ начинъ какъ да се справите. Ще разрѣжете тѣзи двѣ ябълки на по двѣ. Единиятъ, който има по-малка ябълка, ще даде едната половина отъ своята на другия; и вториятъ, който има по-полѣмата ябълка, ще я разрѣже на двѣ и ще даде едната половина на братчето си. Така ще се уреди въпросътъ. Не е работата да мине едната ябълка отъ единия на другия. Не, трѣбва да се разрѣже ябълката. Сега, мнозина, като ме слушатъ, ще кажатъ: тази работа е лесна. Не е лесна.

Азъ бихъ желалъ това учение да се приложи въ всичкитѣ домове, и да имате едно разположение, като на светия. Ще кажете: а, може ли човѣкъ да бжде светия? Светията е човѣкъ, който ходи всѣкога съ запалена свѣщъ, той не ходи въ тъмнина. Ще ви приведа

една аналогия. По-добър е да ходишъ съ възнена свѣщъ вечерно врѣме, отколкото съ една електрическа лампа отъ 1000 свѣщи. Ще кажете: е, сега туй разсѣждане ли е? Ами, ако ти си взелъ тази електрическа лампа само за единъ часъ, а азъ имамъ една своя възнена свѣщъ, питамъ: кое е за прѣдпочитане въ дългия пѣтъ, да имамъ тази лампа за единъ часъ или — моята възнена свѣщъ? Електрическата лампа слѣдъ единъ часъ ще ми я взематъ, а моята малка свѣщъ ще я имамъ за всичкога и ще си освѣтлясамъ пѣтя. Сега, мнозина отъ васъ искатъ да иматъ единъ голѣмъ умъ, че да освѣтляватъ свѣта. Такъвъ гениаленъ умъ се взима подъ наемъ само за единъ часъ. Гениятъ не е собственикъ. Той е една лампа, една врѣменна проява. И много хора, които сж били гениални въ младостта си, въ старини нѣматъ никаква гениалностъ. Силнитѣ хора въ младинитѣ си, въ старинитѣ ставатъ за посмѣшище. Питамъ: гдѣ е силата на този човѣкъ, който по-рано е дигалъ голѣми тяжести, до 200 кгр., а послѣ, на старини едва може 10 кгр. да вдигне? Питамъ: гдѣ е мощната сила на този великанъ? Сега, съврѣменнитѣ хора мислятъ, че това, което иматъ, това, което притежазатъ, е тѣхно за винаги. Колкото единъ богатъ банкеръ може за винаги да притежава своитѣ пари, толкова и единъ гениаленъ или единъ ученъ може да запази своя талантъ или знание, толкова и стариятъ може да запази своята сила. Съотношението е сжщото. Всичко това е до врѣме само, врѣменно се дазатъ тия нѣща. Тѣ не сж още наша собственостъ. Сега, да направя едно малко сравнение. Да допуснемъ, че азъ съ свой печатъ си непечата 100,000 лв. и ги туря въ касата си. Казвамъ: азъ имамъ 100,000 лева. Питамъ: какво прѣдставляватъ тѣ? Туй число, само по себе си, има ли смисълъ? — То е мъртво число. Колко може да струватъ тия 100,000 лева? Може да ги прѣтеглите. Колко струватъ тѣ? Гдѣ е тѣхната сила? Обаче, азъ мога да увелича тѣхната сила, ако прѣвърна тия книжни пари въ злато или въ сребро. Питамъ: силата на тѣзи книжки и на златото еднаква ли е?

Слѣдователно, ние боразимъ нѣкой пѣтъ съ числа, на които не знаемъ стойността. Числото едно, единицата, това е динамическа сила, тѣй вѣрватъ кабаиститѣ. Когато единицата има задъ себе си една реал-

ностъ, не единъ книженъ левъ, а единъ златенъ левъ, съ този златенъ левъ ти можешъ да свършишъ много работа. Това е една сила. Тази сила ние можемъ да я оживимъ. Нѣкой има единъ книженъ левъ въ касата си, другъ има единъ златенъ левъ, а азъ имамъ единъ добъръ приятелъ. Питамъ тогава: гдѣ е силата? Това сж все единици. Може ли да опрѣдѣлите математически, въ какво седи тѣхното съотношение? Питамъ: като ги прѣвръщате, гдѣ е силата, въ книжния левъ, въ златния левъ или въ човѣка?—Въ човѣка. Най-послѣ казваме тѣй: да имаме единъ приятелъ! Хубаво, какво ще е, ако ти имашъ за приятелъ единъ ангелъ? Нѣкой казва: да имашъ за приятелъ единъ царъ! Другъ казва: азъ имамъ за приятелъ Арахангелъ Михаилъ. Азъ пъкъ имамъ за приятелъ Исусъ Христосъ. Трети казва: да имамъ за приятелъ Бога! Това сж все единици, това сж все имания. Е, щомъ започнемъ отъ човѣка и дойдемъ до Арахангелъ Михаилъ, до Исуса Христа, до Бога, това сж велики сили въ свѣта, съ които ние трѣва да имаме връзка. Не е достатъчно само да кажешъ: „азъ познавамъ Христа,“ но какъ Го познавашъ. Всички вие имате една вжтрѣшна опитностъ, но азъ бихъ желалъ да ми кажете, лично съ Христа разговаряли ли сте се? Може да кажете: на сънь. А, не, не на сънь, това не е разговоръ. Азъ мога да се явя на сънь на когото и да е. И вашитѣ приятели, и тѣ могатъ да ви се явятъ, но това не е една реалностъ на нѣщата. На сънь, това е едно нѣщо, а реалното, това е друго нѣщо. Колко пжти прѣзъ живота ви се явилъ Христосъ въ дома ви, и сте се разговаряли съ Него? Не само да се разговаряте, но да разберете дълбокия смисълъ на Неговото учение. Какъ мислите, ако дойде Христосъ, какво ще говори днесъ? Той ще говори за цѣлокупния животъ, ще говори за нашитѣ отношения къмъ Бога, а отношенията къмъ Бога сж отношения къмъ цѣлия козмосъ, къмъ всички сжщества. Това е въпросътъ, който веднага разрѣшава всички отношения.

И днесъ, въ сегашното си положение, когато вие искате да се запознаете съ Христа, когато искате да се запознаете съ нѣкой великъ човѣкъ, това не е толкова отъ желание да се домогнете до знанието, което Той има, а отъ това, че въ вашето подсъзнание има едно

скрито щестлавие, да кажете: „Азъ се познавамъ съ Христа,“ а хората да кажатъ, че сте нѣщо, да ви отдадатъ едно външно уважение. Това е едно скрито щестлавие, и вие сте на кривия пътъ. Нѣкой казва: „Азъ съмъ православенъ.“ Че какво отъ това? Това е външната страна на вашето щестлавие. „Ама азъ съмъ християнинъ.“ Че какво отъ това? Хубаво, християнинъ си, но проявилъ ли си Христовата Любовь? — Не. Добрѣ, ти си православенъ, но проявилъ ли си своето православие? — Не. „Азъ съмъ човѣкъ.“ Чудни сж хората, като си турятъ разни имена! Хубаво, щомъ казвашъ, че си човѣкъ, трѣбва да проявишъ това нѣщо. Знаете ли какво значи човѣщина? Тя вклюва въ себе си всичкитѣ благородни качества.

„И всички, които се докоснаха до Него, оздравѣха.“ Сега, като ви говоря така, въ васъ вжтрѣ може да се произведе една реакция, едно търкане. Може да кажете тъй: нима ние сме толкова невѣжи, нима ние сме толкова лоши хора? Е, какъ ще докажемъ ние, че сме добри хора? — Доброто безъ лошото математически не може да се докаже. Злото, това е едно отклонение. Злото въ свѣта е едно отъ най-силнитѣ доказателства, че сжествува доброто. Това е доказано по законитѣ на висшата математика. И ч о в ѣ к ѣ, к о й - т о н и к о г а н е е о п и т а л ѣ з л о т о, т о й н е м о ж е да приложи доброто въ свѣта. Доброто, неговата вжтрѣшна сила може да познаешъ само тогава, когато туй добро има извѣстно отклонение.

Сега, запримѣръ, вие заставате и казвате: защо да се измѣни моето настроение? Казвамъ: имаме 4 годишни врѣмена, имаме 4 главни вѣтрове, които духатъ. Тѣзи вѣтрове иматъ ли смисълъ? — Иматъ, разбира се. Като се срѣщнатъ едно топло и едно студено течение, образуватъ се условия за дъждъ. Питамъ: ако тия течения не се срѣщнатъ, ще има ли условия да се образува дъждъ? — Нѣма да има дъждъ. Ако само студени вѣтрове духатъ, дъждъ нѣма да има; ако само топли вѣтрове духатъ, дъждъ нѣма да има. Вие питате: защо животътъ да е само страдания? Той е само сѣверенъ вѣтъръ. Нѣкои казватъ: „Любовта на момата била толкова силна, че изгорила сърцето на момъка.“ Е, хубаво, трѣбватъ двѣ различни течения, за да се обра-

зува дъждъ. А дъждътъ е носителъ на новото учение. Той е, който разнася тѣзи сѣменца. Сжщитѣ такива противорѣчия има и въ свѣтлината. Въ всѣки моментъ на свѣтлината се посрѣщатъ двѣ течения. Така става и при тъмнината. Едно тъмно течение се срѣща съ едно свѣтло течение. Тъмното течение, това е студениятъ вѣтъръ. Като се срѣщнатъ тъмнина съ свѣтлина, дѣто се срѣщнатъ, тамъ започва новиятъ животъ. Слѣдователно, между една голѣма радостъ и една голѣма скръбъ, се заражда единъ великъ Божественъ животъ. Тогава, въ тия промѣни на състоянията има философия. Всички християни въ първитѣ врѣмена сж разбирали туй учение. А сега, всички искатъ да бждатъ весели, никой не иска да бжде тжженъ. И прави сж. Половината животъ е въ скръбъ, половината е въ радостъ, но тѣ трѣбва да се съединятъ. Ако вие изолирате скръбта вънъ отъ радостта, вие ще създадете най-голѣмата отрова. И ако изолирате радостта вънъ отъ скръбта, вие ще създадете най-голѣмата безсмислица въ самия животъ. Слѣдователно, радостта и скръбта ще съедините заедно. Тѣй както се проявяватъ на земята, тѣ сж двѣ противоположни течения. Когато дойдемъ въ съприкосновение съ тѣхъ, ние ще се докоснемъ до Онзи, Който може да ни оздрави.

Новото, Божественото учение е необходимо за всички съсловия. То е необходимо и за младитѣ, и за старитѣ. Сега хората казватъ, че религията е необходима само за старитѣ, че духовниятъ свѣтъ е необходимъ само за старитѣ, а не и за младитѣ. Азъ правя слѣдующето възражение, казвамъ тѣй: свѣтлината за кого е, за младитѣ дървета или за старитѣ? Младитѣ дървета се нуждаятъ отъ по-голѣма свѣтлина, отколкото старитѣ дървета. Слѣдователно, младитѣ хора се нуждаятъ повече отъ духовенъ животъ, отколкото старитѣ хора. Нѣкой казва: азъ съмъ старъ. Старъ и младъ, това е друго заблуждение. Въ какво седи старостта? — Старостта, това е едно топло течение. — Младостта, това е едно студено течение. Стариятъ човѣкъ е разуменъ, той е топълъ; у младиятъ нѣма тази разумностъ. И всички казватъ, че младитѣ хора сж все глупави хора. Казватъ: младъ е, но като остарѣе, ще му дойде ума въ главата. Каква философия има въ това? Менъ ми е

чудно! Може ли единъ момъкъ, който не е разуменъ въ младини, да стане разуменъ въ старини? Това е невъзможно! Разумността си е всѣкога разумность. И единъ момъкъ трѣбва да бжде разуменъ въ младини, за да бжде разуменъ въ старини. А сега, нѣкои поддържатъ туй учение: тия хора сега не се обичатъ, но като се оженятъ, ще се обикнатъ, ще дойде Любовта. Това е една измама. Ти, за да намѣришъ реалността, трѣбва да се докоснешъ до нея, да туришъ прѣста си въ нея. И когато дойде единъ отъ ученицитѣ на Христа, казва Му: „Азъ не вѣрвамъ“. Казва му Христосъ: „Ела, тури си прѣста тукъ, въ тази рана, и опитай тази реалность. Блаженъ, който не види и не опита, но повѣрва“.

Днесъ думитѣ Христови сж малко изопачени. Нѣкои искатъ да ни убѣдятъ, че и безъ да видимъ Христа, ние пакъ можемъ да бждемъ истински християни. Не, не, това е лъжливо учение. Азъ поддържамъ едно учение: човѣкъ, който не може да види Христа, нищо не може да стане отъ него. Нѣкои казватъ: вѣра трѣбва! Не, не, това е глупава вѣра. Човѣкъ трѣбва да види, но не гакова виждане, да видишъ отъ любопитство, да видишъ само. Това не е виждане. Виждане азъ подразбирамъ, да видишъ своя приятелъ! Сърцето ти трѣбва да затрепти, когато видишъ своя приятелъ. Умътъ ти трѣбва да светне, когато видишъ лицето на своя приятелъ. И не само да го видишъ, но има редъ въпроси, по които ще се разговаряшъ съ твоя приятелъ. Обикновенитѣ хора не могатъ да ти бждатъ приятели, само умнитѣ хора могатъ да ти бждатъ приятели. Само светия съ светия може да бждатъ приятели. Приятелъ може да ти бжде само разумниятъ човѣкъ! Разумността, това е едно качество на единъ светия. А приятелството е качество само на единъ разуменъ човѣкъ! Приятелство ли е това, когато единъ човѣкъ не може да ти помогне въ нужда? Азъ считамъ за приятелъ този, който може да раздѣли своя залькъ съ тебе. Казватъ нѣкои: ние имаме едно и сжщо учение. Питамъ: ти можешъ ли да раздѣлишъ своя залькъ съ мене? Ако азъ дойда въ твоята кжща, като твой приятелъ, и те морализирамъ да раздѣлишъ съ мене кжщата си, това приятелство ли е? Не, азъ ще кажа: рад-

вамъ се за тази кжща, която имашъ, и въ душата си зная, безъ никакво съмнѣние, че туй, което ти имашъ, си готовъ половината да го раздѣлишъ съ мене. Азъ зная, че туй, което моятъ приятелъ има, е готовъ половината да го жертвува за мене; и туй, което азъ имамъ, съмъ готовъ половината да го жертвувамъ за него.

И сега, вие мислите, че сте млади. Ще ме извините, нѣма да считате това за докачение, но ще ви кажа: вие, старитѣ хора, на топлината, и вие, младитѣ хора, на студа, защо сте пратени въ свѣта? Старитѣ, като задухатъ отъ югъ, и младитѣ, като задухатъ отъ сѣверъ, какво ще направите, като се срѣщнете? — Дъждъ ще дойде. А като дойде този дъждъ, всичко онова отдолу ще поникне.

У всички сега има желание да христианизиратъ младото поколѣние, да го въведатъ въ църквитѣ. Азъ бихъ желалъ, тия хора да опрѣдѣлятъ най-първо, какво нѣщо е църквата. Всичкитѣ съврѣмenni богословски опрѣдѣления за църквата сж криви. Въ всичкитѣ църкви опрѣдѣлението за Христа е криво. Вѣрването за Христа е криво. Азъ имъ казвамъ право въ очитѣ. Криво е! Не че нѣма Истина тамъ, има Истина, но казвамъ: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ. Богъ не е Богъ на заблужденията“. И ако днесъ Христосъ съизволява въ църквитѣ, не мислите, че Той седи тамъ заради поповѣтѣ и владицитѣ. Не, Той седи тамъ заради нѣкои бѣдни, прости, невѣжи. За тѣхъ Той съизволява. Тѣ сж прѣдали своето сърце на Господъ, и зарадъ тѣхъ Той седи. А свещеницитѣ какво правятъ? „Господи благослови!“ — и подложи ржката си. И въ Англия, и въ Америка, и въ България, навсѣкѣдъ е така. Каква е тази религия? Азъ като казвамъ „допу паритѣ“, защо гозоря това? То е само за свещеницитѣ. Търговцитѣ иматъ право, на пазара, тамъ има мѣсто за пари, но въ църквитѣ, никакви пари! Казватъ: това е опасно учение. Ето опасенъ човѣкъ! Не, вие извратихте словото Божие, и продавате словото Божие за пари. Не, нѣма да го продавате! Въ църквата никакви пари! И, ако вие сте благородни хора, вие трѣбва да ми благодарите, че азъ ви казвамъ Истината въ очитѣ. Не само, че ви казвамъ тази Истина, но азъ живѣя въ нея. И може да се живѣе

съ нея. Нѣкои оспорзатъ думитѣ ми, каззатъ: този е свещеникъ, дѣца имъ, жена има, какъ ще може безъ пари? Хубаво, не оспорвамъ това. Нека бѣде тъй! Но владиката, койго нѣма нито жена, нито дѣца, защо му сж пари? На свещеницитѣ нека имъ даватъ, но на владикитѣ? А, има друго, друго, друго! Друго нѣщо има. Азъ не говоря само за българскитѣ свещеници, азъ говоря за всички. Има друго нѣщо, което е залегнало въ сърцето на хората, и тѣ не искатъ да изкажатъ Истината. Туй, какъ работятъ свещеницитѣ, съ пари или безъ пари, това не ми влиза въ работата. Въ моята работа не влиза, но въ Божията работа влиза. Ако защитавахъ своя интересъ, азъ щѣхъ да говоря по другъ начинъ, но азъ защитавамъ една велика Божествена Истина, затова излагамъ своята честъ. Ще каже нѣкой: той е глупавъ човѣкъ! Не, не съмъ глупавъ човѣкъ. Ще кажете: той се хвали. Онзи, който се хвали, не пали, а азъ паля. Нѣкои още не сж виждали, не знаятъ какво мога да произведа съ ржката си. Нѣкой ще каже: а, какво може да направи? Тази ржка, като я проточа, та като хвана природата, че като проточа и другата си ржка — нищо нѣма да остане! Да не мислите, че нищо не мога да направя. Има единъ Господъ, съ Когото ние боравимъ! Ще кажа: Господи, покажи на тия хора, че само Ти Си Господъ сега, покажи, че нѣма друга сила, освѣнъ Твоята. Не, не е сила това да убизаме хората. Не е тази задачата на свѣта. Казвамъ: ако единъ день проточа своята ржка, то ще бѣде ржката на Любовта, която да свърже тия хора. Ище кажа: ето, този е правятъ пжтъ въ вашия животъ, а пжтътъ, по който сега вървите, този е кривиятъ пжтъ.

Сега, най-първо трѣбва да се освободимъ отъ заблужденията, но доброволно. Азъ не мога да узѣрвамъ хората да имъ доказвамъ, кое е право, кое не. Нѣкой пжтъ тѣ критикуватъ туй Божественото и каззатъ: какво може да направи Той? Това е глупавъ въпросъ. Я ми кажете, кой човѣкъ до сега е направилъ нѣщо въ свѣта? Всички хора не сж ли оставили своитѣ крсти въ гробищата? И слѣдъ като умре нѣкой, тогава ще го подигнатъ и ще почнатъ да разпространяватъ учението му. Така и сега каззатъ: Христосъ умрѣлъ! Азъ въ умрѣли хора не вѣрвамъ; въ умрѣлия Христосъ не

вѣрвамъ. Азъ вѣрвамъ въ живитѣ хора. Въ хората на Любовта вѣрвамъ, но че прѣди 2,000 години нѣкой живѣлъ и умрѣлъ, азъ въ него не вѣрвамъ, въ умрѣлъ човѣкъ не вѣрвамъ. Защо? Азъ ще имъ кажа: „Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ, и въ Него всички живѣемъ.“ Ще умремъ, казватъ. Не, друго нѣщо се разбира подъ думата смъртъ. Ще умремъ, защото грѣшимъ, а трѣбва да дойдемъ въ съприкосновение съ онази велика Истина, съ Божията Любовь, за да оживѣемъ. И когато дойде онова истинското оживяване, ние ще се разберемъ. Когато ви срѣщна и погледна въ лицето, ще прочета какъвъ е вашиятъ животъ, невашитѣ слабости. Моята душа вижда вашитѣ нужди. Ще разбере, че моятъ приятелъ се нуждае отъ лѣкъ. Ще видя, че животътъ му е малко тежъкъ, че страда и ще му кажа: приятелю, двѣ думи ще ти кажа: Ти ще си вземешъ съ три прѣста малко цвѣтъ отъ пелинъ, ще го туришъ въ едно джезве, ще го държишъ петъ минути да клокне. Тѣй, всѣки день, въ продължение на десетъ дни, ще пиешъ по една чашка пелинъ, и положението ти 75% ще се подобри. Нѣма да му казвамъ да изяде слѣдъ това една бучка захаръ. Не, захаръта, освѣнъ че нѣма да помогне, ще му влоши положението. Пелинъ, пелинъ ще му дамъ, а ако нѣкой ми дойде на гости, тогава ще му дамъ една лъжичка сладко. И то е пакъ икономическо. Днешнитѣ хора минаватъ икономически. Като намѣрили туй изкуство да черпятъ съ по една малка лъжичка сладко, минаватъ евтино. Почерпятъ го, и хайде да си върви! Единъ американски мисионеръ отишълъ на гости въ едно българско сѣмейство, дѣто му поднесли една фѣка сладко. Взелъ една лъжичка, момичето седи, а той, лъжица слѣдъ лъжица — изялъ всичката фѣка сладко. Слѣдъ това казали: „Много яде този американецъ!“ Едно врѣме българитѣ правѣха много добротѣ. Когато имъ дойде нѣкой гостъ, тѣ го нагостяваха хубаво, а не, както сега, съ една лъжица сладко. Азъ не съмъ за лъжичката сладко. Нѣкои хора не се задоволяватъ само съ една лъжичка сладко и не ходятъ на гости. Нѣкои се сѣрдятъ, че не имъ отиватъ на имения день. Ще ви дохождатъ гости, но ще имъ опечете една хубава кокошка или отъ тѣзи хубавитѣ скомбрийки или единъ голѣмъ куркой, напълненъ съ това-онова. Казва: вижъ, та-

кива работи ямъ азъ, другояче не идвамъ. Азъ харесвамъ това, когато ви дойде нѣкой гостъ, да го угостите добръ. Слушайте, когато дойде вашъ приятелъ, не се скѣпете, не минавайте само съ вашето сладко! Сега пъкъ се научили другояче. Казватъ: може и безъ бонбонче—изпрати си картичката и свършена работа! Дойде именията день, прати си картичката, дѣто трѣбва — голѣма честь направилъ! Именъ день съ една картичка! Е, честитъ именъ день! Не, приятелю, не е така. Навсѣкждѣ ударихме само съ картички. Отиваме при Христа, пакъ съ картички. Казвамъ: Христосъ, като отворилъ сега по Рождество Христово чувала, чуди се какво да прави съ тѣзи картички.

И чудното е, че всички тѣзи хора седятъ на единъ умъ и мислятъ, че сж правовѣрни, и че тѣ сж хората, които ще внесатъ култура въ свѣта. Казвамъ: ами отъ 2,000 години защо не внесохте тази култура? „Ама Христосъ ще дойде“. Ще дойде Христосъ, но не по този начинъ, както вие Го очаквате. Не смѣя да ви кажа по какъвъ начинъ ще дойде Христосъ. Когато дойде Христосъ въ свѣта, всичкитѣ ледове ще се стопятъ, снѣгъ нѣма да остане, и вода въ рѣкитѣ нѣма да остане, а ще се прѣвърне въ пара. Ще има такава пара, такова горене — всичкитѣ води, всичко ще се прѣвърне въ огънь и всичкитѣ хора ще се стопятъ. Е, като се стопятъ, какво ще остане отъ хората? Сега хората мислятъ, че само при туй състояние може да се живѣе, само съ ледъ може да се живѣе. Тѣ мислятъ, че само ледътъ е нѣщо реално. Ами ледътъ, като се стопи, като изчезне, какво дава? — Прѣвърща се на вода. Ами тя? — Въ пари. Ами парата? — Тя създава едно движение. Слѣдователно, всичкитѣ наши качества, всичкитѣ наши разбирания трѣбва съвършено да се стопятъ. Първото нѣщо, което трѣбва сега на хората, то е общо довѣрие. Че какво литсва на тия свещеници? Чудни сж сегашнитѣ хора въ България — страхъ ги е отъ мене! Имамъ право да ги е страхъ. Но азъ казвамъ: васъ трѣбва да ви е страхъ само отъ Бога! Какво има да се плашите отъ мене? Азъ зная защо съмъ опасенъ. Свѣтлината, при извѣстни условия въ живота, е опасна. Тѣ казватъ, че туй новото учение ще намали авторитета на владицитѣ и поповетѣ. Ами когато поповетѣ и владицитѣ се

биятъ съ кандилниците, авторитетът имъ не се ли намалява? Тѣ имаха едно събрание тукъ, въ София, въ което тѣхниятъ езикъ не бѣше тъй благовиденъ, както подобава за въ народното събрание. Питамъ: кой е кривъ тогава? Единъ свещеникъ съ своя животъ трѣбва да бѣде образецъ! Тѣзи двама или трима свещеници, не могатъ ли да служатъ заедно за Христа? Единъ българинъ ми разказваше слѣдния случай, станалъ въ Добруджа: въ една българска църква, една недѣля служи български попъ, а другата недѣля — ромънски, а нѣкой пжтъ, въ една и сѣща недѣля, ту на български, ту на ромънски се чете. И на български служиха, и на ромънски. Казвамъ: много хубаво, и на ромънски се служи на Бога, и на български. И хората казватъ: „Аминъ“.

„И всички, които се допрѣха до Него, оздравѣха“.

На всички съврѣменни хора, на всички съврѣменни философи, на всички учени хора, на всички държавници, владици и попове имъ трѣбва въ най-добрия смисълъ, да се допратъ до Истината! Тѣ сж носители на свѣтлината, и Господъ ги чака. Това не значи, че другитѣ сж противъ свѣтлината, но единствениятъ хора, които спѣватъ за сега културата, това сж учениятъ хора, това сж религиознитѣ хора, и то тѣхнитѣ владици Тѣ сж, които спиратъ идването на царството Божие. Господъ пита Христа: „Станаха ли хората?“ Христосъ казва: „Не сж, Господи, тѣ спятъ още“. И ако дойде сега Христосъ, и повика единъ съврѣмененъ български владика да Му рапортира, какво ще Му рапортира? Христосъ ще го попита: „Какъ отива моето паство?“ Какво ще Му каже той? Помнете, че всички ще бждатъ сждени, споредъ своитѣ дѣла! И ако азъ замлъкна да говоря, въ свѣта ще дойде нѣщо много страшно. Когато казвамъ „азъ“, подразбирамъ: когато умнитѣ хора млъкнатъ да говорятъ, когато поетитѣ прѣстанатъ да пишатъ своята поезия, когато пѣснопѣйцитѣ прѣстанатъ да пѣятъ, това е единъ отъ най-страшнитѣ моменти, който човѣчеството може да прѣживѣе. Докато умнитѣ хора говорятъ, докато поетитѣ пишатъ, докато пѣснопѣйцитѣ пѣятъ, докато добритѣ хора изказватъ свободно своята мисль, човѣчеството е на правия пжтъ въ развитието на своята мисль, и тѣ иматъ Бсжието бла-

говоление. Почнатъ ли тѣ да ограничаватъ човѣшката мисль, почнатъ ли да ограничаватъ човѣшкитѣ чувства, почнатъ ли да ограничаватъ човѣшкитѣ дѣйствия, въ свѣта идва нѣщо страшно. И хубавото, великото въ Бога е това: нѣма сжщество въ свѣта, на което Богъ да е казалъ: „Ти направи това“, а на друго да каже — ти не прави това“. Богъ е далъ на хората абсолютна свобода, всѣки да извърши туй, което е вложено въ него, туй, което той вижда за добро. Малкото дѣте Той го оставилъ да постѣпва като малко дѣте, възрастниятъ — да постѣпва като възрастенъ. Това е, което Господъ върши.

Сега, нѣкой казва: „Защо моятъ Учителъ ми казва така?“ Пъкъ азъ питамъ: ами защо моятъ ученикъ ми казва така?“ Да допуснемъ, че учителятъ не критикува постѣпкитѣ на ученицитѣ си, а ученицитѣ критикуватъ постѣпкитѣ на учителитѣ си, свѣтътъ ще се оправи ли? Нито учителитѣ да критикуватъ постѣпкитѣ на ученицитѣ си, нито ученицитѣ да критикуватъ постѣпкитѣ на учителя си; нито синоветѣ да критикуватъ поведението на баща си, нито бащите да критикуватъ поведението на синоветѣ си; нито дъщеритѣ да критикуватъ своитѣ майки, нито майкитѣ — своитѣ дъщери; нито богомолцитѣ да критикуватъ своитѣ пастири и обратно. Това разбирамъ прави отношения. Азъ задавамъ въпросъ: отъ моето гледище запримѣрь, когато нѣкой пжтъ засѣгамъ въпроса за свещенството, това ргзумно ли е? Не е разумно, защото азъ съ туй нищо не придобивамъ. Защо? — Много пжти отъ моитѣ фрази, отъ моитѣ идеи, тѣ все ще намѣрятъ нѣщо да го изопачатъ. Ще прѣмѣстватъ прѣдложението на едно или на друго мѣсто и ще кажатъ: „Той това и това каза“. Не, моето желание е хората да се свържатъ съ Бога на Любовта и да заживѣятъ братски. Ако тѣ иматъ взаимно почитание и уважение помежду си, туй почитание трѣбва да почива на единъ вжтрѣшенъ законъ. Като те срѣщна, питашъ ме, защо те гледамъ. Азъ не те гледамъ, като нѣкой апашъ, за да те обера, или както гледамъ нѣкое говедо, туря си ржката отгорѣ, пипамъ го дали е тлъсто. Не, не е тази моята цѣль. Или, ако ми дадатъ единъ конъ, моята цѣль не е да му туря юзди и да се кача на него, но азъ каз-

вамъ: този конь се нуждае отъ свобода, той дълго време е оралъ. Азъ не мисля за конетъ, но сега има много хора, които сж станали коне. Нѣкой пжтъ казватъ: „Горкиятъ конь“. Не, има хора, които страдатъ хиляди пжти повече, отколкото тѣзи коне, и казвамъ: кое е това учение, което ще даде почивка на тѣзи хора? Кое е това учение, което ще внесе тази радостъ, този миръ вътрѣ въ живота имъ? — Само онѣзи разумни отношения между хората, само ако между хората дойде Божествената Любовь. Само Божествената Любовь ще внесе мекота и разумностъ въ живота. Тази Любовь ще внесезнания, повече духовностъ между хората. И държавитѣ ще се измѣнятъ. Държавниците тѣ ще наредятъ разумни закони. Тогава и служащитѣ ще се измѣнятъ. Всичко туй ще се нареди така, че законитѣ нѣма да се налагатъ съ насилие, и хората ще почувствуватъ една вътрѣшна свобода. По другъ начинъ ще се прилагатъ тия Божествени закони. Този начинъ идва сега въ природата.

„Всички онѣзи, които се докоснаха до Него, оздравѣха“.

Азъ бихъ желалъ сега, у васъ да се зароди едно интензивно желание да се допрете до самата реалностъ на нѣщата и да почувствувате силата на тази реалностъ. Вие сте свободни, нали? Обаче, между мъже и жени, има разногласие. Събиратъ се тѣзи-онѣзи, увѣщаватъ ги, но и между тѣхъ има разногласие, липсва имъ нѣщо. Хора, които не могатъ да живѣятъ добръ помежду си, имъ липсва нѣщо. Тази идея, въ моя умъ, прѣдставлява слѣдующата картина. Дѣсниятъ кракъ на мъжа е счупенъ на 4 — 5 мѣста, а на жената лѣвиятъ кракъ е счупенъ на 4 — 5 мѣста. Могатъ ли тия двама души да се обичатъ, да си услужватъ единъ на другъ и да живѣятъ разумно? Тя се хванала за лѣвия кракъ: „Олеле-олеле!“ Той се хваналъ за дѣсниятъ кракъ: „Олеле-олеле!“ И при това положение казватъ: „Може да живѣемъ по любовь“. По любовь може да живѣятъ само здравитѣ хора. Любовьта не е за болнитѣ хора. Тя може да услужва на болнитѣ, но е за здравитѣ. Туй трѣбва да го знаете веднѣжъ за всѣкога. И най-първо, ние трѣбва да се докоснемъ до Истината, до здравитѣ, да оздравѣемъ и само така

ще разберемъ великата Божия Любовь. Сега, нѣкой казва: азъ искамъ да се изпълни сърцето ми съ Любовь. Е, хубаво, лѣвиятъ ти кракъ е счупенъ, и като се изпълни сърцето ти съ Любовь, ще те боли повече. Ами да ми направи прѣвръзки! Не, като дойде Любовта, прѣвръзки нѣма да има. Ще има ядене и пиене. Любовта седи въ разходки, въ ядене, въ пиене и въ обличане. Туй ще бжде Любовта. Да се обличашъ, въ правата смисълъ на думата, това е велико нѣщо! Да се наядешъ, да направишъ една разходка въ широкия Божи свѣтъ, въ тази свѣтлина, това е велико нѣщо! И сега казватъ нѣкои: ние не можемъ да разберемъ тази Истина. Нѣма да я разберете, ржката ви е счупена. Ще намѣрите най-видния хирургъ да я направи, да я заздравя. Имате нѣкоя малка раничка въ стомаха, или кждѣто и да е, ще я излѣкувате. Всичкиѣ недѣжи въ васъ трѣбва да изчезнатъ веднѣжъ за винаги. А сега, окото ви боли, ухото ви боли.

Въ свѣта сега проповѣдватъ едно учение, че човѣкъ като остарѣе, ще оглушѣе, ще ослѣпѣе, ще се парализиратъ способноститѣ му. Това не е учение на духовния свѣтъ. Това учение, което ние проповѣдваме, което Христосъ е проповѣдвалъ, то не е учение на остарѣване, то е учение на вѣчно подмладѣване. Исаия прѣди хиляди години е казалъ: „Онѣзи, които очакватъ Господа, тѣхната сила ще се възобнови.“ И Христосъ на много мѣста е казалъ: „Ако не се родите отново отъ Духъ и вода, нѣма да влѣзете въ Царството Божие. И Той подразбиралъ сѣщия законъ. И всѣки день човѣкъ трѣбва да се възражда въ себе си, не веднѣжъ, а постоянно да се възражда. И Павелъ казалъ на едно мѣсто тъй: „Да се обновявате въ ума си“. Като се докоснемъ до тази велика Истина, ние ще приемемъ Любовта. Не трѣбва да бждемъ въ горитѣ, не трѣбва да бждемъ и въ църквитѣ. Азъ не говоря противъ горитѣ, не говоря и противъ църквата. Църквата уподобявамъ на една хубава Божествена жена. Църквата, това е общение на жиѣи души, въ които Христосъ живѣе. Тѣ съставляватъ едно цѣло въ себе си. Тази Христова църква не седи въ тия църкви, които ние имаме; тя не седи и въ този салонъ, въ който сме сега, но седи въ душитѣ на живитѣ членове въ тази църква, не само на

тази църква тукъ, но и на всички църкви по цѣля свѣтъ. Тя свързва всички разумни души, въ които живѣе Христосъ. Тия хора образуватъ едно тѣло, а Христосъ е глава на туй тѣло въ великия Божественъ животъ. И, ако вие сте вжтрѣ въ туй Христово тѣло, мислите ли, че Христосъ ще ви остави да бждете гладни? Ако вие сте въ туй Христово тѣло, мислите ли, че вие ще бждете чужди за другитѣ хора? Казвате: отворихъ сърцето си, но не ме разбиратъ. Не ви разбиратъ, но и вие не разбирате. Ако вие сте въ това Христово тѣло, мислите ли, че вашето сърце ще бжде празно? — Не.

„И всички, които се докоснаха до Него, оздравѣха“.

Сега тъй, както ви говоря, азъ забѣлѣзвамъ, че у васъ се явява една малка натегнатостъ, считате, като че ви морализирамъ. Не, азъ ви казвамъ, че има една вжтрѣшна наука, която ни посочва правилнитѣ отношения въ живота. Всѣки единъ човѣкъ трѣбва да живѣе, то е важното. Животътъ на всѣки единъ отъ васъ трѣбва да се изрази въ най-правилната форма, по най-правилния начинъ, да има туй сжщинското съдържание въ него. Туй е необходимо. И въ църквата трѣбва да се създадатъ тия условия, при които всѣка една душа да се прояви. Азъ желая, като се събирате, да се научите какви трѣбва да бждатъ вашитѣ отношения спрѣмо външния свѣтъ, какви трѣбва да бждатъ вашитѣ отношения спрѣмо живата природа. Нѣкой пѣтъ вие се оплаквате, казвате: всички хора отвѣнъ сѣ лоши. Не, не е право, вие изпадате въ една крайностъ. Тѣзи хора отвѣнъ не сѣ по-лоши отъ тия хора вжтрѣ. Общо взето, принципално, има хора свѣтски, които сж въ църквата, но които, сжщо като васъ, разрѣшаватъ единъ принципаленъ въпросъ. Колко хора има такива! Тѣ макаръ, че не сж тукъ между насъ, а въ църквата вжтрѣ, но като се срѣщнешъ съ тия хора, разбирашъ се. Такъвъ човѣкъ, като го срѣщнешъ, виждашъ, че въ него има нѣщо, което те привлича. Не трѣбва да туряме такива рамки, да мислимъ, че само хората, които сж събрани тукъ, въ това общество, сж правовѣрни. То е хубаво да сме събрани въ едно общество, но всѣки единъ човѣкъ, дали той е великанъ или слабъ, дали той е англичанинъ, китаецъ

или японецъ, всѣки единъ отъ тѣхъ има извѣстни качества, които го свързватъ съ другитѣ хора. Питамъ: колцина отъ васъ бихте издържали, ако Христосъ ви се яви днесъ такъвъ, какъвто е, а не какъвто бѣ прѣди 2000 години? Той сега се е много измѣнилъ. Прѣди 2000 години Христосъ бѣше физически доста слабъ, та като Му натовариха единъ кръстъ, не можа да го изнесе на Голгота, а трѣбваше други да Му помагатъ. Обаче, днесъ Христосъ е толкова силенъ, че и да рекатъ да Го разпнатъ, не ще могатъ. Нѣма да намѣрятъ такова голѣмо дърво, на което да Го разпнатъ, т. е. ако всички хора биха се събрали да Му приготвятъ кръстъ, трѣбваше да употребятъ грамадни суми, да ангажиратъ работници и да иждивятъ хиляди години врѣме, докато Му изковатъ единъ кръстъ. А до тогава, отъ небето ще дойде сила, която ще помете свѣта. Много силенъ е днесъ Христосъ, та нѣма кой да Го закове. И при това днесъ нѣма такива гвоздеи, съ които да Го приковатъ. Той е придобилъ туй изкуство, че като каже: „пуфъ пуфъ“, тия гвоздеи, съ които сж Го заковали, се стопяватъ. И десетъ пѣти да Го коватъ днесъ, той все ще се разковава. И дѣйствително, днесъ Христа не могатъ да Го заковятъ и затова казватъ: „Оставьте Го!“ И всички онѣзи отъ васъ, които се допратъ до тази Истина, никой не може да ви закове. Вие сте слаби. Защо? Казвате: „Ами азъ не съмъ ли християнинъ?“ Ако сте християни, нѣма да мислите, че сте нѣщо отдѣлно отъ Христа. Вие ще мислите тѣй, както Христосъ мисли. И Христосъ ще мисли тѣй, както вие мислите. Той е много деликатенъ. Въ Христа има една благородна чѣрта, че Той мисли, както хората мислятъ, но иска и вие да мислите тѣй, както Той мисли. Той като срѣщне нѣкого, и най-простия, и най-бѣдния, ще намѣри единъ случай да му послужи, да му каже нѣщо и ще си змине, безъ да каже: „Азъ съмъ Христосъ“. И като Го запитаешъ, кой си ти — не казва. Ще каже: „Пѣтникъ“. Една благородна чѣрта е, че Той никога не рекламира, не казва, че това и това направихъ.

„И всички, които се докоснаха до Него, оздравѣха“.

Сега, азъ имамъ едно намѣрение, хайде да не го казвамъ, че ще ви изплаши. Азъ съмъ турилъ корито

то отдолу, турилъ съмъ и малко житце и държа една малка сиджимка, но вие не ме виждате. Нѣкои отъ васъ отивате къмъ коритото, и щомъ речете да влѣзете, вие сте похлупени отдолу. Най-първо вие се радвате, а азъ си казвамъ: дали ще дойдатъ, дали нѣма да дойдатъ. И като дойдете до дупката, хвана ви съ сиджимката, и ха, въ коритото. Виждате колко съмъ искренъ! Азъ ви плаша сега, казвамъ: не влизайте подъ коритото, ще потегля! Вие казвате: а, ще потеглишъ. — Ще потегля! Само че между моето корито и оноза, съ което малкитѣ дѣца ловятъ птичкитѣ, има грамадна разлика. Ако се хванете въ моето корито, ще прѣминете океана; ако се хванете за това на дѣцата, ще опитате горещата тенджера.

„И всички, които се докоснаха до Него, оздравѣха“.

Великото вжтрѣ въ живота е да познаемъ Бога, като една разумна Любовь, безъ никакво съмнѣние. Никога да не критикуваме Бога и Неговитѣ постѣпки, защо Господъ е направилъ така свѣта. Трѣбва да изучаваме живота и да знаемъ, че онова, което Богъ е направилъ, въ него нѣма никаква задна цѣль, никаква задна мисль. Въ Бога има само една цѣль: Той иска всички сщщества да бждатъ щастливи, да знаятъ смисъла и на Любовта, и на умразата, и на радоститѣ, и на скърбитѣ, и на доброто, и на злото, и като знаятъ всички тѣзи контрасти, да разбератъ, че всичко това е дадено за разумния човѣкъ. Това е съобразно стиха, който казва: „Всичко дѣйствува за добро на онѣзи, които любятъ Господа“. Трѣбва да знаете, че всички сили, които расгатъ върху васъ, работятъ за добро. Ако вие имате Божествената Любовь, ще можете да измѣните тѣзи сили да работятъ за вашето подигане. Вие безъ зло не може да се подигнете, безъ умраза не може да се подигнете. Ако не ви мразятъ хората, нищо нѣма да стане отъ васъ, нѣма да се подигнете. Я ми кажете, кой светия въ България не е билъ гоненъ? Я ми кажете, кой праведникъ, появилъ се между нѣкой народъ, не е билъ гоненъ? Какъ ще обясните това гонение, защо е било? И сега, тукъ въ България, искатъ да обявятъ едно гонение противъ насъ, но нѣма смисль. Кого ще гонятъ? Това сж хри-

стиански народи. Тѣ вѣрватъ въ Христа, и ние вѣрваме въ Христа. Да вѣрваме въ различни нѣща, разбирамъ. Лесенъ е въпросътъ. Ще позикаме Христа и ще Го питаме: „Сега Ти кажи, кой отъ насъ е христианинъ“? Нищо повече! И каквото каже Христосъ, азъ съмъ съгласенъ, думата Му на двѣ нѣма да направимъ. Ще повикаме Христа. Ще кажете: ама Той е на небето. Той ще дойде и ще каже: „Миръ!“ Какво спорите? — Кой е правовѣренъ. И казва Христосъ: „Всѣки, който люби Бога съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа, съ всичката си сила, и всѣки, който люби ближния си, както себе си, той е на правата страна“.

Казва се: „Който люби Господа съ всичкото си сърце“. Какви сж плодетѣ на сърцето? Какво ще даде този човѣкъ?

„Който люби Господа съ всичкия си умъ“. Какви сж плодетѣ на ума?

„Който люби Бога съ всичката си душа“. Какви сж плодетѣ на душата?

„Който люби Бога съ всичката си сила“. Какви сж плодетѣ на силата?

„И най-послѣ, онѣзи, които любятъ ближния си“. Какви сж плодетѣ на тази любовъ? Всичко туй се опрѣдѣля на думи точно, обаче не трѣбва да се опрѣдѣля само на думи, но и на дѣла.

И тъй, казвамъ: ако между мене и васъ се зароди единъ споръ, лесно ще го разрѣшимъ — ще повикаме Христа.

„И кѣто се допрѣха до Него, оздравѣха.“

И сега, азъ желая, Вие да имате тази опитностъ, да се свържете съ тази реалностъ, да се домогнете до нея. Нѣма по-хубаво, по-красиво нѣщо въ живота отъ онзи великиятъ день, въ който човѣкъ ще почувствува, че той е въ свръзка съ туй Великото, Реалното, което носи живота въ себе си. Единъ день, когато дойдете въ свръзка съ Христа, съ тази велика Любовъ, като се домогнете до Него, ще почувствувате туй не само за единъ мигъ. Азъ никога не говоря за изгубената любовъ. Това не е любовъ. Азъ говоря за Любовъ, която никога не се губи. Пакъ ще турите прѣста си тамъ. Нѣкой пжѣ, нали имашъ спучай, търсишъ ключа да запалишъ елек-

тричеството. Ходишъ, луташъ се тукъ-тамъ, не можешъ да го намѣришъ. Ключътъ не се изгубилъ. Той не си е промѣнилъ мѣстото, пакъ ще свѣтне. Колкото пжти и да си туришъ ржката въ Христовата рана, Той ще ти каже: „Ела и вижъ! Не бжди невѣренъ, но вѣренъ. Не бжди, като онзи, който казва: не струва да люби човѣкъ“. Онзи, който люби, не обича да говори за Любовьта. Говоришъ ли за Любовьта, това не е любовъ. Тихитѣ води сж дълбокитѣ води, шумнитѣ води сж плиткитѣ води въ живота.

И тъй, оставамъ ви единственото въ свѣта, да се домогнете до Христа, да се докоснете до Христа — и да получите това оздравяване. Това оздравяване, именно, ще ви направи членове на църквата.

Бесѣда, държана на 13 януари, 1924 г.

Допрѣнниятъ вжглентъ.

„И допрѣ го до устнитѣ ми
и рече“.

Единъ отъ виднитѣ еврейски пророци, можемъ да кажемъ, единъ отъ най-гениалнитѣ, разправя една отъ своитѣ опитности. Това е една изключителна опитность, не всички могатъ да я прѣживѣятъ, това не е реално. Това, което само единъ прѣживѣва, това е реално. То по видоному е едно противорѣчие, но въ сжщность не е така. Въ дадения моментъ за насъ важи само това, което ние прѣживѣваме, което ние схващаме. Прѣживѣването на този пророкъ седи въ това, че той се намира въ едно изключително положение. Вижда нѣща, които не е виждалъ до тогава, и въ него се заражда едно отчаяние. Той казва: „Видѣхъ Бога“. Ние не можемъ да описваме туй, което той е видѣлъ; ние не можемъ да си прѣдставимъ работитѣ тѣй, както сж били въ сжщность, но сждимъ споредъ думитѣ му. Казва: „Понеже видѣхъ Господа въ Неговата слава, и понеже съмъ грѣшенъ човѣкъ, ще ме сполѣти нѣщо, нѣкаква смъртъ“. И тогава, единъ отъ седящитѣ духове, отъ тѣй нареченитѣ „серафими“, духове на Любовта, взима единъ вжглентъ отъ олтаря, допира го до устата му и казва: „Грѣховетѣ сега ще ти се очистятъ“. Ако вземемъ буквалната страна на този стихъ, питамъ: едно обикновено допиране на вжглена може ли да извърши туй? — Не може. Значи, туй е едно особено допиране. Свещениятъ огънь се долира по особень начинъ.

„И допрѣ го до устнитѣ ми и рече“.

Всички нѣща въ живота започватъ съ единъ вжтрѣшенъ импулсъ, съ единъ вжтрѣшенъ стремежъ, съ едно вжтрѣшно подбуждение. Дълбокитѣ причини

на тия подбуждения, на тия стремежи на човѣшката душа, въ своето съврѣменно развитие, сж неизвѣстни. Много отъ вашитѣ състояния сж неизвѣстни вамъ, и вие не можете да си ги обясните. Искате да бждете богати, имате силно желание за това и можете да посвѣтите цѣлия си животъ, но като ви попитатъ философски, защо искате да станете богати, вие ще кажете: „за това, за онова“, но подбудителната причина не е тази. Можете да имате желание да станете нѣкой философъ или нѣкой ученъ, и на това си желание да посвѣтите цѣлия си животъ, то да ви коснува всичко, но подбудителнитѣ причини, въ сжщностъ, сж скрити. Ако запитатъ колелото въ една воденица, защо се въртишъ, и то каже, че иска да смѣли брашното на господаря си, това така ли е? Чудни сж хората! Тѣ, като това колело, казватъ: „Азъ искамъ да меля брашното на господаря си“. Ами, ако нѣмаше вода, можеше ли да мелишъ? — Не можеше. Слѣдователно, ако ти мелишъ, водата те заставя. Но задъ тази вода седи друга една причина. Топлината ще му каже: „Не зависи отъ тебе, ако азъ не съмъ, ти не ще можешъ да се движишъ“. Ако топлината изчезне, водата не ще може да се движи, а слѣдователно и колелото не ще може да се движи. Значи, причината не е въ колелото, не е и въ водата. Ние се спираме до топлината, но задъ топлината има друга нѣкаква причина, друго нѣщо разумно. Значи не е и въ топлината. Ако нѣма нѣкоя разумна сила, която да раздухва онзи огънь, можеше ли той да гори?

И сега, ученитѣ хора искатъ да ни убѣдятъ, че слънцето отъ само себе си гори. Това е една философия, която почива на една здрава математическа основа. Азъ питамъ: въ вашитѣ кжци, въ вашитѣ огнища, огънятъ отъ само себе си ли се запалва? Не, или вие го запалвате, или нѣкой вашъ съсѣдъ, или нѣкой вашъ приятель. Може вие да сте го запалили и да си заминете, а като се върнете да кажете: „Този огънь гори“. Да, но нѣкой го подържа. Има нѣкаква причина, която подържа този огънь. Слънцето гори и ние казваме, че отъ само себе си гори. Сега, човѣкъ, самъ по себе си, е една запалена свѣщъ. Човѣкътъ гори, и въ туй горене вжтрѣ се проявява жи-

вотътъ. Обаче, единъ день човѣкъ изгаря, както почти всички нѣща изгарятъ — свършва му се маслото. Не казвамъ, че той умира, а — изгасва, но ако му турите малко масълце, пакъ ще гори. Щомъ имате разумность въ себе си, всѣкога може да възобновите топлината. У Исаия, у този видень пророкъ, се заражда единъ страхъ. Умень човѣкъ билъ той, но кое е онова нѣщо, което го уплашило? Можете ли да си обясните произхода на страха, отдѣ води своето начало? — Тази велика сила, Любовта, тя е, която произвежда страха. Страхътъ, това е една сила, която дава потикъ на човѣшката разумность. Само страхливитѣ хора могатъ да бждатъ учени хора. И ние сме учени, защото сме страхливи. И дѣйствително, извадете страха отъ който и да е човѣкъ, и той не може да стане ученъ. Ами онзи учениятъ търговецъ-финансистъ, защо е станалъ такъвъ? — Страхътъ, бабамъ. Страхътъ е, който го кара да държи смѣтка за всичко. Страхъ го е да не остане гладень, голъ, босъ, да не се изложи прѣдъ обществото. Онзи ученикъ защо учи? — Отъ страхъ учи. Онзи на бойното поле защо се бие, защо воюва? — Отъ страхъ воюва той. Навсѣкждѣ отъ страхъ се биятъ, отъ страхъ воюватъ хората. И послѣ казватъ: „Тия хора сж герои“. Не, азъ оспорвамъ това. Това е лично мое схващане, азъ ще ви го докажа. Ще направя едно сравнение, ще ви приведа едно морално положение. То е слѣдующето: туй, което всички хора вършатъ въ даденъ моментъ е прѣстѣпление, а туй, което азъ върша въ сжщия моментъ е добро. Вие ще кажете, че туй мое твърдение е криво, нали така? Хубаво, азъ имамъ пълна каса съ злато. Всѣки, който би бръкналъ въ моята каса, какъвъ ще е? — Прѣстѣпникъ. Азъ мога да го подведа подъ законъ. Но, ако азъ бръкна въ своята каса, азъ съмъ моралень човѣкъ. Слѣдователно, касата, въ този случай, признава само мене за моралень човѣкъ, но всѣки другъ, който бръкне въ моята каса, споредъ закона, е прѣстѣпникъ. Азъ като бръкна, касата прави за мене изключение. Защо? Я ми кажете! Нали вие сте хора на разсѣдението. Туй сж закони на съврѣмненото общество. Ще кажете: това е илюзия. Не, това е така, но азъ питамъ: на какво основание от-

горѣ азъ да съмъ мораленъ, честенъ човѣкъ, а другитѣ да не сж? Касата казва: „Само ти си честенъ човѣкъ, и когато ти бръкнешъ въ мене, азъ не се опетнявамъ“. Добрѣ, но прѣдставете си, че азъ обѣднѣя и прѣдамъ тази каса другиму. И той вземе, че напълни моята каса съ пари. Ако азъ бръкна въ тази моя каса, какъ мислите, ще бжда ли онзи честниятъ човѣкъ? Не, азъ ще бжда безчестенъ тогава. Защо? Слѣдователно, всѣки човѣкъ, въ момента, когато касата е негова, той е честенъ човѣкъ, а когато касата не е негова и той бръкне въ нея, той не е честенъ човѣкъ, той е безчестенъ. И всички хора, които нѣматъ каси сж безчестни а всички хора, които иматъ каси сж честни. Това сж положения на съврѣменното общество, това е съврѣменната логика. Азъ си правя свои изводи, и нека каже нѣкой, че не е така. Туй почива на извѣстни закони. Навсѣкждѣ въ свѣта сжествува сжщата база.

Ние сме много морални хора. Минаваме за хора, които иматъ дълбока любовъ, религиозни сме. Ще ви приведа единъ примѣръ, да видите, до колко всичко това е дѣйствително така. Баща, богатъ банкеръ, има дъщеря и синъ, отлично възпитани. Дъщерята минава за една отъ най-цѣломядренитѣ, ходи скромно облѣчена, не обича да изнудва баща си и майка си. Бащата не е толкова претенциозенъ, не обича да се облича добрѣ. Наближава Рождество Христово. Дъщерята идва, пригрѣща баща си и му казва: „Татко, ще ти поискамъ нѣщо“. Бащата първо мисли, че тя ще му поиска пари, или нѣщо друго. Не, тя казва: „Азъ искамъ да си купишъ една хубава шапка, нови чепици, нови дрехи. Моля ти се, купи си, ще ми бжде толкова приятно да бждешъ хубаво облѣченъ“. Бащата си казва: „Колко е разумна моята дъщеря, иска да ме види хубаво облѣченъ, съ шапка, съ нови чепици и нови дрехи!“ Тя е гений за него. „Азъ ще дойда съ тебе, азъ ще ти избѣра дрехитѣ“. Тръгватъ, тя ще му избира дрехитѣ. И наистина, избира му хубави дрехи. Слѣдъ като избере за него дрехи, той ѝ казва: „Ами ти за Коледа не искашъ ли нѣщо?“ — Е, сега нѣма нужда. „Ами тази шапка не искашъ ли? Много хубава шапка е. Ами този костюмъ, тѣзи обуца?“

Облича я той. Питамъ: кои сж подбудителнитѣ причини, ч дъщерята иска да купи на баща си дрехи? Ще кажете: Рождество Христово. Не е. Тя е видѣла единъ красивъ момъкъ, и не може да каже на баща си: „Татко, азъ се влюбихъ, искамъ да се облѣка хубаво“. Тя не може да се прѣдстави прѣдъ този момъкъ недобрѣ облѣчена, затова си служи чрѣзъ дипломация, първо ще облѣче баща си, а послѣ и себе си. Голѣма дипломатка е тя! Така правятъ хората, а послѣ ще кажатъ, че сж морални, че сж умни. Нѣмамъ нищо противъ дъщерята, но въ дѣното на душата си, тя не казва самата истина.

Сега, като дойдемъ до онзи вжтрѣшенъ религиозенъ животъ, и тамъ има такива положения. Нѣкой пжтъ ние казваме прѣдъ себе си само 50 на сто отъ истината, 50 на сто не я казваме. Нѣкои нѣща ние криемъ и искаме да се извинимъ. Направимъ нѣкоя погрѣшка, казваме: е, обстоятелствата отвѣнка сж такива. Нѣкой пжтъ едва ли ще кажемъ 25 на сто отъ истината, съзнателно искаме да се самоизмамваме. А въ дадения случай нѣщата сж математически, точно опрѣдѣлени. Духовниятъ свѣтъ е свѣтъ, който не се измѣня. Азъ ще ви приведа единъ примѣръ, да ви покажа, кое нѣщо е морално. Той е слѣдующиятъ. Сафрио, тѣй нареченъ, единъ отшелникъ, живѣлъ въ миналитѣ нѣкове, още въ най-раннитѣ врѣмена на християнството. Той принадлежалъ къмъ единъ знатенъ родъ, но се числилъ, като членъ на Всемирното Бѣло Братство. Споредъ окултната философия, той далъ обѣщание, като види, че нѣкой извърши нѣкое прѣстѣпление, никога да не казва, че го видѣлъ. И въ всички случаи, за никого зло да не мисли, никого да не издава. Слѣдъ като прѣживѣлъ 15 години въ това отшелничество, той попада на слѣдния тежъкъ изпитъ. Нѣкоя си богата, видна римлянка, Марциамъ наречена, имала свой любовникъ, съ когото се разхождала прѣзъ една хубава мѣстность. Нейниятъ любовникъ я заподозрѣлъ въ нѣщо, забива ножа си въ гърдитъ ѝ и тя остава на мѣсто, умира. Тѣкмо по това врѣме Сафрио минава прѣзъ тази мѣстность и вижда една жена, лежи мъртва на земята. Той се чуди, какъ е станало това убийство. Веднага минаватъ хора покрай това

мѣсто и го запитватъ: „Кой уби тази жена?“ Той видѣлъ кой я уби, но далъ веднѣжъ обѣтъ да не казва кой извършилъ прѣстѣпление, отговаря: „Азъ я убихъ“. Хващатъ го, даватъ го подъ сѣдъ. Всички се намиратъ въ чудо, единъ отшелникъ отъ 15 години, да убие една жена! И най-послѣ си мислятъ: нѣкакво ужасно прѣстѣпление трѣбва да е извършилъ той, и за да го прикрие, рѣшилъ да убие тази жена. Осждадатъ го на смъртъ, но той казва на сѣдиитѣ: „Азъ имамъ прѣдъ умрѣлата едно задължение, и споредъ обичая, искамъ за послѣденъ пѣтъ да я видя, да изпълня туй си задължение“. Слѣдъ това вие ще приложите смъртното наказание“. Ще кажете: това митъ ли е или легенда, че работитѣ ставатъ много бързо? Въ митоветѣ и въ легендитѣ работитѣ ставатъ много бързо, не се протакатъ много. Той се приближава до умрѣлата, простира рѣцѣтъ си отгорѣ ѝ, тя става, издига се. Още единъ пѣтъ простира рѣцѣтъ си, трети пѣтъ, и най-послѣ тя става, оживява. Той казва: „Сега, азъ изпълнихъ своего задължение, можете и вие вече да приложите своята присѣда къмъ мене“. Тя се обръща къмъ сѣдиитѣ и казва: „Не е този, който ме уби“. Слѣдователно, когато нѣкой каже, че той не е извършилъ туй прѣстѣпление, което му приписватъ, то ако той дѣйствително не е извършилъ прѣстѣплението, ще има сила да издигне умрѣлата. Законътъ е такъвъ. Азъ изваждамъ единъ моралъ: всѣки човѣкъ, който не може да поправи една своя погрѣшка, той е прѣстѣпникъ, а всѣки, който може да поправи една своя погрѣшка, той е Сафрио. И когато нѣкой пѣтъ азъ ви казвамъ, че вие можете да поправите погрѣшката си, вие казвате: не мога, азъ съмъ слабъ. Не, всички можете да бждете като Сафрио. Ако единъ Сафрио можа да въздигне Марциама, умрѣлата, нима вие ще бждете по-слаби да изправите една своя погрѣшка?

Въ какво седи сега благородството на съврѣменнитѣ хора? Кое е цѣнното въ тѣхъ? Ако нась, въ съврѣменното общество, ни запитатъ, кои сж онѣзи особени качества, които отличаватъ човѣка отъ животнитѣ? — Говорѣтъ, ще кажете. Че и животнитѣ говорятъ. Я вижте онѣзи врабченца, какъ чуруликатъ! Като мине нѣкой соколъ покрай тѣхъ, извикватъ:

„Чврѣкъ“ — и моментално се скриятъ. Щомъ замине соколѣтъ, дадатъ си единъ знакъ и пакъ излизатъ всички. Иматъ си и тѣ знакове. Казватъ: разумното слово е, което отличава човѣка отъ животното. Но въ какво седи разумното слово на човѣка? Нѣкои казватъ: да вѣрваме въ Бога! Въ какво седи тази вѣра? Нима онова животното, което гледа къмъ своя господарь и изпълнява неговата воля, та този човѣкъ не е въ неговия умъ като единъ Богъ? Каква разлика има между тебе и туй животното, когато ти служишъ на Бога? Човѣкъ е само онзи, който изключва отъ себе си всѣко прѣстѣпление, всѣка лоша помисль, всѣко лошо желание, всѣко лошо дѣйствиe. Нищо повече! Човѣкъ е само онзи, който не отнима живота никому. Той е човѣкъ, той е Сафрио. Ако, слѣдъ като се скарате съ нѣкого, въ вашия умъ се яви мисльта: чакай, азъ имамъ единъ ножъ, ще го забия, ще му отмѣстя — човѣкъ ли сте? Нима онази възлюбена жена, слѣдъ като обича своя възлюбенъ и види, че той обича нѣкоя друга жена каже: „Азъ ще му отмѣстя“ та това е човѣшко? Какво има отъ това, че люби друга? Хубаво, всички жени минаватъ за честни, сега по вашему разсждавамъ. Ако попитатъ васъ, женитѣ, ще кажете: а. ние сме честни. Всички минаватъ за честни. Хубаво, ако вашиятъ мжжъ се влюби въ една жена, и тя минава за честна, кое е онова, което може да го обезчести? И ако вашата жена се влюби въ единъ мжжъ, и той минава за честенъ, кое е онова, което може да я обезчести? Щомъ има нѣщо въ васъ, което може да ви обезчести, то е другъ въпросъ. Но вие всички твърдите, че е така, че туй е 100 на сто. Питамъ тогава: ако вие всички жени сте честни, защо се подозирате тогава? Кое ви дава поводъ да се подозирате сега въ дадения случай? Имате ли право въ дадения моментъ да ограничавате душата? Вие вжтрѣ въ душата на вашия мжжъ ли сте? Въ ума на вашия мжжъ ли сте? Знаете ли какви сж онѣзи дълбоки подбудения отъ миналото, какви сж отношенията между двѣ души? Вие казвате: той се влюбилъ. Може да не е така, но привидно да е само. Като каже нѣкой, че се е влюбилъ, какво подразбира влюбването? Нима нѣкой не може да се влюби въ моята каса; нима не може да

се влюби въ моитѣ обуща? Щомъ се влюби, задига ги. Единъ день, щомъ видя моитѣ обуща на други крака, азъ ще кажа: азъ се радвамъ, че тия мои обуща ще ти служатъ така, както и на мене. Ако подамъ заявление и се оплача, какво ще спечеля? Какво отъ това, че не сж на моитѣ крака, а сж на неговитѣ? Слѣдователно, ние напушаме Божия законъ и се спираме прѣдъ нѣща, които сж извънъ морала. Ние, съврѣменнитѣ хора, считаме едно положение за морално, а друго — за неморално. Всѣко едно неморално положение има особена чѣрта на човѣшкото лице. И форма си има то. Прѣстѣплението въ свѣта живѣе, и то сжщо си има форма. Прѣстѣпната мисль си има особена форма, прѣстѣпното желание си има особена форма, прѣстѣпното дѣйствиe — сжщо. Тѣзи найтънцитѣ нѣща, запримѣръ, и тѣ иматъ своя форма. Нѣкой пжтъ ние не искаме да признаемъ това, но въ погледа се вижда — лошъ погледъ има такъвъ човѣкъ. Съ този погледъ казва: ти направи тѣй, но и азъ зная какъ да постѣпя. Той направи нѣкоя гримаса съ устата си или си затвори едното око, тѣй, понамигне съ него. Е, казвамъ: споредъ вашата философия, какво лошо има въ това, че нѣкой мжжъ намигналъ на нѣкоя жена? Въ какво седи прѣстѣплението? Какво отъ това, че си затворилъ едното око? Тѣй както си е затворилъ окото, той казва: „Азъ съмъ много честенъ човѣкъ, гледамъ само съ едното си око, имамъ само единъ законъ“. Ние го даваме подъ сждъ, че извършилъ едно прѣстѣпление. Ние казваме, че когато нѣкой човѣкъ затвори едното си око, това е прѣстѣпление, а когато гледа жената съ двѣтѣ си очи, това не е прѣстѣпление. Намигналъ ѝ. Питамъ: гдѣ е моральтъ? Въ какво седи морала? Че затворилъ едното око, това се счита за прѣстѣпление!

Седятъ всичкитѣ моралисти, искатъ да ни убѣдятъ, че въ свѣта имало мораль, имало установени положения. Едно морално състояние дава едно морално разположение, едно вътрѣшно разположение. То едновременно внася въ ума свѣтлина, въ сърцето внася ширина, а въ волята внася сила. Всѣко една положение, което внася свѣтлина въ ума, разширение въ сърцето и сила въ волята, това е само едно морално положение, не е

още моралъ. Нѣкои хора казватъ, че сж морални. Отъ това гледище, въ съврѣменното общество, има малко хора, които сж морални. И онѣзи, които създаватъ законитѣ, като се поставятъ въ положение да ги изпълнятъ, тѣ сами ги прѣстѣпватъ. Съврѣменното общество създава закони, и само не ги изпълнява. Значи, английскитѣ закони не сж валидни за България, и българскитѣ закони не сж валидни за Англия. Питамъ тогава: нали трѣбва да има единъ общъ знаменателъ? Имаме американски закони, имаме английски закони, имаме германски, французски, руски, китайски, японски, но гдѣ е общността на тия закони, гдѣ е валидността имъ? Валидни ли сж едновременно за всички? И ние виждаме, че въ България, ако убиешъ въ мирно врѣме единъ човѣкъ, ще те затворятъ, ще седишъ въ затвора 10 — 15 години и ще минешъ за безчестенъ. Но, ако ти въ врѣме на война убиешъ 10 души, ще ти турятъ единъ георгиевски кръстъ, ще те считатъ герой. Това не е само у българитѣ. И у англичанитѣ, и у руситѣ, всички общо ще турятъ кръстъ за храбрость. Въ мирно врѣме всички подържатъ, че прѣстѣпления не трѣбва да се вършатъ, а въ врѣме на война казватъ: „Колкото повече убиешъ, толкова по-добрѣ“. Туй раздвояване отъ ждѣ е дошло? Сега, ще кажатъ нѣкои, че това е за да очистимъ свѣта, за да го подобримъ. Добрѣ, увѣрени ли сте, че свѣтътъ се нуждае отъ такова прѣчистване? Когато единъ български лозаръ изпраща нѣкой да му рѣже лозето, какъвъ човѣкъ ще прати? — Разбира се, нѣкой майсторъ, който разбира отъ рѣзане. Не всѣко рѣзане е правилно рѣзане. Казватъ: да се създаде единъ законъ! Да, но не е само това. За да се създаде единъ законъ, трѣбва да се събератъ най-умнитѣ, най-ученитѣ, най-силнитѣ хора въ свѣта. А въ съврѣмения свѣтъ, въ съврѣменна Европа, кои правятъ законитѣ? Тия тѣхни закони азъ наричамъ закончета. Обаче, въ свѣта има единъ великъ вжтрѣшенъ законъ, който едновременно наказва и законодателя. Всѣки единъ законъ, който не е въ съгласие съ живата природа, всѣки единъ законъ, който не е въ съгласие съ Бога, той не е истински законъ. Азъ не говоря за този Господъ, за който говорятъ

хората. Не, има единъ Господъ въ свѣта, който въздава на всичкитѣ народи едновременно.

Азъ нѣма да се спирамъ сега да ви обяснявамъ, че всички тѣзи промѣни, всички тѣзи икономически пертурбации, гладъ, болести, всичко това е резултатъ на онѣзи извратени закони на държавитѣ въ свѣта. Колкото по-малко закони има въ една държава, толкова тази държава е по-добрѣ, а колкото повече закони има въ една държава, толкова тя стои на едно по-низко ниво въ своето развитие. Нѣкои ще ми възразятъ. Питамъ тогава: ако законитѣ сж едно естествено положение на съврѣменното общество, гдѣ сж кодекситѣ, когато единъ мжжъ и жена се оженятъ и народятъ дѣца, какъ да ги възпитаватъ и отхранватъ? Има ли написани закони? Има ли нѣкакви закони, споредъ които майката да сжди сина си и дъщеря си? Има ли нѣкакви закони, споредъ които бащата да сжди сина си и дъщеря си? Има единъ законъ, но написанъ ли е? По нѣкой пжтъ, ще видишъ, бащата и майката държатъ тамъ една пръчица и казватъ: „Видишъ ли я.“ Тамъ е всичкиятъ законъ —въ пръчицата. И нѣкой пжтъ майката я вземе, намагнетиса малко по задницата малкото дѣте, то попѣе и всичко се свършва. Добрѣ, една държава не е ли една фамилия? Нека и държавата си има една малка тояжка тамъ. Ако казватъ за съврѣменното човѣчество, че е пропаднало, азъ прѣдлагамъ това, което и другъ пжтъ съмъ прѣдлагалъ. Нека всички управляващи, цѣлата полиция, властѣта, всички сждии, стражари да се отеглятъ, да остане безъ тѣхъ, и нека въ продължение на 5 дѣня да се даде свобода, всѣки да се прояви свободно. Да видимъ тогава, дали ще има повече кражби и прѣстѣпления или по-малко. И азъ казвамъ: настанала е една такава епоха, когато всичкитѣ религиозни хора трѣбва да се самоопредѣлятъ.

Ще се върна къмъ стиха „И допря го до устата ми.“

Азъ наричамъ този огънь, огънь на Любовта. Устата, това е символъ на разумното въ свѣта. Уста има само разумниятъ човѣкъ, а всички онѣзи хора, които сж неразумни, тѣ нѣматъ уста. Ако вие считате отверстието на устата и езикътъ, които имате, за уста, това е ен уста. Устата е създадена за единъ разуменъ разго-

воръ. Тази уста трѣбва да бжде сладка, да нѣма въ нея никакви горчивини. Този, който е създалъ езика, никакви горчивини не е внесълъ въ него, затова и никакви горчивини не трѣбва да има.

Въ сегашнитѣ културни хора, въ хората на новитѣ течения—разнитѣ окултисти, теософи, християни, хора отъ каквато и да е религия, азъ подържамъ: тѣхнитѣ усти и тѣхнитѣ езици трѣбва да бждатъ чисти. Ако всички онѣзи водители на религиознитѣ течения биха постъпвали като Сафрио, да казватъ: „Туй прѣстѣпление е наше“, свѣтътъ щѣше да се оправи. Ако всички духовници биха казали: „Освободете всички затворници, защото за войнитѣ, за всички нещастия ние сме виновни,“ то, като потеглятъ три пѣти ржцѣтъ си, цѣлиятъ свѣтъ ще възкрѣсне. Ами че туй е положението, въ което съврѣмениятъ свѣтъ трѣбва да дойде. Да кажемъ, всички вие, които ме слушате, очаквате нѣщо, но ако ви попитатъ, защо сте дошли на земята, какво ще кажете? — Е, да се осигуримъ. Но, дѣйствително, можемъ ли да се осигуримъ? Азъ бихъ желалъ да видя единъ осигуренъ човѣкъ отъ хиляди години. И тогава казвамъ: силниятъ човѣкъ може да стане слабъ, и умниятъ човѣкъ може да стане глупавъ. Не сж положителни нѣща тѣзи. Юнакътъ въ младини, като стане на 60—70 годишна възраст ще бжде така безсиленъ, както най-малкото дѣте. Онзи ученъ човѣкъ може да заболѣе, и неговиятъ мозъкъ отъ едно заболѣване може да изгуби всичкото свое знание. Значи, всѣко нѣщо, което можемъ да загубимъ, всѣко нѣщо, което не е вжтрѣ въ нашата воля, то не съставлява сжщността на нѣщата.

И тъй, чисто духовниятъ свѣтъ е свѣтъ създаденъ отъ идеални форми. Запримѣръ, какъ се проявява Любовьта? Въ съврѣмения свѣтъ Любовьта може да се проявява само чрѣзъ добродѣтелята, иначе тя е недосѣгаема. Самата добродѣтель се изявява чрѣзъ материали, а Любовьта, като принципъ, е нѣщо нематериално. И човѣшкиятъ умъ, тъй както се проявява, е нѣщо нематериално. Човѣшкиятъ умъ се проявява само чрѣзъ човѣшкитѣ мисли. Разумната човѣшка воля е една чисто духовна сила, но само чрѣзъ своитѣ дѣйствия тя се материализира.

Този серафимъ, Любовта, трѣбва да се докосне до нашия устни. Тя се е докоснала до този великъ пророкъ да го въздигне, и отъ тамъ насетнѣ този пророкъ е писалъ тѣзи хубави работи. Откакъ се е докосналъ този серафимъ до Толстой, отъ тогава той е почналъ да пише тия хубави работи. И всѣки човѣкъ, до когото се допре този свещенъ огънь на Любовта, всичко може да направи, всичко хубаво може да напише. Питамъ: кое е по-хубаво въ свѣта, да имашъ нѣщо, отъ което да се ползувашъ, или да го придобиешъ и да ти го взематъ? Вземете сега съвременния културенъ свѣтъ, съвременна Европа, какво придоби въ тази обща война, въ която умрѣха 30 милиона хора? — Въ сжщностъ нищо не придоби. Развратътъ въ най-голѣмата сила влѣзе въ съвременния свѣтъ, и сега идватъ още по тежки страдания. Да не мислите, че идва миренъ живогъ. Не, сега сме прѣдъ вратата на още по-лоши нѣща и ще видятъ, какви нѣща ще станатъ въ природата. Най-много слѣдъ 10 години, хорага ще видятъ какви промѣни ще станатъ въ живата природа. За всѣко нарушение въ живата природа, тя иска своето равновѣсие. Всички тѣзи хора, които сж измрѣли, тѣхниятъ животъ, който еволюираше и се спрѣ, създаде извѣстна отрова вътрѣ въ свѣта. И всѣкога слѣдъ една война се ражда развратътъ. Въ съвременното общество трѣбва да има опомване. Опомването се състои въ това, хората трѣбва да съзнаятъ, че извѣстни положения сж грѣшни. Сега, и англичанитѣ, и французитѣ, и българитѣ искатъ да ни увѣрягъ, че войната е въ реда на нѣщата. Не, войната е едно изключение, не е въ реда на нѣщата. Една случайностъ е тя, едно изключение, а изключенията, това сж единъ законъ за проявяване на разумния живогъ. Запримѣрь, нѣкои, които иматъ запичане, може да имъ се даде рициново масло. Но рициновото масло е една случайностъ, едно изключение въ живота, то не е една необходимостъ. То не може всѣкога да се взима. То е, само за да се урегулира човѣшкиятъ стомахъ, да се прѣмагне онова състояние, което е противъ растенето на неговия организъмъ. Сега, колцина иматъ този характеръ на Сафριο? Съвременното духовенство казва: „Ние не сме въ състояние да оправимъ свѣта. Учителитѣ, тѣ сж виновни за

младежъта, тѣ сж безбожници, не ги учиха на бащината имъ вѣра.“—Ако питате учителитѣ, тѣ ще кажатъ: „Родителитѣ сж виновни, обществото е таково.“ Ако питате обществото, то ще хвърли вината другиму. Всички слагатъ прѣгрѣшенията единъ на другъ, и всички сж все чисти и праведни. Казватъ: „Природата е такава, Господъ е създалъ таквъ свѣта.“ Всичко слагатъ на Бога. Господъ казва: „И Христосъ, като дойде едно врѣме, и Него осждиха, заковаха Го на кръста.“ Неговитѣ ученици мислѣха, че Той е много силенъ. И Юда, който Го прѣдаде, казваше: „Азъ ще Го прѣдамъ, за да се прояви Неговата слава.“ Той мислѣше, че като Го прѣдаде, съ единъ замахъ Христосъ ще се освободи. Обаче, видѣ, че Той билъ слабъ и умрѣ, като другитѣ хора. Като Го разпнаха, той съжालяваше. Какво мислѣше Юда? Той мислѣше, че Христосъ е много силенъ, ще стане царъ да управлява свѣта, а Юда ще стане Неговъ пръвъ министъръ. Но като видѣ, че нищо не можа да стане отъ това, което очакваше, той се самоуби. Другъ единъ отъ Христовитѣ ученици взе ножъ да Го брани.

И въ врѣмето на Христа имаше хора, които казваха, че свѣтътъ безъ ножъ не може да се поправи. Този ученикъ искаше да вземе много ножове, но Христосъ му каза: „Вземи само единъ ножъ, за да си направишъ опита. Единъ ножъ ти е достатъченъ“. И Петъръ взе единъ ножъ, наточи го хубаво въ градината. Смѣлъ бѣше той, не знаеше, какво можеше да го сполети. Тогава нѣмаше комунисти и анархисти. И като взе ножа, видѣ че билъ много страхливъ. Страхливъ бѣше той, ще ви докажа. Като отиде въ градината, отъ треперенето на ржката му, едва можа да отсѣче ухото на слугата, и Христосъ му каза: „Слушай, ти нищо не можешъ да направишъ, азъ виждамъ, но скриј ножа въ ножницата“. И Петъръ казва: „Учителю, само да пожелаешъ ти, азъ съмъ готовъ на всички жертви, азъ съмъ силенъ, ще те браня“. Той скри ножа си и слѣдъ туй офейка. Отидоха идеи, всичко отиде. И всички се разбѣгаха. Като отидоха тамъ, въ преторията, казватъ на Петра: „И ти си единъ отъ Неговитѣ ученици“.—А, азъ съмъ човѣкъ съ други възгледи, не съмъ отъ Неговитѣ ученици — отрече се.

Три пжти се отрече отъ Христа, и слѣдъ туй Христосъ го попита: „Петре, гдѣ ти е ножътъ?“ И като Му каза Христосъ тия думи, той Го разбра. Докосна го Христосъ съ онзи огънь на Любовта и му каза, гдѣ е пжтътъ за избавлението на човѣчеството. Не чрѣзъ ножъ ще се избави свѣтътъ, но сърце трѣбва, умъ трѣбва, безстрашие трѣбва, а ти си, Петре, страхливъ, страхливъ, като заякъ! Азъ съмъ ви привеждалъ онзи анекдотъ за заяка, който казвалъ: „Дотегна ми вече въ горитѣ, азъ ще излѣза навънъ въ свѣта.“ Купилъ си два кобура, въоръжилъ се, разхожда се. „Пафъ!“ — тракнало нѣщо, подскочилъ и избѣгвалъ. „Втори пжтъ нѣма да бжда страхливъ“. Тракнало пакъ, пакъ избѣгвалъ. Колкото пжти тракнало, все избѣгвалъ въ гората. Та и ние сега сме герои. Англичанитѣ въ първо врѣме бѣха герои, но послѣ въ хоризонтално положение дрехитѣ имъ. Германцитѣ — сжщо, отначало бѣха горди, но послѣ въ хоризонтално положение пардесютата имъ. Като ги разбиха, и тѣ бѣха въ сжщото положение. Не сме видѣли герои. И българитѣ, като бѣгатъ, и тѣхнитѣ пардесюта сж въ хоризонтално положение. Всички бѣгатъ, но като се върнатъ въ отечеството си, казватъ: „Като насъ герои нѣма!“ Не, не, приятели, геройството седи въ друго. Азъ бихъ счелъ герой ето кой народъ: когато излѣзатъ нѣкои народи да се биятъ, то истинскитѣ герои отъ тѣхъ, като си дигнатъ ржцѣтъ, да приспятъ своитѣ неприятели, да отидатъ при тѣхъ, да имъ взематъ оржжията, да ги нахранятъ хубаво и слѣдъ това да ги върнатъ при тѣхния царь, като имъ кажатъ: „Слушайте, ние сме миролюбивъ народъ, не искаме да ни закачатъ.“ Втори и трети пжтъ, като дойдатъ, да направятъ сжщото. А насъ, сега ще ни разказватъ, че сме герои. И картечниятъ огънь тѣй прави: гъкъ-тъкъ-тъкъ! Но и отъ неприятелската страна: тъкъ-тъкъ-тъкъ. И еднитѣ, и другитѣ се избиватъ. Каква философия има въ това избиване? И въ всички църкви ученигѣ учатъ, че Богъ е Любовь, че майкитѣ и бащитѣ трѣбва да се обичатъ. Питамъ тогава: ти защо ще разплачешъ тази майка съ убиването на този нейнъ синъ? Тази майка, която го е цѣлувала, милвала и казвала: „Синко, синко, безъ тебе не мога“ — ти ще я разплаквашъ. Защо да ѝ наносяшъ тази рана? То и,

когого убивашъ, той има сестра, братъ. Всички разплак-
ваме. И сега, всички свещеници, всички проповѣдници
на този живия Христосъ, седягъ и казватъ: „Така трѣбва
да бжде“ Не, не трѣбва да бжде така. Не трѣбва да
разплакваме нашитѣ майки и бащи; не трѣбва да раз-
плакваме нашитѣ сестри и братя. Така трѣбва да мислятъ
и англичанитѣ, и французитѣ, и китайцитѣ, и япон-
цитѣ, и руситѣ, и българитѣ. Като мислимъ така, ще
се оправи този свѣтъ.

Сега, въ свѣта иде една велика сила, азъ я наричамъ
живиятъ Господъ, който иде въ свѣта. И ясновидцитѣ,
дори и най-зиднитѣ учени хора, виждатъ вече това.
Иде Господъ! Ще видягъ всички това. Всички казватъ:
да видимъ Господа! Азъ ви казвамъ положително: вие
всички ще Го видите. Не днеска, но единъ день вие
ще Го видите всички. Не слѣдъ 1000 години, не и
слѣдъ 900 години, малко по-рано ще бжде, не и слѣдъ
800 години, не и слѣдъ 500 години, още по-рано ще
бжде. Азъ мога да се спра на 500 години. Ще кажете:
то е въ далечното бждеще, не е заради насъ. Още по-
близо е. И знаете ли какво ще бжде положението на
сърѣмненото човѣчество, когато дойде Господъ?
Всички хора ще бждатъ прострѣни на земята съ ли-
цето си надолу. Съ всички, безъ разлика, така ще
бжде; цѣлото човѣчество ще бжде прострѣно на земята.
Всички ще лежатъ, ще мине тогава Христосъ и ще
каже: „Онѣзи, които сж правили добро, които сж се
подчинявали на Божия законъ, ще възкрѣснатъ. А онѣзи,
които не сж ходили по Неговото учение, ще останатъ от-
вънъ. И слѣдъзателно, като потегли Христосъ рѣцѣтъ си
върху тѣхъ, тѣ ще възкрѣснатъ. Христосъ ще пита,
колко има между българитѣ, които сж ходили по
Неговото учение? Колко американци, германци, фран-
цузи, руси и други има между всички, които сж хо-
дили по Неговото учение? Той ще види, кои сж истин-
скитѣ, и вие ще видите, между кои сте. Ако станете,
вие ще Го видите, ще видите онова велико лице, което
казва: „Гладенъ бѣхъ, нахранихте ме; жаденъ бѣхъ,
напоихте ме; въ затворъ бѣхъ, посѣтихте ме; боленъ
бѣхъ, прѣгледахте ме.“ Но това сж само символи, задъ
които се криятъ велики истини.

Сега, туй учение на Христа не е само единъ им-

пулсъ, да се въодушеви човѣкъ врѣменно, то не е само едно въодушевление. Божественото учение мяза на единъ малъкъ огънь, който се постоянно разгорява. И всичко, което прави човѣкъ, прави го само заради Бога. Питамъ ви: защо става всичкиятъ споръ сега въ свѣта? Вие ще се срещнете нѣкой пжть, ще кажете: а, шапката му е хубава. На дрехитѣ му ще погледнете, на знанието, но всички тия нѣща сж външни украшения. Онова, което отличава човѣка, е друго. Азъ ще ви приведа едно сравнение. Минавате прѣзъ едно плачинско мѣсто, нѣкой овчаръ си направилъ тамъ нѣкоя малка колибка съ една стаичка. Той ви покани, нагости, посвири ви, и вие си заминете. Слѣдъ 15 години минавате пакъ прѣзъ това мѣсто, нѣма колибката. Този овчаръ разбогатѣлъ, продалъ всичко, направилъ си единъ хубавъ палатъ, купилъ си автомобили, наредилъ си палата добръ, съ електрическо освѣтление, съ банята му, и си казвате: „Положението на този овчаръ се подобрило.“ Но, я попитайте онѣзи овчари, съсъди, какво ще ви кажатъ за него! Ще ви кажатъ, че той не е първиятъ човѣкъ вече, не е такъвъ, какъвто бѣше. Той вече е богатъ, има всичко, голѣмъ палатъ, шарени прозорци съ хубави завѣси, той е самъ облѣченъ въ копринени ризи, но на колко вдовици той е взелъ имането, колко сиромаси е опропастилъ! Питамъ: гдѣ е тогава щастieto му? Често вие казвате: колко е свегнало лицето на този, а на онзи колко е пожълтѣло! Азъ обичамъ по нѣкой пжть жълтитѣ хора. Ами, че тѣ ни трѣбватъ! И колкото повече жълти хора имаме, толкова по-добръ. Онѣзи, оправенитѣ хора, не сж най-добритѣ. Това е едно заблуждение. Онзи, съ изпжкналитѣ очи, не е най-добриятъ. Азъ наричамъ красиви очи знаете ли кои? Когато си обезсърченъ, отчаянъ, срѣща те нѣкой, тури си ржката на главата ти, погледне те и ти каже: „Братко, не бой се, не бой се, има добри хора въ свѣта.“ Ти усѣтишь една топлина и въ тебе настане цѣлъ прѣвратъ. Това е човѣкътъ съ добритѣ очи. Жена или мжжъ, като тури ржката си отгорѣ, подига този, отчаяниятъ. Казвамъ: браво! Но, ако тя тури ржката си върху него и го смѣкне, казвамъ: съжالياвамъ. Ако единъ мжжъ тури ржката си върху главата на една развратна жена и я

спасява, казвамъ: браво! Ако неговата жена се сърди, че той спасилъ тази жена, казвамъ: жено, ти не разбирашъ единъ отъ великитѣ Божии закони, ти не разбирашъ волята Божия, твоятъ мъжъ не е дошълъ да служи на тебе, Той ще служи първо на Бога, послѣ на себе си и най-послѣ на тебе. Туй е едно положение, което съвременнитѣ хора трѣбва да разбиратъ. Вие казвате: този човѣкъ, като ни проповѣдва това нѣщо, върши ли го така? Ами, когато всички спятъ, какво прави той, какъвъ е неговиятъ интименъ животъ? Ами ако насъ само тѣй ни забавлява? Да, тѣй прави свѣтътъ, възможно е и азъ да го правя. Нали всичкитѣ хора, свѣтътъ, Господъ го е направилъ? Да, Господъ го направи, но въ него има сила да изправи всичко. И единъ день Господъ ще оправи свѣта. Азъ ви казвамъ: провѣрете единъ законъ въ свѣта! Намѣрите се въ едно безизходно положение, опитайте Господа тогава! Ако вие искате да опитате великата Истина, кажете си въ душата: ако всичко това Господъ е създалъ, отъ сега грѣхъ не правя. Кажете ли си така, всичкитѣ ваши недъзи, умствени, сърдечни и волеви, всичко туй ще изчезне и вие ще бъдете свободни. Азъ употребявамъ вашия изразъ, защото Господъ васъ не ви е създалъ. Родениятъ отъ Бога грѣхъ не прави.

Сега, често нѣкои ми казватъ: Учителю, кажи една дума! Но като се каже думата „Учитель“, азъ подразбирамъ друго едно значение. Азъ разбирамъ, че въ свѣта има само Единъ Учитель, Единъ е Той! Единъ е Този, Великиятъ Учитель. Когато азъ правямъ туй, моятъ умъ другояче мисли. Ще ви приведа единъ примѣръ. Тази сутринъ, бѣше се вече съмнало, седя въ стаята си и съмъ дълбоко замисленъ. Ключътъ на лампата ми е затворенъ. Седи при мене единъ мой приятель, и веднага лампата свѣтва. Казвамъ си тѣй, по човѣшки: какъ така съмъ оставилъ лампата да свѣти? Простирамъ ръката си да я изгася. Казвамъ си: тия отвѣнъ, по инсталацията, си играятъ съ електричеството, играятъ си съ тока—ту го пущатъ, ту го спиратъ. Чакай да затворя ключа! Затварямъ ключа, тя пакъ свѣтва. Казвамъ: лампата свѣти и при затворенъ ключъ. Отварямъ я, пакъ свѣти. Питамъ този приятель, който седи при мене: какво

става? Той ме пита: ама възможно ли е? Значи, електричеството и като е отворено се проявява, и като е затворено се проявява. Азъ мога да ви обясня това и научно, но изведнъжъ се спирамъ и какво виждамъ! Единъ мой заминалъ приятелъ дошълъ и ми казва: „Азъ искамъ да ви кажа, че едно врѣме живѣхъ между васъ, и като тази лампа свѣтихъ, та сега искамъ да ви обърна внимание.“ Неговото име е Иванъ. Казвамъ му: какъ си ти отъ онзи свѣтъ? Какво правишъ? Добрѣ дошълъ! — Много добрѣ, авангардъ съмъ изпратенъ въ България, идемъ вече отгорѣ! Е, вие какво ще кажете сега, като ви разправямъ този анекдотъ? Да оставимъ това, дали вие вѣрвате или не. Онѣзи, които вѣрватъ, считатъ това за една дѣйствителностъ, а онѣзи, които не вѣрватъ, считатъ това за единъ митъ, разказъ или за една басня, тъй хитро скроена отъ мене. Но, както и да е, питамъ тогава: красивото въ живота, въ какво седи? — Красивото въ живота седи въ общението съ Бога на Любовта. Туй, което разширява сърцето, туй, което дава свѣтлина на ума, то е само когато срѣщнешъ едно същество, на което сърцето трепти като твоето, когато видишъ неговата свѣтлина, когато видишъ неговата воля, която дѣйствува като своята. Този човѣкъ е разуменъ, и тебе е приятно да говоришъ съ него. Само между разумни хора може да има едно разумно общение. Нѣкой те погледне, и набързо свали погледа си надолу. Азъ считамъ хубавъ погледъ този, да те погледне нѣкой съ една нѣжна усмивка, а не да те погледне и послѣ да си свали крадливо надолу погледа. Така прави младата мома. Тя иска съ това да покаже, че има срамежливостъ. А какво нѣщо е срамътъ? — Срамътъ дойде, когато хората съгрѣшиха. Когато направиха едно прѣстѣпление, тѣ се усѣтиха голи, туриха си дрехи. Не е хубавъ този погледъ, да се погледне нѣкой тъй нахално, съ единъ хипнотиченъ погледъ. Хубавъ погледъ е мекиятъ погледъ. Да те погледне нѣкой съ единъ мекъ, нѣженъ погледъ и да каже: „Братко, въ името на Бога на Любовта, който живѣе въ мене, азъ съмъ готовъ да извърша всичко онова, което е за твоето добро“. И когато той ме погледне, да каже същото. Сега, това не е едно учение, да знаете какъ да сте

спрѣмо менѣ. Не, азъ за това не се нуждая, но всѣки да погледне така къмъ всѣки единъ страждущъ. Колко страждущи, колко вдовици има, колко бѣдни има, тѣ не се нуждаятъ само отъ дрехи, отъ обуца. Колко хора има, които зимно врѣме хвърлятъ обувката. Не само отъ това се нуждаятъ хората, но отъ една вжтрѣшна подкрѣпа. Казватъ: милъ погледъ искамъ. Какво е милиятъ погледъ? — Съ милъ погледъ се прѣдава нѣщо. Когато азъ кажа: ето, този човѣкъ бѣше много добъръ, но сега не е такъвъ, правъ ли съмъ? Може ли човѣшката душа да се измѣни? Ще ви дамъ единъ примѣръ. Майката обича дѣтето си. Тя го милва, цѣлува. Бащата донесе бонбончета, ябълки, и то си хапва отъ това-онова. Майката казва: „Хайде, мама, хайде, хапни си!“ Но по едно врѣме се разстройва стомахътъ му. Кой е виновенъ? — Майката. Тя го вземе, тури въ коритото вода, измие го, то стане чисто. Та сега всичко туй, което вършатъ хората, това сж малкитѣ дѣца, които сж оставили своитѣ извержения. Какво правимъ днесъ хората? — Уловимъ прѣстѣпниците и ги сѣдимъ, споредъ законитѣ. Не, сега ще постѣпимъ като майкитѣ. Ще вземемъ коритага, ще ги измиемъ, и тѣ ще станатъ чисти. Ще кажемъ: „Тѣй, мама, другъ пѣтъ нѣма да правишъ така, нѣма бонбончета“. Казвате: туй е една философия, която не търпи никаква критика. А съврѣменнитѣ закони търпятъ критика! Кой отъ съврѣмениитѣ закони търпи критика?

И тѣй, ангелътъ на Любовта трѣбва да се допре до насъ. Кой е този ангелъ? Единствениятъ ангелъ, който ние знаемъ, който се е въплотилъ на земята, който е страдалъ, това е Христосъ. Той е единъ отъ ангелитѣ. Той е ангелъ Господенъ. Той е нареченъ още и Синъ Божий. Ангелътъ е служителъ Божий. Слѣдователно, първиятъ ангелъ, който е слѣзълъ на земята, Той е Христосъ. Той е единствениятъ ангелъ, който е облѣченъ въ плътъ и кръвъ. Единствениятъ ангелъ, който е закованъ на кръста, това е Христосъ. По това се отличава Христосъ, единъ отъ Великитѣ Учители, че Му забиха гвоздеи. Историята не помни другъ човѣкъ, който да е билъ закованъ. Слѣдователно, истинскиятъ ангелъ се отличава по това, че той носи бѣлѣзитѣ на това заковане. Мнозина

искать да носятъ Христовото име. Нѣкои ми казватъ: Христосъ е дошълъ на земята, еди-кой си е Христосъ“. Казвамъ: азъ се радвамъ, но вижте ржцѣтъ му пробити ли сж Ако сж много меки и нѣматъ дупки, той не е Христосъ. Послѣ, вижте и краката му, вижте и сърцето му. Тази дупка седи ли въ сърцето му? Той я носи. Нѣкои казватъ: какъ ще познаемъ Христа? — Петъ бѣлѣга носи Той: два на краката, два на ржцѣтъ и единъ на сърцето. А, казватъ нѣкои: Учителю, да ви пригърна и да ви цѣлуна. Ти, който не си билъ разпъванъ, можешъ ли да цѣлувашъ? Разпъваниятъ може да го цѣлуне онзи, който е билъ разпъванъ. Болниятъ може да влѣзе въ положението на болния, но здравиятъ, въ положението на болния, не може да влѣзе, той може само да му послужи. Слѣдователно, ако ние не минемъ прѣзъ онази дълбока опитностъ, прѣзъ която Христосъ е миналъ, ако нашето сърце не се закваси съ онази дълбока самопожертвователностъ, прѣзъ която Христосъ е миналъ, какъ ще служимъ на Бога? Сега казватъ: Христовата кръвъ ще ни очисти. Коя е Христовата кръвъ? — Това е великата жертва, великото учение на Любовта. А сега, всички църкви, отъ хиляди години турятъ вѣнци, чакатъ пришествието Божие. Казватъ: идва Господъ! И ние казваме: идва Господъ! А тѣ казватъ: не слушайте този проповѣдникъ, той е малко смахнатъ, има врѣме още. Азъ нѣма да се спирамъ върху това, тѣ сж наши братя, и тѣ сж прави, и азъ съмъ правъ. Тѣхнитѣ часовници сж на турски, моятъ е алафранга Казвамъ: приятели, една грѣшка има, вашиятъ часовникъ е на турски, чакайте да ги прѣведемъ подъ еднакъвъ знаменателъ. И тогава, като ги извадимъ, ще видятъ, че и тѣ сж прави, и азъ съмъ правъ. Врѣмето е дошло, само че нашитѣ часовници не сж вѣрни. Казвамъ: Христосъ иде! „Нека малко да се позабави, че да се очистимъ отъ грѣхъветѣ си.“ Казвамъ: споредъ Христовото учение може да се очистимъ веднага Кажете: „Азъ служа на Христа“, и раздайте всичкото си имане! Казва: азъ ще го раздамъ, но ще оставя за сѣбе си поне 10,000 лева. Не, всичкото си имане ще раздадешъ, а пъкъ, ако нѣмашъ да раздадешъ, не раздавай нищо! Помня, прѣди 10 години, единъ богатъ мой приятелъ, д-ръ Мирковичъ, ми казва:

„Слушайте, Учителю, да ви оставя настойникъ на моето богатство.“ Казвамъ му: азъ не се нуждая да ставамъ настойникъ на твоето имане, но ще ти дамъ единъ съвѣтъ. Ако искашъ да изпълнишъ точно волята Божия, ще раздадешъ всичкото си имане на бѣднитѣ и тогава ще работишъ съ мене. Но понеже имашъ много роднини, да не кажатъ, че сме ти опетлили ума, ти ще продадешъ имането си и ще го раздадешъ на тѣхъ. Не трѣбва да се отчетни името Божие, да не кажатъ, че вървишъ подирѣ ми. И така направи той. Единъ отъ братята на докторъ Мирковичъ, като умря, остави слѣдъ смъртта си около 40000 лева, които завѣща за направата на единъ параклисъ, обаче роднинитѣ му взеха паритѣ и ги разпрѣдѣлиха помежду си. Явява се той на сънъ на брата си и му казва: „Моля ти се, не мога да бѣда спокоенъ, иди кажи на роднинитѣ да раздадатъ богатството ми на тази църква, за която съмъ го опрѣдѣлил.“ Азъ му казвамъ: братъ ти, като живъ, трѣбваше да си уреди въпроса, сега нека той самъ да си го урежда. Азъ не обичамъ да се занимавамъ съ уреждането на материални работи. Така направи и ти, за да нѣмашъ послѣ неприятности. Нѣкои казватъ за нѣкого: „Богатъ човѣкъ е този, нека дойде между насъ.“ А, користолюбива е вашата цѣль! „Ама, ученъ е този.“ Не, користолюбива е вашата цѣль! Ние искаме хора съ сърца. Не че не почитаме този или онзи, нека си е ученъ, нека си е богатъ, но ако дойде при насъ, нека да разполага съ богатството си тъй, както си иска. Ние не искаме да му кажемъ, тъй или иначе да направи. Не, ако иска да изпълни волята Божия, тъй да направи, ако пъкъ не иска да влѣзе въ съблазънь съ своя животъ, нека раздаде имането си на своитѣ роднини.

Сега, този ангелъ иде! Не е въпросъ, какъ азъ живѣя, какъ вие живѣете. Ще ви кажа едно нѣщо, което и другъ пътъ съмъ казвалъ: ако има единствено същество въ свѣта, което живѣе чистъ и святъ животъ, това е само Богъ! Слѣдователно, единственото за насъ е, да се съединимъ съ Бога. Нѣкои ги е страхъ да се съединятъ съ Бога, да вложатъ своитѣ капитали въ Него. Казватъ: „Ако се съединимъ съ Бога, капиталитѣ ни ще изчезнатъ.“ Вие влагате въ банкитѣ 10—50—100

милиона, не ви е страхъ, отъ хората не ви е страхъ, но като кажемъ да ги внесете въ Христовата банка, казвате: „Христосъ е много щедъръ, ще ни хвъркне капитала.“ Не, духовниятъ свѣтъ си има статистика, има си и банки, но по какво се различаватъ тия банки отъ свѣтскитѣ? Тамъ никой не краде, дивиденти не се губятъ. Нито стотинка се губи отъ тѣхъ. Кой каквото си е изработилъ, то си остава за негова смѣтка. То е красиво въ свѣта. Онзи, който живѣе добъръ животъ, съотвѣтното му се връща; онзи, който живѣе лошъ животъ, и нему съотвѣтното се връща. За всѣко нѣщо си има смѣтка. А добритѣ хора тамъ сж много щедри. Като те намѣрятъ бѣденъ, даватъ, но пари на заемъ не даватъ. Днесъ си гладенъ, за обѣдъ ще те нахранятъ, а за утрѣ вече е другъ въпросъ. Тамъ за пари не те уславятъ на работа. Ако отидешъ на лозето, ще работишъ безъ пари, ще оставятъ на твоята добра воля, и като се върнешъ вечеръта, ще те нагостятъ много добрѣ, безъ да ти платятъ нѣщо. Но законътъ у тѣхъ е слѣдниятъ: този човѣкъ, у когото си работилъ веднѣжъ, можешъ прѣзъ цѣлия си животъ да отивашъ да ядешъ при него. Ще кажете: А, то е много добрѣ. Ние сме икономисти, единъ день да работишъ, и послѣ — Аллахъ-бабамъ — осигурена работа!

И тъй, трѣбва да оставимъ този ангелъ на Любовта да се докосне до вашитѣ сърца. Днесъ е деньтъ! Но въ васъ не трѣбва да има туй състояние, отъ което хората подлудяватъ. Подлудяването въ свѣта произтича отъ единъ законъ: щомъ човѣкъ се раздвои въ своитѣ убѣждения, той подлудѣва. Туй трѣбва да го знаете, а не че доброто учение подлудява хората. Всѣки, който се е раздвоилъ, всѣки, който не е изпълнилъ волята Божия, всѣ полудява. И съврѣмениятъ свѣтъ къмъ това отива. Единственото нѣщо, което може да ни направи трѣзви, е да имаме една основна мисль: отъ Любовь да служимъ на Бога, и като Сафрио, да не осждаме никого. Ще дойде осждането, но въ всички случаи да кажемъ: азъ съмъ причината за това. Нѣкой пжтъ, като ви говоря, говоря, казвамъ: тия хора сж добри, тия хора сж способни, азъ съмъ причинага, че не ме разбиратъ, трѣбва да намѣря нѣкакъвъ методъ да имъ разправа хубаво, има въ тѣхъ добро. Въ мене

е погрѣшката, азъ трѣбва да направя още по-голѣми усилия. Тѣй говоря, за да бѣда положителенъ. Щомъ кажа, че погрѣшката е у васъ, азъ съмъ на отрицателната страна. Азъ не се отричамъ отъ злото, нито отъ доброто. Доброто азъ направихъ, и злото азъ направихъ, но азъ, който мога да направя туй зло, мога да направя и доброто. Сегашнитѣ хора, обаче, сж на другата страна. Щомъ дойде за доброто, казватъ: „Азъ направихъ това добро“. А щомъ дойде до погрѣшкитѣ, тамъ ги нѣма. Ще бждемъ доблестни да признаемъ своитѣ погрѣшки прѣдъ себе си, да се разтърсимъ и да кажемъ: „Слушай, приятелю, ти още не си живѣлъ по закона на Любовта. Сега, споредъ туй учение, нѣкои искатъ да знаятъ, дали живѣятъ по закона на Любовта. Азъ ще ви дамъ единъ начинъ, и за млади, и за стари, да разберете, дали живѣете споредъ Любовта. Влѣзте въ единъ домъ веднѣжъ, дваждъ, три пѣти. Ако въ този домъ става подобрене, вашитѣ влияния сж добри, любовта ви дѣйствува. Но, ако слѣдъ като влѣзете въ този домъ произведете една малка дисхармония, нѣмате любовъ. Мнозина иматъ особена тактика, особена психология. Тѣ, като влѣзатъ въ единъ домъ, гледатъ, дали мжжътъ или жената е по-съобразителна, искатъ нея или него да ги прѣдразположатъ. Гледатъ да задоволятъ единия отъ тѣхъ. Не, ти като влѣзешъ въ единъ домъ, ще бждешъ, и къмъ мжжа, и къмъ жената, и къмъ дѣцата честенъ. Отъ твоего сърце ще блика любовъ, и на всички сжщества, които сж излѣзли отъ Бога, ще гледашъ, като на живи души, ще гледашъ съ чистъ погледъ нѣма да имашъ никаква задна мисль. Това е Христовото учение, което всѣкога можемъ да приложимъ. Така ще бждемъ щастливи.

Този Господъ, който ни говори, Той не е отвѣнъ, Той е вътрѣ въ насъ. Той ни говори, говори, говори. Страданията, мжченията, нещастията, това сж истинскитѣ Божественъ езикъ. Страданията, това сж споредъ Божественъ езикъ въздишкитѣ. И когато видя, че нѣкоя жена въздъхне, азъ не се смѣя тогава, но казвамъ: научила е едно нѣщо. А щомъ се засмѣе, казвамъ: ти още граматиката учишъ. Щомъ видя сълзитъ ѝ казвамъ: тя е на правата страна, тя чрѣзъ въздишки мисли. Казватъ: „Слабохарактерна е.“ Не, онѣзи,

мжжъ или жена, които плачатъ и въздишатъ, въ моитѣ очи, ги турямъ много високо. Чудни сж хората! Казватъ: „Тя е баба, плаче.“ Питамъ: какво щѣше да бжде, ако врѣмето не плачеше, ако слънцето не печеше? Ами че тогава печенето на слънцето не е ли бабешка работа? То е сжщиятъ законъ. Плаче човѣкъ, но въ тия сълзи се крие нѣщо. Нѣкой пжтъ и небето плаче, но въ тия сълзи растятъ цвѣття, зрѣятъ плодетѣ, и ние живѣмъ и растемъ. Много пжти, като видишъ на очитѣ на майка си или на баща си двѣ сълзи, тѣ дѣйствуватъ на дѣцата много повече, отколкото, ако имъ говорятъ. Свещени сж тия сълзи! Сега, да не отидете на другата страна, да мислите, че всички сълзи сж свещени! Не, два вида сълзи има. Има актьори на сцената, които турятъ задъ ушитѣ си по едно мѣхурче пълно съ вода, съединено съ конче, та като се натисне, да пусне вода, да даде видъ, че плаче. Не е плачъ това. Вода е това! Другъ пѣкъ ще го убиватъ. Тури подъ дрехата си единъ мѣхуръ, дебелъ около една педя, пълень съ червена течность, че като се яви на сцената, другиятъ го мушне съ ножа, и протече буйно онази червена кръвъ. Това не е истинска кръвъ. Боя е това. Казватъ за него: плаче той. Но какво? — Вода е това! „Кръвьта му изтече.“ Каква кръвъ?—Кръвьта на онзи прѣстѣпникъ, боя е това! Като боднаха Христа, кръвъ и вода протече отъ Неговото сърце. Това е истински страдащиятъ човѣкъ.

Туй учение е за новитѣ хора. За тѣхъ казватъ, че сж сектанти. Не, тѣ не могатъ на учението на тия сектанти и най-малкия прѣстъ да обърнатъ. Пѣкъ сегашното вѣрую! „Ама тѣй е казалъ Христосъ.“ Какво е казалъ Христосъ? Христосъ е казалъ: „Да възлюбихъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа и съ всичката си сила, а ближния си, като себе си.“ Или: „Който се гнѣви на брата си безъ причина, или, който рече напразно всѣка рѣчь. . .“ Това сж писани нѣща. Защо тогава да притуряме на Христа това, което не Му идвало на умъ да каже? Ако на нашата планета, до врѣмето на Христа, се явилъ единъ ангелъ на Любовта, и слѣдъ Христа пакъ ще се яви този великиятъ, и Любовта Му ще бжде по-голѣма. Като се яви по-

рано Христосъ, Любовта Му не бѣше тъй голѣма, че да поправи свѣта. Но този пжтъ, като дойде Христосъ, Любовта Му ще е по-голѣма и ще може да оправи свѣта. Като Го туриха на кръста, Той каза: „Този пжтъ азъ пропуснахъ нѣщо, взимамъ го прѣдъ видъ, но втори пжтъ, като дойда, нѣма да го пропусна.“ И сега, Христосъ, като дойде на земята, ще донесе това новото нѣщо. Разбирате ли? Вие ще бждете зрители на тази новата култура, на туй Божествено благо, и ще разберете, че вжтрѣ въ васъ, въ вашитѣ сърца, въ вашитѣ умове, въ вашитѣ души има нѣщо ново, туй, за което не сте сънували. И Павелъ казва: „Има нѣщо, за което не сте нито помисляли, нито сънували.“ И онова, което Богъ ви е приготвилъ, то е скрито въ вашитѣ души.

Та, не се забавлявайте съ вашия свѣтъ, т. е. не отвличайте ума си! Отворете сърцата си, сега сж послѣднитѣ врѣмена въ свѣта! И ако чакате да дойде друга епоха, вие ще останете назадъ. Може да дойде друга епоха, но сега е врѣме за работа.

Казва се: „И допрѣ го до устата ми и рече.“

Какво рече? — Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърце, и съ всичко, което се крие въ това сърце. Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкия си умъ, и съ всичко, което се крие въ този умъ. Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичката си душа, и съ всичко, което се крие въ тази душа. Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичката си сила, и съ всичко, което се крие въ тази сила. И да възлюбишъ ближния си, като себе си, и туй, което се крие въ ближния ти.

Това е великиятъ законъ, който Христосъ носи сега на земята!

Бесѣда, държана на 20. I. 1924 г.

Колко пжти да прощаваме?

Тогазъ пристжпи Петъръ при Него и рече: „Господи, до колко пжти, ако съгрѣши братъ ми, да му прощавамъ, до седемъ пжти ли?“ *)

Съврѣмениятъ културенъ животъ, азъ го наричамъ „животъ на споръ“. Това е отъ хиляди години така. Хората спорятъ, но този споръ съществува не само между хората, съществува и между най-дребнитѣ бубулечици; и тѣ спорятъ за нѣщо, разискватъ, важни въпроси разрѣшаватъ. Естествено, този споръ на сцената се явява като едно странно явление, явява се тъй нареченото чувство на обида. Въ човѣка има едно чувство на обида. То е чувството на личния човѣкъ. Нѣкои мислятъ, че само хората съзнаватъ, че сж личности. Не, има и малки, дребни същества, които съзнаватъ, че сж личности, т. е. разбира се, схващането на животнитѣ за личността не е такова, каквото на хората.

Сега, ние ще се спремъ върху онова вжтрѣшно схващане за обидата. Обидата често нарушава вжтрѣшното равновѣсие въ живота. Вие може да имате едно прѣкрасно настроение, но една дума, казана не на мѣсто, може да наруши цѣлото ви равновѣсие, да се върнете дома си неразположенъ духомъ и цѣла нощъ да не можете да спите. Насъ може да ни утѣшаватъ, че трѣбва да простимъ, че трѣбва тъй да направимъ, иначе, но защо трѣбва да простимъ? И колко пжти трѣбва да простимъ? Сега Петъръ спори, види се той е билъ малко запознатъ съ законитѣ на вѣроятноститѣ, и пита Христа: „Споредъ закона на вѣроятноститѣ, до колко пжти трѣбва да се прощава, до седемъ пжти ли?“ Казва му Христосъ: „Не до седемъ пжти, но на седемдесетъ мѣста по седемъ.“ Той се намѣри въ чудо.

*) Матей 18: 21.

Казва: „Тази математика е много сложна.“ На седемь мѣста по седемдесеть пѣти! Цѣлиятъ ни животъ ще отиде въ прощаване. Е, прѣдставете си, 490 души да седятъ на вратата ти и да казватъ: „Прости ни!“ — и всичкитѣ да седятъ по 5 минути, докато имъ простишъ. Прѣдставете си, да идватъ толкова души прѣзъ годината, да хлопатъ на вратата ти, да идватъ по толкова пѣти, и всѣки да седи по петъ минути, а ти да ги прощавашъ само! Царетѣ, за да избѣгнатъ тази неприятность, често издаватъ единъ манифестъ, единъ общъ указъ, съ който изведнѣжъ прощаватъ всички, че видѣли ги, не ги видѣли, прощаватъ имъ, за да не ходятъ да ги безпокоятъ. Но това не е прощаване.

Сега, азъ ще подведа този въпросъ малко по-другояче. Нѣкои го разглеждатъ по църковному. Ние сме слушали, слушали, казватъ: „Да си простимъ!“ Защо ще прощаваме? То е прощаване, безъ да е простилъ; извинение, безъ да е извинилъ. Това сж празни думи. Нѣкой ви пита: „Ако колата, съ която ще прѣкарвамъ своето брашно, и съ която отивамъ на далеченъ пѣтъ, се счупи, до колко пѣти трѣбва да я поправамъ? Азъ ще кажа: до тогава до като ми служи, ще я поправамъ, защото безъ нея не може да се кара. Тя е една необходимостъ. Слѣдователно, прощаването, това е поправяне на колата. Счупила се тя. Прѣдставете си, че единъ конъ ви ритналъ нѣкъждѣ. Трѣбва ли да му счупите краката? — Трѣбва да му простите, понеже той ви е необходимъ. Сега, нѣкои разглеждатъ ближния, като единъ постороненъ човѣкъ. Не, този ближниятъ ти човѣкъ е ближень, защото той е една необходимостъ за тебе, ти трѣбва да му простишъ. Трѣбва да му простишъ, защото не му ли простишъ, твоята каруца е счупена, и ти самъ ще носишъ брашното на гърба си, нищо повече! Окултниятъ законъ казва, че съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се отмѣри. Това сж положения, които трѣбва да се различатъ въ живота ни, за да стане сносенъ. Запримѣрь, вие може да ме слушате, че трѣбва да си прощавате, безъ да разбирате закона. Казвамъ: трѣбва да си прощавате. Казвате: може ли? — Може да си простимъ, защо не? Ако слѣдъ като се върна отъ разходка, питамъ: до колко пѣти трѣбва да си

чистия дрехата, този въпросъ на мѣсто ли е? Опредѣлено ли е по колко пѣти трѣбва да я чистя? Всѣки день трѣбва да я чистя, тя ми е необходима. Всичкитѣ леенца, колкото ги има, все ще се очистятъ

Защо трѣбва да простите на своитѣ ближни? Въ този законъ за прощаване седи слѣдующата опасностъ. Ако ти не простишъ на своя ближень, въ тебе ще стане едно подпушване, едно благо ще се образува, и тамъ ще почнатъ да се образуватъ милиарди микроби. И най-първо ти, съ своитѣ дѣца, ще бждете подложени на тази отрова — нищо повече! Следователно, за твоето благо не само че не трѣбва да се подпушвашъ, но ще простишъ на своя ближень, ще направишъ единъ каналъ, чрѣзъ който изтичането да става медлено, да не образува никакво благо, да нѣма никакви условия за тѣзи милиарди микроби. Сега нѣкой ще възрази: „Ама туй е егоистично!“ Ами, че кое не е егоистично въ свѣта? Кои нѣща не сж егоистични? Нѣкой казва: „Всичко е егоистично.“ Не е тъй. Въ егоизма има двѣ страни: има егоизъмъ по възходяща степенъ, има егоизъмъ по низходяща степенъ. И нека разберемъ тази дума, тя си има своята добра страна. Да съзнавашъ, че си едно разумно същество, изпратено на земята да извърши волята Божия, че сж ти дадени извѣстни сили, извѣстни способности, извѣстни богатства, съ които да разполагашъ, туй състояние у тебе го наричатъ личностъ. Сега, мога да го обясня. Ако вие изпълните вашата длѣжностъ по най-благороденъ начинъ, да услужите на вашия ближень, както е въ реда на нѣщата, ние казваме, че вие сте една благородна личностъ, едно благородно „азъ“, едно благородно „его“. Ако, обаче, вие служите само на себе си, ние, въ втория случай, наричаме таквъ човѣкъ егоистъ, човѣкъ, който се е прѣвърналъ въ молецъ. Питамъ: молецътъ, който е прѣминалъ отъ една дреха въ друга, придобилъ ли е нѣщо? Какво спечелва? Нѣкаква печалба има ли? Попитайте го какво е спечелилъ отъ тѣзи дупки? Той е направилъ нѣколко тунели. Питамъ го: колко ти платиха за тѣзи дупки? — Нищо! Ако те срещне тази модерна госпожа, ще те пипне между ноктитѣ си и ще те убие. Дрехата е, обаче, пакъ пробита. Питамъ: слѣдъ като на-

мѣрите молеца въ сандѣка, дѣто дрехата е пробита, какво ще му дадете? Азъ зная: смъртно наказание — тъй както държавата постъпва. Вие сега се бунтувате, че държавата е прокарала единъ законъ, споредъ който всѣки едного, когото заловятъ съ оружие, или убие нѣкого — смъртно наказание! А вие, като намѣрите, че единъ молецъ пробилъ нѣкоя дреха — смъртно наказание! Каква разлика има между държавата и васъ? Казвате: „Тукъ хора се убиватъ“. А тукъ молци! Да, молецъ е той. Онзи, който може да убие единъ молецъ, за въ бждеше ще може да убие единъ човѣкъ.

Ние разсждаваме дѣтински, казваме: какво съмъ направилъ, моитѣ грѣхове сж много малко. Да, една паяжина нѣма да те обѣси, но 100,000 паяжини, като се съединятъ, могатъ да направятъ едно вжже, и да те обѣсятъ съ него. Едно врѣме, когато Господъ изпрати ч паяка въ свѣта, тогава той билъ много благороденъ, изтъкалъ една тънка нишка. Като се върналъ на небето, питали го: „Защо изтъка такава тънка нишка, защо не изпреде нѣщо по-дебело?“ Той казалъ: „А, Господи, като видѣхъ колко сж лоши хората, разбрахъ, че ако направя дебело вжже, ще се обѣсватъ. Разбрахъ ги какви сж и се опасавамъ за тѣхъ“. Господъ похвалилъ паяка, че направилъ тънка нишка, за да се не бѣсятъ хората. А сегашнитѣ фабрики изкарватъ вжжета, дебели като ржката, че не единъ човѣкъ да се обѣси, но 10 души да се обѣсятъ съ едно такова вжже. Всичко въ свѣта зависи отъ съчетанието на нѣщата. Ако нѣколко малки погрѣшки въ живота ви, по отношение къмъ васъ, се съчетаятъ така, че да образуватъ едно дебело вжже, вие имате единъ духъ на непростителностъ въ себе си и казвате: „Нѣма да му простя. Той ме обиди крѣвно.“ Питамъ, чисто по търгоски: „Ако не простишъ, какво печелишъ?“ Ако печелишъ, добръ, не прощавай, но нищо не печелишъ. Печалбата въ моралния свѣтъ всѣкога стои въ негативната страна, а загубата — въ положителната, т. е. печелишъ пари ли на физическия свѣтъ, въ моралния свѣтъ губишъ, и обратно. Като прощавашъ, ти печелишъ. Като не прощавашъ, ти губишъ. За да прощавашъ, изисква се силенъ човѣкъ. Да прости, това може да направи само силниятъ човѣкъ, чо-

вѣкътъ съ воля, а да не прости, това и бабитѣ могатъ. Характерътъ на човѣка се показва само при условия, дѣто неговата воля може да се прояви. Въ физическия свѣтъ, войникътъ, каго извади ножа си, колкото повече хора убие, толкова е по-силенъ, но въ духовния свѣтъ, законътъ е обратенъ. Тамъ по никой начинъ не можешъ да убиешъ единъ човѣкъ. Ти можешъ 20 пѣти да му отсѣчешъ главата, тя пакъ отива на мѣстото си. Отсѣчешъ я, пакъ се връща. Е, тогава какъ ще можешъ да му отсѣчешъ главата? Можешъ да го мушкашъ и 20 пѣти, и пакъ не умира. Разправяше ми единъ мой приятелъ, сънувалъ единъ сънъ, той е слѣдущиятъ: „Влизамъ въ стаята си, виждамъ единъ разбойникъ, отваря касата ми и задига всичкото ми богатство, всичкото ми злато. Изваждамъ камата си, мушкамъ го, той седи. Мушкамъ го още единъ пѣтъ, не умира. Той държи златото и не го дава, а гледамъ, кръвъ не тече отъ него. Гледамъ го, той ми казва: „Слушай, защо си толкова будала, азъ съмъ фантомъ, не можешъ да ме мушкашъ!“ И ние, съврѣменнитѣ хора, илюзорнитѣ нѣща въ живота считаме за умни. „Азъ“, — казва, „трѣбва да го мушна.“ Ами че ти можешъ ли да познаешъ, че си го мушналъ? Ако си го мушналъ, то е много добръ, но вие сте като онзи войникъ, цѣлъ день мушкате онзи сламеникъ. Питамъ: какво е спечелилъ този войникъ? — Научилъ се да мушка, за бждещето се приготвява. Да, готви се, но онзи съврѣмененъ картеченъ огънь и онѣзи бомби не му позволяватъ да мушка. Отиде вече мушкането! Освѣнъ, че не може да мушка, но 4—5 м. седи той заровенъ долу въ земята съ своя ножъ. Значи, мушкането е излишно. Казва: „Азъ трѣбва да го мушна.“ Е, какъ мислишъ? Нѣма ли другъ начинъ за воюване? — Въ духовния свѣтъ има други окултни сили, които работятъ, и тѣ сж по страшни отъ съврѣмения картеченъ огънь.

„По колко пѣти да прощаваме, по седемъ пѣти ли?

Числото седемъ е число на съвршенство. Христосъ му казва: „До 70 пѣти по седемъ.“ Защо не му каже 7 по 7 пѣти, а гуря една нула отзадъ? Числото 7 безъ тази нула, е число безплодно. Христосъ казва: „Ще трѣбва да се рамножавашъ.“ Тази нула прѣдстав-

лява Любовта. Всѣкога задъ прошката трѣбва да седи Любовта. Нѣкои казватъ: това, жената е само чувство. Не, не, единственото здраво нѣщо, което крѣпи живота, то е тази нула задъ 7-тѣ. Тя е гаранция на свѣта. Не сж нашигѣ мисли, които крѣпятъ свѣта. Това сж онѣзи наши деликагни чувства, на които днесъ се смѣятъ. А, казвагѣ, това сж дѣтински работи! Ами кои сж мъжествени работи? Да допуснемъ, че вие имате всичкитѣ скжпоцѣнности въ свѣта, да допуснемъ, че вие имате всичкото богатство, а Господъ ви затвориль гърлото, затвориль ви стомаха, червата ви се прѣплели, и не можете да ядете. Питамъ: какво струва тоза ваше богатство? Да допуснемъ, че вие имате всичката красота, но очитѣ ви се поврѣдятъ, какво струва вашата красота? Да допуснемъ, че вие имате много приятели, които говорятъ много хубаво, сладко, но слухътъ ви се поврѣди, какво ви струва това хубаво, сладко говорене? Значи, грѣхътъ, туй чувство на егоизъмъ, за което не сме готови да простимъ, то показя най-хубавого, най-благородното въ насъ. Значи, за благого на своята душа трѣбва да простимъ. Лобозъта изисква да се прѣмахне всѣко недоразумение тя не търпи недоразуменията. Само така ще дойде тя. Този Божественъ законъ е всѣкога готовъ. Вие може да направите опита си, както искате. Ако вие простите, трѣбва да простите въ душата си. въ себе си, а не само да разгласявате, че сте простили. Да прѣстите, безъ да разгласявате. Азъ съмъ срѣщаль, и мъже, и жени, трѣгнать да разправягѣ, че простили. Казватъ: азъ му простихъ. Не, онзи, който разправя, че е простиль, не е простиль. Като простя, трѣбва да имамъ туй самодоволство въ себе си, че съмъ простиль. Какви сж признацитѣ на прощението? По какво се познава, че съмъ простиль? — Азъ имамъ връзка съ Бога вече. Нищо повече! Щомъ простя, както Богъ иска, веднага ще дойде въ ума и сърцето ми свѣтлина и топлина и въ душата си ще се усѣщамъ силенъ и мощенъ. Прощаването е вжтрѣшенъ процесъ. Нѣкой пжтъ азъ мога да кажа, че съмъ простиль, а като се върна въ кжщи, пакъ изкочи грѣха въ ума ми. „Азъ прибързахъ, че му простихъ, трѣбваше малко да го оставя да се помжчи.“ Мжжътъ и жената се скарватъ,

тя рѣшила въ себе си да му прости, но не го изявява на дѣло. Сутринята не му направя леглото, не му очиства обувката, нѣ му сготвя, а като дойде той да ѝ говори, тя си обръща лицето или излиза навънъ. Нѣкой пѣтъ, тя излиза, той върви отподирѣ ѝ, така вървятъ 1—2 ч. И послѣ, като дойдатъ въ кѣщи, той ще ѝ говори доста любезно, но тя отива на другата страна на стаята. Той на едната страна, тя на другата страна, и започватъ да се разхождатъ изъ кѣщи. Той върви, тя върви, и по цѣли часозе спорятъ, че туй било, онуй било. Цѣль день спорятъ, и най-послѣ вечерята се върнатъ примирени. Примирение станало! Но какво примирение? Той обѣщаль да ѝ купи хубава шапка, чепичета, копринена рокля, единъ златенъ часовникъ, златна верижка. Послѣ жената казва: „Азъ му простихъ. Той е доста чувствителенъ. Благородно сърце има.“ Да, той е чувствителенъ, защото далъ. Отъ своя страна той е постѣпилъ много благородно, но жената не е постѣпила благородно. Той съзналъ своята погрѣшка и искалъ извинение, но ти си използвала неговата слабостъ, наложила си му глоба и казващъ: „Азъ му простихъ.“ Не, не, това не е прощаване.

Петъръ запита Христа: „По то и пѣтъ ли, тѣй ли да прощаваме? По седемъ пѣти ли да прощаваме?“ По 7 пѣти, значи да имаме подарѣкъ златни часовници. Казва Христосъ: „Трѣбва да прощавате 70 пѣти по 7, и то безъ часовници.“ Прощението изключва всички тѣзи работи.

Сега, ние, съврѣменнитѣ хора, трѣбва да се пазимъ отъ самоизмамата. Прѣди нѣколко дни единъ приятель ми разправяше единъ анекдотъ. Азъ ще ви го приведа. Двама млади, отъ доста завидно положение, се залюбватъ, но и двамата иматъ по единъ неджгъ, който старателно криятъ единъ отъ другъ. Момъкътъ ималъ едно изкуствено око, но никой не знае това. И момата имала едно изкуствено око. На момъка било извадено дѣсното око, на момата — лѣвото. Момъкътъ билъ съ черни очи, момата — съ сини. Оженватъ се гѣ, и въ продължение на 5 години тѣй изкусно водятъ живота си, че нито той, нито тя подозирала измамата. Той мислилъ, че неговата възлюбена имала и двѣтъ си очи здрави. И тя мислила, че очитѣ на нейния

възлюбенъ сж здрави. И двамата мислили така. Една вечеръ отиватъ на балъ, върнали се малко пийнали, а вънъ било така студено, както сега. Легнали си веднага. И двамата набързо си свалили окото, и въ бързината си забравили, кой кждѣ го оставя. Сутринтъ, като станали, жената въ бързината си взима окото на мъжа си — черното, и си го туря. И мъжътъ, става изведнѣжъ, и той туря по погрѣшка нейното око. Гледа по едно врѣме, едното око на жена му — черно. Чудна работа! Да не би да ѝ е станало нѣщо снощи отъ бала. Какъ тъй? „Ами че твоето око пѣкъ е синьо, какъ тъй,“ казва тя. Едва тогава и двамата разбрали, че сж съ по едно око, и сж размѣнили очитѣ си. Азъ не бихъ ималъ нищо противъ, ако ние можемъ да размѣнимъ така тия Божествени добродѣтели, но размѣняване може да стане само въ нашитѣ грѣхове. Добродѣтельта никога не може да се размѣни, но грѣхътъ — всѣкога може. Този законъ е най-ужасниятъ законъ въ свѣта. Туй, противъ което човѣкъ възстава най-много, то ще му дойде до главата. Забѣлѣжете това сега, то не е играчка. Туй, което не искашъ, то ще ти дойде до главата. Ако ти искашъ да изгонишъ туй малко зло, отъ което не си доволенъ, непрѣменно ще ти дойде по-голѣмо зло. Този законъ, по отношение закона за добродѣтелитѣ, дѣйствува въ обратенъ смисълъ. Ако малката добродѣтель не искашъ, голѣмата не идва. Запримѣръ, имашъ едно малко благородно качество, но ти не си доволенъ отъ него, не си благодаренъ; бждете увѣрени, че щомъ не си доволенъ отъ него, голѣмата добродѣтель нѣма да дойде. Въ злото, ако не си доволенъ отъ малкото зло, голѣмото зло ще дойде, а при доброто е обратно. Ако не си доволенъ отъ малката добродѣтель, и голѣмата нѣма да дойде. Дѣйствително, една отъ най-малкитѣ добродѣтели, това е да простишъ! И защо хората не искатъ да прощаватъ? Казватъ: да прощавашъ, това е дѣтинска работа. Да прощавашъ, това азъ считамъ най-малката добродѣтель.

Върху тази най-малката добродѣтель почива цѣлата съврѣменна култура. Вжтрѣшното устройство на цѣлата тази култура почива върху тази прошка на земята, върху тази почва. И плодородието на земята по-

чива върху прошката. Ако съвременнитѣ културни хора биха държали една статистика, щѣха да забѣлѣжатъ единъ великъ законъ на причини и послѣдствия. Ще забѣлѣжатъ, че всички гладни години, че всички епидемически години се дължатъ на липсата на тази най-малка добродѣтель. Липсва ли тя, веднага идватъ тѣзи велики катастрофи. Най-първо започватъ между самото общество, запримѣръ, започватъ между църквитѣ. Вземете сегашнитѣ вѣрующи, християнскитѣ вѣрующи. Явява се гонение между една и друга църква, коя отъ тѣхъ е на правата страна. Азъ наричамъ права църква само онази, която прилага закона на прощението, прилага Любовта. Тя не трѣбва да вижда погрѣшкитѣ у брата си. И онзи, който вижда погрѣшкитѣ, трѣбва да знае какъ да ги поправи, трѣбва да знае единъ законъ за изправяне на погрѣшкитѣ. Даже и въ себеси, като виждаме погрѣшкитѣ, има единъ законъ и трѣбва да го знаемъ, трѣбва да знаемъ какъ да изправяме погрѣшкитѣ си. Ами че туй е цѣла наука! Нѣкой казва: азъ не мога да бжда мекъ. — Ще бждешъ мекъ. Това е цѣло изкуство! Ще бждешъ учтивъ. Това е изкуство! Ще разсждавашъ. Това е изкуство!

Много християни, като взематъ Евангелието, четатъ стиховетѣ и казватъ: „Христосъ това е казалъ, онова е казалъ. Не е важно само какво е казалъ Христосъ, но въ казаното отъ Христа има толкова методи за приложение! Тѣзи методи вие учили ли сте ги? Отъ сега нататкъ трѣбва да се учите да ги прилагате. Вие цитирате стиха и казвате: „Трѣбва да се обичаме“. Е, това е само едно философско разсждение. А да знаешъ да обичашъ, безъ да подозиратъ това хората, то е цѣло изкуство! Онзи човѣкъ, който е научилъ великия законъ на Любовта, ето какво може да направи. Ако той влѣзе въ едно общество, дѣто хората се каратъ, веднага се измѣня духовното имъ състояние. Тѣ ще се парализиратъ и веднага въ тѣхъ ще дойде една вжтрѣшна топлина, изобилие ще дойде. Всички съвременни хора иматъ едно изобилие. Запримѣръ, сегашнитѣ християнски народи, сегашнитѣ европейски народи, въ тѣхна сила и властъ е да по равятъ сегашния свѣтъ. Америка, Англия, Франция, Германия, на-

всѣкждѣ, въ тѣхна сила е да поправятъ сегашното общество. Тѣ не сж въ сила, защото не искатъ. Църквата сжщо е въ сила да изправи всички свои недъзи. И често, въ Америка, или тукъ въ България, или другадѣ, една църква ще дава балъ, за да събере малко пари за бѣднитѣ. То е смѣшно! Защо чрѣзъ балове? Азъ нѣмамъ нищо противъ игритѣ, може и чрѣзъ танци да се помогне, но това е единъ отъ хилядитѣ и милионитѣ начини за помагане на бѣднитѣ. Защо само чрѣзъ танци? Другадѣ пъкъ ще се дава концертъ въ полза на бѣднитѣ. Защо само чрѣзъ музиката? Нѣкои ще държатъ сказки. Защо само чрѣзъ говорене? Ние ще се опретнемъ всички на работа, всѣки ще отиде при ближнитѣ си и ще каже: „Слушайте, ние имаме една наша сестра, трѣбва да ѝ помогнемъ. Макаръ, че нейното поведение е такова и такова, но ние трѣбва да ѝ помогнемъ, такава е волята Божия“.

Въ съврѣменното общество сжществуватъ много заблуждения, които спѣватъ хората въ тѣхното развитие. Запримѣръ, казватъ: „Врѣмето ще поправи нѣщата“. Това е първото заблуждение. Второто заблуждение: Богъ ще оправи нѣщата и свѣта. Третото заблуждение: за въ бждеще, когато ние се развиемъ, когато станемъ силни и богати, тогава ще оправимъ свѣта. Това сж все заблуждения! Значи, Богъ до сега не си е оправилъ работитѣ, че за въ бждеще ще ги оправя. Божиитѣ работи абсолютно сж оправени, Богъ нѣма какво сега да ги оправя. Врѣмето пъкъ, то има съвсѣмъ друго прѣдназначение. Врѣмето не е създадено да оправя живота. Врѣмето само хроникира нѣщата, то е една справочна книга. Като отидешъ при врѣмето, то ще ти каже: „Господине, прѣди толкова и толкова хиляди години ти направи тази погрѣшка.“ То е справочна книга. Ние казваме: врѣмето ще изправи живота, Господъ ще изправи живота. Не, нито Господъ ще изправи живота, нито врѣмето ще изправи живота, а ти ще си кажешъ: азъ ще изправя живота си съобразно Божиитѣ закони! Азъ зная, какво иска Господъ отъ мене. Всѣки день трѣбва да туряте въ ума си тази мисль. Щомъ нѣкой сгрѣши, Господъ му казва: „Покажи любовта си!“ Е, въ какво ще покажемъ ние своята любовъ? Има два начина. Азъ съмъ

правиль много опити и съмъ дошълъ до слѣдующето заключение. Всѣко насилие, всѣки лошъ погледъ, всѣко лошо чувство, всѣко желание да убиешъ, всички тѣзи нѣща сж негативни и не носятъ нищо добро въ свѣта. Даже и единъ светия, даже и единъ благороденъ човѣкъ, ако употрѣбятъ едно насилническо срѣдство, то е въ тѣхенъ ущърбъ. Онзи, който е поставенъ на това насилие, той може да се ползува, но онзи, който прилага насилието, нищо не се ползува. Затуй, много по-добрѣ е да бждемъ индиферентни, но съ търпѣние да издържаме погрѣшкитѣ на единъ свой братъ. Не трѣбва да се наказва, но трѣбва да му се каже нѣщо. Щѣ го повикамъ, ще му разправя приятелски, разумно, всички причини и послѣдствия отъ тази негова погрѣшка. Имате синъ, който отива въ странство. Баща му има 10,000 лева, а той започва да се хвали, да разправя, че баща му ималъ 100,000 лева. Единъ българинъ, сега той е учителъ, отива въ Америка и започва да се прѣдставлява, че е отъ княжеска фамилия, че е български принцъ. Навсѣкждѣ той минавалъ добрѣ, отдавали му голѣмо внимание и почести, но благодарение на това, че баща му билъ князь, а той — български принцъ. Защо прави това? Кой му позволява? — Това е користолюбие! Казватъ: „Е, като нашата църква друга нѣма.“ Користолюбие се крие въ това! „Ама, като християнското учение друго нѣма.“ Користолюбие се крие и тукъ. Ти опита ли Го? Защо говоришъ нѣща, които не сж провѣрени? Въ името на Истината, ние сме длъжни да говоримъ само туй, което сме опитали. Казватъ, че християнството било идеално учение. Азъ вѣрвамъ, че е идеално, но Христовата вѣра ти приложи ли я? До сега не съмъ я приложилъ, но за въ бждеще ще я приложамъ. Колкото е била голѣма вѣроятността въ миналото да я приложимъ, толкова е голѣма и за въ бждеще. Сжщиятъ законъ е.

Туй, което за сега се изисква отъ насъ, то е приложението на Христово учение, въ дадения случай — да изпълнимъ волята Божия — да простимъ! Но, знаете ли, колко е трудно да простимъ? Не е достатъчно само да простишъ, но тъй да простишъ, че да не помнишъ, да забравишъ всичко, да не остане въ душата ти никакво злорадство. Тази обида, която

ти е нанесе я, на мѣстото ѝ да посадишъ най-хубавитѣ растения; отъ туй зло да изкарашъ най-хубавитѣ плодове. Този човѣкъ, който те обидилъ, едичъ день да го направишъ най-добрия си приятель. Ами че така е! Двама души, които се вбивагъ, които сѣ си направили най-голъмото зло, Господъ единъ день ще ги направи най-добри приятели. Ще имъ смѣси кръвта. Не мислете, че вие можете да се избавите по нѣкакъвъ начинъ, да не си простите. Не, по хилядитѣ съчетания, този човѣкъ, който ви е направилъ най-голъмото зло, Господъ единъ денъ ще го направи най-добрия ви приятель. Ще ви смѣси кръвта. Не мислете, че вие можете да се избавите по нѣкакъвъ начинъ, да не си простите. Не, по хилядитѣ съчетания, този човѣкъ, който ви направилъ най-голъмото зло, Господъ единъ день ще го направи вашъ братъ, вашъ господаръ ще го направи, вашъ слуга ще го направи, ще ви постави при всичкитѣ възможности и условия да си простите. Ще ви накара да признаете, че този човѣкъ, колкото и да е лошъ и той си има добри качества. Е, прѣдставете си сега, че ти не си простилъ нѣкому, а той стане царъ. Тогава? Но, ако си му простилъ, този царъ единъ день ще те повика и ще ти даде едно угощение.

И тъй, главниятъ законъ седи въ прошката. Ние казваме че сме вѣрующи, че обичаме Бога, че вѣрваме въ Христа . . . И за това, първото нѣщо, христианинѣ питатъ: „Ти вѣрвашъ ли въ Господа Исуса Христа?“ Сега пъкъ азъ запитвамъ христианинѣ: „Въ какво седи туй вѣруе?“ — Че Христосъ умрѣлъ заради хората. Защо?—За да ги примири съ Бога. Въ какво седи туй примирение съ Бога? — Да научимъ онова изкуство, че когато ние се разкаемъ, Богъ ни е простилъ грѣховеѣ. Той ги направилъ свой дѣлъ Добрѣ, Богъ създалъ този законъ, че когато ние се разкаемъ, Той ни прощава грѣховеѣ, но по сщия начинъ, прощаваме ли грѣховеѣ на нашитѣ длъжници? Ето въпросътъ, който остава неразрѣшенъ. И понеже този въпросъ не е разрѣшенъ, всичкитѣ спорове, туй честолюбие, туй вжтрѣшчо докачение, туй разногласие, този дисонансъ, който държи злото, се дължи на онази язва вжтрѣ въ насъ, която остава неизпѣкувана.

Сега идваме до въпроса: ами какъ трѣбва да прощаваме? За да прощава човѣкъ, той трѣбва да бѣже високо интеллигентенъ, много разуменъ човѣкъ. Съвременнитѣ християни казватъ: „Насъ наука не ни трѣбва, изкуство не ни трѣбва. Науката не струва нищо, изкуството нѣ струва нищо, ние трѣбва само да се молимъ на Бога.“ Азъ питамъ: въ какво седи добрата молигва? Молитва, азъ разбирамъ, първото нѣщо: като се приближимъ до Бога, да кажемъ: „Господи, азъ се постарахъ да простя на всички тъй, както Ти си ми простилъ“. Това е първиятъ разговоръ. Вие казвате: азъ искамъ да се разговарямъ съ Христа. Като те срещне Христосъ, първото нѣщо, което ще ти каже е, че не си простилъ на своитѣ длъжници. Нѣкои казватъ: азъ прощавамъ. Не, не тъй. Христосъ ще ти каже, че ти не си простилъ тъй, както той прощава. И ако кажешъ най-малката лъжа, току изведнѣжъ Христосъ ще дрънне съ звънеца си, веднага ще дойдатъ всички онѣзи, на които не си простилъ и ще кажатъ: „Господи, не ни е простилъ!“ Всички тия, на които не си простилъ, тѣ сж хроми, клосни, сакати, тѣ си носятъ ранитѣ. Христосъ ще каже: „А, братко, хемъ не си простилъ, хемъ знаешъ да лъжешъ!“ Отъ гдѣ иде лъжата? — Когато човѣкъ не е изпълнилъ Божия законъ, а иска да се покаже правдивъ прѣдъ хората, той ще тури лъжата. И послѣ, ще почне да се извинява, че условията били такива, че Господъ тъй направилъ. Не, не сж виновни условията, не е виновенъ Богъ. Като изучавате естествената история, ще видите случаи, дѣто животни, по-нисши отъ човѣка, сж направили чудни работи. Има единъ примѣръ за единъ гълъбъ и единъ плъхъ. Случило се, че крилцето и кракътъ на този гълъбъ били счупени, та седѣлъ нѣколко дни гладенъ. Това забѣлзаль единъ плъхъ и започналъ да идва редовно да му донася зрънца, до като крилцето и кракътъ му оздравѣятъ. Ще кажете: това е приказка! Не, това е фактъ. Зародило се у този плъхъ едно чувство на милосърдие. Ако у единъ плъхъ се зароди чувство да отхрани единъ гълъбъ, ще бѣде чудно, ако въ нашата душа не се подигне това чувство, да прѣвъзмогнемъ това, което ни мѣчи. И тогава, като кажешъ: „Господи, азъ

простихъ," всички онѣзи, на които си простилъ, ще излѣзатъ съ хубави дрехи предъ Господа и ще кажатъ: „Да, простилъ ни е“. Като кажешъ лъжа, пакъ ще излѣзатъ онѣзи, на които не си простилъ; и като кажешъ истината, пакъ ще излѣзатъ онѣзи, на които си простилъ.

Казвате: ама въ онзи свѣтъ ще има ли виждане? — Ще има, братко, ще има. Сега вие не виждате, защото сте съ маски, тогава ще бждете безъ маски. Този свѣтъ сега е балъ-маске, не го знаешъ отъ гдѣ е. Не, не, всички тѣзи маски ще се снематъ, и въ онзи свѣтъ нѣщата ще бждатъ реални. Сега виждаме, колко сж неестествени хората! Запримѣръ, мжжъ и жена седятъ дома си, смѣятъ се, шегуватъ се, това-онова, но идва по едно врѣме проповѣдникътъ отвѣнка. Набожни хора сж тѣ! Набожнитѣ хора иматъ една особена маска. Веднага казватъ: свещеникътъ иде! Всички се изправятъ, като войници, посрѣщатъ го. Седне проповѣдникътъ: „Е, какъ сте вие съ Господа?“ — Много сме добрѣ. Ние постоянно четемъ Евангелието, колко хубаво е това Евангелие, какви хубави нѣща сж писани за Христа, за страданията Му, за сърцето и т. н! Свещеникътъ казва: „Много хубаво, моето стадо, Господъ да ви благослови!“ Излѣзе си вѣнка, а тѣ слѣдъ него: Кисъ-кисъ-кисъ! Той се качи на амвона и казва: „Вчера посѣтихъ едно сѣмейство, отлични братя сж тѣ, четатъ Евангелието и плачатъ. Плачатъ, да, но това е прѣдставление! Свещеникътъ ще дойде, ще порѣси този-онзи и ще си замине. И всички намиратъ, че работитѣ вървятъ много добрѣ, а въ сжщностъ работитѣ не вървятъ хубаво Прѣди повече отъ 15 години, пѣтувамъ прѣзъ селото Гюлекюръ за Николаевка, правя една есенна екскурзия, както често ги правя. Излизамъ къмъ южната страна на селото Гюлекюръ, гледамъ, на срѣща ми тича единъ щъркелъ. Тича, тича, спрѣ се. Дойде до мене, положи си главата на колѣнѣтъ ми, но гледамъ, едното му крилце, тѣй нздолу—увиснало. Пипнахъ го, видѣхъ, че крилото му е счупено. Питамъ: кой го застави да дойде при мене? Сега, азъ разговарямъ съ този щъркелъ. Казва ми: „Господине, какво ще правя, моето крилце е счупено, моитѣ другари заминаха, а азъ, ако остана тукъ

прѣзъ зимата, ще умра.“ Казвамъ си азъ: такова нѣщо е човѣшката душа, счупило ѝ се крилцето. Всичкиѣ души отиватъ при Бога, а тя остава при лошитѣ условия. Седѣхъ половинъ часъ да се разговарямъ съ щъркела, помилвахъ го, погладихъ го, разпоредихъ се прѣдъ турцитѣ, казвамъ имъ: този щъркелъ ще го гледате цѣла зима, разбирате ли? — Да, ефенди, ще го гледаме. Въ тѣхъ има религиозно чувство. И дѣйствително, тѣ го гледаха цѣла зима. По едно врѣме, гледамъ го, той поизрасналъ малко, питамъ го: какъ си? Е, намѣстиха ти крилцето, и сега можешъ да отидешъ при Бога. Питамъ: кое е това чувство, което накара този щъркелъ да дойде при мене? Вие ще кажете: това е една случайность! Добрѣ, второто положение. Нѣкои, които вѣрватъ въ духове, ще кажатъ: „Нѣкой духъ е влѣзълъ въ него“. И това е вѣрно, този духъ ме познава. Едно отъ двѣтѣ: или този духъ е дошълъ по една случайность, или второто положение—нѣкой мой познатъ духъ е влѣзълъ въ щъркела. Ако нѣкой духъ е влѣзълъ, какво отношение има той къмъ мене? Ако нѣкой проповѣдникъ срещне този щъркелъ, ще каже: „Е, сега съ щъркелъ ли ще се занимавамъ? Азъ съмъ проповѣдникъ на словото Божие“. Не, азъ казвамъ: ако азъ не съмъ въ състояние да иждивя половинъ часъ да се разговарямъ съ щъркела, съ хората никога не ще мога да се разговарямъ. Като гледамъ тѣй нѣжно този щъркелъ, казвамъ си: като го помилвамъ, азъ съзнавамъ, че единъ день той ще бѣде отличенъ философъ. И послѣ, като ме срещне на небето, ще каже: азъ те познавамъ. Какъ ме познавашъ? — Едно врѣме азъ бѣхъ щъркелъ, и ти ми помогна въ селото Гюлекюръ. Е, казвамъ: това сж малкиѣ случайности вжтрѣ въ живота. Ето благодарното въ нашия животъ!

Всѣко нѣщо, което Богъ е създалъ, и му е вложилъ животъ, вложилъ му е и своя Духъ. Прѣдъ това същество ние трѣбва да седимъ съ благоговѣние. Да обичашъ Бога, то значи, да застанешъ прѣдъ който и да е човѣкъ тѣй, че да не гледашъ на неговата форма. Въ Божествения свѣтъ азъ благоговѣя прѣдъ този човѣкъ. Богъ е вложилъ своя лжчъ, азъ благоговѣя прѣдъ него. Слѣдователно, като правимъ добро ко-

муто и да е, ние го правимъ заради онази велика Любовь, която дѣйствува у него, заради онази велика Любовь, която блика навсѣкждѣ.

И Петъръ пита Христа: „По колко пжти, Господи, да прощаваме? По 7 пжти ли?“ „Не,“ казва Христосъ, „на 70 мѣста по 7.“ Но, за да можемъ да развиемъ ние това чувство, трѣбва да прослѣдимъ съврѣмнената наука, да прослѣдимъ философията, тя ще ни научи да разсждаваме, да търсимъ причинитѣ на нѣщата. Затова е потрѣбна философията, да научи човѣка да разсждава, а не само да се изучаватъ философски системи, да се знае, кой какво казалъ. Човѣкъ трѣбва да изучи и всички естествени науки, да се научи да наблюдава формитѣ на разнитѣ растения и животни, да намира разликата между една форма и друга, да изучава разнитѣ условия, въ които живѣятъ. Той трѣбва да изучава изкуствата, музиката. Защо? — Всичко това е едно малко тониране, облагородяване, шлифоване на неговитѣ чувства. Послѣ, той трѣбва да изучава обществения животъ, да изучава туй, което хората наричатъ педагогия, да се научи какъ да се приложи тази велика наука вътрѣ въ живота. Защото, ние имаме три разумни отношения къмъ нѣщата: нѣща, които се отнасятъ до нашия умъ; нѣща, които се отнасятъ до нашия животъ и послѣ нѣща, които се отнасятъ до нашата чувствителностъ, отъ която именно съврѣмненитѣ хора страдаме най-вече. Ако нѣкой човѣкъ не го нахраните, веднага се нарушава неговата чувствителностъ, той изгубва присѣтствието на духа си. Всѣки човѣкъ трѣбва да се научи да регулира своя стомахъ, т. е. да регулира своитѣ чувства. Той никога не трѣбва да употребява излишна храна, излишно ядене, което не може да асимилира. Той трѣбва да си намѣри подходяща храна, която да произвежда всѣкога разнообразие въ неговитѣ чувства. Знаете ли какво значи разнообразие? — Разнообразието е законъ на доброта. Всѣка храна, която произвежда едно тягостно чувство, тя е неестествена храна. Щомъ е естествена, тя трѣбва да произвежда радостъ и веселие.

Сега, ние ще приложимъ закона за прощаването. Можемъ ли да простимъ, или не можемъ? Ще кажете:

какъ ще се научимъ да прощаваме? Ето какъ. Имашъ нѣкой познатъ, комуто не можешъ да простишъ. Ще седнешъ при хлѣба и ще си кажешъ: туй жито е минало между камънитѣ, смлѣно е заради мене, пожертвувало е животътъ си заради мене. Имашъ едно хубаво теленце или агънце, заклано е, ще си кажешъ: това агънце е станало жертва заради мене. Ще погледнешъ дрехитѣ си, ще кажешъ: колко овци пожертвуваха вълната си заради мене! Ако всичко това стана жертва заради мене, азъ не мога ли въ дадения случай да направя една жертва, да простя на единъ мой братъ? И то, не заради него. А заради кого? — Заради Онзи Великиятъ Богъ на Любовта, който седи въ дадения случай прѣдъ мене, и който ми е далъ всичко. Господъ никога нѣма да ви каже: да простишъ! Ако чакате Той да ви каже да простишъ, много селъжете. Не, заради Господа е все едно, и когато мразимъ, и когато любимъ, Той нѣма да ни каже нищо. И ако ние не изправимъ нѣщата сами, Той ще ги изправи. Ако ние не простимъ на врѣме, Той ще вземе този, когото мразимъ, ще прѣкара ржката си върху него, ще заличи всичкитѣ му язви, ще заличи твоего име отъ неговия умъ, и тогава този човѣкъ нѣма да сѣществувa заради тебе. Той ще го заличи. Господъ ще направи него свободенъ, но ти ще почувствуващъ една голѣма скръбъ, ще почувствуващъ, че си едно нищожно сѣщество въ свѣта. Нѣкои казватъ: „Господи, да се махне този, не го искамъ!“ Вижъ, гова може да направи Господъ, но щомъ махне него, и тебе ще махне. Не, не, не, въ ума на твоя врагъ, и въ ума на твоя приятелъ ти трѣбва да седишъ като една запалена свѣщъ, ти трѣбва да бждешъ като единъ любовенъ обектъ. Ти трѣбва да кажешъ: „Има въ свѣта едно сѣщество на Любовта! Отъ този човѣкъ, отъ неговия животъ, азъ разбирамъ, какво нѣщо е Любовта.“ Тѣй трѣбва да бжде! Но трѣбватъ дълбоки разсждения.

А сега, седнатъ нѣкои да спорятъ за много маловажни нѣща. Нѣкоя сестра ще каже тѣй: азъ живѣя на небето. Друга ще каже: азъ пѣкъ живѣя на земята. Казвамъ: сестри, и двѣтѣ живѣете на земята, и двѣтѣ живѣете на небето, само че и двѣтѣ не изпълнявате волята Божия. Това е, което азъ зная. Ед-

ната живѣе на небето и виждамъ, че и тя не прощава; другата живѣе на земята, виждамъ, че и тя не прощава. Не, не, то е на сцената. Всички трѣбва да се освободимъ веднѣжъ за всѣкога отъ тѣзи лѣжливи измами! Азъ познавамъ Христа. Не, не, рѣзко и положително. Когато срещнешъ единъ човѣкъ, да не ти е отвратителенъ, да не те е страхъ отъ него. Запримѣръ, срещнешъ една мечка и въ първо врѣме те е страхъ отъ нея. Ще трѣбва да привикнешъ да не те е страхъ. Ще се приближавашъ постепенно, постепенно къмъ нея, до като се научишъ свободно да се занимавашъ съ нея, свободно да се разговаряшъ. И послѣ тя ще ти каже: защо те е страхъ отъ мене? Азъ не съмъ тъй страшна, както мислишъ, не съмъ тъй отвратителна. Знаете ли колко благородни нѣща има скрити въ нея? Знаете ли колко благородни нѣща има скрити и въ най-лошия човѣкъ? Въ затаянитѣ кѣтища на човѣшката душа се криятъ добродѣтели, които тепърва искатъ условия, за да се развиятъ. И ние виждаме грѣха, съ който е обвита човѣшката душа, но тя пѣшка отдолу и казва: „Нѣма ли нѣкой братъ да ми помогне? Ти си братъ, дошълъ въ името на Христа, можешъ ли да ми помогнешъ?“ Какъ ще ѝ помогнешъ? Ще кажешъ азъ живѣя въ небето. Е, хубаво, азъ те поканя въ кѣщи и нищо не ти дамъ, казвамъ ти, че живѣя въ небето и си седя спокойно. Да, но ти си гладенъ. Хлѣбъ се иска тукъ! Човѣкъ, който живѣе въ небето, трапезата му никога не трѣбва да се дига. Той винаги има трапеза за своитѣ близки. И каго му дойде нѣкой гостъ, той ще бже първиятъ, който ще го посрещне, ще му послужи и слѣдъ като му послужи, нѣма да казва: „Само азъ мога да направя това“ Не, той ще каже: „Много малко нѣщо направихъ“. Такъвъ човѣкъ е много скромненъ. Азъ обичамъ слѣдната чѣрта въ човѣка, тя е Божествена: като направимъ най-хубавото, да кажемъ: „Азъ можахъ още да направя, сега малко направихъ“. Всѣкога, като направимъ нѣкому нѣщо, у насъ трѣбва да остане туй чувство, че още можахме да направимъ. Като ти даде нѣкой нѣщо, или направи нѣщо за тебе, тъй да каже, а ние се заблуждаваме, мислимъ, че много нѣщо правимъ. Не е въ многото даване, не е и въ малкото даване.

Малкото може да е много, и многото може да е малко. Азъ мога да ви дамъ 100,000 лева и да ви убия на пхтя, а мога да ви дамъ 10 ябълчни зрънца и да ви кажа: посадете ги въ градината! Но тѣзи ябълчни зрънца може да ви послужатъ повече, отколкото паригѣ. Сега, много и малко, това сж нѣща относителни.

Вие, които ме слушате сега, можете да кажете: философски трѣбва да се обяснятъ тия нѣща! Азъ мога много нѣща да ви обясня, философски. Мога да ви обясня произхода на свѣта; мога да ви обясня, защо е създаденъ човѣкътъ; мога да ви обясня философски, защо жената е жена, защо мжжътъ е мжжъ; мога да ви обясня защо се женятъ хората и т. н. Но какво ще разберете, какво ще се ползвате отъ тѣзи философски обяснения? Всички тия нѣща мога да ви обясня, да ви ги докажа практически. Добрѣ, но за да се докажатъ нѣщата, ние трѣбва да бждемъ разумни, добродѣтелни и пълни съ любовъ. Ако азъ, който свира, съмъ единъ великъ виртуозъ и се въодушевлявамъ, а вие сте глухи или слѣпи, то вие ще ме разберете ли? Вие ще се мжчите, ще се мърдате на мѣстата си, като ще мислите, че и вие се въодушевлявате. Азъ свира, напъвамъ се и питамъ този-онзи: благодарни ли сте отъ моето свирене? А тѣ не сж ме чули, не сж ме видѣли. Слѣдователно, ако азъ ви доказвамъ, защо човѣкътъ е станалъ човѣкъ, а не ангелъ, защо слугата е станалъ слуга, а не господарь, трѣбва да ви ги докажа чрѣзъ закона на Любовта. Ако слугата бѣше станалъ господарь, нивитѣ щѣха да останатъ неразорани. Защо ученикътъ е станалъ ученикъ, а не учителъ? Защото, ако бѣше станалъ учителъ, прѣдметитѣ на науката щѣха да останатъ незаучени. Хората сж чудни! Всички искатъ да станатъ учители. Учители въ свѣта нѣма. Само отношенията на хората въ свѣта създаватъ учителитѣ и ученицитѣ. Отъ учители нѣма нужда. Ученици сж потрѣбни, защото много нѣща има да се учатъ. Въ свѣта има само Единъ Учителъ, и Той е Богъ! Въ пълния смисълъ на думата, въ свѣта има само едно сщество абсолютно добро, което нито мрази, нито люби, нито прощава — то е Господъ. Ще кажете: какъ, Господъ не прощава ли? Да, Господъ не прощава. Защо? Защото, когато казваме, че Гос-

подъ прощава, ние Му придаваме единъ човѣшки колоритъ. Той е благъ всѣкога. Слѣдователно, ако вие искате да работите, то когато дойде да говорите за Бога, Той въ вашия умъ трѣбва да седи, като едно съвършено сѣщество. И туй сѣщество не трѣбва да седи нѣкъждѣ далечъ отъ васъ. Вие трѣбва да Го считате като едно сѣщество, на което умътъ е тѣй подвиженъ, сърцето тѣй пластично и благородно и волята тѣй мощна, че въ даденъ моментъ да може да направи всичко. Нѣма нѣща невъзможни за Бога! Ние за Бога не можемъ да мислимъ, както мислимъ за насъ. Слѣдователно, ние трѣбва да се стремимъ къмъ Неговия образъ.

Въ Евангелието се казва: „Повѣрвай въ Господа Исуса Христа, и ще простишъ на онѣзи, които сж ти съгрѣшили; повѣрвай въ Господа Исуса Христа, и ще възлюбишъ онѣзи, които не обичашъ; повѣрвай въ Господа Исуса Христа, и сърцето ти ще бжде милоствиво къмъ страждущитѣ; повѣрвай въ Господа Исуса Христа, и ти ще служишъ Нему, нѣма да убивашъ хората.“ Повѣрвай, повѣрвай — навсѣкъждѣ се казва това. Съ тази вѣра всичко можешъ да направишъ. Тя е една положителна вѣра. И всички трѣбва да я приложите, но не само тукъ. У майкитѣ, запримѣръ, ако една майка обича едно отъ дѣцата си повече, това е пристрастие. Еднакво ще ги обича. Знаете ли въ какво седи обичътъ? — Ти ще дадешъ на всѣко дѣте изобилно, но всѣко дѣте ще го поставишъ при тѣзи условия, при които то може да се ползува. Като поливашъ едно цвѣте, ти ще го поливашъ изобилно, че то да каже въ себе си: „Господарката ми тури повече вода.“ Тази вода трѣбва да прѣлѣе, та цвѣтето да остане доволно. И затуй, женитѣ, като поливатъ цвѣттята, азъ ги слѣдя и зная, кои жени сж добри, и кои — лоши. Добритѣ жени така поливатъ, че водата прѣлива отъ саксиитѣ. А нѣкои жени, като поливатъ цвѣттята, бързатъ, сипятъ имъ по нѣколко капки вода и казватъ: да не прѣлѣе водата. Не, не, всѣкога трѣбва да прѣлѣе. Единъ българинъ далъ угощение на единъ турчинъ и му налива сладко винце, но тѣй му налива, че като дойде до единъ пръстъ отъ чашата, остазя я празна и казва: „Заповѣдай, ефеңди!“ Като дойде да налива на себе си

прѣлѣе чашата и казва: „Утира!“ — т. е. случайно прѣлѣла. Изпиватъ първата чаша, послѣ пакъ налива. Но какъ?—Налѣе на турчина чашата малко празна, а на себе си прѣлѣе и пакъ казва: „Утира!“ Турчинътъ гледалъ, гледалъ и най-послѣ казалъ: „Ефенди, направи тѣй малко „утира“ и на мене, да пия и азъ отъ тази чаша!“ Така правимъ и ние. Като дойде за себе си, тѣй малко съ „утира“, а като дойде за другитѣ, нѣма „утира.“ Не, ще прѣлѣешъ и за себе си, и за другитѣ. Нашата любовъ трѣбва да се даде тѣй прѣзобилно на това цвѣте, да съзнае то, че ти си му далъ, че си излѣлъ върху него много. Ще прѣлѣешъ, ще кажешъ: „Утира!“ На дѣтето си ще дадешъ прѣзобилно, да почувствува, че майка му е дала своитѣ чувства. Въ умоветѣ на дѣцата, майката трѣбва да седи като единъ идеалъ. Затова майката трѣбва да се моли, да каже: „Господи, вѣрвамъ въ Тебе, вѣрвамъ, че мога да приложя Твоята Любовъ “ И дѣйствително, тя може да се приложи. Нѣма абсолютно никаква причина, която може да ни спъне. И църквата, и държавата, и тия закони, тѣй както сж създадени, тѣ не могатъ да ни прѣпятствуватъ. Какъвто законъ и да създаде държавата, съ нищо не може да ни спъне, съ нищо не може да ни прѣпятствува. Ама че ние сме искали повече! Въ свѣта има само единъ великъ законъ, на който трѣбва да се подчиняваме. Е. хубаво, държавата прокарва единъ законъ, че не трѣбва да ставатъ никакви прѣврати. Защо създава този законъ? Понеже държавата отъ направенитѣ погрѣшки вижда, че съ всѣки прѣвратъ ще станатъ хиляди избивания, че най-малко 20—30 хиляди души ще станатъ жертва, затова прокарва такъвъ законъ и казва: „Не ни трѣбватъ оржжия, не трѣбва да ставатъ прѣврати.“ Тя намира, че прѣвратътъ не е нѣщо естествено. Хубаво, ние сме съгласни. Че това е единъ Божественъ законъ! Въ свѣта сжествува една Божия държава, и тази държава се управлява съ единъ великъ законъ — Любовта я управлява. И поданицитѣ ѝ не трѣбва да се убиватъ помежду си. Не само това, но всички поданици трѣбва да живѣятъ братски. И всички хора: и свещеници, и учители, и управляващи, всички могатъ да живѣятъ братски.

„До колко пѣти да си прощаваме? До 7 пѣти ли?“

Азъ искамъ сега въ вашия умъ да остане една красива идея, тя е слѣдующата: азъ мога да бжда такъвъ човѣкъ, какъвто Богъ иска!

И единственото нѣщо, което азъ зная, че Богъ го желае, че Богъ го изисква отъ насъ, то е, да бждемъ сжщества любвеобилни, умни и силни по воля, да творимъ Неговата добра воля. Той не съизволява, когато хората страдатъ, боледуватъ и се убиватъ. Това ни най-малко не сжществува на небето. И когато висшитѣ духове отиватъ на небето да носятъ свѣдения за земята, тѣ никога не казватъ, че въ България сж избити около 20,000 души, и че въ Русия има около 20 милиона убити, нещастни. Тѣ казватъ на Господа тъй: „Всичко добръ върви, Господи.“ Ами че всѣка една душа, още като е умираа, тя е въздъхнала и изпратила чрѣзъ единъ ангелъ своето оплакване до Бога. Въ Бога всички живѣятъ. Понеже тѣ живѣятъ въ Бога, то щомъ въздъхнатъ, Богъ простре ржката си върху тѣхъ и казва: „Не бойте се, азъ ще ви възвърна живота.“

„До колко пжти трѣбва да простимъ? До 7 пжти ли?

— До 70 пжти по 7. Прощаването е необходимо. Азъ искамъ да се създаде единъ идеалъ у васъ. Хората никога нѣма да върватъ, освѣнъ ако видятъ всичко на опитъ. Нѣкои казватъ: новото общество. Какво е новото общество? — Да живѣемъ като старото общество! Не, азъ не сжда църквитѣ, не сжда никого, но питамъ: въ какво седи новото общество? Трѣбва да го доказамъ. — Новото общество седи въ това, че ние трѣбва да прощаваме така, както Богъ изисква, а не както хората ни налагатъ. Ние съ законъ не може да прощаваме. Тѣй както до сега сме прощавали, това не е прощаване. И въ насъ, прошката, това е най-малката добродѣтель, съ която ние се занимаваме, тя е най-малкото изкуство. Това нѣщо нѣма да се постигне въ една година, нито въ двѣ или въ три години, нито въ цѣлъ живогъ, изискватъ се най-малко 100—200 години, докато се научимъ да прилагаме тази добродѣтель. Да простишъ, това азъ наричамъ най-малкото изкуство. Азъ го наричамъ най-славното нѣщо. Да простимъ, то значи да приложимъ всичката наука и философия на миналото, всички изкуства, всичко това, което ангелитѣ знаятъ. Това значи да разрѣшишъ най-малката

задача въ свѣта. Знаете ли какви проблеми сж свързани съ нея? Като гледамъ лицата ви, не виждамъ нито единъ отъ васъ, който да е простилъ тѣй, както азъ искамъ. Това не е упрѣкъ, не казвамъ, че не сте добри, но не сте научили това изкуство. Вие сте добри, като мене, но не сте научили изкуството да прощавате тѣй, както азъ разбирамъ. Виждамъ единъ стремежъ, виждамъ малки зачатъци, но туй изкуство, да прощавате, още не сте го научили.

Сега, азъ съмъ между васъ. Една заслуга искамъ отъ васъ, да ми отдадете, и тя е слѣдната. Като се върна при Господа, да мога да Му кажа: Господи, азъ научихъ хората, какъ трѣбва да прощаватъ. Не само, че ги научихъ да прощаватъ тѣй, както се слѣдва, но имъ дадохъ единъ примѣръ и по форма, и по същество. Сега вече, Господи, можешъ да слѣзешъ на земята, тѣ научиха туй изкуство. Че научиха това изкуство, ще познаешъ по това, че втори пѣтъ, като слѣзешъ на земята, нѣма вече да Те разпѣватъ.

И сега църквата казва, че Христосъ нѣма да дойде на земята. При това положение, не само сега нѣма да дойде, но и слѣдъ 10,000 години нѣма да дойде. Страхъ Го е! Казвамъ, че Го е страхъ. Ами че този кръстъ, който Той носи на гърба си, отъ ума Му не излиза! Тия хора тогава Му забиха гвоздеи. Защо? — Защото въ врѣмето на Христа хората не бѣха готови да прощаватъ. И днесъ не сж готови, а ме питатъ: кое е правовѣрно, и кое не? Азъ турямъ своята най-малка максима: правъ човѣкъ е този, който знае да прощава — нищо повече! Това е първата формула на новото учение. Кой е правовѣренъ? — Онзи, който може да прощава отъ всичкото си сърце, отъ всичкия си умъ, отъ всичката си душа, отъ всичката си сила, и който може да изпълнява волята Божия. Който може да прощава, това е велико нѣщо!

Сега, виждамъ, нѣкои между васъ казватъ: Учителю, ама ти за насъ трѣбва да имашъ особено мнѣние. Азъ имамъ за васъ такова мнѣние, каквото имамъ и за себе си. По-горѣ отъ себе си не мога да ви туря. „Ама за насъ трѣбва да имате особено мнѣние.“ Чудни сж хората! Казвамъ: азъ за себе си нѣмамъ особено мнѣние, че за хората ли? Не, ние трѣбва да

се научимъ да прощаваме, защото туй разумно прощение ще внесе миръ въ домоветъ, миръ въ общества. Разумно прощение трѣбва! То е цѣла наука. Азъ ви говоря само върху нѣкои твърдения, но има извѣстни методи и начини, какъ да простишъ. То е цѣло изкуство!

„По колко пѣти да простя?“ По 7 пѣти ли? — Не, на 70 мѣста по 7. Туй изкуство вие ще го научите, и то ще образува новото общество. И ако ви питатъ сега: въ какво седи вашето общество какви сж принципитъ му, какъвъ е уставътъ му, какво ще кажете? — Първиятъ членъ отъ устава на новото общество е, да прощаваме не по старому, а по новому. Какво правятъ хората днесъ? — Прощаватъ, но по старому си взиматъ паритъ, а отгорѣ на това и по 12% лихва. Ще простишъ, но по старому, отгорѣ на това ще има рокля, чепичета ще има, всичко. И държавата прощава, дава амнистия, но все те държи въ черния списъкъ. Ще те простятъ, но ще знаешъ, че ще има дедективи слѣдъ тебе. Веднѣжъ Ломброзо отишълъ да посѣти Толстоя и казва: „Аманъ отъ рускитъ дедективи! Дойде нѣкой да го посѣти, и веднага ще дойдатъ да разбератъ, защо сж дошли, какво говорятъ и т. н. Все поглеждатъ!“ Така и тукъ. Азъ гледамъ, дошли нѣкои да ме слушатъ и казватъ: виждаме го ния, той ужъ отъ името на Бога говори, но има воля, на дълбоко рови. Е-е-е, тѣзи шмекерства, ние ги знаемъ! Азъ на всички ви ще докажа, че съмъ правъ, защото азъ не зная какво нѣщо е лъжа. Туй изкуство не го зная. Има нѣщо въ свѣта, което не зная. Азъ съмъ крайно невѣжъ човѣкъ въ това отношение, азъ не зная да лъжа. Ще кажете: е, не знаешъ! Не си ли казалъ до сега нѣкоя лъжа? — Не, никой пѣтъ до сега не съмъ казалъ лъжа. Ако нѣкой отъ васъ може да ме научи на туй изкуство, ще му бжда крайно благодаренъ. Ще взимамъ уроци отъ него. Тѣй, както вие знаете лъжата, това е едно изкуство вече. Да знаешъ какъ да смахнешъ нѣкого, изкуство е това! Може да се посмѣятъ на такъвъ човѣкъ, но той ще бжде майсторъ да вземе брашното, сиринцето и маслицето. Азъ наричамъ лъжа не това да знаешъ какво нѣщо е лъжата, но да знаешъ какъ да я прѣдставишъ. Ще ви при-

веда единъ примѣръ. Нѣкой срѣща единъ свой приятелъ, който обича да лъже, и му казва: „Я ми кажи една лъжа!“ Остави се, азъ се отказахъ, не лъжа вече. Остави това, ами баща ми умрѣ, викатъ ме на погребение, а нѣмамъ нито 5 пари.* Разказва това, и четири реда сълзи му текатъ. Изважда той 100 лева, дава му ги. „Е, тази е послѣдната лъжа, която ти казахъ.“ Да, но това не е лъжа, това е изкуство! Защо? — Защото лъжата не се казва, а се прѣдставя. Това е послѣдното изкуство на лъжата.

„До колко пжти да простя?“ — На 70 мѣста по 7. А това показва само степенъта на Любовта. Само Божествената Любов може да прощава така. Това не е човѣшка любовъ. При сегашната човѣшка любовъ, която имаме, туй правило не може да се изпълни. Можешъ да орешъ и да сѣешъ само при благоприятни условия. Може да прощаваме само тогава, когато тази любовъ, това ново съзнание ни посѣти. Тогава можемъ да приложимъ напълно Христовото учение.

Защо Христосъ дойде на земята? — Да научи хората въ приложение на тази велика наука, да прощаватъ. И първата фаза на бждещата култура, азъ я наричамъ „култура на прошката“ — прошка къмъ всички, любовъ къмъ всички, и къмъ малки, и къмъ голѣми.

Туй е най-малкото правило, което можете да приложите, което Христосъ изисква днесъ отъ своитѣ послѣдователи.

Бесѣда, държана на 27. I. 1924 г.

Плодетъ на Духа

„А плодетъ на Духа е: любовь, радость, миръ, дълготърпѣние, благодѣтели, милосърдие, вѣра, кротость, въздържание“ *).

Всѣка форма добива своята цѣнностъ отъ съдържанието си, и всѣко съдържание добива своята цѣнностъ отъ смисъла си. Имате нѣкой планински върхъ, имате нѣкой планински изворъ или нѣкоя хубаво построена чешма. Кое е онова, което дава цѣнностъ на чешмата, на извора или на върха? Кое е онова, което дава цѣнностъ на една чешма? Камъкътъ, мряморътъ или водата, която изтича отъ курната на тази чешма? Имате нѣкой знаменитъ университетъ въ Европа. Кое е онова, което дава знаменитостъ на университета? Неговитѣ книги и библиотеки ли? — Не, неговитѣ видни професори. Имате църкви, изградени отъ онзи хубавъ камъкъ. Кое е онова, което дава смисълъ на църквитѣ? — Отъ една страна богомолцитѣ, отъ друга — свещенослужителитѣ. Имате нѣкой прочутъ хотелъ, нѣкоя странноприемница. Кое е онова, което дава смисълъ на хотела? — Хотелджията. Имате нѣкоя прочута гостилница. Кое е онова, което дава смисълъ на гостилницата? — Главниятъ готвачъ, който знае да готви. „Гостилницата безъ готвача, училището безъ учителя, църквата безъ свещеника, домътъ безъ домакинята, всичко туй огънь да го гори!“ — тъй казва българинътъ.

Новитѣ врѣмена изискватъ нови разбирания; новитѣ врѣмена изискватъ една нова логика; новитѣ врѣмена изискватъ една нова граматика, новъ правописъ. Нѣкои отъ васъ мислите, че много знаете да пишете, нали? Азъ се чудя нѣкой пжтъ на българ-

*) Галатяномъ 5:22

скитѣ писатели. Азъ не съмъ срѣщалъ още между българскитѣ писатели такива, които да употребяватъ всѣка дума на своето мѣсто. И минаватъ за много видни писатели! Не само между българигѣ не съмъ срѣщалъ, но и между английскитѣ писатели. Това не е единъ неджгъ на съзнанието, но съврѣменнитѣ народи не сж достигнали още до тази висша степенъ на развитие, да разбератъ съдържанието на езика. Съврѣменнитѣ народи говорятъ само по форма. Едно прѣдложение е хубаво само по форма. Единъ младъ поетъ може да пише тъй: „Върхове високи, долини дълбоки!“ Тия думи иматъ ли смисълъ? — Иматъ смисълъ, защото при всѣки единъ връхъ седи една долина. „Върхове високи, долини дълбоки!“ Сега, нѣкой може да се смѣе на стихотворението на този поетъ. Другъ младъ поетъ казва тъй: „О, ти си красива като нѣкой планински кремъ, ти си като нѣкой турски шадраванъ“. Този поетъ може да се коригира. Вземете прѣвода на свещенитѣ псалми отъ еврейски езикъ. Тѣ се четатъ много мжчно, не сж прѣведени както трѣбва, и о іѣзи, които сж ги прѣвеждали, тѣ сж били далечъ отъ да разбиратъ вжтрѣшния смисълъ на онѣзи псалмопѣвци, които сж ги писали прѣди хиляди години. Слѣдователно, не е упрѣкъ, че тѣ не могатъ да прѣведагъ вжтрѣшния смисълъ на единъ псаломъ, или пъкъ да разбератъ съврѣменното Евангелие, което е писано прѣди 2000 години, или пъкъ посланията на апостолитѣ, запримѣръ посланието на апостола Павла. А днесъ тѣ седятъ и се догаждатъ тъй, както геолозитѣ се догаждатъ за земята, както астрономитѣ се догаждатъ за слънцето, както биолозитѣ, химицитѣ, физицитѣ се догаждатъ по извѣстни въпроси. И всички все съ догадки ходятъ. Прѣдполагатъ, допущатъ, измѣрватъ, но колкото и да измѣрватъ, има извѣстни величини извънъ човѣшкитѣ схващания, ние ги наричаме ирационални числа. Мѣришъ, мѣришъ, все остава извѣстенъ малкъ излишъкъ, не можешъ да го дѣлишъ. Дѣлишъ, дѣлишъ, оставяшъ го на страна, казвашъ: е, нѣма нищо. Не, тѣзи най-малкитѣ излишъци, които оставатъ, тѣ сж, които създаватъ най-голѣмитѣ страдания на съврѣменното човѣчество. Ти казвашъ: пари, пари, хлѣбъ, облѣкло кжщи, това

е най-важният въпрос. Дѣйствително; хлѣбътъ е важенъ, обѣклото — сѣщо, кжщата — сѣщо, но кжщата, хлѣбътъ и обѣклото, не сж едни отъ първостепеннитѣ елементи. Ако кжщата бѣше единъ отъ първостепеннитѣ елементи, хората нѣмаше да умиратъ. То е хубаво да има човѣкъ кжща, но не е всичко въ кжщата. Тѣлото и то е една кжща. Азъ ще ви приведа единъ анекдотъ, взимамъ го отъ единъ не издаденъ романъ. Разправя се въ тозъ романъ за двама графове, и двамата голѣми спортисти, ходятъ по авджилѣкъ, както казватъ турцитѣ. Единиятъ се казвалъ графъ Капони. Единъ день той излиза съ своето чифте, тъй да кажемъ по модерному, изъ гжсталака да търси заякъ, и хопъ! — пада въ една голѣма дупка, старъ единъ кладенецъ, дълбокъ 7—8 метра. Гледа отдолу, не може да излѣзе. Надава викъ, и наоколо му единъ овчаръ. Приближава се овчарътъ: „Какво има?“ — Паднахъ въ тази дупка. Можешъ ли да ми помогнешъ? — Мога. Овчарътъ ималъ едно дебело вжже. Донесълъ го. Но, забѣлѣжете, че този графъ Капони билъ много деликатенъ човѣкъ, съ нѣжни ржцѣ, съ всички европейски маниери. Като се хваща за това вжже, ржцѣтъ му се поохлузили. Той казва на овчаря: „Ти господине, не може ли да ми спуснешъ едно по-нѣжно, копринено вжже, охлузиха ми се ржцѣтъ?“ — Е, фабрикигѣ сега сж изкарали такива вжжета, не сж изработили още копринени вжжета. Ако искашъ, ако не — ще седишъ още долу. Изважда го най-послѣ. Като излиза графътъ отъ кладенеца, удря три плѣсници на овчаря. „Ти трѣбва да знаешъ, че си овчаръ въ тази мѣстность, трѣбваше да затворишъ тази дупка, да не ми причинявашъ такива страдания.“ Хубаво, скоро ще затворя тази дупка. Графътъ си заминава. Овчарътъ отива въ града да заржча единъ капакъ за кладенеца, но въ това врѣме другъ единъ графъ, Бермуцио, като обикалялъ около тази мѣстность, хопъ! — пада и той въ кладенеца. Дохожда овчарътъ, затваря дупката, чува единъ гласъ: „Моля ти се, братко, недѣй затваря кладенеца!“ — Какъ, прѣди малко извадихъ другъ единъ. „Не, моля ти се!“ — Какъ, двама ли сте? „Извади ме, моля ти се!“ — А, ще те извадя! Прѣди малко извадихъ единъ, и той, като излѣзе, удари ми три плѣс-

ници, че вжето било много грубо, та си охлузилъ ржцѣтъ „Не, азъ ще ти бжда крайно признателенъ, хвърли ми каквото и да е вжже.“ Овчарѣтъ го изважда, и отъ благодарностъ графѣтъ го вика на угощение. Питамъ сега: защо тѣзи двама графове иматъ двѣ различни разбирания? Вие ще ми възразите: „Туй е невъзможно, тѣзи нѣща авторѣтъ ги е направилъ така.“ Но азъ питамъ: защо съврѣменнитѣ християнски църкви, една православна и една евангелска, не се разбиратъ? Защо, като сѣ срѣщатъ, си обръщатъ грѣбъ? Отъ какво произтича туй неразбирание? И едното, и другото не е ли Христовото учение! Туй Евангелие не е ли туй спуснато вжже въ единъ кладенецъ! Туй вжже не е ли едно и сжщо?—Едно и сжщо е, но на единия ржцѣтъ се охлузватъ, а на другия—не се охлузватъ. Защо? Казвате: това е навикъ, това е възпитание, това е, защото тѣй сме родени. Не, това не е разяснение на живота. Не е само да кажемъ, че майка му, баща му така го родили. Да, но дѣдо му, прадѣдо му прѣди 4—5 поколѣния не сж били такива пияници, отпослѣ дойде това наслѣдство. Слѣдователно, извѣстни неджзи, които сжществуватъ въ свѣта, това не сж неджзи вжтрѣ въ самия животъ.

Сега, да се повърнемъ къмъ сжщественото въ живота. Павелъ, който е минавалъ за единъ добъръ знатокъ на мистическата наука, говори кои сж плодетѣ на Духа. Нѣкои като чуютъ „окултна наука,“ почватъ да гледатъ съ криво око. Като говоримъ за спиритизъмъ, за духове, почватъ да гледатъ съ криво око. Казватъ: а, духоветѣ, това е лошо нѣщо. Не, духоветѣ, това е единственото разумно нѣщо въ свѣта. Подъ думата „духъ“, разбирамъ онова разумното, най-хубавото нѣщо въ свѣта, което осмисля живота, което изпълва всичко, което носи всичкото благословение и дава онова най-хубавото умствено сърдечно и волево разположение въ живота. Когато Духътъ говори, въ свѣта нѣма да има никакви противорѣчия. Ако бихме се ржководили отъ този Духъ, който ржководи всичко въ живота, ние всѣкога щѣхме да се разбираме. А като говоримъ за духове, въ обикновения смисълъ на думата, това сж изостаналитѣ човѣшки души въ пжтя на своето развитие. По нѣкой пжть и тѣ говорятъ, ние

тѣхъ наричаме духчета. Нѣкои казватъ: Духътъ ми проговори. Какво ти проговори? — Направи това и това. Когато дойде Духътъ, кои сж качествата, по които ще Го познаемъ? Нѣма да ви оставямъ вие да го налучквате, ще се докачи вашето честолюбие, че не сте познали, а като кажа азъ, и да направя една грѣшка, ще кажете: е, Учителътъ направи грѣшка. Значи, азъ взимамъ всичката отговорностъ, ще направя една погрѣшка.

И тъй, присѣтствието на Духа всѣкога произвежда топлина на физическия свѣтъ; присѣтствието на Духа всѣкога произвежда движение на физическия свѣтъ; присѣтствието на Духа всѣкога произвежда растене въ живота; присѣтствието на Духа въ физическия свѣтъ всѣкога произвежда цвѣтене, завързване плодове. Духътъ носи животъ въ себе си. Слѣдователно, Той разширява съзнанието. Тамъ, дѣто този Духъ дойде, ако Му дадешъ мѣсто, ще видишъ, че Той донася радостъ въ цѣлата кѣща. Онзи, който има този Божественъ Духъ, отъ него лѣха нѣщо обилно, той е като единъ планински изворъ, и всичкитѣ растения наоколо познаватъ този Духъ. Защо? — Той внася животъ. Сега, не си правете никакви други илюзии. Когато Духътъ отсѣтствува, у васъ веднага ще се зароди друго едно състояние: меланхолия, безсмислие въ живота, антипатия, съмнѣния, подозрѣния, глупости, не ти се работи, не обичашъ хората и т. н. Слѣдователно, присѣтствието на Духа има една положителна страна. Тази страна сега Павелъ я застъпва.

Другата страна наричаме тъмни сили на живота. И тѣ сж активни. Тѣй че, въ свѣта има два вида съзнания: едното съзнание е съзнание на свѣтлината, а другото съзнание е съзнание на тъмнината. Затова има хора, които азъ наричамъ „хора на свѣтлото съзнание“ и „хора на тъмното съзнание“. Дѣто и да срещнете тѣзи хора, въ Англия, въ България, тѣ се отличаватъ. Виждашъ единъ човѣкъ, на когото съзнанието е тъмно. До като не измѣните неговото съзнание, не можете да измѣните и неговия характеръ. Ако майката роди едно дѣте съ тъмно съзнание, каквито професори и да му вземе, то ще стане единъ занаятчия. Нѣма да употребя френската дума „вагабонтъ“.

Думата вагабонтъ отъ послѣ е взела този смисълъ.

И тъй, първото проявление на Духа, първиятъ плодъ, това е Любовта. Любовта, това е първиятъ, необоримиятъ потокъ на живота, срѣщу който никака сила въ свѣта де може да се противопостави. Тя е сила, която руши всичко. Следователно, този първиятъ потокъ въ природата е най-силниятъ. Той е първиятъ потокъ, срѣщу който вие трѣбва да отворите царския пѣтъ. Ако не го отворите, той самъ ще си го отвори. Любовта не признава никакви закони. Азъ ви говоря за Любовта, като сила. Тя идва въ свѣта, и ние я познаваме, ние я виждаме отъ далечъ съ нашитѣ телескопи. Вѣнка отъ нашата вселена идва една велика вълна и тя върви съ една грамадна бързина. Тя ще залѣе цѣлия свѣтъ и всички онѣзи, които ѝ се противопоставятъ, тя ще ги задигне и завлѣче съ себе си. Кждѣ ще ги завлѣче? — Ще ги завлѣче тамъ, кждѣто отиватъ и нѣкои работници въ нѣкоя желѣзарска лѣярница. Въ нѣкоя желѣзарска лѣярница, нѣкои отъ невнимателнитѣ работници, като разтопява желѣзото, по невнимание падне въ пещъта, и майсторътъ забѣлѣзва, че температурата ѝ се повишава съ нѣколко градуса. Като изчезне работникътъ отъ физическия свѣтъ, температурата на пещъта се повишава съ два градуса. Разбирате ли? Тѣй и тѣзи работници въ свѣта, които бждатъ завлѣчени отъ тази вълна, само ще подигнатъ температурата на Божествената пещъ съ нѣколко градуса. И ние само ще хроникираме това. Когато говоримъ за подигане на температурата, то значи, че онѣзи работници тамъ, по невнимание паднаха въ пещъта и подигнаха температурата ѝ. Тѣ влѣзоха вжтрѣ, за да научатъ законитѣ на Любовта.

Сега, по нѣкой пѣтъ, ние осждаме външния свѣтъ, че турилъ такива закони, че направилъ туй-онуй. Хубаво, ние ще оставимъ външния свѣтъ, но ние какво направихме? Външниятъ свѣтъ е отражение на вжтрѣшния свѣтъ въ насъ. Външниятъ политически свѣтъ е изразъ на нашия вжтрѣшенъ животъ. Нѣма какво да се сърдимъ на управницитѣ, на държавата. Тѣ сж излѣзли отъ сжщия животъ, прилагатъ законитѣ и принципитѣ, които сж учили въ него.

Какво има да имъ се сърдите? Всѣка дума трѣбва да се ръководи отъ Духа. Присъствието на Духа носи Любовта. То е единъ вътрѣшенъ потикъ, необоримъ потикъ. Когато въ свѣта идва нѣщо велико, единъ отъ признаците е, че всѣкога настава едно затишие, безъ никакво движение. Туй се нарича миръ, Любовъ. Мирътъ означава едно вътрѣшно затишие въ духа, както когато очаквашъ да стане нѣщо важно. И слѣдъ туй идва радостта.

Радостта е единъ вътрѣшенъ избликъ на Любовта, която е дошла. Тя се прѣдшества отъ мира, който носи една вътрѣшна тишина. Въ тази тишина всички седятъ въ недоумѣние, очакватъ великото, славното, което идва въ живота. И тогава, веднага виждаме туй разцвѣтяване на всѣка душа въ свѣта. Слѣдователно, въ свѣта идва вече тази радостъ. Радостта показва, че животътъ започва да цвѣти. Не разбирайте, че цвѣтенето се отнася само до растенията, че само вънъ става този процесъ. Не, въ съзнанието на човѣка става това цвѣтене. То значи, че този човѣкъ до сега е ялъ, пилъ, кралъ, лъгалъ, и дойде единъ красивъ потикъ въ него, и той казва: отъ сега нататъкъ азъ ще бъда благороденъ човѣкъ, нѣма да си позволявамъ никакво насилие.

Има много герои въ свѣта, които мислятъ, че сж силни хора. И ако бихъ запиталъ, въ какво седи силата на единъ човѣкъ, какъ бихте отговорили? — Да изяви своята любовъ. Но, какъ ще изявишъ любовта си? Да пригърнешъ нѣкого? — Не. Да цѣлунешъ нѣкого? — Не. Да му съградишъ къща? — Не. Да го пратишъ да се учи? — Не. Азъ ще ви кажа най-важното. Прѣдставете си, че вашите ръце и крака сж вързани, цѣлото тѣло ви е свързано. Ако дойда азъ първъ при васъ, кой е онзи актъ, който трѣбва да употребя? Трѣбва ли да пристѣпя и да ви наказвамъ? Трѣбва ли да ви галя, да казвамъ: о, моето пиленце, много си измжчено! Ако съмъ една майка, трѣбва ли да го цѣлувамъ и да кажа: о, мама, много се измжчи! Малко чорбица да ти дамъ, малко хлѣбецъ, това-онова. Трѣбва ли на ръце да го нося, дрешки да му давамъ? Това ли трѣбва да направя? Не, първото нѣщо — мълчание. Послѣ, полека ще взема ножчето и внимателно ще

разрѣжа тия вжжета. Нѣма да говоря. Това е миръ, това е разцѣвяване. Като разрѣжа туй вжже, тогава ще дойде разцѣвяването. Тогава краката ще се освободятъ, ржцѣтъ ще се освободятъ и радостта ще дойде. Значи, първото нѣщо: Любовта се изразява чрѣзъ освобождаване на онзи, когото обичашъ. Вие ще ме питате: „Какъ да го освободя?“ Ако твоето сърце е стѣгнато, и ти се тровишъ отвжтрѣ, ти не можешъ да го освободишъ. Онзи, който те обича, той знае какъ да постѣпи. Ще вземе ножчето си, ще бжде внимателенъ, нѣма да засѣгне кожата ти никъкъ, ще засѣгне само това вжже. Той трѣбва да разбира твоето естество, твоята душа, твоя умъ. Този е човѣкътъ, който те обича. Онзи, който разрѣже кожата ти, той не те обича. Нѣкои казватъ. азъ те обичамъ. Ще направимъ опитъ. Теглите ножа си и казвате: ама мене ме е страхъ да не те закача нѣкъждѣ! Значи, не си отъ онѣзи, които любятъ. Онзи, който люби той е смѣлъ, веднага вади ножа и знае къдѣ да го постави.

Сега, съврѣменнитѣ реформатори, учители, възпитатели сж много смѣли, казватъ: „Да възпитаеме дѣцата, да възпитаеме съврѣменното общество.“ Отлична идея, но да се приложи. Какъ да възпитаеме дѣцата, какъ да възпитаеме обществото? Отъ 8,000 години насамъ хората се възпитаватъ, какви ли не методи сж употребени, но тѣзи методи нѣматъ резултатъ, т. е. иматъ малки резултати, но онзи истинскиятъ методъ, който Божествената Любовь носи, още не е приложенъ. И въ свѣта още работятъ много възвишени същества, много ангели, но ние виждаме, че и въ тѣхнитѣ методи още има единъ недѣгъ, единъ малкъ недостатъкъ. И забѣлѣжете, всѣки единъ народъ иска да се подигне. Една отлична идея! Всѣки единъ народъ иска да стане великъ, силенъ, мощенъ. Правъ е. Кой е онзи човѣкъ, който не иска да расте и да стане мощенъ? Кой е онзи човѣкъ, който не иска въ неговото сърце да има редъ и порядкъ? Слѣдователно, хората затова се и организиратъ, искатъ да иматъ редъ и порядкъ вжтрѣ въ държавата. Но, кой е начинътъ сега, за да се тури този редъ? Павелъ обяснява кои сж плодетѣ на Духа. И азъ ще се спра отчасти, нѣма да ви обяснявамъ всичко. Да не мислите, че всичкитѣ тайни ще ви

разкрива! Въ тази си бесѣда азъ ще ви дамъ само по едно бонбонче и ще ви кажа: като дойдете втори пѣтъ, ще ви дамъ по още едно бонбонче. Вие, като излѣзете отъ тукъ, ще кажете: защо не ни даде по още едно бонбонче? Много пинтия е този човѣкъ — обѣщава, дава по една хапчица хлѣбъ, покаже хлѣба, скрие го и каже: стига толкова! — като че ли отъ сърцето му ще се откъсне. — Свещениятъ хлѣбъ всѣкога се дава на много малки трошици. Небето нѣма такива голѣми фурни, както тука Печенето на хлѣба тамъ не е тъй, както тука, тамъ не се печатъ такива голѣми самуни. Нѣкой казва: дайте единъ голѣмъ самунъ! Небето не знае такива методи — да пече голѣми самуни. Азъ, като взема нѣкой пѣтъ вашитѣ самуни, че се чудя какъ да ги дигна. Въ небето, въ едно малко пилюлче има толкова голѣма сила, стига да знаешъ какъ да го използвашъ. Който знае, ще го използва, пѣкъ който не знае, той ще носи голѣмия товаръ. Често, като минавамъ покрай нѣкое село, гледамъ нѣкои голѣми свини носятъ на врата си такива голѣми трижгълници, обѣрнати надолу. Има и адепти, които носятъ такива трижгълници. Българитѣ, като знаятъ, че тѣхната свиня е много немирна, за да не минава прѣзъ чуждия плетъ, окачватъ ѝ единъ такъвъ трижгълникъ, и тя, отиде до плета, види, че не може да мине, върне се назадъ. Не може, законъ за равновѣсие е този трижгълникъ. Българинътъ казва на свинята: „Ще учишъ този трижгълникъ, той е законъ на равновѣсие, послушание къмъ Бога.“ И свинята, като дойде до плета, погледне насамъ-нататъкъ, върне се назадъ, казва: „Има нѣщо на врата ми.“ И сега, отъ невидимия свѣтъ, Господъ е турилъ на хората такива трижгълници. Азъ ги срѣщамъ все съ такива трижгълници по врата. Ние се смѣемъ на тия свини. Казваме: свиня е това! Е хубаво, ако единъ държавникъ идва да подобри положението на единъ народъ, ако идва да създаде такива закони, които да подобрятъ положението му, а създаде цѣла анархия, право ли е това? Ако онзи български генералъ е дошълъ да помогне на народа си, а обяви война, че прѣтърпи нѣкое поражение, та пердесютата на всички останатъ въ хоризонтално положение, не трѣбва ли да търси вината въ себе си? Или, като

Пилата, ще си измие ръцѣтъ и ще каже: „Грѣхътъ е пакъ вашъ.“ Не е така. Ако генералътъ иска да воюва, трѣбва да знае защо. Ако държавникътъ тури единъ законъ, трѣбва да знае защо. Ако свещеникътъ служи, трѣбва да знае защо. Ако учителътъ прѣподава, трѣбва да знае защо. Ако майката ражда, трѣбва да знае защо. Навсѣкждѣ има едно криво разбиране. На младата мома никога не трѣбва да ѝ прѣдставяте кривата страна на живота. Вие ѝ казвате: ти като се оженишъ, ще живѣешъ добръ, момъкътъ е богатъ, отъ знатенъ родъ е, образованъ е, ще те гледа като писано яйце. И тя казва: а, тъй ли? — рѣшава да се жени. Една българска свадба, това е знамение на врѣмето! Дойдатъ сватове, девери, кумове, това е цѣла седмица! И момата казва! „Намѣрихъ смисъла въ живота.“ Дойде свещеникътъ, благослови ги, казва: „Живѣйте като Аврама и Якова.“ Да, но не излиза като Аврама и Якова. И послѣ казватъ, че момъкътъ е виноватъ. Ама не е само той виноватъ. Нима, тази, парцаливата мома живѣеше по-добръ? Ами че тя и майка си не слушаше! Като че не я зная колко пжти хвърляше паничката на майка си. „Вземи мама.“ — Хмъ. Не иска да вземе. А сега казватъ: „Горката мома, момъкътъ я направи нещастна!“ Не е всичката вина въ него. Да, има вина въ него, той не трѣбва да бжде грубъ. Той трѣбва да бжде справедливъ и благороденъ. Да, но тя не трѣбва ли да бжде? — И тя трѣбва да бжде благородна. Отъ мжжа едно, отъ жената друго се изисква. Законътъ на Любовта трѣбва да се приложи. Павелъ казва кои сж плодетѣ на Духа.

„А плодътъ на Духа е любовь, радость, миръ, дълготърпѣние, благодать, милосърдие, вѣра, кротость и въздържание“

Мирътъ е едно вътрѣшно затишие. Радостта, това е цѣвтене. Благодатьта, това е вътрѣшенъ ароматъ, туй, което се съдържа вътрѣ въ самия животъ, въ самото съзнание. Въ самото съзнание вътрѣ трѣбва да има извѣстна благодать, т. е. въ съзнанието вътрѣ трѣбва да има извѣстна мекота. Милосърдието, това е приложение. Значи, тази благодать трѣбва да има отъ единъ единъ методъ за приложение.

Втората фаза, това е вѣрата. Павелъ се спира

върху вѣрата. Вѣрата е качество на ума. Въ нея трѣбва да се прилагатъ умственитѣ добродѣтели. Слѣдъ туй идватъ кротостъ и въздържание. На какво може да уподобимъ кротостта и въздържанието? — Кроткиятъ човѣкъ е силниятъ човѣкъ, а въздържаниятъ човѣкъ е богатиятъ човѣкъ. Въздържанъ човѣкъ е само този, който има богатство въ себе си. Той задържа туй богатство.

Тия сж плодетѣ на Духа. Тѣ сж сили, които дѣйствуватъ вжтрѣ въ нашето съзнание. Само когато намѣримъ отношението между любовта, мира, благостта, кротостта, въздържанието, вѣрата и милосърдието, тогава ще разберемъ какво нѣщо е Духътъ. Забѣлжете, че тия сили въ всѣки човѣкъ не се явяватъ по единъ и сжщи редъ. Това зависи отъ степента на човѣшкото съзнание.

Всѣки човѣкъ иска да има топлина. И дѣйствително, топлината е единъ хубавъ признакъ. Но, ако при тази топлина се усилва горенето, вече се явява едно болезнено състояние. Когато веществата горятъ и не изгарятъ правилно, енергиитѣ не се прѣвръщатъ напълно, остава единъ малък излишѣкъ, явява се едно болезнено състояние, а болезненото състояние всѣкога се отразява върху главата. Щомъ главата ви е топла, имате едно болезнено състояние. Въ главата на човѣка не трѣбва да има топлина, трѣбва да има хладина, т. е. въ главата трѣбва да има свѣтлина, а въ стомаха — топлина. Такъвъ е законътъ. Измѣни ли се туй нѣщо, т. е. въ главата да има топлина, а въ стомаха свѣтлина, ние обръщамъ свѣта съ главата надолу. Запримѣрь, какъ турятъ майкитѣ свѣтлината въ стомаха на дѣтето си? — Дѣтето е здраво, майката вземе бонбончета, казва: „Вземи, мама!“ Бонбончето е свѣтлина. Мислятъ, че като турятъ туй бонбонче въ стомаха, ще придадатъ нѣщо на дѣтето. Не, само ще го развалятъ. Майката казва: „Хайде мама, още едно!“ Турятъ още едно бонбонче въ стомаха му. Най-послѣ се явява коремоболие. Викатъ лѣкари. Майката казва: „Не зная какво му стана.“ Майката отъ голѣма любовъ туря свѣтлината въ стомаха, топлината въ главата, и послѣ не знае какво му стана. И лѣкарътъ, като не знае какво му е, прѣдписва рициново масло.

Защо прѣдписва рициново масло? Като говорятъ нѣкои за рициновото масло, тѣ разбиратъ друго нѣщо. Рициновото масло подразбира, че на този животъ липсва нѣщо. Като влѣзе рициновото масло въ организма, то най-напрѣдъ изхвърля всички нечистотии. Маслото показва, че нищо нечисто въ живота не трѣбва да остане, всичко да се изхвърли навънъ. Стомахътъ ви трѣбва да се освободи. И сега, редъ физиолози спорятъ, колко часа трѣбва да се мине, докато се смѣли храната, какъвъ трѣбва да бѣде процесътъ на храносмилането и т. н. Не, не, хубави храни сж тѣзи, които най-лесно се смилатъ, и отъ които храни оставатъ по възможности най-малкитѣ излишъци. Излишъкътъ всѣкога прѣдставлява едно уседѣло състояние. Човѣкъ, които се движи, не може да има излишъци. Олѣзи хора, които почватъ да почиватъ повече, отколкото трѣбва, тѣ затлъстяватъ. Що е затлъстяването? — Затлъстяването е ненужно богатство. Този си оставилъ въ банката своитѣ вносове, втори, трети, четвърти, всички тия си оставили редъ книжа въ складовѣ. Отъ всички тия складове ние трѣбва да се освободимъ.

И тъй, първото нѣщо въ свѣта: Любовта трѣбва да се разбере, каго единъ законъ, въ нейното приложение, да се приложи въ нашия индивидуаленъ животъ. Любовта има ли приложение въ търговския животъ? — Има. Въ сѣмейния животъ има ли? — Има. Въ войската има ли? — Има. Навсѣкждѣ има приложение, и трѣбва да се приложи! Тя има разни приложения. Тя трѣбва навсѣкждѣ въ свѣта да носи благото. Защо огиватъ да се биятъ хората? — За да се даде свобода. Защо пишатъ? — За свобода. Следователно, въ основата си, всѣки има за цѣль да направи окръжаващитѣ си свободни, но трѣбва да бждемъ умни, да знаемъ какъ да приложимъ тази свобода. Ако свободата, дѣйствително, е постигната по единъ разуменъ начинъ, тя съдържа едно качество въ себе си — носи радостъ. Запримѣрь, този, който, като разрѣзва вжжето за да ме освободи, ми осакати ржцѣтъ, той неправилно ме е освободилъ, и азъ нѣма да съмъ радостенъ. Но, ако ме освободи правилно, първото нѣщо, което ще стане, то е, че ще почув-

стаувамъ радостъ за свободата, която ми е дадена. Следователно, радостта всѣкога произтича отъ факта, че сме свободни. Защото, като видимъ онзи, който ни люби, сърцето ни почва да трепти, знаемъ, че той ни носи свобода, т. е. радостъ носи, а радостта, мирътъ означаватъ, че всички онѣзи прѣпятствия, които разбъркватъ живота ни, ще се прѣмахнатъ. Сега, нѣкои казватъ тъй: азъ нѣмамъ миръ въ живота си. — Нѣмашъ миръ, понеже не си добилъ любовта. Любовта трѣбва да се получи въ нейната сжщина. Не че вие нѣмате тази любовъ, имате я, но въ тази любовъ има нѣщо примѣсено, и трѣбва да я прѣчистите. Вие обичате само вашигъ дѣца, вашата жена, но и тѣхъ обичате при извѣстни условия. Много мжже обичатъ жена си, но до кога? — До като е млада, до като е красива. Щомъ почне да остарѣва, щомъ почне да боледува, охладяватъ къмъ нея. Щомъ почнатъ да виждатъ красиви жени отвънъ, сърцето имъ почва да охладява. Питамъ тогава: това любовъ ли е? — Любовта не седи въ външнитѣ форми. Любовта, това е обръщане на една разумна душа къмъ Бога.

Питамъ тогава: що е религия? — Религията, това е втората фаза на живота, обръщане на душата. Много хора влизатъ въ религиозния животъ тъй, както въ свѣтския животъ. Въ религиозния животъ никакви свѣтски отношения нѣма, никакви материални сдѣлки не трѣбва да има. Когато азъ огида на едно мѣсто, не разбирамъ, че трѣбва да ме посрещнатъ свѣтски, не разбирамъ, че трѣбва да ме нагостягъ хубаво, да ми дадатъ хубави дрехи и легло. Това е най-малкото, което може да ми се даде. Онзи, който ме обича, той ще ми даде и повече. Нима, азъ като дамъ на онзи хотелджия 50 — 60 лева, та нѣма да ми даде една хубаво огоплена стая, съ чисто легло и юрганъ? — Ще ми даде такава, но за какво? — Заради паритѣ. Ами, че онази жена, която мжжътъ ѝ глади и милва, за какво прави това? — Заради паритѣ ѝ. Хората казватъ, че се обичатъ, но за какво? — Все за нѣкакъвъ интересъ. Нѣкой казва: азъ обичамъ жена си. Но защо? — Защото е здрава и хубава. Нека да полежи 7 години, че да раздадешъ всичкото си имане заради нея, и пакъ да ти е приятна, да не ти омръзне, тогава ще те видимъ.

А тъй! Той скоро се отегчава отъ нея и казва: Нека умре тя, че да си взема нѣкоя по-млада. Не е любовъ това.

И при това положение, всички вие минавате за културни! Нѣкои казватъ: „Новата култура!“ Новата култура е старата култура. Новитѣ разбирания сж старитѣ разбирания. Сега, гледамъ шопитѣ тукъ, въ софийско, отвѣнъ е европеецъ, а отвѣтрѣ — шопъ. Културенъ отвѣнъ, а отвѣтрѣ — стария животъ. Ние минаваме за християни отвѣнъ, а отвѣтрѣ водимъ стария езически животъ. Това е днешното християнство. И казватъ: кажи ни Истината! Хубаво, азъ искамъ да ви кажа Истината. Азъ, като говоря Истината, засѣгамъ и себе си, разбирате ли? Работници излизатъ една вечеръ отъ рудницата, и всички сж очернени, но никой отъ тѣхъ не вижда това. Между тѣхъ има и жени. Минава нѣкой отъ работниците, другитѣ му казватъ: „Ти трѣбва да си много красивъ.“ — Ама и ти трѣбва да си много красивъ. Всички сж работили въ рудницата, тъмно е вънъ, не се вижда. Единъ отъ тѣхъ драсва кибритъ, виждатъ, че всички сж черни, не сж красиви. Тѣ трѣбва да се върнатъ дома си, да се очистятъ, да се облѣкатъ, че тогава, като излѣзатъ на свѣтлината, ще бждатъ красиви. Ние, съврѣменнитѣ хора, излизаме отъ тази рудница, отъ този свѣтъ. Не е злото, че сме дошли на земята и сме почернѣли. Не е злото въ тази чернога, тя не е огвѣтрѣ, навѣнъ излиза тя. И когато нѣкой каже: „Въ грѣхъ ме зачна майка ми“, грѣхътъ не е отвѣтрѣ, но майка ми, като работѣше въ рудницата, бѣше очернена, та и мене отвѣнка очерни. Това почерняване е само външно. Азъ по сжщество, въ душата си, искамъ да любя Господа. И ако по сжщество се измѣня, това ще бжде само кога? — Когато изопача Любовта, а това нѣщо се отнася до възпитанието. Нѣкой казва: „Умень трѣбва да бждешъ!“ Въ какво седи разумността на човѣка? — Разумността седи въ това: къмъ всѣки човѣкъ ти трѣбва да бждешъ много внимателенъ — спрѣмо неговитѣ мисли, спрѣмо неговитѣ чувства, спрѣмо неговитѣ желания. Азъ не говоря за онѣзи неестествени желания, азъ говоря за онѣзи красиви, хубави чувства у човѣка. Нѣкой си посѣлъ едно дръвче, нѣма да му го осакатишъ. Нѣкой си напра-

вилъ една хубава кжца. Нищо лошо нѣма да говоришъ заради него.

Сега, ще оставя външния свѣтъ, ще говоря за онѣзи, които сж вжтрѣ. Азъ говоря за васъ, а не за онѣзи, които сж на небето, тѣ сж научили закона. Нѣкои отъ васъ ще отидатъ на небето, ще станатъ граждани на онзи красивия свѣтъ на Любовта. Като говоря за небето, спомнямъ си, единъ свещеникъ ми казваше: „Да бѣше наредилъ Господъ другъ начинъ за отиване на небето, не чрѣзъ смъртта, защото ще има скърцане съ жби“ Обръща се къмъ себе си и казва: е, попе, попе, ти опѣвашъ хората, но и тебе ще опѣятъ единъ день. Ти сега ги прашашъ на онзи свѣтъ, но и тебе ще те пратятъ единъ день. И тогава, за успокоение, хората казватъ: „Ще ни упокои Господъ. Ще дойде миръ.“ Да, но онзи миръ, който Любовта носи, той е уталожване. Мирътъ е едно отъ великитѣ качества на Любовта. И тогава, като имаме пълна вѣра на онзи, който ни обича, напълно се осланяме нему и можемъ тихо и спокойно да легнемъ да спимъ, както Христосъ заспа. Христосъ заспа единъ пѣтъ въ лодката, като мислише, че ученицитѣ му сж силни, ще Го пазятъ. Но щомъ заспа, лодката се развълнува, и ученицитѣ Му казаха: „Учителю, стани, лодката се развълнува, тази работа е опасна.“ Стана Христосъ, подухна врѣмето и всичко утихна. И казватъ: Христосъ укроти врѣмето. Укроти врѣмето но не можа да укроти онѣзи римски войници, онѣзи свещенослужители. И знаете ли защо не можа да ги укроти? — Защото врѣмето, прѣзъ което живѣеше Христосъ бѣше такова. Тогава н познаха Христа.

Азъ често употребявамъ думата „извънъ врѣмето.“ Когато казвамъ това, то значи, че живѣемъ извънъ врѣмето. Врѣмето не хроникира нашитѣ дѣла. Знаете ли защо не ги хроникира? — Хроникиратъ се само умни работи: еди-кой си поетъ какво написалъ, еди-кой си философъ какво казалъ. Ами глупавитѣ работи хроникиратъ ли се? — Не, тѣ оставатъ извънъ врѣмето. Слѣдователно, хората живѣятъ свободно. Защо? — Защото врѣмето, природата не хроникира тѣхнитѣ дѣла Тя казва: „Това сж още малки дѣца, дѣца на каприцитѣ.“ Само тукъ-тамъ има нѣща, които могатъ

да се хроникиратъ. Даже и съврѣменнитѣ хора, като казватъ много нѣща, всичко това не се хроникира. Нѣкои казватъ: е, Любовьта ние сме я слушали. Любовьта не може да се слуша, тя се прѣдава само чрѣзъ контактъ, когато двѣ души се доближатъ. Знаете ли какво значи доближаване на душитѣ? Когато любовьта се допре, образува се една вжтрѣшна топлина, а тази топлина дава свободния животъ. Когато се допратъ тия два живота, образува се свѣтлина. И слѣдователно, животътъ има двѣ посоки: едната посока къмъ центъра на земята, а другата—къмъ слънцето нагорѣ, т. е. едната посока къмъ васъ, най-първо ние обичаме себе си, а послѣ искаме да обичаме и другитѣ.

Ще ви приведа единъ примѣръ за тази борба, която съществува между хората, която е съществувала и прѣди хиляди години. Единъ отъ древнитѣ царе, Рама Северанъ, адептъ на Великото Бѣло Братство и Алиманъ Белима, също царь, управлявали своитѣ царства, но били съ противоположни разбирания. Рама прѣдставлявалъ закона на Любовьта. Той издалъ заповѣдъ, споредъ която, спрѣмо всички хора да се отнасятъ по закона на Любовьта и никакво насилие не трѣбва да се прави. Царь Алима подържалъ сегашното учение: картеченъ огънь, бѣсилки, ножове. Той казвалъ, че всичко неприятелско трѣбва да се прѣкара подъ ножъ, навсѣкждѣ трѣбва да се внуши страхъ и трепетъ. Само така неприятелътъ ще трепери отъ него. Всички съседни народи, всички градове и селища, дѣто минавалъ Алима, всичко било изгаряно. Всички жители забѣгнали по гори и планини. Когато минавали пжтници, питали: защо тѣзи села и градове сж изгорени? Казвали: „Алима тукъ царува. Неговиятъ законъ е свещенъ, и които не се подчиняватъ, пострадватъ.“ Пращали пратеници до царь Рама съ молба да имъ помогне. Той, като живѣлъ по закона на Любовьта, пращалъ свои хора, които въ едно кратко врѣме всичко възстановявали: селищата, градоветѣ отново заживѣвали, и хората заживѣвали вече по закона на свободата. Ние виждаме тѣзи два закона и въ съврѣмения животъ. Тамъ, дѣто се явяватъ разумни държавници въ една държава, като въ Англия, въ Америка, историята ги отбѣлѣзва, тѣ даватъ на-

сока къмъ нова култура. Обаче, явяватъ се и хора съ противоположни възгледи, и то не само въ държавата, но и въ науката, и въ религията. Това съществува въ домоветъ, и навсѣкждѣ. Мжжъ и жена могатъ да се раздѣлятъ само заради своитѣ убѣждения. Между братя и сестри съществуватъ пакъ съжитѣ противоположни възгледи въ убѣжденията. Не всички хора иматъ едни и същи възгледи.

Сега, вие съврѣменнитѣ хора, искате да живѣте по братски, но не знаете какъ да живѣте. Вие съ своето незнание може да разрушите най-хубавото нѣщо. Ако вие задържите за по-дълго врѣме ржката на една съврѣменна млада жена, може да развалите най-хубавото ѣ настроение. Ако задържите една минута ржката ѣ, тя веднага ще си състави добро понятие за васъ. Питамъ: защо трѣбва да задържите за по-дълго врѣме ржката ѣ? Ще кажете: отъ обичъ. Хубаво, защо на старата баба не искате да задържите за по-дълго врѣме ржката ѣ, а бързате? Не, това не е философия. Когато азъ задържамъ ржката на една млада жена, това е користолюбие. Когато ме хване единъ апашъ, единъ разбойникъ, и каже „горѣ ржцѣтъ!“ — защо прави това? — Бръква въ джоба ми, за да ме обере. Като ме обере, пуца ме Колкѣ пжти, дълго врѣме ме задържа, за да вземе всичкото ми съдържание. Щомъ вземе всичкото ми съдържание, казва: „Свободенъ си сега.“ Слѣдователно, питатъ ме нѣкои млади моми: до кога ще ни обичатъ? — Докато ви взематъ всичкото съдържание. До кога ще ме търпятъ въ обществото? — Докато взематъ всичкитѣ ти пари, всичкото ти съдържание. Или, казано на съврѣмеменъ езикъ: ще те търпятъ, докато те изтискатъ като лимонъ, и ще те изхвърлятъ навънъ. Това не е култура, това не е човѣчество!

„Радостъ, миръ, дълготърпѣние“.

За да се реализира каквато и да е любовъ, човѣкъ трѣбва да бжде дълготърпеливъ. Любовта трѣбва да изтърпи всички мжнотии, които се зараждатъ вътрѣ въ нашето съзнание. Не е тъй лесно. Ние завъждаме приятели, и тѣзи приятели ни оставятъ, разваля се туй приятелство. Първото нѣщо е да задържимъ любовта си за по-дълго врѣме. Сега, азъ бихъ

ви задалъ единъ въпросъ, на който и ще ви отговоря. Този, когото обичашъ, колко врѣме трѣбва да го гледашъ въ очитѣ? Този, когото обичашъ, колко врѣме трѣбва да го държишъ за ржцѣтъ? И този, когото обичашъ, колко врѣме трѣбва да го държишъ въ пригрудкитѣ си? Ние казваме: дълго врѣме. — Не, не трѣбва дълго врѣме. Майката колко врѣме носи дѣтето си на ржцѣ? Колко години? Нѣкои казватъ: ама азъ изгубихъ любовта си. Жената се оплаква на мъжа си: едно врѣме, докато бѣхъ млада, ти ме обикаляше, цѣлуваше ме, а сега не ме поглеждашъ. Ами, че така и дѣтето може да каже: едно врѣме майка ми медържеше на ржцѣтъ си, а сега ме остави на краката си да ходя. Ами че кое е естественото положение? Жената да благодари, че не я цѣлува вече мъжътъ ѝ; и мъжътъ да благодари, че не го цѣлува вече жена му. Ами че ако те цѣлува още, той е апашъ. Щомъ те цѣлува, ти ще ладешъ нѣщо. Той те цѣлува, каже: „Миличка, ти ще идешъ при баща си, той е богатъ, ще му кажешъ, че великъ-денъ идва, нека си развърже кесията. Колко си хубава, гължбче!“ И гължбчето отива при баща си, цѣлува го. „Татко!“ — И тя иска нѣщо. Бащата казва: „Колко е добра дъщеря ми!“ Питамъ сега: това любовъ ли е? Ние сами себе си лъжемъ. Често азъ разглеждамъ човѣшкия животъ. Срѣщамъ понѣкога мъжъ и жена се цѣлуватъ на улицата. Казвамъ: защо се цѣлуватъ? При баща ѝ ли я праща? Той иска нѣщо отъ нея. Когато видя, че тази цѣлувка е чиста, мене ми е приятно и казвамъ: ето двама души, които могатъ да живѣятъ по Бога. А като погледна други, казвамъ: далечъ сж още тѣ.

„А плодетѣ на Духа сж любовъ, радость, миръ, дълготърпѣние, благость, милосърдие, вѣра, кротость и въздържание.“

Това сж плодетѣ на този Божественъ Духъ, който идва сега въ свѣта. Казвамъ: една нова фаза настава сега въ цѣлия козмосъ. Наилата вселена е достигнала на половина своя пътъ на развитие. Слѣдователно, ние ще имаме единъ обратенъ процесъ на развитие. До сега цѣлото човѣчество, не само тукъ на земята, но въ всички свѣтове, които съществуватъ вънъ и вътрѣ въ вселената, всички минаватъ въ една

нова фаза. Не само на земята, но въ цѣлия козмосъ става едно прѣобразованіе, макаръ че всички не сж на една степенъ на развитие. Всички сжщества сж дошли на половина въ своето развитие. Новата вълна, която идва, нѣма да ви остави на старото мѣсто. И, ако вие не възприемете новото учение, у васъ ще настане такава голѣма скръбъ, която ще произведе у васъ цѣлъ адъ. Алтъгъ не е нищо друго, освѣнъ въздѣйствието на тази Божествена вълна. За въ бждеще тия страдания ще се увеличатъ, и ще знаете, че колкото страданията ви сж по-голѣми, толкова е по-голѣмо вашето съпротивление, а дали е съзнателно или несъзнателно, то е другъ въпросъ. Ще знаете, че сте въ противодѣйствие на тази вълна, затова ще се хармонизирате и ще кажете: азъ трѣбва да бжда въ съгласіе съ великата съзнателна Любовь, съ Божествения Духъ и ще дѣйствувамъ тъй разумно, както Той дѣйствува.

Искамъ да се освѣтлите върху дѣйствието на Духа. Нѣкои казватъ: Духътъ ми казва това. Духътъ ми казва онова. Когато Духътъ говори, има нѣколко начина, по които Той се изразява. Този Духъ може да ти говори чрѣзъ единъ твой приятель, когото ти обичашъ. Той може да е на половина мѣтъръ разстояние отъ прѣдъ очитѣ ти. Разумниятъ човѣкъ на разуменъ говори. Послѣ, нѣкой ще ти говори близо до ухото, ще ти каже: „Господине, нѣщо тайно ще ти кажа, голѣмъ секретъ“. Това сж въчши начини. Послѣ има и други начини. Нѣкой казва, че нѣкъдѣ поцъ сърцето, подъ лъжичката нѣщо му заговаря или нѣщо на главата му заговаря. На всички все имъ говори нѣщо, но резултатитѣ на туй говорене не сж едни и сжщи. Когато Божественото начало у насъ започне да говори, лицето добива една нѣжностъ, една малка свѣтлинка, въ очитѣ се чете една разумностъ, погледътъ е устойчивъ, и такъвъ човѣкъ е готовъ, въ дадения случай, на всички услуги. Каквото му поискашъ, той казва: „Удоволствие ми е да ви услужа. Пакъ заповѣдайте, пакъ елате при мене! Ако вие ми платите за труда, ще ми причините голѣма неприятностъ“. Имате нѣкаква нужда, той ще се подпише зарадъ васъ. А ние, сега, при тѣзи насилия, при тѣзи изнудвания, ми-

наваме за честни, за разумни хора. Не искамъ да ви подложа на изкушение, но казвамъ: разумниятъ законъ може да се приложи само отъ разумниятъ хора. И слѣдователно, ние трѣбва първо да проповѣдваме разумния животъ, та като влѣзе разумниятъ животъ въ насъ, по-разумно ще постѣпваме. Азъ казвамъ: всѣка една ваша постѣтка, всѣки единъ вашъ погледъ, всѣка една ваша обхода трѣбва да се изтълкуватъ правилно. Прѣди години азъ пѣтувахъ за Търново, и въ трена, до мене, седи единъ господинъ, намѣтнатъ съ пелерина. Другъ единъ господинъ седи отъ лѣвата му страна. Той се обръща къмъ него: „Господине, не виждате ли, ржката ме боли, не се доближавайте до мене!“ Колко трѣбва да бѣдемъ внимателни! Ако този господинъ не иска да се доближавамъ до неговата ржка, азъ трѣбва да знамъ защо. Трѣбва да разтълкувамъ правилно, защо той се е намѣтналъ съ пелерина. Неговата ржка не е здрава, затова той се намѣтналъ. Ако нѣкой човѣкъ не иска да ми послужи, то е защото има едно болезнено състояние въ него. Ако не ме люби — сжщо. Това сж все негативни състояния.

Първото нѣщо за онѣзи, които трѣгватъ за Божествения пѣтъ е да приложатъ великия законъ на Любовта. Приложатъ ли го, тѣ ще бждатъ свободни, и тѣхнитѣ ближни сжщо ще бждатъ свободни. Ученитѣ хора трѣбва да пратятъ тази мисль по цѣлия свѣтъ. Свѣтътъ само тѣй ще се освободи. Ние трѣбва да бждемъ носители на тази свобода. Ако вие проектирате една силна мисль за свобода, къмъ когото и да е, нѣкое нѣжно сърце ще възприеме тази мисль и ще помогне кждѣто трѣбва. Сега ще кажете: ама какво оъ това, че съмъ пожелалъ и изпратилъ една мисль? Желанията и мислитѣ сж, които създаватъ съврѣмения свѣтъ; тѣ сж, които ще донесатъ свободата. Ако почнемъ да говоримъ за Любовта, Любовта ще дойде. Ако почнемъ да говоримъ за свободата, свободата ще дойде. А ние, хорага, казваме, че не му е дошло още врѣмето. Хората казватъ: война ще дойде, убийства ще дойдатъ—и всичко туй идва тѣй, както мислятъ. Ние ще бждемъ на противното мнѣние. Ще направимъ единъ опитъ, ще призовемъ този живиятъ Господъ, който идва сега въ свѣта. Ще направимъ

единъ великъ опитъ, да видимъ, може ли свѣтътъ да се поправи съ Любовь, или не. — Може. Нѣкой ще ни кажатъ, че тази любовь е неразумна. Разумна е Любовта. Ако нѣкой каже, че Любовта е неразумна, той не разбира думата Любовь. Най-разумното нѣщо въ свѣта е Любовьта. Всички онѣзи наши изкълчени чувства, които имаме, това сж останки на насилия отъ културитѣ на миналитѣ вѣкове.

И тъй, първото нѣщо: ние се нуждаемъ отъ жени на своего мѣсто. Понеже женитѣ сж магнетичниятъ елементъ, тѣ трѣбва да застъпятъ своето мѣсто. Тѣ не трѣбва да бждатъ мжже. Послѣ, ние се нуждаемъ отъ млади хора, но не само млади хора по форма, защото азъ срѣщамъ много млади хора, които прѣждеврѣменно сж остарѣли. Млади, разбирамъ такива, у които блика животъ. Младъ човѣкъ наричамъ този, на когото вжжетата сж развързани. Стариятъ човѣкъ е завързанъ. Младитѣ хора сж носители на новото учение. Старитѣ имъ казватъ тъй: „Вие сега сте млади, но единъ день ще остарѣете като насъ.“ Не, ако вие остарѣете като старитѣ, не ви трѣбва да носите новата култура. Първото нѣщо: трѣбва да туримъ въ ума си мисълта, че нѣма да остарѣемъ — нищо повече! Ами казватъ, че човѣшкото лице се сбръчквало. Туй, че моето лице се сбръчква, това не съмъ азъ. Ако моята дреха остарѣе, това не съмъ азъ; ако моитѣ чепички остарѣятъ, това не съмъ азъ. Азъ съмъ нѣщо повече отъ своята дреха; азъ съмъ нѣщо повече отъ своитѣ чепички; азъ съмъ нѣщо повече отъ своето лице. Азъ съмъ онази възвишена, благородна мисль, която никой, съ никакъвъ клинъ не може отъ мене да изхвърли.

Едно отъ най-отвратителнигѣ качества, което имаме, то е докачението. Докачилъ се нѣкой, обидилъ се. Да, ти можешъ да се обидишъ, но само за нарушението на единъ Божественъ принципъ. Ако азъ обидя нѣкого, веднага отивамъ да поправа тази грѣшка, която служи за обида. Минавамъ нѣкоя вечеръ по улицата и гледамъ, нѣкой изкопалъ една дупка, която прави лошо впечатление, пъкъ и пакостъ може да причини. Азъ не търся вичовника, но взимамъ нѣкоя вечеръ една копаня и поправамъ дупката. Втори пжтъ нѣма да ми прави лошо впечатление.

Сега, азъ ви говоря върху този великъ Божественъ Духъ, но въ умоветъ на всинца ви може да седи още мисълъта: какво мисли Господъ заради насъ, какъ ще завършимъ нашиятъ животъ, кой ще ни гледа на стари години, ами дѣца имаме и т. н.? Оставете свѣтътъ да мисли за тия работи! Свѣтътъ е измислилъ отлични работи, ние трѣбва да му благодаримъ. Той е построилъ кѣщи, уредилъ е войска, турилъ е стражари, всичко е турилъ въ порядъкъ. А ние ще кажемъ: тѣзъ стражари да ги нѣма по пѣтя! „Не, нека си седятъ тѣзи стражари по пѣтя! Защо азъ като мина по пѣтя да не кажа на единъ стражаръ: „Братко, ти извършвашъ една почетна работа, ще бждешъ нѣженъ и внимателенъ къмъ окръжаващитѣ те“. Нѣкои казватъ: какъ ще може да разрѣшимъ въпроса за мира? Въ какво седи нашиятъ миръ?—Ние трѣбва да бждемъ силни. Азъ съмъ силенъ човѣкъ. Минавамъ, двама души се каратъ. Казвамъ: чакайте, приятели, какво има? —Този има да ми дава 1000 лева, и не иска да ми даде лихвитѣ. Взема, че го наложа. — Чакай, ти не можешъ да ме налагашъ, то не е твоя работа! Тѣй ли? Хвана го за краката, дигна го въ въздуха, обърна го съ главата надолу, казвамъ му: ти ще ме слушашъ ли? Ако е за сили, знаешъ ли какво мога да натравя съ тебе? Колко ти дължи той? — Толкова. Изваждамъ кесията, дамъ му паритѣ. На, нѣма да изнасилвашъ брата си. А сега, ние казваме: слабисме. Не, силни хора трѣбза да управляватъ свѣта! Кога можемъ да бждемъ силни? —Само Любовта може да ни направи силни. Безъ Любовъ не можемъ да бждемъ силни. Страхливитѣ хора сж хора безъ любовь. Глупавитѣ хора сж хора безъ любовь. Жестокитѣ хора сж хора безъ любовь. Прѣстѣпнитѣ хора сж хора безъ любовь. И тогаза, ще ни говорятъ за любовь къмъ народа! Нека обичатъ тѣ своя народъ, азъ ги похвалявамъ. Всички народи, които и да сж, всѣки отъ тѣхъ си има своето прѣдназначение. Всички държатели, каквито и да сж тѣ, нека застанатъ на своето мѣсто! По-неже тѣ сж най-умнитѣ, нека дадатъ единъ примѣръ на свѣта! Сега, ще дадатъ ли тѣ единъ примѣръ или не, то е другъ въпросъ, но тѣй пише горѣ, ние виждаме и знаемъ, че има силни хора на земята, които скоро ще се изявятъ. Като говоря тѣй, нѣкои казватъ: „Да не сж

нѣкои комунисти, да не сѣ нѣкои анархисти.“ Не, не, комуниститѣ, анархиститѣ, това сж хората на свѣта. А тия, които ще се изиявят, тѣ разбиратъ великитѣ закони на природата, тѣ сж хора светящи. Тогава ще разберете какво нѣщо е човѣкъ! Като го погледнешъ, ще разберешъ, че прѣдъ себе си имашъ единъ благороденъ човѣкъ, на когото можешъ да разчиташъ. Тѣ ще бждатъ въоръжени отгорѣ до долу. Ще кажете: а, въоръжени! Да, но съвсѣмъ другояче ще бждатъ тѣ въоръжени. Нѣма да бждатъ съ кобури, но ако речешъ да се противишъ, той ще простре ржката си, и ти ще се намѣришъ на земята долу. Послѣ, пакъ ще те дигне. И като простре три пжти така ржката си, всичкитѣ твои идеи, всичкитѣ твои кризи разбирация, отъ 8000 години, ще изчезнатъ. Нѣма да можешъ да имъ се противопоставяшъ и ще кажешъ: Господи, отъ сега нататкъ ще Ти служа, нѣма да Ти се противя. Кажешъ ли, че ще се противишъ, на гърба си ще се намѣришъ. Тия, които идватъ сега, ще възстановятъ всички европейски народи, ще турятъ навсѣкждѣ редъ и порядкъ. Тѣ работятъ сега отжтрѣ, тѣ работятъ въ България, навсѣкждѣ работятъ. Ще кажете: а, работятъ тѣ! Да, работятъ. Единъ денъ азъ ще повикамъ единъ отъ тѣзи братя, но когато не го очаквате. И знаете ли какво ще стане, когато го видите? Този салонъ ще трѣбва да бжде по-широкъ, защото ще се намѣрите всѣки съ лицето си на земята. Чистота се изисква, чистота на човѣшката душа!

Азъ искамъ, най-възвишеното, най-благородното въ вашата душа, което отъ хиляди години се крие, сега да се покаже. Сега му е врѣмето. Сега, или никога! Това, единъ вѣкъ, хиляда години, милиони години, тѣ могатъ да се събератъ въ една минута. Врѣмето може да се съкрати, може и да се продължи. Този въпросъ е философски. Сега е врѣме да вложите това въ душитѣ си и всички да възприемете Любовта, т. е. да влѣзете въ нея и да заживѣете въ контактъ съ този Божественъ Духъ. Той сега иска да се прояви. Този Духъ иде, скоро ще се прояви. Той е въ първия лжчъ. Ако вие се подигнете въ вашето съзнание, вие ще видите неговия лжчъ отъ изтокъ и ще кажете: сега разбирамъ, какво велико прѣдназначение има човѣшкия

животъ; сега разбирамъ, какво нѣщо е човѣшката душа; сега разбирамъ, какво нѣщо е Богъ! Тогава земята ще отвори своитѣ богатства, и ние нѣма да оремъ, както. сега. Безъ да оремъ, тя ще дава плодове. Тогава нѣма да има нужда да ядемъ тѣй много, както сега. Вашитѣ кухни съвсѣмъ ще се прѣустроятъ, и вие ще кажете: Благословенъ е Господъ, който ни е далъ такива синове и дѣщери! Благословенъ е Господъ, който ни е далъ такива приятели! Навсѣкждѣ тѣй ще бжде. Всички ще се благославятъ, навсѣкждѣ хората ще се познаватъ. Туй, което иде, ще бжде! Нѣкои казватъ: я бжде, я не. Ще бжде!

Когато казвамъ, че Христосъ иде, то е най-великото, което може да дойде въ свѣта. Богъ ще се открие въ своята красота, въ своето разнообразие, и ще обърши всѣка сълза отъ човѣшкитѣ очи. Ще прѣмахне всички тѣги и скърби, ще направи всички хора да живѣятъ единъ чистъ и почтенъ животъ, да бждатъ всички свободни граждани на земята. И крави, и волове, и мухи, всички ще скачатъ и ще се радватъ. Кравата, като я срещнешъ, ще ти се усмихне, ще те пооближе малко. Всички ще бждатъ весели и радостни, не само хората.

А сега, нѣкои казватъ, че Христосъ умрѣлъ заради насъ. Не, Христосъ иде! Иде, не за прощение на грѣховетѣ, Христосъ иде да донесе новия животъ за възкрѣсение на всички онѣзи, които Го очакватъ.

Плодоветѣ на Духа сж: любовъ, радостъ, миръ, дълготърпѣние, благодѣ, вѣра, кротостъ и въздържаніе.

Бесѣда, държана на 3/II, 1924 г.

Искашъ ли да оздравѣешъ?

„Искашъ ли да оздравѣешъ?“

Въ живота има въпроси, които само извѣстни хора могатъ да ги разбератъ. Ако запиташъ болния, искашъ ли да оздравѣешъ, той разбира добръ въпроса, и ще ти даде единъ правиленъ отговоръ. За да могатъ всички да разбератъ този въпросъ „искашъ ли да оздравѣешъ“, той може да се зададе въ друго отношение. „Искашъ ли да бждешъ богатъ?“ — Искамъ. „Искашъ ли да бждешъ ученъ?“ — Искамъ. „Искашъ ли да бждешъ честенъ човѣкъ?“ — Искамъ. „Искашъ ли да бждешъ добродѣтеленъ?“ — Искамъ. Разбира се, ако азъ задамъ въпроса „искашъ ли да бждешъ ученъ човѣкъ“, този въпросъ може да го разбере само онзи, въ душата на когото се крие неутолима жажда за знание. Ако задамъ на единъ човѣкъ въпроса „искашъ ли да бждешъ добродѣтеленъ“, това може да го разбере само онзи, въ душата на когото се крие жажда за добро. Онзи, въ душата на когото не се крие тази жажда, не може да го разбере. Ще бжде смѣшно да питамъ сития човѣкъ: искашъ ли да ядешъ? Той ще каже: „Не се интересувамъ отъ този въпросъ“. Но гладниятъ, жадниятъ, болниятъ ще разбератъ този въпросъ.

Ако днесъ би дошълъ Исусъ Христосъ, Той би задалъ много въпроси на съврѣмения културенъ свѣтъ; много въпроси би задалъ на съврѣмненитѣ учени хора; много въпроси би задалъ на съврѣмненитѣ църкви, на държавниците, на управляващитѣ, на всички би задалъ много въпроси. Разбира се, всички биха дали по единъ отговоръ. Таи се нѣщо въ човѣшката душа. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не обича доброто; нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не обича знанието; нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не обича паритѣ. Духовнитѣ хора каз-

ватъ, че не обичатъ паритѣ, но това е само привидно. Напримѣръ, споренъ е въпросътъ, дали да има пари или не, но защо спорятъ, дали да има пари или не? Кой създаде паритѣ? — Човѣкътъ. Паритѣ, това е единъ продуктъ, едно изобрѣтение на човѣка. Слѣдователно, докато той е господаръ на паритѣ, той ще иска пари. Послѣ, когато казваме, че трѣбва да има редъ и порядъкъ въ свѣта, кой създаде реда и порядъка въ свѣта? — Човѣкътъ. Слѣдователно, до като той казва, че въ свѣта има редъ и порядъкъ, ще има. Нѣкои казватъ, че трѣбва да има анархия въ свѣта, и както казватъ, така излиза. Гледайте историята на всѣки народъ! Пролива се кръвъ. Историцитѣ, философитѣ, държавницитѣ, ученитѣ търсятъ причината за това, но всѣко нѣщо има своя истинска, дълбока причина. Когато единъ човѣкъ се разболѣе, коя е причината за разболѣването му? — Този човѣкъ не се е хранилъ естествено. Може да има и други причини. Неговата кѣща може да е нехигиенична; храната, съ която се е хранилъ, може да е нехигиенична и т. н. Важно е, слѣдователно, да се разрѣшатъ тия въпроси, понеже тѣ ще засѣгнатъ нашия животъ. Чудни сж съвременнитѣ хора!

Азъ ще ви приведа два примѣра отъ френско-пруската война. Намиратъ на бойното поле двама войници, единъ французинъ, другъ германецъ, и двамата спорятъ за своя народъ. Французинътъ иска славата на Франция, германецътъ иска славата на Германия. Хващатъ се, и единиятъ забива ножа въ гърдитѣ на другия, и вториятъ забива ножа въ гърдитѣ на своя противникъ. Намиратъ ги и двамата умрѣли, съ забити ножове. Това е единиятъ примѣръ. Какво спечелватъ двамата на бойното поле? Французинътъ подигна ли Франция? Германецътъ подигна ли Германия? Нека историцитѣ се произнесатъ за това. Другиятъ примѣръ. На едно мѣсто намиратъ единъ французинъ и единъ германецъ, и двамата ранени. Французинътъ прѣвързва раната на германеца, слѣдъ това германецътъ прѣвързва раната на французина, а послѣ и двамата братски си приказватъ. Питамъ: защо първитѣ двама си забиха ножоветѣ въ гърдитѣ, а при втория случай германецътъ прѣвързва раната на французина, и обрат-

но? Нѣкои ще кажатъ, че културата изисква това. Не. Когато човѣкъ се напие и почне да лудува, това не е свойство на човѣшкия духъ, това е винцето вжтрѣ въ него. Не у всички хора, обаче, винцето дѣйствува еднакво. Единъ човѣкъ, като се напие, почва да лудува, а другъ, като се напие, отива да спи. Слѣдователно, това зависи отъ моралната стабилностъ. Има хора, които и като пиятъ сж трѣзви, а има хора, които като пиятъ, изисква се най-малкото разклащане, за да се прояви тѣхната морална стабилностъ.

Сега, какъвъ е дълбокиятъ смисълъ на нашия животъ на земята? Хората отъ 8000 години сж правили хиляди и хиляди опити, да разбератъ смисъла на живота и да подобрятъ човѣчеството. Това е отлично. Цѣлата история показва тѣзи опити. Има хиляди хора, хиляди лѣкари, които сж посвѣтили живота си да лѣкуватъ човѣчеството. Има хиляди хора, които сж посвѣтили своя животъ, за да проповѣдватъ моралъ на хората. Никога не е имало толкова училища, толкова университети, тѣй добръ устроени, както сега. Разбира се, трѣбва ли ние да се спремъ, да кажемъ, че сме достигнали върха на своето развитие? -- Не. Ние сме едва въ началото на своето развитие. Значи, у човѣка се крие нѣщо по-възвишено и по-благородно. И коя трѣбва да бжде онази мѣрка, съ която да се обуславя живота ни? Когато майката започне съ възпитанието на дѣцата си, кой трѣбва да бжде първиятъ принципъ, който трѣбва да всади въ своето дѣте? Кой въпросъ трѣбва да зададе майката? Вие сега сте майки, и знаете, че вънъ отъ желанието си това дѣте да бжде здраво, вие искате това дѣте да бжде умно и силно. Вие искате, щото то да бжде не само умно, но и, въ широкъ смисълъ, добродѣтелно, защото, уменъ човѣкъ може да бжде само добродѣтелниятъ. Туй трѣбва да се тури като максима. Съ всѣка една култура, като напимѣръ съ идването на християнството, се започва нѣщо ново. Нова култура иде! Религиитѣ всѣкога прѣдшествуватъ културата, за да дадатъ основа на единъ умственъ подемъ на човѣчеството. Така е било въ миналото, така е сега, така ще бжде и за въ бждеше. Трѣбва да се урегулиратъ човѣшкитѣ енергии и чувства, и тогава ще дойдатъ хората, наре-

чени „гении на човѣчеството“, за да подемаѣт подигането на човѣчеството. Това е грандиозна работа! Подигането на човѣчеството не е работа на единъ човѣкъ. Казваме: е, нѣкой ученъ, нѣкой философъ или нѣкой писателъ ще стори това. Не, милиони майки трѣбва да работятъ, милиони бащи трѣбва да работятъ, тѣ сж първитѣ работници, а слѣдъ туй ще дойдатъ плеада все благородни хора, за да работятъ за туй подигане.

Сега, важниятъ въпросъ, който Христосъ зададе е: „Искашъ ли да бждешъ здравъ“?

Често, когато хората слушатъ нѣкоя бесѣда, тѣ се влуцатъ въ единъ анализисъ, искатъ да знаятъ, каква е цѣльта на оратора, който гозори. Това е външната страна на въпроса. Нѣкога и най-лошиятъ човѣкъ може да ви направи добро, и да спаси живота ви. А нѣкой пжтъ, и най-добриятъ човѣкъ може да ви напрази едно зло несъзнателно. Ако единъ добъръ човѣкъ, който нѣма понятие отъ медицината, иска да ви направи едно добро, да ви изцѣри, то като ви даде иѣкое лѣкарство, отъ което не разбира, той може да ви умори. Ще кажете: такава е била волята Божия. Не е била такава волята Божия. А онзи лошиятъ, но умниятъ човѣкъ, може да ви даде едно лѣкарство отъ природата и да ви помогне. Когато единъ човѣкъ прѣпорѣчва едно лѣкарство, ние имаме прѣдъ видъ, че този човѣкъ трѣбва да има знания. На онѣзи, които искатъ да боравятъ съ човѣшката душа, азъ имъ казвамъ: вие трѣбва да разтолагате съ една висока интелигентностъ и разумностъ, да разбирате тия вѣтрѣшни процеси, които ставатъ въ човѣка. Срамота е за хората на XX вѣкъ, хората на просвѣтата, да си служатъ съ срѣдствата на миналото човѣчество! Първото нѣщо: хората трѣбва да се отличаватъ съ своята честностъ. Всѣки трѣбва да бжде истинолюбивъ — да обича Истината. Не е въпросътъ за нашитѣ погрѣшки. Ние трѣбва да имаме едно непрѣодолимо желание, непрѣодолима жажда за онази Истина, която дава човѣшката свобода. Това не трѣбва да бжде само за българитѣ, но всички народи трѣбва да иматъ туй желание. Желанието ще даде онѣзи резултати, които всѣки човѣкъ се стреми да придобие. Стремезътъ е важенъ. Всѣки иска да бжде икономически свободенъ,

само, че срѣдствата ни сж ограничени. Мислите ли, че всички тѣзи французи, англичани, германци, всички видни хора, които управляватъ свѣта днесъ, не искатъ туй? Мислите ли, че въ тѣхъ нѣма този стремежъ къмъ добро? — Иматъ, но тѣ се намиратъ прѣдъ една грандиозна задача. Ние можемъ да ги осждаме, но не е тѣй лесно съ единъ замахъ да се създаде единъ законъ. Ако е така лесно съ единъ законъ да се подобри човѣчеството, до сега хората биха го направили. Не, отъ друго нѣщо се нуждае човѣчеството. Законътъ, това е едно ограничение, а приложението на закона, приложението на тия сили, които сж въ живота, въ разумната природа, тѣ трѣбва да станатъ достъпни за човѣшкия духъ, за човѣшката душа. Слѣдователно, човѣшкиятъ духъ и човѣшката душа, това сж Божествени проязи; умътъ и сърцето сж прояви на духа и душата, а тѣлото е само едно слѣдствие.

Слѣдователно, ние, хората, посвѣтjаваме цѣлия си животъ на тѣлото, на слѣдствията. Тамъ е всичката погрѣшка. Майката посвѣщава на тѣлото на дѣтето си цѣлия си животъ. Тя му милва очичкитѣ, ржчичкитѣ, носа, но не се стреми да погледне какво има въ душата му, да види туй, което се крие вътрѣ въ нея. Тя казва: „А, моето ангелче!“ Но, тя не знае още какво могатъ да направятъ тѣзи ржцѣ. Това дѣте може да бжде единъ Наполеонъ, може да бжде единъ Калигула, може да бжде единъ Толстой, може да бжде единъ Христосъ, не този Христосъ, когото очакватъ, но Христосъ, човѣкътъ съ непрѣодолимата Любозъ къмъ цѣлото човѣчество. Като казвамъ Христосъ, разбирамъ човѣкътъ, който има непрѣодолима Любовь къмъ човѣчеството, който е намѣрилъ доброто, благото въ живата природа, и всичко туй иска да го прѣдаде на другитѣ тѣй, както го намѣрилъ за себе си. Това е цѣльта на Христа. И слѣдователно, ние, съврѣменнитѣ хора, сме се заблудили, взели сме изопачено Христовото учение, и сме турили вътрѣ въ Него нѣща, които не сж вѣрни. Запримѣрь, като кажемъ, че трѣбва да имате любовь, вие казвате: да, но съ любовь само не става. Е, щомъ не става съ любовь, съ какво става? — Ама малко и насилие трѣбва! Ами че по-голяма сила отъ силата на Любозъта има ли? Нѣкои казватъ: азъ употребихъ любовъта, но тя нищо

не ми даде. — Не си я употребилъ още както трѣбва. Тази любовъ трѣбва да дѣйствува, като едно възпитателно сръдство, и човѣкъ съ нея трѣбва да бжде дѣйстващъ, активенъ. Ние трѣбва да се боримъ съ мжчнотиитѣ въ живота, да ги надделѣемъ, затова трѣбва да се въоръжимъ съ Любовта.

Въ природата, извънъ насъ, съществуватъ извѣстни сили, които сж неприязнено разположени къмъ човѣшкото развитие. Това е единъ постороненъ въпросъ, който може да оставимъ на страна, но, казвамъ, че човѣкъ трѣбва да знае законитѣ, съ които да може да се справя съ тия сили. Ще ви приведа единъ примѣръ. Единъ индуски факиръ, на име Мали, укротителъ на змии, като минавалъ прѣзъ рѣката Гангъ, хваща го единъ крокодилъ. Този факиръ, който знаелъ да укротява всѣкакви змии, кобри, тукъ попада на този крокодилъ, който го завлича къмъ рѣката. Но той билъ смѣлъ, досѣтливъ, забива двата си прѣста въ очитѣ на крокодила и се спасява. Това било единственото сръдство да се избѣви. Спасява се, но съ мѣсеци носи своята рана. При другъ единъ случай, този факиръ, укротителъ на змии, като пѣтува изъ гориститѣ мѣста на Индия, бива поваленъ единъ день на земята отъ единъ тигъръ. Лежи той така на гърба си 5—10—15 минути, гледа, тигърътъ не го дави. Той се чуди, мисли си, защо тигърътъ не му направи нищо, защо не свърши съ него. А какво било? — Въ пазвата на факира имало една кобра, наречена Саприла, която веднага изкочила и фиксира тигъра. Юнакъ билъ този тигъръ, но и той затреперилъ отъ погледа на тази кобра. Фиксира го тази кобра около 10—15—20 минути, и по едно врѣме, въ тигъра се явяватъ особени спазми, и той се търкулва на земята. Тази Саприла дошла въ помощъ на своя господарь, клѣвва тигъра, и той се търкулва на земята. Човѣшкиятъ умъ трѣбва да се бори съ туй злобното въ себе си. За да се бори и да устоява, човѣкъ трѣбва да има умѣние. Ние огньтъ нѣма да го угасимъ съ духане, вода ще му полѣемъ отгорѣ.

Сега, Христосъ се обръща къмъ болния и го пита: „Искашъ ли да бждешъ здравъ“? Азъ казвамъ на съврѣменнитѣ хора: ако би дошълъ сега Христосъ и би ви запиталъ — искате ли да бждете щастливи? —

всички ще [кажете: искаме, Господи! „Искате ли да бждете богати?“ — О, какъ не, всички искаме да бждемъ богати! „Искате ли да бждете умни?“ — Е, Господи, това вече е трудна работа. Съ богатството лесно се разправяме, но колкото за учението, то е трудна работа. Труднитѣ работи, именно, сж хубавитѣ работи въ свѣта. Възвишени и благородни работи трѣбватъ днесъ! Всѣко знание, не само съврѣменното, трѣбва да се опита и докаже. Като казвамъ, че трѣбва да се опита, то е защото имаме една страна, която е провѣрена, и друга, която не е провѣрена, а прѣдстои да се провѣри.

Какъвъ е смисълътъ на нашия животъ? Често, ние постѣпваме като тия двамата, германецътъ и французинътъ, хванали сме се за гушата и заставаме съ ножъ единъ срѣщу другъ. Какво ще добиемъ? — Нищо. Вториятъ примѣръ, да прѣвържемъ ранитѣ на своя братъ, е за прѣпорѣчване. Единиятъ трѣбва да каже: „Братко, азъ направихъ една погрѣшка, но мога да прѣвържа твоитѣ рани“. И другиятъ да каже: „И азъ мога да прѣвържа твоитѣ рани“. Туй нѣщо сегашнитѣ народи го чувствуватъ. Тия сегашни християнски народи трѣбва да се постараятъ да прѣвържатъ ранитѣ на своя братъ, а не да си забиватъ ножъ единъ въ другъ. Това е, което трѣбва да направятъ всички народи. Великитѣ народи, силнитѣ народи трѣбва да прѣвържатъ ранитѣ на кои? — На онѣзи, които сж ранени, които сж слаби. Туй е не само за насъ лично, туй е положението, което трѣбва да заематъ всички хора.

Христосъ каза на болния: „Искашъ ли да бждешъ здравъ?“ — Искамъ, Господи. Тогава Христосъ му каза: „Стани, дигни одѣра си и ходи!“

Днесъ въ европейскитѣ народи има едно състезание. Тѣ не знаятъ кого да делигиратъ, а не, че не искатъ доброто. Всѣки иска отъ него да излѣзе инициативата. Ако Франция рече да направи конфедерация, Германия ще се противопостави: „Какъ тъй?“ Ако Германия рече да направи конфедерация, Англия ще каже: „Какъ тъй?“ Всѣки ще иска да излѣзе на сцената. Трѣбва да се споразумѣятъ. Когато ние искрено желаемъ доброто, трѣбва да ни е безразлично отъ кого ще излѣзе. Нека излѣзе най-умниятъ човѣкъ, да изнесе доброто, ние ще го поздравимъ. Това добро е за благо на всички.

Казвамъ сега: ако ние сме езичници, въпросътъ щѣше другояче да се уреди. Ако служихме на много богове, въпросътъ щѣше другояче да се уреди, но понеже сме християнски народи, понеже всички служимъ на единъ Учителъ, на единъ Христосъ, който е проповѣдвалъ Любовь на хората, то безразлично е за насъ, кой ще изнесе доброто. Когато се проповѣдва Любовта, това не значи обезличаване. Любовта е онази велика сила, която ще даде възможностъ на всички същества, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ, да се проявятъ. Тя ще даде условия да се прояви живота. И ако ние разбираме туй красивото въ живота, то ще дойде. Защо страдате? — (Защото въ вашитѣ сърца нѣма онази искреностъ. По нѣкой пътъ вие се поставяте благочестиво. Напримѣръ, сега азъ като ви говоря, силата на моята рѣчь зависи отъ онази вжтрѣшна чистота, отъ разположението на моя умъ, на моето сърце, на моята душа и на моя духъ, въ дѣдения моментъ, какъвъ смисълъ влагамъ. Туй е, което опрѣдѣля силата на моята рѣчь. Въ свѣта има една велика сила, едно велико същество, прѣдъ което никаква лъжа не може да мине. Тази сила обуславя цѣлия животъ, тази сила сѣди всички. Не мислете, че вие можете да вършите каквото искате. Не, туй същество постоянно праща хората въ гробищата. Всички праща тамъ и юнаци, и слаби. До сега никой не се е избавилъ. И Христосъ когато дойде, и Него пратиха тамъ. И слѣдъ това Той показа своето изкуство — възкрѣсна. Има единъ стихъ въ псалмитѣ, който казва тъй: „Нѣма да оставя прѣподобнитѣ си да видятъ изтлѣние“. Ако ние имаме тази велика Любовь, ако ние имаме Бога на нашата страна, ние ще опитаме този стихъ. Ние проповѣдваме едно учение, всички да иматъ тази Любовь, но да се приложи безъ насилие. Днесъ всички искатъ любовь, но въ какво седи тази любовь? Всички казватъ: да раздѣлимъ помежду си спечеленото. Ние, хората на Любовта, не се нуждаемъ отъ събраното богатство на другитѣ. Ние се нуждаемъ отъ това богатство, което ни се дава отгорѣ. Ние се нуждаемъ отъ това богатство, което припечелваме съ трудъ, съ своитѣ рѣчи. Нѣкой пътъ казвате: пари, пари! Тѣзи пари сж оцапани съ човѣшка кръвъ, тѣ сж опозорени, тѣ не сж заради насъ. Нѣма нито единъ, който,

слѣдъ като е турилъ паритѣ въ джоба си, да е про-
копсалъ отъ тѣхъ. Слѣдователно, ние ще оставимъ
свѣта, нека той борави съ паритѣ, тѣ не сж за насъ,
тѣ сж едно слѣдствие. Ние, като разрѣшаваме въпроса
съ паритѣ, тѣ за насъ не сж единъ принципъ, тѣ не
прѣдставляватъ нѣкакъвъ споръ. Паритѣ сж си пари,
златото пакъ ще се върне въ земята. Туй злато и
сребро не можемъ да го изнесемъ отъ земята. И свѣ-
тътъ е тъй напразенъ, че като дойдемъ до края на
живота си, тамъ има митница и митничари, и като дой-
демъ при тѣхъ, тѣ ще ни съблѣкатъ по всички правила.

Жената на единъ американски консулъ, като ми-
навала прѣзъ Германия, съблѣкли я тамъ на митницата,
прѣгледали я най щателно, дали нѣма въ себе си нѣ-
какво писмо, каквото германската цензура не позволява.
Тя казва: „Това е голѣмо безобразие!“ Възмущава се.
Казвамъ: въ врѣме на смъртъта, като дойдатъ тия бир-
ници, така щателно ще прѣгледатъ човѣшкия мозъкъ,
човѣшкитѣ кости — навсѣкждѣ. Нѣма да го оставятъ
да изнесе нѣщо отъ земята. Нѣкой казва: е, азъ за-
богатѣхъ, азъ съмъ ученъ човѣкъ. Не, азъ намирамъ,
че смисълътъ въ живота седи само въ Любовта къмъ
Бога. Той е единственото сщество, което не се мѣни.
Той е принципъ. Богъ въ себе си е математическо цѣло.
Цѣлото не се мѣни, а неговитѣ части прѣтърпяватъ
едно вътрѣшно измѣнение. Човѣшкитѣ души, анге-
литѣ, висшитѣ духове, съ тѣхъ могатъ да ставатъ про-
мѣни. То е въ реда на закона за осъвършенствуването.
Ние можемъ да растемъ и да се развиваме. Цѣлото въ
себе си може да се проявява като цѣло, неговата сила
нито може да се увеличава, нито да се намалява. Щомъ
се увеличава, значи липсва му нѣщо, стреми се да го
достигне; щомъ се намалява, излишъкъ има. Слѣдова-
телно, абсолютното цѣло, Богъ, това е една постоянна
величина и тази величина ние я наричаме Божественъ
Духъ. Първото проявление на туй цѣло е Любовта, а
Любовта носи живота на човѣка.

Въ какво седи любовта въ свѣта? — Въ физи-
ческата любовъ всѣкога има едно желание. Ти имашъ
едно желание да цѣлунешъ, да повикашъ на гости и
да угостишъ този, когото обичашъ. Туй е първото про-
явление на любовта. Когато не обичашъ, ще го дър-

жишъ далечъ отъ себе си и нѣма да го нахранишъ. Следователно, имате ли единъ приятелъ, който ви обича, той ще бжде готовъ да ви послужи, та кѣдѣто и да сте; не ви ли обича, нѣма да ви послужи. Туй разположение сѣществува и между народитѣ. Нѣкой пжтъ народитѣ иматъ извѣстно разположение единъ къмъ другъ, и затуй се проявяватъ благосклонно едни къмъ други. Нѣкой пжтъ нѣматъ туй разположение, и тогава се създаватъ всичкитѣ мжчнотии. Но, ако ние не изпълняваме Божия законъ, да се обичаме, какво печелимъ? Не създаваме ли за себе си една отъ най-толѣмитѣ мжчнотии? — Създаваме. И днесъ, най-вече отъ кога и да е другъ пжтъ, ние се нуждаемъ отъ хора, които да разбиратъ Любовта въ най-минималната нейна програма.

Всички хора, даже и най-напрѣдничавитѣ, казватъ : животътъ не може безъ насилие. Какъ да не може? Любовта безъ насилие може да дойде въ свѣта. Любовта трѣбва да влѣзе безъ насилие въ свѣта! Когато свѣтлината влиза въ вашата стая, трѣбва ли да чупи прозорцитѣ, за да влѣзе? Не, тя влиза събодно прѣзъ стѣклата. Тази Любовь трѣбва да проникне въ нашитѣ умове, въ нашитѣ сърца и души, и ние трѣбва да бждемъ искрени.

Сега, държавата казва нѣкой пжтъ за насъ : „Тѣзи хора говорятъ въ името на Бога, но тѣ имагъ обратни идеи, тѣ сж анархисти, тѣ готвятъ една революция. Хубаво, ако ние въ името Божие готвимъ една революция, ние сме най-позорнитѣ хора. Когато единъ анархистъ проповѣдва насилие, това е въ реда на нѣщата, това сж неговитѣ идеи, но когато въ името Божие се криятъ нѣкаква анархистически идеи, това е позоръ, и такъвъ човѣкъ, въ моитѣ очи, не е човѣкъ! Ние, които говоримъ за Любовта, отричаме всѣко насилие. Любовта изключва насилието. А държавата нѣма какво да се сърди на анархиститѣ, понеже тѣ сж нейни дѣца. Че сж нейни дѣца се познава по това, че държавата употребява насилие и тѣ, като нейни дѣца, употребяватъ сѣщитѣ методи. Така е. Синътъ мяза на бащата, и дъщерята мяза на майка си. Бащата спривавъ, и синътъ спривавъ. Майката се сърди, и дъщерята се сърди. Не, ние ще употребимъ единъ новъ методъ и казваме :

безъ насилие въ свѣта може, но дайте врѣме! Малко врѣме се изисква.

Слѣдователно, за да се приложи този великъ законъ на Любовта, изискватъ се силни хора. Всички съврѣмenni писатели, всички служители на Бога се влияятъ отъ срѣдата, отъ мнѣнието на обществото. Дѣто и да отидете въ Америка, нито единъ проповѣдникъ не може да се изкаже свободно; единъ български свешеникъ, и той не може да изкаже своитѣ убѣждения свободно отъ началствата си; единъ воененъ, и той не може да се изкаже свободно; единъ учителъ, и той не може да се изкаже свободно, крие се. Е, хубаво, защо ще криемъ своитѣ убѣждения? Кому до сега Любовта е донесла зло? Всичкото благо въ свѣта се дължи на тази велика Любовь. Свѣтътъ самъ по себе си е любовь. Безлюбieto, това е едно малко отклонение. Когато хората казватъ, че безлюбieto не е истинското проявление на човѣка, то е защото истинското проявление на човѣка е само въ любовта. Ние, съврѣмennитѣ хора, още не живѣемъ по любовь. Защо? — Болни сме. Сега, често ми възразяватъ: „Ако ние постъпваме съ любовь, сърбитѣ ще дойдъ тѣ въ България и ще ни завладѣятъ. Ако речемъ да не се противимъ на злото, тѣ ще ни поробятъ“. Не е така, приятели, Любовта не е за слабитѣ хора. Любовьта е само за великитѣ, за силнитѣ души! Тя не е за пгмеи, за дребнави хора, тя е само за силнитѣ хора. Най-великото сѣщество, Богъ, е Любовь. И знаете ли, каква грамадна сила се крие въ снзи човѣкъ на Любовта? Хората сж чудни, като казватъ, че ако българитѣ биха живѣли споредъ закона на Любовта, то сърбитѣ, като излѣзатъ съ една 500,000-на армия срѣщу насъ, чудо ще направятъ! Не, ако българитѣ постъпватъ споредъ закона на Любовта, то само като махнатъ съ ржката си, и сърбитѣ ще заспатъ. Тогава българитѣ ще имъ взематъ конетѣ, оржжията, това-онова и ще имъ кажатъ: „Вие сте наши братя. Ние рѣшихме да живѣемъ по Любовь“. Сърбитѣ ще кажатъ: „Ние имаме политика“. Да, но щомъ сж безъ оржжия, ще се върнатъ Хубаво, ще дойдатъ втори пѣтъ — пакъ сжщото. И най-послѣ, като дойдатъ 5-6 пѣти и оставятъ всичкитѣ си коне и орждия, ще иматъ ли смѣтка да идватъ пакъ? Не, най-послѣ ще кажатъ:

„Да се не занимаваме повече съ тях“. Човѣкъ трѣбва да направи най-малкия опитъ, че тогава да говори. Нѣкой даде едно шише съ лѣкарство нѣкому. Казвамъ: ти направи ли опитъ съ туй лѣкарство? Не, четохъ въ обявленията, пише, че е добро лѣкарство. Не, не, ти прѣвъ ще направишъ опитъ съ това лѣкарство. Когато нѣкои говорятъ за Любовта, азъ ги питамъ: вие направихте ли опитъ съ нея? Българигѣ казватъ: „Добрѣ, ами слѣдъ като махнемъ така съ рѣцѣтъ си прѣдъ сърбитѣ или прѣдъ които и да сж, и не успѣемъ? — Е, тогава ще започнемъ по старому. И въ такъвъ случай пакъ ще има крака, рѣцѣ, глави счупени. Духовнитѣ хора въ този свѣтъ се дѣлятъ на два лагера, и затова не успѣватъ, а хората отъ свѣга сж практични, тѣ си иматъ изработени възгледи и споредъ тяхъ дѣйствуватъ. Нѣма какво да оспорваме тѣхнитѣ възгледи. Докато нашитѣ възгледи, нашитѣ методи не дадатъ подобри резултати, нѣма какво да споримъ. Ще направимъ единъ малък опитъ и тогава ще кажемъ: ето нашитѣ методи!

Христосъ казва на болния: „Ти искашъ ли да бждешъ здравъ?“ — Искамъ, но нѣма кой да ме тури въ кжпалнята. Казва му Христосъ: „Стани, дигни одъра си и ходи!“ Дигна се тогава споръ: „Кой ти позволи да си дигнешъ одъра? Не знаешъ ли какво писа Мойсей?“ — Не зная, какво писа Мойсей, но Онзи, който ми каза да стана, Той ме оздрави. И послѣ го намѣри Христосъ, и го прѣдупрѣди въ едно нѣщо: „Иди и не съгрѣшавай пове е, за да не ти стане по-злѣ“. Слѣдователно, религиознитѣ хора, споредъ мене, безъ разлика на това, дали сж християни, мусулмани, или каквито и да е, трѣбва да бждатъ най-умнитѣ и най-добритѣ хора. По това трѣбва да се отличаватъ тѣ. Тѣй гласи религията. Ако религията е служене на Бога, религиознитѣ хора трѣбва да бждатъ не само истински учени, но тѣ трѣбва да бждатъ най-умнитѣ и най-добритѣ хора. Тѣ нѣма да бждатъ като ангелитѣ, но въ своя животъ тѣ трѣбва да бждатъ образци.

И тѣй, отъ насъ се изисква единъ малък опитъ. Направете единъ малък опитъ на вашата любов! Любовта вие сте я опитали. Тази Божествена Любов не се прѣдава съ думи. Прѣди всичко, за нея се изисква

новъ езикъ, нови думи. Ако човѣкътъ, у когото блика тази Любовь дойде въ вашата кжща, той безъ да ви каже една дума, ще бжде за васъ сжщото нѣщо, каквото е изгрѣващото слънце. Може да дойде другъ нѣкой да ви говори сладки думи, тъй ще бжде, иначе ще бжде, но сълзитѣ ви ще текатъ. Дойде ли, обаче, човѣкътъ на Любовьта, сълзитѣ ви ще се прѣсушатъ, скръбта ви ще изчезне, и вие ще усѣтите нѣщо ново да се влива въ васъ. Въ сърцата на всинца ни трѣбва да блика живота като единъ изворъ, за да се подигнемъ и да покажемъ, чение сме носители на туй Божественото.

Питаъ христианскитѣ народи: днесъ Христосъ интересува ли се отъ църквитѣ? — Интересува се. Той ходи навсѣкждѣ, обикаля. До сега Христосъ е обиколилъ цѣла Европа, и се чуди на гениалността на Неговитѣ послѣдователи, че вжтрѣ въ Неговата уста и въ Неговия умъ сж турени нѣща, които Той никога не е помислялъ да каже. Тѣзи хора за всичко говорятъ, но за Любовьта не сж говорили до сега, и казватъ: „Христовата Любовь е неприложима. Това учение е утопично, изискватъ се още хиляди години, споредъ Дарвиновата теория, докато хората дойдатъ до положение да приложатъ тази велика Любовь“. Българитѣ казватъ: „Зяй, коньо, за зелена трѣва“. Когато Христосъ е проповѣдвалъ своето учение на еврейтъ, Той имъ казвалъ: „Сега е врѣме за васъ да приложите моето учение. Ако не го приложите, въ 4000 години ще опитате послѣдствията на вашето отричане“. И днесъ Христосъ пакъ седи прѣдъ вратата на европейскитѣ народи и казва: „Ако вие приложите моето учение, очаква ви едно велико знание, едно велико благословение, но ако вие отхвърлите Любовьта ми, както прѣди 2000 години, ще опитате най-голѣмитѣ нещастия, ще се възмути не само небето, но и земята.“ Подъ земята се готви нѣщо страшно. Ако тия хора не приематъ Божествената Любовь, земята ще се отвори, и ще ги повикатъ долу. Ще има една революция въ природата, но не такава, каквато вие познавате. Тази революция, която сега става е нищо прѣдъ тази, която природата приготвява. Ще стане една такава революция, каквато свѣтътъ не помни, каквато никога не е виждалъ. Ще бждатъ разпокжсани и желѣзници, и телеграфи. Отъ този свѣтъ

нѣма да остане нищо върху земята. Въ утробата на тази земя ще израстне друга една култура. Кога ще стане това? — Ако не приемете Любовта. Нѣма да ви давамъ подробности по това, но четете Евангелието, тамъ е писано, че слънцето ще изгасне, че небеснитѣ свѣтила ще потъмнѣятъ. Казватъ: това сж заплашвания! Когато стане, ще видимъ, дали това сж заплашвания или не. Сега, насъ не ни е страхъ, дали земята ще се отвори, дали ще има землетресения. Тия нѣща за насъ сж маловажни. Когато стаче землетресение, нашитѣ крака нѣма да се разтърсватъ, ние нѣма да бждемъ на земята. Казва Писанието: „Праведнитѣ ще бждатъ грабнати и дигнати въ въздуха да видятъ Господа, а земята отдолу ще се тресе“. И грѣшнитѣ ще кажатъ на планинитѣ: „Закрийте ни отъ лицето на Този, който иде.“ Както виждате, Любовта значи има страшни послѣствия, ще изпжкнатъ всички прѣстѣпления. Азъ не говоря за политическитѣ прѣстѣпления, говоря за онѣзи най-лоши, срамни, позорни прѣстѣпления на духовнитѣ хора, които въ името на Любовта сж извършили тия прѣстѣпления. Не съѣтътъ ще бжде сѣденъ, свѣтътъ ще си замине. Ще бждатъ сѣдени духовнитѣ хора. Грѣшнитѣ хора на сѣдъ нѣма да бждатъ викани. И нѣкои казватъ: е, не е близо това врѣме. Не, прѣдъ вратата е това врѣме. И всички трѣбва да се молятъ да се отстрани този часъ. Божиятъ денъ е страшенъ!

Сегашнитѣ християнски народи седятъ, играятъ си, още продължаватъ да лъжатъ. Не, не, всички трѣбва да слугуватъ на Любовта! Единственото нѣщо, което може да ни спаси, да ни избави, е да се свържемъ съ Бога на Любовта. И тогава европейскитѣ народи ще бждатъ по-добрѣ, ще иматъ всички по-добри условия. Англия ще бжде по-велика, Германия, Франция, Америка, Сърбия, България — сжщо. На всички народи трѣбва да се даде свобода! Туй е християнство! Всѣки единъ народъ, колкото и да е малкъ, нека му се даде право да живѣе единъ сносенъ животъ. Само така ще се образува едно братство. Какъ ще се образува то? — Ще се намѣри единъ начинъ. За туй религиознитѣ хора трѣбва да се вдъхновятъ и да станатъ носители на тази велика Божествена Любов!

Азъ сега забѣлѣзамъ, слѣдя, какъвъ ли споръ

не се води за маловажни работи, но азъ вѣрвамъ въ едно нѣщо: вѣрвамъ въ човѣшката душа, вѣрвамъ въ човѣшкия духъ. Всѣки единъ човѣкъ е двоякъ, има двояко естество: естество не едно мисляще същество и естество на едно любяще същество. Въ всѣки човѣкъ има една Божествена душа, на която можемъ да говоримъ. Всѣки единъ човѣкъ, каквото мѣсто и да заема, въ него има единъ Божественъ Духъ, и колкото и да е грубъ този човѣкъ, трепне ли у него тази благородна струна на душата му, той се измѣня. Колкото и да е прѣстѣпенъ единъ човѣкъ, при извѣстни случаи ти виждашъ въ него единъ ангелъ, който може да ти подаде рѣка, да ти направи една услуга.

И тъй, разумни трѣбва да бждемъ, а не да се афектираме, да мислимъ, че като се въодушевимъ, свѣтътъ ще се поправи. Азъ пакъ настоявамъ, че всѣки единъ вѣрующъ трѣбва да има единъ непоколебимъ копнежъ за добиване на тази опитностъ — да се свърже съ Бога и да опита Любовта Му тъй, както опитва слънцето. Всѣка душа може да опита тази Любовъ. Опита ли я, тя не може да се лъже. Ще я опита тъй, както опитва слънчевата свѣтлина. Ние можемъ да се лъжемъ, но кога? — Само когато е тъмно. Когато вие имате очи, и азъ имамъ очи, тогава лъжа не може да има.

Седимъ сега ние да кажемъ въ туй събрание, но хиляди други хора има събрани въ други общества, въ други църкви или джамии. Не мислете, че само това мѣсто е мѣсто на богослужение. Кждѣто и да сте, щомъ сте се събрали въ името на Бога, то е мѣсто на благословение. Да не казваме, че тукъ не е мѣсто за служене на Бога. Не, благороднитѣ хора, дѣто и да сѣ събрани, въ какъвто и да е домъ, въ каквато и да е църква или джамия, всѣкога въ тѣхъ ще има единъ вѣтрѣшенъ копнежъ за Божията Любовъ. У насъ трѣбва да има едно искрено почитание къмъ Божествената душа и къмъ Божествения Духъ. Ние сме родени съ доброто вѣтрѣ въ себе си. Нѣкой ще каже; „Въ грѣхъ ме зачна майка ми“. Да, но прѣди да ме зачне майка ми, азъ бѣхъ въ доброто, а злото, грѣхътъ ме обвиха отпослѣ. Трѣбва да знаемъ, че този великиятъ законъ на Любовта е по-великъ отъ злото, и като дойде този законъ на Любовта, всички ще се разберемъ. Всички

трѣбва да върваме, че Любовта е, която ще побѣди свѣта. А сега има единъ споръ. За какво? — Вие се съмнѣвате въ мене, казвате; „Това учение е опасно“. Хубаво, азъ не казвамъ, че трѣбва да го приемете. Опитайте, приложете го, направете най-малкия опитъ съ него. Вашитѣ възражения, вашитѣ стрѣли азъ взимамъ прѣдъ видъ. Но като дойде Христосъ, какзо ще каже на хората, я ми кажете?

Всички казватъ, че ни трѣбва храна. Билъ ли е свѣтътъ лишенъ отъ храна? Всѣка година въ свѣта е имало прѣизобилна храна. Толкова работници въ Франция, въ Англия, въ България и навсѣкждѣ по свѣта работятъ съ ралото си и сж изкарали храна повече, отколкото трѣбва. Днесъ въ свѣта има по-вече храна, отколкото консумираме. А при това, житото всѣка година се складирва нѣкждѣ и не отива на своето мѣсто. Не че онѣзи, които го складирватъ мислятъ зло, но въ тѣхнитѣ сърца има запичане, тѣ не мислятъ доброто на другитѣ. Ако у единъ милионеръ и милиардеръ, каквито ги има въ Америка, трепнеше сърцето имъ за другитѣ, ако у тѣхъ би се събудила тази благородна струна на съчувствие, биха ли могли да задържатъ толкова милиона тонове жито за себе си, а другитѣ хора да умиратъ?

И ние седимъ и казваме: „Богъ ще оправи свѣта“. Не, днесъ е зовѣтъ къмъ всинца ни. Ние сме чада на Бога. Ние служимъ на Бога на Любовта, но изпълнихме ли този законъ на Любовта? — Не сме Го изпълнили още, а си хвърляме вината единъ другиму. Ако запитате нѣкого: ти изпълни ли закона на Любовта? — ще ви кажатъ, че сте въ заблуждение. Не, не сме въ заблуждение, но никой не е въ състояние да изпълни туй учение тъй, както трѣбва. Защо нѣмаме тази смѣлостъ? — Понеже Любовта още не е проработила въ насъ. Когато проработи Любовта, тя ще внесе въ насъ истинскитѣ методи за приложение на туй учение. Не говоря за любовта на онази мома, която може да напусне дома на баща си и майка си и да бѣга съ онзи момъкъ. Съ приставането тя не е разрѣшила въпроса. Приставането не подобрява живота. Тази мома, като е избрала единъ момъкъ за себе си, споредъ нашитѣ схващания, трѣбва да го обичатъ и майката, и бащата

и братята, и сестритѣ. Това е благословение за дома ѝ. Не го ли обичатъ, избѣгва ли тя съ него, има нѣщо лошо въ него. И за онази мома, която жертвува любовта на майка си за своя възлюбенъ, казватъ: „Идеалъ има тази мома!“ Идеалъ има! Не, не, въ свѣта има само единъ идеалъ, и той е Богъ. Мома, която напуска майка си, ще напусне и мжжа си. Коя е сигурността, че този, за когото ти жертвувашъ живота си, те обича? „Ами той ми говори сладки думи!“ Не, не, свѣтътъ отъ сладки думи умира. „Ами очитѣ му свѣтятъ. Той ме пригръща и цѣлува“. Ами, че кой не пригръща и цѣлува? И Христа обичаха, но послѣ Му забиха гвоздеи, разпнаха Го, а слѣдъ туй плачатъ, сълзи проливатъ за Него. Да, плачатъ за гвоздеитѣ на Христа, но като излѣзатъ вънъ на пѣтя и срещнатъ нѣкого съ гвоздеи на ржцѣтъ, казватъ: „Е, такава му е сѣдбата“ — и си отминаватъ. Това, което ви говоря е лично за васъ, отнася се до всѣкиго едного. Има единъ лиуенъ въпросъ, съ който ние трѣбва да се справимъ. Той е най-важниятъ. И най-благородниятъ, най-възвишенитѣ нѣща въ свѣта не растятъ при споръ. Тамъ, дѣто има споръ, Истината никога не може да излѣзе. Въ миръ и спокойствие расте и се развива Истината. Въ миръ и любовъ расте Истината. Щомъ дойде Любовта, вие ще имате дозѣрие въ менъ, и азъ въ васъ, и ние ще можемъ да се разговаряме, да се разбираме. Щомъ влѣзе най-малкото съмнѣние, тѣзи отношения между насъ не могатъ да сѣществуватъ. Нѣма въ свѣта нищо скрито-покрито!

Щомъ Христосъ видѣ болниятъ човѣкъ, той му вдѣхна довѣрие, погледна го въ очитѣ и го запита: „Искашъ ли да оздравѣешъ?“ — Искамъ, Господи! Като го погледна въ очитѣ, Христосъ си каза: „не съмъ видѣлъ такива очи!“

Благословение е за насъ да срещнемъ Господа, и да ни проговори, но не външно да Го срещнемъ. Пазете се отъ това заблуждение! Не търсете Господа външно! Пакъ ви казвамъ: Божественото носи свѣтлина за ума и топлина за сърцето; знание за ума и любовъ за сърцето. Божественото носи още и свобода, но тази свобода не е обоснована на насилието, тя не е обоснована и на

науката, тя е нѣщо идеално. Тази велика Божестаена Любовъ като дойде, ние нѣма да обръщаме внимание на човѣшкитѣ погрѣшки. Нѣкои ме питатъ: не може ли безъ грѣшки? Чудни сж хората! Възможно ли е, когато дойде порой, който влѣче разни клончета и тиня, рѣката да остане чиста отъ този порой? Запитватъ: „Защо тази рѣка е нечиста? — Нѣма защо да сѣдимъ живота. Животътъ е едно велико течение, той, самъ по себе си, е чистъ, обаче носи много утайки, които постепенно ще се утаятъ.

И сега Христосъ пита болния: „Искашъ ли да оздравѣешъ?“

Вие казвате: това бѣше прѣди 2000 години. Хубазо, прѣди 2000 години говори Христосъ. Колко хора приеха Неговото учение? Слѣдъ смъртъта Му бѣха всичко 500 братя. И когато се възнесе Христосъ, даже нѣкои отъ тѣзи послѣдователи се осъмниха, дали тоза е вѣрно, или не. Такъвъ единъ народъ сж били евреитѣ. Трѣбва да знаете, че когато ние дойдемъ до положението да носимъ тази Истина, свѣтътъ ще опита туй учение. Любовта ще внесе здраве, ще внесе свѣтлина, ще внесе разбирателство между хората, между мъже и жени, между дѣца и родители, между братя и сестри, между господари и слуги, навсѣкждѣ. Тя е вжтрѣшниятъ процесъ, който гради. Тѣзи нѣща, които сега ставатъ, тѣ сж вънъ отъ Любовта. Любовта е единъ вжтрѣшенъ процесъ. Тя нѣма нищо общо съ тѣзи работи, които ставатъ въ свѣта. Любовта носи животъ. Казва Христосъ: „Както Отецъ ми има сила да дава животъ, така и Синътъ има сила да дава животъ на онѣзи, които вѣрватъ въ Него.“

„Искашъ ли,“ казва Христосъ, „да оздравѣешъ?“

Трѣбва да имате смѣлостъта на онзи факиръ, да забиете прѣститѣ си въ о итѣ на вашитѣ погрѣшки, на злото въ васъ, че то да ослѣпѣе. Вашата кобра, вашиятъ умъ трѣбва да бжде тѣй силенъ, че като погледне тигъра въ очитѣ, да се стѣписа. Ние не трѣбва да бждемъ слабохарактерни. Трѣбва да знаете, че у човѣка има нѣщо зло, но то трѣбва да се побѣди. Прѣдставете си, че азъ съмъ бѣденъ човѣкъ, пжтувалъ съмъ нѣколко дни, гладенъ съмъ. Минавамъ покрай една богата къща, влѣза въ стаята на нѣкой милио-

неръ, виждамъ касата му отворена, гледамъ паритѣ, намирамъ се прѣдъ едно изкушение, прѣдъ единъ изпитъ. Има единъ законъ вжтрѣ въ мене, който ми говори да не се изкушавамъ. Разбира се, ако има стражари, азъ ще бжда много исправенъ. Нѣма ли стражари, нѣма законъ. Не, има единъ великъ законъ вжтрѣ въ свѣта, който регулира нѣщата.

Казва Христось: „Искашъ ли да бждешъ богатъ?“

Сега, Христось седи при касата и ви запитва: „Искашъ ли да бждешъ богатъ?“ — Искамъ, Господи“. Е, бръкни вжтрѣ! Мислите ли, че сегашниятъ законъ ще признае туй бръкване? Ако ви хванатъ, ще кажете: Христось ми каза да бръкна въ касата. Не, не за таква богатство ви говори Христось. Като те запита Христось, искашъ ли да бждешъ богатъ, Той ще ти каже: „На тази каса не обръщай внимание, ела съ мене!“ Христось ще те заведе на нѣкое планинско мѣсто, и като седнешъ тамъ, ще ти каже: „Искашъ ли да бждешъ богатъ?“ — Искамъ, Господи! Тогава изъ земята ще излѣзе всичкото богатство, тѣй, съ чували, и Христось ще ти каже: „Вземи си, колкото искашъ! Това, което излиза отъ земята вжтрѣ, то е мое, а онова другото е чуждо, то си има свой образъ, то е на Кесаря Отдайте Кесаревото Кесарю, а Божието — Богу! Туй, което излѣзе отъ земята вжтрѣ, то е твое, а ако не излѣзе нищо, шевземешъ ралото и ще орешъ, пакъ ще намѣришъ това богатство“.

Искашъ ли да бждешъ здравъ, искашъ ли да имашъ знания, това-онова — ето важниятъ въпросъ, който трѣбва да разрѣшимъ.

Богъ е Любовь, и вънъ отъ Божията Любовь нѣма другъ животъ! Нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да сме въ приятелски отношения ъ Бога! Какво нѣщо е Богъ? Нѣкой казва, че като отидемъ при Бога, ще оголѣемъ. Не, човѣкъ като отиде при Бога, въ него ще се събудятъ велики мисли! Господъ ще ти покаже, защо е създадъ съѣтоветѣ. Ти сега искашъ една малка кжщичка. Господъ казва: „Нещастенъ си, като искашъ една малка кжщичка. Азъ ще ти дамъ една цѣла земя, да отидешъ да се разходишъ, да обиколишъ една цѣла планета“. Богатъ е свѣтътъ; богатъ е за онѣзи, които любятъ Господа. И ако нѣкой пжтъ се усѣщате недоволни,

то е защото знаете вашето наследство на звѣздитѣ. Тамъ е вашето наследство!

„Искашъ ли да бждешъ здравъ?“ Христосъ пита : „Искашъ ли да любишъ Господа?“ — Искамъ, Господи! Какъ? Казано е тамъ въ закона : „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа и сила, и ближния си, както себе си“.

„Искашъ ли да бждешъ здравъ?“ То значи : искашъ ли да любишъ Господа, да се прояви славата Божия въ тебе?

Ето смисълътъ на живота, който всѣки иска да разрѣши при сегашния си животъ!

Бесѣда, държана на 10. II. 1924 г.

Царството Божие се благовѣствува.

„Отъ тогази царството
Божие се благовѣствува.“*

Най-важната дума въ този стихъ е „благовѣст-
вувамъ.“ Да кажешъ на онзи затворникъ, който е
осжденъ на 100 години доживотенъ затворъ, че той е
опростенъ, че ще го пуснатъ на другия день, това е
благовѣстие! Да кажешъ на онзи, който е на умира-
не, че той ще живѣе, това е благовѣстие! За него 10 души
лѣкари сж се произнесли, че е осжденъ на смъртъ, че
слѣдъ 24 часа ще заминѣ за другия свѣтъ. Да кажешъ
на онзи ученикъ, който е скжсанъ по всички прѣдмети,
че той ще се поправи и ще свърши добръ, това е благо-
вѣстие! Той се отчаялъ до самоубийство и казва, че
отъ него човѣкъ нѣма да стане. Да кажешъ на онази
майка, която се е отчаяла за своя изгубенъ синъ, че
той утрѣ ще се върне, това е благовѣстие! Туй, което
е вѣрно отчасти за индивида, то е вѣрно и за общото.
Законътъ е единъ и сжщъ и навсѣкждѣ има приложение.
Така, невидимиятъ свѣтъ е прашалъ и праща благо-
вѣстители до всички народи въ свѣта. Явязатъ се тѣ,
като велики хора, тъй ги наричамъ азъ „гении, светии,
Учители на човѣчеството“ да благовѣствуватъ. По нѣкой
пжтъ благовѣстието не се харесва на хората. Онѣзи
синове, които очакватъ тѣхния 100 годишенъ баща
да умрѣ, да се освободятъ отъ него, понеже има 100
милиона наслѣдство, и да дойде нѣкой да имъ благо-
вѣствува, че баща имъ ще живѣе още 25 години,
това ще имъ прѣрѣже сърцето. Да благовѣствувашъ
на онази младата жена, на която мжжътъ е отсѣтству-
валъ 5 години, че ще си дойде, това ще прѣсѣче сър-
цето ѝ. Защо? — Защото слѣдъ като мжжътъ ѝ отсѣт-
ствувалъ толкова врѣме, тя изгубила вѣра, че ще си

дойде и се оженва. Това благовѣстие не е приятно. Да кажешъ на онзи, който дължи на своя заемодавецъ, че заемодавецътъ му утрѣ ще се върне, туй благовѣстие ще го прѣрѣже, и той ще си каже: „По-добрѣ да се не върне.“ Тѣй щото, по нѣкой пѣтъ хората казватъ: ако е благовѣстие, отъ което хората нѣма да се радватъ, по-добрѣ да не е. Интереситѣ на хората не се съвпадатъ. Това е единъ законъ. Отъ хиляди години насамъ виждамъ че и за учени хора, и за добри хора, и за църковници, и за набожни хора, тамъ, дѣто благовѣстието не се съвпада съ тѣхнитѣ интереси, то не е хубаво. Има нѣкои изключения, но въ повечето случаи е така. Тѣй щото, нѣкой пѣтъ, като забѣлѣжите едно противорѣчие, трѣбва да си го обясните. Нѣкои казватъ: всичко въ свѣта трѣбва да е открито, нищо да не е въ тайна. Чакайте де, всичко въ свѣта, именно, е въ тайна. Че кое е наявѣ? Знаете ли, утрѣ, като умрете кждѣ, ще отидете? Нѣкои казватъ: всичко да бжде отворено. Хубаво, нека отворимъ бждещето! Онѣзи велики процеси, които ставатъ вжтрѣ въ мозъка, наявѣ ли ставатъ? — Въ тайна. Кръвообрѣщението наявѣ ли става или въ тайна? — Въ тайна. Процеситѣ ставатъ въ тайна, а плодоветѣ — наявѣ. Азъ ще ви приведа онзи анекдотъ за Насрадинъ-Ходжа, който ходилъ да проси тукъ-тамъ, но никой нищо не му давалъ. Останалъ му само единъ бешликъ въ джоба и съ него отишълъ да си купи една пила. Отива една вечеръ съ нея прѣдъ дома на единъ богатъ търговецъ и започва да пили вратата. Като започналъ да пили ключа отвънъ, минава единъ стажаръ и го пита: „Какво правишъ тукъ?“ — Е, свиря на цигулка. „Ами защо гласътъ и не се чува?“ — Утрѣ ще го чуешъ. Слѣдователно, всички нѣща иматъ свои плодове. Нищо въ свѣта не остава скрито-покрито. Тѣй щото нѣма какво да се безпокоимъ. Законитѣ на великата природа, на живата природа, която е настойница на земята, сж така строго опрѣдѣлени, че никое дѣйствиe, никое послѣдствие не може да се избѣгне. Вие може да вървате въ каквото искате, може да живѣете, както искате, но резултатитѣ ще бждатъ такива, каквито законитѣ ги изискватъ.

Казва се въ стиха: „Отъ тогава царството Божие се благовѣствува“

Да благовѣствуашъ, това е възвишенъ процесъ! Кой трѣбва да благовѣствува? Азъ казвамъ: само единъ чистъ, уменъ и благороденъ човѣкъ може да благовѣствува. И въ миналото, когато Богъ е прещалъ нѣкой пророкъ въ свѣта или нѣкой великъ Учителъ, дълги години Той е школувалъ, дълги години е билъ подлаганъ на чистене. Всички пророци сж били чисти. Нѣкои казватъ: чрѣзъ насъ Господъ ще изпрати своето послание. Не, не е такъвъ законътъ. Трептенията на онова велико послание, което може да се изпрати чрѣзъ Духа, сж толкова силни, че една слаба натура не може да издържи на тѣхъ. Такъвъ човѣкъ би се разтопилъ. Това мога да ви го докажа. И тъй, кой може да благовѣствува? — Онзи, на когото душата е пълна съ Любовь; онзи, на когото душата е пълна съ Мѣдростъ; онзи, на когото душата е пълна съ Истина. Само такъвъ човѣкъ може да благовѣствува. Ще кажете: ама еди-кой си човѣкъ е свършилъ три факултета, а може би, и четири. Това нищо не значи. Нѣ е въ свършването на факултетитѣ. Нима мислите вие, че днесъ нѣма учени хора? Мислите ли, че въ тѣхнитѣ сърца нѣма стремежъ? Ние не ги осждаме, иматъ стремежъ, но всички не сж готови да благовѣствуватъ. Съврѣменнитѣ условия сж така тежки, че тѣзи велики хора си прѣвиватъ грѣбнака, а щомъ се прѣвие грѣбнакътъ имъ, прѣвие се и тѣхното перо. Като се прѣвие перото имъ, написаното не става правилно, та не могатъ да благовѣствуватъ тѣ. И послѣ, онзи, който ще благовѣствува, той трѣбва да има запасъ, или казано на съврѣмененъ модеренъ езикъ, джобовѣтъ му трѣбва да бждатъ пълни съ английски златни звонкови монети. И джобовѣтъ му, и касата му трѣбва да бждатъ пълни, да прашятъ отъ пълнота. И каквото каже този човѣкъ, неговата рѣчка трѣбва да работи, да потвърди казаното. Той, кждѣто ходи, не трѣбва да казва: е, ще се уредятъ работитѣ — и да ги отлага. Работитѣ все се уреждатъ, уреждатъ, и все оставатъ неуредени. Жени се млада мома, и нейниятъ възлюбенъ казва: „Сега сме сиромаси, булска коптринена рокля не мога да ти направя, но слѣдъ като се оженимъ и разбогатѣемъ, тогава ще направимъ тази хубава рокля“ Не, не, азъ не бихъ се

оженилъ за такъвъ момъкъ, който не иска да направи на своята възлюбена една копринена булска рокля, а отлага за послѣ. На вѣра ще се жени! Не, ако той идва въ името на любовта, и нѣма пари да направи една булска рокля, а отлага да я направи слѣдъ оженването, цѣлятъ имъ животъ ще бжде все такъвъ. Този момъкъ трѣбва да има спестени пари съ потъ на лицето, а не така, останали отъ баща му, или отъ дѣдо му, или пъкъ отъ тукъ-отъ тамъ откраднати. Не, паритѣ трѣбва да сж спестени съ трудъ, съ потъ на лицето, и отъ тѣхъ да направи една рокля, да знае, че тѣзи пари сж излѣзли отъ неговата плътъ. Такава булска рокля трѣбва да направи той! Ще ми възразите: ако е за булска рокля, ние виждаме младитѣ все съ копринени рокли. — Да, но не съ потъ на лицето сж направени. Направете една рокля съ пари, спечелени съ трудъ, съ потъ, че да почувствува вашата душа, вашиятъ умъ, вашето сърце радостта отъ това нѣщо.

Азъ констатирамъ нѣщата тѣй, както сж, а не се спирамъ върху буквата имъ. Когато Богъ праша една душа на земята, какъ я облича Той? Ще каже нѣкой: Богъ пратилъ нѣкоя душа съ прости дрехи. До колкото зная, Богъ никога не облича хората съ прости дрехи. Млѣкопитающитѣ, които носятъ тия тѣй прости дрехи, то е защото тѣ сж продали своитѣ, а сега, като сж дошли на земята, сж взели тия дрехи, тази козина. Нѣкой има голѣмъ борчъ, заложи своята кжща, продаде я, и отъ останалитѣ пари си направи една малка кжща и казва: „Тази малка кжщичка остана на слѣдство отъ баща ми.“ Не говоришъ истината. Отъ баща ти остана цѣлъ палатъ, а тази малка кжщичка, която имашъ, тя се дължи на твоя умъ, на твоето сърце. Въ човѣка трѣбва да има единъ благороденъ поривъ.

Ще ви приведа единъ примѣръ изъ английския животъ. Нѣкой си богатъ англичанинъ, отъ високо произхождение, лордъ, се влюбва въ една мома. Наричалъ се Харитонъ. Но една стара баба, за нещастие, разваля любовта имъ. Оттамъ насетнѣ той така намразилъ старитѣ баби и жени, че турилъ въ дома си едно правило: за въ бждеще стара жена въ кжщата

ми да не стѣпва! И си удържалъ правилото. Оженва се за друга жена, ражда му се синъ. Нарекли го Денисъ Харитонъ—благороденъ момъкъ, отлично възпитанъ. Една вечеръ, слѣдъ като се връщалъ у дома си, срѣща на улицата една 75—80 годишна баба, слѣпа, изоставена. Като я видѣлъ, толкова се трогнало неговото сърце, че поискалъ да ѝ помогне, но като знаелъ характера на баща си, че стари жени не приема въ дома си, взелъ да мисли, какъ да я спаси. Той не знаелъ причината, защо баща му не приема стари жени, но веднага му идва една идея въ ума, какъ да постѣпи. Минава покрай единъ дюкянъ, купува една мантила, облича бабата; купува ѝ единъ вуалъ, туря го на лицето ѝ, хваща я подъ рѣка, завежда я дома си и казва на майка си и на баща си: „Моята бждеца съпруга иска по единъ таенъ начинъ да разгледа и се запознае съ всичко, но да я не смущавате.“ Завежда я въ стаята си и я заключва. Майка му си казала: „Какъ тъй инкогнито!“ Нѣма да се интересувате отъ нея, казва синътъ. А всички се интересуватъ: колко ли е красива, отъ какво ли произхождение ще бжде и т. н. Синътъ, влиза, излиза, все я заключва. Така вървѣло, докато си свършилъ всичката работа. Единъ день го запитватъ: „Кажѣ нѣщо за нея!“ Не, не мога да кажа нищо. Питамъ сега: това не е ли благовѣстие? При такъвъ единъ мораленъ подвигъ, никаква користолюбива мисль не можете да турите, не може и да мислите, че тукъ има нѣщо развратително. Той е готовъ да има разривъ съ баща си, но същевременно иска да бжде вѣренъ на туй Божествено чувство вътрѣ въ себе си.

Въ свѣта, въ който живѣемъ, има такива традиции, за които нѣкой пжтъ ние морално трѣбва да се подигнемъ, за да излѣземъ надъ тѣхъ. И колко мжно е по нѣкой пжтъ да извършимъ добро! Не е достатъчно само да се извърши туй добро. Да направишъ едно добро нѣкому, да дадешъ 20—50—100,000 лева, и веднага да пишатъ всички вѣстници за това, да те похвалятъ — това е много лесно, но да направишъ едно добро, безъ да знае нѣкой, и при това да се засегне твоята честъ, това малцина могатъ го направятъ. Какъ мислите вие? Когато Христосъ рѣши да

слѣзе на земята да помага на човѣчеството, какво бѣше Неговото отношение къмъ хората? — Както това на лордовия синъ къмъ тази слѣпа баба. На какво мязаше човѣчеството, когато слѣзе Христосъ? — На една 80 годишна слѣпа баба, натоварена съ грѣхове. Въ врѣмето когато дойде Христосъ, цѣлото човѣчество клонѣше да погине. Всички онѣзи изостанали души бѣдствуваха да останатъ назадъ, да се спре тѣхната еволюция.

Много пжти хората казватъ, че еволюирагъ, но между еволюция и прѣживѣване има много голѣма разлика. Нѣкой пжтъ казватъ: да прѣживѣе човѣкъ нѣщо! Има два вида прѣживѣвания. Онова истинското прѣживѣване подразбира въ себе си закона на духовното прѣбраждане. Нѣкои хора отказватъ, че човѣкъ може да се прѣроди. Има духовно прѣбраждане, гдѣто човѣкъ съзнателно може да мине отъ едно състояние въ друго, при което неговото съзнание се разширява. На такъвъ човѣкъ може да му се благовѣствува. Нѣкои казватъ: ние сме желали да дойде нѣкой да ни благовѣствува. Но какви сж качествата на единъ благовѣститель? Българитѣ, англичанитѣ, французитѣ, всички казватъ: ако дойде днесъ нѣкой да ни благовѣствува, ние ще го приемемъ. Питамъ: защо евреитѣ не приеха благовѣстието на Христа? Защо руситѣ не приеха благовѣстието на Толстой? — Има си причини.

Обаче, онѣзи отъ васъ които вървятъ по този пжтъ, трѣбва да разбиратъ основния законъ въ природата и да знаятъ, че възможното въ едно отношение е невъзможно въ друго. Математически можемъ да кажемъ тъй: това, което въ даденъ случай е възможно за А, въ сжщия случай е невъзможно за В. И обратно: това, което въ даденъ случай е възможно за В, е невъзможно въ сжщия случай за А. По нѣкой пжтъ ние казваме така: възможнитѣ нѣща сж невъзможни, и невъзможнитѣ нѣща сж възможни. Това е едно голѣмо противорѣчие, нали? Сега, да обясня моята мисль. Ако вие свържете единъ вълкъ съ една верига и го държите нѣколко врѣме гладенъ, но близо до него държите сѣно, той при това сѣно ще умре гладенъ. Нему на умъ не идва, че въ това сѣно се крие извѣстна енергия. Той ще си умре гладенъ, обаче за него е невъз-

можно да се нахрани съ това сѣно. Ако свържете единъ вольт до това сѣно, вольтъ е по-умень въ дадения случай, той ще използва сѣното, ще яде отъ него и ще живѣе. Но ако въ дадения случай вие свържете вола при едно печено агне и го оставите 4—5 дни гладенъ, на този вольт нѣма да му дойде на умъ, че въ това агне се крие извѣстна сила, съ която ще може да продължи живота си. Вълкътъ, обаче, ако е при печеното агне, ще каже: „О, отъ кога чакамъ азъ туй печено агне!“ Следователно, нашитѣ умствени способности се ограничаватъ отъ онѣзи вътрѣшни възможности. Вълкътъ, въ дадения случай е глупавъ, и вольтъ въ дадения случай е глупавъ. Ще кажете: тѣ не знаятъ, какъ да използватъ условията на живота. Нѣкои пъкъ казватъ, че свѣтскитѣ хора били много умни. Да, свѣтскитѣ хора сж умни, като вълка при печеното агне. Казвамъ: свѣтскитѣ хора при сѣното сж глупави, при печеното агне — умни. Набожнитѣ хора при печеното агне сж глупави, при сѣното сж умни. Питамъ сега ако направимъ едно уравнение, кой печели? Ако вълкътъ изяде печеното агне, продължава живота си; ако вольтъ изяде хубавото сѣно, продължава живота си. При тия двѣ величини, кой е спечелилъ повече? - И двамата сж спечелили. Сега, може да спорите, кой начинъ е по-добъръ: сѣно ли да ядемъ или печено агне? Е, разбира се, нѣма съмнѣние, че печеното агне е за прѣдпочитане прѣдъ сухото сѣно. Мисля, че всички вие, които ме слушате, сте на мнѣние, че печеното агне е за прѣдпочитане прѣдъ сѣното, обаче воловетъ, трѣвопаснитѣ сж на особено мнѣние. Вольтъ казва: „За мене сѣното е за прѣдпочитане, хубавъ десертъ е то!“ Прѣвадете сега тѣзи двѣ величини. Ако прѣвърнете печеното агне въ една духовна сила, ще имате една формула. Ако прѣвърнете сѣното въ друга духовна сила, ще имате друга формула. Агнето и сѣното ще дадатъ два различни резултата. При закал я не на едно агне ще стане извѣстно нарушение вътрѣ въ природата, извѣстно спирање, извѣстно подпушване, а при охосяване на трѣвата, ще стане извѣстенъ подеъмъ вътрѣ въ природата. Следователно, първиятъ процесъ е въ разрѣзъ съ природнитѣ закони, а вториятъ процесъ е въ съгласие съ природнитѣ закони.

Сега, нѣкои хора казватъ: нѣмаме ли право да колимъ? — Имате право, но ще знаете, че и васъ ще колятъ. „Съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се отмѣри“. Чудни сж хората, като мислятъ, че трѣбва да колятъ! Трѣбва да знаете, че като колите, ще ви колятъ. Това е единъ неумолимъ законъ въ природата. Ако любишъ, ще те любятъ. Ако правишъ добро, ще ти правятъ добро. Ако мразишъ, ще те мразятъ. Това е единъ законъ, една максима. Може да се провѣри този законъ.

И колко сѣмейства ставатъ нещастни, по единствената причина, че не знаятъ, какъ да благовѣствуватъ! Бащата се оженилъ, иска да има синъ или дъщеря, които на стари години да го гледатъ. Обаче, вжтрѣ въ бащата се крие юнашко сърце. Той иска да вземе ножа, да убие нѣкого, и си казва: когато Господъ спи. Хората мислятъ, че истинскиятъ Господъ спи. Онзи, истинскиятъ, Господъ никога не спи. Той всѣкога пише всичко, каквото става. Бащата влага всички тѣзи покварени мисли на своето благовѣстие въ своя новороденъ синъ, и единъ день синътъ ще стовари всичко туй върху гърба му, бащата да опита самъ своето учение. Бащата мисли да обере другитѣ, а сега синътъ му ще дойде съ сжщитѣ тѣзи идеи, да обере баща си. И бащата ще каже: „Господи, защо ми даде този синъ?“ Господъ казва: „Дадохъ ти този синъ, да опиташъ чрѣзъ него своето учение, та, ако ти харесва туй учение, прилагай го и върху другитѣ“. Сега, всички работи вървятъ добръ, докато засѣгатъ кожата на другитѣ хора. Трѣбва да знаете, обаче, че всѣки единъ законъ на Божествената справедливостъ ще засегне и нашата кожа.

„И отъ тогашъ царството Божие се благовѣствава.“

Сега, първото нѣщо, въ което съврѣменнитѣ хора си противорѣчатъ, е слѣдующето: тѣ казватъ, че безъ насилие не може. Въпросътъ е поставенъ неправилно. Така, математически, не може да се разрѣши. Безъ насилие може, но безъ разумностъ не може, безъ Любовь не може, безъ Истина не може. Запримѣръ, гледашъ нѣкой, иска да развърже единъ вжзелъ, ржцѣтъ му постоянно тамъ на вжзела, но не може. Разгнѣви се, вземе, че скжса конца. Защо? — Насилие,

значи, употребява. Кой ще си губи времето! А, не, ти, който се учиш да кжсаш тѣзи конци, не си толкова умен! Паякътъ никога не кжса концитѣ си. Той не ги кжса, а туря нови. Вжзли не поставя. А ние все сме съ вжзли. Кога трѣбва да се правятъ новитѣ нѣща? Какво нѣщо е новото? — Новото въ свѣта е това, което носи животъ. Правилното благовѣстие носи животъ въ себе си. Всѣки единъ отъ васъ има синове и дѣщери, нали? Като приложите Христовото учение въ сѣмейния животъ, при възпитание на дѣцата си, ще разберете и благовѣстието. Е, защо се родиха вашитѣ синове и дѣщери? Ако вашитѣ синове и дѣщери висж само за единъ животъ, то е безполезно. Ако е само, за да ги оставите за слѣдъ смъртъта си, това е безполезно. Не е въпросътъ тамъ. Между синътъ и бащата всѣкога се образува една тѣсна връзка. Между майката и дѣщерята всѣкога се образува една тѣсна връзка. Нѣкои ще възразятъ: ами ние, които сме неженени, ами нашитѣ връзки? Ти, слѣдъ като нѣмашъ дѣца, нѣмашъ връзки, ще отидешъ да благовѣствуващъ, ще обърнешъ нѣкого къмъ Бога и ще имашъ единъ синъ или дѣщеря, израснали въ единъ день на 21 година. Ще ти каже: „Татко, азъ ти благодаря, че на тѣзи години ми проповѣдвашъ едно учение, благодаря ти, че ми помогна.

Сега нѣкои пѣшкатъ, казватъ: е, насъ Господъ ни остави да се оженимъ. Не, васъ Господъ ви остави по другъ начинъ да работите. Не на всички хора е сждено да се женятъ. Общо правило е да се женятъ хората, но при тази женитба всѣкога има единъ споренъ въпросъ. Споренъ въпросъ въ какво? — Че мжжътъ и жената, които сж се оженили, до сега не сж си благовѣствували. Прѣди да се оженятъ си благовѣствуватъ. Той ѝ казва: „Ти, моето, ангелче“. И тя му казва: „О, ти моятъ избавителъ, всичко ще направя заради тебе“. Щомъ се оженятъ, той казва: „Не струва да се жени човѣкъ. Азъ не подозирахъ даже, че тя имала такъвъ опърничавъ характеръ“. И тя казва: „Азъ не подозирахъ, че той ималъ такъвъ опърничавъ характеръ“. Има нѣщо, което липсва на хората. Хората не се женятъ по Бога. Тѣ се женятъ по търговски сдѣлки, и слѣдъ туй ще почнатъ да обясняватъ, че

— такава имъ била сѣдбата. Не, трѣбва да се благовѣствува и отъ едната, и отъ другата страна. Каквото е казалъ единиятъ, да седи на думата си И сега, всички трѣбва да бждемъ тъй благородни, да не казваме: знаешъ ли ти какво каза? Ами ти какво каза? Не, тя трѣбва да каже: „Азъ, каквото казахъ, ще го изпълня“. И гой трѣбва да каже: И азъ, каквото казахъ, ще го изпълня“. А той? — Ти изпълни, и азъ ще изпълня. И тя: „Ти изпълни, и азъ ще изпълня“. И започва споръ.

— Първото нѣщо: всинца ние сме изпратени на земята да благовѣствуваме. Какво грѣбва да се благовѣствува? — Че животътъ е плодъ на Божествената Любовь. Слѣдователно, този плодъ трѣбва наново да се посѣе при много благоприятни условия и да даде онѣзи отлични резултати. Сега, ако отидете въ Англия, въ Америка, тамъ има цѣли общества, които учатъ, какъ да се усилюва човѣшката воля, какъ да се контролира човѣшкия умъ и сърце. Iowa е цѣла дисциплина! Въ училищата ученицитѣ ги учатъ на дисциплина; военнитѣ ги учатъ сѣщо на дисциплина; всички хора се учатъ на дисциплина. Всички методи указватъ извѣстни влияния, но никой до сега не е приложилъ Божественитѣ методи, да има тѣзи Божествени резултати. По какво се отличаватъ тия Божествени резултати? Азъ ще ви приведа единъ примѣръ. Прѣдставете си, че вие сте господарь, оставяте вашия слуга за вашъ замѣстникъ, повѣрявате му паритѣ си и всичко, безъ никакъвъ договоръ, оставяте всичко на неговата честна дума. Той може да ви изиграе, когато иска. И ако, слѣдъ като сте били 10 години въ странство, се върнете и той ви каже: „Господине, заповѣдайте!“ — даде ви точна смѣтка, той е единъ благороденъ човѣкъ, не се е съблазнилъ. Но, ако слѣдъ като се върнете, той не ви признава, задигналъ е всичко, изхарчилъ го, продалъ го, нищо не можете да намѣрите — въ такъвъ случай, вие имате прѣдъ себе си едно фалирало същество. И сега Христосъ, въ тази глава на Писанието, пише какви сѣ послѣдствията на живота въ единия и въ другия случай.

Ако азъ бихъ ви задалъ една тема, защо се женятъ хората сега, всички биха отговорили: за да се поддържа човѣшкия родъ. Азъ задавамъ сега другъ въпросъ:

защо ни трѣбва богатство? Казватъ, че богатството е едно условие за култура. При богатството може да има култура, при сиромашията не може да има никаква култура. Задавамъ другъ единъ въпросъ: защо хората трѣбва да бждатъ здрави? — За да могатъ да работятъ. Добрѣ, на първия въпросъ: защо се женятъ хората? Ако жената е излѣзла отъ мъжа, трѣбва ли сега съ външни свидѣтелства да доказваме, че тази жена принадлежи на този или на онзи мъжъ? Всѣка една жена, като се жени, знае ли дѣйствително, че е реброто на този мъжъ, за когото се жени? Казва се въ Писанието, че Господъ взелъ едно ребро отъ Адама, и отъ него направилъ една жена. Адамъ казалъ: „Тази е моята жена, плътъ отъ плътта ми, кръвъ отъ кръвта ми.“ Жената какъ познава, че е ребро отъ своя мъжъ, а не е нѣкое чуждо ребро? И азъ сега виждамъ, че мъже и жени си размѣнили ребрата и затова не се погаждатъ. Казватъ: тази мома е точно за него. Ти увѣренъ ли си, че това ребро е точно отъ него, отъ този мъжъ? Ами ако не се намѣсти, тогава? Казватъ: Господъ е направилъ така свѣта. Господъ е направилъ свѣта много разумно. Ние трѣбва да бждемъ разумни, да изпълняваме Неговитѣ закони и надъ насъ, и подъ насъ. Да не мислимъ, че тѣ нищо не правятъ! Не, тѣзи закони, които ние не виждаме, много нѣщо правятъ. И слѣдъ като се ожени жената, хората казватъ: „Слушай, ти не бѣше заради него. Защо влѣзе въ тази кожа?“ Тогава се събератъ бащата и майката и казватъ: ще го търпишъ. Слѣдъ като се оженятъ, търпятъ се година, двѣ, три, и какво става най-послѣ? — Умре единиятъ, умре и другиятъ; свършва се работата. Разрѣши ли се въпросътъ? И казватъ за тѣхъ: е, на другия свѣтъ ще се примирятъ. Ще чакаме ние на онзи свѣтъ да се примиримъ! Лазаръ и богатиятъ можаха ли да се примирятъ? Извика богатиятъ: „Отче Авраме, помилвай ме! Проводи Лазаря да накваси езика ми съ вода, защото съмъ на мжки въ този пламъкъ.“ И прѣдставете си, какъвъ гласовитъ е билъ този богатъ, че Аврамъ го чулъ отъ толкова далечно мѣсто! Нѣкои питатъ: умрѣлитѣ иматъ ли езици? Както виждате, този умрѣлиятъ има гласъ, значи ще има и езикъ. И гърло има, но той е въ огънь тамъ. Азъ взимамъ нѣщата тѣй, както сж.

Да не мислят нѣкои, че взимамъ нѣщо отъ себе си. Нѣкои казватъ: може да го изтълкуваме по другъ начинъ. И азъ мога да го изтълкувамъ по другъ начинъ, но казвамъ Истината тъй, както си е, не искамъ да я изнасилвамъ. Този богатиятъ казва: „Отче Авраме, изпрати Лазаря да ми накваси гърлото.“ — Лазаръ не може да ти благовѣствува по този начинъ „Моля ти се, отче, прати го въ бащиния ми домъ, защото имамъ петима братя, и на тѣхъ да засвидѣтелствува, да не би да дойдатъ и тѣ на това мжчително мѣсто“. — И тамъ не може да благовѣствува. Е, ако това не може, прати Синътъ да благовѣствува.“ Казва му Аврамъ: „Иматъ Мойсей и пророцитѣ, тѣхъ да слушатъ.“ А той рече: „Не, отче, Авраме, ако дойде нѣкой отъ мъртвитѣ при тѣхъ, тѣ ще се покаятъ.“ Пакъ му рече: „Ако не слушатъ Мойсей и пророцитѣ, не щатъ се увѣри, ако и нѣкой отъ мъртвитѣ възкрѣсне.“

„И отъ тогазъ царството Божие се благовѣствува.

За кои? — Царството Божие се благовѣствува само за онѣзи любящи души, за които слънцето изгрѣва лѣтно врѣме. Царството Божие се благовѣствува за онѣзи души, които сж готови да приематъ слънчевата енергия. За кои се благовѣствува царството Божие? — Само за онѣзи пжпки, които ще се разцвѣтятъ, които ще се оплодотворятъ и ще дадатъ плодъ. Слънцето въ съзнателния животъ е само за онѣзи умнитѣ, добритѣ, любящитѣ, истинолюбивитѣ, мждритѣ хора. За тѣхъ е направенъ този свѣтъ. Сега. мнозина се спѣватъ и казватъ: Христосъ прѣди 2000 години благовѣствуваше“. Христосъ въ врѣме и пространство не е благовѣствувалъ Той казва: „Духътъ, когато дойде, Той ще ви припомни, Той ще ви научи Истината, Той ще освободи много хора.“ Когато двама души се събиратъ по Духъ, между тѣхъ има разбирателство, между тѣхъ има взаимно помагане. Когато азъ обичамъ нѣкого, азъ съмъ готовъ всѣкога да му направя една услуга. Тогава господарътъ ще е готовъ да направи една услуга на слугата си. Той нѣма да хване звънеца: „дрнъ . . . Иване ела!“ Когато има любовъ, той самъ може да си направи тази услуга, която слугата трѣбва

да направи. Може ли въ свѣта безъ дрънкане? — Може, това е свѣтътъ на Любовта. Въ този свѣтъ има по-хубавъ звънецъ Когато има любовъ, нѣма да чакамъ да дойде господарьтъ и тогава да направя, каквото трѣбва, но три дни по-рано ще свърша всичко. Ако ти слугувашъ по любовъ, то и дрехитѣ, и хлѣбътъ, всичко ще бжде направено на врѣме.

Сега, нѣкои казватъ: какво стана съ моята жена, че откакъ ходи на бесѣдата на Учителя съвсѣмъ се напуснала. Жена си обвинява, а той е изправенъ! Ами ти като се жени, пита ли, това ребро твое ли е? Да не би да си взелъ реброто на другъ нѣкой мжжъ? Какъ смѣешъ да взимашъ чуждо ребро! Ами, ако дойде онзи мжжъ, чието е реброто? Всички жени, и всички мжже, които се изпращатъ отъ Божествения свѣтъ тукъ на земята, идватъ, не да правятъ каквото си искатъ, но да изпълнятъ волята Божия. Има законъ за това! И всички тия свърѣмненни страдания, на които сме изложени, това е само едно възпитание, да дойдемъ до положение да приложимъ разумния животъ, да изпълнимъ волята Божия. А ние сега, като видимъ единъ добъръ човѣкъ, гледаме какъ да го използваме. Онзи знаменитъ английски реформаторъ, Иоанъ Веслей, намислилъ да остане въ живота си нежененъ, както казватъ англичанитѣ, да си остане старъ ергень. Но най-послѣ рѣшилъ да се ожени, та дано му тръгне работата. Обаче, той се оженилъ за такава една англичанка, съ която ималъ изпитания прѣзъ цѣлия си животъ. Знаете ли каква била тази жена? Единъ день тя го хваща за коситѣ, понеже англичанитѣ нѣматъ брада, разхожда го изъ цѣлата стая и му казва: „Слушай, ти съ глупавитѣ си проповѣди нѣма да излизашъ, да събирашъ наоколо си женитѣ“. Той ѝ казва: „Не, нито една стѣпка нѣма да сторя отъ това, което съмъ намислилъ, нѣма да се откажа отъ Христа“. Три дни слѣдъ като се оженилъ, той казва: „Не струва човѣкъ да се жени“. Идва слѣдъ това при него единъ ученикъ и му казва: „Учителю, искамъ да се ожена, намѣрихъ една мома, отлична християнка“. — Да, тя съ Христа може да живѣе, но не и съ хората. Ние мислимъ, че онзи, който може да живѣе съ Бога, може да живѣе и съ хората. Ние съ Бога можемъ да живѣ-

емъ, но не и съ хората. Трудно е да се живѣе съ хората, усилия се иска затова. Нѣкои питатъ, защо не може да се живѣе съ хората? — Защото между тѣхъ не е влѣзълъ още законътъ на Любовта.

Какъвъ е съзнателниятъ животъ на обществото? — Да се обичатъ хората, да не се ражда никаква умраза между тѣхъ, това азъ наричамъ съзнателенъ животъ на обществото. А ти казвашъ: азъ да се издигна, че ще имъ дамъ да ме разбератъ! Често слушамъ нѣкои българи, казватъ: азъ да стана министъръ, ще избѣся всички! Всичко хубаво, но нима свѣтътъ съ бѣсене се поправя? Това сж стари методи. Свѣтскитъ хора иматъ право да се бѣсятъ, но умнитъ хора, хората, които сж тръгнали по стѣпкитъ на Христа, който проповѣдва Любовь, тия методи не сж за тѣхъ. На опитъ можемъ да докажемъ това. Нѣкой пжтъ, религиознитъ хора сж фарфарони. лесно е да кажатъ „можемъ“. Нѣщата могатъ да се направятъ, само когато знаемъ, какъ да ги направимъ.

Трѣбва да се благовѣствува! Отъ кога да се благовѣствува? — Туй благовѣствувание е днесъ. Сега, вие може да разберете това нѣщо много криво. Днесъ е заради васъ. Когато тази пжпка се разцѣти, то слънцето, като изгрѣе, изтраща своята свѣтлина върху нея, и тя я възприема. Този е денътъ на пжпката за благовѣствувание. Въ деня, когато разберете една велика Истина и поискате да я приложите въ живота си, този е денътъ на вашето благовѣствувание. Отъ този день вие трѣбва да изпитате въ живота си едно доволство, да бждете доволни отъ себе си. Нека хората говорятъ каквото искатъ, ние трѣбва да сме доволни! Като мѣримъ нѣщата съ тѣзи Божествени мѣрки, трѣбва да знаемъ, че всѣка наша мисль, всѣко наше чувство, всѣко наше дѣйствиe е точно опрѣдѣлено.

Днесъ се благовѣствува! Великата Любовь, която трѣбва да се приложи въ живота, има два момента. Любовта, която започва първо съ обѣщания и радости, тя е обикновената любовь, човѣшката любовь. А любовта, която започва първо съ голѣми страдания, тя е Божествената Любовь. Въ Божествената Любовь всѣкога се иска едно вжтрѣшно самопожертвувание. Този законъ на самопожертвувание не можете да го прило-

жите безъ туй съзнание на Любовта. Иначе вие може да си наредите една програма, какъ ще живѣте съ мжжа си, какъ ще постъпвате, но не дѣйствувате ли съобразно закона на Любовта, нищо нѣма да направите. Първо човѣкъ трѣбва да усили въ себе си това непрѣодолимо желание да се свърже вътрѣшно съ Бога. До тогава, докато не се свържемъ вътрѣшно съ Бога, докато не разрѣшимъ моралнитѣ проблеми на живота, ние съ ближнитѣ си не можемъ да живѣемъ въ хармония. Слѣдователно, щомъ разрѣшимъ този въпросъ, на който, именно, и Христосъ се облѣгалъ, ще разберемъ думитѣ Му: „Ако кажа, че не Го познавамъ и не върша волята Божия, азъ ще бѣда подобенъ на васъ, но азъ изпълнявамъ волята Божия“. Нашето съзнание трѣбва да бѣде будно, и при всички случаи трѣбва да знаемъ, че и ние вършимъ волята Божия. А какво говорятъ хората, това не трѣбва и да го дозираме. Похвалитѣ отъ външния свѣтъ — това сж една спѣнка. Знаете ли на какво можемъ да уподобимъ похвалитѣ? Често, когато растенията цвѣтятъ, падатъ изобилни дъждове, които измиватъ тичинкитѣ и оплодяването не става. Този дъждъ не трѣбва да дойде въ врѣме на цвѣтене, не трѣбва да дойде и въ врѣме на оплодяването, но — въ врѣмето, когато плодътъ зрѣе. Сжщото е и когато ти намислишъ да направишъ едно добро. Дойдатъ около тебе, започватъ да те хвалятъ: „Много добъръ човѣкъ си!“ Тия похвали измиватъ всичко около тебе, нищо не ти оставятъ. Ти прѣдставлявашъ единъ незавършенъ животъ. Често, нѣкои братя и сестри, казватъ: мислите ли, че туй, което направихъ, е нѣщо хубаво? Не, не питай, този дъждъ ще измие твоя цвѣтъ!

Не мислете, че нѣма да има слава. Единъ день, когато ти завържешъ, т. е. когато ти се прѣвърнешъ на единъ плодъ и отидешъ на небето, тамъ ще има похвали. Казва Писанието: „Не търсете слава на земята, но отъ Бога“. Не чакайте да ви посрещнатъ добръ на земята, но като отидете на небето, тамъ да ви посрещнатъ като Лазара. Лазаръ билъ посрещнатъ отъ ангелитѣ, тѣ го занесли горѣ и го прѣдали въ обятията на Аврама. Богатиятъ, като умрѣлъ, кой го занесълъ горѣ, кой го посрещна? — Никой. Нѣкои, като ме слушатъ,

ще кажатъ: това сж бабини деветини! Да, тѣзи бабини деветини, вие ще ги видите. Азъ не искамъ да плаша хората. Азъ считамъ, че е позорно да плашимъ хората съ нѣща, които не съществуватъ. Азъ говоря за оплодяването на нѣщата, казвамъ ви една велика Истина. Тази велика Истина ще отвори сърцата на хората, да се оплодотворятъ. Не трѣбва само да твърдимъ тази Истина, но да се дойде до онази свѣтлина, която ще дѣйствува върху тази пжпка, ще я разцвѣти и оплодотвори.

Често, срѣщашъ нѣкой стражаръ или войникъ, тебе те е страхъ. Защо? — Защото въ най-малкото нѣщо може да те заподозрятъ. Нѣкой носи дълга коса, брада малко не разчесана, веднага трѣгне стражаръ и подирѣ му, подозира го, че е анархистъ! Събератъ се нѣколко души нѣкждѣ. Трѣбва да има нѣкакъвъ заговоръ! — Подозиратъ ги. Защо ставатъ тия нѣща? Срещнешъ ли единъ стражаръ, не трѣбва да те е страхъ. Има благородни стражари, има благородни лѣкари, има благородни военни, навсѣкждѣ има благородни хора, които изпълняватъ съзнателно своята длъжностъ. Онзи земледѣлецъ, който оре земята, защо не го считатъ благороденъ, а стражарътъ не? Стражарътъ правилъ погрѣшки. Ами земледѣлецътъ не прави ли? Чудни сж хората, като казватъ, че на земледѣльца занаятътъ билъ благороденъ, а този на стражара не билъ! Защо стражарътъ да не е благороденъ? Ама той набилъ този-онзи. Ами че туй става навсѣкждѣ! И въ Америка, щомъ не се подчини нѣкой, биятъ го. Ами онзи земледѣлецъ, който оре съ ралото, на колко бубулечки отрѣзва главитѣ! Да, но туй, което той върши минава незабѣлѣзано. Господъ еднакво държи отговорни и земледѣльца, и стражара. И единиятъ, и другиятъ вършатъ прѣстѣпления, само че на единия се виждатъ, на другия не се виждатъ. Този земледѣлецъ може да бжде по-внимателенъ. Ако не внимава, може да отрѣже на 100 глистеи главитѣ, а ако внимава, ще отрѣже главитѣ само на десетъ. А това е пакъ култура!

„Отъ тогава се благоувѣствува царството Божие.“
До тогава, докато не схванемъ, че Богъ и една необходимостъ, до тогава, докато не схванемъ Бога като Любовь, всички сегашни религии, които съществуватъ

ватъ, цѣлиятъ сегашенъ строй на нѣщата, не могатъ да се измѣнятъ, не може да стане никакво подобрене. Ще бжде смѣшно да строимъ една голѣма кѣща съ малки прозорци! Една малка кѣща съ малки прозорци е по-хигиенична, отколкото голѣма кѣща съ малки прозорци. Туй математически мога да ви го докажа. Ако вашата кѣща се увеличава, а прозорците ѝ оставатъ малки, тази кѣща ще бжде по-нехигиенична отъ малка кѣща съ малки прозорци. Слѣдователно, човѣчеството като расте, трѣбва да внесе едно подобрене. Не казвамъ, че не внася. Внася се извѣстно подобрене, но насъ ни е страхъ да дѣйствуваме смѣло. Често, религиознитѣ хора казватъ, че ние не постѣпваме право. Кое е правото? Да се каже само, че туй или онуй не е право, то е много лесно, но трѣбва да се покаже какъ да постѣпваме въ даденъ случай! Виждашъ единъ богатъ човѣкъ, че изнасилва своя длѣжникъ. Казвашъ: не постѣпва хубаво! Започвашъ да го молишъ: Гостодине, прости му! Той не прощава. Ти му казвашъ: защо си толкова неблагороденъ човѣкъ? Той не те слуша, не ти обръща никакво внимание. Ти се възмущавашъ, започвашъ да говоришъ за неговитѣ погрѣшки. Ти, който морализирашъ другитѣ хора, а твоята каса пращи отъ злато, защо не отворишъ касата си да платишъ неговия дългъ? То е лесно така! Ние, хората, виждаме, кое е правото, но оставяме другитѣ да го изпълняватъ. Не, не ако приложимъ единъ законъ, той се отнася еднакво за всички. Този великъ Божественъ законъ е билъ еднакъвъ прѣзъ всичкитѣ врѣмена. Въ миналото е билъ такъвъ, какъвто е сега и до скончанието на вѣка все ще се благовѣствува. Въ Любовта нѣма нито промѣна, нито измѣна. Онзи, който те люби, който те обича, зло никога не може да ти направи. Той може да ти причини страдание, но то ще бжде за твое добро. Нима онази майка, която обича своето дѣте, не му причинява страдания? Тури го въ коритото, започва да го мие, то вика, дига олелия до Бога. Слѣдъ това го обвие, затопли го, казва: „О, маминото!“ То погледне весело, казва: „Не мога да те разбера, каква си такава майка“. — Послѣ ще ме разберешъ. Ние, съврѣменнитѣ хора, искаме всичко да ни е по угодата. Не може така. Нѣщата трѣбва да бждатъ благоразумни въ своя произходъ.

И тъй, за сега, отъ всички ни се изисква Любовь къмъ Бога! Нѣкои казватъ: какво трѣбва да правимъ сега? — Е, какво? Слугувайте на Бога! — Това го знаемъ. Знаете го! Че това е най-голѣмото изкуство! Нѣма по-голѣмо изкуство отъ това, да слугувашъ на Бога. „Ами че ти трѣбва да си свършилъ специално богословско училище, трѣбва да си талантиливъ човѣкъ“. Не, не се изискватъ особени способности. Всѣки може да служи на Бога. Не се изисква да си свършилъ нѣкакво училище. Не мислете, че онѣзи, които сѫ свършили тия зазедения, че тѣ иматъ нѣкаква тапия за служене на Бога. Единъ английски проповѣдникъ дипломиранъ отъ двѣ богословски училища, слѣдъ като проповѣдвалъ 20 години между дивацитѣ на островъ Цейлонъ, не могълъ да обърне нито единъ дивакъ къмъ християнството. Единъ день, взима той своитѣ дипломи, заравя ги въ земята и си казва: „Не съмъ много ученъ“. Този день събира той проповѣдници, свои приятели, и имъ казва: „Слушайте, приятели, 20 години проповѣдвахъ между дивацитѣ, но нищо не направихъ, не знаяхъ какъ да проповѣдвамъ. Ето въ какво седи Христовото учение: имамъ двѣ ризи, едната я давамъ — дава я на дивацитѣ. Имамъ двѣ дрехи — едната я давамъ. Ето, имамъ позече столове, заповѣдайте и тѣхъ“ — раздава имъ всичко. Тѣ задигатъ всичко, което имъ дава. „Има ли, Господи, още нѣщо, което мога да раздамъ? Чакъ, имамъ малко спестени пари. И тѣхъ ще раздамъ“. Раздава ги, по толкова и толкова се падатъ на човѣкъ. Послѣ пакъ пита Господа: „Има ли още нѣщо, което не съмъ раздалъ?“ Раздава всичко и усѣща въ себе си единъ миръ. Казва си: сега съмъ доволенъ! Така приложилъ той Христовото учение. Нѣкои казватъ: като постъпваме тъй, ще ни обератъ. Не, когато въ човѣшкото сърце се заражда тази Любовь, човѣкъ всичко дава и отъ нищо не се страхува. При туй послѣдното самоотричане, въ този човѣкъ се събужда Божественото, и той казва: „За въ бѣдеще ще зная, какъ трѣбва да проповѣдвамъ на тия диваци, какъ трѣбва да се живѣе споредъ Христовото учение. Цѣли 20 години проповѣдвахъ между тѣхъ, но нищо още не съмъ сторилъ.“ Прѣзъ това врѣме, у тия диваци се събужда човѣшкото, и тѣ казватъ: „Ние обрахме този човѣкъ“ — и започ-

ватъ да му връщатъ едно по едно взетитѣ нѣща. Въ сърцата на тия диваци се събужда чувството на любовъ.

Докато пазимъ нѣщата съ насилие, хората съ насилие ще ни ги взематъ. Щомъ кажемъ, че искаме да живѣемъ по любовъ, да пазимъ всичко съ любовъ, и тѣ ще пазятъ всичко наше съ любовъ. Туй благовѣстие всѣки единъ отъ васъ ще го провѣри. Когато вие искате да познаете волята Божия, слѣдъ като четете Евангелието, слѣдъ като четете Библията и всички учени хора, ще се вдълбочите въ себе си, ще отхвърлите всички онѣзи прѣпятствия, ще си благовѣстувате и ще кажете: Господи, заради Твоята Любовъ азъ съмъ готовъ да извърша всичко, каквото иска сега Христосъ. Ако тази Любовъ би дошла сега между васъ, какво можеше да има между млади и стари? А сега, старитѣ гледатъ да натиснатъ младитѣ, младитѣ пъкъ се възбуждатъ, като нѣкоя бомба и казватъ: „Ние не искаме тѣхната властъ!“ Въ Любовта властъ нѣма. Въ Любовта има нѣщо по-велико отъ властта. Въ Любовта ти треперишъ за онзи човѣкъ, когото обичашъ, ти прѣдвиждашъ всичко, отъ което той има нужда. Когато ти дойде въ къщи и стаичка ще му приготвишъ, и легло ще има, и храничка. Послѣдната си хапка ще раздѣлишъ съ него. Това е законътъ на Любовта!

Ще кажете: ние сме слушали тия работи. Има единъ законъ въ химията, той е слѣдующиятъ: „Всѣко нѣщо си има своята запалка? Барутътъ се запалва чрѣзъ огънь; динамитътъ се запалва също чрѣзъ огънь, гори като барутъ, но като му турите запалката, той експлодирва. Слѣдователно, има извѣстни сили вжтрѣ въ човѣка, които си иматъ специални запалки. И Любовта си има своя запалка. Тя може да се донесе отъ небето. Единъ ангелъ, не човѣкъ, ще я донесе. Богъ ще изпрати специално свой ангелъ да я донесе. И той, като драсне съ своята запалка, цѣлиятъ свѣтъ ще се запали. Слѣдователно, ще бждешъ смѣлъ и рѣшителенъ, нѣма да имашъ никакъвъ страхъ. Ще ти кажатъ: да те запалимъ. — Запали ме! Азъ намѣрихъ това, което търсихъ. Сега, вие ще кажете: е, ние ще чакаме когато дойде нашиятъ ангелъ. Ами, ако този ангелъ отъ 10 години хлопа на вашата врата, тогава? Ами, ако днесъ е послѣдниятъ день да хлопа на вашата врата? Ако

днесъ е послѣдниятъ день на туй хлопане и се върне, като каже, че никой нѣма тамъ? Той казва: азъ всѣка година по 2—3 пжти ходя да хлопамъ тамъ, и никой не живѣе въ тази кжща. Азъ ви казвамъ: за нѣкои е послѣденъ день на хлопането, затуй отворете! Отворите ли, тази запалка на Божествената Любовь ще дойде. Тѣй ще бжде!

Казва стихътъ: „Отъ тогазъ царството Божие се благовѣствува“.

Като дойде тази запалка, тогава ще се благовѣствува, тогава ще видите, какво нѣщо е Богъ, какво нѣщо е ангелъ, какво нѣщо е светия, какво нѣщо сж хората, какво нѣщо е човѣшката душа, какво нѣщо е братство, сестринство. Вашата душа само тогава ще почувствува всичко това. Тази душа ще затрепти.

Та, казвамъ: за нѣкои може да дойде вече тази запалка. Онѣзи, за които е дошла близо тази запалка, нека провѣрятъ, върни ли сж моитѣ думи. Не казвамъ, че сж запалени, но нека провѣрватъ, а онѣзи, които не сж запалени, да ставатъ да се приготвяватъ и да се вслушватъ. Ще чуешъ три тихи удара и ще кажешъ: влѣзъ!

„И отъ тогазъ се благовѣствува царството Божие“.

Когато дойде тази вжтрѣшна запалка, тогава ще дойде туй вжтрѣшно просвѣтление на ума и сърцето. Тогава ще се яви възвишеното и благородното въ нашитѣ души. Тогава поетитѣ ще напишатъ най-хубавитѣ си работи; тогава музикантитѣ ще напишатъ най-хубавитѣ си произведения; тогава готвачката ще приготви най-хубавото си ядене, шивачката — най-хубавитѣ си дрехи. Кой каквото е, тогава ще направи най-хубавото. И тогава, кой какъ дойде, ще пита: какъвъ е този човѣкъ? Защо е такъвъ? — Защото запалката на тази велика Любовь е дошла, и това великото благовѣстие на този ангелъ се е докоснало до неговата душа.

Бесѣда, държана на 17. II, 1924 г.

Що е това?

Що е това, което ни каза?¹⁾

Всѣка една сила въ свѣта се познава по резултатитѣ си; всѣко едно дърво — по своя плодъ; всѣка една култура — по хората, които живѣятъ въ тази култура; всѣка една религия — по своитѣ богомолци. Лѣкаритѣ, свещеницитѣ, всички професии се познаватъ по нѣщо.

Всички хора днесъ казватъ: ние трѣбва да имаме строго опрѣдѣлени възгледи за живота! Въ която църква и да влѣзете, ще кажатъ: трѣбва да бждемъ набожни! Но, ако попитате хората, що е набожностъ, какво ще отговорятъ? Лѣкаритѣ казватъ, че лѣкарьтъ трѣбва да бжде добъръ. Въ какво седи добрината на единъ лѣкарь? — Добриятъ лѣкарь трѣбва да се моли да нѣма никакви болести въ свѣта. Щомъ се моли да има болести, той не е добъръ лѣкарь. Добриятъ адвокатъ трѣбва да се моли да нѣма дѣла, да не се каратъ хората, да не спорятъ помежду си. Питамъ: ами тогава гдѣ ще остане адвокатството?

Прѣдставете си сега вие единъ свѣтъ, дѣто хората нито умиратъ, нито се раждатъ, нито остарѣватъ. Ние казваме, че човѣкъ трѣбва да се роди, трѣбва да расте, да порасне, да умре, и за туй, като наближи краятъ, започва да мисли кой ще го зарови, какъ ще го заровятъ, кждѣ ще го заровятъ, съ какви дрехи ще го облѣкатъ, гдѣ ще му бжде гробътъ, какъвъ надписъ ще има и т. н. Нѣкакво голѣмо величие е той! Е, казватъ, тукъ нѣкакъвъ великанъ поетъ умрѣлъ! Азъ не вѣрвамъ въ поети, които умиратъ. Тукъ казватъ, лежи заровенъ еди-кой си почтенъ човѣкъ, глава на църквата билъ. Азъ не вѣрвамъ въ глава на църквата, който умрѣлъ. Тукъ лежи единъ виденъ лѣкарь, който

¹⁾ Иоана 16:17.

помагалъ на хората. Помагалъ на хората, но и той умрѣлъ. И послѣ го величаятъ! Казвамъ: не вѣрвамъ въ лѣкари, които умиратъ. Тукъ лежи покойникъ, еди-какъвъ си писателъ, цѣли томове написалъ. Цѣли томове написалъ, но и той умрѣлъ. Азъ не вѣрвамъ въ такъвъ писателъ. И слѣдователно, всички наши величия, всички наши величини, въ които вѣрваме, сж все на гробищата и отъ тѣхъ чакаме вдъхновение! Ще идемъ на гробищата и ще питаме: какво ще ни кажете вие, какъ трѣбва да се живѣе? Единъ отъ израилскитѣ царе, царь Саулъ, слѣдъ като обърка работитѣ си, слѣдъ като изгуби своята сила, отчужди се отъ Бога. Слѣдъ като се отказа отъ Бога, нападнаха го филистимцитѣ. Той бѣше издалъ единъ законъ, че който се занимава съ духове да бжде убитъ. Обаче, той самъ нарушава своя законъ. Прѣоблича се въ дрехитѣ на гробаритѣ, за да не бжде познатъ, и извиква една врачка, която имала съобщения съ духоветѣ. Казва ѝ: „Моля ти се, да питашъ нѣкой умрѣлъ, каква съдба ме чака, какво ще ме постигне“. Врачката му казва: „Ти искашъ да ме туришъ въ изкушение. Нали знаешъ, че има законъ въ държавата, споредъ който всѣки, който се занимава съ туй учение, главата му пада“. — Не се бой, азъ съмъ онзи, който е издалъ закона. „Е, щомъ си ти, който издавашъ законитѣ, ще извикамъ Самуила“. И какво му казва Самуилъ? — Защо ми досаждашъ, защо ме безпокоишъ и карашъ да излизамъ? „Намирамъ се въ едно тѣсно мѣсто, не мога да разрѣша единъ важенъ въпросъ. Какво ще стане съ мене?“ Казва му Самуилъ: „Ако Господъ те оставя и не ти отговаря, утрѣ и ти ще дойдешъ при мене“. И дѣйствително, всички хора говорятъ все за умрѣлитѣ. Е, знаете ли, моятъ дѣдо какъвъ ученъ човѣкъ бѣше, колко уменъ бѣше, пъкъ какво здраве имаше той, но умрѣ. Пъкъ имахъ другъ единъ дѣдо, той бѣше свещеникъ, какъ хубаво знаеше да пѣе — отлично пѣние бѣше неговото! Отличенъ човѣкъ бѣше той, бѣденъ, но и той умрѣ. Дойде слѣдъ него онзи младиятъ, който казва: е, едно врѣме имахъ азъ една женица, жена и половина бѣше тя, красива, умна, отъ знатенъ родъ, но умрѣ, прѣчупи ми тя сърцето! Счулено му било сърцето! Той не говори истината.

Свършменнитѣ хора не сж се научили да говорятъ Истината. Тоза не е упрѣкъ. Знаете онази басня за стария ракъ, дѣто синътъ излѣзълъ единъ пѣтъ прѣдъ него да върви, а баща му като го гледалъ какъ криво върви му рекълъ: „Слушай, синко, направо ще вървишъ!“ — Татко, излѣзъ прѣдъ мене, че ми покажи какъ се вързи напразо! Синътъ ходи тъй, както бащата — нищо повече. Този, стариятъ, ракъ до сега не е знаелъ, какъ върви.

Всички вие имате извѣстни възгледи. Погрѣшката не е въ тоза, че вие се различавате въ вашитѣ възгледи, но вие мислите, запримѣръ, че сте завършили своето развитие; мислите, че туй, което сега знаете, нѣма да се измѣни, че туй, което сте постигнали, то е само, другъ животъ нѣма. Не, ако вземемъ ние нѣщата тъй, както сж, ще видимъ, че въ природата има редъ същества, на степени сж тѣ, спо едъ тѣхното съзнание, и всички иматъ различни схващания за живота. Че ние още не сме проучили растителното царство, животинското царство! Ние не сме проучили още законитѣ, които ръководятъ тѣхния животъ; ние не познаваме още животнитѣ, не знаемъ какви пертурбации стазатъ съ тѣхъ, какви сж тѣхнитѣ души, какви сж тѣхнитѣ отношения, какво е тѣхното съзнание, какъ се разговарятъ — всичко това е тайна за насъ. Ние казваме: тукъ има единъ волъ, но за насъ този волъ е скритъ. Слѣдъ като го впрегнемъ въ колата да ни свърши работата, ние се качимъ горѣ въ кжщата си, а него пратимъ долу въ дача. И ако сразнимъ господаря, който лежи въ туй чисто легло, и неговиятъ слуга, който е извършилъ работата, каква грамадна разлика има въ тѣхния животъ, въ тѣхната обстановка!

Свършменнитѣ хора се нуждаятъ отъ единъ новъ моралъ. Смянятъ животъ го налага. Сегашниятъ животъ е нашъ. Има извѣстни нишки, които проникватъ отъ този животъ вътрѣ въ насъ. Напримѣръ, ако запитате всички: искатъ ли да бждатъ честни, ще ви отговорятъ, че всички искатъ да бждатъ честни. Но въ какво седи честността на единъ човѣкъ? Тази честность днесъ е толкова ограничена! Не, ние сме честни само спрѣмо онѣзи, съ които имаме отношения, спрѣмо които имаме взимания и давания. Спрѣмо едни сме честни, спрѣмо други сме нечестни. Въ какво седи моралътъ? Дойде единъ прия-

тель, когото обичамъ, азъ съмъ търговецъ, мораленъ съмъ спрѣмо него, ще му дамъ отъ най-хубавото масло. Въ този случай съмъ мораленъ, честенъ съмъ. Но, ако дойде нѣкой, който не ми е приятель, когото не обичамъ, азъ нѣма да му дамъ отъ онова хубаво масло. Друго масло имамъ за него. Ако запиташъ този търговецъ, защо не дава на всички отъ хубавото масло, той ще каже въ себе си: отъ хубавото масло дазамъ на моитѣ приятели, а отъ това — на всички останали. Такъвъ е моральтъ не само на търговцитѣ, такъвъ е моральтъ и на религиознитѣ хора. Въ едно общество, въ една религиозна община, членоветѣ на тази община, каквито и да сж тѣ, помежду си иматъ едни отношения, а съ външнитѣ хора иматъ други отношения.

Всички говоримъ за Бога, че имаме едичъ Богъ, че Той дошълъ на земята, че билъ разпнатъ и т. н. Теоритически туй учение е много добро, отлично е. Днесъ има милиони хора, които говорятъ, проповѣдватъ Христовото учение. И хубаво правятъ. Отлично е! Питатъ нѣкои: защо Христовото учение, като се проповѣдва 2000 години на земята, не е указало никакво влияние на свѣта? — Указало е извѣстно влияние, не че съвсѣмъ не е указало, но Христовото учение на земята не е дало още тия резултати, които се очакватъ. Защо? — Има си философски причини, дълбоки причини има за тоза. Не мислете, че Богъ сега мисли въ дѣзъ години да поправи свѣта. Не, праяилно трѣбва да разсждаваме. Божествениятъ свѣтъ е абсолютно оправенъ, но нашиятъ свѣтъ, свѣтътъ, въ който ние живѣемъ, не е оправенъ. Слѣдователно, този свѣтъ ние трѣбва да оправимъ. Понеже ние сами не искаме да го оправимъ, а чакаме Господъ да слѣзе и да го опрази, Господъ казва: „Азъ ще ви накарамъ вие сами да го оправите.“ Ще бжде смѣшно, онзи земледѣлецъ да дойде и да чака Госда му оправи търговскитѣ работи или да дойде да му разоре нивитѣ. Не, братко, ще вземешъ ралото и мотиката, ще копаешъ, ще разорешъ, ще посѣешъ нивата, и слѣдъ като посѣешъ, ще кажешъ: Господи, азъ свършихъ моята работа, а Ти сега ще благоволишъ да пуснешъ малко дъждъ и свѣтлина, да поръсишъ, да благословишъ моя трудъ. Тогава Господъ ще каже: „Понеже ти свърши своята работа, азъ ще те

послушамъ, ще изпратя своето благословение, ще ти изпратя малко дъждецъ.“

Сега, вие не прилагате този законъ, но всѣки отъ васъ мисли, че като него другъ нѣма. Нѣкой казва, че ималъ много низко, много долно мнѣние за себе си. Не съмъ срѣщалъ до сега човѣкъ, който да има много низко мнѣние за себе си. Това е не само за хората, но и за животнитѣ. Срещна нѣкое куче, вирнало си опашката, върви, старъ чорбаджия е то, само го бутни. То казва: „Знаешъ ли кой съмъ? Виджъ какви зѣби имамъ, като те стисна, ще покажа, че имамъ зѣби, че мога да се защитавамъ.“ Ние казваме: е, куче е то. Да, куче е то, ами ние? За насъ е още по-лошо. Ако днесъ ние поставимъ онѣзи вѣзни, съ които прѣтегляме отношенията между хората въ живота, вижте най-първо какви сж отношенията на синоветѣ къмъ бацитѣ, и на бацитѣ къмъ синоветѣ. Питамъ единъ баща, който има синъ: този синъ защо ти е? — Е, казва, Господъ ми го даде, та на стари години да ме гледа. Питамъ сина: този баща защо ти е? — Е, казва, Господъ ми го даде, че да ме подкрѣпва да свърша? Е, като свършишъ? — Като свърша, баща ми ще замине, азъ ще остана на неговото мѣсто. И бащата иска да остави сина си на своето мѣсто. Тази идея крие въ себе си друга, която носи разкапване. Отъ единия край на живота до другия ние всаждаме безвѣрие, ние се уповаваме единъ на другъ.

Да се върна къмъ стиха, който казва: „Що е това което ни каза?“

Обикновенитѣ работи всѣки може да ги разбере, но тия обикновенитѣ работи нѣма да оправятъ свѣта. Обикновена работа е да запалишъ една малка свѣщица. Обикновена работа е да запалишъ единъ малкъ огънь. Питамъ: ако ти окачишъ въ пространството една малка свѣщъ, ще освѣтли ли цѣлия свѣтъ? — Нѣма да го освѣтли. Ако запалишъ единъ малкъ огънь, ще стопли ли цѣлия свѣтъ? Не, нѣма да го стопли. Слѣдователно, когато дойдемъ до Божественитѣ работи, ние трѣбва да боравимъ съ онѣзи голѣмитѣ величини. Ти трѣбва да запалишъ въ себе си най-голѣмата свѣтлина. Ти трѣбва еа запалишъ въ себе си най-голѣмата лампа, най-голѣмия огънь. Кой е този огънь? —

Който гори и не изгаря. И сега, азъ класифицирамъ хората на праведни и грѣшни. Мнозина казватъ, че само грѣшнитѣ ще горятъ. Не, и праведнитѣ, и грѣшнитѣ ще горятъ — на общо основание ще горятъ. Нѣкои ни проповѣдватъ, че пѣкъльтъ билъ създаденъ само за грѣшнитѣ хора, а не и за праведнитѣ. Не, не и еднитѣ, и другитѣ ще горятъ. Праведнитѣ ще горятъ, ще се стопятъ и ще се прѣчистятъ, а грѣшнитѣ ще горятъ, ще изгорятъ и на сгурия ще станатъ. И праведниятъ, и грѣшникътъ еднакво ще страдатъ, само, че праведниятъ ще знае, защо страда, а грѣшникътъ нѣма да знае защо страда. И единиятъ, и другиятъ ще умратъ.

Ние взимаме думата „смъртъ, умирање“ като едно прѣходно състояние. Да умрешъ, това значи да се лишишъ отъ богатата, които имашъ на земята. Смертъта, това подразбира въ даденъ моментъ, да се ограничишъ. Споредъ това разбиране, „смертъта“ прѣдставя единъ прѣходенъ периодъ. За да придобиешъ духовния животъ, трѣбва да се откажешъ отъ земния животъ. Ще кажете: какъ да се откажа отъ земния животъ? Земниятъ животъ, това е едно велико благо, това е самиятъ законъ вътрѣ въ природата. Онази малка буба, която трѣбва да се развие въ пеперуда, нима не напуска всички блага на това си състояние, нима не напуска своя пръвъ животъ? — Напуска го. Тя се развива въ пеперуда, иначе нѣма да се промѣни. Казвашъ: какъ да се откажа отъ земния животъ? — Ако се откажешъ прѣждеврѣменно, ще умрешъ, но ако се откажешъ на врѣме, ще се подигнешъ, ще придобиешъ крилца, ще добиешъ вѣчния животъ. Нѣкои казватъ: защо трѣбва да се занимаваме съ глупави работи? За насъ е важно да уредимъ земния си животъ. Питамъ: отъ хиляди години насамъ, всички държави не уреждаха ли земния си животъ? Египтянитѣ не уреждаха ли земния си животъ? Тѣ имаха една висока култура. Какво знание имаха египтянитѣ! Вавилонянитѣ и асирийцитѣ не уреждаха ли своитѣ земни работи? — Уреждаха ги. Римлянитѣ не уреждаха ли своитѣ земни работи? — Уреждаха ги, и много добрѣ ги уреждаха. Всички съврѣменни държави все уреждатъ работитѣ си, но все остава нѣщо, което не е уредено. На общо основание сега и ние уреждаме живота си.

Заблуждение е това, дѣто ние мислимъ, че като се уреди държавата, ще се уредятъ и нашитѣ отношения. Тази държава е уредена. Въ свѣта сѣществва само една държава. Това е фактъ! Цѣлиятъ козмосъ е една Божествена държава, която е тѣй хубаво устроена! Тамъ всички разумни сѣщества живѣятъ споредъ законитѣ на Божествения свѣтъ. Въ духовния свѣтъ нѣма никакви прѣстѣпления, тамъ нѣма никакви затвори, тамъ нѣма и никакви стражари. Въ духовния свѣтъ, най-долната служба, която може да заеме единъ воененъ, не е, както тука, стражаръ, но офицеръ. Всѣки единъ такъвъ стражаръ е свършилъ 4 — 5 факултета и е запознатъ съ дълбоки работи. Като дойде единъ стражаръ отъ невидимия свѣтъ, тукъ на земята, тукашнитѣ философи пе могатъ да обѣрнатъ и най-малкото му прѣстче на ржката. А тука казватъ: за стражаръ бива и простъ човѣкъ. Защо? Че това не е простъ занаятъ! Мислятъ, че стражарьтъ ще носи единъ камшикъ и ще се налага. Не е тѣй. Онзи, който става стражаръ, трѣбза да е много уменъ. Като хване единъ разбойникъ, да му каже: „Братко, този занаятъ, по който си тръгналъ, не е добъръ“. Той може да го научи, може да му посочи доброто, безъ да го налага. Слѣдователно, за най-важната длѣжностъ ние сме турили най-проститѣ хора. Казватъ: е, стражаръ е той! Не, тя е почетна служба.

Азъ взимамъ другъ единъ фактъ. Съврѣменнитѣ християни, съврѣменнитѣ служители на църквата казватъ: ние сме служители на църквата. Добрѣ. Питамъ: единъ университетъ нали си има служители?—Има. Кои сж тѣ?—Разсилнитѣ. Тия разсилни държатъ ключоветѣ на университета. Но, когато единъ студентъ постѣпва въ университета, съ кого урежда работитѣ си, съ разсилнитѣ или съ професора? — Разбира се, че съ професора. И сега, свещеницитѣ казватъ: ние сме служителитѣ, ние сме членоветѣ на църквата. Оставете това, вие за насъ сте разсилнитѣ. Членоветѣ на църквата, това сж светиитѣ, пророцитѣ, ние съ тѣхъ ще се разправяме. На васъ благодаримъ, вие нѣма да ни показвате пжтя. Вие ще ни пуснете да влѣземъ тукъ, но ние нѣма да излѣземъ отъ сжщата врата. „Какъ, нѣма да излѣзете отъ сжщата врата!“ Чудни сте вие! Сега

насъ ни възразяватъ. Но, азъ казвамъ: когато тръгнемъ за Парижъ, ние си взимаме единъ билетъ отъ чиновниците тамъ, по гишетата, разсилни азъ ги наричамъ. Даде ти билетъ и те пита: ти отъ тукъ ще се върнешъ ли? — Нѣма. Че какъ тъй! Азъ си взема билетъ за Парижъ, пътувамъ, обикалямъ, и когато се върна, този разсилень може да го нѣма на гишето. Всички ние трѣбва да съзнаемъ своето положение, да съзнаемъ кой кждѣ е турень и какво е неговото звание. Щомъ азъ прѣвиша своята властъ, щомъ прѣвиша званието, което имамъ, щомъ прѣвиша съ силата, която имамъ, моето уволнение идва. Строго е това уволнение, безпощадно е! Цѣлата земя днесъ е покрита все съ кости на разсилни, не съ праведници, не съ светии. Гробниците днесъ сж пълни съ коститѣ на тѣзи разсилни, съ коститѣ на тѣзи, които на сж изпълнили своята длъжностъ. Сега всѣки трѣбва да се запита: азъ разсилень ли съмъ вжтрѣ въ нѣкой университетъ, или съмъ професоръ въ университета?

Казватъ тъй: „Що е това, което ни каза?“

И тъй, въ свѣта непрѣменно трѣбва да сжществувва единъ вжтрѣшенъ мораль, който да бжде еднакъвъ за всички. Човѣкъ трѣбва да бжде чистосърдечень спрѣмо всички хора. Ние имаме отношения не само тука на земята, имаме отношения и слѣдъ гроба. Между коренитѣ и между клонищата сжществуватъ отношения. Единъ день ние ще се срещнемъ горѣ, прѣдъ лицето на ангелитѣ, и прѣдъ лицето на Бога. Цѣлиятъ нашъ сегашень животъ, всички наши досегашни сжществувания ще изпжкнатъ, и всички различия, които сега се явяватъ, ще изчезнатъ. Вие казвате: азъ съмъ това. Не, всички различия помежду ви ще изчезнатъ. Като дойдемъ прѣдъ лицето на Бога, прѣдъ насъ ще изпжкнатъ онѣзи синовни отношения. Всѣки християнинъ трѣбва да работи върху себе си, трѣбва да съзнае, че е дѣте на Бога, а щомъ е дѣте на Бога, като Него трѣбва да живѣе! Щомъ казвамъ, че съмъ дѣте на Бога, то какъ проявява Богъ своя животъ? — Нѣма сжщество по-благородно, по-свято, по-чисто, по-разумно, по-силно, по-мощно отъ Бога!

Отъ кждѣ произтичатъ сега тия различия у насъ? Причината на човѣшкото падане, причината на грѣхо-

ветъ се обуславя отъ едно много малко прѣстѣпление. Запримѣрь, забѣлѣжете слѣдующия фактъ: учителятъ извиква единъ ученикъ въ класъ, но ако ученикътъ изведнѣжъ се сепне, веднага става едно потъмняване въ съзнанието му, и не може да си каже урока. Учителятъ помага на ученика, това-онова, но като види че не може да отговори, казва му: „Седни си!“ Тѣй че, ако единъ ученикъ, който е билъ на небето, при всичкото свое щастие и блаженство, му се даде заповѣдь да слѣзе на земята, да помага на човѣчеството, и той се сепне, въ това си сетване той пропада. И слѣдъ туй, въ всичкитѣ си сѣществувания той ще води единъ пороченъ животъ. Така, нѣкой отъ васъ, тъкмо наредилъ работата си, оженилъ се, дѣца си има, само да си живѣе. Дойде обаче, изведнѣжъ една заповѣдь да отиде горѣ на небето. Щомъ се даде една такава заповѣдь да отиде въ духовния свѣтъ, става едно сепване въ него и въ това състояние той отива на небето. Дойде ли една заповѣдь да слѣзе на земята, веднага идва една радостъ. Питамъ: колко християни има, които, като ги повика Господъ, да се зарадватъ? Туй сж наблюдения, които трѣбва да правите.

Да оставимъ на страна външния свѣтъ! Вие се занимавате съ външния свѣтъ, като че той самъ ще се уреди. Има други сили, които уреждатъ този свѣтъ. Той се управлява отъ други закони. За отравяне работитѣ на този свѣтъ има народно събрание, дѣто се събиратъ 300—400—500 най-умни хора. Тѣ уреждатъ работитѣ на държавата. Тѣ се грижатъ за уреждане на обществения строй. Църквата какво трѣбва да урежда? — Тя трѣбва да урежда сѣнитѣ работи. Питамъ: онзи, който служи на църквата, подчинява ли се на тази горна Камара, на която глава е Христосъ? Онова, което е казалъ Христосъ прѣди 2000 години тя изпълнява ли го? Не е достатъчно само да кажемъ, че не е изпълнено. Може да го изпълнимъ! Най-голѣмото заблуждение е тамъ, дѣто нѣкои мислятъ, че Христосъ е на небето, седи тамъ и чака да дойде второто пришествие, за да дойде да сѣди хората на земята. Христосъ никога не е напускалъ земята. Казва се въ Писанието: „Даде ми се всѣка власть и на небето, и на земята, идете да проповѣдвате!“ Значи, ако му е дадена всѣка власть и на

небето, и на земята, той е свързанъ съ земята. Въ другъ стихъ пъкъ се казва, че Христосъ седи отдѣсно на Отца и чака деня на второто пришествие, за да дойде и сѣди хората. Какъ ще примирите това противорѣчие въ тѣзи два стиха?—Всѣки е свободенъ да вѣрва въ каквото иска.

Казва се въ стиха: „Що е това, което ни каза?“

Въ живота се явяватъ слѣднитѣ двѣ положения: ако извадите рибата отъ водата и почнете да я галите, вашето галене ще ѝ помогне ли? Любовь ли е това? Ако тази риба е въ вашия шадраванъ, единствената любовь, която може да проявите къмъ нея е, като промѣните често водата ѝ. Само така ще изразите вашата любовь. Ако я извадите отъ водата, тя ще умре. Ако пъкъ вземете една птичка и я турите въ водата, какво ще бѣде нейното положение? — Тя ще умре. Въздъхътъ е смъртъ за рибитѣ, водата — смъртъ за птицитѣ. Това сѣ двѣтѣ положения, въ които ние се намираме.

Много религиозни хора искатъ да бѣдатъ богати, но богатството за тѣхъ е смъртъ. Единъ религиозенъ човѣкъ да стане богатъ, значи да умре—нищо повече! И обратниятъ законъ е вѣренъ. Има извѣстни хора, които, ако осиромашеятъ, ще умратъ. Ще кажете: Господъ е наредилъ така. Богатството и сиромашията трѣбва да ги разбирате въ тѣхното вжтрѣшно естество. Богатството, това сѣ условия, при които човѣшката душа трѣбва да се прояви. Тя трѣбва да се прояви въ онзи благороденъ избликъ, да изпраща отвжтрѣ своитѣ блага навсѣкждѣ, като единъ изворъ. Въ сиромашията човѣкъ трѣбва да научи едни отъ най-добритѣ качества: смиренieto и трудолюбието. Само сиромашътъ може да бѣде трудолюбивъ и смиренъ човѣкъ.

Какъ ще примирите всички тѣзи противорѣчия, които изказалъ Христосъ? Запримѣръ, Той е казалъ: „Ако дѣсната ти рѣка те съблазни, отсѣчи я! Ако окото ти те съблазни, извади го!“ Ако изтълкувате тѣзи Христосови думи буквално, какво ще излѣзе? Не, за да разбирате Христовото учение, трѣбва дълбоко, вжтрѣшно схващане — по Духъ. Туй различие, което сега сѣществува между религиознитѣ хора, кой го създаде, Христосъ ли? — Не, Христосъ е поставилъ три положения. Той казва: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си

душа, съ всичката си сила; да възлюбишъ ближния си, като себе си; да възлюбишъ и врага си“. Да възлюбишъ врага си, това е едно отъ най-тежкитѣ учения, които хората трѣбва да учатъ. Да възлюбишъ Бога, това е най-лесното. Да любишъ ближния си, това е по-трудно. Да любишъ врага си, и въ своя врагъ да не виждашъ никакво зло, това е най-трудното учение. Абсолютно чистъ животъ е да не обръщашъ никакво внимание нито на доброто у човѣка, нито на злото. Защото, ако виждашъ неговата добродѣтель, ти ще я пожелаешъ, а всѣко нѣщо, което пожелаешъ, то е едно прѣстѣпление. Ако виждашъ неговото зло, ти ще го сѣдишъ, а това е другъ грѣхъ, друго прѣстѣпление. Да не виждашъ нито доброто у човѣка, нито злото — това е правото учение! Радвай се на онова Божествено проявление, което виждашъ въ себе си.

Ние казваме: този човѣкъ е много добъръ, онзи човѣкъ е много лошъ. Коя е нормата, съ която човѣкъ може да опрѣдѣли, въ даденъ случай, дали единъ човѣкъ е добъръ или лошъ? Били ли сте въ това Божествено училище, да гледате на нѣщата тъй, както Богъ гледа? Азъ мога да ви приведа много примѣри, отъ които се вижда, че Богъ мисли по-другояче отъ насъ. Туй, Христовото учение, е приготвление за великата Любовь на хората. Въ туй учение има извѣстни изопачения. Ние мислимъ, че ако се приложи Христовото учение, ще се спре еволюцията на хората по земята. Нѣкои казватъ: за да изпълнимъ волята Божия, трѣбва да раздадемъ имането си. Не е въпросътъ въ раздаването, въпросътъ е въ употреблението на онѣзи блага, които човѣкъ има. Ти не можешъ да раздавашъ онова, което Богъ ти е далъ. Ами нали Христосъ казва: „Даромъ сте взели, даромъ ще дадете“. Да, което си взелъ даромъ, даромъ ще го раздадешъ, но какви сж вашитѣ изисквания? — Вие искате всички богати хора да бждатъ щедри. Защо? Вие изисквате това нѣщо не отъ морално гледище, но понеже страдате, сиромаси сте, казвате: богатитѣ трѣбва да раздадатъ имането си. Богатиятъ човѣкъ отъ своя страна казва: „Трѣбва да има редъ и порядъкъ въ свѣта“. Защо? — Защото той е разбогатѣлъ, та иска да запази своето богатство. Тия причини не сж морални. Това, което ни

заставя да искаме редъ и порядъкъ, не е отъ любовъ къмъ реда и порядъка. Ето, и за нашето събрание хората отвѣнъ казватъ: „Защо този човѣкъ е събралъ тия хора, защо ги развращава? Тѣ вече не сж българи, тѣ не могатъ да бждатъ полезни за свсето отечество“. Питамъ: кога българитѣ сж били полезни за своето отечество? Кога българитѣ сж били тѣй силни, както римлянитѣ или тѣй силни, както днешнитѣ англичани? Коя е причината, че не сж били тѣй силни? Въпросътъ не е да бждемъ силни, но ние трѣбва да бждемъ умни. Като англичанитѣ не можемъ да бждемъ силни, но като тѣхъ можемъ да бждемъ умни. Като англичанитѣ не можемъ да имаме снаряжения, нито флота, но можемъ да бждемъ тѣй честни като тѣхъ. Можемъ да бждемъ още справедливи и добри.

И тѣй, всѣки българинъ може да бжде честенъ, справедливъ, уменъ и добъръ. Кога? — Още сега. Има нѣща, които още сега може да се приложатъ. Туй, което сега може да се приложи, то е реалното. Ние казваме: е, за бждеще! И всички ние живѣемъ съ мисълта за своето бждеще. Послѣ, ние живѣемъ само съ своята история. Въ училищата се прѣподава българска история. Та, кои сж похвалнитѣ чѣрти на българската история? Азъ се чудя, нѣкой пътъ, като казватъ, че трѣбва да прѣподаваме българска история! Из адете, кое е онова похвалното за българския народъ? Това е не само за българския народъ, но и за всички народи. Отъ историята на всѣки народъ трѣбва да се извади онова възвишеното, благородното, и него да учимъ. Не трѣбва да се осждаме, да казваме, че българитѣ сж лоши, но трѣбва да теглимъ съ онѣзи възни, съ които невидимиятъ свѣтъ ни прѣтегля. Добриятъ човѣкъ си е всѣкога добъръ, и лошиятъ човѣкъ си е всѣкога лошъ. Ще кажете: ето едно противорѣчие! Азъ казвамъ: доброто, то е мислентално, т. е. въ момента, въ който правя добро, добъръ човѣкъ съмъ. И погрѣшката, която правя, и тя е за момента. Единъ човѣкъ може да направи или зло, или добро. Въ дадения случай, когато правя доброто, въ всичката своя сжщина азъ съмъ добъръ; въ дадения моментъ, когато правя зло, азъ съмъ лошъ въ всичката си сжщина. Подъ думата „лошъ“ разбирамъ лошъ въ своето проявление.

Човѣкъ тукъ на земята се оцапва, опетнява се. Нима мислите, че когато човѣкъ ходи натукъ-натамъ и замисля да отмъсти нѣкому, та не се опетнява? Има единъ законъ: добриятъ човѣкъ е всѣкога добъръ, и нищо въ свѣта не може да го опетни. И Божествената свѣтлина никога не може да се загаси. Тя се загасява сама по себе си. Ако остане само човѣшкото, то отъ само себе си ще се запали, ще изгори и ще рухне. Ако е Божественъ огънь, пазете се, този пожаръ всѣкога ще гори.

И тъй, всички хора ще горятъ. Запалени ще бждатъ и праведници, и грѣшници. Тъй ще е за въ бждеце. Ще горятъ! Казва Писанието: „Свѣтътъ чрѣзъ огънь ще се поправи.“ И защо е туй безпокойствие, което е обхванало днесъ хората? Нѣкои искатъ да турятъ причинитѣ за злото въ свѣтана едно или на друго мѣсто, но причинитѣ се криятъ нѣкъдѣ дълбоко. Нѣкои казватъ, че причинитѣ сж въ православната църква. И тамъ не сж. — Въ католическата църква. И тамъ не сж. — Въ протестанската църква. И тамъ не сж. Злото може да се прояви и въ православната, и въ католическата, и въ протестанската църкви, но не е тамъ. Несъгласие има между самитѣ хора. Злото не се крие даже и въ самитѣ хора. Ние хората само проявяваме злото. По сжщество ние нито зли можемъ да бждемъ, нито добри. Злото и доброто сж вънъ отъ насъ. Единственото нѣщо, което е най-възвишено, което опрѣдѣля човѣка като човѣкъ, то е само Любовта. И Мждростята не е още. Любовта е турила вече първия си корень. Тя е въ човѣшкото сърце и въ човѣшката душа. Единственото най-реално нѣщо, това е Любовта. И сега, хората колятъ, бѣсятъ, а искатъ да бждатъ добри, искатъ да бждатъ умни. Започнете съ Божествената Любовъ, и тази Любовъ ще привлече всички възвишени добродѣтели, тя ще отвори свѣта прѣдъ Бога. Тя има ключоветѣ на всички тайни вжтрѣ въ живота

Да ви приведа единъ примѣръ отъ съврѣмения животъ. Той не е изъ българския животъ, а изъ живота на западнитѣ народи. Нѣкой си виденъ английски лѣкарь, на име Амзелъ, ималъ единствена дъщеря, на която майката се поминала още въ младини. Той посвѣтява цѣлия си животъ за дъщеря си, дава ѝ отлично образование и възпитание. Между 70-80 годишната си

възраст той започва вече да слабѣе и очаквалъ сега дъщеря му да посвѣти живота си заради него. Обаче, дъщеря му се влюбва въ единъ графъ, и графътъ ѝ казва така: „Азъ искамъ да напуснешъ баща си и да дойдешъ съ мене“. Извѣстно врѣме тя се бори вътрѣ въ себе си, но послѣ рѣшава да напусне баща си и изчезва. Очаква я той день, два, три, идва най-послѣ единъ господинъ и му казва: „Дъщеря ти замина съ еди-кой си графъ“. — Какъ, дъщеря ми, за която съмъ посвѣтилъ цѣлия си животъ, да скрие всичко това отъ мене и да не ми каже нито една дума! И заточватъ ония сълзи да текатъ. Питамъ: защо дъщерята напусна баща си? Това морално ли е? Може ли слѣдъ това тя да се надѣва да живѣе съ своя възлюбенъ единъ животъ съ благословение? — Никога! Дъщеря, която при такива условия напуска баща си, тя не може да има никакво благословение. Тя редъ поколѣния ще има проклятието на сѣдбата. Мислите ли, че онзи възлюбенъ графъ, който отнема дъщерята отъ бащата при такива условия, е благороденъ? — Не е благороденъ. Казвамъ: мислите ли, че ако единъ човѣкъ ви отдѣли отъ Бога, отъ вѣшня Баща, и вие отидете въ свѣта да благоувате съ него, та ще имате Неговото благословение? Не, редъ поколѣния ще имате страдания, ще носите нещастията съ себе си. Ще кажете: нѣма моралъ! Не, въ никакъвъ случай нѣма да жертвувашъ висшитѣ интереси на своята душа за благо на този свѣтъ, и ти пожертвувашъ интереситѣ на душата си за тѣхъ, ти си единъ пигмей“, казва Христосъ.

Сега, ние питаме: има ли Господъ въ свѣта? Онези богатата дъщеря казва: „Да не ме е раждала майка ми, да не ме е раждалъ баща ми!“ Даже много синове и дъщери казватъ: е, майка ми и баща ми сж имали разположение единъ къмъ другъ, влюбили се, родили ме, това не ме задължава да имамъ разположение къмъ тѣхъ и да ги гледамъ! Това е сегашниятъ моралъ, обикновениятъ моралъ на хората. Питамъ: при тѣзи условия, при тѣзи схващания, какъвъ моралъ може да имате, какъ можете да живѣете? Моралъ може да има само при възвишената Любовь. Въ сегашния моралъ нѣма никакви закони. Законитѣ трѣбва да бждатъ написани

въ душата. Законъ може да има само при въззишената Любовь. И онзи стражаръ, който е свършилъ четири факултета, ще може да изпълни великиятъ законъ на Любовьта. Мнозина ще кажатъ: Това учение е неприложимо въ свѣта. Защо е неприложимо? — Умъ трѣбва! Ако свържете единъ вълкъ съ вжже, той лесно разрѣшава въпроса: прѣгризва вжжето, освобождава се и си заминава. Ако свържете коня, той ще каже: „Е, такава е волята Божия, такава е сѣдбата ми“ — и ще си умре гладенъ. Кой е правъ? — Вълкътъ е правъ. Ама лошъ билъ! Хубавъ е метоцътъ му, прѣгризва вжжето и се освобождава. Той е свободенъ. И коньтъ трѣбва да се научи отъ вълка да прѣгризва вжжето, макаръ че господарьтъ му го вързалъ. Има нѣкои коне, които се сѣщатъ да прѣгризватъ вжжето си, но това го правятъ по други съображения. Понеже вжжето е направено отъ конопъ, коньтъ си казва: „Може да има малко храница тукъ,“ и затова го дъвче, дъвче, докато прѣяде вжжето. Послѣ, като прѣяде вжжето, вижда се свободенъ, и си казва: „Я, та то могло значи да се освободя!“

Що е това, което ни каза?

Нѣкой пжтъ свърѣменнитѣ хора ме сѣдятъ, казватъ: „Онзи, тамъ, заблуждава хората!“ Доведете при мене единъ човѣкъ отъ цѣлия свѣтъ, който да не заблуждава своитѣ близни! Искамъ да видя кои сж качества на онзи, който не заблуждава. Азъ искамъ да бждемъ справедливи, искрени, да знаемъ кой не е заблуденъ. Не, трѣбва да знаемъ, че има единъ Богъ надъ насъ, който не е само вънъ. Той е и вътрѣ въ насъ, и вънъ отъ насъ. Той регулира цѣлия ни животъ. И не само Той е надъ насъ, но ние сме заобиколени отъ множество други разумни същества, които упражняватъ влияние върху насъ. Тогава ние попадаме подъ друго едно заблуждение. Въ една кжща се навѣдили паяци и почнали да прашатъ помежду си депутация, какъ да раздѣлятъ кжщата, че да не прѣпятствуватъ на мухитѣ да влизатъ въ паяжината имъ. Заели всички кюшета. Обаче, идва единъ день слугинята на кжщата и съ една метла разваля всичкитѣ паяжини. И ние, като паяцитѣ, наредимъ си законитѣ: тъй и тъй ще бжде, но, дойде единъ день слугинята

съ метлата и казва: „Хайде навън!“ И тогава всички казватъ, той умря, Господъ да го прости! Не, приятелю, ти си влѣзалъ въ една чужда кѣща. Тази кѣща не е твоя, на нѣкой другъ е. Тя не е наредена заради тебе, да ловишъ мухитѣ. Иди вънъ, тамъ на нѣкое дърво си направи кѣща, иначе ще дойде слугинята съ метлата. Тя е, която разполага. А господарьтъ, даже и не дига ржката си, той счита за унижение да се разправя съ паяцитѣ въ своята кѣща. Той казва: „Стоянке, ела съ метлата!“

И ние, умнитѣ хора, които сме свършили университетъ, не сме научили този основенъ законъ, че не сме ние, които рѣшаваме въпроситѣ, а казваме на синоветѣ си и на дъщеритѣ си: ти така ще направишъ, иначе ще направишъ. Защо грѣшатъ майкитѣ? Една майка, която е родила синъ и дъщеря, трѣбва на двѣ нѣща да ги научи — да каже на дъщеря си: „Дъще, азъ се оженихъ за баща ти заради тебе, но ти ще любишъ Бога, нѣма да жертвувашъ живота си за никого друго, освѣнъ за Бога. Ако не искашъ да постѣпишъ тѣй, азъ нѣмамъ нищо общо съ тебе“. Послѣ, ще извика сина си и ще му каже: „Синко, азъ те родихъ, но ти нѣма да бѣдешъ вагабонтъ да се продавашъ. Трѣбва да обичашъ Бога!“ А сега, какъ постѣпватъ? Израсне дъщерята, и майката казва: „Ха, да те нагласимъ добръ, да можешъ да се харесашъ, че да те наредимъ добръ въ живота!“ И започватъ да канятъ момцитѣ. Дойде единъ, майката казва: „Азъ не харесвамъ този“. Като че тя ще се жени! Момата казва: „Азъ пѣкъ искамъ него“. Бащата иска другъ. И най-послѣ, момъкътъ казва: „Тѣ не ме искатъ, но и азъ тѣхъ не искамъ“. Слѣдъ туй майката урежда работата съ сина си. Той дига шумъ, тази иска, онази не иска. Единъ день и снахата казва: „Баща ти, майка ти не ме искаха, но сега пѣкъ и азъ не ги искамъ!“ И тѣй, уредиха работитѣ. Въ всѣка една кѣща днесъ тѣй се уреждатъ работитѣ. И послѣ, хората питатъ: „Защо Господъ е наредилъ така?“ — Е, сѣдба, тѣй рѣшилъ Господъ! Не е сѣдба това. Ти трѣбва да се научишъ, като носишъ туй дѣте въ утробата си, да му кажешъ: „На Бога ще служишъ!“ А сега служимъ на кого? — Служимъ на църквата, на държа-

вата, а на когото трѣбва да служимъ, не служимъ. Азъ казвамъ: най-първо трѣбва да служимъ на Бога на Любовта! Той трѣбва да бѣде нашъ идеалъ. И тогава, като се срещнемъ, ние ще се познаваме. Като срещна единъ стражаръ, ще му кажа: братко, ти си свършилъ четири факултета, ти имашъ моитѣ уважения, отлична е твоята служба! А сега, кого търсимъ, на кого служимъ? — На България. Българитѣ, макаръ, че минаватъ за културенъ народъ, не знаая, дали иматъ единъ министъръ, който да е свършилъ четири факултета.

„Що е това, което ни каза?“

Туй учение и слѣдъ хиляди години ще бѣде пакъ сжщото. Важниятъ въпросъ въ вашия животъ сега ще се разрѣши. Какъ? — Като приложите Христовото учение. Ти може да си търговецъ, но и да напуснешъ търговията си, работитѣ ти пакъ нѣма да се уредятъ. Ти може да си земледѣлецъ, но и да напуснешъ земледѣлието, работитѣ ти пакъ нѣма да се уредятъ. Ти може да си стражаръ, но и да напуснешъ стражарството, работитѣ ти пакъ нѣма да се уредятъ. Ти може да си какъвто и да е по професия, но и да напуснешъ тази си работа, работитѣ ти пакъ нѣма да се уредятъ. Хората сж били и свещеници, и проповѣдници, и професори, и майки, и бащи, но поправили ли сж свѣта? — Не сж го поправили. Майка и Баща, това сж високи длѣжности! Има само единъ Баща въ свѣта, а ние играемъ роля на бащи. Има само една Майка въ свѣта, а ние играемъ роля на майки. И за сега, Баща е само Мждростъта, Майка е само Любовта. А тѣхниятъ единственъ, първороденъ синъ, това е Истината. Тѣй седи въпросътъ. А ние, простосмъртнитѣ, на земята трѣбва да намѣримъ този Баща. И колко трудъ се изисква! Цѣлиятъ си животъ трѣбва да посветимъ, за да намѣримъ нашия Баща на Мждростъта.

Христосъ прѣди 2000 години ясно говорѣше: „Понеже не повѣрваха нито въ Мене, нито въ Отца ми, Който ме е проводилъ, ще дойде Духътъ вътрѣ въ свѣта, и отъ моитѣ ще вземе“. Отъ кого ще вземе? — Отъ Бащата на Мждростъта. Синътъ ще вземе отъ Бащата на Мждростъта. Синътъ винаги взима отъ майката и бащата. Ние се стремимъ къмъ Истината, а Истината е Синътъ. Истината е Синътъ, смисълътъ. Истината по-

казва какви трѣбва да бждатъ отношенията ни единъ къмъ другъ. Питамъ: гдѣ сж онѣзи любовни отношения между хората? Нѣкой пжтъ ме питатъ, защо не отида да проповѣдвамъ въ православната църква? Е, хубаво, ако влѣза въ църквата, ще кажатъ: той мисли да вземе нашитѣ овци, да ги смути, да ги заблуждава. Казвамъ ви: азъ съмъ толкова благороденъ, не искамъ да взема вашитѣ овци отъ църквата да ги смуштавамъ, да ги заблуждавамъ, тѣ си иматъ редъ и порядъкъ, Азъ не събирамъ вашитѣ здрави хора отъ църквата. Азъ събирамъ болнитѣ хора отъвънъ, тѣхъ взимамъ. Ако нѣкоя ваша здрава овца е дошла при мене, елате и си я вземете! Азъ имамъ други схващания, други понятия за човѣка, за човѣшката душа. Човѣшката душа е нѣщо Божествено. Какъ можешъ да вземешъ брата си, да го подчинишъ, да го заробишъ? Азъ гледамъ на всѣки човѣкъ като на свободенъ. Той може да мисли тѣй, както и азъ мисля. Той може да чувствува тѣй, както и азъ чувствавамъ. Той може да дѣйствува тѣй, както и азъ дѣйствувамъ. И въ всѣко едно отношение той има право на тѣзи блага. Наруша ли най-малко туй правило, този основенъ законъ, веднага Божието лице ще потъмнѣе, а тогава и моето лице ще потъмнѣе.

Нѣкои запитватъ: „Какво мисли този човѣкъ?“ — Въ даденъ моментъ човѣкъ може да мисли двѣ нѣща: или добро, или зло. Важниятъ въпросъ, обаче, не е този, кой какъ мисли. Важниятъ въпросъ е: поставихте ли Христа на Неговото мѣсто? Азъ не съмъ ви казвалъ мене да поставите на Христовото мѣсто. Христосъ не е нѣщо, което може да се поставя отъвънъ, а Христосъ е единъ принципъ! Поставете Христа вътрѣ въ вашитѣ сърца! Нека свещеницитѣ, нека църквата първо поставятъ Христа на Неговото мѣсто, че тогава да разрѣшаватъ другитѣ въпроси!

Въ живота си ние трѣбва да имаме една мѣрка, съ която да мѣримъ нѣщата, да ги познаваме. Какъ ще познаете, дали азъ ви любя, или не ви любя? Азъ се чудя, когато нѣкой казва: азъ вече въ Учителя не вѣрвамъ. Ами че азъ имамъ ли нужда да вѣрвашъ въ мене? Единственото нѣщо, на което азъ разчитамъ, то е вѣрата, която азъ имамъ. Че ти не вѣрвашъ въ мене, то е за твоя смѣтка. Ти не трѣбва да вѣрвашъ въ мене,

ти трѣбва да вѣрвашъ въ този Духъ, въ това Божествено единство, ти трѣбва да вѣрвашъ въ Бога. Тази вѣра трѣбва да бѣде жива, а Божествената Любовь трѣбва да засегне човѣшкото сърце. Ако ти не вѣрвашъ въ Бога, какъ ще вѣрвашъ въ мене? Ако ти не обичашъ Бога, какъ ще обичашъ мене? Да обичашъ мене, да обичашъ ближнитѣ си, това е вториятъ законъ. Ако твоитѣ отношения сж прави къмъ Бога, ще бѣдатъ прави и къмъ мене. Ако твоитѣ отношения сж прави къмъ Бога, ще изтълчишъ най-трудния законъ, ще бѣдешъ правъ и къмъ твоитѣ врагове. Какъ ставатъ хората врагове? Дзама братя враждуватъ помежду си. Кое ги прави да враждуватъ? Враждата се дължи на имането, което бащата е оставилъ.

„Що е това, което ни каза?“

Въ какво седи истинскиятъ мораль? Истинскиятъ мораль въ свѣта седи въ слѣдующето: да желашъ да имашъ само това, което Богъ е опрѣдѣлилъ за тебе. Ако азъ, като христианинъ, стана търговецъ, ще направя дюкяна си на такова мѣсто, щото да не уврѣди нито на единъ наоколо. Ще избѣра такова мѣсто за дюкяна си, че по възможность най-малко мющерии да влизатъ въ него. Ще държа статистика, кой дюкянъ, измежду 200—300, ще има най-малко мющерии, и него ще избира. Почнатъ ли да влизатъ много мющерии, Божествениятъ законъ е вече нарушенъ. Ако се женишъ и изберешъ най-красивата жена, ти не постѣпвашъ по закона. Ти не се женишъ за нея, защото я обичашъ, а за красотата ѝ. Това не е мораль! Ти ще изберешъ не най-красивата, но най-скромната. Хората въ свѣта не се женятъ както трѣбва. Ако имашъ 100 моми за изборъ, ти ще изберешъ най-скромната, а не най-красивата. Ти си прѣдъ Бога, и твоята женидба прѣдъ Бога е благословена, приега е горѣ на небето. Изберешъ ли най-скромната, най-незвездната, отъ небето казватъ: въ този човѣкъ има мораль! Ако ти влѣзешъ въ нѣкоя църква, азъ взимамъ църквата въ друго значение, и изберешъ най-видната църква, ти прѣстѣпвашъ закона. Не, ти трѣбва да изберешъ най-скромната църква, дѣто има най-малко хора. Нѣкои казватъ: защо не отивашъ въ църквата свети Краль? Ако отида въ свети Краль, всичкото

ми величие ще изчезне, ще се опетня. Това не е защото хората сж лоши, но азъ трѣбва да избира най-малката църква, въ която да има само двама богомолци, и азъ да бжда трети измежду тѣхъ. Че това е моралъ! Да влѣзешъ въ свети Кралъ, та да обърнешъ внимание на свѣта съ своето влизане, това право ли е? Че да не съмъ нѣкой плугъ, та да обръщамъ хората! Обръщатъ се ниви, но човѣкъ да обърне човѣка къмъ Бога, това обръщане е двусмислено. Вижъ, едно нѣщо, на което мога да науча хората, което имамъ, то е да запаля свѣщъта имъ. Гледамъ, нѣкой носи свѣщъта си, има книга, нѣма кибритъ. Драсна кибритъ, запаля свѣщъта му, отиде вече. Е, питамъ: ако азъ съ своя кибритъ запаля свѣщъта нѣкому, какво прѣстѣпление има въ това? Той ще чеге книгата, и ще вижда пжтя си нощно врѣме. Казватъ за нѣкого: ама той не мисли, както трѣбва! Чудни сж хората! Какво отъ това, ако единъ вълкъ не мисли, както ти искашъ? Ако единъ вълкъ стане овца, той не може да мисли като вълцитѣ, но докато е вълкъ, ще мисли като тѣхъ. Оплакваха се единъ день мишките: „Дойде между насъ една котка, бѣше много мършава, а сега ходи така угоеничка. Много отъ нашитѣ мишки станаха нейни слуги. Дойде, хване една мишка, и тя ѝ стане слуга. И отъ както ние ѝ станахме слуги, тя се подигна.“ Колко мишки има, които слугуватъ на една котка? — Това сж философски заблуждения вжтрѣ въ свѣта! Мишката не може да бжде слуга на котката. Нѣкой казва: „Стани ортакъ съ дявола, докато минэшъ моста.“ Е, приятели, мислишъ ли, че дяволътъ е толкова серсемина? Чудна работа! Той насрѣдъ пжтя ще те бутне. Знаешъ ли на какво мяза твоето положение? Нѣкои искатъ да надхитрятъ дявола. Знаете ли онзи примѣръ съ магарето, което служило дълго врѣме на господаря си. Единъ день то минавало прѣзь една рѣка. Натоварено било съ соль и по невнимание се подхлъзнало, паднало въ водата, и сольта се стопила. Подигнало се, усѣща, че товарътъ му олекналъ. Казва си: „Отлична работа! Научихъ туй изкуство, какъ да си облекчавамъ товара. Като дойда до водата, ще клѣкна, и товарътъ ще се намали.“ Вгори пжть господарътъ натоварва магарето съ вълна. Минава прѣзь рѣката, клѣква въ во-

дата, иска да се дигне, не може, товарът станалъ много тежъкъ. Е, приятелю, единъ пътъ дяволътъ ще те натовари съ соль, другъ пътъ съ вълна.

Уменъ човѣкъ е онзи, който има само единъ възвишенъ моралъ и може да го приложи въ всичкитѣ отношения въ живота си. Такъвъ моралъ може още сега да се приложи. Мжжътъ може да го приложи; жената може да го приложи; синътъ може да го приложи; дъщерята може да го приложи; стражарътъ може да го приложи; сждията може да го приложи. Какво ни прѣчи да приложимъ този законъ на Любовьта? Нима онѣзи сждии, които сждятъ свѣта сж много справедливи? — Обръщатъ законитѣ. Сждията има възможность да обърне закона. Нима мислите, че азъ, ако съмъ подсждимъ, и дамъ на сждията 1000 английски лири, той нѣма да рѣши дѣлото въ моя полза? Той ще каже: „Този човѣкъ е благороденъ, неговото прѣгрѣшение не е толкова голѣмо, и така ще смекчи моитѣ прѣгрѣшения. И днесъ паритѣ смекчаватъ всѣко прѣстѣпление. Но има единъ законъ, който не смекчава. Той еднакво дѣйствува и спрѣмо богати, и спрѣмо бѣдни. Този законъ е абсолютно справедливъ. Слѣдователно, има една Правда надъ насъ, на която можемъ да разчитаме. Когато Христосъ е дошълъ на земята, Той е говорилъ много работи, които не сж писани. И ако ние речемъ днесъ да учимъ хората на всичко това, което е училъ Христосъ, ще кажатъ че това е заблуждение. Питамъ: кое не е заблуждение? Когато оженваме една мома за единъ момъкъ, това не е ли заблуждение? Вие имъ казвате: „Ще се ожените, ще бждете щастливи“. Хубаво, щастливи ставатъ ли?—Не. Тѣ ще народятъ синове и дъщери, но като не разбиратъ закона, ще народятъ идиоти, прѣстѣпници. Една мома, като се жени, трѣбва да разбира закона, да се жени по закона на Любовьта. Огиватъ ли сватове прѣдъ нея, убѣждаватъ ли я, прѣдъ мене въпроса е прѣдрѣшенъ. Онази мома, която ще се жени, тя трѣбва да познава своя възлюбенъ, да прочете надписа му, и нищо по-вече. Остане ли други да те женятъ, въпросътъ е свършенъ. И тогава, религиознитѣ хора казватъ: трѣбва да се женимъ! Азъ казвамъ: по Бога ще вършите всичко, и свѣтътъ ще се оправи. Тогава отношенията между мже и жени

ще бждатъ прави. Азъ наричамъ жена тази, която, като има единъ мжжъ, да се не съблазни въ него никога, да не му изневѣри никога. Азъ наричамъ мжжъ онзи, който никога не изневѣрва на жена си. Като ме слушате, казвате: тъй, тъй е. Да, но като е тъй, сега не може, отначало трѣбва да започнете. Трѣбва да турите Любовъта като основа и да приемете тази великата свѣтлина на Божествената Мъдрость. Силата на една жена седи въ това, като срещне единъ мжжъ, да го подигне, а не да го понижи. Една жена понижава ли единъ мжжъ, зная какъвъ е нейниятъ характеръ. А всѣка жена, която, като срещне единъ мжжъ и тури въ него единъ благороденъ импулсъ, зная каква е тя. Всѣки мжжъ, който, като срещне една жена, тури въ нея единъ благороденъ потикъ, този мжжъ е добъръ. У насъ има грѣхове наслѣдени отъ миналото. Ние трѣбва да се освободимъ отъ тѣзи грѣхове, и можемъ да се освободимъ.

„Що е това, което ни каза?“ Това, което Христосъ е казалъ е слѣдното: единственото нѣщо, което може да разрѣши всички спорове, единствената сила, която разрѣшава всички индивидуални, сѣмейни, обществени въпроси, въпроситѣ на човѣчеството, това е самата тази Любовь, въ която има абсолютенъ моралъ.

Сега хората говорятъ заради мене лошо. Да, това азъ даже не трѣбва да го правя въпросъ. Азъ не трѣбва да считамъ за обида това нѣщо. Когато азъ седя като единъ фаръ и показвамъ пжтя на всички хора, по сухо или по море, моята длъжностъ е да освѣтлявамъ пжтя на хората. Азъ трѣбва да бжда толкова благороденъ, че да я изпълня, и нека се сипятъ върху мене хули. Нека се сипятъ, защо не? Похвалитѣ и хулитѣ иматъ едно и сжщо значение. Единъ човѣкъ, който може да те похвали, той може и да те укори, да ти каже най-горчивитѣ думи. Има нѣщо по-високо отъ похвалитѣ и по-високо отъ укоритѣ. Това азъ наричамъ законъ на Любовъта. Азъ зная защо ме хвалятъ и защо ме укоряватъ. Въпросътъ заради менъ е рѣшенъ. Ако нѣкои хора ме укоряватъ, казвамъ: възможно е съмоитѣ идеи, съ моето учение да нарушавамъ интереситѣ на тѣзи хора. Иматъ право. Ако нѣкои ме хвалятъ, тѣ сж видѣли нѣкое добро отъ мене. И еднитѣ, и дру-

гитѣ иматъ нѣкакъвъ интересъ. Азъ бихъ желалъ да намѣря хора незаинтересувани. Ако 10 души ви похвлятъ, други 10 ще ви укорятъ. Има единъ законъ, въ който нѣма нито похвали, нито укори. Тамъ можешъ да бждешъ самъ. Но, понеже хората не искатъ да бждатъ сами, искатъ да бждатъ двама, тѣ напушатъ този законъ и затова се явяватъ всички страдания. Ето защо трѣбва да бждемъ доблестни, да изнесемъ безъ страхъ всички страдания. Не се плашете отъ дявола, не се плашете отъ бѣднотията, не се плашете отъ болеститѣ, отъ страданията, отъ това-онова, приемате Любовта, нека тя царува въ вашитѣ сърца! Нека има страхъ отвънъ — любовъ отвътрѣ, тъмнина отвънъ свѣтлина отвътрѣ! Нека има свѣтлина въ ума и топлина въ сърцето, за да имаме сила да вършимъ волята Божия! Можемъ ли да вършимъ волята Божия? — Можемъ. Всѣки може да върши доброто въ онази микроскопическа форма. Всѣки може да люби, а всички вие искате да любите.

И сега казваме: тѣй казалъ Христосъ, тѣй направилъ Христосъ. Христосъ казва тѣй: „Стани тази вечеръ и напусни кжщата си!“ Какъ, да напусна кжщата си! Разболява се жената, спъне се. Тя се бори бори: какво ще каже мъжътъ, какво ще кажатъ хората? Каже ли така, свършва се въпросътъ. Дойде Христосъ, казва на дъщерята и на сина: „Напуснете дома си!“ Ами какво ще кажатъ майка ми, баща ми? — Свърши се въпросътъ. Е, какво казва майката? — Слушай дъще, ти не трѣбва да бждешъ толкова глупава, ти ще трѣбва да се оженишъ за онзи графъ. Той е богатъ, има кжщи, ти ще живѣешъ като графиня“. Христосъ казва: „Слушай, тукъ има единъ много бѣденъ овчаръ, за него ще се оженишъ“. Майката казва: „Ти луда ли си?“ Щомъ се поколебаешъ, въпросътъ се свършва. Христосъ казва: „За този овчаръ ще се оженишъ, той е бѣденъ, но много добъръ“. Мнѣнието на Христа и мнѣнието на майката се различаватъ. Христосъ казва: Ако питашъ мене за бѣдния овчаръ ще се оженишъ“. Дойдатъ братята и сестритѣ ѝ и казватъ: „Ти си била много глупава!“ Разказватъ: а, тя нашата сестра, не е съ ума си. Съ ума си ли не е? Ами, ако още тази вечеръ Господъ изтегли душитѣ ви, и

отидете на небето, какъ мислите, въ вашитѣ стаички ще има ли нѣщо скрито? Тамъ ще се разрѣшава този въпросъ, да се ожените или не, а не тукъ на земята. Не се разрѣшаватъ тукъ нѣщата, но горѣ, горѣ. Ако нѣкой иска да знае, какъ се разрѣшава въпросътъ, казвамъ: нека отидемъ на небето! Още 2000 години да говоримъ тука на земята, нѣма да се разберемъ. Казвамъ: елате да отидемъ на едно мѣсто, и тамъ ще разберемъ ти кой си, и азъ кой съмъ. Нѣкои искатъ да знаятъ кой съмъ. — Елате съ мене да отидемъ горѣ, и тамъ ще разберете кой съмъ. А, за горѣ не е дошло още врѣмето! — Дошло е врѣмето за горѣ. Казва Христосъ: „Когато синъ Человѣчески дойде на земята, ще намѣри ли достатъчно вѣра въ хората?“

Азъ бихъ желалъ, всички свещеници да говорятъ на стадото си за Христа, за Христовата любовъ, но да говорятъ искрено! А тъй, както постѣпватъ, азъ не съмъ отговоренъ за постѣпкитѣ имъ. И нека се яви въ тѣхъ едно искрено желание да живѣятъ за Любовта Божия, да вършагъ волята Божия. Това желание е въ състояние да изглади всичкитѣ имъ грѣхове за въ бждеще, но ако туй желание не дойде, всичкитѣ имъ грѣхове ще останатъ на сѣщото мѣсто. На малкия изворъ азъ желая много вода, за да се очисти тази вода. На бѣдния човѣкъ азъ желая да стане богатъ. Богатъ въ какво? — Такова богатство, което да внесе Любовта. Ще кажете, а, тази любовъ! Любовта, това е най-хубавото състояние, което човѣкъ може да има тукъ на земята. И когато тази Любовъ дойде, тогава човѣкъ става смѣлъ и рѣшителенъ, може да върши всичко, както трѣбва. Той не прави изборъ въ нѣщата. Той може да върши всичко, може да послужи на всички. И ако единъ день тази Любовъ влѣзе въ насъ, и ако Господъ влѣе другъ животъ въ насъ, ето каква ще бже тази Любовъ. Когато ме срещне нѣкой и ме запита, ти праведенъ ли си, азъ ще му кажа, че тукъ не мога да му доказвамъ това нѣщо. „Ами ти праведенъ ли си?“ — Е, азъ принадлежа на нашата църква, праведенъ съмъ. „Хубаво, ти вѣрвашъ ли въ Христа?“ — Вѣрвамъ. „Добрѣ, да отидемъ тогава въ Рилската пустиня, тамъ дѣто има мечки“. Ако тази мечка и двамата ни оплюе, тогава и двамата не струваме. Ако тази

мечка обърне гърбъ и почне да бѣга, пакъ нищо не струваме, но ако тази мечка дойде срѣщу насъ, и ние я погладимъ, а тя ни се усмихне, ето кждѣ е учението, ето кждѣ е Любовта. Които искатъ, нека дойдатъ съ мене да отидемъ въ Рилската пустиня, да срещнемъ мечката, и въпросътъ е свършенъ.

Нѣкои искатъ да знаятъ, какво мисля да говоря. Нека почакатъ, до като избира мечката. Тя ще бжде най-малко 10 — 15 — 20 годишна, и като се зададе, да бждемъ спокойни, да видимъ Бога въ очитѣ на тази мечка. Като я срещнемъ, ако има Любовь въ сърцата ни, тя ще ни каже: „Познавамъ ви“. Тѣй, ще се поразговоримъ малко съ нея. Тя ще каже: „Дано цѣлиятъ свѣтъ се измѣни така, че кожата ни отиватъ. Наистина, ние сме лоши, и отъ насъ всички треперятъ, но и ние се криемъ отъ хората въ голѣми дупки. И ние треперемъ отъ тѣхъ“.

Сега, всички искатъ да разрѣшаватъ нѣщата тѣй лесно. Не, Господъ иска да влѣзе въ сърцата ни, и ще влѣзе. Може да влѣзе!

„Що е това, което ни каза?“

Христосъ казва: „Ако думитѣ ми прѣбждватъ въ васъ, и вие прѣбждвате въ мене, каквото просите въ мое име ще ви бжде“.

Бесѣда, държана на 24, II. 1924 г.

Родени изново.

Истина, Истина ти казвамъ:
„Ако се не роди нѣкой изново,
не може да види царството
Божие“.

Въ природата сѣществува единъ езикъ, азъ го наричамъ „живиятъ езикъ на Битието“, или живиятъ езикъ на нѣщата. Този езикъ има особена граматика: глаголитѣ му иматъ особенъ строежъ; сѣществителнитѣ, прилагателнитѣ, причастията, съюзитѣ му не слѣдватъ сѣщитѣ закони, каквито сѣ законитѣ на обикновената рѣчь. По своята звучностъ този езикъ е единъ отъ най-красивитѣ. Той е писменъ езикъ, но не се пише на книги, защото книгитѣ въ природата сѣ живи.

Христосъ взима думи отъ този езикъ и казва: „Ако се не роди нѣкой изново, не може да види царството Божие“. Въ този стихъ не се казва да влѣзе въ царството Божие, но да го види. Всички вие имате най-обикновени понятия за виждането. Искате да видите нѣкой царъ или нѣкой вашъ приятель, но кои сѣ условията да виждате? Първото условие: трѣбва да имате очи, трѣбва да имате способностъ да виждате. Съ виждането заедно се подразбира вашето съзнание да бѣде будно, да имате разбирания върху нѣщата. Човѣкъ и безъ да разбира може да вижда.

„Ако се не роди нѣкой изново, не може да види царството Божие“.

Ако Христосъ бѣше въ наше врѣме, бихте Го запитали да обясни този стихъ, както и тогазъ, на врѣмето си Го запита Никодимъ. Той тогава го обяснявалъ, но понеже отъ това врѣме сѣ се изминали 2000 години, то сега този стихъ остава само като единъ малъкъ пасажъ отъ този живъ езикъ на природата.

Но въ този малък пасажъ има дълбокъ смисълъ, той отъ врѣме още е изпитанъ. Азъ съмъ ви привеждалъ и пакъ ще ви приведа онзи разказъ, дѣто нѣкой си, слѣдъ като изучавалъ Библията и Евангелието дълги години и не могълъ да намѣри основата на това учение, разсърдилъ се единъ день и си казалъ: „Толкова хора сж писали въ Него, Исаия тѣй казалъ, Иеремия тѣй казалъ Аврамъ тѣй казалъ, пророцитѣ, апостолитѣ тѣй казали, но нищо не имъ разбирамъ“ — хвърля книгата въ огъня и я изгаря. Цѣлата книга изгорѣла, но останало отъ нея едно малко парченце. Взелъ го, прочита на него: „Богъ е Любовь“. Той разбралъ туй малко сѣменце и си казалъ: „Значи, Богъ е Любовь. Тѣй щото, всички тѣзи пророци, апостоли сж писали, защото Богъ е Любовь. И ако съврѣмениятъ свѣтъ сжествува, сжествува по причина на това, че Богъ е Любовь. Ако Богъ не бѣше Любовь, ние не бихме сжществували, т. е. не бихме имали условия да се развиваме, да пишемъ, да учимъ, да водимъ всички тия спорове, които сега сжществуватъ“. Така разсждавалъ той.

Сега, нѣкои хора се занимаватъ съ голѣми спорове, но голѣмитѣ спорове сж направени отъ малки спорове. Чудни сж хората, когато искатъ да унищожатъ голѣмитѣ, дебелитѣ вжжета, съ които бѣсятъ хората. Тѣзи вжжета не сж виновни. Тѣ сж направени отъ хиляди, хиляди нишки, които сж заплетени наедно. Слѣдователно, съ заплитането на тия множество нишки може да се обѣси всѣки човѣкъ, а отъ тия малки паяжини никакви бѣсилки не могатъ да се направятъ. Ако въ този свѣтъ не сжществуваха вжжетата, ние нѣмаше да имаме бѣсилки; ако пъкъ си служихме само съ паяжини, щѣхме да бждемъ много по-културни хора, отколкото сме сега. Дебелитѣ вжжета показватъ, че сме чрѣзмѣрно материални, имаме такава голѣма тежестъ, че трѣбва съ такива вжжета да ни държатъ.

Сжщото нѣщо е и по отношение яденето. Всички казватъ, че човѣкъ трѣбва да яде много, за да живѣе. Гдѣ е онази истинска мѣрка на природата, гдѣ е онзи кодексъ на природата, дѣто се казва по колко, и какъ трѣбва да ядемъ? Че трѣбва да ядемъ, съгласенъ съмъ, но гдѣ е онова истинско мѣрило, дѣто се казва по

колко трѣбва да ядемъ? Я попитайте паяка, по колко трѣбва да яде? Той въ своя кодексъ казва: „Най-малко по една муха на день трѣбва да изяждамъ.“ Попитайте вълка, по колко трѣбва да яде? Той споредъ своя кодексъ, казва: „Най-малко по една овца на день трѣбва да изяждамъ.“ Попитайте нѣкой отъ съврѣменнитѣ богати хора, по колко пжти на день трѣбва да яде? Той ще ви каже, че трѣбва най-малко по три пжти на день да се яде: по една печена кокошка и при това по едно киго винце отгорѣ, защото печената кокошка безъ винце не върви. „Ами че защо Господъ е създалъ винцето“?. Туй е заблуждение! Господъ не е създалъ винцето. Гроздето, да, донѣкждѣ това е право, Господъ го е създалъ, но винцето — не. И печената кокошка не я пекълъ Господъ.

Съврѣменнитѣ хора казватъ: ние сме културни хора, елате въ нашитѣ домове, да видите какви сж, да видите какъ е направенъ нашиятъ кокошарникъ, по най-модеренъ начинъ — кокошкитѣ ни не живѣятъ, както едно врѣме. Послѣ, нашитѣ кокошки не снасятъ яйцата си по земята, да ги ядатъ кучетата, както бѣше едно врѣме, а ги снасятъ на много хубави мѣста. Казвамъ: да, много хубави сж тия кокошарници, но колко отъ тия кокошки взиматъ яйцата си? Една кокошка, като влѣзе въ този кокошарникъ, повече не излиза отъ него, макаръ че той е направенъ по най-модеренъ начинъ.

И сега, всички съврѣменни философи искатъ да ни убѣдятъ, че съврѣменниятъ свѣтъ е културенъ! Съврѣменнитѣ хора искатъ да ни убѣдятъ че еди-кой си е патриотъ. Азъ бихъ се радвалъ, ако той е патриотъ. „Ама еди-кой си обича църквата!“ Азъ бихъ се радвалъ, ако той обича църквата, но ясно трѣбва да се опрѣдѣли, въ какво седи любовта къмъ народа, любовта къмъ човѣчеството и любовта къмъ църквата. Има нѣща неизбѣжни въ природата, върху които не може да се спори. Трѣбва да ядемъ! Върху това не може да се спори. Но какво трѣбва да ядемъ? Тукъ може да има вече споръ! Има религиозни хора, които казватъ, че Господъ е създалъ всичко заради насъ. Кое всичко? — Всичко добро. Да, всичко добро Господъ е създалъ заради насъ, но кое е добро? — Това е важ-

ниягь вътрoсъ за разрѣшеніе. Ако Богъ е създалъ всичко заради насъ, тогава заколете единъ вълкъ, опечете го и яжте! Защо не ядете мечкигь? Защо не ядете паяцитгь? Ако всичко е създадено за ядене, защо не колите всичко да го ядете? Защо правите разлика, едно нѣщо ядете, друго не ядете? Отворете стария завѣтъ и вижте, какво казва Мойсей на евреитгь! Давамъ ви единъ кодексъ, споредъ който свинско месо нѣма да ядете. Защо?—Защото копитото на свинята е раздвоено. И заякъ нѣма да ядете. Защо? — Защото и той ималъ нѣщо раздвоено. Всичко това произволно ли е? — Не е произволно. И тъй, като се казва, че всичко Господъ създаде, какво се разбира подъ това „всичко?“ — Всичко, което е добро.

Всички тѣзи обяснения, които ви давамъ сж посторонни, тѣ нѣматъ нищо общо съ цитирания стихъ: „Ако се не роди нѣкой изново, не може да види царството Божие“.

Тѣзи нѣща, обаче, не може да ни задържатъ отъ да не се родимъ изново. Този, който иска да види царството Божие, неговитгь очи трѣбва да бждатъ чисти. Чиститгь очи подразбиратъ чисто сърце. Чистото сърце подразбира свѣтълъ умъ. Свѣтлиягь умъ подразбира една благородна душа, а благородната душа подразбира единъ любящъ духъ, който е излѣзълъ отъ Бога на вѣчността. И слѣдъ всичко това, искатъ нѣкои да ни кажатъ въ кой пжтъ трѣбва да се върви. За сега азъ знаа, че сжествува само единъ пжтъ, по който може да се върви. Да, има и други пжтища, има още два пжтя, но за кого сж тѣ? — Тѣ сж за необикновенитгь хора. Има само единъ пжтъ достъпенъ за всички, той е пжтьтъ на Любовьта! Тѣй че, когато говоря за Любовьта, азъ разбирамъ пжтя, който е достъпенъ за всички, защото има и други пжтища, които не сж достъпни за всички. Туй трѣбва да се знае!

Тогава, да ви приведа една аналогия. Невъзможното за вола е възможно за птицитгь. Ако прѣзъ една балканска тѣснина прѣкарвате нѣколко хиляди говеда и кажете на вола: „Мини прѣзъ това мѣсто!“ — той ще ви отговори: „Не мога да мина прѣзъ тази тѣснина. Нека всички мои другари излѣзатъ отъ това

мѣсто, за да мога да си пробия пѣть.“ Значи, тамъ, дѣто волѣтъ не може да мине, една птица може да прѣхврѣкне. Нѣкои хора казватъ: туй нѣщо е невѣзможно. Да, ако си единъ волѣ, ако си едно млѣкопитающе, невѣзможно е, но ако си една птица — вѣзможно е. Свѣтътъ е толкова широкъ, че ако си една птица, ще можешъ да прѣхврѣкнешъ отвсѣкждѣ, ще можешъ да постигнешъ цѣльта си. Птицата е онзи умниятъ човѣкъ, който има свѣтълъ умъ. Той ще може да прѣхврѣкне отвсѣкждѣ и ще може да разрѣши всички въпроси. А онова млѣкопитающе, то е онзи материялистътъ човѣкъ, който е потъналъ дълбоко въ материята, въ ядене и пиене, и казва. „Не може да се разрѣшатъ тия въпроси“. Той никога не мисли. Ние, въ дадения моментъ, не може да го осждаме, че той е такъвъ или онакъвъ, че той е четвероного. Въ дадения случай, такиза сж условията. Но, да оставимъ животнитѣ! Въ дадения моментъ ние се обръщаме къмъ васъ, къмъ разумнитѣ хора. Какви трѣбва да бждемъ ние, хората на XX вѣкъ?

Прѣди 2000 години Христосъ каза: „Ако се не роди нѣкой изново, не може да види царството Божие.“

Значи, едно отъ условията да видите царството Божие е, да се родите изново. А днесъ, насъ ни прѣпорѣчватъ единъ много лесенъ пѣтъ. „Елате“, казватъ, „при насъ и вие ще видите царството Божие.“ Е, това е много по-лесно. Ако е за виждане царството Божие, защо да не отидемъ тамъ? Не, знания трѣбватъ тукъ! За да се роди човѣкъ изново, изискватъ се условия, и трѣбва да се знае какви сж тѣзи условия. Подъ думата „условия“ ние разбираме онѣзи живи сили въ природата, които може да измѣнятъ, да трансформиратъ човѣшкото естество. Извѣстни сили може да се трансформиратъ — туй е законъ въ природата. Водата може да се трансформира въ нѣколко състояния. Тя може още и да се разложи на своитѣ съставни елементи, водородъ и кислородъ. Тия елементи може да се разложатъ на извѣстни силови линии. Тия силови линии може да се разложатъ на своитѣ живи елементи. И може още да продължаваме да говоримъ съ този езикъ на живата природа.

Какво можемъ да разберемъ подъ думата „силови

линии въ природата?“ Всѣко движение въ свѣта става по причина на тѣзи силови линии Онѣзи англичани, които изслѣдватъ хималайскитѣ планини направиха двѣ експедиции по тѣхъ, и сега се готвятъ за трета експедиция. Тѣ забѣлѣзаха, че като се качватъ на тѣзи голѣми височини отъ 7—8000 м., колкото погорѣ се качватъ, явява се едно странно явление: отъ пжпа нагорѣ тѣ се изпотяватъ, потъ тече отъ тѣхъ, а отъ пжпа надолу краката имъ измръзватъ. Тѣ забѣлѣзватъ още, че като дойдатъ до извѣстна височина, забравятъ какви сж по народностъ. Дали сж англичани или друга нѣкаква народностъ, не имъ важи вече. Едноврѣменно съ това у тѣхъ изчезва всѣко желание, всѣкаква амбиция да продължаватъ да се качватъ нагорѣ. Обхваща ги едно особено състояние, и за да се върнатъ въ първото си положение, изисква се дълго врѣме. А сега, вие мислите, че тѣзи състояния, които имате, сж истинскитѣ ви състояния, че тѣ сж постоянни. Да, постоянни сж, но ако се качите на височина около 7000 м. ще забравите, че сте българи, всичкитѣ ваши идеи ще изчезнатъ, ще се явятъ нови идеи и въ вашитѣ души ще изникне нѣщо ново. Туй се забѣлѣзва и у хора, които дълго врѣме сж боледували отъ нѣкоя тежка болестъ. Тѣлото на такъвъ човѣкъ така се прѣфинва че той казва: „Азъ не искамъ да живѣя вече, искамъ да си замина.“ Ама че билъ жененъ, че ималъ мжжъ или жена, че ималъ дѣца — за нищо не иска да знае. „Нека се грижатъ сами за себе си. Нищо, нищо не ме интересува!“ Нищо не го вързва за земята. Той вече отъ нищо не се интересува. Какъ ще се разрѣши живота му — не иска да знае. Той казва: „Всички тия нѣща сж празна работа. Тѣ ме спъваха до сега. Отъ сега нататѣкъ азъ схващамъ нѣщата по-другояче. Виждамъ, че има по-велики нѣща, съ които мога да се занимавамъ“ И дѣйствително, тия състояния, въ които се намирате сега, сж врѣменни, има нѣща по-велики отъ тѣхъ. Разбира се, тия състояния, въ които сега се намирате сж необходими, тѣ сж Божествени, но не трѣбва да мислите, че само тѣ сж, които ще разрѣшатъ най-важнитѣ ви въпроси въ живота. Не, не, ние очакваме нѣкакво друго бждеще, въ което ще се подигнете.

Азъ ви казвамъ, че слѣдъ 2000 години земята ще бжде въ друго положение. До сега земята само е слизала. Тя има двѣ движения: едното надолу, другото нагорѣ. Съврѣменната наука по този въпросъ прави своитѣ загадки, и много отъ ученитѣ хора, макаръ и да знаятъ какъ седи този въпросъ, не изказватъ своитѣ дълбоки разбирания. И тѣ твърдятъ, че земята има двѣ движения: едното е спирално, въ което земята постоянно слиза надолу и като дойде до извѣстно мѣсто тя започва обратно движение, обратна посока — почва като единъ винтъ да се качва нагорѣ. Земята вече е слѣзла до дъното, и отъ сега вече започва своето движение нагорѣ. Този винтъ вече се върти въ обратна посока. Питамъ ви тогава: като се качвате нагорѣ, като англичанитѣ, какво ще правите? Ще вземете ли прѣдпазителни мѣрки? Това движение се ржководи отъ разумни същества, които сж много прѣдвидливи. Тѣ сж взели всички прѣдпазителни мѣрки. И ние трѣбва да прѣдвидимъ, нѣма да си сложимъ тъй живота. Вие казвате: да си уредимъ работитѣ, че тогава ще мислимъ за това нѣщо. Казвамъ ви: като уреждате врѣменнитѣ си работи гледайте да уредите само онѣзи отъ тѣхъ, които сж отъ по-важенъ характеръ за вашето бждеще развитие.

Вие още не познавате себе си. Вие до сега още не сте били щастливи, не сте имали още нито единъ моментъ на истинска радостъ. Цѣлиятъ животъ, който сте живѣли до сѣга, той е написанъ, прѣдставлява само една драма или една трагедия. Той е животъ само на падания и ставания. И отъ единия край до другия, вашиятъ животъ е изписанъ само отъ скърби и страдания. И нека, като хора, да се попитаме: въ края на крайщата какво остава у насъ отъ живота ни като хора? Кое е онова, което може да ни отличи като души? — Единственото нѣщо, което може да ви остане въ живота въ даденъ случай, това сж само вашитѣ разумни отношения къмъ Бога. Отношенията къмъ Бога сж отношения къмъ Любовта; отношенията къмъ Любовта сж отношения къмъ живота; отношенията къмъ живота сж отношения къмъ движенията; отношенията къмъ движенията сж отношения къмъ растенето, развиването и т. н. Това сж скачени живи сили

въ природата. Хванете ли едно отъ тѣзи положения, този животъ се нанизва въ правилния пжть на своето развитие.

Често, когато ние взимаме единъ стихъ и го обясняваме, когато развиваме нѣкои теми, има една опасностъ, че говорителятъ нѣкой пжть може да направи една хирургическа операция, и тя да излѣзе малко несполучлива. Колкото и да е великъ този хирургъ, рѣдко се случаватъ, като прави той една операция, да не отрѣже и малко здраво месо. Затуй, азъ казвамъ, че единствениятъ най-добъръ хирургъ, когото азъ познавамъ да прави най-сполучливо своитѣ операции, това е природата, това сж слънчевитѣ лжчи. Само тѣ рѣжатъ най-правилно: отрѣзватъ гнилото месо, безъ да закачатъ здравето. Дойде ли до човѣка, трѣбва да знаете, че той като закачи съ своя ножъ, все ще отрѣже малко и отъ здравето месо. Даже и най-добритѣ хора на свѣта, като рѣжатъ, все ще отрѣжатъ нѣщо съ тѣхния езикъ Тѣхнитѣ думи нѣма да бждатъ изпълнени съ любовь. И ако вие вземете човѣшкитѣ думи и ги прѣтеглите, все ще видите по тѣхнитѣ трептения, че нѣкои отъ тѣзи думи, макаръ външно да сж сладки, но вжтрѣ сж просмукани съ отрова, съ нечистотии.

Христосъ се обръща къмъ страждущитѣ и имъ казва: „Едно нѣщо ви трѣбва: да се родите изново!“

Христосъ е подразбиралъ какъ именно ще се родимъ. На онова дѣте, което трѣбва да се роди, трѣбва майка. На майката трѣбватъ условия. На нея е необходимо здраве, слънчева свѣтлина и топлина, които благоприятствуватъ за този плодъ, за туй, което тя ще роди. Подъ тия думи „раждане“, азъ не разбирамъ раждането на туй тѣло. Не, подъ „раждане“ азъ разбирамъ туй съзнание, което трѣбва да мине отъ майката въ дѣтето. Човѣкъ не е туй, което виждаме външно. Ние се лъжемъ, заблуждаваме се, като търсимъ човѣка въ неговата външна форма. Човѣкъ, самъ по себе си, не е това, което наблюдаваме отвънъ. Хидяди години трѣбва да го проучаваме, за да видимъ, какво нѣщо е човѣшката душа въ своето естество. Има извѣстни моменти въ живота, когато човѣкъ е красивъ. Защо е красивъ? — Ние схващаме неговата духовна интели-

гентност. Слѣдъ туй той пакъ се отегля вжтрѣ, и ние го виждаме пакъ грубъ, облѣченъ е въ нѣщо друго. Не е виновенъ за това, но не е и прѣвъ. Казвамъ: този човѣкъ не е лошъ, но не е и добъръ; не е глупавъ, но не е и уменъ. Е, какво подразбираме, като казваме, че не е глупавъ, но не е и уменъ? Ние, съврѣменнитѣ хора, наричаме уменъ човѣкъ онзи, който може да уреди своитѣ лични интереси. А човѣкъ, който не може да уреди своитѣ лични интереси, наричаме го глупавъ, но често глупавитѣ хора, по отношение на бждещето, сж по-умни. Слѣдователно, сегашнитѣ умни хора за въ бждеще ще сж глупци, а сегашнитѣ глупци ще сж бждешитѣ умни хора. Това сж само отношения на нѣщата. Казватъ нѣкои: докажи ги! Какъ мога да ги доказвамъ? Врѣмето, съзнанието, съ което ние живѣемъ, тѣ ще докажатъ, дали ние сме живѣли въ правия пътъ или не.

Казва Христосъ: „ако се не роди нѣкой изново, не може да види царството Божие.“

За да се роди човѣкъ изново, непрѣменно трѣбва да се свърже съ Божествения Духъ, туй което съврѣменнитѣ хора отказватъ. Да оставимъ сега въпроса за душата, нѣма да гозоримъ за нея, хората я отказватъ. Кое съществува за тѣхъ? Тѣ казватъ, че човѣкъ има умъ. Какъ ще докажемъ, че човѣкъ има умъ? Умътъ можемъ ли да го пипаме? Ние казваме, че човѣкъ има сърце. Туй сърце можемъ ли да го пипаме? То не е туй сърце, което тупти и разтираща кръвта по цѣлото тѣло. Казватъ за нѣкого: той има любовъ. Тази любовъ можемъ ли по нѣкакъвъ външенъ начинъ да я видимъ? Той, казватъ, има свѣтла мисль. Тази свѣтла мисль може ли да се пипне или да се види? Не може нито да се пипне, нито да се види. Значи, всички ние боравимъ съ неизвѣстни величини. Писатели, всички казватъ за нѣкого: той е силенъ човѣкъ. Добръ, но въ какво седи неговата сила? — Силенъ човѣкъ е, защото могълъ да счути една тояга. Е, уменъ човѣкъ е той! Защо? — Уменъ човѣкъ билъ, защото могълъ да разрѣши една математическа задача, или защото могълъ да изчлѣри нѣкой наученъ фактъ. Това сж само факти, които показватъ, че има извѣстни сили вжтрѣ въ човѣка, съ които той може да работи. Не сж за-

блуждения тия нѣща! Не сж само тия очи, съ които човѣкъ може да вижда. Има и друго зрѣние въ човѣка. Има хора, които едноврѣменно виждатъ отпрѣдъ и отзадъ. Такъвъ човѣкъ вижда какво става прѣдъ него, и задъ него, задъ гърба му. Какъ ще обясните това? — Такива хора иматъ двоенъ фокусъ, двойни центрове на зрѣнието. Такива хора виждатъ чрѣзь умоветѣ на другитѣ хора. Казвамъ: има още и такива хора, които, като виждатъ чрѣзь умоветѣ на другитѣ хора тѣхниятъ умъ се помрачава, че нищо не виждатъ. Слѣдователно, вие може да четете книгитѣ на нѣкой писателъ и, слѣдъ като ги прочетете, да ви дойде една свѣтла идея, но може да прочетете книгитѣ на нѣкой другъ авторъ и, слѣдъ като ги прочетете, умътъ ви така да се помрачи, че да кажете: всичко е тукъ на земята, нѣма другъ животъ!

Въ сжщностъ, като говоримъ за земята, като казваме, че всичко е тукъ, какъ подразбираме? — Това сж само субективни, вътрѣшни схващания. Ние още не сме проучили реалния, обективния свѣтъ. За да може човѣкъ да говори за природата, за тѣзи живи сили, той трѣбва да има двѣ качества. Тѣ сж слѣдующитѣ: да може да стави невидимъ, да изчезва и послѣ пакъ да се явява. За това нѣщо той трѣбва да знае основнитѣ закони за трансформиране на материята отъ едно състояние въ друго. Запримѣрь, прѣдставете си, че азъ седя прѣдъ васъ на амвона, и тъй, както седя, постепенно ставамъ все по-ефиренъ, и гледате по едно врѣме, нѣма мѣ никакъвъ. Прѣдъ васъ става това. Обикаляте наоколо, нѣма ме, изчезналъ съмъ! Азъ не казвамъ, дали това е вѣрно или не, но казвамъ, че онзи, който иска да се занимава съ велики въпроси, той трѣбва да е разрѣшилъ този въпросъ. Вие сте просто ужасени и си казвате: дали това не е нѣкаква илюзия, дали този човѣкъ не е илюзоренъ? Гледате, слѣдъ малко азъ пакъ започвамъ да се сформиравамъ, и вие отново дойдете въ себе си. Слѣдъ това пакъ се изгубя.

Прѣдставете си, че вие сте въ такова едно събрание, и тоза се случи прѣдъ васъ. И вие, като излѣзете, веднага разправяте на външния свѣтъ за това, което сте видѣли. Тѣ ви казватъ: ти на мене ли ще

разправяшъ! Азъ да видя съ очитѣ си това нѣщо, нѣма да повѣрвамъ! Но ако влѣзе единъ отъ тия външнитѣ и види това съ очитѣ си, и слѣдъ това вземе да разправа на другитѣ отвънъ, и тѣ нѣма да му повѣрватъ и ще кажатъ: и ти си като другитѣ, и на тебъ хлопа дѣската! Слѣдователно, като дойдемъ да разрѣшаваме единъ важенъ въпросъ, всички хора казватъ, че нѣщо не ни е на мѣсто, липсва ни нѣщо, а другитѣ, които не разрѣшаватъ този важенъ въпросъ, всичко имъ е на мѣсто!

Христосъ казва: „Липсва ви едно — трѣбва да се родите изново, за да видите царството Божие, тѣзи нови сили да влѣзатъ въ васъ, да се проявятъ.“ Не е достатъчно само това, да кажете: азъ обичамъ Господа! Този езикъ е неразбрачъ. Има единъ положителенъ езикъ. Онзи, който е влѣзълъ въ невидимия свѣтъ или онзи, който се е родилъ изново, той ще види нѣщата тѣй, както сж. И когато излѣзе отъ тази реалностъ, той ще има единъ особенъ оттенъкъ въ цѣлото си естество. Той нѣма да ти разправа че билъ въ царството Божие и какво видѣлъ, но щомъ дойде въ дома ти и види, че има нѣкой боленъ, че ти си изхарчилъ всичкото си имане и си заборѣлъ, той ще положи ржката си върху този боленъ и ще ви избави отъ тия страдания. Може да имате нѣкакво главоболие, нѣкакво вжтрѣшно неразположение или какво и да е недоразумѣние, но отъ неговото присѣствие всичко туй ще изчезне. Това може да направи той.

Ние, съзрѣменнитѣ хора, страдаме отъ недоимкъ, отъ лишения. Цѣлиятъ свѣтъ, тѣй както го виждамъ, е свѣтъ на отрицание. И затова, като ви срещне нѣкой, веднага иска да проникне въ душата ви, да разбере, дали въ васъ има нѣщо честно или искате да вземете нѣщо отъ него. Днесъ въ държавата има отрицание; въ църквата има отрицание; въ училищата има отрицание; въ домоветѣ има отрицание — навсѣкждѣ има отрицание. Учителтъ дига ученикътъ на урокъ, той не си знае урока, иска да го излѣже, написалъ на ржкавитѣ нѣкакви формули. Ученикътъ разправа урока си, поглежда къмъ ржкавитѣ. Учителтъ го хваща, но съ тоза не се поправя работата. Защо този ученикъ пише формулитѣ на ржкавитѣ си? Си-

нътъ лъже баща си, дъщерята лъже майка си. Защо?
— Има причини за това нѣщо.

Когато човѣкъ е сиромашъ, той може да попадне въ слабостъ да излъже — подава се на лъжата. Слѣдователно, умнитѣ хора въ този случай, не трѣбва да излагатъ единъ сиромашъ на изкушение, да излъже. Възможно е и най-силниятъ човѣкъ въ свѣта да се подхлъзне. Има такива сили въ свѣта, които благоприятствуватъ за подхлъзването на единъ човѣкъ. И затуй азъ казвамъ, че повечето хора въ съврѣмения свѣтъ нѣматъ мораленъ устой. Тѣ може да иматъ мораленъ стремежъ, но мораленъ устой нѣматъ. Този мораленъ устой отъ сега нататкъ може да се създаде у тѣхъ. Нѣкой човѣкъ мисли, че има сили да устои на всичко, обаче, щомъ влѣзе въ живота, вижда, че нѣма сили, подава се. Питамъ: онзи човѣкъ, който има жена, дѣца, а отгорѣ на това изпратилъ синъ и дъщеря въ странство да се учатъ, и нѣма срѣдства, не ще ли той да се подхлъзне? Той обикаля натукъ-натамъ. Ще може ли да живѣе единъ мораленъ, единъ идеаленъ животъ? — Не може. За сина и за дъщерята сж потрѣбни по 5000 лв., значи 10000 лв. За жената и дѣцата 2000 лв., а той, като чиновникъ, едва изкарва 3000 лв. Другитѣ отъ кждѣ ще ги изкара? — Той ще ги изкара отъ нѣкоя каса. И сега, ние ще прилагаме единъ старъ обичай, механически, да сждимъ хората. Този въпросъ е отъ памтивѣка сжщиятъ, но разрѣшава ли той споровѣтъ, разрѣшава ли въпроситѣ? — Не.

Христось казва: „Ако се не роди нѣкой изново, не може да види царството Божие.“

Щомъ се родятъ хората изново, тѣ ще иматъ тази сила да ставатъ голѣми и малки, да изчезватъ и отново да се явяватъ. Слѣдователно, всѣки човѣкъ, който се е новородилъ, той ще може да прѣкарва на день съ единъ грошъ, а по нѣкога и съ 10 стотинки. Този човѣкъ може да живѣе на една плочка, може да живѣе и въ една хралупа, не му трѣбватъ такива голѣми кѣщи, да плаща 3000 лв. мѣсечно. Вечерно врѣме той може да ношува въ една дупчица и на сутринята да излиза пакъ голѣмъ. Ще бжде като една птичка. За него жилищна криза нѣма да има, той

лесно разрѣшава въпроса. Питатъ го: кждѣ живѣешъ? — Не е важно кждѣ живѣя. Той може да живѣе и изъ Рилската пустиня въ нѣкоя дупчица, и сутринъ пакъ да си излиза. Онзи, който не разбира законитѣ, минава прѣзъ хралупитѣ, прѣзъ храсталацитѣ, гащитѣ му винаги скжсани. Онзи, който разбира законитѣ, адептътъ, ще бжде много хубаво облѣченъ. И сега, всички хора казватъ: ние трѣбва да бждемъ просто облѣчени. Не, ние вѣждаме пеперудитѣ, насѣкомитѣ, които Господъ обича, какъ хубаво сж облѣчени! Ако Господъ тѣхъ облича, и хората трѣбва да бждатъ много хубаво облѣчени. И ако ние не сме добрѣ облѣчени, причината се крие вжтрѣ въ насъ.

Днесъ, когато нѣкой не постигне цѣльта си, той се обезсърчава и казва: азъ не вѣрвамъ вече въ Господа! Че съврѣменнитѣ хора още не познаватъ Господа! Тѣ до сега само богове сж имали. Затова азъ наричамъ съврѣменнитѣ хора многобожници. Човѣкъ, който не е възприелъ Любовта, който не живѣе съобразно нея, той е многобожникъ. Този човѣкъ не е лошъ, но не е и добъръ. Той казва: азъ не вѣрвамъ въ Господа, азъ съмъ се разочаровалъ. Въ кого се е разочаровалъ? Въ този Господъ, който е създалъ свѣта, можешъ ли да се разочаровашъ? Той ти е далъ толкова сжществауваня! Той ти е далъ хлѣбъ, далъ ти е родители, приятели, сега и въ миналото. Той винаги те е подържалъ. Спрѣлъ ли е Той своето благословение? Ти какъ Му се отплати? Азъ не казвамъ на васъ, казвамъ на себе си: Господъ, който ми е далъ толкова благословения, съ какво трѣбва да Му се отплатя?

Сега, ако азъ ви кажа, че идвамъ въ името Божие да проповѣдвамъ, споредъ мене, това е едно щестлавие. Азъ трѣбва да ви проповѣдвамъ така, че да не считате какво съмъ направилъ много нѣщо зарадъ васъ. Да ви проповѣдвамъ, да дойда тукъ при васъ, да ви кажа нѣколко благи думи, това е една приятна работа! Нѣкой казва: трудно е да се държи една бесѣда. Да, трудно е, ако се говори по правилата на новата граматика, по правилата на новитѣ системи, по правилата на науката на послѣдователността, както съврѣменнитѣ хора я схващатъ, но да се

разговарямъ, да ви говоря Истината, това е много лесно.

Казвамъ ви: слушайте, ако се не родите изново, не можете да видите царството Божие. Вие казвате: възможно ли е това? — Възможно е!

Единъ отъ древнитѣ царе, нареченъ въ една арабска приказка, Аладинъ-Единъ, излѣзълъ да се разходи единъ день въ гората. Хващатъ го разбойници, и, колкото пари и скъпоцѣнности ималъ, всичко му взели. Той имъ казва: „Вие сте много добри хора. Азъ ви направихъ днесъ тази услуга и сега нѣмамъ повече, но единъ день, ако се намѣрите въ много трудно положение, въ голѣма бѣда, елате у дома, да ви дамъ още малко. Изпратете ми тази книжка, но гледайте да не я изгубите.“ Той имъ подава една книжка, на която си направилъ нѣкакви знаци. Така правимъ и ние. По нѣкой пѣтъ срѣщаме този Великъ Духъ или Господа, на когото служимъ, оберемъ Го, а Той напише нѣщо на една книжка, даде ни я и казва: „Единъ день, когато се намѣришъ въ трудно положение, изпрати ми тази книжка или ела при мене азъ ще ти направя една услуга, ще ти кажа какъ трѣбва да живѣешъ.“ И всичкитѣ наши мжноти и сж все отъ този характеръ.

Когато човѣкъ дойде до умирање, кой е онзи, който може да му помогне? Той може да е заобиколенъ съ много приятели, съ свои близки роднини, но само тѣзи живи сили вжтрѣ въ природата, само тази велика Любовь е, която може да въздигне духа и душата ни, за да разберемъ вжтрѣшния смисълъ на живота.

Сега, при вашитѣ сегашни схващания, туй може да не е въ съгласие съ вашитѣ възгледи за науката и живота, но така е. Самитѣ англичани, които правятъ своитѣ експедиции по Хималаитѣ, описватъ туй странно явление. Тѣ констатираатъ, че отъ пѣпа нагорѣ има извѣстни топли течения, вслѣдствие на което тѣ сж цѣли въ потъ, а отъ пѣпа надолу има извѣстни електрически течения, които носятъ студъ, затова и тѣ истиватъ. Този законъ дѣйствува и у насъ. Запримѣръ, въ едно отношение ти имашъ най-хубаво настроение, най-хубаво желание да направишъ нѣкакво добро, но въ друго отношение ти имашъ желание да направишъ най-голѣмото прѣстѣпление. Това сж сили въ приро-

дата, които дѣйствуватъ вжтрѣ въ човѣка. Въ такъвъ случай, човѣкъ е една неутрална зона, прѣзъ която минаватъ силитѣ на живота. Човѣкъ казва: животътъ ще мине. Да, животътъ ще мине, но всѣки индивидъ трѣбва да научи своя личенъ, индивидуаленъ животъ: животътъ на сърцето и животътъ на ума. Той трѣбва да разрѣши тия важни въпроси и то, по единъ най-правиленъ начинъ.

„Ако се не родите изново, нѣма да видите царството Божие.“ Това е бждещето на човѣчеството. Ако се не роди човѣкъ изново, той е осъденъ на смъртъ. Старитѣ алхимици сж изслѣдвали закона за подмладяването. И сегашнитѣ учени изучаватъ туй подмладяване и казватъ: „Човѣкъ може да се роди изново.“ Туй раждане е съзнателно. То не е раждане на забравя. При това раждане човѣкъ съвършенно измѣня своето естество. Той забравя всичко старо, съзнателно минава отъ едно състояние въ друго и започва новия животъ. Тогавя той влиза въ връзка съ всички живи сили на природата, и животътъ му вече нѣма да бжде една тежестъ, но — едно благо. Обаче, докато дойде до това „новораждане“, той ще мине прѣзъ такива тежки състояния, каквито човѣшкиятъ умъ не може да схване. Прѣдставете си, че вие се намирате въ положението на Христа, закованъ сте на кръста. Какво ще бжде разрѣшението на вашия въпросъ? Да виждашъ дѣлото, всичко това разрушено, ученицитѣ ви избѣгали, и при васъ идватъ римскитѣ войници и ви заобикалятъ. Ще кажете: всичко е свѣршено! Не, не, тази възвишена душа знае, че въ свѣта има единъ живъ законъ, че не е всичко изгубено. И отъ тозъ моментъ започва силата на християнството, но тази сила седѣше въ самия Христосъ, а не въ външнитѣ условия. Всички души трѣбва да иматъ тази мощна сила. И азъ ви казвамъ, че онзи, който трѣбва да се роди изново, не трѣбва да поставя своето упование на една фалшива почва.

Сега, ние, съврѣменнитѣ хора, имаме едно схващане за Бога, че съ Него ние не можемъ да се разговаряме. Така е, ние не можемъ да се разговаряме съ Бога при извѣстни условия, но при други условия — можемъ. Още повече, че прѣди 3000 години единъ

отъ пророцитѣ е казалъ, че Богъ живѣе въ сърцата на смиренитѣ хора. Какъ живѣе? — По единъ особенъ начинъ. Това е една отъ великитѣ тайни. И когато азъ казвамъ, че ние трѣбва да разрѣшимъ великитѣ въпроси на живота, азъ подразбирамъ, че може да ги рѣши само туй сѣщество, въ сърцето на което Богъ е влѣзълъ да живѣе. Когато Богъ влѣзе да живѣе въ нашитѣ сърца, Той разрѣшава тѣзи въпроси. Не е ржката, която разрѣшава въпроситѣ, но моето тѣло: разрѣшава ги моятъ духъ, моята душа, моятъ умъ, моето сърце и моята воля. Качвото духътъ разрѣшава и душата разрѣшава, каквото умътъ разрѣшава и сърцето разрѣшава, каквото сърцето разрѣшава, туй и човѣшката воля разрѣшава. Слѣдователно, Онзи, който ще разрѣши въ насъ всички въпроси, ще ни научи, какво трѣбва да правимъ.

Думитѣ, че ние трѣбва да се осъвършенствуваме, че трѣбва да се посветимъ, всички тия думи, сами по себе си, сѣ празни, ако не бждемъ свързани съ живия Господъ на Любовта. Нека да излѣзе нѣкой да покаже, че съ своитѣ усилия, съ своята мощъ той е могълъ да се подигне! Всички велики хора, всички велики Учители на човѣчеството, въ тѣхнитѣ сърца е живѣлъ Богъ, говорилъ имъ е този великъ Божий Духъ. Тамъ, дѣто Господъ не е говорилъ, това слово не е вѣрно. Нѣкой може да философствува, да минава за много ученъ, за адептъ, но не му ли е говорилъ Господъ, това слово не е вѣрно. Тамъ, дѣто Господъ не говори чрѣзъ душитѣ, чрѣзъ умовѣтъ, чрѣзъ сърцата на хората, това учение не е вѣрно. Когато Богъ говори за своето учение, Той го оправдава. Той казва и прави. Той не казва, че туй ще стане за въ бждеще. Не, казва и става!

„Човѣкъ може да се роди изново.“ Той нѣма какво да чака, да се приготвяватъ условия за това. Човѣкъ трѣбва да се роди изново! Кога? — Още днесъ, още сега. Нѣкой може да ми каже: азъ съмъ новороденъ Радвамъ се, азъ ще дойда при васъ и ще ви питамъ да ми разправите нѣщо отъ вашата опитностъ за това новораждане. Интересува ме тази ви опитностъ. Какъ се нозородихте? Вие сте били въ Америка, питамъ ви: какъ минахте океана, съ кой па-

пъраходъ? Ако кажете, че минахте прѣзь океана, пътувахте отъ Америка до България, но не знаете прѣзь кой пътъ, не знаете какъ минахте, ще ви кажа, че вашето учение не е право, не е този пътътъ, който води къмъ новораждане. Вашето съзнание трѣбва да бжде будно прѣзь цѣлия пътъ! Когато човѣкъ се новороди, той се свързва съ всички по-висши свѣтове, подразбирамъ същества отъ по-висши иерархии. На земята ние сме свързани съ по-нисши същества, а надъ насъ има по-висши, разумни същества. Тѣзи висши същества въ нашия животъ взиматъ такова участие, каквото участие взимаме ние въ живота на по-нисшитѣ същества отъ насъ.

„Ако се не родите изново,“ казва Христосъ, „не може да видите царството Божие.“

И затова прѣзь всичкитѣ вѣкове сж проповѣдвали, че непрѣменно трѣбва да бждемъ свързани съ Бога. Апостолътъ казва: „Който нѣма Духа Христовъ, той не е Неговъ.“ Какво нѣщо е Духътъ Христовъ? — Духътъ Христовъ е избликътъ на Великата Любовь. Тази Любовь не е като обикновената. Тя е Любовта на ангелския свѣтъ, Любовта на тѣзи възвишени същества, които регулиратъ живата природа. На тия висши същества Богъ е повѣрилъ разпореждането съ живата природа. Всички тия живи сили, всички тия елементи сж подъ тѣхна власть. И колко смѣшни сж съврѣменнитѣ учени хора, като искатъ да подчинятъ природата, да я турятъ подъ своя власть! Тѣ трѣбва да знаятъ, че ангелитѣ сж настойници на тази жива природа. Отъ какъ съврѣменното човѣчество е рѣшило да подчини природата подъ себе си, да се разправя съ нея, както иска, отъ тамъ насетнѣ го сполетѣха най-големитѣ нещастия. Не е позволено да се подчинява една жива сила и да се злоупотрѣбява съ нея! И всѣки, който се опита да направи това, той ще си счупи главата. Много народи, много религии сж пострадали по тази причина — искали сж да подчинятъ природата и да вършатъ съ нея, каквото искатъ.

Казва Христосъ: „Ако се не родите изново, не можете да видите царството Божие“.

Вие нѣмате единъ опрѣдѣленъ възгледъ, какъвъ трѣбва да бжде животътъ на земята. Азъ още не ви про-

повѣдвамъ за единъ животъ на небето, то е невъзможно, но казвамъ, че за да бжде животътъ ви смисленъ, непрѣменно трѣбва да се родите изново. Така ще видите царството Божие. Щомъ се родите изново, ще видите, че тѣзи живи сили ще бждатъ на ваше разположение, и ще знаете какъ да подобрите живота си. Казано на другъ езикъ: Богъ е, който ще подобри живота ви. Всичкитѣ ви досегашни страдания ще изчезнатъ и ще настане въ живота ви радость и веселие. Казва се тамъ въ Писанието: „Царството Божие е въ миръ, радость, правда и Духа светаго“. Значи, царството Божие е не само въ радость, а въ миръ, и въ Правда. А на съврѣменнитѣ хора имъ трѣбва най-вече Правда. Справедливи трѣбва да бждемъ! Ние не страдаме толкова отъ липса на любовь, колкото отъ липса на справедливостъ. Въ съврѣмения свѣтъ нѣма справедливостъ. Нѣма ли справедливостъ, на всѣка стѣпка ще има жестокоσύрдечие.

И тъй, когато Христосъ е произнесълъ великиятъ законъ, че човѣкъ може да се роди изново, Той е скжсалъ връзкитѣ на робството. Сега хората сж роби, и за да се освободятъ отъ това робство, непрѣменно трѣбва да се новородятъ. Новораждането е освобождение, скжсване на тия връзки, които сега ни спѣватъ. И колко спѣнки срѣща всичко туй хубаво, което можемъ да направимъ! Колко пжти нѣкой писателъ написва хубави работи, но тѣ биватъ подхвърлени отъ съврѣменното човѣчество! То се интересува отъ други работи. Страда сърцето на тѣзи поетъ, неоцѣненъ е той! Единъ художникъ нарисува една хубава картина, но не я оцѣняватъ, подхвърлятъ и нея. Единъ музикантъ напише нѣкое хубаво музикално парче, но и той ще бжде подметнатъ. И едниѣ, и другитѣ нѣща сж изгубили своята цѣна. Защо? — Дошло е врѣме, когато всички хора трѣбва да бждатъ новородени, за да видятъ царството Божие, а щомъ Го видятъ, тѣ ще се научатъ какъ трѣбва да живѣятъ.

И тъй, новиятъ животъ нѣма да го почерпимъ отъ земята. Нѣма майка въ свѣта, която да е толкова умна, да научи своя синъ и своята дѣщеря, какъ трѣбва да живѣятъ. Нѣма държава въ свѣта, толкова права, която може да научи своитѣ поданици, какъ трѣбва да

живѣятъ. Всички трѣбва да се новородимъ, да видимъ царството Божие и да влѣземъ въ Него да живѣемъ. Тамъ е дълбокиятъ смисълъ на живота, тамъ е красивиятъ езикъ, отъ тамъ можемъ да почерпимъ тази нова наука, по която да проучимъ цѣлия животъ, отдолу догорѣ. Я вижте, онзи българинъ, който ходилъ въ странство, въ Америка, въ Англия и се движилъ въ висшето общество, колко се е прѣфинилъ, каква нѣжностъ, каква учтивостъ е добилъ! Казватъ: това българинъ ли е! Колко се е промѣнилъ! Почерпилъ е той онзи великъ духъ на американеца, повлиялъ се отъ него и замязалъ на американецъ. И тогава казватъ, че и българинътъ може да живѣе като американецъ. Да, но условия се изискватъ! Слѣдователно, когато видимъ царството Божие, когато придобиемъ тѣзи условия за вѣченъ животъ, и българитъ ще иматъ тази учтивостъ, тѣзи добри качества на американеца, и на англичанина. И онзи, който се е родилъ изново и видѣлъ царството Божие, той може да живѣе съобразно законитъ на това царство. Главниятъ елементъ на царството Божие е свободата, но не тъй, както вие я разбирате. Когато почувствувате свободата, тази тежестъ, която усѣщате въ душата си, ще изчезне. Вие ще почувствувате единъ миръ, едно разширение и съ единъ погледъ ще прониквате въ нѣщата. Онзи мразъ около васъ, и подъ васъ, ще се стопи. Онова тропическо слънце ще пекне, и всички благородни зародиши на вашето естество, които отъ хиляди години чакатъ благоприятни условия, ще израстнатъ. Тогава вие ще кажете: всичко това става у мене, защото Духътъ Божий е работилъ надъ туй слънце отгорѣ.

Казвате сега: какво гозори Господъ? Не туряйте този Господъ нѣкъдѣ вънъ! Не си правете кумири, никакви идоли! Не казвайте, че Той е въ тази или онази църква, въ тази или онази държава на настоящето или миналото! Ако искате да имате за Бога едно вѣрно понятие, излизайте вечерно врѣме да гледате небето! Той е една творческа сила. Всички тия планети, които съставляватъ нашата слънчева система влизатъ въ друга система отъ планети. Двѣтъ заедно влизатъ въ трета система отъ планети и т. н. Всички тия планети, системи, слънца, тъй

сгруппирани, съставляват цѣлата вселена или тъй наречения „градъ Божи“, дѣто Богъ живѣе. Неговиятъ умъ, Неговото съзнание е толкова велико, че Той обхваща най-малкитѣ същества, които се докосватъ до Него и урежда живота имъ. Може ли да схванете, какво нѣщо е Богъ? Всички тия ангели, всички тия същества, които сж живѣли милиони години прѣди насъ на земята, знаятъ какво нѣщо е Богъ. Тѣ заставатъ съ единъ свещенъ трепетъ прѣдъ това Велико Същество, отъ сърцето на Коего изтича тази велика Любовь, която поддържа цѣлия козмосъ Малко отъ това благословение достига и до нашата земя. Само въ млѣчния пѣтъ има около 18 милиона слънца. Въ нашата слънчева система има около 100 мил. слънца и т. н.

Днесъ ние казваме: прочути сж нашитѣ химици! Ами какво щѣхте да кажете, ако бѣхте още въ самото начало, да видите тия химици, които първоначално събираха тия вещества разпрѣснати изъ цѣлата вселена? Какви бѣха тия техници, които първи създадохъ законитѣ за движението на туй множество слънца? Ние казваме: а, слънцето! Да, но вие не знаете колко красивъ и колко великъ е този свѣтъ! Когато вие се новородите и видите царството Божие, когато погледнете къмъ небето нагорѣ, вие ще видите онѣзи свѣтли лица, онѣзи интелигентни сили прѣдъ васъ. Вие ще видите такава култура, каквато не сте помисляли! Тогава вие ще бждете въ положението на апостолъ Павла и ще кажете: „Видѣхъ и чухъ нѣща, които не съмъ мислилъ, нито сънувалъ“. Туй е, което Богъ е приготвилъ, и което вие може да видите.

Казва Христосъ: „Ако се не родите изново, не може да видите царството Божие.“

„Роденото отъ плътта плътъ е, роденото отъ Духа Духъ е.“ Слѣдователно, отъ единъ човѣкъ роденъ отъ плътъ, не може да очакваме плодетъ на Духа.

И тъй, това, което може да подобри живота ви, то е да изучавате Евангелието. Изучавайте Го дълбоко! Ще отдѣлите особено врѣме за изучаването на Евангелието. Вие ще Го изучавате не когато сте въ най-доброто настроение на духа си, но когато имате най-голъмото страдание, каквото свѣтътъ не може да си въоб-

рази. Тогава ще прочитате по една глава, и ще видите, какъ добръ ще я разбирате. Когато майката роди едно дѣте и е щастлива съ него, ако въ това врѣме чете Евангелието, тя не ще може да Го разбере, но когато майката е изоставена отъ своя съпругъ или когато изгуби своето дѣте и прочете една глава отъ Евангелието, тя ще разбере вътрѣшния му смисълъ. Слѣдователно, Евангелието не е наука за щастливитѣ хора, то е наука за нещастнитѣ; то не е наука за умнитѣ, но е наука за глупавитѣ. Азъ не взимамъ думата „глупави“ въ такъвъ смисълъ, че да се хвалимъ съ своитѣ глупости, но взимамъ тази дума по отношение на онази висша интелигентностъ, по отношение на Великото. Азъ не казвамъ „глупави“ по отношение на съврѣменнитѣ учени хора. Азъ не отричамъ, че има учени хора по извѣстни специалности, но казвамъ, че това учение е алфа и отъ него трѣбва да се започне. Има ли нѣщо похубаво въ човѣшкия характеръ отъ това, когато нѣкой ми направи една пакостъ и поискамъ да отмъстя, и въ момента, когато се готвя да му отмъстя, да кажа: не, нѣма да му отмъстя! Отъ Сенкевичъ има единъ романъ за двама рицари, единиятъ отъ които направилъ голѣма пакостъ на другия. Лишилъ го отъ дъщеря му, отнелъ имането му и най-послѣ го улавя и ослѣпява. Зетъ му поискалъ да отмъсти вмѣсто него. Успѣлъ да хване този рицаръ въ ржцѣтъ си, но го погледналъ и казалъ: „Иди си!“ Това е подигане на човѣшкия духъ! Има единъ начинъ за отмъщение: ако искашъ да отмъстишъ на единъ човѣкъ, отмъсти му съ любовъ! Нѣма по-голѣмо отмъщение отъ омъщение чрѣзъ закона на Любовта! Ако на единъ човѣкъ отмъстишъ съ любовъ, той ще каже: азъ се страхувамъ да отмъстя на този човѣкъ. Ако ти отмъстишъ на единъ човѣкъ, по който и да е начинъ, и той за въ бждеше ще ти отмъсти.

И тъй, всички отмъщения ще прѣстанатъ, когато този законъ на Любовта дойде и подѣйствува въ насъ да се новородимъ и да видимъ царството Божие. Видимъ ли царството Божие, ще видимъ и Лицето на Бога, а видимъ ли това Лице, никога нѣма да Го забравимъ. Този законъ ще напишемъ въ сърцата си и, като видимъ Божието Лице, ще кажемъ: Господи, заради

Тебе всичко мога да направя! Това е, което Христосъ, отъ прѣди 2000 години е проповѣдвалъ на човѣчеството. Това е, което Божествениятъ Духъ иднесь проповѣдва въ човѣшкитѣ сърца и се стреми да убѣди всички хора въ тази велика Истина.

Писанието казва: „Когато дойде Синъ Человѣчески на земята, Той пакъ ще проповѣдва на хората туй учение, но тъй ясно, че ще Го разбератъ много повече хора и ще Го приложатъ не само външно, но и вътрѣшно“.

„Ако се не родите изново, не може да видите царството Божие“. Щомъ видите царството Божие, ще видите Божието Лице, и всички въпроси ще се разрѣшатъ.

Бесѣда, държана на 2. III. 1924 г.

Господи, да прогледамъ!

„Господи, да прогледамъ!“

„Господи, да прогледамъ!“ — Ето едно добро желание на мѣсто изказано. Хиляди желания могат да се зародятъ въ човѣшкия умъ, хиляди желания могат да изпъкнатъ въ човѣшкото сърце, но всички желания едноврѣменно не могат да се реализиратъ. Законъ въ природата е: Божественото винаги идва въ множеството, а се реализира само въ едно. Въ човѣшкото идва само едно желание, а се реализиратъ много, и вслѣдствие на това, човѣшкиятъ животъ е безсмисленъ, т. е. въ човѣшкия животъ нѣма единство. Въ Божествения животъ има единство, значи, тамъ всичко се хармонизира въ едно. Обаче, за да се разбере тази мисль се изискватъ редъ разсждения.

Съврѣменнитѣ хора разсждаватъ еднообразно. Азъ слѣдя това нѣщо. Математицитѣ разсждаватъ еднообразно, геометрицитѣ разсждаватъ еднообразно, геолозитѣ разсждаватъ еднообразно, астрономитѣ разсждаватъ еднообразно, биолозитѣ, социолозитѣ — всички хора разсждаватъ еднообразно, въ мисълта имъ нѣма разнообразие. Ако попитате единъ социологъ: какво е отношението на твоята наука къмъ цѣлото, той ще каже, че отъ социологията по-хубава наука нѣма, и като се изучи тя, всички въпроси ще се разрѣшатъ. Ако попитате единъ астрономъ, какво отношение има астрономията къмъ цѣлото, той ще каже, че отъ астрономията по-хубава наука нѣма, нея като изучишъ, всичко ще се разрѣши. Изобщо, ако запитате всички учени, тѣ ще ви кажатъ, че отъ тѣхната наука по-хубава нѣма. И въ религията, изобщо, е сжщото еднообразие. Казватъ: „Отъ нашата религия нѣма нищо по-хубаво“. Всички богослови казватъ, че

туй, което е казано въ богословието, то е цѣлата Истина. Хубаво, ако цѣлата Истина е тамъ, тогава да изучимъ богословието, и свѣтътъ ще се оправи. Но фактитѣ друго нѣщо показватъ. Прослѣдете въ свѣта, ще видите, че тамъ, дѣто има богословски училища, освѣтътъ не е оправенъ, но се разваля. Това не е упрѣкъ, но е фактъ! Това не показва, че трѣбва да затворимъ богословскитѣ училища, но показва, че липсва нѣщо на богословието. Тогава, азъ прѣвеждамъ една аналогия. Ако вие имате единъ платъ, слабо, небрѣжно изтъканъ отъ нѣкоя жена, и го носите подъ мишницата си, този платъ ще се раздере тукъ-тамъ; ако го направите на дреха, той веднага ще покаже своята неустойчивостъ. До колко е хубаво изтъканъ, ще се покаже отъ дупкитѣ по него. И тогава ще кажете, че този, който го е носилъ не го е пазилъ. Не, той не е виноватъ, но онзи, който го е тъкалъ, у него е вината. Това, че който го носилъ не го пазилъ, това 50 на сто е вѣрно, но 50 на сто е вѣрно и това, че този, който го тъкалъ, небрѣжно го е изтъкалъ. Ако съврѣменнитѣ науки днесъ куцатъ въ нѣщо, то е защото не сж хубаво изтъкани, не сж добрѣ разбрани, и тѣзи, които сж ги приложили, не сж ги приложили хубаво.

Сега, този слѣпецъ казва: „Господи, да прогледамъ!“ Хубаво, ако вземемъ този въпросъ, въ смисълъ на онова физическо проглеждане, той съставлява само $\frac{1}{3}$ отъ самата Истина. Нима животнитѣ не гледатъ? И птицитѣ гледатъ, и пеперудитѣ гледатъ, всички гледатъ, но туй гледане не подобрява живота имъ. Има едно виждане, едно гледане, въ което човѣкъ вижда, защо ставатъ нѣщата, и дѣйствува разумно. Приложение трѣбва сега въ живота! Това е една велика наука въ свѣта! Тази наука още не е кръстена тукъ на земята, и азъ не смѣя да ѝ кажа името, защото то е свещено име, а свещенитѣ имена не се казватъ, понеже се опетняватъ. Щомъ се изучи тази наука, животътъ ще се осмисли.

И тъй, този слѣпецъ казва на Христа: „Господи, да прогледамъ!“ „Какво искашъ отъ мене?“ — Да прогледамъ, Господи! — Да бжде споредъ вѣрата ти! И прогледа той. И какво стана съ него? — Започна.

да слави Бога. Човѣкъ, който може да слави Бога, той е разбралъ смисъла на живота, той е прогледалъ. Онзи, който не може да слави Бога, той е слѣпъ.

„Да бжде споредъ вѣрата ти“, казва Христосъ. Вѣра и безвѣрие. Азъ ще се спра върху думата „безвѣрие“. Безвѣрие има даже и въ църквата. Тамъ дори има най-голѣмото безвѣрие. Най-голѣмото безвѣрие е между свещеницитѣ, владицитѣ, проповѣдницитѣ — най-голѣмитѣ безвѣрници сж тѣ. Фактъ е това! И всички ще бждатъ сждени съ една Божествена мѣрка, споредъ която нѣма лъжа. Нѣма какво да се осждаме. Въ какво седи безвѣрието? — Безвѣрието седи въ това, че всѣки единъ човѣкъ е направилъ себе си божество. Съврѣменнитѣ хора мислятъ, че Богъ е у тѣхъ, че като тѣхния Господъ, тѣй както тѣ Го разбиратъ, другъ Господъ нѣма, че като тѣхната църква, като тѣхната държава друга нѣма, и туй, което е у тѣхъ е съвършено. Туй е само отчасти вѣрно. Истината въ дадения случай, въ сегашния вѣкъ, е извънъ насъ. Като казвамъ, че Истината е извънъ насъ ще ви приведа едно сравнение да разберете това. Всичкиятъ животъ на едно дърво въ коренитѣ ли е? Проявлението на цѣлокупния животъ не е въ коренитѣ долу, той частично се проявява тамъ. Животътъ въ коренитѣ на дървото е само частиченъ, въ тѣхъ се съдържатъ само ония условия, чрѣзъ които се добиватъ сокове за рѣстенето на това дърво. Въ коренитѣ на дървото не може да става цвѣтенето на цвѣтоветѣ. Ако коренитѣ кажатъ, че всичко е въ насъ, това е така само отчасти. Животътъ може да се прояви и надъ коренитѣ отгорѣ. И ние, съврѣменнитѣ хора, сме корени на този животъ. За да разберемъ живота, трѣбва да подигнемъ съзнанието си надъ коренитѣ отгорѣ, надъ материалния животъ. Нѣма какво да споримъ, дали човѣкъ трѣбва да живѣе или не материаленъ животъ. За насъ материалниятъ и духовниятъ животъ сж двѣ математически отношения.

Сега, каквото и да ви говоря, вие ще си кажете: „Това не се отнася до мене.“ — Всичкиѣ нѣща се отнасятъ до всѣки едного отъ васъ. Всѣки единъ отъ васъ тази сутринъ може да се запита: азъ прогледалъ ли съмъ, добилъ ли съмъ онова знание, което внася свѣт-

лина въ ума? Добилъ ли съмъ онази свобода на моя духъ, онова благородство, онова нѣжно чувство, онова снизхождение, та да имамъ къмъ всички същества наоколо си такива правилни отношения, каквито Богъ има къмъ мене?

„Господи, да прогледамъ!“

Туй вътрѣшно проглеждане е необходимо, но изисква се човѣкъ да приложи своята воля. Ние, съвременнитѣ хора, искаме да оправимъ свѣта по човѣшки, започваме отъ единството и вървимъ къмъ множеството. Ние искаме да оправимъ свѣта, безъ да разбираме законитѣ на туй множество. Напримѣръ, искаме да подобримъ положението на бѣднитѣ. Какъ ще подобримъ тѣхното положение? Щомъ подобримъ положението на бѣднитѣ, влошаваме положението на богатитѣ. Щомъ подобримъ положението на богатитѣ, влошаваме положението на бѣднитѣ. Ако подобримъ положението на лѣкаритѣ, влошаваме положението на здравитѣ. Да кажемъ, че тукъ, въ България може да има 2 - 3000 души лѣкари. Тия лѣкари се молятъ да има повече болести. Туй е фактъ! Сжщото е и въ Англия, и въ Америка—навсѣкждѣ се молятъ да се увеличатъ болеститѣ. Хората се молятъ да се махнатъ болеститѣ, а лѣкаритѣ се молятъ да се увеличаватъ. Защо? Видже адвокатитѣ, и тѣ се молятъ да има повече обири, повече кражби. Хората пъкъ се молятъ да не ставатъ обири, да не ги крадятъ. Сждиитѣ се молятъ да има повече дѣла, за да имъ се плаща повече. Учителитѣ се молятъ да има повече ученици. Но знаете ли какъ се раждатъ тѣзи ученици? — Съ голѣми мжки, съ голѣми страдания. И майкитѣ казватъ: „По-добрѣ да нѣмаме дѣца.“ Тѣ се молятъ да нѣматъ дѣца. Защо? — Мжно се отглеждатъ. Едва го отгледашъ и послѣ ти го взематъ, не можешъ да му се понарадвашъ. Питамъ: ние, съвременнитѣ хора, радваме ли се на плодетѣ си? Коя майка се радва на своя синъ или на своята дъщеря? Ние седимъ и си задаваме въпроситѣ: спасенъ ли съмъ, коя църква е права, какви може да бждатъ моитѣ отношения къмъ нея и т. н.? Това сж маловажни въпроси въ свѣта. Въ кой хотелъ ще спра, като отида въ единъ градъ, това зависи отъ моята кесия. Ако имамъ повече пари, ще отида въ единъ по-хубавъ хотелъ, тамъ ще

Имамъ най-добра прислуга, ще минавамъ за знатенъ, за почтенъ човѣкъ, и каквото поискамъ, ще го имамъ. Ако, обаче, кесията ми е празна, хотелджиията ще ми покаже грѣбъ и ще каже: „Моля, господине, намѣрете си другъ хотелъ, такъвъ като васъ не го искамъ тука.“ Туй, което става по хотелитѣ, става и навсѣкждѣ по свѣта. Щомъ дойде нѣкой да говори Истината, ние мислимъ, че този човѣкъ ни напада. Какво може да ни напада той? Всѣки човѣкъ самъ себе си напада. Азъ, доколкото зная, животътъ е така устроенъ, че нито единъ човѣкъ нѣма да избѣгне послѣдствията на своитѣ дѣла.

Като разглеждамъ природата, виждамъ, че тя е пълна съ динамически сили, които се присаждатъ. За въ бждеще ученитѣ хора ще изучаватъ закона на присаждането. Една енергия може да се присади въ човѣшкия организъмъ тъй, както може да се присади една череша или една праскова или една слива или каквото и да е друго растение. Тази енергия може да бжде или добра или лоша, или въ възходяща или въ низходяща степенъ. Нѣкои отъ васъ имате тази опитностъ. До извѣстно врѣме вие сте много кротки, смирени, благи, но слѣдъ врѣме вашиятъ характеръ се измѣня, вие ставате нервни, избухливи и се чудите, какво става съ васъ. Питате се: защо се измѣни моятъ характеръ? — Върху тебе е присадена една отрицателна енергия. Тогава казвате: какво да правя? — Ще отчупишъ туй клонче отъ твоя умъ и отъ твоето сърце, за да може Божественото въ тебе свободно да расте. Така сжщо може да се присаждатъ Божественитѣ енергии върху лошъ човѣкъ. Ако върху единъ лошъ човѣкъ присадишъ едно Божествено клонче, той ще стане добъръ. По присадката върху човѣка вие може да познаете, дали той е добъръ или лошъ. Ако на единъ човѣкъ, на видъ добъръ, отчупите присадката, и той стане лошъ, значи само присадката му била Божествена, а естеството му, подложката — лоша. Ако пъкъ отчупите присадката на нѣкой лошъ човѣкъ и той стане добъръ, значи присадката му била лоша, а подложката — добра. Слѣдователно, два вида подложки има въ хората: едната подложка е добра, другата — лоша. Лошитѣ подложки по нѣкой път може да се присадятъ съ добри присадки, а добритѣ под-

ложки може да се присадят съ лоши присадки. Това психологически е вѣрно. Ние можемъ да направимъ опитъ, да видоизмѣнимъ характера на човѣка. Бащите и майките искатъ да възпитатъ дѣцата си, но не знаятъ какъ, не разбиратъ закона на присаждането.

Сега, нѣкои хора ме запитватъ: Учителю, защо не оправишъ тия хора около тебе? Казвамъ: нѣма съ какво да ги присадя, нѣмамъ още отъ тѣзи калемчета, туй е лошото. Заржчалъ съмъ отъ тѣхъ. Ще ми дойдатъ съ хиляди. И послѣ, като взема ножчето си, присаждане ще бжде! Наука е това! Нѣкой иска да го обърне къмъ Господа. Ами, онзи апашъ, като дойде и бръкне въ кесията ми, не я ли обръща? Да, но като я обърне, нищо не остава въ нея. Азъ съмъ противъ тия хора, които обръщатъ. Пазете се отъ тѣхъ! Земледѣлецътъ обръща земята, но послѣ извършва другъ единъ процесъ. Понеже е извършилъ едно прѣстѣпление, той дойде, хвърли житото върху тия празнини, заравя ги и слѣдъ това то израства. Ако той засѣе житото и не го зарови отгорѣ, нищо нѣма да изникне.

„Господи, да прогледамъ!“

Въ миналата си бесѣда ви споменахъ за Аладинъ Единъ, баснословенъ арабски царъ, който знаелъ тайните науки, но забѣлѣжителното въ него било това, че познавалъ хората по очитѣ. Той казвалъ, че злото на хората се крие въ тѣхните очи. Твърдѣлъ, че очитѣ на хората могатъ да се присаждатъ, и дѣйствително ги присаждалъ. Той по особенъ начинъ изваждалъ очитѣ на хората, като имъ присаждалъ други, и тѣ ставали добри хора. Като виждалъ нѣкой кръвожаденъ, отмѣстителенъ човѣкъ, казвалъ, че очитѣ му сж вълчи. При него идвали разни хора, отъ високо произхождение, и като ги погледнѣлъ въ очитѣ, казвалъ имъ: „Ти имашъ мечешки очи, ти — лѣвски, ти — змийски, ти — котешки, заешки и пр.“ Вечерно врѣме изваждалъ очитѣ, присаждалъ имъ нови и всички ставали добри. Въ сегашно врѣме хората сж забравили туй изкуство.

Вие ще кажете: това сж басни отъ 1001 нощъ! Всички теории, съ които съврѣменната наука разполага, не сж ли басни отъ 1001 нощъ? Всички тия нейни теории, азъ казвамъ, че сж едно занимание, едно упражнение на човѣшкия умъ да различава истината

отъ лъжата. Всѣка една теория съдържа въ себе си Истината, но учениятъ човѣкъ трѣбва да я вземе, да я прѣтопи и прѣчисти, за да извади тази Истина. Въ всѣка наука има една основна Истина, въ всѣка теория — сѣщо, тя не може да бѣде лъжлива, но трѣбва да имашъ туй рѣшето, чрѣзъ което да я прѣсѣешъ, да отдѣлишъ примѣситѣ. Трѣбва да имашъ още и алхимическия огънь, за да я прѣтопишъ и да остане цѣлното отъ тази Истина, съ което да можешъ да разполагашъ въ всички случаи на живота си.

Често, като прослѣдявамъ живота, какво виждамъ? — Нѣкъдѣ се заредятъ нещастия, нещастия едно слѣдъ друго. Запримѣрь, нѣкой търговецъ натрупа голѣми богатства, но не се минава дълго врѣме, изгубва 10—20—30,000 лв., послѣ изгубва всичкото, загубва кжшата, имота и остава бѣденъ, съсипанъ, като праведния Иовъ. Питамъ: кои сж причинитѣ за това нѣщо? Въ нѣкое сѣмейство, забѣлѣзвате, умре едното дѣте, послѣ второто, третото, умре и бащата, остане само майката или само синътъ или дъщерята. Казваме: туй сѣмейство го сполетѣ голѣмо нещастие. Защо? Кои сж причинитѣ? — Има си причини. Азъ нѣма да обяснявамъ защо ставатъ тия нѣща. Това сж частични проявления въ нашия животъ. Сжщиятъ законъ не се ли забѣлѣзва и въ насъ? Не измиратъ ли много отъ нашитѣ благородни желанія? Дойде нѣкой, казва: азъ съмъ въодушевенъ отъ това учение, ще пожертвувамъ живота си за Господа, за Христа, ще раздамъ имането си заради Господа, ще бѣда Неговъ добъръ работникъ. Виждашъ го отначало така въодушевенъ, послѣ почне да отслабва, да отслабва и кава: азъ съмъ се заблудилъ. Хубаво, ако сега си заблуденъ, по-рано не бѣше ли заблуденъ? И започва той да пише нѣкакви статии противъ този, противъ онзи. Мисли ли той, че това е добро? Кое е по-добро? Да служимъ на Бога или да не Му служимъ, да Му благодаримъ или да не Му благодаримъ, да Го любимъ или да не Го любимъ? Кои отношения сж по-прави? Сждете по това, колко малко разбираме отъ тази Велика Божествена Любовь, която ни носи сжщността на живота! Има само единъ фактъ, по който може да разберете Божествената Любовь. Какъ? Ако ти си слуга при единъ лошъ господарь, при него може

да познаешъ себе си, да разберешъ има ли Божествена Любовь въ тебе или не? Ако ти можешъ да издържишъ на опърничавия характеръ на твоя господарь, ще разберешъ каква е твоята любовь, ще разберешъ, работи ли Господъ въ тебе или не. Когато запитали Сократа, защо се оженилъ за тази опърничава жена, той казалъ: „Ако мога да издържа на опърничавия характеръ на моята жена, всичко друго ще мога да издържа. И правъ билъ Сократъ съ своята философия! Щомъ той можалъ да издържи на характера на тази груба жена, всички други мъжноти прѣдъ него сж били нищо. „Азъ искамъ да опитамъ своя философски характеръ“, казалъ той. И правъ е. Не само Сократъ, но вси велики хора сж имали по една опърничава жена да ги пърже. Всички велики слуги сж имали по единъ опърничавъ господарь да ги пърже. Всички велики господари сж имали по единъ опърничавъ слуга да ги пърже. Всички велики Учители сж имали по единъ опърничавъ ученикъ да ги пърже. Всички велики ученици сж имали по единъ великъ Учителъ да ги пърже. Всички велики хора все сж имали нѣкой, който да ги пърже. Да издържишъ на това нѣщо — туй е характеръ!

И сега, всички хора казватъ: ще дойде нѣкоя партия, тя ще оправи работитѣ, тя ще оправи свѣта. И всички чакатъ да се оправи свѣта! Не, никоя партия не може да оправи свѣта, не че не искатъ, но тия хора нѣматъ това дълбоко знание. Този свѣтъ не сж го създали тѣ. И никой не може да го създаде. Ние не сме господари на положението.

Този бѣденъ човѣкъ каза на Христа: „Господи, да прогледамъ, да добия онова истинско знание за живота!“

Онѣзи, които изучаватъ Писанието, взиматъ по единъ стихъ и казватъ: „Христосъ туй казалъ, Христосъ онуй казалъ.“ Вие разбрали ли сте живота на Христа тѣй, както Той го е прѣживѣлъ? Били ли сте въ Неговото положение да знаете какво е прѣминалъ Той? До врѣмето на Христа не се явилъ другъ човѣкъ да люби тѣй, както Христосъ е любилъ. Нѣма другъ такъвъ характеръ като Христа! Да Го качатъ на кръста, да понесе всички страдания и въ туй мъчение да каже: „Господи, прости имъ!“ Питамъ: сегашнитѣ

последователи на Христа иматъ ли такъвъ характеръ, че като ги закачатъ на кръста, да кажатъ: Господи, прости имъ! И при това, минаватъ за християни! Когато дойде Христосъ, нѣма да имъ даде по единъ златенъ кръстъ, а кръстъ отъ тиква. Ние сме хора на бързитѣ процеси. Отива единъ американецъ въ Германия при единъ виденъ професоръ да се учи и му казва: „Господинъ професоре, моето врѣме е цѣнно, азъ искамъ да се запозная съ философия, но врѣмето ми е цѣнно, затова образувайте за мене единъ 5—6 мѣсеченъ курсъ по философия, та да свърша по-скоро.“ — Да, почтени, господине, прави сте, че врѣмето е пари, но когато Господъ иска да създаде единъ джбъ, употребява 100 години, а когато иска да създаде една тиква, употребява шестъ мѣсеца, а слѣдъ туй всичко отъ нея изчезва.

И тогава, дойдатъ при мене нѣкои и ми казватъ: ама еди-кой си не вѣрва въ тебе. — Азъ го знаа отдавна, той никога до сега не е вѣрвалъ. Ама еди-кой си не разбира. — Че той никога не е разбиралъ! Какво общо имаме ние съ тѣзи хора? Ние не искаме да ги убѣждаваме! Чудни сж хората по нѣкой пжтъ, като казватъ, че сме искали да образуваме нова църква! Смѣшно е, когато хората искатъ да образуватъ църква! Въ свѣта сжествува само една църква — царството Божие. Единственото реално нѣщо въ свѣта, това е царството Божие! То е единъ вѣченъ порядъкъ, на който ангелитѣ сж господари. Отъ това царство Божие хората сж извадили своята църква. Въ небето, между ангелитѣ, нѣма никаква църква. Ще кажете: е, какво има тогава? — Има това, за което хората не сж и сънували. Въ небето има Любовь, и то такава възвишена Любовь, за която ангелитѣ сж готови да жертвуватъ всичкото свое богатство, спечелено въ милиони години. Когато единъ ангелъ види, че у Бога се зароди едно дълбоко вжтрѣшно желание да прати нѣкого отъ небето да помогне на нѣкоя паднала душа, този великанъ ангелъ жертвува всичкото свое благо за тази душа и слиза да ѝ помогне. Този ангелъ като дойде, нѣма да ти подаде ржката си да му я цѣлунешъ, но ще се яви като единъ великъ изворъ вжтрѣ въ живота ти, ще се яви като

една велика мисъл, като единъ великъ вжтрѣшенъ стремежъ, ще подигне душата ти къмъ нѣщо възвишено и благородно. Той ще донесе отгорѣ онова калемче за присаждане и съ своето ножче ще го присади на тебе. Слѣдъ като те присади, ти ще заживѣешъ новия животъ. Този моментъ се нарича „проявление на Великия Божественъ Духъ въ човѣшката душа“. И ти, като погледнешъ прѣзъ това клонче, ще кажешъ: сега разбирамъ, Господи, смисъла на живота, разбирамъ какво искашъ да кажешъ!

Ние, съврѣменнитѣ хора, оставаме държавниците да оправятъ свѣта. Ние, съврѣменното общество, църквата, не можемъ ли да оправимъ свѣта? Не можемъ ли да помогнемъ на бѣднитѣ? — Можемъ. Какъ? — Като имъ създадемъ работа. Но, първо трѣбва да имъ посочимъ истинския пѣтъ, да ги научимъ на Божественото учение. Когато отворя кесията си прѣдъ единъ бѣденъ да му дамъ пари, и той почне да ми благодари, азъ не считамъ, че е благороденъ човѣкъ, не считамъ, че е бѣденъ. Ако онзи бѣденъ, комуто дамъ пари ми каже: господине, азъ ти благодаря, но едно нѣщо искамъ отъ тебе, създай ми работа! Тежко ми е да получавамъ пари, безъ да работя. Азъ трѣбва да работя! Този бѣденъ човѣкъ е благороденъ. А при това и онзи, богатиятъ човѣкъ, който подаде съ ржката си помощъ на единъ бѣденъ, само за да се оправдае прѣдъ хората, това е позоръ, това е унижение за човѣка въ моитѣ очи! Той трѣбва да каже: братко, тия пари азъ ти ги давамъ, но азъ съмъ единъ пощаджия. Тѣ сж едно писмо, и азъ съмъ пратенъ да ти го прѣдамъ, но не зная какво съдържа. Ти ще вземешъ писмото и нѣма да ми се сърдишъ. Азъ само го нося, не го писахъ. Азъ само ти услужвамъ. Но, ако този пощаджия ме срещне и ми каже: знаешъ ли каква услуга ти направихъ азъ? Въ училище те изпратихъ, човѣкъ те направихъ. Не, свѣтътъ днесъ отъ такива благодѣтели страда. И погледнете, днесъ въ Америка, въ Англия, въ България, навсѣкждѣ другадъ сж турили паметници, статуи. На кого? — На този, който е подигналъ Англия, Америка, България. Още на кого? — На тия, които сж погинали за отечеството си. Това сж само лъжи! Онзи, който е по-

дигналъ свѣта, това е само Божествениятъ Духъ на Любовта. Ние можемъ да туримъ статуята на когото искаме, но това сж само идоли! И до колкото зная азъ, когато туримъ статуята на нѣкой умрѣлъ човѣкъ, това е статуя само отъ сълзи. Той постоянно рони сълзи отъ небето. Сжщото е и съ образа на Христа. На външния образъ на Христа всички се кланятъ, кръстятъ и сълзи ронятъ, но никой не изпълнява Христовото учение. Какво се ползува Христосъ отъ този образъ? Срамота е това! Днесъ Христосъ ще дойде съ множество ангели и ще повика тия, които познаватъ Истината. Още по-голѣмо е осжждането на хората, които казватъ, че знаятъ Истината, а не я изпълняватъ.

Азъ бихъ желалъ, когато човѣкъ има извѣстна дарба, нека прояви тази своя дарба, но той трѣбва да бжде скромень, той трѣбва да бжде послѣденъ помежду всички. Най-великитѣ художници, най-великитѣ музиканти, най-великитѣ писатели сж излизали послѣдни. Тѣ не бързатъ. Като свирятъ другитѣ музиканти, най-великиятъ музикантъ ще излѣзе послѣденъ. Най-първо оставятъ да излѣзе най-слабиятъ. Той свири—всички ржкоплѣскаатъ. Слѣдъ туй излиза вториятъ. Той свири по-хубаво — пакъ ржкоплѣскаатъ. Послѣ излиза третиятъ—всички ржкоплѣскаатъ. Когато излѣзе послѣдниятъ, всички замлѣкватъ, никой не ржкоплѣска. Казватъ: това е музика!

И тъй, въ края на тоя вѣкъ ще дойде Христосъ. Какъ ще дойде?—Той ще излѣзе на сцената и ще каже Истината. Не само ще я каже, но което каже, ще направи. Христосъ като дойде, нѣма да ви каже, да вѣрвате, но ще ви покаже Истината. И тия отъ васъ, събралитѣ се тукъ, у които има интензивно желание да търсятъ Бога, да Го славятъ, тѣ ще разбератъ тази велика Истина Вие, като онзи блудниятъ синъ, сте забравили Бога. И нѣкой ви погледне малко на криво, казвате: прѣнебрѣгнаха ни, обърнаха ни грѣбъ. Питамъ: кой отъ васъ не е обърналъ грѣбъ на Истината? Вие, прѣзъ цѣлия си животъ, въ всичкитѣ си постѣпки, били ли сте коректни? Ще кажете: не, азъ направихъ една малка погрѣшка. Какъ? За съвършения човѣкъ погрѣшкитѣ сж изключени! Още като направи погрѣшката, той я изглажда. Кой отъ васъ има доб-

лестъта да излѣзе да изповѣда прѣгрѣшенията си? Азъ познавамъ само двама души въ свѣта, които сж направили изповѣдъ за своитѣ прѣгрѣшения. Единиятъ е Августинъ, а другиятъ — Толстой. Макарь че се смѣятъ на Толстоя, но въ него имаше душа! Той излѣзе прѣдъ свѣта и се изповѣда. И слѣдъ това Толстой трѣбваше да работи върху себе си усилено 20 години, за да направи една палма отъ грѣховетѣ си. Не е лесна работа! Не мислете, че е лесно да се жертвува човѣкъ! Не мислете, че царството Божие тѣй лесно може да се добие! А, казвате, ще напиша една вдѣхновена статия, ще издамъ единъ вѣстникъ. Не, не минава съ това. Не мислете, че тази бесѣда, която ви държа тукъ, е всичко! Не, има по-велики работи, които може да се кажатъ. Тѣзи велики работи изискватъ почва. Мислите ли, ако азъ ви кажа нѣщо, че ще хвърля туй сѣме току тѣй? Ще хвърля туй сѣме само въ такъвъ случай, ако почвата е разорана. Прѣди години идва една сестра при менъ, казва ми: Учителю, и азъ искамъ да бжда като тебе. Послѣ казала: искамъ да намѣря тайната сила на Учителя, че и азъ да върша гия работи като него, да се науча да присаждамъ. Казвамъ: мога да те науча на изкуството да присаждашъ. Но, онзи, който се рѣши да присажда, ангелитѣ го вързватъ съ 100 вжжета, и ако се опита да изкриви най-малкия Божественъ законъ, главата му хвърква, безъ глава остава.

Азъ често ви говоря за Любовта, но трѣбва да знаете, че има извѣстни сили въ природата, съ които шега не бива. Има единъ грѣхъ въ свѣта, за който не се прощава. И ще внимавате, ще се пазите отъ този грѣхъ. Казва Христосъ: „Нито въ този вѣкъ, нито въ бждещия нѣма да се прости на онзи, който въ името Божие поквари Духа на Истината.“

Казва бѣдниятъ човѣкъ: „Господи, да прогледамъ!“ Христосъ му казва: „Да бжде споредъ вѣратата.“ И прогледа той, и почна да слави Бога.

Азъ вече отъ 20 години насамъ говоря тукъ между българитѣ и нѣкои ми казватъ: говори ни Истината! Чудно ми е, че слѣдъ това тѣ пакъ се съмнѣватъ. Нѣкои казватъ: знаешъ ли, за тебе това говорятъ, онова говорятъ. Казвамъ: е, това е развлѣчение за мене, една прѣпо-

ржка е то. Казва се въ Евангелието на Матей, глава 5: „Радвай се, ако кажатъ за тебе нѣкоя дума на лъжа!“ Казвамъ: ако е лъжа, то е въ моя полза. Кое то е истина, казвамъ, това е право. Единъ день ще се срещнемъ съ тия, които сж говорили лъжа за мене. Нека не мислятъ, че тъй ще мине. Не, има видовъ день.

Казва Христосъ: „Който се отрече отъ мене прѣдъ чловѣцитѣ, и азъ ще се отрека отъ него прѣдъ ангелитѣ.“ Единъ день казвамъ: Господи, нека прѣдъ Твоето Лице се изкаже Истината! Нека кажатъ Истината, затова ги благослови. Нѣма да ми мръдне окото. Нека всѣка Истина, всѣка Правда да се изяви прѣдъ свѣта! Нека се знае, че има единъ Великъ Законъ, който е свещенъ за всички хора. Нека кажемъ на всѣки човѣкъ Истината. Ще му кажа: приятелю, туй, което вършишъ не е по Бога, не е право, то спѣва твое то развитие. Въпросътъ не се отнася до вашия личенъ животъ, той не ме интересува. Но, ако тѣзи хора, чрѣзъ тия лъжи, искатъ да спънатъ другитѣ и не даватъ възможностъ на тази Истина да проникне въ сърцата на тия, у които грѣбва да проникне, които я търсятъ, тѣ носятъ отговорността за това. Не е въпросътъ нито за моето лично благо, нито за вашето. Когато Христосъ проповѣдваше, Той казваше: „Не дойдохъ да сторя моята воля, но волята на Тогозъ, който ме е проводилъ.“ Единъ отъ еврейскитѣ пророци е казалъ: „Нѣма да се върне Словото Божие назадъ, отъ да не принесе своя плодъ.“

Сега, нѣкои отъ васъ седятъ, оглеждатъ се, мислятъ, че като дойдатъ тукъ, ще трѣбва да вѣрватъ. Казвамъ: азъ проповѣдвамъ една наука която може да се приложи. Тя е извънъ църквата. Вие може да ходите въ каквато църква искате, може да вѣрвате въ каквото искате, може да носите каквато и да е наука, това за менъ е все едно. Колкото сте по-учени, колкото сте по-набожни, толкова по-добрѣ ще възприемете онази велика наука на присаждането, толкова полесно ще добиете онѣзи велики добродѣтели. Само така ще може да си създадете характеръ на единъ ангелъ. Знаете ли какъвъ е характерътъ на единъ ангелъ? — По лицето ви, въ очитѣ ви ще се чете една мекота. И тогава, безъ да се познаваме, ние ще раз-

бираме какви сж хората въ този свѣтъ. Азъ чета по очитѣ какви сж хората. Имамъ единъ простъ начинъ, по който ги познавамъ. Като покана нѣкого у дома на гости, азъ наклаждамъ огънь и почвамъ да се разговарямъ съ него. Ако той седне и почне да се грѣе, казвамъ: този човѣкъ е уменъ. Но, ако той седне и вземе дилафа да бърка огъня, казвамъ: този човѣкъ нѣма да го бжде. Него, дѣто и да го турите, той все ще бърка. Огънятъ се е разгорѣлъ, нѣма какво да го бъркашъ, ще се грѣешъ! Божествениятъ огънь, който е запаленъ, нѣма какво да го бъркашъ, отъ бъркане той не се нуждае. Ще се грѣешъ, ще се молишъ и слѣдъ туй ще се разговаряшъ съ домакия на кѣщата. Нѣма какво да бъркаме въ човѣшкитѣ сърца!

„Господи, да прогледамъ!“

И всичкитѣ съврѣменни страдания се дължатъ на това, че ние се оставяме да бждемъ присадени съ присадки отъ противоположенъ характеръ. И колко лесно може да се присади човѣкъ! Ако азъ ти дамъ хиляда отъ тия златнитѣ английски монети, и ги туришъ въ кесията си, отъ тамъ насетнѣ твоятъ характеръ се измѣня. До тогава си билъ честенъ, добъръ човѣкъ, а слѣдъ това се промѣняшъ. Защо? — Присаденъ си вече! Кждѣто и да ходишъ, тѣзи хиляди дрънкатъ вече въ джоба ти. Когато единъ крадецъ ти даде отъ тѣзи крадени пари, той е вложилъ вече нѣщо въ тѣхъ. Ако съврѣмениятъ свѣтъ разбираше тия окултни закони, колко нещастия щѣха да се избѣгнатъ! Има нѣкои пари, които откакъ вземешъ, всичко ти трѣгва назадъ. Има наполеони, които сж взети отъ убийтъ човѣкъ. За тия пари сж го убили. Попаднатъ ли тия пари въ джоба ти, всичко става на пухъ и прахъ!

И сега, ние казваме: е, който и да е, каквото ще да става! Не не, за въ бждеще ние ще имаме за учители кои? — Само онзи, който люби дѣцата. За сждии ще имаме кои? — Само онзи, който люби Правдата. Този сждия като сжди, трѣбва да знае кому да отдаде правото. За адвокати ще бждатъ кои? — Само онзи, който разбира сждопроизводството, та като вземе едно дѣло, да каже: господине, туй дѣло не мога да го защищавамъ. За лѣкари ще викаме кои? — Само онзи лѣкарь, който, като дойде да лѣкува и види

прѣдъ себе си единъ прѣстѣпникъ, да му каже: господине, азъ тебе не мога да те лѣкувамъ. За свещеници ще бждатъ кои? — Само онзи, който, като дойде при умирающия да му каже: азъ тебе не мога да те причастя. Защо? — Ти си извършилъ толкова прѣстѣпления въ свѣта! А сега? Умира единъ прѣстѣпникъ, и свещеникътъ туря лъжицата въ устата му, мисли, че Господъ ще го приеме. Не, не, всички такива свещеници ще бждатъ отговорни за тия лъжици причастие! Гуй тѣло не може да бжде простено. Онзи прѣстѣпникъ, който не се е разкаялъ, не може да бжде приетъ въ небето. Не, не, какъвъ редъ и порядъкъ има тамъ! Не е както тукъ на земята. Не е тъй лесно да се приеме човѣкъ на небето. Онзи търговецъ, онзи готвачъ, какви трѣбва да бждатъ? Жени и мъже, всички трѣбва да приложатъ Божественото, защото всички ще бждемъ съдени, ще туря и себе си. Какъ ще бждемъ съдени? — Споредъ съдбата на Божествената Любовь, Божествената Мъдростъ и Божествената Истина — никому нѣма да се прости. Като казвамъ, че нѣма да се прости, какво разбирамъ? Каквито страдания си причинилъ на другитѣ хора, ще те постави Господъ въ положение да изпиташъ тия страдания въ всичкитѣ имъ потѣнькости. Ти трѣбва да кажешъ: Господи, наложи ми тия страдания, да видя какъ сж страдали моитѣ братя. И като ги получишъ, ще се молишъ Господъ да ти даде сила да ги прѣтърпишъ. Слѣдъ като прѣтърпишъ всички тия страдания, тогава ще дойде деня на твоето спасение. Туй мѣсто е тъй нареченото „чистилице“.

„Господи, да прогледамъ!“

Какво приложение има всичко това къмъ нашия животъ? Сега, тукъ има млади и стари. Какъ мислите да уредите живота си? Какъ ще уякчите вашата нервна система? Казватъ, че хората имали слаба нервна система. Нервната система се разклаща отъ противоположнитѣ сили въ природата, които азъ наричамъ „тъмнитѣ сили“. Изобщо, като погледна единъ боленъ човѣкъ, не като ясновидецъ, азъ имамъ особенъ методъ, виждамъ едно тъмно течение, което остава отпечатъкъ и въ самия организъмъ — почва да се образува повече венозна кръвъ. Това и лѣкаритѣ виждатъ. Тогава мислитѣ и чувствата въ човѣка се

помрачаватъ, и той става като една кордисана пушка. Най-малкото побутване се изисква, и той гръмва. Дойде ли човѣкъ въ това състояние, той трѣбва да се спре, да прѣчупи тази присадка и на мѣстото ѝ веднага ще се яви очова естествено състояние на разбиране. Най-първо вие застанете на почвата, че въ вашата душа Богъ е вложилъ всичкитѣ добродѣтели и вие можете да ги развиете. Счупете всички човѣшки присадки, които ви причиняватъ страдания, и оставете да израстне Божественото. То ще ви донесе миръ.

Нѣкои казватъ: ама какъ ще разрушимъ съвременния строй? Вие не мислите за това. Болеститѣ не разрушаватъ ли хората? Онази майка, като роди дѣтето, не е ли болестъта, която разрушава организма ѝ? Колко енергия е изхарчила тя! Я вижте, колко затворници има въ затворитѣ! Колко много войска трѣбва да държимъ! Защо? — Да пазимъ редъ и порядъкъ въ държавата. Въ всички държави има това нѣщо Едно нѣщо трѣбва да знаете, че този свѣтъ самъ по себе си нѣма да се оправи. Трѣбва да се явятъ онѣзи хора, които да присадятъ свѣта по новия начинъ. Е, хубаво, ако се явятъ единъ, двама, трима, сто такива души, трѣбва ли ние да имъ забранимъ да присаждатъ хората по новия начинъ?

„Господи, да прогледамъ!“

И сега, ако вашето око е лошо, присадете го! Ако вашето ухо е лошо, присадете го! Ако вашиятъ носъ е лошъ, присадете го! Ако вашиятъ езикъ е лошъ, присадете го! Ако вашата ржка е лоша, присадете я! И когато Христосъ е казалъ: „Ако дѣсната ти ржка те съблазнява, отсѣчи я,“ какво се подразбира? Отрѣжи тази ржка, казвамъ азъ, и я присади съ Божественото право! Тази ржка, която е избила толкова хора, отрѣжи я, т. е. присади я съ доброто и повече да не убивашъ, а да правишъ добро. „Ако дѣсното ти око те съблазнява, извади го, казва Христосъ. Какво иска да каже съ това? — Присади го на ново! Не е достатъчно само да го извадишъ, но го присади съ окоето на Добродѣтеля! Тсгава ще виждашъ работитѣ другояче и ще вършишъ волята Божия.

Това сж принципи, вложени въ тази велика Божествена наука, за поправяне на нашия животъ. И тѣзи жщества, които сж живѣли прѣди насъ, които сж ми-

нали по този път на еволюция, ангелитѣ, тѣ сж изучавали дълги години Битието и знаят тази наука. Светиитѣ, които идват сега сж ученици на ангелитѣ, и тѣ завършват сега своето развитие. Туй е единъ кратъкъ курсъ отъ Битието на земята. Тѣ сега ще държатъ изпититѣ си, и слѣдъ това Христосъ ще ги доведе на земята да присаждатъ цѣлия свѣтъ: кому кракътъ, кому окото, кому ржката и т. н. Ще присаждатъ по единъ най-новъ наученъ начинъ. И вие ще отидете въ тоза училище да учите тази нова наука. Приготвявайте се! Ще има постоянно отиване и връщане. Изискватъ се повече велики хора, които да знаятъ какъ да присаждатъ. Ще кажете: ама то е за светиитѣ. Слѣдъ като присаждатъ васъ, тогава вие ще отидете да се учите въ туй училище, послѣ ще държите изпититѣ си и, като ги издържите, ще ви пратятъ да присаждате. Слѣдъ васъ ще дойдатъ други. Така ще имаме повече велики учени хора, да знаятъ туй велико изкуство, какъ да присаждатъ добродѣтелитѣ на човѣшката душа. И тъй, ако дѣсната ржка те съблазнява, отсѣчи я, казва Христосъ, и наново я присади! Ако дѣсното ти око те съблазнява, извади го и отново го присади! Ако кракътъ ти те съблазнява, отсѣчи го и на ново го присади!

„Господи, да прогледамъ!“ Не е ли хубаво такова проглеждане? Не дава ли то една нова яснота, нова насока? Не е ли това една нова философия? Нѣкои казватъ: това е невъзможно! — Е, това е една тайна наука. Ами научи ни! — Вие ще научите това отъ великитѣ Учители. На земята нѣма такива Учители. Всѣки, който иска да научи това изкуство, ще го задигнатъ на небето, тамъ ще отива, въ това Божествено училище. Сутринъ ще ходи, вечеръ ще се връща. Хората ще кажатъ: този човѣкъ често отсъствува. Въ туй отсъствие той ще се учи. Нѣкои ще ми кажатъ: ние това изкуство го имаме. Нито единъ отъ васъ нѣма още това изкуство. Като влѣзешъ въ туй училище ще ти запишатъ името. Първиятъ професоръ, който те те срещне, ще ти даде името. Нѣкой казва: азъ съмъ въ това училище. Кажи името на професора си! — Не зная. Ами надписа на това училище? — Не зная. Ами кой е номерътъ, по който си записанъ? — Не зная. Тогава? Съ това знание, именно,

че всичко знаемъ, докарахме свѣта до това положение. Казвате: като отидемъ въ другия свѣтъ, всичко ще се поправи. Да, въ онзи свѣтъ всичко е оправено. Азъ въ това не се съмнѣвамъ, но този свѣтъ не е оправенъ. Духовниятъ свѣтъ е оправенъ, но тукъ, на земята трѣбва най-първо да погледаме, да научимъ великия смисълъ на живота. И тогава всичкитъ науки ще се осмислятъ. Ако единъ поетъ на земята напише едно поетическо творение, и то се прѣведе между ангелитъ горѣ, ще знаете, че опитътъ му е сполучливъ. Казвате: ама то е прѣведено на английски. Може да е прѣведено и на френски, и на нѣмски на всички езици, това не е доказателство. Прѣведе ли се, обаче, между ангелитъ, това е мѣродавно. Туй творение съ хиляди години ще върви въ свѣта. Въ него има животъ. Ако сте единъ философъ, богословъ или какъвто и да е ученъ човѣкъ, и сте изказали една истина, и тази истина обърне внимание на ангелитъ, тя ще мине като велика Истина, и тѣ ще кажатъ: „Ние имаме на земята единъ честенъ човѣкъ, който говори Истината.“ И ние се нуждаемъ на земята отъ хора на Истината! Ние се нуждаемъ отъ писатели, безъ да лъжатъ, отъ философи безъ да лъжатъ, отъ свещеници, отъ проповѣдници безъ да лъжатъ, отъ майки и бащи безъ да лъжатъ, отъ братя и сестри безъ да лъжатъ. Абсолютно никаква лъжа! Ако искате, може да лъжете, то е ваша работа. Най-първо лъжата трѣбва да се изхвърли отъ вътрѣшния животъ. Казватъ: ама малко лъжа не може ли? Никаква лъжа! Туй е законъ! Лъжата отвънъ може да дойде, то е другъ въпросъ, ние не сме отговорни за това, но вътрѣ въ себе си ти ще бждешъ тъй чистъ, както самата свѣтлина. Ти ще бждешъ истиннолюбивъ като самата Истина, уменъ като самата Мъдростъ, любящъ като самата Любовь. Туй трѣбва да изпълва твоята душа! Ама какъ трѣбва да бжда мждъръ? — Тѣй, както Богъ е мждъръ. Ама какъ трѣбва да бжда любящъ? — Тѣй, както Богъ е любящъ. Ама какъ трѣбва да бжда истиннолюбивъ? — Тѣй, както Богъ е истиннолюбивъ. Ама може ли? — Може. Отношенията на Бога спрѣмо насъ сж такива. Синътъ трѣбва да бжде като баща си. Ученикътъ трѣбва да бжде като учителя си. И този

Богъ, който ни е създалъ по образъ и подобие свое, трѣбва да бждемъ подобни Нему и по сърце, и по душа, и по духъ, и тогава ще бждемъ благородни и възвишени хора. Ние нѣма да отидемъ въ горитѣ, но ще бждемъ въ тѣзи гори между хората, и ще проповѣдваме туй учение не само на думи, но чрѣзъ своя вжтрѣшенъ животъ.

Този бѣдниятъ слѣпецъ се обръща къмъ Христа и казва: „Господи, да прогледамъ!“ Казва му Христосъ: „Вѣрвашъ ли?“ — Вѣрвамъ. „Да бжде споредъ вѣрата ти!“ И сега, понеже това е и ваше желание, азъ пожелавамъ на всинца ви да прогледате! Нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да прогледате, да имате тази Божествена виделина!

Всички трѣбва да работите, за да се прѣмахне умразата и лъжата отъ свѣта. Първиятъ грѣхъ въ свѣта влѣзе чрѣзъ лъжата. Онази първа жена, като яде отъ плода, излѣга. И като прогледа, не каза: „Господи, сгрѣшихъ!“ И Адамъ не каза, че сгрѣшилъ, но каза: „Господи, видѣхъ се голъ, и затуй се скрихъ отъ Тебе. Азъ имахъ много добро желание, но онази красивата жена, която Ти ми даде ме въведе въ грѣхъ, та сега се лишихъ отъ Твоето благословение.“ Господъ хвана жената, но и тя е майсторъ на лъжата! Тя каза: „Господи, азъ видѣхъ змията на дървото горѣ, тя ми показа единъ плодъ. Азъ мислихъ, че този плодъ е нѣщо хубаво и ядохъ отъ него.“ И двамата сгрѣшиха, и двамата послѣ казаха на Господа: „Господи, тази работа Ти можеше да я оправишъ. Не можеше ли по другъ начинъ?“ И повика Господъ единъ ангелъ и рече му: „Извикай тия двамата избраници и ги изпжди изъ рая съ камшикъ.“ И рече на Адама: „Понеже ти излѣга, ще работишъ съ хиляди години тази земя, ще орешъ и ще сѣнешъ, а тя ще ражда тръне, докато се научишъ да любишъ Истината.“ А на жената рече: „Ти въ мъжки ще раждашъ, докато се научишъ да обичашъ Истината.“ Хвана тогава Адамъ жена си подъ ръка, потекоха слъзи и на двамата, обърнаха се назадъ, погледнаха къмъ рая и казаха си: „Изгубени сме!“

„Господи, да прогледамъ!“

Пий-първото нѣщо: ще любите Истината. Най-хубавото, най-красивото нѣщо е да говоришъ Истината, да нѣма абсолютно никаква лъжа! Азъ ви гово-

ря като на мои братя. Истината ви говоря! Сега, вие сте доволни, но не е само доволството. Туй е едно угощение. Изисква се учение, знание, присаждане, че всички тия добродѣтели да заживѣятъ въ вашитѣ души! Всички тия капризи, честолюбие, недоволство, надъ всичко туй да се подигнемъ. Да се подигнемъ надъ обикновения животъ! Когато сме сиромаси и нѣмаме петаче въ джоба си, да ходимъ съ онова вжтрѣшно доволство, да знаемъ, че има нѣщо по-високо отъ сиромашията, то е Истината! Да знаемъ, че има нѣщо по-високо отъ богатството, то е Истината! Да знаемъ, че има нѣщо по-високо отъ властта, отъ величието, то е Истината, която трѣбва да живѣе въ насъ. Тази Истина ще ни отвори великия просторъ да прогледаме. Това значи да бъдемъ свободни, велики хора.

Прѣди 2000 години Христосъ е казалъ: „Когато дойде Синъ Человѣчески на земята, ще намѣри ли достатъчно вѣра или още ще се съмнѣватъ?“ Питамъ ви: каквосте придобили тѣзи 2000 години съ безвѣрието си? Какво сте придобили тѣзи 2000 години съ съмнѣнието си? Вие можете да приложите Истината, и приложете я вече! Вие се намирате въ положението на онази мома, която иска да се жени за нѣкой момъкъ, но всѣки день отлага. Дойдатъ хора, искатъ отговора ѝ: чакайте още малко! Не била готова, туй онуй, все отлага. Защо отлага? Тя чака нѣкой другъ, та дано той дойде. Не, не е така, не можете да си играете на вжже! Момата трѣбва да каже: имамъ единъ избранникъ и него чакамъ. Нѣма какво да отлагате. Врѣме е, обаче, приложете тази велика Истина, за да бъдете силни и свободни, да почувствуваате вжтрѣшния Божий гласъ въ душата си, да дойде новия миръ вжтрѣ въ васъ. Чуете ли Божия гласъ, смирението ще дойде въ васъ и ще бъдете доволни отъ всичко въ живота си. Тогава ще се разбирате и ще си говорите братски. Азъ ще попѣя, и вие ще попѣете; азъ ще поговоря, и вие ще поговорите; азъ ще посвирия, и вие ще посвириете.

Гуриете ли въ ума си мисълта, да живѣете безъ лъжа, Любовта ще потропа на вратата ви, ще чуете онзи тихия Божий гласъ въ сърцето си, ще дойде онази мека свѣлина въ ума ви, и ще кажете: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго Истиннаго Бога“.

Бесѣда, държана на 9. III. 1924 г.